

Douglas Preston

&

Lincoln Child

Kabinet kuriozit

Krchov

1

BOXER PEE-WEE SI ZNECHUCENĚ PROHLÍŽEL STAVEBNÍ PARCELU. PŘEDÁK BYL naprostý ubožák, dělníci tlupa ztroskotanců. A co bylo nejhorší, ten, kdo obsluhoval rypadlo, nevěděl vůbec nic o hydraulických exkavátorech. Možná to je odborová záležitost; možná se přátelil s užitečnými lidmi, v každém případě se strojem jezdil přískoky, jako by v něm seděl poprvé. Boxer tam stál, svalnaté ruce složené na hrudi, a sledoval, jak se naběrák rypadla noří do hromady polámaných cihel, které zbyly ze starého činžáku. Naběrák se ohnul a zastavil s náhlým zaskřípěním hydrauliky, potom se stroj znovu spustil a celý se rozhoupal ze strany na stranu. Panebože, kde sebrali takovouhle bandu?

Uslyšel za sebou kroky, otočil se a uviděl přicházet předáka, zpocený obličej měl špinavý od prachu. „Boxere! Koupil sis lístek na tuhle show, nebo co?“

Boxer napjal svaly na masivních rukách a předstíral, že neslyší. On jako jediný věděl něco o stavebnictví a všichni z pracovní čtyř měli na něj kvůli tomu vztek. Jemu to bylo jedno, společnost příliš nevyhledával.

Slyšel kodrcání exkavátoru, jak se zakousl do letité pevné stěny. Vnitřní vrstvy staré budovy zůstaly obnažené ve slunečním svitu. Připomínaly zející ránu: nahoře asfalt a cement, dole cihly, úlomky kamení, potom další cihly. A ještě níže hlína. Aby bylo možné zapustit základy pro skleněný věžový dům do skalního podloží, musí se stroje prodrat pořádně hluboko.

Podíval se dál za stavební místo. V jasném odpoledním světle za ním se nacházel Lower East Side, řada domů s pískovcovou fasádou. Některé byly nedávno zrekonstruované. Další budou zanedlouho následovat. To aby bylo možné zvýšit kategorii.

„No tak! Boxere! Jsi hluchej?“

Boxerovy svaly se znovu napjaly, na okamžik si představoval, jaké by bylo udeřit toho chlápka pěstí do červeného obličje.

„No tak, pohni zadkem! Tohle není žádná peep show.“

Předák trhl hlavou směrem k Boxerově pracovní četě. Ale nešel k němu blíž. To udělal dobře. Boxer se podíval na muže, kteří přišli na jeho směnu. Všichni pilně skládali cihly na nákladák, určitě je hned za rohem prodají nějakému vykukovi, který je moc rád koupí po pěti dolarech za kus. Šel pomalu, aby předák věděl, že nijak nespěchá.

Ozval se výkřik. Skřípající rypadlo se náhle zastavilo. Zajelo do cihlové základové zdi a odhalilo temnou a zubatou díru. Řidič seskočil ze stroje. Předák k němu přistoupil s podmračeným výrazem a oba muži spolu velmi živě rozmlouvali.

„Boxere!“ zavolal předák. „Protože neděláš vůbec nic, našel jsem ti práci.“

Boxer nepatrně změnil směr, jako by se tam už předtím chystal, vzhlédl, aby dal najevo, že slyšel, a svým přístupem zároveň vyjádřil, jak moc vychrtlým předákem opovrhuje. Zastavil se před ním a upřeně se mu díval na malé zaprášené pracovní boty. Malá noha, malé přirození.

Pomalů vzhlédl.

„Vítám tě na světě, Pee-Wee. Koukni na tohle.“

Boxer se nedbale podíval na díru.

„Ukaž světlo.“

Boxer vytáhl žlábkovanou žlutou baterku z kapsy kalhot a podal ji předákovi.

Předák ji rozsvítil. „No ne, funguje!“ vrtěl hlavou nad nečekaným zázrakem. Naklonil se do díry. Vypadal jako pitomec, jak se přehnaně opatrně postavil na špičky na hromadu cihel a hlava a trup mu až po pás zmizely v zubaté díře. Něco řekl, ale jeho hlas tlumila hloubka, takže mu nebylo rozumět. Vynořil se.

„Vypadá to jako tunel.“ Otrel si obličej a rozmázl prach do dlouhého tmavého šrámu. „Fuj, ale smrdí to tam kapitálně.“

„Je tam Tutanchámon?“ zeptal se někdo.

Všichni kromě Boxera se smáli. Kdo hergot byl Tutanchámon?

„Teda doufám, že to není nějaké archeologické šmejd.“ Otočil se k Boxerovi. „Pee-Wee, seš velkej a silnej chlap. Jdi se tam kouknout.“

Boxer vzal baterku a bez jediného pohledu na všechny trpaslíky kolem sebe vystoupal na hromadu cihel a spustil se do díry, která po rypadle zela ve zdi. Klekl si na hromadu polámaných cihel a posvítil si do dutiny. Dole byl dlouhý nízký tunel. Praskliny se klikatily po stěnách i po stropě. Připadalo mu, že se to všechno každou chvíli zřítí. Zaváhal.

„Tak jdeš dovnitř, nebo co?“ zeptal se předák.

A potom zaslechl další hlas, imitované kňučení. „Ale tohle v *odborové smlouvě* nemám.“ Následoval řehot.

Vešel dovnitř.

Cihly se sesypaly na dno tunelu. Zbyla z nich jen suť. Boxer napůl lezl po čtyřech a napůl se protáhl, za ním se vzdouvala oblaka prachu. Potom se postavil a posvítil před sebe baterkou. Přes zvířený prach neviděl moc daleko. Zevnitř místo vypadalo ještě temnější. Počkal, až jeho oči uvykly šeru a prach se alespoň trochu usadil. Shora slyšel hovor a smích, ale jen slabě, jakoby z dálky.

Popošel o pár kroků a svítilnou přejížděl po celém prostoru kolem sebe. Ze stropu visely nitkovité stalaktity a do obličje ho udeřil odporně zapáchající vzduch. Nejspíš mrtvé krysy.

Tunel se zdál být prázdný až na několik kousků uhlí. Po obou stranách se táhly dlouhé řady výklenků asi tři stopy širokých a pět stop vysokých, všechny nahrubo zazděné. Na stěnách se leskla voda a uslyšel také slabé kapání. Teď mu připadalo, že je všude velké ticho, jako by tunel blokoval veškerý hluk vnějšího světa.

Postoupil o další krok, světelným kuželem baterky přejížděl po stěnách a po stropě. Praskliny mu připadaly rozsáhlejší a všiml si, že z klenutého stropu vyčnívají kameny. Opatrně šel pozadu nazpátek, ještě jednou očima přejel zazděné výklenky v obou stěnách.

Přistoupil k nejbližšímu z nich. Nedávno odtud vypadla cihla a ostatní se zdály uvolněné. Zajímalo ho, co by asi v těch výklencích mohlo být. Další tunel? Něco záměrně ukrytého?

Posvítil si do otvoru po cihle, ale paprsek temnotou nepronikl. Vsunul dovnitř ruku, uchopil spodní cihlu a zalomcoval s ní. Předpokládal správně, byla uvolněná. Vytrhl ji, snesla se sprcha vápna a zdvihl se vír prachu. Vytáhl další a ještě další. Do nozder mu zavanul odporný zápach, teď však mnohem silnější.

Znovu posvítil dovnitř. Další cihlová stěna, přibližně o tři stopy dál. Namířil svítilnu k dolní části klenutí a nahlédl dovnitř. Něco tam spatřil, jakoby talíř. Porcelánový. Ustoupil o krok dozadu, oči mu v páchnoucím vzduchu slzely. Zvědavost se v něm prala s nejasným pocitem znepokojení. Uvnitř docela určitě cosi je. Možná něco hodně starého a hodnotného. Proč by to jinak někdo takhle zazdil?

Vzpomněl si na jednoho chlápka, který kdysi při demolici domu našel pytel stříbrných dolarů. Mince byly velmi vzácné, dostal za ně pár tisíc a koupil si nádhernou novou traktorovou sekačku na trávu, značky Kubota. Kdyby tohle tady mělo nějakou cenu, tak si to strčí do kapsy.

Rozeplnul si knoflík na límci, přetáhl si přes nos tričko a strčil do otvoru ruku s baterkou. Odhodlaně protáhl dovnitř hlavu a ramena, aby dobře viděl.

Chvilku zůstal stát bez hnutí, strnul. Potom nechtěně škulbl hlavou dozadu, narazil zátylkem do horní řady cihel a baterka mu upadla, když vrávoral pryč. Tentokrát si podrápal čelo. Znovu se odpotácel do temnoty a přitom zakopl o cihly vzadu. Upadl na zem a bezděčně vykřikl.

Na chvíli se rozhostilo ticho. Prach stoupal do výšky a shora pronikalo mdlé světlo vnějšího světa. Obklopil ho silný zápach. Zalpal po dechu, vydrápal se na nohy a v předklonu šel za tím světlem. Škrábal se po cihlové suti, upadl a umazal si obličej. Znovu vstal a pomáhal si oběma rukama. Najednou byl zpátky na jasném světle. Po hlavě upadl na druhou stranu hromady cihel a velmi nepříjemně dopadl na obličej. Zaslechl nezřetelný smích. Ten však utichl v okamžiku, kdy se převrátil. Vzápětí kolem něj nastal rozruch. Zvedalo ho mnoho rukou a mluvila na něj spousta hlasů najednou.

„Ježíši Kriste, co se ti stalo?“

„Je raněný,“ slyšel čísi hlas. „Krvácí.“

„Ustupte,“ řekl další.

Boxer se snažil popadnout dech, ovládnout silně bušící srdce.

„Nehýbejte s ním. Zavolejte sanitku.“

„Bylo to něco tam vevnitř?“

Tlachání neutichlo, dokud se nerozkašlal a neposadil. Teprve potom všichni přestali mluvit.

„Kosti,“ podařilo se mu ze sebe vypravit.

„Kosti? Jaký kosti, prosím tě?“

„Mluví z cesty.“

Boxer si uvědomoval, jak se mu pomalu pročišťuje hlava. Rozhlédl se kolem sebe, cítil, jak mu horká krev stoupá do tváří. „Lebky, kosti. Na hromadách. Je jich tam spousta.“

Nakonec v jasném slunečním světle omdlel.

2

NORA KELLYOVÁ VYHLÉDLA Z OKNA SVÉ KANCELÁŘE VE ČTVRTÉM POSCHODÍ na měděné střechy Newyorského přírodopisného muzea, za kupole, minarety, věže zdobené chrličí vody a přes listnaté prostory Central parku. Její zrak nakonec spočinul na vzdálených budovách Páté avenue: na osamoceně, ničím nenarušené masivní stěně, která připomínala vnější zeď opevnění nějakého nekonečného zámku. V podzimním světle se zbarvila dožluta. Krásný výhled jí nepřinesl žádné potěšení.

Už byl skoro čas na schůzku. Chtěla v sobě potlačit náhlý nával zloby, ale potom si to rozmyslela. Zlost bude potřebovat. Poslední rok a půl měla svůj vědecký rozpočet zmrazený. Za tu dobu už zažila několik viceprezidentů muzea, každý jej snížil, nakonec jí zbylo dvě stě tisíc. Pamatovala, jak se oddělení pro styk s veřejností změnilo z malé ospalé kanceláře geniálních starých bývalých reportérů od novin na štáb mladých, elegantně oblečených tiskových agentů, kteří o archeologii ani vědě nevědí vůbec nic. Vysoké funkce v muzeu, které kdysi vykonávali vědci a pedagogové, dnes převzali právníci a finančníci. Každý pravoúhlý kout v muzeu se proměnil na rohovou kancelář jakéhosi funkcionáře. Vedení investovalo veškeré peníze do velkých finančníků, kteří dokázali opatřit další peníze pro další finančníky – a tak dále v nekonečném cyklu vítální onanie.

A přece, říkala si, pořád to je to Newyorské muzeum: největší přírodopisné muzeum na světě. Mít tuhle práci je pro ni štěstí. Po neúspěchu jejích posledních snah – vedení podivné archeologické expedice do Utahu a náhlé vypovězení smlouvy ze strany Lloydova muzea – tuhle práci nutně potřebovala zvládnout. Tentokrát, ubezpečovala sama sebe, svou práci v tomhle systému hravě zvládne.

Odvrátila se od okna a rozhlédla se po kanceláři. Systém nesystém, neexistuje způsob, jak by mohla dokončit výzkum o spojení Anasaziů a Aztéků, pokud nedostane více peněz. Nejdůležitější je teď pečlivě zaznamenat údaje z urychlovače hmotnostního spektrometru dat radiokarbonové metody ze šestašedesáti vzorků organických látek, které přivezla z ložského letního výzkumu v jižním Utahu. Bude to stát 18 000 dolarů, ale pokud někdy chce tuhle práci dokončit, potřebuje nezbytně získat ty ztracené údaje. Požádá o peníze hned, ať počká někdo jiný.

Už byl čas. Vstala a namířila ke dveřím, vyšla po úzkém schodišti do přepychově zdobeného pátého patra. Před kanceláří prvního viceprezidenta se zastavila a uhladila si šedý kostýmek. Tomuhle ti lidé rozumějí nejlépe: oblečení šité na míru a elegantní vzhled. Nasadila ve tváři příjemně neutrální výraz a strčila hlavu do dveří.

Sekretářka odešla na oběd. Nora odvážně kráčela dál, u dveří viceprezidentovy kanceláře se zastavila a srdce se jí rozbušilo jako o závod. *Musím* ty peníze získat: bez nich odtud jednoduše nemohu odejít. Dodala si odvalu a s úsměvem zaklepala. Nejlepší je jednat slušně, ale tvrdě.

„Dále,“ ozval se energický hlas.

Rohová místnost byla zalitá ranním sluncem. První viceprezident Roger Brisbane III. seděl za matně lesklým psacím stolem Bauhaus. Nora kdysi viděla fotografie této místnosti z doby, kdy v ní pracoval záhadný doktor Frock. Tehdy to byla kancelář skutečného ředitele muzea, zaprášená a neuklizená, napěchovaná spoustou zkamenělin a knih, starými viktoriánskými ušáky, vyzdobená oštěpy Masajů a vycpaným dugongem. Teď to tu vypadalo jako čekárna zubního chirurga. Jediným náznakem, že by se snad mohlo jednat o kancelář v muzeu, byla zamčená skleněná skříňka na Brisbaneově psacím stole, v níž ležely nádherné drahokamy – broušené i nebroušené –, pableskovaly a jiskřily na maličkých sametových polštářcích. Mezi personálem muzea se proslýchalo, že Brisbane chtěl původně studovat gemologii a stát se odborníkem na drahé kameny, ale pragmatický otec ho přinutil absolvovat práva. Nora doufala, že je to pravda, možná bude mít alespoň trochu pochopení pro vědu.

Snažila se o co nejupřímnější úsměv. Brisbane vypadal uhlazeně a sebevědomě. Obličej měl chladný, hladký a růžový jako vnitřek lastury – dokonale oholený, s ošetřenou pletí, vypulírovaný a navoněný kolínskou; delší vlnité hnědé vlasy husté a dokonale lesklé.

„Doktorko Kellyová,“ uvítal ji a předvedl výsledek dokonalé práce zubního specialisty. „Udělejte si pohodlí, prosím.“

Nora nesměle dosedla na konstrukci z chrómu, kůže a dřeva, která připomínala křeslo. Bylo ohavně nepohodlné a při sebemenším pohybu zaskřípalo.

Mladý viceprezident se zabořil do svého křesla se zašustěním kvalitní česané příze a ruce si dal za hlavu. Rukávy košile měl vyhrnuté v pečlivých záhybech a uzel na kravatě z anglického hedvábí uvázaný do perfektního trojúhelníku. Nora si pomyslela *Je možné, že má make-up kolem očí, aby ukryl vrásky? Pane bože, je to tak!* Odvrátila pohled od jeho tváře, když si uvědomila, že na něj upřeně zírá.

„Tak jakpak se vám daří práce se starými hadry a kostmi?“ zeptal se Brisbane.

„Skvěle. Dobře. Chtěla jsem s vámi mluvit jen o jedné drobnosti.“

„Dobře, dobře. Já s vámi také.“

„Pane Brisbane,“ začala Nora rychle, „já –“

Umlčel ji zdviženou rukou: „Noro, já vím, proč jste tady. Potřebujete peníze.“

„Přesně tak.“

Soucítěně pokýval hlavou. „Se zmrazeným rozpočtem nemůžete svůj výzkum ukončit.“

„Přesně tak,“ zopakovala Nora. Překvapilo ji to, ale zůstala obezřelá. „Získat Murchisonův grant na výzkum Anasaziů v Utahu byl skutečně husarský kousek, ale práci nemohu dokončit bez kvalitní série datování radiokarbonovou metodou. Spolehlivá data jsou základem všeho ostatního.“ Snažila se uchovat poslušný tón hlasu, jako by se usilovně pokoušela sehrát naivku.

Brisbane znovu přikývl, přivřel oči a maličko se na židli pootočil. Nora proti své vůli pocítila, jak jí stouplo sebevědomí. Takhle vstřícnou reakci nečekala. Zdálo se, že to zabralo.

„O jaké sumě mluvíme?“ zeptal se.

„S osmnácti tisíci dolary bych mohla na univerzitě v Michiganu zpracovat data všech šestašedesáti vzorků. V Michiganu mají totiž nejlepší laboratoř s hmotnostním spektrometrem pro datování radiokarbonovou metodou na světě.“

„Osmnáct tisíc dolarů. Šedesát šest vzorků.“

„Přesně tak. Nežádám o permanentní zvýšení rozpočtu, jen o jednorázový grant.“

„Osmnáct tisíc dolarů,“ opakoval Brisbane pomalu, jako by o tom uvažoval. „Když se nad tím skutečně zamyslíte, doktorko Kellyová, tak se to ani nezdá příliš, že?“

„Ne.“

„Vlastně jsou to docela malé peníze.“

„S vědeckými výsledky, které tato práce může přinést, se to nedá vůbec srovnávat.“

„Osmnáct tisíc. Taková shoda okolností!“

„Jaká shoda okolností?“ Noru jeho slova znepokojila.

„Naprostou náhodou je to totiž přesně stejná suma, o kterou budete muset svůj rozpočet na příští rok snížit.“

„Vy se chystáte snížit mi rozpočet?“

Brisbane přikývl. „Deset procent celkového rozpočtu, týká se to všech vědeckých oddělení.“

Nora cítila, jak se začala chvět, a pevně sevřela chromové opěrky křesla. Chtěla něco říct, ale vzpomněla si na své předsevzetí a raději svá slova spolkla.

„Ukázalo se, že náklady na vybudování hal pro dinosaury budou oproti předpokladům vyšší. Proto mě potěšilo, když jsem od vás slyšel, že nežádáte příliš velkou sumu peněz.“

Nora se nadechla a velmi opatrně řekla: „Pane Brisbane, s takovým zkrácením rozpočtu nemohu svůj výzkum dokončit.“

„To budete muset. Vědecký výzkum je jen malou součástí činnosti našeho muzea, doktorko Kellyová. Naši povinností je připravovat expozice, stavět nové haly, udělat něco pro pobavení veřejnosti.“

Noru to rozzlobilo. „Ale základní vědecký výzkum je živnou půdou tohoto muzea. Bez vědy je tohle všechno jen bezduchá zábava.“

Brisbane vstal z křesla, obešel psací stůl a zůstal stát před skleněnou skříňkou. Vyndal svazek klíčů a odemkl ji. „Viděla jste někdy smaragd Tev Mirabi?“

„Prosím?“

Brisbane otevřel skříňku a vsunul štíhlou ruku ke kabošonu smaragdu velikosti drozdího vejce. Sundal ho ze sametového polštářku a držel jej mezi palcem a ukazováčkem. „Smaragd Tev Mirabi. Bez jediné prasklinky. Mým koníčkem je gemologie a mohu vám říci, že takhle velké smaragdy nikdy nejsou bez prasklinek. Tento je ovšem výjimka.“

Přiblížil si ho k oku, které za ním vypadalo jako zvětšené oko mouchy domácí. Jednou mrkl a potom drahokam oddálil.

„Podívejte se.“

Nora se znovu přiměla polknout ostrou odpověď. Uchopila smaragd.

„Dávejte pozor, ať vám neupadne. Smaragdy jsou velmi křehké.“

Nora držela kámen velmi opatrně, otáčela ho mezi prsty.

„No tak, jen se přes něj podívejte. Svět přes smaragd vypadá jinak.“

Zadívala se do jeho hloubek a z druhé strany se jí předvedl zdeformovaný svět, v němž se pohybovala odulá kreatura jako zelená medúza: Brisbane.

„Velmi zajímavé. Ale pane Brisbane –“

„Bez prasklinek.“

„O tom není pochyb. Ale mluvili jsme o něčem jiném.“

„Jakou myslíte, že má hodnotu? Milion? Pět? Deset? Je unikátní. Kdybychom ho prodali, měli bychom po finančních starostech.“ Zasmál se, potom kámen znovu přiložil k oku. Bulva za smaragdem se otáčela, černá, zvětšená, vlhká. „Ale to samozřejmě nemůžeme.“

„Promiňte, ale nerozumím vám.“

Brisbane se slabě usmál. „Ani vy, ani další vědecký personál. Všichni zapomínáte na jednu věc: jde o atrakci. Tak například tento smaragd. Z vědeckého hlediska ve smaragdu, byť i stonásobně velkém, nespátrujete nic. Jenomže lidé nechtějí vidět jakýkoli starý smaragd, chtějí vidět největší smaragd. Atrakce, doktorko Kellyová, je živnou půdou tohoto muzea. Jak dlouho myslíte, že by mohl ten váš drahý vědecký výzkum pokračovat, kdyby sem lidé přestali chodit, ztratili by o muzeum zájem a přestali platit? Zapotřebí jsou sbírky: oslňující expozice, kolosální meteority, dinosaury, planetária, zlato, vycpaniny blbouna nejapného a obrovské smaragdy. To lidi zaujme, upoutá jejich pozornost. Vaše práce do této kategorie nespadá.“

„Ale moje práce je zajímavá.“

Brisbane rozhodil rukama. „Moje milá, tady si každý myslí, že právě jeho výzkum je nejzajímavější.“

Výraz „moje milá“ vše rozhodl. Nora vstala, rty jí vzteky zbělely. „Vůbec bych tu nemusela sedět a právě před vámi ospravedlňovat svoji práci. Výzkum v Utahu dokáže, kdy přesně Aztékové ovlivňovali jihovýchodní území a kdy se tak transformovala kultura Anasaziů. To nám vypoví –“

„Kdybyste vykopávala dinosaury, bylo by to něco jiného. V tom je ta pravá činnost. A jak už to bývá, právě tam jsou také peníze. Faktem zůstává, doktorko Kellyová, že o ty vaše hromádky střepů nádob kromě vás nikdo nejvíce přilicel velký zájem.“

„Faktem zůstává,“ rozčilila se Nora, „že vy sám jste neúspěšný vědec. Jen si tady hrajete na byrokrata a upřímně řečeno tuhle roli přeháníte.“

Jakmile Nora domluvila, ihned si uvědomila, že toho řekla příliš. Brisbaneova tvář jakoby na chvíli ztuhla. Potom se ovládl, chladně se na ni usmál a z náprsní kapsy vytáhl kapesník. Pomalu smaragd přeštil, uložil jej zpět do skříňky, uzamkl ji a rozvážně leštil i ji, nejprve víko a potom postranní stěny. Nakonec promluvil.

„Nerozčilujte se. Stres vede k tvrdnutí tepen a hodně škodí zdraví.“

„Nemyslela jsem to tak a omlouvám se, ale ty škrtky v rozpočtu nezvládnou.“

Brisbanea její slova potěšila. „Řekl jsem vám, co jsem říci musel. Pokud se najdou takoví, kteří nejsou schopni anebo nechtějí ušetřit, nic se neděje – já osobně jim moc rád škrtky udělám sám.“ Když tohle řekl, neusmál se.

Nora zavřela dveře sekretariátu a zůstala stát na chodbě, v hlavě měla zmatek. Sama sobě přísahala, že odtud neodejde bez těch peněz navíc, a teď stojí venku a je na tom hůř, než když přišla. Měla by jít za ředitelem muzea Collopym? Jenomže on je velmi přísný a nepřístupný a Brisbanea by to pořádně rozladilo. Už jednou si pustila pusu na špacír. Kdyby Brisbanea obešla, mohlo by jí to stát místo. Ať už chce dělat cokoli, *nemůže* o tuhle práci přijít. Kdyby k tomu došlo, mohla by se pustit do něčeho jiného, nasměrovat činnost jiným směrem. Možná by se jí podařilo najít peníze někde jinde, sehnat odněkud grant. Další plánování rozpočtu bude za půl roku. Naděje umírá poslední...

Pomalou sestupovala ze schodů do čtvrtého poschodí. Na chodbě se zastavila, překvapilo ji, že má dveře kanceláře otevřené dokořán. Nahlédla dovnitř. U okna, kde stála před necelou čtvrt hodinou, teď byl velmi podivně vyhlížející muž a listoval v monografii. Fádni černý oblek strohého střihu mu dodával pozoruhodně ponurý vzhled. Měl velmi bledou pokožku, bledší kůži na živém člověku nikdy neviděla, i blondáté vlasy měl skoro bílé a stránky monografie otáčel velmi dlouhými, štíhlými prsty barvy slonové kosti.

„Dobrý den. Mohu se vás zeptat, co děláte v mé kanceláři?“ oslovila ho Nora.

„Zajímavé,“ zamumlal a otočil se.

„Prosím?“

Zvedl monografii *Geochronologie jeskyně Sandia*. „Zvláštní, že se nad úroveň Sandia našly pouze celé folsomské typy. Velmi podnětné, nemyslíte?“ Mluvil jemným jižanským akcentem vyšší třídy, který se táhl jako med.

Nora cítila, jak v ní překvapení přechází ve zlost nad tímhle obyčejným vpádem do její kanceláře.

Muž se otočil ke knihovně, vrátil monografii na místo na polici, pročítal si hřbety dalších svazků a oťukával je prstem. „No ne,“ řekl a vyndal další monografii. „Jak vidím, výsledky Monte Verdeho byly zpochybné.“

Nora postoupila dopředu, vytrhla mu monografii z ruky a zandala ji zpátky na polici. „Teď mám hodně práce. Pokud si chcete sjednat návštěvu, můžete mi zavolat. Cestou odtud za sebou laskavě zavřete dveře.“ Obrátila se k němu zády a čekala, že odejde. *Deset procent*. Zavřela nevěřícně hlavou. Jak tohle vůbec zvládne?

Jenomže muž neodešel. Naopak, znovu zaslechla jeho hlas – a zase se táhl jako med. „Mohl bych si s vámi popovídat hned, pokud je vám jedno, kdy se taková schůzka uskuteční. Doktorko Kellyová, mohl bych být tak smělý a obtěžovat vás s jedním trochu nepřijemným problémem?“

Otočila se. Natáhl k ní ruku – v dlani držel malou hnědou lebku.

3

NORA SE PODÍVALA Z LEBKY DO TVÁŘE NÁVŠTĚVNÍKA. „KDO JSTE?“ KDYŽ SI HO teď prohlédla pozorněji, všimla si, jak neuvěřitelně světlemodré má oči a jemnou tvář. S bledou pleť a klasickými rysy obličeje vypadal jako vytesaný z mramoru.

Udělal uhlazené gesto, cosi mezi přikývnutím a úklonou. „Zvláštní agent Pendergast, Federální vyšetřovací úřad – FBI.“

Nora se zmocnila úzkost. Má tohle nějakou souvislost s problematickou expedicí do Utahu? To jí ještě scházelo. „Ukážete mi laskavě odznak?“ zeptala se unaveně. „Nějaký průkaz?“

Muž se shovívavě usmál a vyndal z kapsy obleku pouzdro a otevřel je. Nora se sklonila, aby si mohla odznak pořádně prohlédnout. Vypadal jako pravý – za poslední rok a půl jich viděla mnoho.

„No dobře, dobře. Věřím vám. Zvláštní agente –“ Zaváhala. Jak se sakra jmenuje? Ještě jednou se chtěla podívat na odznak, ale ten člověk už měl pouzdro zase v kapse.

„Pendergast,“ doplnil ji. Potom dodal, skoro jako by jí četl myšlenky: „Mimochodem, tohle nemá nic společného s tím, co se přihodilo v Utahu. Jde o úplně jiný případ.“

Znovu se na něj podívala. Tahle elegantní bílá postava oblečená do černého se nepodobala žádnému z tajných policistů, které viděla na západě. Tenhle člověk byl zvláštní, skoro výstřední. Něco v jeho netečném obličeji ji téměř přitahovalo. Potom se podívala na lebku. „Nejsem fyzická antropoložka,“ řekla rychle. „Kosti nejsou můj obor.“

Pendergast jí nabídl lebku beze slova.

Natáhla se po ní, její zvědavost byla v tu chvíli silnější než vůle. Opatrně ji otáčela v rukou.

„FBI má pro takovéhle případy dozajista k dispozici soudní znalce.“

Agent FBI se jenom usmál, potom přešel ke dveřím, zavřel je a zamkl. Klouzavým krokem se vrátil k jejímu psacímu stolu, sundal sluchátko telefonu z vidlice a položil je vedle aparátu. „Mohli bychom si v klidu promluvit?“

„Jistěže. Samozřejmě.“ Nora věděla, že to určitě zaznělo nervózně, a měla kvůli tomu sama na sebe zlost. Nikdy se nesetkala s někým tak sebejistým.

Muž se posadil na dřevěnou židli proti jejímu stolu a přehodil si jednu štíhlou nohu přes druhou. „Bez ohledu na váš obor bych moc rád slyšel, co si o téhle lebce myslíte.“

Povzddechla si. Měla bych vůbec s tím člověkem hovořit? Co si o tom pomyslí lidé z muzea? Určitě by všechny nesmírně potěšilo, že s jejich kolegyní navázala kontakt FBI. Možná to je nějaká forma „propagace“, kterou si Brisbane tolik přál. Znovu si prohlédla lebku. „No, řekla bych, že tohle dítě mělo velmi pohnutý život.“

Pendergast si opřel bradu o propletené prsty obou rukou a zvedl jedno obočí, jako by tím položil otázku.

„Podle stavu lebečních švů bych řekla, že to byl mladý člověk. Druhá stolička se teprve nedávno prořezala, což napovídá, že mu nebo jí mohlo být tak třináct let, plus minus pár let. Podle mého mínění to byla dívka, na to ukazují útlé nadočnicové oblouky. Mimochodem, zuby jsou ve strašném stavu, bez jakékoli úpravy skusu. Přinejmenším zanedbané. A tyhle dva prstence na sklovině

prozrazují pozastavený růst, zapříčiněný patrně dvěma obdobími hladovění nebo vážného onemocnění. Lebka je na první pohled stará, ale podle stavu zubů bych ji zařadila do pozdější doby než prehistorické. U prehistorických vzorků se nesetkáme s takhle zkaženými zuby, navíc to byla běloška, ne původní domorodá Američanka. Stáří lebky odhaduji na sedmdesát pět až sto let. To, co říkám, jsou samozřejmě jenom spekulace. Všechno záleží na tom, kde a za jakých okolností byla nalezena. Možná by nebylo od věci podrobit vzorek datování radiokarbonovou metodou.“ Vzpomněla si, jak špatně dopadla před chvílí schůzka s Brisbanem, a odmlčela se.

Pendergast vyčkával. Nora měla zřetelný pocit, že předpokládal, že se dozví něco víc. Znovu se jí zmocnilo znepokojení. Přešla k oknu, aby si lebku prohlédla v jasném dopoledním světle. Upřela na ni oči a najednou se jí udělalo špatně.

„Co se děje?“ zeptal se Pendergast zostra. Okamžitě postřehl, že se něco stalo, jeho šlachovité tělo se vztyčilo ze židle s takovou silou, jako by v sobě měl pružinu.

„Ty škrábance tady dole na týlní kosti...“ Hodinářskou lupu, kterou měla vždy zavěšenou na krku, si nasadila na oko. Otáčela lebku týlem vzhůru a prohlížela si ji pozorněji.

„Pokračujte.“

„Jsou to stopy po noži. Jako by někdo odstraňoval tkáň.“

„Jaký druh tkáně?“

Ulevilo se jí, když si uvědomila, co to je.

„Takovéhle rýhy by mohly zůstat po skalpelu, po řezech v posmrtném stavu. To dítě někdo pitval. Tyhle stopy zůstaly po odhalení míchy nebo možná medully oblongaty, prodloužené míchy.“

Položila lebku na stůl. „Ale já jsem archeoložka, pane Pendergaste. Expertizu by vám raději měl udělat někdo jiný. V našem muzeu pracuje fyzický antropolog doktor Weidenreich.“

Pendergast vzal lebku a uložil ji do sáčku se zipovým uzávěrem. Beze stopy zmizela v útrobách jeho obleku, připomínalo to kouzelnický trik. „Potřebuji právě vaši *archeologickou* expertizu. A nyní,“ pokračoval energicky, svižně zavěsil telefon do vidlice a odemkl dveře, „potřebuji, abyste mě doprovodila do města.“

„Do města? To myslíte na ústředí?“

Pendergast zavrtěl hlavou.

Nora zaváhala. „Nemůžu jen tak odejít z muzea. Mám tu práci.“

„Nebude to trvat dlouho, doktorko Kellyová. Čas je velmi důležitý.“

„Co to všechno znamená?“

Ale agent už byl z kanceláře venku, rychlým a tichým krokem procházel dlouhou chodbou. Vydala se za ním, nenapadlo ji, co jiného by měla udělat, když zvolil složitou trasu po různých zadních schodištích přes Ptactvo světa, Afriku a Savce starších čtvrtí, až do Velké rotundy s ozvěnou.

„Vidím, že muzeum znáte skutečně velmi dobře,“ poznamenala, zatímco se s ním snažila udržet krok.

„Ano.“

Vyšli bronzovými dveřmi a sestupovali po příkrém rozlehlém mramorovém schodišti k muzejnímu parkovišti. Agent Pendergast se zastavil na jeho úpatí v jasném podzimním světle a otočil se. Oči teď měl bílé, jen s lehkým náznakem barevného odstínu. Z toho, jak se pohyboval, měla dojem, že za jeho sporým zevnějškem se skrývá veliká fyzická síla. „Znáte newyorský zákon o ochraně archeologických a historických objektů?“ zeptal se.

„Samozřejmě.“ To byl zákon, podle něhož se musely zastavit výkopy nebo přerušit výstavba kdekoli ve městě v případě, že bylo odkryto cokoli archeologicky hodnotného. V započatých pracech se mohlo pokračovat až po řádných archeologických vykopávkách a podrobném zdokumentování.

„Na dolním Manhattanu bylo odkryto archeologicky docela zajímavé místo. Vy nad ním budete mít archeologický dohled.“

„Já? Nemám v tom ani zkušenosti, ani pravomoci –“

„Nebojte se, doktorko Kellyová. Obávám se, že se do toho dostanete až příliš rychle.“

Zavrtěla hlavou. „Ale proč já?“

„Máte jisté zkušenosti na takovém, ehm, *speciálním* místě.“

„A jak speciální je to místo?“

„Kostnice.“

Zůstala na něj upřeně hledět.

„A nyní,“ řekl a pokynul rukou k vozu Silver Wraith '59, který stál u obručníku, „se musíme vydat na cestu. Až po vás, prosím.“

4

PŘI VYSTUPOVÁNÍ Z ROLLS-ROYCE SI NORA PŘIPADALA NEPŘÍJEMNĚ NÁPADNÁ. Pendergast za ní zavřel dveře a klidně se rozhlédl kolem. Bylo mu lhostejné, jak neslučitelně vypadá tenhle elegantní automobil v prachu a ruchu velkého stavebního místa.

Přešli ulici. Zastavili se u vysokého pletivového plotu, za nímž vydatné odpolední světlo zalévalo skeletové základy řady starých budov a vpředu stálo několik velkých nákladních vozů, naložených cihlami. U obručníku parkovaly dva policejní vozy a Nora si všimla uniformovaných policistů před dírou v cihlové zdi, která ještě zůstala stát. Nedaleko postával hlouček byznysmenů v oblecích. Stavební místo bylo orámováno opuštěnými čínžáky, které na ně shlížely prázdnými okny.

„Moegen-Fairhaven Group na tomto místě staví pětadesátiposchodový obytný mrakodrap,“ řekl Pendergast. „Včera kolem čtvrté hodiny probořili tamhleto cihlovou zeď. Jeden dělník našel lebku, kterou jsem vám ukázal. V mohylovém hrobě uvnitř. A kromě ní ještě spoustu kostí.“

Nora se podívala směrem, který jí ukazoval. „Co tu bylo předtím?“

„Staré činžovní domy z devadesátých let devatenáctého století. Zdá se, že předtím tudy vedl tunel.“

Nora viděla zubatý otvor po rypadle. Stará stěna stála pod patním zdíkem z devatenáctého století a díra v blízkosti jejího základu byla zcela zjevně v původně vybudované části. Na jedné straně byla hromada starého spáleného a ztrouchnivělého stavebního dříví.

Když spolu kráčeli podél plotu, Pendergast se k ní naklonil. „Možná naše návštěva tady nebude probíhat bez komplikací a máme skutečně jen velmi málo času. Místo se během posledních několika hodin velmi znepokojivě změnilo. Moegen-Fairhaven je jedna z nejenergičtějších stavebních společností ve městě. A má také značný, ehm, vliv. Všimla jste si, že tu není nikdo od tisku? Policii na místo přivolali ve vši tichosti.“ Dovedl ji k řetězem spojeným vratům v plotě. Tam hlídal policista, jemuž se u pasu pohupovala pouta, vysílačka, obušek, pistole a náboje. Celá výstroj zatížila opasek, takže mu vykukovalo břicho v modré košili.

Pendergast se u brány zastavil.

„Odejděte,“ ozval se policista, „tady není nic k vidění, kámo.“

„Právě naopak.“ Pendergast se usmál a ukázal svůj průkaz. Policista se naklonil a zamračil se. Podíval se agentovi do obličeje, na fotografii a několikrát to zopakoval.

„FBI?“ Vytáhl opasek výš, až se ozvalo kovové zacinkání.

„Ano, to jsou ta tři písmena.“ Pendergast si uložil pouzdro zpátky do kapsy.

„A kdo jde s vámi?“

„Archeoložka. Byla pověřena, aby to místo prozkoumala.“

„Archeoložka? Okamžik.“

Policista lehkým krokem přešel k hloučku svých kolegů o kousek dál. Chvilku spolu mluvili a potom se od skupinky odpojil jeden muž. Klusem ho následoval další v hnědém. Byl malý, zavalitý a masitý krk mu přetékal přes těsný límeček. Dělal příliš dlouhé kroky na své krátké nohy, takže při chůzi přehnaně poskakoval.

„Co má tohle sakra znamenat?“ Prudce oddechoval, když přistoupil k bráně a otočil se na nově příchozího policistu. „O FBI jste nic neříkali.“

Nora si všimla, že policista se zlatými kapitánskými prýmký na ramenou má řídnoucí vlasy, nažloutlou pleť a úzké černé oči. Byl skoro stejně tlustý jako muž v hnědém obleku. Kapitán se podíval na Pendergasta. „Mohl bych vidět váš průkaz?“ Mluvil tiše, napjatě a rozrušeně. Pendergast znovu vyndal pouzdro z kapsy. Kapitán si ho vzal, podíval se na průkaz a přes bránu mu jej podal zpátky.

„Je mi líto, pane Pendergaste, FBI tady nemá žádnou jurisdikci, pobočka z *New Orleansu* už vůbec ne. Protokol jistě znáte.“

„Kapitáne –?“

„Custer.“

„Kapitáne Custere, jsem zde s doktorkou Norou Kellyovou z Newyorského přírodopisného muzea; byla pověřena archeologickým průzkumem. Takže buďte tak laskav a pusťte nás dál –“

„Tohle je stavební místo,“ vložil se do hovoru muž v hnědém obleku. „Snažíme se tu postavit dům, pro případ, že jste si nevšiml. Už mají člověka, který ty kosti prohlíží. Prokristapána, denně tu přicházíme o čtyřicet tisíc dolarů a teď do toho ještě FBI!“

„A kdo jste vy?“ zeptal se ho Pendergast příjemným hlasem.

Zamrkal. „Ed Shenk.“

„Aha, pan *Shenk*.“ Z Pendergastových úst to jméno zaznělo jako nějaký drsný nástroj. „A jaké je vaše pracovní zařazení u Moegen-Fairhaven?“

„Stavbyvedoucí.“

Pendergast přikývl. Jistě. Moc mě těší, pane Shenku.“ Okamžitě se znovu otočil ke kapitánovi, Shenka zcela ignoroval.

„Kapitáne Custere,“ pokračoval stejným jemným hlasem, „mám tomu rozumět tak, že nám neotevřete bránu, abychom mohli vykonat svou práci?“

„Tohle je pro firmu Moegen-Fairhaven Group velmi důležitý projekt a pro veřejnost také. Práce postupují pomaleji, než by měly, což lidem na nejvyšších místech dělá velké starosti. Pan Fairhaven osobně navštívil stavbu včera večer. Poslední, co by si ti nahoře přáli, je něco oddalovat. Nemám žádné zprávy o tom, že by se tady měla o cokoli zajímat FBI, ani o žádném archeologickém výzkumu...“ Zmlkl.

Pendergast vytáhl mobilní telefon.

„Komu voláte?“ zajímalo Custeru.

Pendergast neodpověděl, jen se usmál. Prsty přejížděl neuvěřitelnou rychlostí po miniaturních tlačítkách.

Kapitán se podíval na Shenka a potom uhnul očima.

„Sally?“ řekl Pendergast do telefonu. „Tady agent Pendergast. Mohl bych mluvit s komisařem Rockerem?“

„Podívejte se –“ začal kapitán.

„Ano, buďte tak hodná, Sally. Jste zlatá.“

„Možná bychom si o tom mohli promluvit vevnitř.“ Ozvalo se chřestění klíčů. Kapitán Custer odemykal bránu.

„Kdybyste ho mohla kvůli mně přerušit, byl bych vám velmi vděčný.“

„Pane Pendergaste, tohle není zapotřebí,“ řekl Custer. Brána se otevřela dokořán.

„Sally? Zavolám vám zpátky,“ řekl Pendergast a přerušil telefonní spojení.

Prošel branou, Nora s ním. Aniž by se agent FBI zastavil nebo cokoli řekl, vydal se přes rumiště přímo k díře ve stěně. Ostatní to zaskočilo a vydali se za ním. „Pane Pendergaste, pochopte, prosím vás –“ řekl kapitán, když se pokoušel držet s ním krok. Shenk šel za nimi, hodně rozzlobený. Zakopl, zaklel a pokračoval v chůzi.

Když přistoupili k díře, Nora spatřila kalnou zář a záblesk světla. Po chvíli další záblesk. Někdo uvnitř pořizoval snímky.

„Pane Pendergaste –“ zavolal kapitán Custer.

Ale svižný agent FBI už stoupal po hromadě sutí. Ostatní zůstali stát na jejím úpatí a těžce oddechovali. Nora se vydala za Pendergastem, který už zmizel v temné díře. Zůstala stát na pobožené zdi a nahlížela dolů.

„Pojďte sem,“ vybídl ji nejlákavějším jižanským tónem.

Sešla po hromadě polámaných cihel a zůstala stát na vlhké podlaze. Objevil se další záblesk. Nějaký muž v bílém laboratorním plášti se skláněl a něco pozoroval v malé klenuté nise. Jiný fotograf v dalším výklenku pořizoval snímky fotoaparátem čtyři na pět vybaveným konzolou se dvěma přídatnými blesky.

Muž v bílém plášti se narovnal a podíval se na ně skrze clonu prachu. Měl hustou kšticí šedých vlasů a brýle s černými kulatými obroučkami, takže vypadal trochu jako starý bolševický revolucionář.

„Kdo proboha jste, že sem takhle vpadnete?“ křičel a jeho hlas se rozléhal v temném prostoru. „Nikdo mě neměl vyrušovat!“

„FBI,“ vyrazil ze sebe Pendergast. Teď měl úplně jiný hlas: ostrý, přísný a přehnaně slušný. Strčil odznak muži před oči.

„Aha,“ ozvalo se váhavě, „to jo.“

Nora se podívala z jednoho na druhého. Překvapilo ji, že Pendergast dokáže lidi okamžitě odhadnout a podle toho s nimi manipulovat.

„Mohl bych vás požádat, abyste tento prostor uvolnil? Potřeboval bych si jej se svou kolegyní doktorkou Kellyovou prohlédnout.“

„Podívejte, jsem uprostřed své práce.“

„Sahal jste na něco?“ Otázka zazněla jako hrozba.

„Ne... ne tak docela. Samozřejmě jsem pohnul některými kostmi –“

„Vy jste pohnul některými kostmi?“

„Vzhledem k tomu, že mým úkolem je určit příčinu smrti –“

„Vy jste *pohnul* některými *kostmi*?“ Pendergast vytáhl z kapsy saka útlý zápisník a zlaté pero, něco si poznamenal a přitom znechuceně vrtěl hlavou. „Vaše jméno, doktore?“

„Van Bronck.“

„Zaznamenám si to k výsledku. A teď, doktore Van Broncku, buďte tak laskav a nechte nás pracovat.“

„Ano, pane.“

Pendergast se díval, jak soudní lékař a fotograf pracně vylezli z tunelu. Potom se otočil na Noru a tiše a rychle řekl: „Teď je to vaše. Získal jsem pro nás hodinu, možná i méně, tak ji co nejvíc využijte.“

„Jak nejvíc využít?“ Nora propadala panice. „Co bych tu měla dělat? Nikdy jsem –“

„Umíte to, co já ne. Prozkoumejte to tady. Chci vědět, *co se tady stalo*. Pomozte mi to pochopit.“

„Za hodinu? Nemám žádné nástroje, nemám kam uložit vzorky –“

„Už teď je skoro pozdě. Všimla jste si, že už tu měli kapitána z policejního okrsku? Jak jsem řekl, Moegen-Fairhaven skutečně ovládá mohutné páky. Tohle bude naše jediná šance. Potřebuji získat maximum informací za minimum času. Je to nesmírně důležité.“ Podal jí pero a zápisník. Potom z kapsy vyndal dvě štíhlé svítilny a jednu jí věnoval.

Nora ji zapnula. Na to, jak byla malá, měla ohromnou výkonnost. Rozhlédla se a poprvé zaznamenala okolní prostředí. Bylo tu chladno a ticho. Zrnka prachu vířila v paprsku baterky, kterou si svítila do otvoru ve zdi. Vzduch tam byl zkažený, mísil se v něm zápach hub, starého masa a plísň. I tak se zhluboka nadechla, aby se mohla soustředit. Archeologie je pomalá a metodická práce. Teď když jí tlačil čas, nevěděla přesně, kde má vlastně začít.

Ještě chvíli váhala. Potom se rozhlédla po tunelu. Byl asi osmdesát stop dlouhý, na koncích zazděný. Klenutý strop v nejvyšším místě dosahoval výšky deseti stop a byl posetý prasklinami. Prach, který pokrýval podlahu, byl nedávno narušený, tolik stop tu nemohl zanechat jeden soudní lékař. Nora si v duchu kladla otázku, kolik dělníků a policistů už tudy prošlo.

Po obou stranách bylo ve stěnách půl tuctu výklenků. Kráčela po vlhkém dnu tunelu, rozhlížela se a pokoušela se udělat si celkový obrázek o prostoru. Výklenky byly kdysi také zazděné, ale cihly někdo odstranil a naskládal je vedle. Posvítila si do každého zvlášť a všude viděla totéž: změť lebek a kostí, cáry oblečení, kusy starého masa, chrupavky a vlasy.

Ohlédl se přes rameno. Pendergast prováděl ohledání na vzdáleném konci. Svítil si a pečlivě si prohlížel každý kout. Najednou poklekl a upřeně hleděl ne na kosti, ale na zem. Zvedl něco z prachu.

Nora obešla celý prostor a obrátila se, aby prohlédla první výklenek pečlivěji. Klekla si před něj, dívala se a snažila se pochopit smysl té hromady ostatků. Dědala, co mohla, aby nevnímala zápach.

V téhle nice ležely tři lebky, uťaté od páteře, ale hrudní koše zůstaly celé; výmluvné byly i kosti nohou, některé ohnuté. Několik obratlů bylo poškozených, a to velmi neobvyklým způsobem. Jako by je někdo rozřízl, aby se zcela odhalila mícha. Hned vedle ležel chuchvalec vlasů. Krátkých. Chlapeckých. Zjevně někdo mrtvolu rozřezal na kusy a uložil na hromadu do výklenku, což dávalo smysl s ohledem na jeho rozměry. Nacpat celé tělo do tak stísněných prostor by šlo špatně, ale když se rozdělilo na několik částí...

Ztěžka polkla a podívala se na oblečení. Zdálo se, že je tam někdo odhodil zvlášť, nebylo na těle. Natáhla ruku a zarazila se. Jako archeoložka si v sobě vypěstovala zdrženlivost, ale potom si vzpomněla, co jí říkal Pendergast. Opatrně zdvihala kousky šatů a kosti, v duchu si všechno zapisovala. Tři lebky, tři páry bot, tři výmluvné hrudní koše, spousta obratlů a různé drobné kosti. Jen na jedné lebce zahlédla podobné rýhy jako na té, kterou jí Pendergast ukazoval. Ale spousta obratlů byla stejně rozříznuta, od prvního bederního obratle až po kost křížovou. Pokračovala v práci. Troje kalhoty, knoflíky, hřeben, kousky chrupavky a vysušené maso; šest kompletních kostí nohou bez bot. Boty byly pohozené vedle. *Kdybych tak měla sáček na vzorky*, litovala v duchu. Z hromádky vytáhla chumáč vlasů – byl na nich ještě kus kůže – a složila si jej do kapsy. Byla to bláznovina: strašně nerada pracovala bez náležitého vybavení. Veškeré její profesionální instinkty se proti takhle uspěchané a nedbalé práci bouřily.

Obrátila pozornost na oblečení. Bylo chudé, z drsné látky a hodně špinavé. Sice se rozpadlo, ale stejně jako kosti je hlodavci neohryzali. Nasadila si na oko hodinářskou lupu a jeden kus oděvu si prohlédla pečlivěji. Našla spoustu vší, samozřejmě mrtvých. Díry vznikly nejspíš při dlouhodobém nošení, látka měla na mnoha místech záplaty. Boty se zdály obnošené, některé měly úplně sedřené okování. V kapsách jedné kalhot našla hřeben a kus provázku. Prohlédla další kapsy: nic. Ve třetích byla mince. Vyndala ji, látka se jí pod rukama rozpadla. Byl to americký velký cent z roku 1877. Všechno si rychle schovala do kapes.

Přešla k dalšímu výklenku a co možná nejrychleji prozkoumala jeho obsah. Opět tři lebky, tři na kusy rozřezaná těla a troje oblečení. Promnula kapsy kalhot: ohnutý špendlík a další dvě pence z roku 1880 a 1872. Znovu se podívala na kosti: zase stejně podivně poznamenané obratle. Prohlédla si je zblízka. Bederní obratel, vždycky bederní, pečlivě, téměř chirurgicky rozevřený. Jeden si vsunula do kapsy.

Šla tunelem, prohlížela si jeden výklenek za druhým a dělala si poznámky do Pendergastova zápisníku. V každém výklenku našla tři mrtvolu. Všechny rozřezané stejným způsobem – na krku, ramenou a v bocích. Několik lebek mělo stejné šrámy po řezech jako na vzorku, který jí ukázal Pendergast. Na všech kostrách bylo patrné těžké trauma v dolní části páteře. Podle zběžné prohlídky lebeční morfologie se zdálo, že všechny byly přibližně stejného stáří – něco mezi třinácti a dvaceti – a byli to chlapci i dívky, počet chlapců lehce převažoval. Zajímalo ji, co objevil soudní vyšetřovatel. Později bude mít dost času, aby to zjistila.

Dvanáct výklenků, v každém tři těla... Všechna velmi pečlivě uložená. U předposledního výklenku se zastavila. Ustoupila do středu tunelu a snažila se nemyslet na to, jaké důsledky bude mít to, co vidí, soustředila se výlučně na fakta. Na každém místě archeologického výzkumu bylo velmi důležité zachovat klid, být potichu, přidusit intelekt a soustředěně vnímat atmosféru místa. Rozhlížela se kolem a pokoušela se zapomenout na to, jak málo má času, aby vyloučila veškerou předpojatost. Sklepní tunel, postavený před rokem 1890, pečlivě zazděné výklenky, těla a šaty šestařiceti mladých mužů a žen. K jakému účelu byl vybudován? Podívala se na Pendergasta. Stále ještě byl na vzdáleném konci, prohlížel si cihlovou zeď a pak z ní vyloupl nožem kousek malty.

Vrátila se k výklenku a pečlivě si zaznamenala polohu každé kosti, každého kousku oděvu. Dvojích kalhot s prázdnými kapsami, špinavých, potřhaných, dojemných. Dívčí šaty svědčily o malé, útlé postavě. Zvedla hnědou lebku, která ležela vedle nich. Patřila mladé ženě, snad šestnáctileté nebo sedmnáctileté. Zaplavila ji hrůza: hned pod lebkou ležely její vlasy, dlouhé zlaté copy, stále ještě svázané růžovou krajkovou stužkou. Prohlédla si lebku: tatáž nedostatečná zubní hygiena. Šestnáct a už měla výrazně zkažené zuby. Stužka byla z hedvábí, mnohem kvalitnější než celé šaty, určitě to byl její poklad. Na okamžik strnula nad tímto zámkem lidskosti.

Přejela rukou po kapse a něco jí zašustilo mezi prsty. Papír. Prohmatala šaty a zjistila, že nebyl v kapse, ale zašitý pod podšívku. Vytáhla je z výklenku.

„Máte něco zajímavého, doktorko Kellyová?“

Zarazila se, když zaslechla hlas soudního lékaře. Van Bronck. Tón jeho hlasu se změnil, teď mluvil arogantně. Stál nad ní.

Ohlédl se. Soustředila se a přeslechla, že se vrátil. Pendergast stál u vchodu do kostnice a živě hovořil s nějakými uniformovanými muži, kteří nahlíželi do tunelu shora.

„Pokud tomuhle říkáte zajímavost,“ odpověděla.

„Vím, že nejste z oddělení soudního lékaře, takže musíte být soudní znalec od FBI.“

Nora se začervenala. „Nejsem doktorka medicíny. Jsem archeoložka.“

Doktor Van Bronck zvedl obočí a po obličeji se mu rozlil cynický úsměv. Měl dokonale modelovaná malá ústa, jako by je vymaloval renesanční umělec. Leskla se, když s dokonalou artikulací opakoval tatáž slova. „Aha. *Nejste* doktorka medicíny. Patrně jsem vašemu kolegovi špatně rozuměl. Tak archeoložka. To je vskutku moc hezké.“

Neměla ani hodinu, neměla dokonce ani půl hodiny.

Vrátila šaty do výklenku a zasunula je do zaprášené pukliny vřadu. „Vy jste našel něco zajímavého, *doktore*?“ zeptala se co možná nejnedbalejším tónem.

„Poslal bych vám zprávu. Ale silně pochybuji, že byste jí rozuměla. To víte, profesionální žargon.“ Jeho úsměv se rozhodně nedal nazvat přátelským.

„Ještě tu nejsem hotová. Až to dodělám, moc ráda si s vámi popovídám.“ Vydala se k poslednímu výklenku.

„Ve svých studiích můžete pokračovat, až odklidím lidské ostatky.“

„S ničím nehnete, dokud nebudu mít možnost se na to podívat.“

„To řekněte jim.“ Pokynul přes její rameno. „Nevím, jak jste nabyla dojmu, že tohle je *archeologické* naleziště. Naštěstí se to všechno vyjasnilo.“

Nora uviděla skupinu policistů, jak vcházejí do kostnice s uzamykatelnými skříňkami v rukou. Prostor se zanedlouho naplnil kakofonií nadávek, brblání a hlasitého hovoru. Pendergasta nebylo nikde vidět.

Poslední vešli Ed Shenk a kapitán. Custer ji uviděl a šel k ní, opatrně si volil cestu mezi cihlami. Za ním kráčeli dva nadporučíci.

„Doktorko Kellyová, dostali jsme pokyny z ústředí,“ řekl rychle a hodně vysokým hlasem. „Můžete svému šéfovi vyřídit, že se hluboce zmýlil. Tohle je neobvyklé místo kriminálního činu, ale pro dnes uplatňované právo zcela nezajímavé, zvláště pro FBI. Zločin byl spáchán před více než sto lety.“

A je nezbytné tady postavit budovu, pomyslela si Nora, když se dívala na Shenka.

„Nevím, kdo vás najal, ale váš úkol tady skončil. Lidské ostatky teď odneseme do pracovny soudního lékaře. To, co tu zbude, naskládáme do pytlů a označujeme.“

Policisté položili skříňky na vlhkou zem a po prostoru se rozlehly duté údery. Soudní lékař v gumových rukavicích vytahoval kosti z výklenků a ukládal je do skříněk, šaty a další osobní věci odhazoval stranou. Hlasy se mísily se zvřeným prachem. Temnotou pronikaly paprsky kapesních svítilen. Celé místo jí přímo před očima likvidovali.

„Mohou vás moji muži doprovodit, slečno?“ zeptal se kapitán Custer s přehnanou zdvořilostí.

„Trefím sama,“ odpověděla Nora.

Sluneční svit ji na chvilku oslepil. Zakašlala, vdechla čerstvý vzduch a rozhlédla se kolem sebe. Rolls byl stále zaparkovaný na ulici. Pendergast čekal, opíral se o něj.

Vyšla branou. Měl hlavu odvrácenou od slunce, oči přivřené. V jasném odpoledním světle se jeho kůže zdála bledá a průhledná jako alabastr. „Ten kapitán od policie měl pravdu, že? Vy tady nemáte žádnou jurisdikci.“ Pomalu sklonil hlavu, tvářil se znepokojeně. Zlost ji pomalu opouštěla. Vyndal z kapsy hedvábný kapesník a otřel si čelo. Přímě před jejíma očima se měnil jeho výraz, zase se tvářil neutrálně. „Někdy není čas použít náležité cesty. Kdybychom čekali do zítřka, už by na tom místě nezbylo nic. Sama vidíte, jak rychle firma Moegen-Fairhaven pracuje. Kdyby ta stavební parcela byla prohlášena za archeologicky cennou, zdrželo by to stavbu o celé týdny. Což samozřejmě nemohou připustit.“

„Ale to místo má archeologickou hodnotu!“

Pendergast přikývl. „Samozřejmě že ano. Ale bitva už je ztracená, doktorko Kellyová. To jsem věděl předem.“

Jakoby v odpověď se spustil motor velkého žlutého rypadla, zakašlal a rozvrčel se. Stavební dělníci se začali shromažďovat, vycházeli z obytných přívěsů a kabin nákladních vozů. Muži s uzamykatelnými skříňkami již vycházeli z otvoru a nastoupili do sanitky. Rypadlo se naklonilo, s rachotem popojelo k díře, zdvihlo naběrák a jeho železné zuby se zakously do zdi. „Co jste našla?“ zeptal se Pendergast.

Zamyslela se. Mám mu říci o tom papíru v šatech? Nejspíš to není příliš důležité a navíc je to nenávratně ztraceno.

Spěšně vytrhla počmárané stránky ze zápisníku a vrátila mu ho. „Dnes večer vám sepíšu své celkové poznatky. Zdá se, že bederní obratle obětí byly záměrně otevřené. Jeden jsem si dala do kapsy.“

Pendergast přikývl. „V prachu tam byla spousta skleněných střepů. Několik jsem jich vzal na analýzu.“

„Kromě koster byly ve výklencích pence z roku osmnáct set sedmdesát dva, sedmdesát sedm a osmdesát. Pár předmětů v kapsách.“

„Činžáky tady postavili v roce osmnáct set devadesát sedm,“ zamumlal Pendergast téměř jen pro sebe tlumeným hlasem. „To je náš *terminus ante quem*, čili konec časového rozmezí, o němž uvažujeme. Vraždy někdo spáchal v období mezi sedmdesátými lety devatenáctého století a rokem osmnáct set devadesát sedm, kdy byly tyto mince vyřazeny z oběhu.“

Ze zadu k nim přijela černá prodloužená limuzína s kouřovými okny, v jejíchž sklech se odrazilo slunce. Vystoupil vysoký elegantní muž v obleku barvy dřevěného uhlí, za ním další muži. Rozhlédl se a hned se zaměřil na Pendergasta. Měl dlouhý, úzký obličej, oči daleko od sebe, černé vlasy a lícní kosti hodně vystouplé a hranaté, skoro jako vytesané sekerou.

„Pan Fairhaven osobně, aby zajistil, že nedojde k žádným nečekaným zdržením,“ řekl Pendergast. „Myslím, že nám tak dává najevo, abychom odjeli.“

Otevřel jí dvířka auta a potom nastoupil i on. „Děkuji vám, doktorko Kellyová,“ řekl a dal řidiči pokyn, aby nastartoval. „Zítra se znovu setkáme. Věřím, že na oficiálnější úrovni.“

Když se zařadili do proudu aut na Lower East Side, Nora se na něj podívala. „Jak jste se vlastně o tomhle místě dověděl? Vždyť to odhalili teprve včera.“

„Mám své kontakty. Ty jsou v mém oboru nanejvýš užitečné.“

„To vám věřím. Když už mluvíme o kontaktech, proč jste se nepokusil znovu spojit se svým přítelem, policejním komisařem? Určitě by vás podpořil.“

Rolls hladce odbočil na East River Drive, jeho silný motor předl. „Komisař?“ Pendergast se na ni podíval. „Nemám to potěšení ho znát.“

„A komu jste tedy telefonoval?“

„K sobě do bytu,“ odpověděl s lehkým pousmáním.

5

WILLIAM SMITHBACK JR. STÁL DOST SEBEVĚDOMĚ VE DVEŘÍCH CAFÉ DES ARTISTES. Jeho nový temněmodrý oblek z italského hedvábí při každém pohybu jemně zašustil. Rozhlížel se po tlumeně osvětlené místnosti. Snažil se soustředit na to, aby se nehrbil, záda měl rovná jako pravítko, důstojné, aristokratické držení těla. Oblek od Armaniho ho přišel na menší jmění, ale když stál ve vstupních dveřích, věděl, že se to vyplatilo. Připadal si vysoce kultivovaný a uhlazený, trochu jako Tom Wolfe – i když se samozřejmě neodvážil využít veškeré výbavy, bílého klobouku a dalších detailů. Hedvábný kapesník s kašmírovým vzorem, který mu vykukoval z kapsy, byl hezký doplněk, možná trochu příliš okázalý, ale koneckonců je slavný spisovatel – téměř slavný, jen kdyby jeho poslední prokletá knížka postoupila alespoň o dvě příčky, hned by to bylo znát –, takže si mohl dovolit takové doplňky nosit. Otočil se, doufal, že se mu to podařilo s dostatečně nedbalou elegancí, a zvedl obočí směrem k vrchnímu číšníkovi, který k němu hned s úsměvem vykročil.

Smithback měl tuhle restauraci nejraději ze všech v New York City. Její majitelé z ní neudělali hypermoderní podnik, naopak, zůstala staromódní a výborně tu vařili. Nechodí sem tolik lidí jako do Le Cirque 2000. A nástěnná malba Howarda Chandlera Christieho dodávala tomu místu tu pravou míru kýčovitosti.

„Pane Smithbacku, jak milé, že jste k nám dnes večer zavítal. Vaše společnosti právě dorazila.“

Smithback vážně přikývl. To, že ho poznal vrchní číšník prvotřídní restaurace, ač si to nerad přiznával, pro něj znamenalo hodně. Stálo ho to několik návštěv a několik dvacetidolarovek předaných do správných rukou. Pojistil si to ještě nedbale utroušenou poznámkou o tom, že pracuje pro *New York Times*.

Nora Kellyová seděla u stolku v rohu a čekala na něj. Jako obvykle Smithback při pohledu na ni ucítil elektrické chvění. I když už byla v New Yorku déle než rok, stále si uchovala svěží vzhled, což se mu moc líbilo. Stejně tak z její pleti jako by nikdy nezmizelo opálení ze Santa Fé. Zvláštní, potkali se za nejhorších možných okolností: na archeologické expedici do Utahu, kde oba téměř přišli o život. Tehdy mu dala jasně najevo, že ho považuje za arogantního a nepříjemného člověka. A dnes, po dvou letech, se mají nastěhovat do společného bytu. Smithback si už nedokázal představit, že by měl být bez ní jediný den.

S úsměvem se posadil na čalouněnou lavičku. Nora jako vždy vypadala úžasně: vlasy v barvě mědi jí splývaly po ramenou, hluboké, zelenohnědé oči se leskly v plamíncích svíček, pihy na nose jí dodávaly dokonalý chlapecký výraz. Potom se podíval na její oblečení. To si zasloužilo vylepšit. Pane bože, ona byla skutečně *špinavá*.

„Nebudeš mi věřit, co jsem zažila,“ řekla.

„Hm.“ Smithback si popravil kravatu a zlehka se naklonil, aby světlo dopadalo na elegantně střižené rameno jeho obleku.

„Přísahám, Bille, tomu neuvěříš. Ale pozor, je to mimo záznam.“

Smithback si připadal trochu ublížený. Nejen že si nevšimla jeho obleku, navíc připojila poznámku, že jejich rozhovor je mimo záznam. To snad nebylo zapotřebí. „Noro, všechno mezi námi je mimo záznam –“

Nenechala ho větu dokončit. „Napřed mi ten blboun Brisbane zkrátil rozpočet o deset procent.“

Smithback si soucitně povzdechl. Muzeum bylo věčně bez peněz.

„A potom jsem ve své kanceláři našla hodně divného chlápka.“

Smithback si znovu povzdechl, trochu posunul loket směrem ke sklence. Určitě si všimne tmavého hedvábí v kontrastu s bílým ubrusem.

„Četl si moje knížky a choval se, jako by mu celá kancelář patřila. Vypadal jako hrobník. Na sobě černý oblek a kůži měl doslova bílou. Nebyl albín, prostě jen *bílý*.“

Smithbacka přepadl nepříjemný pocit, jako by tohle už jednou zažil. Pustil to z hlavy.

„Tvrdil, že je od FBI, a vytáhl mě do města, na stavební místo, kde odkryli –“

Náhle se ten pocit vrátil. „Říkala jsi *FBI*?“ To není možné. To nemůže být on. V žádném případě.

„Ano, FBI. Zvláštní agent –“

„Pendergast,“ dokončil za ni Smithback.

Teď byla zase hodně překvapená Nora. „Ty ho znáš?“

„Jestli ho znám? Je to postava z mé knížky o vraždách v muzeu. *Říkala jsi*, že jsi ji četla.“

„Aha, ano. Máš pravdu.“

Smithback přikývl, byl příliš zahloubaný na to, aby pocítil rozhořčení. Pendergast se na Manhattan nevrátil na společenskou návštěvu. Ten člověk přicházel, jen když se objevily potíže. Nebo se zdálo, že s sebou vždycky potíže přináší. Ať tak či onak, Smithback doufal, že to nebude stejné jako minule.

Přišel k nim číšník a oni si objednali. Smithback si už předtím dal malé suché sherry, teď si objednal martini. *Pendergast. Pane bože*. I když toho muže obdivoval, ani trochu mu nevadilo, když viděl, jak v tom svém černém oblečení odjíždí zpátky do New Orleansu.

„Povídej mi o něm,“ vybídla ho Nora a opřela se na židli.

„Je...“ Odmlčel se, zcela netypicky mu došla slova. „Je neortodoxní. Okouzující jižanský aristokrat, má spoustu prachů, děděné rodinné peníze, farmaceutické výrobky nebo co. Vlastně přesně nevím, jaký vztah má k FBI. Vypadá to, že se může libovolně zabývat tím, co si umane. Pracuje sám a je velmi, velmi dobrý. Zná spoustu důležitých lidí. Co se týče jeho osobně, nevím o něm nic. Je takový záhadný. Nikdy se nedá poznat, co si doopravdy myslí. Ježíši, já ani nevím, jak se jmenuje křestním jménem.“

„Nemůže mít zase takovou moc. Dneska ho pěkně odpískali.“

Smithback zdvihl obočí. „Co se přihodilo? Co chtěl?“

Nora mu vypodobnila rychlou návštěvu kostnice na stavebním místě. Domluvila přesně ve chvíli, kdy jim přinesli karbanátky ze smržů a černých lanýžů.

„Moegen-Fairhaven,“ řekl Smithback a zabořil vidličku do pěny, takže se uvolnilo aroma pižma a hlubokého lesa. „Nedostali se ti chlápkové do potíží kvůli tomu, že strhli ten objekt s jednolůžkovými pokoji bez povolení – když tam ještě bydleli lidi?“

„Na East First? Myslím, že ano.“

„Pěkná cháska.“

„Fairhaven přijel v prodloužené limuzíně, zrovna když my jsme odjížděli.“

„Jo. A říkala jsi, že v rollsu?“ Smithback se musel smát. Když Pendergast vyšetřoval vraždy v muzeu, jezdil v buicku. Okázalost rollsu určitě měla nějaký význam – ať Pendergast dělal cokoli, vždycky to mělo svůj účel. „Takže sis to užila v náležitém stylu. Ale neřekl bych, že by Pendergasta něco takového zajímalo.“

„Proč ne?“

„Je to neuvěřitelné místo. A od činu uběhlo přes sto let. Proč by FBI nebo jiná podobná agentura měla zájem na místě zločinu, který je už dávnou historií?“

„Tohle není obyčejné místo zločinu. Tři tucty mladých lidí zavražděných, rozřezaných a zadržaných v podzemní přístupové šachtě. Je to jedna z největších hromadných vražd v historii Spojených států.“

Číšník se k nim vrátil a položil před Smithbacka talíř: steak *au poivre*, středně propečený. „Ale Noro,“ řekl a nedočkavě uchopil nůž. „Ten vrah už je dávno po smrti. Je to historická kuriozita. Bude to skvělý článek do novin – když se to tak vezme –, ale stejně nechápu, proč by se o to měla zajímat FBI.“

Nora se na něj zlostně dívala. „Bille, tohle všechno je mimo záznam. Jasný?“

„Je to skoro prehistorie, Noro, a byl by to senzační článek. Jak by to vůbec mohlo uškodit –“

„Mimo záznam!“

Smithback si povzdechl. „Dej mi ale echo jako prvnímu, Noro, až doba nazraje.“

Nora se spokojeně usmívala: „Vždycky dostáváš echo jako první, Bille. To víš moc dobře.“

Smithback se zasmál a ukrojoil si kousek křehkého steaku. „Tak co jsi tam dole našla?“

„Nic moc. Pár starých věcí v kapsách – nějaké mince, hřeben, špendlíky, provázek, knoflíky. Ti lidé byli *chudí*. Vzala jsem obratle, vzorek vlasů a...“ Zaváhala. „Bylo tam ještě něco.“

„Ven s tím.“

„Kousek papíru, zašitý do podšívky dívčích šatů. Bylo to jako dopis. Nemůžu na něj přestat myslet.“

Smithback se k ní naklonil. „Co v něm bylo?“

„Musela jsem ty šaty vrátit na místo dřív, než jsem si je vůbec mohla pořádně prohlédnout.“

„Chceš říct, že tam pořád jsou?“

Nora přikývla.

„Co s tím teď udělají?“

„Soudní lékař odvezl kosti, ale tvrdil, že to ostatní uloží do pytlů. Dělal to na mě dojem, že chtějí co nejdřív všechno odvézt někam do skladiště. Čím rychleji se toho zbaví, tím menší je šance, že by to mohl někdo označit za archeologicky významné místo. Viděla jsem dělníky, jak místo ničí, jen aby po příchodu archeologů už nebylo co prohledávat.“

„To je protiprávní, ne? Neměli by zastavit práci, pokud je to místo důležité?“

„Když všechno zničí, jak může někdo dokázat, že to bylo důležité? Odklízecí čty denně takhle ničí desítky archeologických míst v Americe.“

Smithback ve spravedlivém rozhořčení zamumlal pár slov a pustil se do steaku. Byl hladový. Nikde jinde nedokázali připravit steak jako v Café des Artistes. A porce byly slušné, takové chlapské, žádné ty nesmysly z nouvelle cuisine, velmi elegantně naaranžovaná troška jídla uprostřed obrovského bílého talíře, postříkaná kapičkami omáčky...

„Proč by ta dívka zašila dopis do šatů?“

Smithback vzlhl, upil doušek červeného vína a ukrojil si další kousek masa. „Nebyl to třeba milostný dopis?“

„Čím víc o tom přemýšlím, tím neodbytnější mám pocit, že se jednalo o něco důležitého. Přinejmenším by to byla stopa, která by nám mohla napovědět, kdo byli ti lidé. Jinak to nejspíš nikdy nezjistíme, když oblečení bude pryč a tunel zničený.“ Napjatě se na něj dívala, předkrmu se ani nedotkla. „Krucí, Bille, to *bylo* místo archeologických vykopávek.“

„Patrně už je teď zlikvidované, jak jsi říkala.“

„Den už se chýlil. Zasunula jsem ty šaty dozadu do výklenku.“

„Nejspíš je vyndali a odnesli se vším ostatním.“

„Myslím, že ne. Zasunula jsem je vzadu do pukliny. Spěchali, třeba si jich nevšimli.“

Smithback viděl lesk v Nořiných oříškových očích. Už ho tam jednou spatřil.

„Ať tě ani nenapadne, Noro,“ řekl rychle. „Určitě mají na místě ochranku. A všechno jaksepatří osvětlené. Na to ani nepomysli.“ Dál bude trvat na tom, aby šel s ní.

„Musíš jít se mnou. Dneska večer. Potřebuju ten dopis.“

„Vždyť ani nevíš, jestli je to dopis. Třeba je to jen lístek z prádelny.“

„Bille, i *lístek z prádelny* by mohl být významná stopa.“

„Mohli by nás zavřít.“

„Tebe ne.“

„Co má znamenat *tebe*?“

„Odvedu pozornost stráží a ty zatím přelezeš plot. Umíš to nenápadně.“ Když mluvila, oči se jí rozzářily. „Jasně, můžeš se obléct jako bezdomovec, můžeš dělat, že se přehrabuješ v odpadcích. Kdyby tě chytili, tak tě přinejhorším vyhodí.“

Smithback na ni překvapeně zíral. „Já? Bezdomovec? To ani náhodou. Ty budeš bezdomovec.“

„Ne, Bille, to nepůjde. Já budu dělat šlapku.“

Vidlička s posledním kouskem masa se zastavila v půli cesty do Smithbackových úst.

Nora se na něj usmála. Potom řekla: „Právě sis polil koňakovou omáčkou celé sako svého krásného nového italského obleku.“

6

NORA SE LEHCE CHVĚLA, KDYŽ NAHLÉDLA ZA ROH HENRY STREET. MINIŠATY a lehounké stříbrné bolerko ji v chladné noci příliš nezahřály. Na obličej si nanasla silnou vrstvu make-upu. Z dálky byl slyšet dopravní hluk z Chatham Square. Nedaleko se zlověstně tyčila mohutná černá silueta Manhattanského mostu. Byly skoro tři hodiny ráno a ulice Lower East Side zely prázdnotou.

„Co vidíš?“ zeptal se zezadu Smithback.

„Je to tam pořádně osvětlené. Ale vidím jen jednoho strážce.“

„Co dělá?“

„Sedí v křesle, kouří a čte si nějakou brožuru.“

Smithback se zamračil. Udělat z něj bezdomovce bylo až neuvěřitelně snadné. Oblékl si kostkovanou košili a špinavé džíny, na to černý lesklý přšiplášť a na nohy si obul rozdrbané kecky. Neměl nouzi o ošuntělé staré šatstvo, vskutku měl z čeho vybírat. Trochu uhlí na obličej, do vlasů vetřel olivový olej a celý převlek doplnil ještě zavazadly – pěti pomuchlanými igelitkami se špinavým prádlem.

„Jak vypadá?“ zeptal se.

„Je veliký a zlý.“

„Nech toho.“ Smithback neměl náladu na legrácky. V těch převlecích si nemohli na Upper West Side najmout taxi, a tak jeli metrem. Nikdo nedělal Noře žádné návrhy, ale cestující si ji prohlíželi. Hned potom soustředili pozornost na Smithbacka a v jejich očích se dalo naprosto jasně číst: *Co taková drahá holka na telefon dělá s takovýmhle pobudou?* Dlouhá jízda se dvěma přestupy mu náladu nezlepšila.

„Tenhle tvůj plán je hodně chabý,“ řekl. „Jseš si jistá, že to zvládneš?“ Byl ztělesněná podrážděnost.

„Oba máme mobilní telefony. Jestli se něco stane, budu řívat, že mě někdo vraždí, a ty zavoláš devět set jedenáct. Ale neboj se – ten mameluk nebude dělat potíže.“

„Nejvíc ho zaujmou tvoje prsa,“ poznamenal Smithback nešťastně. „V tomhle oblečení vypadáš, jako bys na sobě neměla vůbec nic.“

„Věř mi, dokážu se o sebe postarat. Pamatuj si, ty šaty jsou v předposledním výklenku napravo. Musíš se natáhnout až k zadní stěně, do pukliny. Až budeš venku, zavolej mi. Tak, jde se na to.“

Vykočila pod pouliční lampu a vydala se po chodníku ke vstupu na staveniště, podpatky na lodičkách hlasitě klapaly, prsa se jí pohupovala. Když přišla blíž, zastavila se a něco hledala v malé zlaté kabelce. Strážný už si jí všiml, cítila, že se na ni dívá. Upustila rtěnku na zem, sehnula se pro ni a dala si záležet, aby na ni v tu chvíli měl co nejlepší výhled. Nalíčila si rty. Potom znovu zalovila v kabelce, zaklela a rozhlédla se kolem sebe. Podívala se na strážce. Upřeně na ni zíral, knížka mu ležela bez povšimnutí na klíně.

„Sakra, zapomněla jsem cigára v baru.“ Zářivě se na něj usmála.

„Tu máte,“ řekl jí. „Vemte si ode mě.“

Přešla k němu, vzala si cigaretu mezerou v bráně zamčené na řetěz a postavila se tak, aby muž byl zády ke staveništi. Doufala, že Smithback bude jednat rychle. Strážce vyndal zapalovač a pokoušel se jí ho podat branou. Nepodařilo se mu to. „Moment, odemknu to.“

Čekala s cigaretou v ruce.

Otevřel bránu a škrtl zapalovačem. Přišla blíž, naklonila se nad plamen a vdechla dým. Doufala, že se nerozkašle. „Díky.“

„Není za co,“ odpověděl strážce. Byl mladý, měl pískové vlasy, ani tlustý, ani hubený, trochu připitomělý výraz ve tváři, nijak zvlášť zdatný. Její přítomnost ho zjevně znervóznila, což bylo dobře.

„Pěkná noc,“ prohlásil, když znovu zatáhla z cigarety. „Určitě je vám zima.“

„Trochu jo.“

„Vemte si tohle.“ S galantním gestem si sundal kabát a přehodil jí ho přes ramena.

„Díky.“

Tvářil se, jako by nevěřil, jaké štěstí ho potkalo. Nora věděla, že jí to moc sluší a že po všech těch letech strávených s batohem na zádech v poušti má i docela slušnou postavu. Silná vrstva make-upu v ní vyvolávala pocit bezpečí. Nikdy by ji neidentifikoval jako archeoložku z Newyorského přírodopisného muzea. Podivným způsobem ji ten převlek provokoval, aby se chovala drze, směle a trochu provokativně.

Slyšela vzdálené chrastění; to Smithback určitě přelézal plot. „Pracujete tady každou noc?“ zeptala se ho rychle.

„Pět nocí v týdnu,“ řekl strážce, ohryzek se mu chvěl. „Teď když se tu začalo stavět. Vy tady někde bydlíte?“

Mávla rukou neurčitě směrem k řece. „A vy?“

„V Queensu.“

„Jste ženatej?“

Podívala se mu na levou ruku, už předtím si všimla, že má snubní prstýnek, ale teď ruku schoval za pistoli v pouzdře. „Ne.“

Přikývla a znovu potáhla. Točila se jí hlava. Jak tohle lidi můžou kouřit? Moc si přála, aby si Smithback spíšíl.

Usmála se, odhodila nedopalek a zašlápla ho špičkou boty.

V ten okamžik vyndal krabičku. „Dáte si ještě?“

„Ne, snažím se to omezit.“

Viděla ho, jak si prohlíží její prsa a snaží se to dělat nenápadně. „Vy pracujete v baru?“ zeptal se a zrůžověl. Nemotorná otázka. Nora slyšela další hluk, tentokrát spadlo několik cihel.

„Něco v tom smyslu,“ přitáhla si jeho kabát k tělu.

Přikývl. Teď už se tvářil trochu odvázněji. „Podle mě jste hodně přitažlivá,“ vyklopil ze sebe rychle.

„Díky,“ odpověděla. Pane bože byla to práce na třicet vteřin, co tam ten Smithback tak dlouho dělá?

„Máte, ehm, potom čas?“

Prohlédla si ho od hlavy k patě. „Chcete mě pozvat na rande?“

„Jo. No jasně.“

Ozval se další, hlasitější zvuk. Zachrastil pletivový plot. Leze už Smithback zpátky? Strážce se otočil tím směrem.

„Jaký rande máš na mysli?“ zeptala se.

Podíval se na ni, už si ji zcela nezakrytě prohlížel chlípnýma očima. Nora si pod jeho pohledem připadala nahá. Další zachrastění. Strážce se znovu otočil a tentokrát Smithbacka uviděl. Nešlo ho přehlédnout: zachytil se o vrchní část plotu, snažil se neroztrhnout špinavý kabát.

„Haló!“ zaječel strážce.

„Zapomeň na něj,“ honem řekla Nora, „vždyť je to jen bezdomovec.“

Smithback bojoval. Snažil se vyklouznout z kabátu, ale místo toho se do něj ještě více zamotával.

„Ale tady nemá co dělat!“ prohlásil strážce.

Chlapec bohužel bral svou práci vážně.

Sáhl po pistoli. „Haló, vy tam!“ ječel ještě hlasitěji. „Haló!“ Udělal krok směrem k Smithbackovi, který zoufale zápolil s průšpláštěm.

„Někdy to dělám i zadarmo,“ provokovala Nora.

Strážce se na ni otočil, oči dokořán, na pobudu na plotě okamžitě zapomněl. „Vážně?“

„Jasně. Proč ne? Takovej pěkný kluk jako ty...“

Usmíval se jako idiot. Teď si všimla, že mu značně odstávají uši. Prevít jeden, jak moc by chtěl podvést manželku. A taky levně.

„Teď hned?“ zeptal se.

„Teď je zima. Zejtra.“ Slyšela, jak se páře látka, potom žuchnutí a tlumené klení.

„Zejtra?“ Tvářil se zničeně. „Proč ne teď? U tebe.“

Sundala si kabát a vrátila mu ho. „Já to u sebe zásadně nedělám.“

Přistoupil k ní. „Tady za rohem je hotel.“ Pokusil se vzít ji kolem pasu.

Uskočila, usmála se na něj, zrovna když jí zazvonil mobil. S velikou úlevou stiskla tlačítko.

„Mise splněna,“ slyšela Smithbackův hlas. „Už můžeš od toho úchyla odejít.“

„Jistě, pane McNally, moc ráda,“ řekla srdečně. „To zní moc lákavě. Uvidíme se tam.“ Poslala do telefonu mlaskavý polibek a vypnula ho.

Otočila se ke strážnému. „Promiň. Byznys volá.“ Ustoupila o další krok.

„Počkej. Neblbni. Říkala jsi –“ V jeho hlase bylo zřetelně slyšet zoufalství.

Ustoupila ještě o několik kroků a zavřela mu bránu před nosem. „Zejtra. Slibuju.“

„Ne, počkej!“

Otočila se a rychle odcházela po chodníku.

„No tak! Počkej! Madam, prosím!“ Mezi činžáky se rozléhaly zoufalé prosby.

Odbočila za roh. Tam čekal Smithback a rychle ji objal. „Pronásleduje tě ten úchyl?“

„Ne, brzy toho nechá.“

Rozběhli se po chodníku, Nora vrávorala na vysokých podpatcích. Zahnuli za vzdálený roh a přešli ulici, potom se zastavili, prudce oddechovali a naslouchali. Strážce je nepronásledoval.

„Kristapána,“ zaklel Smithback a opřel se o zeď. „Myslím, že jsem si při pádu z toho plotu zlomil ruku.“ Zvedl paži. Pršiplášť a košili měl roztrženou a loket mu krvácel.

Nora si zranění prohlédla. „Jsi v pohodě. Máš ty šaty?“

Smithback poplálal upatlanou tašku.

„Skvělé.“

Smithback se rozhlédl. „Tady nikde neseženeme taxi,“ řekl se zasténáním.

„Stejně by nám nikdo nezastavil. Dej mi kabát, je mi strašná zima.“

Smithback jí ho oblékl. S úsměvem poznamenal: „Vypadáš docela... sexy.“

„Nech si to.“ Vydala se směrem k metru.

Smithback poskakoval za ní. U vchodu do metra se zastavil. „A co rande, madam?“ poťouchle se na ni díval. „Haló, madam, prosím!“ Napodoboval poslední zoufalé naléhavé prosby strážce.

Podívala se na něj. Rozcuchané vlasy mu trčely na všechny strany, obličej si ušpinil ještě víc a zapáchal plesnivinou a prachem. Směšněji už vypadat nemohl.

Musela se usmát. „Užiješ si, zlato. Já jsem prvotřídní.“

Zazubil se. „Diamanty. Perly. Doláče. Protančené noci v poušti za měsíčku. Cokoli budeš chtít, zlato.“

Vzala ho za ruku. „Tak teď jsi můj kunčáček.“

7

NORA ZAMKLA DVEŘE SVÉ KANCELÁŘE, POLOŽILA BALÍČEK NA ŽIDLI A ZE STOLU uklidila papíry a vratkou hromádku publikací. Bylo těsně po osmé hodině ranní a muzeum jako by ještě spalo. Přesto se ale podívala okénkem ve dveřích a potom – s lehkým pocitem viny, jemuž sama příliš nerozuměla – zatáhla roletu. Potom desku stolu pečlivě přikryla bílým papírem bez obsahu kyseliny, v rozích ho upevnila připínáčky, na něj položila další arch a na kraj rozložila sáčky na vzorky, zazátkované zkumavky, pinzety a špičáky. Odemkla zásuvku stolu a vyndala předměty, které vzala na staveništi: mince, hřeben, vlasy, provázek, obratle. Nakonec na papír položila šaty. Zacházela s nimi jemně, nesmírně opatrně, jako by chtěla odčinit, že je takhle nechala bez povšimnutí celých dvacet čtyři hodin.

Smithback byl předchozího večera bez sebe, když odmítla šaty okamžitě vytáhnout a podívat se, co je napsáno na papíru schovaném pod podšívku, pokud tam ovšem vůbec něco bude. V duchu ho viděla úplně jasně: byl ještě pořád oblečený jako vagabund, rozhořčený tak, jak to dokáže jen novinář. Zůstala však neoblomná. Protože to místo na staveništi zničili, byla odhodlaná získat ze šatů co možná nejvíc informací. A k tomu se právě teď chystala.

Odstoupila od stolu. V jasném světle kanceláře bude moci šaty podrobně prohlédnout. Byly dlouhé, jednoduché, z hrubé zelené vlněné látky. Podle vzhledu pocházely z devatenáctého století, měly vysoký těsný límeček a elegantní našasený živůtek. Živůtek a řasení byly lemovány bílou bavlnou, teď už zažloutlou.

Nora přejela rukou po záhybech a těsně pod pasem nahmatala zmuchlaný papír. *Ještě ne*, řekla si a posadila se za stůl. *Pěkně krok za krokem.*

Šaty byly samá skvrna. Bez chemické analýzy se nedal určit jejich původ – některé připomínaly krev a lidské tekutiny, jiné mohlo způsobit něco mastného – mour, možná i vosk. Dolní lem byl odřený a potrháný, látka místy děravá, některé trhliny pečlivě zašité. Skvrny a díry si prohlédla hodinářskou lupou. Někdo opravil šaty různobarevnými nitěmi, ani jedna neměla zelenou barvu. Chudě děvče používalo všechno, co mělo po ruce.

Na látce nebylo patrné poškození od hlodavců ani hmyzu; šaty pečlivě zazdili do výklenku. Při pozornější prohlídce spatřila spoustu špíny včetně černých zrněk, která připomínala mour. Několik jich sejmula pinzetou a uložila do průsvitného sáčku. Potom odebrala částčky písku, hlíny, vlasy a nitě a rovněž je umístila do sáčků. Našla i další smítka, ještě menší než zrnka písku. Přisunula si přenosný mikroskop se stereozoomem, vložila látku pod sklíčko a zaostřila.

Hned uviděla desítky vší – suchých, přilepených na hrubě tkanou látku a smíchaných s desítkami menších roztočů a několika velikými blechami. Nechtěně ucukla hlavou. Potom se usmála a dívala se dál. Šaty byly úrodnou krajinou cizí biologie s celou řadou látek, které soudního chemika zaměstnají na několik týdnů. Napadlo ji, k čemu by taková analýza vlastně byla, vezme-li v úvahu náklady na ni, a prozatím ji zamítla. Chystala se lékařskými kleštěmi uchopit další vzorky.

Najednou jí ticho v kanceláři připadalo příliš absolutní; cítila mravenčení za krkem. Otočila se. Zvláštní agent Pendergast stál za ní s rukama za zády.

„Ježíši!“ vykřikla a vyskočila ze židle. „Vy jste mě ale vyděsil!“

Pendergast se lehce uklonil. „Omlouvám se.“

„Já myslela, že mám zamčené dveře.“

„Skutečně byly zamčené.“

„Jste kouzelník, agente Pendergaste? Nebo jste použil šperhák?“

„Od každého trochu. Ale staré zámky tady v muzeu jsou tak hrubé, že bych se zdráhal použít výraz ‚vypáčení‘. Jsem tu dobře známý, což ode mě vyžaduje notnou dávku diskrétnosti.“

„Myslíte, že byste třeba příště mohl napřed zavolat?“

Otočil se k šatům. „Tohle jste tady včera odpoledne neměla.“

„Ne, neměla.“

Přikývl. „Jednáte velmi pohotově, doktorko Kellyová.“

„Včera večer jsem se vrátila –“

„Žádné podrobnosti o pochybných aktivitách, prosím. Ale i tak vám blahopřeji.“

Viděla, že ho to potěšilo.

Pokynul jí rukou. „Pokračujte.“

Nora se vrátila ke své práci. Pendergast za chvíli promluvil. „V tunelu byla spousta kusů oblečení. Proč zrovna tyhle šaty?“

Nora mlčky opatrně obracela záhyby šatů, na bavlněné podšívce se ukázaly neuměle našité záplaty. Pendergast se najednou naklonil blíž.

„Uvnitř je zašitý papír. Našla jsem ho těsně předtím, než místo uzavřeli.“

„Mohu si půjčit lupu?“

Nora si ji sundala z krku a podala mu ji. Sklonil se a prohlížel si látku s takovou profesionalitou a zaujetím, jaké na ni udělaly dojem. Konečně se narovnal.

„Velmi chvatná práce,“ řekl. „Všimněte si, že všechny ostatní záplaty a opravy udělal někdo velmi pečlivě, skoro láskyplně. Tyhle šaty byly pro tu dívku poklad. Ale tahle záplata je našitá nití vytaženou ze samotných šatů a látka kolem vpichů je zubatá – řekl bych, že je příští dřevěnou třískou. Udělal to někdo, kdo hodně spěchal a neměl po ruce ani jehlu.“

Nora umístila mikroskop nad záplatu a pořídila několik snímků při různém zvětšení. Potom seřídila makroočky a udělala další záběry. Pracovala efektivně, vědoma si Pendergastova pohledu.

Odsunula mikroskop stranou a vzala pinzetu. „Tak to rozpáremo.“

Velmi opatrně vytáhla konec nitě a začala záplatu oddělovat. Uvolnila ji po několika minutách. Uložila nit do zkumavky a zvedla látku.

Pod ní byl kus papíru vytržený z knížky, nadvakrát složený.

Nora uložila záplatu do dalšího sáčku na vzorky. Pomocí dvou pinzet s gumovými konci rozložila papír. Byl poskvrněný a místy vybledlý, ale dokonale čitelně na něm bylo napsáno:

JSem Mary GreeNeová, vek 19 lety WaTTer sTreeT, číslo 16

Nora položila papír pod stereozoom a zkoumala ho. Po chvíli odstoupila a Pendergast si dychtivě sedl na její místo. Prohlížel si nálezy celé minuty.

„Asi je to napsáno stejnou třískou,“ řekl.

Nora přikývla. Kolem písmen byly škrábance a trhliny.

„Mohu provést test?“ zeptal se Pendergast.

„Jaký?“

Vytáhl malou zkumavku se zátkou. „Odstráním drobnou vzorek inkoustu z toho vzkazu rozpouštěcím prostředkem.“

„Jakým prostředkem?“

„Králíčím sérem.“

„Poslužte si.“ Bylo zvláštní, že Pendergast nosil soudní chemikálie s sebou. Co ještě ukrýval v bezedných kapsách svého černého obleku?

Odzátkoval zkumavku a vyndal malý tampon. Za použití stereozoomu jej použil na část jednoho písmene, potom jej uložil zpátky do zkumavky. Maličko s ní zatřásl a podíval se do ní proti oknu. Po chvíli tekutina zmodrala. Otočil se k Noře obličejem.

„Takže?“ zeptala se, ale z jeho tváře už dokázala vyčíst odpověď.

„Ten vzkaz, doktorko Kellyová, byl napsán lidskou krví. Není pochyb o tom, že to byla krev té mladé ženy.“

8

V KANCELÁŘI MUZEA SE ROZHOSILO TÍCHO. NORA SI MUSELA SEDNOUT. Chvilí oba mlčeli; Nora jen matně vnímala dopravní hluk zdola, vzdálené zvonění telefonu, kroky na chodbě. Pomalu začala chápat souvislosti objevu: tunel, třicet šest rozřezaných těl, strašlivý vzkaz starý celé století.

„Co myslíte, že to znamená?“ zeptala se.

„Existuje jediné vysvětlení. Ta dívka věděla s jistotou, že se z toho sklepa nedostane živá. Nechtěla zemřít jako anonymní člověk. Proto záměrně napsala své jméno, věk a adresu a potom papír ukryla. Sama si zvolila epitař. Jediný, který mohla.“

Nora se otřásla. „To je příšerné.“

Pendergast pomalu přešel ke knihovně. Sledovala ho očima.

„O co se tady vlastně jedná?“ zeptala se. „O masového vraha?“

Pendergast neodpověděl. Tvářil se stejně znepokojeně, jako když byli na stavbě. Dál stál před knihovnou.

„Mohla bych se vás na něco zeptat?“

Přikývl.

„Proč se o to tolik zajímáte? Masové zabíjení staré sto třicet let nespadá tak docela do kompetence FBI.“

Pendergast sundal z poličky anasazijskou misku a prohlédl si ji. „Roztomilá kayenta černá na bílé.“ Vzhlédl. „Jak pokračujete ve svém přehledu výzkumu Anasaziů z Utahu?“

„Nejde to dobře. Muzeum mi nedá peníze na přístroj, který potřebuji, abych mohla získat data radiokarbonovou metodou. Co tohle má –“

„Dobře.“

„Dobře?“

„Doktorko Kellyová, říká vám něco slovní spojení ‚kabinet kuriozit‘?“

Nora udivila schopnost toho člověka vršit jeden nelogický závěr na druhý. „Nebyl to nějaký druh přírodopisné sbírky?“

„Přesně tak. Předchůdce přírodopisného muzea. Mnozí vzdělaní gentlemani v osmáctém a devatenáctém století na svých cestách po světě sbírali podivné předměty – zkameněliny, kosti, seschlé hlavy, vycpané ptáky a podobně. Zpočátku tyto artefakty jednoduše vystavovali v kabinetech pro obveselení svých přátel. Později – když se ukázalo, že jim lidé za zhlédnutí takové sbírky budou platit – se tyto kabinety změnily v komerční podniky. Stále se jim říkalo kabinety kuriozit, i když kolekce zaplňovaly mnoho místností.“

„Co to má společného s těmi vraždami?“

„V roce osmnáct set čtyřicet osm jeden bohatý mladý gentleman z New Yorku, Alexander Marysas, odjel na loveckou a sběratelskou expedici kolem světa od Jižního Pacifiku po Tierra del Fuego. Zemřel na Madagaskaru, ale jeho sbírky – byly to velmi podivné kolekce – se vrátily na jeho lodi. Koupil je jistý podnikatel John Canaday Shottum a o čtyři roky později otevřel Shottumův kabinet přírodních výtvarů a kuriozit.“

„Takže?“

„Shottumův kabinet se nacházel v budově, která kdysi stála nad tunelem, v němž byly nalezeny ty kostry.“

„Jak jste tohle všechno zjistil?“

„Strávil jsem půlhodinku s jedním dobrým přítelem, který pracuje v Newyorské veřejné knihovně. Tunel, který jste prohlédla, byl vlastně tunel na uhlí, původně sloužil jako kotelna pro celou budovu, tříposchodový cihlový dům v novogotickém stylu, v padesátých letech devatenáctého století velmi populární. V prvním poschodí byl kabinet a něco, co se jmenovalo ‚Cyclorama‘, ve druhém poschodí měl Shottum kancelář a třetí patro bylo pronajaté. Kabinet byl patrně velmi populární, i když se nacházel ve čtvrti Five Points, kde se v té době daly najít nejhorší slumy na Manhattanu. Budova v jedenaosmdesátém vyhořela. Shottum zahynul při požáru. V policejní zprávě se uvádí podezření ze žhářství, ale nikdy se nepodařilo najít viníka. Dům zůstal prázdný do roku 1897, kdy v těch místech vyrostla řada činžáků.“

„Co na tom místě bylo před Shottumovým kabinetem?“

„Malý vepřín.“

„Takže ti lidé museli být zavražděni v době, kdy v budově sídlil Shottumův kabinet.“

„Přesně tak.“

„Myslíte, že to udělal Shottum?“

„To se teď ještě nedá říct. Skleněné střepy, které jsem našel v tunelu, byly většinou rozbité zkumavky a destilační přístroj. Na nich jsem našel stopy různých chemikálií, jejichž rozbor ještě budu muset udělat. Musíme získat spoustu informací o panu Shottumovi a jeho kabinetu kuriozit. Byla byste ochotná pracovat na tom se mnou?“

Úslužně otevřel dveře kanceláře a Nora za ním automaticky vyšla na chodbu a nastoupila do výtahu, který je vezl do pátého patra. Když se dveře výtahu se sykotem otevřely, najednou se vzpamatovala.

„Okamžik. Kam jdeme? Musím pracovat.“

„Jak jsem říkal, budu potřebovat vaši pomoc.“

Noru to podráždilo: Pendergast mluvil sebejistě, jako by mu už náležel její čas. „Promiňte, ale já jsem archeolog, ne detektiv.“

Zdvihl obočí. „Je v tom rozdíl?“

„Proč si myslíte, že by mě to mělo zajímat?“

„Už vás to zajímá.“

Noru rozběsnila jeho troufalost, i když to, co řekl, byla naprostá pravda. „Jak tohle vysvětlím muzeu?“

„Doktorko Kellyová, to je podstata naší schůzky.“

Ukázal ke dveřím na konci chodby. Na dřevěné destičce bylo zlatým písmem vyvedeno jméno obyvatele.

„Ale ne,“ zasténala Nora. „Ne.“

Našli Rogera Brisbanea, jak sedí ve svém křesle Bauhaus, manžety rukávů dokonalé košile značky Turnbull & Asser měl vyhrnuté, vypadal jako typický právník. Cenné drahokamy měl stále uložené ve skleněné skříňce, byl to jediný náznak vroucnosti v celé té chladné a neposkvrněné kanceláři. Pokynul na dvě křesla proti stolu. Nezdálo se, že by Brisbane měl dobrou náladu.

„Zvláštní agent Pendergast,“ řekl Brisbane, když zvedl oči od diáře, kde měl zapsané veškeré objednané návštěvy, a zadíval se Pendergastovi do tváře, na Noru nijak nereagoval. „Jak to, že je mi vaše jméno povědomé?“

„Kdysi jsem pracoval tady v muzeu,“ odpověděl Pendergast nesmírně afektovaně.

„Pro koho jste pracoval?“

„To jste špatně pochopil. Řekl jsem, že jsem pracoval v muzeu, ne *pro* muzeum.“

Brisbane mávl rukou. „To je jedno. Pane Pendergaste, mám rád poklidná rána v domácím prostředí. Nepochopil jsem, co tak důležitého se přihodilo, že je nezbytné, abych v tuhle dobu byl tady.“

„Zločin nikdy nespí, pane Brisbane.“ Noře připadalo, že v Pendergastově hlase zaslechla tón suchého humoru.

Brisbane se podíval na Noru a potom oči zase odvrátil. „Doktorka Kellyová tady má povinnosti. Domníval jsem se, že jste to pochopil z našeho telefonátu. Muzeum by za normálních okolností velmi rádo vyšlo FBI vstříc, ale nevím, jak bychom to udělali v tomhle případě.“

Pendergast místo odpovědi hleděl na drahokamy. „Nevěděl jsem, že proslulý safír Mogul Star není vystaven pro veřejnost. Tohle je Mogul Star, že?“

Brisbane se zavrtěl v křesle. „Pravidelně obměňujeme exponáty, abychom dali návštěvníkům možnost vidět i to, co máme v úschově.“

„A vy ten, ehm, nadbytečný inventář uchovávejte tady?“

„Pane Pendergaste, jak jsem řekl, nechápu, jak bychom vám mohli pomoci.“

„Tohle byl unikátní zločin. Vy máte unikátní zdroje. Potřebuji je použít.“

„Zločin, o kterém mluvíte, se stal na půdě muzea?“

„Ne.“

„Na majetku muzea?“

Pendergast zavrtěl hlavou.

„Potom je mi líto, ale odpověď zní ne.“

„To je vaše poslední slovo?“

„Úplně poslední. Nepřejeme si, aby se muzeum míchalo do práce policie. Od zapojení muzea do vyšetřování, soudních procesů a špinavostí vede přímá cesta k nevíтанé kontroverzi, do níž bude zavlečeno. To víte moc dobře, pane Pendergaste.“

Pendergast vytáhl z kapsy u vesty kus papíru a položil ho před Brisbanea.

„Co to je?“ zeptal se právník, aniž by se na papír podíval.

„Charta Muzea města New Yorku.“

„V čem je důležitá pro naše jednání?“

„Uvádí se v ní, že zaměstnanci muzea mají mimo jiné povinnost pracovat pro dobro veřejných služeb New York City.“

„To děláme každý den tím, že muzeum řídíme.“

„Jenomže to je právě ten problém. Donedávna pomáhalo antropologické oddělení vašeho muzea pravidelně policii v soudních záležitostech. Mimochodem, patřilo to k jeho povinnostem. Určitě si pamatujete na neslavně proslulou popelnicovou vraždu ze sedmého listopadu roku devatenáct set třicet devět.“

„Škoda, nejspíš jsem zrovna ten den nečetl *New York Times*.“

„Ředitel muzea nám byl při řešení toho případu velmi nápomocný. Našel v popelnici ohořelou část očníce, kterou dokázal stoprocentně identifikovat jako lidskou –“

„Pane Pendergaste, nejsem tady, abyste mi dával lekci z historie.“ Brisbane vstal z křesla a lehce si otřepal sako. „Odpověď je ne. Mám práci. Doktorko Kellyová, vraťte se laskavě do své kanceláře.“

„To slyším velmi nerad. Vyvolá to samozřejmě nepříznivou publicitu.“

Při těch slovech se Brisbane zarazil, potom se mu do tváře vkradl chladný úsměv. „To zní jako hrozba.“

Pendergast pokračoval svým geniálním jižanským způsobem. „Pravdou zůstává, že charta jasně vybízí k práci ve prospěch města nad rámec běžných povinností ředitele muzea. Muzeum nedodržuje tuto dohodu s městem New York už téměř deset let bez ohledu na to, že z daní obyvatel New York City dostává miliony dolarů. Zrušili jste také službu veřejnosti, když jste svou knihovnu zavřeli pro všechny kromě doktorů filozofie; uzavřeli jste expozice pro všechny s výjimkou tak zvaných akreditovaných akademiků; a za každou službu si počítáte poplatky – a to všechno ve jménu intelektuálních vlastnických práv. Dokonce jste navrhovali zavedení vstupného, i když to vaše charta jasně zakazuje. Píše se to tady: ... *pro otevření Přírodopisného muzea pro New York City, aby bylo otevřené a zdarma přístupné veškeré veřejnosti bez omezení*...“

„Ukažte mi to.“

Brisbane četl, na čele se mu objevila jemná vráska.

„Staré dokumenty občas bývají nevhodně načasovány, nemyslíte, pane Brisbane? Jako ústava. Vždycky je po ruce, když to nejmeně potřebujete.“

Brisbane položil papír na stůl, na okamžik zčervenál v obličejí, potom se mu do tváře zase vrátila zdravá růžová barva. „Budu to muset vzít na jednání představenstva.“

Pendergast se pousmál. „Výborný začátek. Myslím, že by si muzeum mohlo tenhle malý problém vyřešit samo – co myslíte, pane Brisbane? – v případě, že se mi dostane drobné pomoci, kterou potřebuji od doktorky Kellyové.“

Brisbane chvíli mlčel, potom vzhledl; měl úplně jiný výraz v očích. „Chápu.“

„A já vás ujišťuji, že nebudu doktorku Kellyovou zbytečně zdržovat.“

„Samozřejmě,“ řekl Brisbane.

„Většina práce zůstane ve své podstatě archivní. Bude pracovat v budově muzea a bude v dosahu, pokud byste ji potřeboval.“

Brisbane přikývl.

„Uděláme všechno, co je v našich silách, abychom se vyhnuli nepříjemné publicitě. Přirozeně, tohle všechno zůstane přísně důvěrné.“

„Přirozeně. Tak je to vždycky nejlepší.“

„Chtěl bych jenom dodat, že doktorka Kellyová mě nevyhledala. To já jí tuhle povinnost uložil. Sama mi říkala, že by se raději věnovala svým střepům.“

„Samozřejmě.“

Brisbane jako by měl přes obličej neprůhledný závoj. Nora nedovedla odhadnout, co si myslí. V duchu si kladla otázku, jestli tahle hra bezohledného sledování Pendergastova vlastního cíle negativně neovlivní její budoucnost v muzeu. Patrně ano. Vrhla na agenta vyčítavý pohled.

„Odkud jste říkal, že jste?“ zeptal se Brisbane.

„Neříkal jsem vám nic. Z New Orleansu.“

Brisbane se v tu chvíli pohodlně opřel v křesle a s úsměvem řekl: „Z New Orleansu. Samozřejmě. Měl jsem to poznat podle přízvuku. To jste tedy hodně daleko od domova, pane Pendergaste.“

Pendergast se uklonil a přidržel Noře otevřené dveře. Prošla jimi, byla v šoku. Na chodbě se zastavila a řekla Pendergastovi: „Zasáhl jste mě na tom nejzranitelnějším místě. To se mi nelíbí.“

Podíval se na ni svýma bleďýma očima. „Moje metody jsou sice nekonvenční, ale mají jednu výhodu.“

„A to jakou?“

„Fungují.“

„Fajn, ale co bude s mojí kariérou?“

Pendergast se usmál. „Mohu vám něco předpovědět?“

„Proč ne?“

„Až tohle všechno bude za námi, dočkáte se postupu.“

Nora odfrkla. „To určitě. Po tom, co jste vydíral a ponižil mého šéfa, mě stoprocentně povýší.“

„Nemohu vystát malé byrokraty. Je to zlovyk, ale nemohu se ho zbavit. Ale uvidíte, doktorko Kellyová, že uvážlivě použité ponižení a vydírání úžasně zabírá.“

Na schodišti se Nora znovu zastavila.

„Neodpověděl jste na moji otázku. Proč se FBI zajímá o vraždy staré víc než sto let?“

„Všeho do času, doktorko Kellyová. Prozatím snad bude stačit, když vám povím, zcela soukromě, že mi ty vraždy připadají poněkud – ehm – zajímavé.“

Pendergast řekl slovo „zajímavé“ tónem, při němž Noru trochu zamrazilo.

Muži vědy

1

ROZSÁHLÝ CENTRÁLNÍ ARCHIV MUZEA BYL HLUBOKO VE SKLEPENÍ, dostat se do něj bylo možné jen přes několik výtahů, klikatých chodeb, schodišť a spojovacích chodeb. Nora v archivu předtím nikdy nebyla – vlastně ani neznala nikoho, kdo by tam byl –, a když sestupovala hlouběji do útrob muzea, napadlo ji, že možná někde špatně odbočila.

Než přijala práci v muzeu, vydala se na prohlídku, na jeden okruh, který vedl nekonečnými galeriemi. Vyslechla všechny statistiky: fyzicky je to největší muzeum na světě, sestává se ze dvou tuctů vzájemně propojených budov postavených v devatenáctém století, vytváří bizarní bludiště více než tři tisíc místností a chodby v něm měří téměř dvě stě mil. Ale příkrá čísla nemohou vyjádřit klaustrofobický pocit z nekonečných opuštěných prostor. *Z toho by se Mínótauros nervové zhroutil*, pomyslela si.

Zůstala stát, nahlédla do mapy a povzddechla si. Před ní se rozprostírala dlouhá cihlová chodba osvětlená řadou žárovek v drátěných krytech. Další chodby z téhle odbočovaly v pravých úhlech. Všechno bylo cítit prachem. Potřebovala nějaký pevný bod, podle něhož by se mohla orientovat. Ohlédla se. Na kovových dveřích s visacím zámkem o kousek dál přečetla vybledlý nápis: *TITANOTHERES*. Proti nim přes chodbu na dveřích stálo: *CHALICOTHERES* a *TAPIROIDS*. Podívala se na zvětšenou mapu. Měla obtíže najít místo, kde je, ale nakonec se jí to podařilo. Takže nezabloudila: už jen kousek rovně a potom za roh. *Slavná poslední slova*, pomyslela si, když kráčela dál a slyšela, jak se rozléhá ozvěna klapotu jejích podpatků na betonové podlaze.

Zastavila se u masivních dubových dveří, starých a zjizvených, označených nápisem *Centrální archiv*. Zaťukala a slyšela, jak se klepání rozléhá z druhé strany dveří. Náhle se ozvalo šustění papírů, úder, jak někomu upadla kniha na zem, a hodně hlasité odkašlávání. Vysoko položený hlas zavolal: „Okamžik, prosím!“

Následovalo pomalé šourání a potom odemykání mnoha zámků. Dveře se otevřely a v nich stál malý, obtlouklý starší muž. Měl hodně zahnutý červený nos a prstence dlouhých bílých vlasů mu splývaly po okrajích lesklé pleše. Když se na ni podíval, usmál se a z jeho žilkovaného obličeje tak zmizel melancholický výraz.

„Á, pojd'te dál, jen pojd'te dál,“ vyzval ji. „Nenechte se vyděsit všemi těmi zámkami. Jsem starý, ale nekoušu. *Fortunate senex!*“

Nora vešla. Všude ležel prach, dokonce i na klopách obnošeného saka toho muže. Lampa se zeleným stínidlem vrhala malý kruh světla na starý stůl, pokrytý vysokou vrstvou papírů. Na jedné straně byl postarší psací stroj Royal, snad jediný nezaprášený předmět v celé místnosti. Za stolem Nora uviděla litinové police plné knih a krabic, které ustupovaly do přítomí jako hluboký oceán. V tom šeru nebylo možné odhadnout, jak je místnost dlouhá.

„Jste Reinhart Puck?“ zeptala se Nora.

Muž mohutně přikývl, jeho tváře a kravata při tom pohybu zaplاندaly. „K vašim službám.“ Uklonil se a v jednu chvíli se Nora obávala, že jí bude chtít políbit ruku. Místo toho se ozvalo další hlasité odkašlání, hlen zůstal uvězněn někde v průdušnici.

„Hledám informace o – o kabinetech kuriozit,“ pokračovala Nora a v duchu si kladla otázku, jestli dobře použila množné číslo.

Muž začal zámkami zase zamykat. Ohlédl se a usazené oči mu ožily. „Á! Tak to jste na správném místě. Muzeum převzalo většinu kabinetů ze starého New Yorku. Máme všechny jejich kolekce i papíry k nim. Kde začneme?“ Zasunul poslední zástrčku na místo, potom si promnul ruce, usmál se, zjevně velmi potěšený, že může někomu posloužit.

„Na dolním Manhattanu byl jeden kabinet kuriozit známý jako Shottumův kabinet.“

Svrátil obočí. „Shottumův... Á, ano. Jistě. Ten je dnes docela populární, Shottumův. Ale pěkně po pořádku. Zapište se, prosím, tady do knihy návštěv a potom se do toho můžeme pustit.“ Pokynul jí, aby s ním obešla stůl, kde otevřel knihu vázanou v kůži, tak starou a odřenou, že Nora skoro měla chuť požádat ho o brk. Uchopila přiložené kuličkové pero a zapsala své jméno a oddělení.

„Proč všechny ty zámky a zástrčky?“ zeptala se, když mu vracela pero. „Já myslela, že všechny skutečně cenné exponáty – zlato, diamanty a tak – jsou uloženy v bezpečnostní zóně.“

„To nové vedení. Všechny tyhle byrokratické hlouposti vstoupily v platnost po té nepříjemnosti před pár lety. Ne že bychom tu byli nějak výrazně zaneprázdněni, víte. Chodí sem jen badatelé a ti, kteří píší kandidátské práce, občas nějaký bohatý mecenáš, který má zájem o historii vědy.“ Uložil knihu návštěv a potom se odšoural ke dlouhé řadě starých slonovinových vypínačů, velkých jako kolíčky na prádlo, a několik jich zapnul. Hluboko v rozlehlém prostoru se objevil záblesk, potom další a kolem se rozlilo matné světlo. Puck se vydal pomalou kulhavou chůzí, nohy šoupal po kamenné podlaze. Nora šla za ním, dívala se vzhůru na tmavé řady regálů. Měla pocit, jako by procházela temným lesem ke vzdálenému světlu přívětivé chaloupky.

„Kabinety kuriozit mám moc rád. A vy určitě víte, že první kabinet založil v roce osmnáct set čtyři Delacourte.“ Puckův hlas měl ozvěnu, vznášela se nad jeho nachýlenými rameny. „Byla to úžasná sbírka. Velrybí oko naložené ve whisky, hroší zuby, kel mastodonta nalezený v močálu v New Jersey. A samozřejmě poslední vejce blbouna nejspíše, přesněji řečeno ptáka Rodrigues Solitaire. Vejce přivezli v přepravce, ale když ho vystavili, zdálo se, že se z něho vylíhne mládě a – Aha, už jsme tady.“

Najednou se zastavil, natáhl ruce k vysokému regálu a sundal krabici. Otevřel víko. Nora doufala, že uvnitř uvidí materiály o Shottumově kabinetu, ale krabice skrývala skořápku velikého vejce, rozlomenou na tři kusy. „U těchto věcí není znám jejich původ, proto je neumístili do hlavní kolekce muzea a máme je tady dole.“ Uctivě ukázal na kusy skořápky a olízl si rty. „Delacourtův přírodopisný kabinet. Vybírali vstupné dvacet pět centů, což bylo na tehdejší dobu poměrně dost.“

Uložil krabici zpátky na místo, z vedlejšího regálu vyndal tlustý pořadač se třemi prstenci a zběžně jím listoval. „Co byste chtěla vědět o Delacourtově kabinetu?“

„Víte, mě zajímá Shottumův kabinet přírodních výtvorů a kuriozit. John Canaday Shottum.“ Nora v sobě zadusila netrpělivost. Spěchat na pana Pucka postrádalo smysl.

„Ano, ano, Shottumův.“ Znovu se šoural kolem krabic, pořadačů a knih.

„Jak muzeum získalo kabinety?“ zeptala se.

„Když muzeum otevřeli, neplatilo se žádné vstupné, což většinu sběratelů přivedlo na mizinu. Samozřejmě spousta věcí ve starých kabinetech byly podvrhy, to víte. Ale některé exponáty měly skutečně vědeckou hodnotu. Jak kabinety bankrotovaly, McFadden, muž, který tu kdysi zastával funkci kurátora, je pro muzeum zakoupil.“

„Říkal jste podvrhy?“

Puck pompézně přikývl. „Dvě hlavy našité na tělo telete. Vypreparovaná velrybí kost nabarvená na hnědo a označená za kost dinosaura. Takové věci tu máme.“

Když přešel k další řadě, spěchala Nora za ním a přemýšlela, jak usměrnit takovou záplavu informací tam, kam potřebuje.

„Kabinety byly velká móda. Dokonce Phineas Taylor Barnum kdysi vlastnil kabinet známý jako Scudderovo americké muzeum. Přidal živé exponáty. A to, mladá dámo, byl začátek celého tohoto cirkusu.“

„Živé exponáty?“

„Barnum vystavoval například Joice Hethovou, starou seschlou černošku, o níž prohlásil, že je jí sto jednašedesát let a je to chůva George Washingtona. Náš Tinbury McFadden zjistil, že to všechno je podvrh.“

„Tinbury McFadden?“ Nora pomalu propadala panice. Začala pochybovat, že se odtud někdy dostane pryč.

„Tinbury McFadden. Byl tady kurátorem v sedmdesátých a osmdesátých letech devatenáctého století. Velmi ho zajímaly právě kabinety kuriozit. Takový podivín. Jednou se prostě vypařil, zmizel.“

„Zajímá mě Shottumův kabinet. Jeho majitelem byl John Canaday Shottum.“

„Dostáváme se k němu, mladá dámo,“ řekl Puck lehce podrážděným tónem. „Ze Shottumova kabinetu toho moc nemáme. Vyhořel v roce 1881.“

„Většinu exponátů shromáždil muž jménem Marysas. Alexander Marysas,“ řekla Nora v naději, že se jí podaří přimět ho, aby se soustředil, na co potřebovala.

„No, byl to podivín. Marysas pocházel z bohaté rodiny z New Yorku, zemřel na Madagaskaru. Jsem přesvědčen, že náčelník si z jeho kůže udělal deštník a chránil jím svého novorozeného vnuka před sluncem...“

Pokračovali dál spleťtými cestami mezi regály, které se prohýbaly pod spoustou papírů, krabic a bizarních artefaktů. Puck otočil dalšími slonovinovými vypínači; vpředu se rozsvítily další lampy, ty za nimi zase zhasly, takže oba se ocitli na ostrově světla, obklopeném oceánem temnoty. Vešli do otevřeného prostoru mezi regály, kde na dubových podstavcích byly umístěny některé velké exempláře – chlupatý mamut, sice svrasklý, ale pořád obrovský, bílý slon a bezhlavá žirafa. Noře pokleslo srdce, když se Puck zastavil.

„Majitelé starých kabinetů by udělali cokoli, jen aby přilákali platící návštěvníky. Podívejte se na tohle mládě mamuta. Bylo nalezeno vysušené za zmrazeného stavu na Aljašce.“ Sáhl pod něj a něco stiskl; ozvalo se jemné cvaknutí a břicho mamuta se otevřelo – byly tam padací dveře.

„Tohle byla součást vedlejší pout'ové atrakce, naprosto běžná záležitost. Na ceduli bylo napsáno, že mamut byl zmrzlý sto tisíc let a že nějaký vědec se ho chystal rozmrazit s tím, že provede pokus oživit ho. Před zahájením pout'ového vystoupení vlezl těmi padacími dveřmi do útrob zvířete malý muž. Když se sešlo dost návštěvníků, vystoupil další muž jako vědec a po přednášce začal exponát zahřívát pánví se žhavým uhlím. Muž uvnitř začal hýbat chobotem mamuta a vydával různé zvuky. Během několika vteřin byla místnost prázdná.“ Puck se rozesmál. „Lidé tehdy byli mnohem naivnější.“ Protáhl ruku dolů a padací dveře zase pečlivě zavřel.

„Ano, ano,“ řekla Nora. „To je velmi zajímavé, pane Pucku, a já si nesmírně vážím celé exkurze s vaším výkladem. Ale nemám příliš času a opravdu bych moc ráda teď viděla Shottumův materiál.“

„Už jsme tu.“ Puck si přisunul kovový žebřík, vystoupal po něm do šera a dolů přinesl malou krabici.

„O terque quaterque beati! Tady máte toho svého pana Shottuma. Bohužel to ale nebyl nejzajímavější kabinet. A protože vyhořel, moc z něj nezbylo – máme jen těchhle pár papírů.“ Puck otevřel krabici a nahlédl dovnitř. „No tedy, to je ale nepořádek,“ odmítavě mlaskl jazykem. „Nechápu to, když si vezmu... No, až s tím budete hotová, můžu vám ukázat Delacourtovy papíry. Ty jsou mnohem komplexnější.“

„Na to bohužel nebudu mít čas, alespoň dnes ne.“

Puck nespokojeně zabručel. Nora se na něj podívala a v tu chvíli pocítila vůči tomu osamělému muži lítost.

„Á, je tady dopis od Tinburyho McFaddena,“ řekl Puck a vytáhl z krabice vybledlý papír. „Pomáhal Shottumovi při zařazování savců a ptáků. Dával rady mnoha majitelům kabinetů. Nechával se najímat.“ Vystrachal ještě další list. „Byl to Shottumův blízký přítel.“

Nora se na chvíli zamyslela. „Mohla bych si tu krabici půjčit?“

„Jen na prezenční fond. Nesmí se z archivu vynášet.“

„Aha.“ Nora se zarazila a chvilku přemýšlela. „Říkal jste, že Tinbury McFadden byl Shottumův blízký přítel? Jeho papíry jsou tady také?“

„Jestli tady jsou? Můj bože, máme tady stohy jeho papírů. A jeho sbírky. Sám měl zajímavý kabinet, jenomže ho nikdy neukazoval. Přenechal ho muzeu, ale žádný exponát neměl označený původ, navíc celá řada z nich byly padělky, a tak to všechno uložili sem. K historickým účelům. Podle nich nemá žádnou vědeckou hodnotu.“ Puck popotáhl. „Není dost cenný, aby byl v hlavní expozici.“

„Mohla bych ho vidět?“

„Samozřejmě, samozřejmě!“ Puck se zase odšoural jiným směrem. „Je tady hned za rohem.“

Konečně se zastavili před dvěma regály. Horní byl plný papírů a krabic. Nahoře v jedné krabici ležel dlužní úpis s vybledlým seznamem exponátů, které J. C. Shottum předal T. F. McFaddenovi jako platbu za služby poskytované a slíbené. Dolní regál byl napěchovaný spoustou podivných předmětů. Nora se na ně podívala. Byla tam vycpaná zvířata zabalená ve voskovém papíru převázaném motouzem, pochybně vyhlížející zkameněliny, dvouhlavé prase plavalo v obří skleněné lahvi, vysušená anakonda stočená do uzle velkého pět stop, vycpané kuře se šesti nohama a čtyřmi křídly a bizarní krabice vyrobená ze sloní nohy.

Puck se vysmrkal, znělo to, jako by zatroubil, a utřel si oči. „Chudák Tinbury by se v hrobě obracel, kdyby tušil, že jeho vzácná sbírka skončila tady dole. Pokládal ji za vědecky neocenitelnou. Samozřejmě to bylo v době, kdy mnozí kurátoři muzeí byli amatéři s chabým vědeckým vzděláním.“

Nora ukázala na dlužní úpis. „Tohle by ukazovalo na to, že Shottum dal McFaddenovi své exponáty za jeho práci.“

„To se dělalo běžně.“

„Takže některé věci tady pocházejí ze Shottumova kabinetu?“

„Nepochybně.“

„Mohla bych si tyhle exempláře také prohlédnout?“

Puck se rozzářil. „Všechno vám to přenesu do badatelný a rozestavím na stoly. Až tam bude všechno, dám vám vědět.“

„Jak dlouho to bude trvat?“

„Jeden den.“ Oblíčeji mu zčervenala radostí, že je někomu užitečný.

„Nepotřebujete pomoci při přenášení?“

„Ale ano. Udělá to můj asistent Oscar.“

Nora se ohlédla. „Oscar?“

„Oscar Gibbs. Pracuje na osteologii. My tady dole moc návštěvníků nemáme. Na tuhle speciální práci ho sem zavolám.“

„To je od vás velmi laskavé, pane Pucku.“

„Laskavé? Je mi potěšením, to vás ujišťuji, moje drahá!“

„Přivedu si kolegu.“

Puck se zatvářil nejistě. „Kolegu? To má svá pravidla, teď s těmi novými bezpečnostními opatřeními a tak...“ Zaváhal, bylo mu skoro trapně.

„Pravidla?“

„Přístup sem mají pouze zaměstnanci muzea. Dříve byl archiv otevřený pro všechny, ale dnes sem mohou pouze zaměstnanci muzea. A kurátoři.“

„Zvláštní agent Pendergast je, ehm, s muzeem *spjat*.“

„Agent Pendergast? Ano, to jméno je mi povědomé... Pendergast. Už si na něj vzpomínám! Jižanský gentleman. Proboha.“ Po tváři toho muže přelétl výraz rozrušení. „Dobře, dobře, jak si přejete. Budu vás oba očekávat zítra v devět hodin dopoledne.“

2

PATRICK MURPHY O'SHAUGHNESSY SEDĚL V KAPITÁNOVĚ KANCELÁŘI na policejním okrsku a čekal, až kapitán dotelefonuje. Už to trvalo pět minut, ale Custer se ani nepodíval směrem k němu. To bylo u něj docela normální. O'Shaughnessy si bez zájmu prohlížel stěny, očima přejížděl od pochvalných plakátů po ministerské střelecké trofeje, nakonec spočinul zrakem na obraze na vzdálené stěně. Byl na něm vymalovaný malý srub v bažině za noci s měsícem v úplňku, žlutá zář z oken se odrážela ve vodě. Zdrojem nekonečné zábavy sedmého policejního okrsku bylo, že si jejich kapitán se všemi svými manýry a okázalostí vůči kultuře ve své kanceláři vyvíjel takovýhle kýč. Dokonce se říkalo, že všichni z okrsku přispívají do fondu, aby získali prostředky na méně odpornou náhradu za toto dílko. O'Shaughnessy se kdysi smál s nimi, ale teď mu to připadalo žalostné. Všechno bylo tak žalostné.

Ze zamyšlení ho vytrhl zvuk pokládaného sluchátka. Díval se, jak Custer mačká tlačítko intercomu.

„Seržante Noyesi, přijďte ke mně, buďte tak laskav.“

O'Shaughnessy se ohlédl. Tohle nebyl moc dobrý signál. Herbert Noyes, nedávno přeložený z oddělení pro vnitřní záležitosti, byl nový Custerův osobní asistent a vlezdoprdelník numero uno. Určitě se děje něco hodně nepříjemného.

Noyes vešel do kanceláře téměř okamžitě, vyhlazené linie fretkovité hlavy narušil jeho obvyklý falešný úsměv. Zdvořile pokývl na Custeru, O'Shaughnessyho zcela ignoroval, a posadil se do křesla nejbližší kapitánova stolu; jako vždycky žvýkal žvýkačku. Byl tak hubený, že do kůže barvy burgundské červeně jeho tělo nevstoupilo skoro žádné vybouleniny. Vešel velmi záhy, jako by celou dobu čekal těsně za dveřmi. O'Shaughnessy si uvědomil, že to tak nejspíš také bylo.

Až teď se Custer konečně obrátil k O'Shaughnessymu. „Paddy!“ řekl svým vysokým, tenkým hlasem. „Jápk se daří poslednímu irskému policajťovi ve službě?“

O'Shaughnessy odpověděl až po chvíli, aby se ovládl: Jsem Patrick, pane.“

„Patrick, Patrick. Já myslel, že vám říkají Paddy,“ pokračoval Custer a předstíraný přátelský tón poněkud utlumil.

„U policie slouží spousta Irů, pane.“

„Jo, jo, jenomže kolik z nich se jmenuje Patrick Murphy O'Shaughnessy? Je to vůbec irské jméno? Spíš to zní jako Chaim Moishe Finkelstein nebo Vinnie Scarpetta Gotti della Gambino. Je to etnické. Velmi etnické. Ale abyste mi nerozuměl špatně, etnika jsou dobrá.“

„Moc dobrá,“ řekl Noyes.

„Vždycky říkám, že ve svých řadách potřebujeme rozmanitost. Je to tak?“

„Jistěže,“ odpověděl O'Shaughnessy.

„Každopádně, *Patricku*, máme jeden menší problém. Před několika dny jsme na jednom staveništi v našem okrsku odkryli třicet šest koster. Možná už jste o tom slyšel. Sám jsem dohlížel na vyšetřování. Je to firma Moegen-Fairhaven. Znáte ji?“

„Jistěže.“ O'Shaughnessy se upřeně zadíval na obrovské pero Montblanc v Custerově kapse u košile. Pan Fairhaven ho dal loni k Vánocům všem kapitánům policejních okrsků na Manhattanu.

„Velká parta. Spousta peněz, hodně přátel. Dobří lidi. Ty kostry jsou, Patricku, přes sto let staré. Podle našeho názoru nějaký maniak v minulém století zabil tyhle lidi a ukryl je ve sklepení. Zatím všechno chápete?“

O'Shaughnessy přikývl.
„Měl jste někdy nějakou zkušenost s FBI?“
„Ne, pane.“
„Mají sklon považovat pracující policajty za hlupáky. Moc rádi nám ledacos tají. Mají z toho legraci.“
„Je to taková jejich hra,“ řekl Noyes a přikývl lesklou hlavou. Jen stěží lze dosáhnout, aby vojenský sestřih vypadal úlisně, ale jemu se to dokonale podařilo.
„Přesně tak,“ řekl Custer. „Víte, Patricku, o čem mluvíme?“
„Jistěže.“ Mluvíli o tom, že dostane prapodivný úkol, v němž určitou roli bude hrát FBI: tak tomu porozuměl.
„Dobře. Z nějakého důvodu nám na stavbu strká nos nějaký agent FBI. Neřekl, proč se o to tak zajímá. Není dokonce ani odtud, je z New Orleansu, představte si to. Ale ten chlap má své styky, prostě nějakou protekci. Pořád to sleduji. Chlapci v pobočce v New Yorku ho nemají o nic raději než my. Něco mi o něm vykládali a nic z toho se mi ani trochu nelíbilo. Kam ten chlap přijde, jsou potíže. Chápete?“
„Ano, pane.“
„Tenhle chlápek se potlouká po celém staveništi. Chce vidět kosti. Chce vidět patologickou zprávu. Chce všechno pod sluncem. Patrně odmítá pochopit, že ten zločin už je dávno minulostí. Takže teď je znepokojený pan Fairhaven. Nepřeje si, aby se to nějak nafouklo, chápete? Chystá se byty pronajmout. Je vám jasný smysl toho všeho? A když bude pan Fairhaven znepokojený, zavolá starostovi. Starosta zavolá komisaři Rockerovi. Komisař zavolá veliteli. A velitel zavolá mně. To znamená, že znepokojený jsem já.“
O'Shaughnessy přikývl. *Což znamená, že bych měl být znepokojený já, což nejsem.*
„Velmi znepokojený,“ doplnil Noyes.
O'Shaughnessy nasadil co možná nejlhostejnější výraz.
„Takže teď vám vysvětlím, co se bude dít. Vy budete naše spojka s tím chlápkem z newyorského policejního komisařství. Nalepíte se na něj jako vosa na med. Chci vědět, co dělá, kam chodí a hlavně co má v úmyslu. Ale není vhodné, abyste se s ním příliš sblížil.“
„Ne, pane.“
„Jmenuje se Pendergast. Zvláštní agent Pendergast.“ Custer otočil list papíru. „Kristapána, nenapsali mi sem ani jeho křestní jméno. No nevádí. Na zítra na druhou odpoledne jsem vám s ním sjednal schůzku. Potom s ním zůstanete. Vaším úkolem bude mu *pomáhat*, to je oficiální verze. Ale nebuďte mu *příliš* nápomocný. Ten chlap už rozčilil spoustu lidí. Tady si to přečtete sám.“
O'Shaughnessy si vzal zdvořile nabídnutý papír. „Mám zůstat v uniformě, pane?“
„Krucí, to je právě to! Když se na něj navěsí uniformovaný policajt, ochromí to jeho styl. Chápete mě?“
„Ano, pane.“
Kapitán se opřel ve svém křesle a skepticky si ho prohlížel. „Myslíte, že to zvládnete, Patricku?“
O'Shaughnessy vstal. „Jistě.“
„Protože jsem si nedávno všiml vašeho *přístupu*,“ Custer si položil prst ze strany na nos, „mám pro vás jednu přátelskou radu. Dejte si na agenta Pendergasta pozor. Poslední, co byste měl udělat právě vy, je příliš se do toho angažovat.“
„Bez osobní angažovanosti, pane. Jsem tu, jen abych chránil a sloužil.“ Dal si záležet na irské výslovnosti. „Přeji vám hezký den, kapitáne.“
Když se O'Shaughnessy otočil a odcházel z kanceláře, slyšel, jak Custer Noyesovi říká „blboun jeden“.

3

„DOKONALÉ ODPOLEDNE NA NÁVŠTĚVU MUZEA,“ ŘEKL PENDERGAST, když se díval na zamračenou oblohu.
Patrick Murphy O'Shaughnessy si nebyl jistý, jestli to není pokus o žert. Stál na schodech okrsku na Elizabeth Street a díval se do prázdna. Celá ta věc byla žert. Agent FBI v černém oblečení, vlasy skoro bílými a s filmovým přízvukem vypadal spíš jako hrobník než policajt. Nešlo mu do hlavy, jak se takový týpek vůbec může dostat k FBI.
„Metropolitní muzeum umění je vzor kultury, seržante. Jedno z úžasných uměleckých muzeí na světě. Ale to samozřejmě už víte. Půjdem?“
O'Shaughnessy pokrčil rameny. Dostal úkol držet se toho chlápka, třeba i v muzeu. Takový připitomělý úkol.
Když šli ze schodů, z místa na rohu se rozjelo dlouhé šedé auto. Na vteřinu tomu O'Shaughnessy nemohl uvěřit. Rolls. Pendergast otevřel dveře.
„Výsledek zátahu na dealery drog?“ zeptal se O'Shaughnessy.
„Ne. Můj osobní vůz.“
Symboly. New Orleans. Všichni se tam chytili. A on teď má toho chlápka na krku. Jeho přítomnost tady má nejspíš nějakou spojitost s drogami. Custer do toho možná chtěl proniknout. Proto z celého okrsku pověsili na toho chlapa zrovna jeho. Každou minutou to vypadalo hůř.
Pendergast dál držel dveře. „Až po vás.“
O'Shaughnessy vklouzl dozadu a zabořil se do krémově bílé kůže.
Pendergast se posadil vedle něj. „K Metropolitnímu muzeu,“ řekl řidiči. Když rolls odjížděl od obrubníku, zahlédl O'Shaughnessy kapitána Custeru na schodech, jak se za nimi dívá. Potlačil v sobě velikou chuť ukázat na něj prostředníčkem.
Otočil se na Pendergasta a pozorně se na něj podíval. „Jste středem pozornosti, pane agente FBI.“
Odvrátil oči a díval se z okénka. Na druhé straně bylo ticho.
„Jmenuji se Pendergast,“ ozval se nakonec jemný hlas.
„Jistě.“
O'Shaughnessy se dál díval z okénka. Minutu mlčel a potom řekl: „Tak copak je v tom muzeu? Někaké mrtvé mumie?“
„Ještě jsem nepotkal živou mumii, seržante. My ale nemáme namířeno do egyptského oddělení.“
Chytrák jeden. Přemýšlel, kolik ještě dalších úkolů jako tenhle ho čeká. Jen proto, že před pěti lety udělal chybu, ho všichni považovali za pana Postradatelného. Kdykoli se něco sypalo, vždycky to bylo: *Máme tady menší problém, O'Shaughnessy, a vy jste přesně ten muž, který to dokáže zařídit.* Obvykle to bylo, jako když se hraje poker o cent, ale ten chlap v rollsu vypadal jako prominent. Tohle bylo něco jiného. Vypadalo to ilegálně. O'Shaughnessy myslel na svého dávno zemřelého otce a pocítil bodnutí viny. Díkybohu tu teď nebyl, aby ho viděl. Po pět generací v rodině O'Shaughnessyových pracovali muži u policie a teď se to všechno zkazilo. Napadlo ho, jestli bude muset nádeničit dalších jedenáct let, aby se dočkal povýšení.
„Tak co je to za hru?“ zeptal se. Už na nic nenaletí. Tentokrát bude mít oči dokořán a hlavu otevřenou. Už nechtěl udělat chybu z nepozornosti.
„Seržante?“
„Co je?“
„Tohle není hra.“

„Samozřejmě že ne.“ O'Shaughnessy lehce odfrkl. „Nikdy to není hra.“ Uvědomil si, že agent FBI se na něj upřeně dívá. Pořád se koukal jinam.

„Vidím, že jste tu nějakým nedorozuměním, seržante.“ Pendergast afektovaně prodlužoval samohlásky. „To bychom měli hned napravit. Víte, chápu, proč jste dospěl k tak ukvapenému závěru. Před pěti lety vás přistihli, že jste vzal dvě stě dolarů od jedné prostitutky za to, že ji pustíte. Nasadili na vás očko. Myslím, že se tomu říká ‚provizorium‘. Pochopil jsem to dobře?“

O'Shaughnessy pocítil náhle otupělost a potom hněv. Už je to tu zase. Neřekl nic. Co by taky v takové chvíli mohl říct? Bylo by lepší, kdyby ho tehdy propustili.

„Pásek poslali na oddělení pro vnitřní záležitosti. Zástupce oddělení vnitřních záležitostí vás navštívil. Ale zprávy o tom, co se stalo, se rozcházely, nic se nepodařilo dokázat. Bohužel však škoda už byla napáchána a od té doby vaše kariéra – jak bych to řekl? – stagnuje.“

O'Shaughnessy se dál díval z okénka, před očima se mu mihaly budovy. *Stagnuje. Chceš říct, že nikam nevede.*

„Dostáváte jen samé pochybné úkoly a děláte pochůzkáře v oblastech, kde žijí dlouhodobě nezaměstnaní lidé bez nároku na podporu. Takže tohle vám připadá nepochybně lepší.“

O'Shaughnessy mluvil do okénka záměrně unaveným hlasem. „Pendergaste, nevím, jakou hru hrajete, ale tohle nemusím poslouchat. To tedy skutečně ne.“

„Já jsem ten pásek viděl,“ řekl Pendergast.

„To jste tedy pašák.“

„Slyšel jsem například, jak vás ta prostitutka úpěnlivě prosí, abyste ji pustil, protože by ji zmlátil pašák. Potom jsem slyšel, jak trvá na tom, abyste si vzal dvě stě dolarů, protože kdybyste to neudělal, její pašák by si myslel, že ho podrazil. Ale kdybyste si ty peníze vzal, bude si myslet, že si jenom vyplatila cestu z vazby a ušetří ji. Mám pravdu? Tak jste ty peníze vzal.“

O'Shaughnessy si tohle v duchu promítal tisíckrát. Jaký je v tom rozdíl? Neměl ty peníze brát. Neměl je dávat ani na charitu. Pašáci mlatí prostitutky každý den. Měl ji nechat svému osudu.

„Takže teď jste cynický, unavený a uvědomil jste si, že celá myšlenka *chraň a služ* je fraška, zvlášť na těch ulicích, kde jako by nebyla pravda ani lež, kde nikdo nestojí za to, aby ho někdo chránil a aby mu někdo sloužil.“

Bylo ticho.

„Už jste dokončil analýzu charakteru?“ zeptal se O'Shaughnessy.

„Prozatím ano. Jenom jsem chtěl ještě dodat ano, je to problematický úkol. Ale ne tak, jak si myslíte.“ Následovalo několikaminutové ticho.

O'Shaughnessy využil chvíle, kdy zastavili před semaforem, a tajně se na Pendergasta podíval. Ten jako by věděl, že k tomu dojde, na něj upřeně hleděl. O'Shaughnessy skoro poskočil a rychle uhnul očima.

„Neviděl jste čistě náhodou loni výstavu *Historie odívání*?“ zeptal se Pendergast. Ted' mluvil odlehčeně a příjemně.

„Cože?“

„Takže nejspíš ne. To jste zmeškal skvělou věc. Metropolitní muzeum předvedlo kolekci historických oděvů už z raného středověku. Většina z nich bývá v depozitářích. Ale loni je vystavili a připravili expozici o tom, jak se vyvíjelo odívání za posledních šest století. Naprosto fascinující. Věděl jste, že dámy na dvoře Ludvíka Čtrnáctého ve Versailles mohly mít v pase nanejvýš padesát centimetrů? A že jejich šaty vážily mezi patnácti a dvaceti kilogramy?“

O'Shaughnessy si uvědomil, že neví, jak má odpovědět. Hovor dostal tak podivný směr, že ho to ohromilo.

„Také bylo velmi zajímavé dovědět se, že v patnáctém století poklopec na pánských –“

Tuto pikantní novinku milosrdně přerušil skřípot brzd, když rolls prudce změnil směr, aby se vyhnul taxíku, který přejížděl přes tři jízdní pruhy.

„Barbaři Yankeeové,“ řekl Pendergast mírně. „Kde jsem to přestal? Aha, u poklopce...“

Rolls se teď zařadil mezi ostatní vozy v Midtownu a O'Shaughnessy si pomyslel, jak asi dlouho bude tahle cesta trvat.

Velká hala Metropolitního muzea byla obložená mramorem, vyzdobená spoustou květin a bylo tam téměř nesnesitelné množství lidí. O'Shaughnessy čekal, zatímco ten podivný agent FBI mluvil s jednou dobrovolnicí u informační přepážky. Zvedla telefon, někomu zavolala, potom položila sluchátko a tvářila se nadmíru znepokojeně. O'Shaughnessy si kladl otázku, co má Pendergast v úmyslu. Celou tu dlouhou cestu do města se ani slůvkem nezmínil, jaký má plán.

Rozhlédl se. Určitě to byli lidé z Upper East Side: vyfintěné dámy klapaly vysokými podpatky, školáci v uniformách stáli v řadě a chovali se vzorně, akademici v tvrdových oblecích procházeli se zamyšleným výrazem ve tváři. Několik lidí na něj odmítavě zíralo, jako by návštěva Metropolitního muzea v policejní uniformě byla výrazem špatného vkusu. Pocítil nával mizantropie. Pokrytci.

Pendergast mu pokynul a vešli do samotného muzea, prošli kolem kontrolorů vstupenek, kolem vitríny plné římského zlata a dál do prapodivné řady místností, napaných sochami, vázami, malbami, mumii a dalšími rozmanitými uměleckými výtvary. Pendergast celou dobu mluvil, ale byla tam spousta lidí a příliš velký hluk, takže O'Shaughnessy zachytil jen pár slov.

Prošli tišší řadou místností s asijským uměním, až se nakonec ocitli před lesklými dveřmi z šedého kovu. Pendergast je bez klepání otevřel, vedly do malé přijímací místnosti. Velmi hezká recepcní seděla za stolem ze světlého dřeva. Oči se jí lehce rozšířily, když spatřila uniformu. O'Shaughnessy se na ni výhrůžně podíval.

„Přejete si, prosím?“ Otázku směřovala na Pendergasta, ale zneklidněnými očima se neustále vracela k O'Shaughnessymu.

„Seržant O'Shaughnessy a zvláštní agent Pendergast přišli za doktorkou Wellesleyovou.“

„Máte domluvenou schůzku?“

„Žel nikoli!“

Recepcní znejistěla. „Promiňte. Zvláštní agent –?“

„Pendergast. Federální vyšetřovací úřad, FBI.“

Při těch slovech zrudla. „Okamžik, prosím.“ Zvedla telefon. O'Shaughnessy slyšel, jak vyzvání v sousední kanceláři.

„Doktorko Wellesleyová,“ řekla sekretářka, „přišel za vámi zvláštní agent Pendergast z FBI a policejní důstojník.“

Hlas se ozýval z kanceláře a všichni ho zřetelně slyšeli. Byl pronikavý, neseriózní, ženský, a přece ledový, s melodií tak monotónní, až se O'Shaughnessy naježil.

„Pokud mě ti pánové nepřišli zatknout, Heather, mohou si se mnou sjednat návštěvu jako všichni ostatní. Ted' mám práci.“

Zvuk energicky položeného sluchátka byl neklamný. Recepcní se na ně podívala, byla hodně nervózní. „Doktorka Wellesleyová –“

Ale Pendergast už mířil do kanceláře, z níž hlas vycházel. *To už je lepší*, pomyslel si O'Shaughnessy, když Pendergast ze široka otevřel dveře a zůstal mezi nimi stát. Alespoň ten chlápek přes všechny projevy okázalosti není žádná padavka. Věděl, jak se vysekat z nepříjemné situace.

Hlas plný sarkasmu prořízl vzduch. „Á, příslovečný policajt s nohou mezi dveřmi. Škoda že nebylo zamčeno, mohl byste je rozmlátit obuškem.“

Pendergast jako by ji neslyšel. Jeho hlas sladký jako med naplnil kancelář vřelostí a šarmem. „Doktorko Wellesleyová, přišel jsem za vámi, protože jste největší světová odbornice na historii oblékání. Doufám, že mi dovolíte vyjádřit názor, že vaše identifikace paplos, řeckého řasení ženských šatů z Verginy, mě osobně nadchla. Dlouho už se o tento obor zajímám.“

Chvilku bylo ticho. „Díky lichotkám se, pane Pendergaste, alespoň dostanete dál.“

O'Shaughnessy vešel za agentem do malé, avšak dobře vybavené kanceláře. Nábytek jako by pocházel přímo z muzeální sbírky, stěny zdobily akvarely z osmnáctého století, byly na nich zobrazeny operní kostýmy. O'Shaughnessy se domníval, že by mohly být pro postavu Figara, Rosiny a hraběte Almavivy z *Lazebníka sevillského*. Opera byla jeho jediná a tajná slabůstka.

Posadil se, přehodil si nohu přes nohu a hned je vyměnil. Ať dělal co chtěl, pořád jako by v neuvěřitelně nepohodlném křesle zabíral příliš mnoho místa. Jeho modrá uniforma se mezi vším tím elegantním vybavením zdála neúnosně neotesaná. Podíval se na akvarely a v duchu si vybavil takty árie.

Wellesleyová byla atraktivní žena kolem pětaticeti, hezky oblečená. „Vidím, že obdivujete moje obrazy,“ řekla O'Shaughnessy a prohnane se na něj dívala.

„Jistěže,“ odpověděl. „Když se vám líbí tančení v paruce, tanečních střevicích a svěrací kazajce.“ Wellesleyová se otočila k Pendergastovi. „Váš společník má prapodivný smysl pro humor.“

„Bezpochyby.“

„Tak co pro vás mohu udělat, pánové?“

Pendergast vyndal z útrobu obleku balíček ledabyly zabalený do papíru. „Chtěl bych, abyste se podívala na tyhle šaty,“ rozbalil papír na stole. Lehce ucukla znechucená špinou, která se tak před ní odhalila.

O'Shaughnessy měl dojem, že ucítil podivný zápach. Velmi podivný. Možná, ale jen možná, se Pendergast nesnažil ho zkoušet – možná to bylo doopravdy.

„Panebože,“ řekla, ustoupila kousek dozadu a dala si ruku před obličej. „Nedělám policejní práci. Dejte tu odpornou věc pryč.“

„Tahle odporná věc, doktorko Wellesleyová, patřila devatenáctileté dívce, kterou před více než sto lety někdo zavraždil, rozřezal na kusy a zazdil v tunelu na dolním Manhattanu. V šatech byl zašitý vzkaz, který ta dívka napsala vlastní krví. Uvedla své jméno, věk a adresu. Nic víc – inkoust, který použila, jí bránil v mnohomluvnosti. Byl to vzkaz od dívky, která věděla, že zemře. Věděla, že jí nikdo nepomůže, že ji nikdo nezachrání. Přála si jen, aby její tělo bylo možné identifikovat – aby nebyla zapomenuta. Tehdy jsem jí nemohl pomoci, ale teď se o to pokouším. Proto jsem tady.“ Šaty jako by se lehce chvěly. O'Shaughnessy si s údivem uvědomil, že agentovi FBI se rozrušením třese ruka. Aspoň mu to tak připadalo. To, že muž zákona má skutečně péči o něco takového, bylo pro něj odhalením.

Po Pendergastově prohlášení se rozhostilo absolutní ticho.

Wellesleyová se beze slova sklonila nad šaty, uchopila látku mezi prsty, otočila podšívku nahoru a jemně pohládila látku několika směry. Ze zásuvky vyndala velkou lupu a prohlížela si stehy a materiál. Uběhlo několik minut. Povzddechla si a opřela se v křesle.

„Je to typický oděv z chudobince,“ řekla. „Standardní kus oděvu z konce devatenáctého století. Levná vlněná látka shora, drsná a škrábavá, ale docela teplá, podšitá nebarvenou bavlnou. To je vidět na střihu a sešití, patrně to bylo dílo té dívky samé, použila látku, kterou jí v chudobinci dali. Takovéhle látky měly několik základních barev – zelenou, modrou, šedou a černou.“

„Máte ponětí, o který chudobinec se jednalo?“

„To se nedá určit. V devatenáctém století jich bylo na Manhattanu poměrně dost. Říkalo se jim ‚domy průmyslu‘. Byly v nich opuštěné děti, sirotci a utečenci. Drsná, krutá místa, která vedli tak zvaní zbožní.“

„Můžete přesněji určit datum původu těch šatů?“

„Ne přesně. Zdá se, že je to žalostná napodobenina stylu velmi populárního na začátku osmdesátých let, říkalo se mu Maude Makin. Dívky z chudobinců se obvykle pokoušely kopírovat šaty z populárních časopisů a levných inzertních novin.“ Doktorka Wellesleyová si povzddechla a pokrčila rameny. „Bohužel vám víc nedokáži říci.“

„Kdyby vás něco napadlo, můžete se se mnou spojit tady přes seržanta O'Shaughnessyho.“

Doktorka Wellesleyová se podívala na jmenovku policisty a přikývla.

„Děkuji vám, že jste si udělala čas.“ Agent FBI znovu zabalil šaty. „Mimochodem, výstava, kterou jste loni připravila, byla velmi hezká.“

Doktorka Wellesleyová znovu přikývla.

„Na rozdíl od výstav v muzeích měla vtip a duchaplnost. Zejména některé sekce mi připadaly úžasně zábavné.“

Když šaty ukryl papír, už nebyly tak děsivé. Pocit stůsněnosti, který se vznášel po celé kanceláři, ze začal vytrácet. O'Shaughnessy se přistihl, jak si v duchu opakuje Custerova slova: Proč se agent FBI míchá do případu starého 120 let?

„Děkuji vám, že jste si všiml toho, co ušlo všem kritikům,“ odpověděla. „Ano, měla to být legrace. Když tohle člověk nakonec pochopí, lidské oblečení může být úžasně absurdní – takové, které splňuje jiné požadavky, než aby zahrálo a působilo neokázale.“

Pendergast vstal. „Doktorko Wellesleyová, vaší expertizy si nesmírně vážím.“

Doktorka Wellesleyová rovněž vstala. „Říkejte mi Sophia.“ O'Shaughnessy si všiml, že se na agenta FBI dívá s novým zájmem.

Pendergast se uklonil a usmál se. Potom se otočil k odchodu. Kurátorka obešla stůl, aby ho doprovodila přijímací místností. Ve vnějších dveřích se zastavila, zčervenala a řekla: „Doufám, že se ještě uvidíme, pane Pendergaste. Třeba brzy. Třeba půjdeme na večeři.“

Chvilku bylo ticho. Pendergast mlčel.

„No,“ řekla Sophia Wellesleyová zotra, „víte, kde mě najdete.“

Prošli zpátky přelidněnými halami plnými různých pokladů, kolem khméřských devatarů, relikviářů vykládaných drahokamy, řeckých soch a váz z červené atiky a sešli po širokém schodišti plném lidí na Pátou avenue. O'Shaughnessy si pískal strohý sbor ze Sadeho „Úlisného šejdíře“. Pokud to Pendergast slyšel, nedal to na sobě znát.

O pár chvil později O'Shaughnessy vklouzl do kokonu z bílé kůže v rollsu. Když se dveře zavřely s pevným a uklidňujícím bouchnutím, vrátilo se pozhnané ticho. Stále ještě nevěděl, co si má o Pendergastovi myslet – možná se ten chlápek i přes veškerou svou okázalost zlepšil. Věděl s určitostí toto: bude mít oči a uši dokořán.

„Přes park do Newyorského přírodopisného muzea, prosím,“ řekl Pendergast řidiči. Když se vůz zařadil mezi ostatní automobily na ulici, obrátil se agent na O'Shaughnessyho. „Jak je možné, že irský policista má rád italskou operu?“

O'Shaughnessy se zarazil. Kdy jsem se zmínil o opeře?

„Špatně skrýváte své myšlenky, seržante. Když jste se díval na kresby z *Lazebníka sevillského*, viděl jsem, jak si ukazováčkem počukáváte v rytmu árie Rosiny „Una voce poco fa“.“

O'Shaughnessy se upřeně díval na Pendergasta. „Vy se určitě považujete za hotového Sherlocka Holmese.“

„Člověk se nesetkává příliš často s policistou, který má rád operu.“

„A co vy? Vy máte operu rád?“

„Nesnáším ji. Opera byla televize devatenáctého století: hlasitá, vulgární a nevkusná, se zápletkami, které lze označit jen jako infantilní.“

Poprvé se O'Shaughnessy usmál. Zavrtěl hlavou. „Pendergaste, mohu vám říct jen to, že vaše pozorovací schopnosti nejsou tak impozantní, jak si patrně myslíte. Ježíši, takový nevzdělanec.“

Jeho úsměv se rozšířil, když viděl, že agent FBI na sobě dal znát podrážděnost, jen na zlomek vteřiny. Nakonec na něj zapůsobil.

4

NORA DOPROVODILA PENDERGASTA A ZARPUTILE SE TVÁŘÍČÍHO MALÉHO POLICISTU do Centrálního archivu. Pociťovala ulehčení, že tentokrát našla cestu bez potíží.

Pendergast se zastavil a zhluboka se nadechl. „Ahhh. Vůně historie. Nasajte ji do sebe, seržante.“ Napřáhl ruce a roztáhl prsty, jako by si je chtěl ohřát na dokumentech uvnitř.

Reinhart Puck k němu přešel a vrtěl hlavou. Otřel si lesklou pleš kapesníkem, potom ho nešikovnými prsty strčil do kapsy. Pohled agenta FBI jako by ho rozradostněl a znepokojil současně. „Doktore Pendergaste,“ řekl. „Je mi potěšením. Myslím, že jsme se neviděli od, počkejte, nepokojů v devadesátém pátém. Vydal jste se na tu cestu do Tasmánie?“

„Ano, vydal. Děkuji vám, že jste mi to připomněl. Moje znalosti australské flóry se přiměřeně vylepšily.“

„A jak se věci mají, ehm, ve vašem oddělení?“

„Skvěle,“ řekl Pendergast. „Dovolte, abych vám představil seržanta O'Shaughnessyho.“

Policista, který stál doposud za agentem, k němu přistoupil a Puck protáhl obličej. „Ježíši. Víte, máme tady pravidlo, že ti, kdo v muzeu nepracují –“

„Mohu se vám za něj zaručit,“ ujistil ho Pendergast tónem, který naznačoval, že na toto téma nehodlá dál diskutovat. „Je to výjimečný příslušník policie v našem městě.“

„Chápu, chápu,“ řekl Puck nešťastně, když se soustředil na zámky. „Víte, všichni se budete muset zapsat.“ Odvrátil se od dveří. „A tohle je pan Gibbs.“

Oscar Gibbs zdvořile přikývl. Byl to malý, podsaditý Afroameričan s rukama bez ochlupení a hladce oholenou hlavou. Na svou výšku měl takovou postavu, že vypadal jako vytesaný z řeznického špalvu. Byl zaprášený a zjevně se mu ani trochu nezamlouvalo, že tam je.

„Pan Gibbs byl velmi ochotný a všechno vám v badatelně připravil,“ řekl Puck. „Nejprve učiníme zadost formalitám a potom mě laskavě následujte.“

Zapsali se do knihy návštěv a šli do přitímní, Puck jim svítil na cestu. Stejně jako předtím postupně otáčel slonovinovými vypínači. Po zdánlivě nekonečné cestě došli ke dveřím zasazeným do omítnuté stěny vzadu v archivu, v nichž bylo malé skleněné okénko a kovová síť. Puck s mohutným chrastěním klíčů těžkopádně odemkl a přidržel je Noře. Vešla. Rozsvítila se světla a ona téměř vyjekla úžasem.

Místnost byla obložená leštěným dubem od mramorové podlahy až ke stropu zdobenému omítkou a zlatem v rokokovém stylu. Masivní dubové stoly s nohami vyřezávanými do tvaru drápů dominovaly středem místnosti, kolem nich byly rozestavěné dubové židle se sedadly a opěradly polstrovanými červenou kůží. Nad každým stolem visel těžký lustr z mědi a křišťálu. Na dvou stolech ležely různé předměty a na třetím krabice, knihy a papíry. Masivní cihlový krb na vzdálené straně místnosti zdobilo obložení z růžového mramoru. Na všem ulpěla letitá šedá patina.

„To je neuvěřitelné,“ řekla Nora.

„Ano, to je,“ odpověděl Puck. „Jedna z nejkrásnějších místností v muzeu. Historický výzkum býval velmi důležitý.“ Povzdechl si. „Časy se změnilly. *O tempo, O mores*, a to všechno. Vyndejte, prosím, všechny psací potřeby z kapes, a než se budete dotýkat předmětů, vezměte si tyto plátěné rukavice. Budu vám muset odebrat kufřík, paní doktorko.“ S nelibostí se podíval na pistoli a želízka, které se pohupovaly O'Shaughnessymu za služební opaskem, ale neřekl nic.

Položili pera a tužky na zdvořile nabídnutý táč. Všichni si natáhli čisté rukavice.

„Ted' odejdu. Až tu budete hotoví, zavolejte mi tamhle tím telefonem. Linka čtyři dva čtyři nula. Pokud budete chtít fotokopie některých materiálů, vyplňte tyhle žádanky.“

Dveře se zavřely. Potom uslyšeli, jak se v zámku otáčí klíč.

„On nás tady zamkl?“ zeptal se O'Shaughnessy.

Pendergast přikývl. „Běžný postup.“

O'Shaughnessy ustoupil do sem. *Je to hodné divný muž*, pomyslela si Nora, *tichý, nevyzpytatelný, melancholicky irsky hezký*. Pendergastovi se patrně líbí. O'Shaughnessy na druhou stranu vypadal, jako by se mu nelíbil vůbec nikdo.

Agent spojil ruce za zády, pomalu obešel první stůl a postupně si prohlížel jednotlivé předměty. Stejně postupoval i u druhého stolu, potom přešel ke třetímu, který byl plný různých papírů.

„Podíváme se na soupis, o němž jste se zmiňovala,“ řekl Noře.

Ukázala na dlužní úpis s inventářem, který objevila předchozího dne. Pendergast si ho prohlédl a s papírem v ruce obešel další okruh. Pokynul k vycpané okapi. „Pochází ze Shottumovy sbírky,“ řekl. „A tamhleto také.“ Pokynul na bednu ze sloní nohy. „Tamty tři pochvy z penisů a pravá velrybí berla. Scvrklá lidská hlava. To vše ze Shottumovy sbírky, tím se platilo McFaddenovi za práci.“ Sklonil se, aby si lépe prohlédl scvrklou hlavu. „To je podvrh. Není lidská, ale opičí.“ Podíval se na ni. „Doktorko Kellyová, mohla byste prolistovat ty papíry, než si prohlédnu objekty?“

Nora se posadila ke třetímu stolu. Byla tam malá krabice Shottumovy korespondence a ještě další, mnohem větší bedýnka a dva pořadače – patrně McFaddenovy papíry. Nora nejprve otevřela Shottumovu krabici. Jak Puck poznamenal, její obsah byl značně neuspořádaný. Všechny dopisy se nesly ve stejném tónu: dotazy na klasifikace a identifikace, výměny názorů s jinými vědci na různé tajemné předměty. Vrhlo to světlo do podivného kouta přírodovědy devatenáctého století, ale ani jediný paprsek na onen odporný zločin z konce téhož století. Když pročetla stručnou korespondenci, v duchu si představila J. C. Shottuma. Nevytvářel obraz masového vraha. Vypadal jako neškodný, věčně nespokojený, úzkoprsý, možná trochu nevrlý muž, který dokáže rozvířit vody akademické rivality. Své zájmy podle všeho téměř výlučně soustředil na přírodovědu. *Samozřejmě člověk nikdy neví*, pomyslela si, když obracela zatuchlé stránky.

Nenašla nic zvlášť zajímavého, a tak se začala věnovat větším a uspořádanějším krabicím korespondence Tinburyho McFaddena. Většinou to byly poznámky od dávno mrtvého ředitele muzea o různých podivných předmětech, psané fanaticky drobným písmem: seznamy klasifikací rostlin a zvířat, kreseb různých květín, některé byly docela dobré. Na dně našla tlustý svazek korespondence s

různými vědci a sběrateli svázaný starým provázekem, který se rozpadl, jakmile se ho dotkla. Rychle je prolistovala. Nakonec našla dopisy, které Shottum poslal McFaddenovi. První začínal slovy: „Vážený kolego.“

*Posílám Vám Všetečnou relikvii vyřezanou z mrožího klu původem údajně z ostrova Kut u pobřeží Indočíny, která zobrazuje lidoopa při koitu s hinduistickou bohyní. Byl byste tak laskav a identifikoval druh lidoopa?
Váš kolega J. C. Shottum*

Vyndala další dopis:

*Drahý kolego,
na posledním setkání v Lyceu profesor Blackwood prezentoval fosílii, o níž prohlásil, že je lilijice z období devonu z dolomitů u Montmorency. Profesor se žalostně mýlí. Sám LaFleuve identifikoval dolomity u Montmorency jako permské a požaduje, aby v příštím čísle Bulletinu Lycea byla zveřejněna oprava...*

Prolistovala zbytek. Byly tam také dopisy jiným lidem, malému okruhu stejně smýšlejících vědců včetně Shottuma. Zjevně se všichni navzájem dobře znali. Možná by se ten zabiják našel mezi nimi. Zdálo se to pravděpodobné, protože ten člověk musel mít snadný přístup do Shottumova kabinetu – pokud to nebyl Shottum sám.

Sestavovala seznam pisatelů a podstaty jejich práce. Samozřejmě se nedalo vyloučit, že je to ztráta času, ten zabiják mohl být vrátný v budově nebo obchodník s uhlím. Ale potom si vzpomněla na ostré profesionální stopy po skalpelu na kostech, na téměř chirurgicky rozřezaná těla. Ne, tohle byl muž vědy – to bylo jisté.

Vyndala zápisník a dělala si poznámky.

Dopisy od/pro Timburyho McFaddena:

PISATEL	TÉMA DOPISU	POSTAVENÍ	DATUM
J.C.Shottum	Přírodověda, antropologie, Lyceum	Vlastník Shottumova kabinetu přírodních výtvorů a kuriozit, New York	1869-1881
Prof. Albert Bickmore	Lyceum, muzeum	Zakladatel, Newyorské přírodopisné muzeum	1865-1878
Dr. Asa Stone Gilcrease	Ptáci	Ornitolog, New York	1875-1880
Plukovník sir Henry C. Throckmorton, člen Královské vědecké společnosti	Afričtí savci, divoká zvěř	Sběratel, výzkumník, lovec	1879-1880
Prof. Enoch Leng	Klasifikace	Systematik, chemik, New York	1871-1881
Slečna Guenevre LaRue	Křesťanské mise do Barriobola-Ghy v africkém Kongu	Filantropka, New York	1870-1872
Dumont Burleigh	Fosílie dinosaurů, Lyceum	Naftař, sběratel, Cold Spring, New York	1875-1881
Dr. Ferdinand Hunt	Antropologie, archeologie	Chirurg, sběratel, Oyster Bay, Long Island	1869-1870
Prof. Hiram Hawlett	Platzi a obojživelníci	Herpetolog, Stormhaven, Maine	1871-1873

U předposledního jména se zarazila. Chirurg. Kdo byl dr. Ferdinand Hunt? V balíčku pro něj našla poměrně dost dopisů, nadrápaných velkým písmem na drsném papíře s plasticky vyraženým křížem. Pročetla si je.

*Milý Tinbury,
u domorodých obyvatel Odingy stále přetrvává barbarský zvyk Male Partum. Když jsem byl ve Voltě, dostalo se mi pochybného privilegia být svědkem porodu. Samozřejmě mi nedovolili asistovat, ale slyšel jsem křik manžela úplně jasně, když jeho manželka při každé kontrakci, kterou pocítila, šklubla provazem, přivázaným k jeho genitáliím. Ošetřil jsem tomu ubohému muži zranění – několik závažných tržných ran – po porodu...*

*Milý Tinbury,
falus Olmec Jade, který posílám z La Venty v Mexiku, je pro muzeum. Jak jsem pochopil, z téhle nesmírně podivné mexické kultury nemáte nic...*

Prošla balíček korespondence, všechny dopisy se nesly ve stejném duchu: Dr. Hunt popisoval různé bizarní zvyky v oblasti medicíny, jejichž svědkem byl na svých cestách po Střední Americe a Africe, a připojil poznámky; zjevně se vztahovaly k artefaktům, jež posílal do muzea. Až nezdravě projevoval zájem o sexuální praktiky domorodců. Nora ho považovala za kandidáta číslo jedna.

Ucítila, že za ní někdo je, a zprudka se otočila. Stál tam Pendergast, ruce za zády. Upřeně zíral do jejích poznámek a náhle měl ve tváři tak smutný a temný výraz, až Nora cítila mravenčení po těle.

„Vy se vždycky ke mně tak přikradete,“ poznamenala slabě.

„Něco zajímavého?“ zeptal se zcela formálně. Nabyla přesvědčení, že on už určitě na seznamu objevil něco důležitého, děsivého – a přece se zdálo, že se o své odhalení nechce podělit.

„Nic zřejmého. Slyšel jste někdy o tom doktorovi Ferdinandu Hunttovi?“

Pendergast se na jméno podíval jen zběžně, bez zájmu. Nora si uvědomila, že ten člověk není až podezřelý vůbec po ničem cítit: žádný pach tabáku, kolínské, vůbec nic.

„Huntt,“ řekl nakonec. „Ano. Prominentní rodina z North Shore. Jeden z prvních patronů muzea.“ Narovnal se. „Prohlédl jsem všechno kromě bedýnky ze sloní nohy. Chtěla byste mi při tom asistovat?“

Přešla s ním ke stolu se starými sbírkami Tinburyho McFaddena, které tvořily velmi nesourodé předměty. Pendergast už se zase tvářil vyrovnaně. Policista O'Shaughnessy se skeptickým výrazem v obličeji vykročil ze stínů. Noře nešlo do hlavy, co přesně má tenhle policista s Pendergastem společného.

Stáli před velikou groteskní sloní nohou, vyztuženou mosazí.

„Takže tohle je sloní noha,“ řekl O'Shaughnessy. „je to tak?“

„Ne jenom noha, seržante,“ odpověděl Pendergast. „Bedna vyrobená ze sloní nohy. Lovci divoké zvěře a sběratelé v minulém století je mívali běžně. Docela hezký exemplář, i když trochu odřený.“ Obrátil se k Noře. „Podíváme se dovnitř?“

Rozepnula kování a zdvihla víko bedny. I přes rukavice cítila, jak je šedavá kůže drsná a hrbolatá. Stoupal z ní nepříjemný zápach. Bedna byla prázdná.

Podívala se na Pendergasta. Pokud byl agent zklamaný, nedal to na sobě znát.

Chvilí všichni tři stáli bez hnutí. Potom se Pendergast sklonil nad otevřenou bednou. Prohlížel si ji, pohyboval jenom svýma modrýma očima, jinak nehnul ani brvou. Natáhl prsty a přejížděl jimi po povrchu bedny, sem tam je přitiskl na kůži, setrval chvilku na jednom místě a pokračoval dál. Náhle se ozvalo cvaknutí a dole se vysunula úzká zásuvka. Zvedl se oblak prachu. Nora při tom zvuku nadskočila.

„To je chytré,“ řekl Pendergast, když zevnitř vyndal velkou obálku, trochu vybledlou a poskvřenou. Jednou nebo dvakrát ji zamyšleně obrátil v ruku. Prstem v rukavici projel v místě, kde byla zalepená, otevřel ji a vyndal několik listů žebrovaného krémového papíru. Opatrně je rozložil a přejel rukou přes první list.

Potom začal číst.

5

MÉMU KOLEGOVI TINBURYMU MCFADDENOVÍ

12. července 1881

Vážený kolego,

píši Vám tyto řádky v upřímné naději, že je nikdy nebudete muset číst; že je budu moci roztrhat a spálit jako výplody přepracovaného mozku a horečnaté představivosti. A přece v hloubi duše vím, že na to, čeho jsem se nejvíc obával, už existují důkazy; je to všechno pravda.

Všechno, na co jsem přišel, k tomu nevyvratitelně směřuje. Vždycky jsem si přál myslet si o svém bližním jen to nejlepší – koneckonců, nejsme snad všichni stvořeni ze stejné hlíny? Starověké národy věřily, že život vznikl spontánně z hustého bahna Nilu; a kdo jsem já, abych zpochybňoval symboliku, ne-li vědecký fakt, této víry? A přece se dějí události, McFaddene; příšerné události, které nelze ospravedlnit žádným nevinným vysvětlením.

Je dost možné, že podrobnosti, které ve svém listě budu líčit, ve Vás vzbudí pochybnosti o zdraví mé mysli. Než začnu psát, dovolu, abych Vás ubezpečil, že jsem při plném vědomí a zcela ovládám veškeré své schopnosti. Tento dokument předkládám jako důkazní materiál mé strašlivé domněnky i s doklady, které ji obhajují.

Již dříve jsem se zmínil o svých rostoucích pochybnostech, které se týkají záležitosti s Lengem. Vy samozřejmě znáte důvody, z jakých jsem mu přenechal místnosti ve třetím poschodí kabinetu. Jeho promluvy v Lyceu dokázaly hloubku jeho vědeckých a medicínských znalostí. V systematice a chemii se mu vyrovnal jen málokdo, pokud se vůbec někdo takový našel. Představa, že experimenty, které vrhnou světlo na celou problematiku, budou probíhat pod mou střechou, mi byla příjemná. Ale z praktického hlediska – peníze, které mi nabídl na pronájem, se mi také hodily.

Zpočátku mi důvěra v toho muže připadala plně opodstatněná. Práci kurátora kabinetu vykonával dokonale. I když nedokázal dodržovat přesně pracovní dobu, byl neustále nesmírně zdvořilý, snad i trochu rezervovaný. Nájem platil spolehlivě, a dokonce když v zimě 73 a 74 vypukla epidemie chřipky, nabídl lékařskou pomoc.

Teď už si sotva přesně vzpomenu, kdy jsem pojal první náznak podezření. Možná to začalo tím, co jsem vnímal jako narůstající pocit tajnůstkářství o pracovních záležitostech toho muže. I když slíbil, že záhy předloží oficiální výsledky svých pokusů, pozval mě pouze na úvodní společnou inspekci, kdy byla podepsána nájemní smlouva, od té doby mě ve svých komnatách nikdy nepřijal. Jak léta mýjela, vypadalo to, že se stále více nechává pohltit svými studiemi, a já na sebe musel brát stále více povinností kurátora kabinetu.

Vždycky jsem byl přesvědčen o tom, že Leng je na svoji práci poněkud citlivý. Určitě si i Vy vzpomínáte na jeho počáteční a poněkud excentrický projev o tělesných dispozicích, který přednesl v Lyceu. Nedostalo se mu příznivého přijetí – někteří členové se dokonce zachovali velmi nevhodně, když se v průběhu přednášky jednou nebo dvakrát hihňali – takže se Leng už k danému tématu nikdy nevrátil. Jeho další přednášky byly modelem tradiční učenosti. Takže zpočátku jsem jeho váhavost diskutovat o osobní práci přisuzoval vrozené obezřetnosti. Ale jak čas plynul, uvědomil jsem si, že to, co jsem považoval za profesionální ostýchavost, bylo vlastně *utajování*.

Letos zjara jsem měl jednu příležitost zůstat v kabinetu hodně dlouho, dokončoval jsem ukládání dokumentů a přípravu výstavního prostoru pro svůj nejnovější přírůstek, dítě se dvěma mozky, o kterém jsme už předtím spolu mluvili. Tento úkol mě fascinoval mnohem víc než únavné papírování a zabral jsem se do práce natolik, že mě velmi překvapilo, když se rozezněl městský zvon, který ohlašoval půlnoc.

Naslouchal jsem, jak ozvěna postupně utichá, a uvědomil jsem si, že vlastně slyším ještě jiný zvuk. Vycházel z prostoru nade mnou: nějaké šourání, jako by někdo nesl hodně těžké břemeno. Nedokáži to vyjádřit přesně, McFaddene, ale cosi v tom zvuku mi nahnělo husí kůži. Poslouchal jsem pozorněji. Zvuk pomalu utíchal, kroky směřovaly do vzdálenější místnosti.

Samozejmě jsem nemohl dělat vůbec nic. Ráno, když jsem si na tu událost vzpomněl, napadlo mě, že viníkem toho všeho byly jen mé přetížené nervy. Dokud se mi nepodaří najít důkaz o původu těch kroků – což mi připadalo téměř nemožné –, nemá smysl se kvůli tomu obracet na Lenga. Všechno jsem přisuzoval rozjitřenému stavu své mysli. Podařilo se mi vytvořit úžasný horizont, před

nímž bude vystaveno to dítě se dvěma mozky, a není pochyby o tom, že právě tohle spolu s notně pokročilou hodinou ve mně probudilo morbidnější aspekty představitosti. Rozhodl jsem se pustit do všechno z hlavy.

Po několika týdnech – abych byl přesný, minulý týden, pátého července – se přihodila další věc, na kterou bych Vás chtěl co nejupřímněji upozornit. Okolnosti byly velmi podobné: dlouho do večera jsem připravoval článek do časopisu Lycea. Jak víte, psát pro učené orgány, jako je Lyceum, je pro mě těžké a už jsem si vypracoval určitou rutinu, která mi tento proces trochu usnadňuje. Můj starý psací stůl z týkového dřeva, jemný velínový papír, na který teď právě píši i Vám, inkoust fuchsiové barvy od M. Dupina z Paříže – to jsou příjemné drobnosti, které mi takovou práci usnadňují. Ten večer se mi psalo lépe než jindy, ale přibližně kolem půl jedenácté jsem si potřeboval naostřit nová pera, abych mohl pokračovat v psaní, a tak jsem se zvedl od stolu a připravil si je. Když jsem se vrátil, k mému naprostému údivu byla mnou popsaná stránka potřísněna několika inkoustovými skvrnami.

S perem zacházím velmi pečlivě a nenapadlo mě žádné vysvětlení, jak k tomu mohlo dojít. Až po přiložení svého papíru se ukázalo, že skvrny mají trochu jinou barvu než fuchsiový inkoust v mém peru, o tón světlejší. Když jsem je otřel, byly hustší a lepkavější než můj francouzský inkoust.

Představte si mé zděšení, když mi na zápěstí dopadla čerstvá kapka ve chvíli, kdy jsem svůj papír zvedl.

Okamžitě jsem vzhlédl ke stropu. Co je tohle za čertovinu? Škvírou mezi prkny v podlaze Lengových místností nade mnou prosakovala karmínová skvrna a stále se zvětšovala.

V okamžiku jsem vyběhl schody a bušil do jeho dveří. Nedokáži přesně popsat sled svých myšlenek v tom okamžiku – největší byl ale strach, že se doktor stal obětí nějaké špinavé hry. Proslýchalo se cosi o jistém nebezpečném a bezohledném vrahovi, ale člověk věnuje jen málo pozornosti klepům lidí z nižších tříd – a nakonec smrt je ve Five Points častým hostem.

Leng na moje šílené volání reagoval až po chvíli, byl trochu udýchaný. Nehoda, řekl mi přes dveře: při nějakém pokusu si ošklivě pořezal ruku. Odmítl moji pomoc s tím, že už si ránu sešil sám. Litoval té nehody, ale odmítl mi otevřít dveře. Nakonec jsem odešel – zmatený a plný pochybností.

Druhý den ráno se Leng objevil u mých dveří. Nikdy předtím ke mně nepřišel, nesmírně mě to překvapilo. Jednu ruku měl ovázanou. Velmi se omlouval za nepříjemnost, kterou mi předchozího večera způsobil. Odmítl mé pozvání dál a s další omluvou odešel.

Znepokojeně jsem se díval, jak odchází a nastupuje do autobusu. Úpěnlivě Vás žádám, pokuste se mě pochopit, když Vám sdělím, že Lengova návštěva bezprostředně po tak podivných událostech v kabinetu měla úplně opačný dopad, než původně zamýšlel. Teď jsem měl dokonce ještě větší jistotu, že ať se jedná o cokoli, je třeba prozkoumat to za denního světla.

Dnes už však nemohu napsat nic víc. Uschovám tento dopis do bedny ze sloní nohy, kterou Vám s dalšími kuriózními předměty za dva dny pošlu do muzea. S pomocí boží v sobě najdu dost odvahy, abych se k tomuto tématu zítra vrátil a všechno dopsal.

13. července 1881

Musím v sobě sebrat veškerou sílu vůle, abych ukončil své vyprávění.

Po Lengově návštěvě jsem prodělával krutý vnitřní boj. Smysl pro vědecký idealismus, spojený snad s prozíravostí, mě nabádal, abych vysvětlení toho muže vzal tak, jak je. Další vnitřní hlas ale tvrdil, že mou povinností gentlemana a čestného muže je, abych pravdu zjistil sám.

Nakonec jsem se rozhodl zjistit podstatu pokusů toho člověka. Ukáže-li se, že jsou neškodné, mohu být odsuzován pro svou zvídavost – nic víc.

Možná mě budete považovat za oběť změkčilých pocitů z oné události. Mohu jenom říci, že mám teď ty odporné karmínové kapky jakoby obtisknuté v mozku, přesně jako když mi ukáply na zápěstí a na papír. Na Lengovi něco bylo – něco v tom, jak se na mě díval, když stál na mém prahu – cítil jsem se skoro jako cizinec ve vlastním domě. V těch lhostejně vyhlížejících očích byla patrná chladná spekulativnost, až mi z toho tuhla krev v žilách. Už nemohu dál tolerovat pobyt takového muže pod svou střechou, když neznám přesně plný rozsah jeho práce.

Z nějakého pro mě nepochopitelného rozmaru začal Leng nedávno poskytovat zdarma lékařskou službu několika místním domům průmyslu. Z toho důvodu v pozdním odpoledni nikdy nebyval ve svých místnostech. V pondělí 11. července jsem ho spatřil předními okny kabinetu; přecházel avenue, zjevně se chystal do chudobinců.

Bylo mi jasné, že to není náhoda: tu příležitost mi nabídl sám osud.

Trochu znepokojeně jsem vyšel do třetího poschodí. Leng vyměnil zámek ve dveřích do svých pokojů, ale já si opatřil páčidlo, kterým lze dveře bez jakéhokoli poškození otevřít. Vešel jsem dovnitř.

Leng si přední místnost vybavil tak, aby připomínala salon. Překvapil mě jeho výběr dekorací: nevkusné tisky s loveckými výjevy na stěnách, stoly přetékalý změtí bulvárních plátků a hrůzostrašnými paperbacky za penny. Leng na mě vždycky dělal dojem elegantního a kultivovaného muže, a přece jeho pokoj jako by byl obrazem vkusu nekulturního mladíka. Připomínalo to doupě, které by připadalo přitažlivé vagabundovi z herny nebo holce nízkého původu.

Na všem ležela vrstva prachu, jako by Leng v poslední době do salonu příliš často nechodil.

Ve vstupu do místností vzadu visel těžký brokátový závěs. Vycházkovou hůlkou jsem jej odhrnul. Domníval jsem se, že mě nemůže překvapit nic, co uvidím. Ale to, co tam bylo, jsem čekal ze všeho nejméně.

Místnosti byly téměř prázdné, vybavené nejméně půl tuctem různě rozestavěných velkých stolů, jejichž zvrásněné desky byly němým svědectvím spousty hodin experimentální práce. Ale další nábytek chyběl. V místnostech se ve vzduchu vznášel silný, dusivý zápach amoniaku. V jedné zásuvce jsem našel několik tupých skalpelů, ve všech ostatních kromě chuchvalců prachu a pavouků nebylo nic.

Po pečlivém ohledání jsem mezi prkny na podlaze objevil skulinu, kterou ke mně tehdy v noci prosákl krev. Zdálo se mi, že to místo bylo vyleptáno, jak je čistil kyselinou; podle zápachu to byla lučavka královská. Potom jsem si prohlédl stěny a ukázalo se, že i na nich jsou skvrny, větší i menší – i ty se s největší pravděpodobností nedávno kdosi pokusil odstranit.

Musím přiznat, že jsem si v tu chvíli připadal jako blázen. Nebylo tam naprosto nic, co by mohlo vyvolat znepokojení; nic, co by i v tom nejbystřejším policistovi vzbudilo sebemenší jiskřičku podezření. A přece mě hrůzný pocit stále docela neopouštěl. Něco mě na tom podivně vyzdobeném salonu, zápachu chemikálií, pečlivě vyčištěných stěnách a podlaze znepokojovalo. Proč byly ty zadní ukryté místnosti čisté, ale v salonu na všem ležel prach? A právě v tu chvíli jsem si vzpomněl na sklepení.

Před lety se mě Leng přímo zeptal, zda by mohl používat starý tunel na uhlí ve sklepení; chtěl ho na ukládání přebytečného laboratorního vybavení. Tunel už před lety přestal sloužit původnímu účelu, protože v domě byl nainstalován nový kotel, a já sám ho nepotřeboval. Tehdy ode mne dostal klíč a já to všechno hned pustil z hlavy.

Stěží mohu popsat své pocity cestou po schodech do sklepení za kabinetem. V jednu chvíli mě napadlo, jestli bych neměl požádat, aby se mnou šel někdo jako doprovod. Ale znovu převážil zdravý rozum. Vždyť nikde se neobjevilo nic, co by svědčilo o nějaké

špinavosti. Ne – tohle všechno byla čistě moje záležitost. Leng na dveře sklepení přimontoval visací zámek. V ten okamžik se mi ulevilo. Udělal jsem všechno, co se dalo; nezbylo mi, než se vrátit po schodech zpátky. Na prvním schodě jsem se zastavil. Tentýž impuls, který mě dovedl tak daleko, mi nedovolil nedovést celou záležitost do konce.

Už jsem zvedl nohu, že kopnu do dveří, ale pak mě napadlo, že pokud se mi povede přestípnout zámek kleštěmi, Leng si bude myslet, že je to dílo obyčejného zlodějíčka.

Pět minut mi trvalo sehnat potřebný nástroj a odstranit petlici od zámku. Odhodil jsem ho na zem a otevřel jsem dveře. Proud odpoledního světla dopadl na schodiště za mnou.

Bezprostředně po vstupu mě zaplavily zcela rozdílné pocity než ve třetím poschodí. Pokud Leng přestal pracovat nahoře, tady rozhodně nezahálel. Znovu mě ze všeho nejdříve zaujal zápach. Stejně jako předtím to byla žravina, možná smíšená s formaldehydem nebo éterem. Ale oba tyto zápachy přehlušilo něco mnohem sytějšího a silnějšího. Byl to stejný zápach, který se linul z jatek na Pearl a Water Street, když jsem kolem nich kdysi chodil.

Světlo tam pronikalo ze zadního schodiště, takže nebylo třeba rozsvěcovat. A znovu i tady byla spousta stolů a na nich ve složitých řadách ležely lékařské a chirurgické nástroje, kádinky a retorty. Na jeden stůl kdosi naskládal desítky lahviček se světlou jantarovou tekutinou, pečlivě očíslovaných a opatřených štítky. Spousta chemikálií byla uložena ve vitrínách u stěn. Na podlaze ležely piliny, místy vlhké. Rozhrnul jsem je špičkou boty. Ukázalo se, že je tam někdo rozházal, aby vstřebaly značné množství krve.

V tu chvíli se jasně ukázalo, že moje předtucha nebyla úplně neopodstatněná. A přece jsem se neustále ujišťoval, že ani to nezavdává příčinu ke znepokojení: koneckonců řezání je základní vědecký úkon.

Na nejbližším stole ležel silný svazek poznámek, pečlivě vedených v deníku vázaném v kůži. Všechny napsal Leng svým charakteristickým rukopisem. Nahlédnutím do nich se mi naskýtal možnost dovědět se, na čem Leng pracoval. Ujišťoval jsem sám sebe, že se na stránkách deníku dočtu o vznešených vědeckých důvodech, které mě přesvědčí, že moje obavy byly zcela liché.

Nic takového mi ale deník neposkytl.

Víte, starý příteli, že jsem muž vědy. Nikdy se ke mně nehodilo označení bohobojný muž. Ale ten den jsem se Boha bál – nebo spíš jeho spravedlivého rozhořčení, že tak zavrženíhodné špatnosti, skutky hodné samotného Molocha, se děly pod mou střechou.

Lengův deník to všechno vysvětlil do démonických podrobností. Možná to byly nejjasnější a nejmetodičtější vědecké poznámky, na které jsem v té strašlivé situaci natrefil. Nenapadá mě jediné vysvětlení jeho experimentů, mohu je jenom co možná nejjednodušeji a nejstručněji popsat.

Posledních osm let Leng pracuje na zdokonalení metody prodloužení lidského života. Svého vlastního života, jak napovídají záznamy v deníku. Ale – před Bohem přísahám, Tinbury – jako materiál používal *jiné lidské bytosti*. Jeho oběti byly téměř výlučně mladí dospělí lidé. Ve svém deníku se opakovaně zmiňuje o řezání a oddělování tkání z lidských lebek a páteří. Právě páteř se patrně stala centrem jeho zvrácené pozornosti. Nejnovější záznamy se soustředily na *cauda equinu*, snopec kořenů bederních, křížových a kostrčních nervů v bederní části páteře.

Ochromený hrůzou po dvacetiminutovém pročítání jsem ten nechutný dokument odhodil zpátky na stůl a odstoupil od něj. Možná jsem v tu chvíli už bláznil, stále jsem se totiž pokoušel v tom všem najít logiku. Krást čerstvé mrtvolky ze hřbitovů je v současné době v lékařském oboru politováníhodná, avšak nezbytná praxe, ujišťoval jsem se. Mrtvol pro medicínský výzkum je kritický nedostatek a krýt jej nelze jinak než vykrádáním hrobů. I ti nejuznávanější chirurgové se k tomu musejí uchýlit, opakoval jsem si. A dokonce i když Lengovy pokusy uměle prodloužit život byly společensky zcela nepřijatelné, stále ještě zůstávala možnost, že se bezděčně dopracoval k vědeckým objevům, které mohou být užitečné...

Patrně v téhle chvíli jsem poprvé zaregistroval ten zvuk.

Po mé levé ruce stál stůl; předtím jsem si ho nevšiml. Na něm ležel velký kus voskovaného plátna a pod ním něco rozměrného a objemného. V tu chvíli se spod plátna ozval ten zvuk ještě jednou: nějaké zvíře, které kdosi připravil o jazyk, patro a hlasivky.

Nedokážu vysvětlit, kde se ve mně vzala síla, abych přistoupil blíž, přemohla mě nejspíš potřeba to vědět. Učinil jsem několik kroků a potom – honem, než si to rozmyslím – jsem uchopil roh voskovaného plátna a odhrnul jej.

V matném světle se mi naskytl pohled, který mě bude děsit do smrti. Tělo leželo na břiše a v místě, kde kdysi byla páteř, zela ošklivá rána. To, co jsem předtím slyšel, byly patrně unikající plyny rozkladu.

V tu chvíli jsem ještě nedokázal vnímat šok, a přece mě naplňoval pocit neskutečnosti, že mrtvola a rána vypadají velmi čerstvě.

Váhal jsem pět, snad deset vteřin. V hlavě mi vířila jediná myšlenka. Je možné, že by právě tohle tělo tak vydatně krvácelo u Lenga na podlahu? Jak by se potom ale dala vysvětlit ta čerstvá rána? Bylo možné – a vůbec myslitelné –, že by Leng za jediný týden použil dvě mrtvolky?

Když už to došlo takhle daleko, musel jsem vědět všechno. Velmi opatrně jsem pohnul tělem, abych se podíval na smrtelnou bledost.

Kůže byla pružná, svaly díky vlhkému letnímu sklepu teplé. Když jsem tělo pootočil, ukázal se mi obličej a já ke své hrůze viděl krev nasáklý hadr ovázaný kolem úst. Ruka mi odletěla; ta věc se obrátila na stole obličejem vzhůru.

Podlomila se mi kolena. V tom šoku jsem hned nepochopil, jak strašný význam měl ten krev nasáklý hadr. Kdyby ano, otočil bych se a utíkal pryč odtud – a tak bych byl ušetřen té poslední hrůzy.

Právě v tu chvíli se totiž, McFaddene, ty oči nad hadrem rozechvěle otevřely. Kdysi byly lidské, ale bolest a hrůza z jejich výrazu veškeré lidství dávno vymazaly.

Jak jsem tam stál, ztuhlý strachy, ozvalo se další zasténání.

V tu chvíli mi bylo jasné, že předtím z mrtvol neunikaly plyny a že to nebyla práce muže, který kšeftuje se zloději mrtvol ze hřbitovů. To ubohé stvoření na stole bylo ještě naživu. Leng svou odpornou práci vykonával na těch, kdo *ještě byli živí*.

Před mýma očima ta příšerná, politováníhodná věc na stole ještě jednou zasténala a potom zemřela. Neopustila mě duchapřítomnost, tělo jsem znovu položil do stejné polohy jako na začátku a přikryl je voskovaným plátnem, zavřel dveře a vyšel jsem z té márnice do země živých...

Od té doby jsem z kabinetu téměř nevytáhl paty. Pokouším se v sobě najít dost odvahy k tomu, co je ještě třeba udělat. Sám už určitě chápete, drahý kolego, že nemůže jít o omyl, nenabízí se žádné jiné vysvětlení pro to, co jsem ve sklepení objevil. Lengův deník byl příliš důkladný, ďábelsky podrobný, aby došlo k nějakému nedorozumění. Jako další důkaz jsem na přiložený list papíru z paměti napsal některá vědecká pozorování a procedury, které si tento odporný člověk zaznamenal do svého deníku. Měl bych jít na policii, ale cítím, že jediné, co mohu –

Pozor! Slyším jeho kroky na schodech, blíží se ke mně! Musím tento dopis uložit do tajného úkrytu a dokončím ho zítra.

Bůh mi dej sílu na to, co teď musím udělat.

ROGER BRISBANE SE OPŘEL ZÁDY VE SVÉM KANCELÁŘSKÉM KŘESLE A OČIMA PREJÍŽDĚL SKLENĚNOU DESKU STOLU PŘED SEBOU. BYLA TO DLOUHÁ, PŘÍJEMNÁ OBHLÍDKA: MĚL RÁD POŘÁDEK, ČISTOTU, JEDNODUCHOST A STŮL PŘED NÍM SE LESKL JAKO ZRCADLO. NAKONEC SE PODÍVAL NA SCHRÁNKU S DRAHOKAMY. BYLA SPRÁVNÁ DENNÍ DOBA, KDY SKALPEL SLUNEČNÍCH PAPRSKŮ PRONIKAL SKŘÍŤKOU A KAMENY UVNITŘ MĚNIL V LESKLÉ KOULE A OVÁLY ZMĚTI SVĚTLA A BAREV. JE MOŽNÉ TVRDIT, ŽE SMARAGD JE „ZELENÝ“ A SAFÍR „MODRÝ“, ALE SLOVY JEJICH SKUTEČNÉ BARVY VYJÁDŘIT NELZE. NA TAKOVÉ BARVY NEMÁ ŽÁDNÝ LIDSKÝ JAZYK VHOVNÝ VÝRAZ.

Drahokamy. Jsou věčné, tak tvrdé a chladné a čisté, tak odolné vůči rozkladu. Vždy krásné, vždy dokonalé, vždy svěží jako den, kdy se zrodily v nepředstavitelném horku a tlaku. Tolik se liší od lidí s neprůhlednými pružnými svaly a pachem, který si nesou od narození až do hrobu – a navíc ještě sliny, sperma a slzy. Měl se stát gemologem. Byl by mnohem šťastnější obklopený těmito květy čistého světla. Právnická kariéra, kterou mu vybral jeho otec, nebyla nic než odporná přehlídka lidských selhání. A jeho práce v muzeu ho bez ustání, den za dnem přiváděla do kontaktu s těmito selháními.

Otočil se a s povzdechem se sklonil nad vyjetinou z počítače. Teď bylo jasné, že muzeum by mu nikdy nepůjčilo sto milionů na nové, nejmodernější planetárium v uměleckém stylu. Bylo zapotřebí znovu snížit rozpočet, takže snížit počet zaměstnanců. Nespatřoval v tom nic příliš složitého. Muzeum je plné nepotřebných kurátorů a funkcionářů v tvrdých oblecích, kteří pořád kňučí, že se jim snižuje rozpočet, nezvedají telefony, neustále odjíždějí na jakési výzkumné cesty, kde utrácejí peníze muzea, nebo píší knihy, které nikdo nečte. Ty, kdo vykonávají nenáročnou práci bez velké zodpovědnosti, nelze vyhodit, protože mají definitivu, pokud ovšem nenastanou výjimečné okolnosti.

Vložil vyjetinu do skartovacího stroje, potom otevřel zásuvku a vyndal několik balíčků svázané interní korespondence. Pošta tuctu pravděpodobných kandidátů na vyhazov – zabavená poděkování muži, který byl přistižen při pořádání Super poháru v kulečnicku v pracovní době. S trochou štěstí vymyslí spoustu výjimečných okolností. Je to snazší – a lze to i snadněji ospravedlnit –, než prohlížet e-mail.

Brisbane si bez většího zájmu prohlížel balíčky. Potom se u jednoho zarazil. Měl před očima názorný příklad: ten chlap Puck. Sedí v archivu celé dny. A co tam dělá? Nic, jen působí muzeu potíže.

Rozvázal provázek na balíčku a listoval obálkami. Na přední i zadní straně každé z nich byly desítky řádek na adresy. Obálky měly tenký červený provázek a mohly se používat, dokud se úplně nerozpadly, jednoduše tak, že se na volné řádky napsalo nové jméno. Na třetí řádce odspodu bylo Puckovo jméno. A po něm Nořino jméno.

Brisbane sevřel obálku. Co to říkal ten arogantní agent FBI, ten Pendergast? *Většinou to bude práce v archivu.*

Rozvázal provázek a vytáhl list papíru. Z obálky se vznesl oblak prachu a Brisbane si hned přiložil k nosu ochranný ubrousek. Držel papír v natažené paži a četl:

*Vážená doktorko Kellyová,
našel jsem další krabici papírů ke Shottumovu kabinetu, kterou nedávno někdo špatně založil. Není to tak úžasné jako to, co jste už objevila, ale i tak je to svým způsobem zajímavé. Nechám Vám to v čítnárně archivu,*

P.

Brisbaneovi stoupla barva do tváří, vzápětí se vytratila. Přesně tohle si myslel: ta ženská pořád pracuje pro arogantního agenta FBI a dál si zajišťuje Puckovu pomoc. Tak tohle musí skončit. A Puck bude muset muzeum opustit. *Jen se podívej na tenhle vzkaz,* pomyslel si Brisbane: napsaný na nějakém starém mechanickém psacím stroji. Při pomyšlení, jak je to všechno zbytečné, mu vřela krev v žilách. Muzeum nemůže poskytovat sociální péči excentrikům. Puck je zkamenělý anachronismus, který měl už dávno odejít. Shromáždí vhodné důkazy a hned na příští schůzi výkonného výboru předstoupí s návrhem, jak rozpočet snížit.

Ale co s Norou? Vzpomněl si na slova ředitele muzea Collopyho, když se nedávno setkali. *Doucement, doucement,* mumlal ředitel.

Proběhne to hladce.

7

SMITHBACK STÁL NA CHODNÍKU UPROSTŘED MEZI COLUMBEM A AMSTERDAMEM a zamyšleně se díval na fasádu z červených cihel před sebou. Devadesátá devátá západní číslo sto osm byl široký předválečný činžák nedotčený jakoukoli charakteristickou architekturou, v poledním slunci rozzářený. Bezvýrazný zevnějšek ho nijak neznevražnil. To důležité bylo uvnitř: dvoupokojový byt s pevným nájemným, nedaleko muzea, za pouhých osmnáct set měsíčně.

Ustoupil směrem k ulici a zběžně se rozhlédl. Nebylo to nejhezčí, co na Upper West Side viděl, ale možnosti se tu rýsovaly. Na schůdkkách opodál seděli dva pobudové a popíjeli něco z papírové tašky. Podíval se na hodinky. Nora by měla přijet za pět minut. Kriste pane, už takhle to všechno bude velmi obtížné, kdyby se tak ti dva zvedli a odešli někam za roh. Sáhl do kapsy, našel pětidolarovou bankovku a přešel k nim.

„Prima, že neprší, co?“ řekl.

Ti dva se na něj podezřívavě podívali.

Smithback zamával pětidolarovkou. „Víte co, chlapi, skočte si na oběd, jo?“

Jeden z nich se usmál a ukázal zkažené zuby. „Za pět babek? To se nekoupí skoro nic. Navíc mě bolí nohy.“

„Jo,“ přitakal ten druhý a utřel si hřbetem ruky nos.

Smithback vyndal dvacet dolarů.

„Ježíš, ty moje bolavý nohy –“

„Berte, nebo nechte být.“

Ten, co byl k němu blíž, popadl peníze. Potom oba vstali, okatě sténali a posmrkávali. Za chvíli se už šourali k rohu, nepochybně mířili do prvního obchodu s lihovinami na Broadwayi. Smithback se za nimi díval. Aspoň to byli neškodní kořalové, ne narkomani nebo něco ještě horšího. Rozhlédl se a přesně v domluvenou dobu spatřil hubenou ženu v černém, která se blížila k němu; klapot jejích podpatků se rozléhal celou ulicí, na její tváři spatřil úsměv zvýrazněný jasnou rtěnkou. Jednatelka realitní kanceláře.

„Vy jste určitě pan Smithback,“ řekla skřehotavým hlasem silného kuřáka, když mu podávala ruku. Jmenuji se Millie Lockeová. Mám klíč od bytu. Je tu už, ehm, vaše partnerka?“

„Už jde.“ Nora se zrovna objevila na rohu v rozevlátém bavlněném trenčkotu a s batohem přes rameno. Zamávala.

Když přišla až k nim, agentka jí podala ruku se slovy: „Moc mě těší.“

Vešli do ušmudlané chodby, levá strana byla lemovaná poštovními schránkami, na protější stěně viselo velké zrcadlo: chabý pokus opticky rozšířit úzkou chodbu. Stiskli tlačítko výtahu. Kdesi nad jejich hlavami se ozvalo bzučení a rachot.

„Byt je na ideálním místě,“ řekl Smithback Noře. „Dvacet minut chůze od muzea, blízko stanice metra, půl druhého bloku od parku.“

Nora neodpověděla. Upřeně hleděla na dveře výtahu a tvářila se nešťastně.

Kabina se se skřípáním otevřela a oni nastoupili. Smithbackovi připadala jízda nesnesitelně dlouhá, v duchu si přál, aby výtah jel rychleji. Měl nepříjemný pocit, že i on, nejen ten byt, je předmětem důkladné prohlídky.

Konečně vystoupili v šestém poschodí, zabočili vpravo do šeré chodby a zastavili se před hnědými kovovými dveřmi se špehýrkou. Jednatelka realitní kanceláře odemkla čtyři zámky a otevřela dokořán.

Interiér Smithbacka mile překvapil. Byt měl okna na ulici a byl čistší, než předpokládal. Všiml si poněkud pokroucených prken na podlaze, ale na druhou stranu to byl dub. Jednu stěnu tvořily neomítnuté cihly, ostatní omítnuté kameny.

„Tak, co tomu říkáš?“ zeptal se zvesela. „Moc hezký, co?“

Nora neodpověděla.

„Je to nabídka století,“ vložila se do toho jednatelka. „Osmnáct set dolarů, pevný nájem. Střídavý proud. Skvělá poloha. Světlý, tichý.“

Kuchyňské vybavení bylo staré, ale čisté, ložnice slunné s okny na jih, což vyvolávalo dojem, že malé místnosti jsou prostorné. Zastavili se uprostřed obývacího pokoje. „Tak, Noro,“ vyzval ji Smithback a přepadla ho nezvyklá plachost, „co myslíš?“

Nora měla ponurý výraz v obličeji, mračila se. Tohle nevypadalo dobře. Jednatelka realitní kanceláře poodešla, aby měli pocit soukromí.

„Je to hezké,“ řekla.

„Hezké? Dvoupokojový byt na Upper West Side za osmnáct set babek za měsíc? To je *dokonalé*!“

Jednatelka se k nim vrátila. „Jste první, kdo to vidí. Před západem slunce bude určitě obsazený.“ Zašátrala v kabelce, vyndala cigaretu a zapalovač a potom rozhodla rukama. „Mohu?“

„Je ti dobře?“ zeptal se Smithback Nory.

Mávla rukou, poodešla o krok k oknu. Zdálo se, že upřeně hledí na něco v dálce.

„Mluvíš jsi se svým bytným o tom, že se odstěhuješ, vid’?“

„Ne, ještě ne tak docela.“

Smithback cítil, jak mu srdce pokleslo. „Ty jsi mu to *neřekla*?“

Zavrtěla hlavou.

Pocit u srdce byl ještě horší. „No tak, Noro. Já myslel, že jsme se už rozhodli.“

Podívala se z okna. „Tohle je pro mě velmi závažný krok, Bille. Myslím žít spolu...“ Umlkla.

Smithback se rozhlédl po bytě. Jednatelka realitní kanceláře zachytila jeho pohled a rychle uhnula očima. Ztišil hlas: „Noro, ale miluješ mě přece, ne?“

Dál se dívala z okna. „Samozřejmě. Ale... víš, mám prostě dneska špatný den.“

„Vždyť zase o tolik nejde. Není to, jako bychom se zasnoubili.“

„Nebudeme o tom mluvit.“

„Nebudeme o tom mluvit? Noro, *tohle* je byt. Nikdy nenajdeme lepší. Pojď, zaplatíme zprostředkovatelský poplatek.“

„Zprostředkovatelský poplatek?“

Smithback se obrátil na agentku. „Jaký poplatek jste říkala, že si účtujete za tohle místo?“

Agentka vdechla cigaretový kouř a lehce zakašlala. „Jsem ráda, že se ptáte. To je docela rozumné. Samozřejmě si takovýhle byt nemůžete jen tak *pronajmout*. Poskytují vám nadstandardní službu, když vám ho ukazují.“

„Tak kolik činí ten poplatek?“ zeptala se Nora.

„Osmnáct.“

„Osmnáct čeho? Dolarů?“

„Procent. Tedy z nájmu za první rok.“

„Ale to je –“ Nora se zamačala, v duchu počítala. „To je skoro čtyři tisíce dolarů!“

„Je to levné, když vezmete v úvahu, co získáte. A já vám mohu zaručit, že když to nevezmete vy, tak hned další zájemci určitě.“

Podívala se na hodinky. „Budou tu za deset minut. Takže máte přesně tolik času, abyste se rozhodli.“

„Co je, Noro?“ zeptal se Smithback.

Povzdechla si. „Musím si to nechat projít hlavou.“

„Ale my nemáme čas nechávat si to projít hlavou.“

„Času máme nekonečně mnoho. Tohle není jediný byt na Manhattanu.“

Chvilí bylo ledové ticho. Agentka realitní kanceláře se znovu podívala na hodinky.

Nora zavrtěla hlavou. „Bille, už jsem ti to řekla. Mám špatný den.“

„To vidím.“

„Pamatuješ na Shottumovu sbírku, jak jsem ti o ní povídala? Včera jsme v ní našli ukrytý dopis, naprosto příšerný.“

Smithback měl pocit, že se ho zmocňuje panika. „Můžeme si o tom promluvit později? Já si skutečně myslím, že tohle je byt –“

Otočila se k němu, v obličeji zlověstný výraz. „Ty jsi neslyšel, co jsem ti řekla? Našli jsme *dopis*. Víme, kdo zabil těch třicet šest lidí!“

Znovu bylo ticho. Smithback se podíval na jednatelku, která předstírala, že si prohlíží okenní rám. Skoro škubala ušima. „Vážně?“ zeptal se.

„Je to nesmírně přízračná postava jménem Enoch Leng. Patrně to byl systematik a chemik. Dopis napsal jistý Shottum, který v tom domě vlastnil jakési muzeum, jmenovalo se Shottumův kabinet. Leng si u Shottuma pronajal místnosti a dělal v nich pokusy. Shottum pojal podezření, a když Leng odešel, podíval se do jeho laboratoře. Zjistil, že Leng unášel lidi, zabíjel je a potom vyřezával část centrálního nervového systému a zpracovával ji – podle všeho na injekce pro sebe.“

„Panebože! K čemu?“

Nora zavrtěla hlavou. „Tomu neuvěříš. Pokoušel se prodloužit si život.“

„To je neuvěřitelné.“ Bylo to téma na článek – *gigantický* článek. Smithback se podíval na jednatelku realitní kanceláře. V tu chvíli pro změnu velmi podrobně zkoumala veřeje, na další sjednanou schůzku jako by zapomněla.

„To jsem si myslela také.“ Nora pokrčila rameny. „Musím na ten dopis pořad myslet. Byly tam všechny podrobnosti. A Pendergast – měl bys vidět, jak hrozivě se tvářil, když to četl. Jako by to byl jeho vlastní nekrolog nebo tak. A dneska dopoledne, když jsem se šla podívat na další Shottumovy materiály, které se objevily, jsem zjistila, že do archivu přišly požadavky na restaurování určitých materiálů. Byly mezi nimi i veškeré Shottumovy papíry. A teď jsou pryč. Nikdo mi nenakuká, že je to náhoda. Je za tím Brisbane nebo Collopy, tím jsem si jistá, ale samozřejmě s tím nemůžu vyrukovat a přímo se jich zeptat.“

„Udělal sis fotokopie?“

Nořin obličej se trochu vyjasnil. „Pendergast mě požádal, abych jednu udělala, když jsme si dopis poprvé přečetli. Tehdy jsem nechápala ten spěch. Dneska už tomu rozumím.“

„Máš ji?“

Pokývla směrem ke kufříku.

Smithback se na chvilku zamyslel. Nora měla pravdu: požadavky na restaurování určitě nebyly náhodné. Co muzeum kryje? Kdo byl ten Enoch Leng? Měl co do činění s muzeem v jeho počátcích? Nebo to byla obvyklá muzeální paranoia a na vině byly jen obavy, že by se ven mohly dostat nějaké nenaleštěné informace, dokud jim lidé z oddělení pro styk s veřejností nedají náležitou formu? Potom tu byl samozřejmě ještě Fairhaven, stavebník, který byl shodou okolností velkým přispěvatelem muzea... Z toho příběhu by se dal napsat skutečně dobrý článek. Moc dobrý.

„Můžu ten dopis vidět?“

„Napadlo mě dát ho k tobě do bezpečí – neodvážuji se vzít ho do muzea. Ale chci ho zpátky dnes večer.“

Smithback přikývl. Podala mu tlustou obálku. Uložil si ji do kufříku.

Najednou se ozval domácí telefon.

„To jsou další zájemci,“ řekla jednatelka. „Mám jim říct, že to berete, nebo co?“

„Nebereme,“ odpověděla Nora rozhodně.

Jednatelka pokrčila rameny, přešla k telefonu a pustila návštěvníky bzučákem do domu.

„Noro,“ úpěnlivě ji prosil Smithback. Obrátil se na jednatelku. „My to bereme!“

„Promiň, Bille, ale já na to jednoduše nejsem připravená.“

„Ale minulý týden jsi říkala –“

„Já vím, co jsem říkala. Ale teď prostě nemůžu na takovéhle věci myslet. Jasný?“

„Ne, ani trochu jasný to není.“

Zazvonil zvonek u dveří a agentka šla otevřít. Vešli dva muži – jeden malý a plešatý, jeden vysoký s plnovousem –, nahlédli zběžně do obývacího pokoje, prošli kuchyň a obě ložnice.

„Noro, prosím tě,“ řekl Smithback. „Podívej, vím, že stěhování do New Yorku a práce v muzeu neprobíhaly tak hladce, jak jsi doufala. Je mi to líto. Ale to neznamená, že bys –“

Nejdelší procedura byla puštění a zase zavření vody ve sprše. Potom se ti dva vrátili do obývacího. Prohlídka jim trvala necelé dvě minuty.

„To je perfektní,“ prohlásil ten plešatý. „Takže zprostředkovatelský poplatek osmnáct procent, ano?“

„Ano.“

„Skvěle.“ Objevila se šeková knížka. „Na koho to mám napsat?“

„Vypište hotovost. My si to vyzvedneme ve vaší bance.“

„Okamžik, prosím,“ přerušil je Smithback, „my jsme tu byli první.“

„Velmi se omlouvám,“ řekl jeden z těch mužů velmi zdvořile, když se s překvapeným výrazem ve tváři otočil.

„Nevšímejte si jich,“ řekla drsně agentka. „Ti dva už jsou na odchodu.“

„Tak pojď, Bille,“ pobízela ho Nora ke dveřím.

„Byli jsme tu první! Já to vezmu sám, když to bude nutné!“

Ozvalo se trhání papíru, jak jeden muž vyškubl list ze své šekové knížky. Agentka po něm natáhla ruku. „Smlouvu mám tady,“ řekla a poklepala na kabelku. „Můžeme ji podepsat v bance.“

Nora vyvlekla Smithbacka na chodbu a vši silou praštila dveřmi. Cestou dolů ve výtahu panovalo napjaté ticho.

O chvilku později stáli na ulici. „Musím se vrátit do práce,“ poznamenala Nora a dívala se jinam. „Můžeme si o tom popovídat dnes večer.“

„To určitě uděláme.“

Smithback se díval, jak kráčí po Devadesáté deváté ulici v mírném předklonu, trenčkot jí vítr odvál z dokonalého malého zadečku a dlouhé měděné vlasy jí poletovaly kolem hlavy. Byl zdrcený. Po tom všem, čím spolu prošli, s ním pořád ještě nechce žít. Co udělal špatně? Někdy si kladl otázku, jestli ho neobviňuje z toho, že na ni naléhal, aby se odstěhovala na východ ze Santa Fé. Nebyla jeho chyba, že práce v Lloydově muzeu pro ni skončila fiaskem a že její šéf tady na Manhattanu je kapitální idiot. Jak by mohl změnit její rozhodnutí? Jak by jí mohl dokázat, že ji opravdu miluje?

Něco ho napadlo. Nora příliš neuznávala moc tisku, zejména listu *New York Times*. Jednoduše si neuvědomovala, jak by vedení muzea bylo vystrašené, poslušné a jak by spolupracovalo, kdyby muselo čelit nepříznivé publicitě. Ano, pomyslel si, to zabere. Nora získá zpátky sbírky a peníze na datování radiokarbonovou metodou a ještě víc. Nakonec mu poděkuje. Když zapracuje rychle, dost možná článek vyjde už v ranním vydání.

Najednou uslyšel vydatný řev. „Hej, kámo!“

Otočil se. Byli to ti dva pobudové, teď rudí v obličejích, drželi se jeden druhého a vrávorali po chodníku. Jeden z nich zvedl papírovou tašku. „Napij se na nás!“

Smithback vytáhl další dvacetidolarovku a strčil ji před oči tomu vyššímu a špinavějšímu. „Něco ti řeknu. Za chvíli uvidíte hubenou dámu v černém vycházet z tohoto domu se dvěma chlápky. Jmenuje se Millie. Obejměte ji a dejte jí za mě pořádnou pusu. Čím mlaskavější, tím lepší.“

„To si piš!“ Muž popadl bankovku a nacpal si ji do kapsy.

Smithback šel ulicí směrem k Broadway a bylo mu aspoň o trochu lépe.

8

ANTHONY FAIRHAVEN, HUBENÝ A SVALNATÝ, SE USADIL NA ŽIDLI, NA KLÍN SI ROZPROSTŘEL TĚŽKÝ PLÁTĚNÝ UBROUSEK A PROHLÉDL SI SNÍDANI PŘED SEBOU. Bylo toho málo, a přece to bylo urovňováno s velikou péčí na sněhobílém damašku: sklenka čaje, dva suchary, mateří kasička. Čaj vypil naráz, nepřítomně ukusoval suchar, potom si otřel rty a stroze pokynul služebné, aby mu podala noviny.

Slunce už svítilo zaoblenou skleněnou stěnou jeho atria, v němž obvykle snídal. Z výhodného bodu nahoře na Metropolitan Tower mu celý Manhattan ležel u nohou, trpěl se v úsvitu, okna probleskovala růžově a zlatě. Jeho soukromý Nový svět na něj čekal, aby mu ohlásil jeho Předurčený osud. Hluboko dole se rozkládal tmavý obdélník Central parku jako hrobníkova díra uprostřed velkoměsta. Světlo se dotýkalo samotných vršků stromů, budovy na Páté avenuí vrhaly na park pruhy stínů.

Ozvalo se šustění a služebná před něj položila dvojce noviny, *New York Times* a *Wall Street Journal*. Čerstvě vyžehlené, přesně jak to vyžadoval. Vzal *New York Times* a rozložil je, teplá vůně tiskoviny zasáhla jeho nozdry, listy novin byly křupavé a suché. Trochu je protřepal, aby se od sebe odleply, a otočil na přední stranu. Letmo přejel očima titulky. Mírové rozhovory na Středním východě, debaty o volbách starosty, zemětřesení v Indonésii. Podíval se na spodní polovinu.

Na okamžik přestal dýchat.

NOVĚ OBJEVENÝ DOPIS VRHÁ SVĚTLO NA VRAŽDY Z 19. STOLETÍ

WILLIAM SMITHBACK JR.

Zamrkal, dlouze a zhluboka se nadýchl a začal číst.

NEW YORK – 8. října. V archivu Newyorského přírodopisného muzea byl nalezen dopis, který by mohl napomoci osvětlit přítomnost příšerné márnice, která byla začátkem minulého týdne objevena na dolním Manhattanu.

Tehdy dělníci, kteří stavěli obytný věžový dům na rohu ulic Henry a Catherine, odkryli podzemní tunel s ostatky šestatřiceti mladých mužů a žen. Ostatky byly zazděny ve dvanácti výklencích v prostorách, kde s největší pravděpodobností býval starý tunel na uhlí z poloviny devatenáctého století. Výsledky předběžných forenzních analýz ukazují, že oběti byly rozřezány nebo možná pitvány a následně rozřezány na kusy. Předběžná prohlídka místa, kterou provedla archeoložka Nora Kellyová z Newyorského přírodopisného muzea, ukázala, že k vraždám došlo v letech 1872 až 1881, kdy na tomto nároží stála třípatrová budova, v níž se nacházelo soukromé muzeum známé jako Kabinet přírodních výtvorů a kuriozit J. C. Shottuma. Kabinet v roce 1881 vyhořel a Shottum při požáru zahynul.

Při dalším výzkumu dr. Kellyová objevila dopis psaný samotným J. C. Shottumem. Napsal jej krátce před smrtí a popisuje v něm, jak odhalil lékařské pokusy svého podnájemníka, systematika a chemika Enocha Lenga. Shottum v dopise uvádí, že Leng prováděl chirurgické experimenty na lidských subjektech ve snaze prodloužit svůj vlastní život. Ukázalo se, že experimenty obnášely chirurgické odstranění bederní části míchy z živých subjektů. Shottum ke svému dopisu připojil několik pasáží z Lengova vlastního, velmi podrobného deníku o pokusech. Kopii dopisu získal list *New York Times*.

Pokud se skutečně jedná o ostatky zavražděných jedinců, potom je to největší masová vražda v dějinách New York City a možná i celých Spojených států. Jack Rozparovač, nejznámější anglický masový vrah, zabil v roce 1888 v londýnské čtvrti Whitechapel sedm žen. Jeffrey Dahmer, americký notorický masový vrah, proslul tím, že zabil nejméně 17 lidí.

Lidské ostatky byly převezeny do pracovny soudního lékaře a nebylo možné se na ně podívat. Podzemní tunel následně zničila firma Moegen-Fairhaven, Inc., stavitel věžového domu, při běžných stavebních postupech. Podle Mary Hillové, mluvčí starosty Edwarda Montefiorioho, se na stavební místo nevztahoval zákon města New Yorku o archeologické a historické ochraně. „Toto místo starého zločinu je z archeologického hlediska nezajímavé,“ prohlásila Mary Hillová. „Prostě nesplňovalo kritéria stanovená zákonem. Neměli jsme důvod stavbu zastavit.“ Představitelé Komise pro uchování pamětihodností však na to mají jiný názor, a jak hlásí zpravodajové, žádají státního senátora a Úřad vyšetřování města New Yorku, aby se tomuto případu věnovali.

Z místa se podařilo zachránit jednu část oděvu, šaty, které dr. Kellyová přinesla do muzea na ohledání. Pod podšívku našla kus papíru, nespíše to byla osobní identifikace, na který mladá žena, zjevně přesvědčená o tom, že jí zbývá už jen velmi málo času, než zemře, napsala: „Jsem Mary Greeneová, vek (takto) 19 let, Watter (takto) Street č. 16.“ Testy ukázaly, že text byl napsán lidskou krví.

O případ se začal zajímat Federální vyšetřovací úřad. Zvláštní agent Pendergast z pobočky v New Orleansu byl spatřen na místě. Pobočky FBI v New Yorku ani v New Orleansu situaci nebudou nijak komentovat. Přesný důvod jeho zapojení nebyl zveřejněn, ale Pendergast je znám jako jeden z nejvýše postavených zvláštních agentů v jižním regionu. V minulosti již pracoval na několika velmi důležitých případech v New Yorku. Newyorské policejní komisařství zatím projevilo minimální zájem o zločin, k němuž došlo před více než stoletím. Kapitán Sherwood Custer, v jehož policejním okrsku byly ostatky nalezeny, říká, že tento případ je zajímavý především z historického hlediska. „Vrah je mrtev. Pokud měl komplice, jsou také mrtví. Přenecháme to historikům a i nadále se budeme orientovat především na prevenci zločinu v jednadvacátém století.“

Po objevení dopisu Newyorské muzeum odstranilo sbírku Shottumova kabinetu z archivu. Roger Brisbane, první viceprezident muzea, nazval ten přesun „součástí dlouhodobě plánovaného a realizovaného procesu restaurování materiálů, je to shoda okolností, která s těmito zprávami nemá nic společného“. S veškerými otázkami nás odkázal na Harryho Medokera z oddělení pro styk s veřejností Newyorského přírodopisného muzea. Pan Medoker na opakované telefonáty listu *New York Times* nereagoval.

Článek pokračoval uvnitř listu, kde reportér dopodrobna popisoval staré vraždy s poměrně velkým elánem. Fairhaven dočetl článek do konce, vrátil se na první stranu a přečetl si ho ještě jednou. Suché listy *New York Times* v jeho ruce slabě šustily, ozvěnou jim bylo třepotání uschlých listů stromů v květináčích na balkoně před atriem.

Fairhaven pomalu odložil noviny a znovu se podíval na město. Přes park viděl na Newyorské muzeum, jeho žulové věže a měděné střechy, na které dopadalo světlo nového dne. Zaklepal prstem a dostal další čaj. Upřeně hleděl na šálek a potom ho bez jakéhokoli požitku vypil. Po dalším poklepání prstem mu přinesli telefon.

Fairhaven věděl hodně o nemovitostech, styku s veřejností a politice New York City. Věděl, že tento článek představuje potenciální zkázu. Bylo nezbytné okamžitě jednat, a to tvrdě.

Premýšlel, komu by měl zavolat jako prvnímu. Potom vytočil soukromé číslo starosty. Znal je z paměti.

9

DOREEN HOLLANDEROVÁ Z INDIAN FEATHER LANE 21 V PINE CREEK V OKLAHOMĚ zanechala svého manžela dvacet šest poschodí nad sebou. Něco mumlal ze spaní a nahlas chrápal v jejich hotelovém pokoji. Rozhlédla se po velkém Central Park West a rozhodla se, že právě teď je ta nejlepší chvíle podívat se na Monetovy lekníny v Metropolitním muzeu. Moc chtěla spatřit ty známé obrazy už od chvíle, kdy je viděla na plakátu u své švagrové. Její manžel, servisní technik firmy Oklahoma Cable, nejevil o umění sebemenší zájem. Teď se jí naskytla příležitost, možná se vrátí dřív, než se manžel probudí.

Podívala se do mapy, kterou svým hostům v hotelu velkoryse poskytovali zdarma. Potěšilo ji, když zjistila, že k tomu, aby se dostala do muzea, stačí přejít Central park. Krátká vycházka, nebylo ani nutné jet drahým taxíkem. Doreen Hollanderová se procházela ráda a tohle byl nejlepší způsob, jak spálit kalorie ze dvou croissantů s máslem a marmeládou, které nerozumně posnídala.

Vydala se na cestu, svěžím tempem vešla do parku bránou Alexandra Humbolta. Byl krásný podzimní den a vysoké budovy na Páté avenue svítily nad vrcholky stromů. New York City. Nádherné místo, pokud tam nemusíte žít.

Cesta se svažovala a zanedlouho ji dovedla na břeh hezkého rybníka. Rozhlédla se. Bylo by lepší obejít ho zprava, nebo zleva? Podívala se do mapy a rozhodla se vydat doleva, tudy to bude kratší.

Šla dál na svých silných nohou dívky z farmy, vdechovala vzduch. *Překvapivě svěží*, pomyslela si. Po cestě, která vedla kolem rybníka, se proháněli sportovci na kolech a na kolečkových bruslích. Za chvíli došla na rozcestí. Hlavní cesta vedla na sever, ale vyšlapaná stezka pokračovala rovně, směrem, který potřebovala, přes lesík. Podívala se do mapy. Tahle stezka tam nebyla zakreslená, ale připadala jí lepší. Pokračovala dál.

Po chvíli se cesta rozdvojila a potom znovu, klikatila se bezcílně přes kopečky a nízké kamenité výchozy. Sem tam vedla mezi stromy, ale Doreen Hollanderová pořád viděla řadu mrakodrapů na Páté avenue a podle nich udržovala směr. Les byl stále hustší. A potom se objevovali lidé. Bylo to zvláštní, tu a tam postávali mladí muži s rukama v kapsách. V lese. Čekali. Ale na co? Byli to hezký muži, dobře oblečení, pěkně ostříhaní. Mezi stromy se rozjasňovalo, přicházelo zářivé podzimní ráno a ona se ani trochu nebála.

Jak les hustl, přidala do kroku. Zastavila se, trochu zmatená nahlédla znovu do mapy a zjistila, že je na místě, kterému se říká Bludiště. To jméno někdo vymyslel dobře. Dvakrát už obešla jeden okruh. Jako by člověk, který tenhle labyrint cestíček vymyslel, *chtěl*, aby lidé zabloudili.

Ale Doreen Hollanderová rozhodně nezabloudí. Ne v malém prostoru městského parku, když vyrostla na venkově a toulala se po polích a lesích východní Oklahomy. Tahle procházka se proměnila v malé dobrodružství a ona má malá dobrodružství ráda. To byl také důvod, proč přinutila svého manžela jet do New York City: aby si užili dobrodružství. Doreen se přinutila k úsměvu.

Jestli tohle není úplně vynikající – už zase šla dokola. Žalostně se zasmála a podívala se do mapy. Jenomže tam bylo Bludiště vyznačeno jen jako velká plocha listové zeleně. Rozhlédla se. Možná by jí mohl poradit některý z těch hezkých mladých mužů.

Ale tady už byl les temnější a hustší. Přes clonu listů uviděla dvě postavy. Přistoupila k nim. Co tady vůbec dělají? Postoupila ještě o krok, odtáhla ke straně větev a podívala se lépe. Vytřeštila oči a potom se její obličej proměnil ve strnulou masku děsu.

Ustoupila, obrátila se a co možná nejrychleji kráčela cestou nazpátek. Teď už bylo všechno jasné. Dokonale nechutné. Měla jediné přání – dostat se co nejdříve z toho příšerného místa. Touha po Monetových leknínech v okamžiku vzala za své. Nechtěla tomu věřit, ale všechno byla pravda. Přesně o tomhle slyšela v televizi v pořadu *700 Club*, v němž označili New York City za moderní Sodomu a Gomoru. Spěchala dál, dech se jí krátil a ohlédla se jenom jednou.

Ze zadu se k ní blížily rychlé kroky, ale ona nic neslyšela a nic nečekala. Když jí na hlavu někdo nasadil těžkou a těsnou černou kuklu a v chřípí ucítila vlhký zápach chloroformu, poslední, co uviděla, byla zkroucená štíhlá věž ze soli, která se leskla uprostřed prázdne planiny; v dálce stoupal oblak hořkého dýmu.

10

VĚHLASNÝ DOKTOR FREDERICK WATSON COLLOPY SEDĚL V PŘEPYCHOVÉ kanceláři za velkým stolem z devatenáctého století, jehož deska byla potažená kůží, a díval se na muže a ženy, své předchůdce v této důstojné funkci. Ve slavných letech muzea – kdy tento velký stůl ještě voněl novotou – bývali ředitelé muzea skuteční vizionáři, badatelé i vědci současně. Přemýšlel uznale o jejich jménech: Byrd, Throckmerton, Andrews. Jména, která stála za to, aby byla odlita z bronzu. Jeho uznání poněkud ochablo, když se dostal k nedávnějším obyvatelům této vznešené rohové kanceláře – nešťastnému Winstonu Wrightovi a jeho nástupkyni na velmi krátké funkční období Olivii Merriamové. Necítil o nic větší uspokojení, když se kancelář navrátila ke své dřívější důstojnosti a úspěchu. Přejel si rukou pečlivě zastřížený plnovous a v zamýšleném gestu položil prst na rty.

Znovu se to vrátilo: neústupný pocit melancholie.

Vyzvali jej, aby přinesl jisté oběti v zájmu záchrany muzea. Rozrušilo ho, že vědecký výzkum se dostal až na druhé místo; přednější byly společenské události, nové blýskavé haly, expozice senzačních artefaktů. Senzační artefakty – ta slova mu už v ústech připadala odpudivá. A přece, takový je New York na úsvitu jednadvacátého století a ti, kteří na tuto hru nepřistoupili, nepřežijí. I jeho vznešení předchůdci museli nést svůj kříž. Každý se přizpůsobuje své době. Muzeum přežilo – to bylo nejdůležitější.

Potom se podíval na svůj vynikající vědecký rodokmen: praprástrýc Amasa Greenough, přítel Darwina a proslulý objevitel chitinového polorejnika v Indočíně; pratec Philomena Watsonová, která napsala původní práci o domorodcích Thierry del Fuego; dědeček Gardner Collopy, vynikající herpetolog. Myslel na svou vlastní práci, která vyvolala rozruch, jednalo se o nové třídění *Pongidae*, v období tvrdošíjných dní mladosti. Možná s trochou štěstí a slušnou řádkou odsloužených let bude jeho úřední období tady v muzeu konkurovat vynikajícím ředitelům z minulosti. Možná i jeho jméno bude odlito z bronzu a ve Velké rotundě vystaveno všem na očích.

Stále ještě ze sebe nedokázal seřást pocit melancholie, který ho zcela prostoupil. Tyhle úvahy, obvykle uklidňující, jako by nepomáhaly. Připadal si jako staromódní chlap, který se sem nehodí a patří tak akorát do starého železa. I vzpomínky na hezkou mladou manželku, s níž zrovna ráno před snídaní tak rozkošně dováděl, nedokázaly ten pocit seřást.

Rozhlédl se po kanceláři – krb z růžového mramoru, kulatá věžní okna s výhledem na Museum Drive, dubové obložení s patinou staletí, malby od Audubona a De Clefisseho. Cenil si sám sebe: střizlivý oblek staromódního, téměř kněžského střihu, naškrobená bílá náprsenka, hedvábný motýlek jako výraz nezávislosti myšlení a hrdinství, ručně šité boty a především – když mu zrak padl na zrcadlo nad krbovou římsou – hezký a dokonce elegantní obličej s nádechem strohosti, který s grácií nesl břemeno let.

S lehkým povzdechem se otočil ke stolu. Možná jeho zasmušilost pramení ze zprávy dne. Měl ty noviny na stole: zavrženíhodný článek, jehož autorem je tentýž ohavný chlap, který muzeu způsobil tolik potíží v roce 1995. Doufal, že včasnější odstranění pohoršujících materiálů z archivu všechno zklidní. Ale objevil se ten dopis, tím bylo třeba se zabývat. Pro všechny představoval potenciální pohromu. Byl do toho zatažen jeho personál; agent FBI se potlouká po muzeu; Fairhaven, jeden z jejich největších přispěvatelů, je pod palbou – Collopymu v hlavě vířily různé možnosti, všechny příliš ohavné, aby o nich uvažoval. Pokud se mu nepodaří tuhle věc *zvládnout*, mohlo by to vrhnout stín na jeho definitivu, anebo ještě hůř –

Udělám to jinak, přemýšlel Frederick Watson Collopy. Zvládnou to. I ty nejhorší katastrofy mohou nabrat správnou – jak je to módní slovo? – orientaci. To právě tady bylo třeba. Velmi delikátně a obratně využitá orientace. *Muzeum nebude reagovat impulzivně jako obvykle*, pomyslel si. Muzeum nebude ostře kritizovat vyšetřování; nebude protestovat proti plenění svého archivu; nebude odsuzovat nezodpovědné kroky toho agenta FBI; nebude popírat zodpovědnost, uhýbat ani nic zastírat. Muzeum se ani neobráti o pomoc ke svému největšímu přispěvateli Fairhavenovi. Alespoň ne navenek. A přece, tolik se toho dá udělat tak říkajíc *in camera*, tedy s vyloučením veřejnosti. Na strategických místech by se mohlo tu a tam utrousit tiché slůvko, někoho lze o něčem ujistit, nebo naopak ujištění odvolat, peníze je možné přesouvat sem a tam. Citlivě. Velmi citlivě.

Stiskl tlačítko interkomu a promluvil mírným hlasem. „Paní Surdová, buďte tak laskavá a vyřídíte panu Brisbaneovi, že bych s ním moc rád mluvil, hned jak se mu to bude hodit.“

„Ano, pane doktore.“

„Mockrát vám děkuji, paní Surdová.“

Pustil tlačítko a opřel se v křesle. Potom pečlivě složil *New York Times* a uklidil noviny do přihrádky „K založení“ na rohu svého stolu, aby na ně neviděl. A poprvé od chvíle, kdy dnes ráno vyšel ze své ložnice, se usmál.

11

NORA KELLYOVÁ VĚDĚLA, PROČ JI VOLAJÍ. SAMOZŘEJMĚ TEN ČLÁNEK V RANNÍM vydání viděla. Mluvil o něm v muzeu, možná i v celém New Yorku. Věděla, jak to zapůsobí na člověka, jako je Brisbane. Celý den čekala, že jí zavolá, a teď, deset minut před pátou, si ji nakonec pozval. Dal si na čas. Nepochybně aby ji nechal pořádně vydusit. Nebyla si jistá, jestli jí tak chce dát deset minut na opuštění muzea. Vůbec by ji to nepřekvapilo. Jmenovka na Brisbaneově dveřích chyběla. Zaklepala a sekretářka ji pozvala dál.

„Posadte se, prosím,“ vybídla ji starší žena s vpadlýma očima, zjevně ve špatné náladě.

Nora si sedla. *Zatracený Bill*, pomyslela si. Co si vůbec myslel? Jistě, je to impulzivní chlap – má sklony jednat dříve, než zapojí mozkovou kůru –, ale tohle už bylo trochu moc. Nejraději by z něj udělala fašírku, jak říkával její otec. Uřízla by mu varlata, pověsila by si je na kožený řemínek a nosila je jako bola. Tahle práce pro ni je tak strašně důležitá – a pak si přijde on a všechno úplně zkaží. Jak jí tohle vůbec *mohl udělat*?

Telefon sekretářky zabzučel. „Můžete jít dál,“ oznámila ji starší žena.

Nora vešla do vnitřní kanceláře. Brisbane si před zrcadlem stojícím na jedné straně stolu uvazoval motýlka. Měl na sobě černé kalhoty se saténovým proužkem a naškrobenou košili s perleťovými knoflíčky. Sako od smokingu si pověsil přes opěradlo židle. Nora se zastavila na prahu a čekala, ale Brisbane nedal nijak najevo, že by o ní věděl. Sledovala ho, jak si obratně počíná s motýlkem.

Potom promluvil: „Za posledních pár hodin jsem se toho o vás hodně dověděl, doktorko Kellyová.“

Nora zůstala zticha.

„O strašlivé expedici v terénu v Jihozápadní poušti, například, v níž byly zpochybněny vaše organizátorské, dokonce i vědecké schopnosti. A o jistém Williamu Smithbackovi. Nevěděl jsem, že se tolik *přátelíte* s tímhle Williamem Smithbackem z *New York Times*.“

Znovu se odmlčel, když si utahoval motýlka. Napínal při tom krk. Vystupoval mu z límečku, bledý a vychrtlý, jako kuřecí.

„Jak jsem pochopil, doktorko Kellyová, přivedla jste do archivu člověka, který v muzeu nepracuje, což je jasné porušení platných pravidel.“

Definitivně si utáhl motýlka a urovnal ho. Nora neříkala nic.

„Navíc jste se v pracovní době zabývala činností, která s muzeem nesouvisí, pomáhala jste tomu agentovi FBI. Další jasné porušení platných pravidel.“

Nora věděla, že je marné připomínat Brisbaneovi, že on sám, i když nerad, tu práci schválil.

„A konečně tu máme porušení pravidel muzea o kontaktech s tiskem bez předchozí domluvy s oddělením pro styk s veřejností. Všechna tato pravidla mají své opodstatněné důvody, doktorko Kellyová. Nejsou to jenom byrokratické předpisy. Vztahují se k bezpečnosti muzea, neporušenosti jeho sbírek a archivu a především k jeho pověsti. Rozumíte mi?“

Nora se podívala na Brisbanea, ale nenapadlo ji, co by měla říct.

„Vaše chování zde vyvolalo velké znepokojení.“

„Podívejte, jestli mě chcete vyhodit, tak to řekněte rovnou.“

Konečně se na ni Brisbane podíval, v růžovém obličejí výraz falešného překvapení. „Kdo tady říkal něco o vyhazování? Nejen že vás nevyhodíme, vy máte naopak *zákaz dát výpověď*.“

Nora na něj překvapeně hleděla.

„Doktorko Kellyová, zůstanete v muzeu. Koneckonců jste teď hrdinka okamžiku. Doktor Collopy a já jsme v tom zajedno. Ani ve snu by nás nenapadlo nechat vás odejít – ne po tom sebezbožňujícím novinovém dílku, které slouží svým vlastním zájmům. Jste neprůstředlná. Zatím.“

Nora poslouchala a její překvapení se pozvolna proměňovalo ve zlost.

Brisbane si přihlídl motýlka, naposledy se na sebe podíval do zrcadla a otočil se. „Veškeré vaše výhody jsou zrušeny. Nemáte přístup k centrálním expozicím ani do archivu.“

„A na dámský záchodek chodit můžu?“

„Žádný kontakt s nikým zvenčí, kdo se jakkoli angažuje v záležitostech muzea. A především žádný kontakt ani s agentem FBI, ani s tím novinářem Smithbackem.“

Se Smithbackem si nemusíš dělat vůbec starosti, pomyslela si Nora. Teď už zuřila.

„O Smithbackovi víme všechno. Máme tu o něm hodně tlustý fascikl. Jak jistě víte, před několika lety napsal knihu o muzeu. To bylo ještě předtím, než jsem tu začal pracovat. Já to dílo nečetl, ale slyšel jsem, že to nebyl materiál zrovna na Nobelovu cenu. Od té doby je pro nás *persona non grata*.“

Zpřima se na ni podíval chladným a nehybným očima. „Prozatím bude všechno jako obvykle. Jdete dneska večer na otevření haly primátů?“

„Neměla jsem to v úmyslu.“

„Tak svůj úmysl změňte. Jste přece naše zaměstnankyně týdne. Lidé vás budou chtít vidět na vlastní oči. Muzeum se chystá vydat tiskovou zprávu o naší hrdince doktorce Kellyové a přitom bude zdůrazněno, jak moc je občansky uvědomělé, jak dlouho již pracujeme *pro bono* našeho města. Samozřejmě odvedete stranou všechny další otázky vztahující se k tomuto tématu prohlášením, že veškerá vaše práce je *přísně* tajná.“ Brisbane vzal sako z opěradla židle a opatrně se do něj nasoukal, oprášil si ramena a přihlídl dokonale účes. „Určitě ve svém šatníku najdete něco alespoň trochu decentního. Můžete být ráda, že to není reprezentační ples, které jsou v současné době tolik oblíbené.“

„A co kdybych odmítla? Co když se nepodřídím vašemu plánu?“

Brisbane si popotáhl manžety a znovu se k ní otočil. Podíval se na dveře, Nora také.

Stál tam sám doktor Collopy s rukama zkříženýma na prsou. Ředitel, který naháněl strach a vypadal téměř zlověstně, když beze slov procházel haly muzea ve strohém obleku, měl profil anglikánského diákona, postoj vždy nehybný a nevraživý. Collopy, s dlouhým rodokmenem vědců a vynálezců, měl nevyzpytatelné způsoby a mluvil tichým hlasem, který snad nikdy nezvýšil. K dovršení všeho ten muž vlastnil dům s pískovcovou fasádou na West End Avenue, kde žil se svou nádhernou novou manželkou o čtyřicet let mladší. Jejich vztah byl tématem nekonečných komentářů a obscénních spekulací.

Ale dnes se ředitel Collopy téměř usmíval. Postoupil o krok. Hranaté rysy jeho bledého obličejě vypadaly měkčí než obvykle, dokonce plné života. Skutečně vzal její ruku mezi své suché dlaně, upřeně jí hleděl do očí a Nora pocítila slabé a zcela nečekané pálení. Náhle uviděla to, co určitě i jeho mladá manželka – za tou obvykle neproniknutelnou maskou se skrýval nesmírně vitální muž. Collopy se teď usmíval – a bylo to, jako by se rozsvítila lampa. Nora cítila, že se koupe v záři přitažlivosti a temperamentu.

„Znám vaši práci, Noro, a sleduji ji s velkým zájmem. Domněnka, že velké ruiny v kaňonu Chaco by mohly být ovlivněny, ne-li vybudovány, samotnými Aztéky, je důležitá, dokonce průkopnická.“

„Tak –“

Umlčel ji jemným stiskem ruky. „Neuvědomoval jsem si krácení rozpočtu ve vašem oddělení, Noro. Všichni jsme si museli trochu utáhnout opasky, ale dost možná jsme k tomu měli přistupovat diferencovaněji.“

Nora neodolala a podívala se na Brisbanea, ale ten měl kamenný výraz ve tváři, nedalo se z něj vyčíst vůbec nic.

„Naštěstí jsme v situaci, kdy si můžeme dovolit obnovit váš původní rozpočet a přidat vámi požadovaných osmnáct tisíc dolarů, které potřebujete na nezbytné datování radiokarbonovou metodou. Já sám mám na tom osobní zájem. Nikdy nezapomenu, jak jsem ještě jako chlapec navštívil úžasné chacoanské rozvaliny se samotným doktorem Morrisem.“

„Děkuji vám, ale –“

Znovu ten slabý stisk. „Neděkujte mi, prosím. Pan Brisbane byl laskav a upozornil mě na celou situaci. Práce, kterou tady vykonáváte, je důležitá. Přinese muzeu uznání. A já osobně bych rád udělal vše, co je v mých silách, na její podporu. Pokud budete cokoli dalšího potřebovat, zavolejte mi. Zavolejte *mně*.“

Velice jemně její ruku pustil a obrátil se na Brisbanea. „Musím si jít připravit malý proslov. Děkuji vám.“

A odešel.

Dívala se na Brisbanea, ale ten měl místo obličejů neprůhlednou masku. „Tak, teď už víte, co se stane, když se do programu zapojíte,“ řekl. „Raději bych se nechtěl pouštět do podrobností o tom, co se stane, když se naopak do programu *nezapojíte*.“

Otočil se znovu k zrcadlu a naposledy se na sebe podíval.

„Uvidíme se večer, doktorko Kellyová,“ řekl mírně.

12

O'SHAUGHNESSY STOUPAL ZA PENDERGASTEM DO SCHODŮ POTAŽENÝCH ČERVENÝM kobercem k velkým bronzovým dveřím muzea. Byl přesvědčen, že na něj všichni upírají oči. V policejní uniformě si připadal jako hlupák. Dotkl se rukou pažby pistole a potěšilo ho, když se na něj muž ve smokingu kousek od něj nervózně podíval. Dále se konejšil myšlenkou, že dostat zaplacené za tuhle šaškárnu a ještě další peníze od kapitána Custeru není vůbec k zahoezení.

Auta přijížděla k muzeu po Museum Drive, vystupovali z nich hezčí i nepříliš hezčí lidé. Sametové provazy vymezovaly prostor malé skupince nešťastně vyhlížejících fotografů a novinářů. Sem tam se rozsvítil blesk fotoaparátu. Lidé z přenosového vozu s logem místní televizní stanice už všechno balili a odjížděli.

„Toto otevření Haly primátů není tak velká sláva, jako když se otvíraly jiné prostory,“ řekl Pendergast, jen co se rozhlédl. „Nejspíš už je to únava z oslav. V poslední době jich v muzeu bylo až příliš mnoho.“

„Primáti? To se všichni tihle lidé zajímají o opice?“

„Předpokládám, že většina z nich sem přišla pozorovat primáty mimo vitríny.“

„Moc vtipné.“

Prošli několika dveřmi a Velkou rotundou. Před dvěma dny O'Shaughnessy navštívil muzeum po hodně dlouhé době. Naposledy tu byl ještě jako dítě. Ale dinosauri zůstali stále na stejném místě. A za nimi stádo slonů. Červený koberec a sametové provazy je vedly dál, hlouběji do budovy. Po celé trase postávaly mladé ženy, které s úsměvem ukazovaly přítomným, kudy dál. Moc hezké mladé ženy. O'Shaughnessy si řekl, že by do muzea mohl zajít, až nebude mít službu.

Prošli Africkou halou a masivními dveřmi rámovanými sloními kly do velké přijímací místnosti se spoustou stolů s votivními svíčkami. U jedné stěny stál velký bufet se spoustou jídla a z obou stran stoly s bohatou nabídkou nápojů. Na vzdáleném konci bylo pódium. V nejbližším rohu smyčcový kvartet přičinlivě fídlal nějaký vídeňský valčík. O'Shaughnessy nedůvěřivě poslouchal. Bylo to děsivé. Ale aspoň neprznili Pucciniho.

Místnost byla téměř prázdná.

Ve dveřích stál šileně vyhlížející muž. Pod bílým karafiátem měl připnutou velikou jmenovku. Zahlédl Pendergasta, hned k němu přispěchal a podal mu ruku s téměř frenetickou vděčností. „Harry Medoker, vedoucí oddělení pro styk s veřejností. Děkuji vám, že jste přišel, pane, děkuji. Myslím, že se vám nová hala bude líbit.“

„Chování primátů je moje specialita.“

„Tak to jste přišel na to pravé místo.“ Člověk z oddělení pro styk s veřejností si všiml O'Shaughnessyho a ztuhl při potřásání rukou s Pendergastem. „Promiňte, strážníku. Někáký problém?“ Rozjařenost se mu z hlasu úplně vytratila.

„Jo,“ odpověděl O'Shaughnessy co nejvýhrůžnějším tónem.

Muž se naklonil a prohlásil velmi nepříjemným tónem: „Toto je akce jen pro zvané, strážníku. Promiňte, ale budete muset odejít. Nepotřebujeme nikoho pro ostrahu zvenčí –“

„Jo? Harry, tak abyste byl informován, jsem tu v souvislosti s jistou drobností – *Muzejní kokainovou partou*.“

„Muzejní kokainovou partou?“ Medoker vypadal, že ho každou chvíli skolí infarkt.

„Strážníku O'Shaughnessy,“ ozval se Pendergast lehce varovným tónem.

O'Shaughnessy lehce poplácal muže po rameni. „Ani muk. Představte si, jak by se toho chytil tisk. Myslete na *muzeum*, Harry.“ Dotyčný zbledl a rozklepal se.

„Nesnáším, když někdo nerespektuje muže v modré uniformě,“ řekl O'Shaughnessy.

Pendergast mu na okamžik věnoval vážný pohled. Potom pokynul směrem k bufetu. „Pravidla možná zakazují konzumaci alkoholu v pracovní době, ale *bliny au caviar* zakázané nejsou.“

„Bliny auco?“

„Lívanečky s crême fraîche a kaviárem. Rozkošné.“

O'Shaughnessy pokrčil rameny: „Nemám rád rybí vajíčka.“

„Nejspíš jste nikdy neměl ta pravá, seržante. Zkuste to pro jednou. Zjistíte, že jsou mnohem chutnější než *Die Walküre*, to vás ujišťuji. Kromě toho tu mají také uzeného jesetera, paštiku z husích jater, prosciutto di Parma a ústřice z řeky Damariscotta. Muzeum vždycky předkládá vybrané lahůdky.“

„Já bych si dal kus obyčejného vepřového.“

„To si můžete dát u stánku na rohu Sedmdesáté sedmé a Central Park West.“

Do haly se trousili další lidé, ale stále jich bylo málo. O'Shaughnessy šel za Pendergastem ke stolu s jídlem. Hromádkám lepkavých šedých rybích vajíček se vyhnul. Vzal si pár plátků šunky, ukrojil si kousek plísňového sýra, všechno si nandal na krajíčky francouzské bagety a připravil si maličké sendviče. Šunka byla trochu vyschlá a sýr měl pachut' amoniaku, ale celkově to bylo přijatelné.

„Sešel jste se s kapitánem Custerem, je to tak?“ zeptal se Pendergast. Jak to dopadlo?“

O'Shaughnessy s plnou pusou zavrtěl hlavou. „Moc dobře ne.“

„Předpokládám, že u toho byl někdo z kanceláře starosty.“

„Mary Hillová.“

„Á, slečna Hillová. Samozřejmě.“

„Kapitán Custer chtěl vědět, proč jsem jim neřekl o deníku, proč jsem jim neřekl o šatech, proč jsem jim neřekl o tom vzkazu. Ale to všechno bylo ve zprávě – kterou Custer nečetl –, takže jsem to setkání nakonec přežil.“

Pendergast přikývl.

„Děkuji vám, že jste mi pomohl tu zprávu dokončit, jinak by mě roztrhali na kusy.“

„To je divný výraz.“ Pendergast se podíval O'Shaughnessymu přes rameno. „Seržante, rád bych vás představil svému starému příteli. William Smithback.“

O'Shaughnessy se otočil a u bufetu uviděl vytáhlého, nemotorného muže s nápadnou výraznou neposlušnou kadeří na hlavě. Měl na sobě špatně padnoucí smoking a zdál se plně zaujat tím, aby si na talíř nakladl co nejvíc jídla v co nejkratším čase. Ohlédl se, uviděl Pendergasta a viditelně ztuhl. Znepokojeně se rozhlédl, jako by kontroloval, kudy by mohl odejít. Ale agent FBI se povzbudivě usmíval, a tak k nim Smithback obezřele přistoupil.

„Agente Pendergaste,“ řekl nosovým barytonem. „To je překvapení.“

„Skutečně. Pane Smithbacku, vidím, že se vám daří dobře.“ Popadl Smithbacka za ruku a potřásl jí. „Kolik je to let?“

„Hodně moc,“ odpověděl tázaný a tvářil se, jako by to nebylo dost dlouho. „Co děláte v New Yorku?“

„Mám tady byt.“ Pendergast pustil jeho ruku a prohlédl si spisovatele od hlavy k patě. „Koukám, že jste přešel na Armaniho, pane Smithbacku. Má rozhodně lepší střih než partyové obleky z regálů na Čtrnácté, které jste tak okázale nosíval. Ale až budete mít chuť nosit něco od *skutečného* krejčího, mohl bych vám doporučit značku Brioni nebo Ermengilda Zegny.“

Smithback otevřel ústa, aby odpověděl, ale Pendergast klidně pokračoval: „Mimochodem, slyšel jsem o Margo Greenové. Je v Bostonu, pracuje pro společnost GeneDyne. Mám vás od ní pozdravovat.“

Smithback znovu otevřel ústa a znovu je zavřel. „Děkuji,“ podařilo se mu vyslovit za chvíli. „A – co nadporučík D'Agosta? Jste s ním v kontaktu?“

„Ten také odešel na sever. Teď žije v Kanadě a píše o policejních procedurách pod pseudonymem Campbell Dirk.“

„Budu si muset koupit nějakou jeho knížku.“

„Zatím tolik neprorazil – ne jako vy, Smithbacku –, ale musím říct, že jeho knížky se dají číst.“

Smithback se už úplně zklidnil. „A moje snad ne?“

Pendergast naklonil hlavu. „Musím se upřímně přiznat, že jsem žádnou nečetl. Mohl byste mi nějakou doporučit?“

„Moc legrační,“ Smithback se zamračil a rozhlédl se. „Jsem zvědavý, jestli přijde Nora.“

„Takže vy jste autorem toho článku?“ zeptal se O'Shaughnessy.

Smithback přikývl. „Udělalo to rozruch, nemyslíte?“

„Rozhodně si toho všichni všimli,“ poznamenal Pendergast suše.

„A tak to také má být. Masový vrah z devatenáctého století, únosy a rozřezávání bezbranných dětí z chudobinců, to všechno ve jménu jakéhosi experimentu, aby si prodloužil svůj mizerný život. Víte, Pulitzerovu cenu už nejednou předali za horší věci, než je tahle.“ Lidí přibývalo a hladina hluku se mírně zvyšovala.

„Společnost pro americkou archeologii požaduje vyšetření, jak se stalo, že to místo bylo zničeno. Jak jsem pochopil, otázky klade i stavební svaz. Před nadcházejícími volbami se starosta ocitá v defenzivě. Dovedete si jistě představit, že firmu Moegen-Fairhaven to zrovna nepotěšilo. My o vlku a vlk za humny.“

„Cože?“ Smithbacka tato náhlá poznámka překvapila.

„Anthony Fairhaven,“ řekl Pendergast a pokynul směrem ke vchodu.

O'Shaughnessy se tam podíval. Muž, který stál ve dveřích do haly, byl mnohem mladistvější, než čekal; zjevně byl v dobré fyzické kondici, měl postavu jako cyklista nebo horolezec – šlachovitou, atletickou. Smoking mu na ramenou a hrudi seděl s lehkostí, která mu dodávala vzhled, jako by se v něm narodil. Ještě překvapivější byl jeho obličej – upřímný, čestný, rozhodně ne tvář hrabivého chamtivého stavebníka, jak ho Smithback popsal v článku pro *New York Times*. Potom se stalo něco, co by málokdo očekával... Fairhaven se podíval jejich směrem, všiml si, že na něj hledí, a zešíroka se na ně usmál, teprve potom vešel do haly.

Ze zesilovačů se ozvalo syčení; „Povídky z Vídeňského lesa“ kostrbatě umlkly. Muž na pódiu vyzkoušel mikrofon; ustoupil a lidé ztichli. Po chvíli na pódium vystoupil další muž ve společenském obleku a přešel k mikrofonu. Tvářil se vážně, vypadal inteligentně, aristokraticky, důstojně a uvolněně. Stručně řečeno, měl všechno, co O'Shaughnessy nesnášel.

„Kdo to je?“ zeptal se.

„Vážený doktor Frederick Collopy,“ poznamenal Pendergast. „Ředitel muzea.“

„Má devětadvacetiletou manželku,“ šeptal Smithback. „Věřil byste tomu? Je div, že se mu vůbec podařilo najít... Podívejte, tamhle je.“ Ukázal na mladou a nesmírně atraktivní ženu. Na rozdíl od ostatních dam, které snad všechny přišly v černém, měla na sobě smaragdově zelené dlouhé šaty a elegantní diamantovou tiáru. Taková kombinace byla úchvatná.

„Panebože,“ vydechl Smithback. „To je ale klasa.“

„Doufám, že ten chlápek má na nočním stolku tablety na srdce,“ zamumlal O'Shaughnessy.

„Asi mu dám svoje číslo a nabídnu se jako náhradník na jednu noc pro případ, že tomu starýmu paprikovi dojde dech.“

Dobrý večer, dámy a pánové, začal Collopy. Měl hluboký, skřípavý hlas bez modulace. *Když jsem byl mladý, věnoval jsem se nové klasifikaci pondigae, velkých opic...*

Hovor v místnosti se utlumil, ale neutichl docela. *Lidi daleko víc zajímá jídlo a pití než řeči tohoto chlapa o opicích,* pomyslel si O'Shaughnessy.

... A stál jsem před problémem: Kam zařadit lidstvo? Spadáme do skupiny pondigae, nebo ne? Jsme velká opice, nebo něco zvláštního? To byla otázka, před kterou jsem se ocitl...

„Přichází doktorka Kellyová,“ řekl Pendergast.

Smithback se otočil, v obličejí dychtivý výraz plný očekávání. Byl nervózní. Ale vysoká žena s vlasy v barvě mědi prošla kolem něj, věnovala mu jen krátký pohled a zamířila rovnou ke stolu s jídlem.

„Noro! Celý den jsem se snažil tě chytit!“ O'Shaughnessy sledoval reportéra, jak za ní spěchá, potom se znovu plně soustředil na své sendviče se šunkou a sýrem. Byl rád, že se něčím takovým nemusí živit. Jak tohle mohou vydržet? Postávat, tlachat o ničem s lidmi, které předtím nikdy neviděli a ani už nikdy neuvidí, a snažit se předstírat zájem o všechny ty nudné věci. Připadalo mu nepochopitelné, že jsou lidé, kteří na takové party chodí skutečně rádi.

... naši nejbližší žijící příbuzní...

Smithback se vracel. Vpředu na saku měl kaviár a *crème fraîche*. Tvářil se sklíčeně.

„Měl jste nehodu?“ zeptal se Pendergast suše.

„Dá se to tak říct.“

O'Shaughnessy se ohlédl a viděl Noru, jak míří přímo za ustupujícím Smithbackem. Netvářila se šťastně.

„Noro...“ začal spisovatel znovu.

Vrhl se na něj s divokým výrazem ve tváři. „Jak jsi to mohl udělat? Dala jsem ti ty informace *důvěrně*.“

„Ale Noro, udělal jsem to pro tebe. Copak to nechápeš? Teď nemůžou vztáhnout ruku –“

„Ty *pitomče*! Zničil jsi mi kariéru. Po tom, co se stalo v Utahu, a po tom, jak jsem skončila u Lloydova muzea, byla tahle práce moje poslední šance. Tys ji *zničil*!“

„Noro, kdyby ses jen pokusila podívat se na to z mého pohledu, tak bys –“

„*Slíbil jsi mi to. A já ti důvěřovala! Proboha, nemohu tomu uvěřit, jsem totálně vyřízená.*“ Odvrátila oči, potom se prudce otočila, byla ještě zuřivější. „Byla to snad pomsta za to, že jsem se s tebou nechtěla nastěhovat do toho bytu?“

„Ne, ne, Noro, přesně naopak, mělo ti to *pomocť*. Přísahám, nakonec mi ještě poděkuješ –“

Ubožák, vypadal tak bezmocně, O'Shaughnessy ho litoval. Bylo jasné, že tu ženu miluje – a stejně tak jasné bylo, že všechno naprosto zpackal.

Najednou se otočila k Pendergastovi. „A vy!“

Pendergast zvedl obočí a opatrně odložil lívanečky na talíř.

„Plížíte se tady po muzeu, odemykáte si paklíčem, vzbuzujete podezření. Vy jste to všechno začal.“

Pendergast se uklonil. „Pokud jsem vám snad způsobil nesnáze, doktorko Kellyová, je mi to nesmírně líto.“

„Nesnáze? Oni mě ukřižují. Dneska to všechno vyšlo v novinách. Nejraději bych vás zabila. *Oba!*“

Její hlas nabíral na síle a lidé se teď dívali spíš na ni než na muže na pódiu, který dál jednotvárně drmolil cosi o klasifikaci velkých opic.

Potom Pendergast řekl: „Usmějte se. Náš přítel Brisbane se dívá.“

Nora se ohlédla přes rameno. O'Shaughnessy se také podíval směrem k pódiu a uviděl hezky upraveného muže – vysokého, okázalého, s černými vlasy ulízanými dozadu – jak na ně upřeně hledí. Netvářil se šťastně.

Nora zavrtěla hlavou a ztišila hlas. „Ježíši, já bych s vámi ani neměla *mluvit*. Nechce se mi věřit, do jaké situace jste mě dostal.“

„Ale my si stejně potřebujeme promluvit, doktorko Kellyová,“ řekl Pendergast jemně. „Setkáme se zítra v sedm hodin večer v Ten Ren's Tea a Ginseng Company na Mott Street sedmdesát pět. Buďte tak laskavá.“

Nora se na něj zlobně podívala a odešla.

Hned k nim klouzavým krokem přišel Brisbane a postavil se před ně. „Jaké milé překvapení,“ řekl s ledovým podtónem v hlase. „Agent FBI, policista a reportér. Skandálnější trojici jsem snad ještě neviděl.“

Pendergast naklonil hlavu. „A jak se daří vám, pane Brisbane?“

„Skvěle.“

„To rád slyším.“

„Nevzpomínám si, že by někdo z vás byl na seznamu pozvaných hostů. Zvláště vy, pane Smithbacku. Jak jste proklouzl kolem ochranky?“

Pendergast se usmál a jemně promluvil: „Seržant O'Shaughnessy a já jsme tu kvůli prosazení práva. A co se týče pana Smithbacka – ten by slyšel rád, že má odejít. To by byla skvělá odezva na jeho článek v dnešním vydání *New York Times*.“

Smithback přikývl. „Děkuji vám. To máte pravdu.“

Brisbane stál bez hnutí, úsměv mu zmrzl na tváři. Podíval se nejprve na Pendergasta, potom na Smithbacka. Okatě si prohlédl jeho potřísněný smoking. „Nenaučila vás matka, že kaviár patří do úst, a ne na košili?“ Odešel.

„Imbecil,“ zamumlal Smithback.

„Nepodceňujte ho,“ odpověděl Pendergast. „Má za sebou firmu Moegen-Fairhaven, muzeum a starostu. A není imbecil.“

„Jo. Jenomže já jsem reportér u *New York Times*.“

„Nemylte se, ani to nejvznešenější postavení vás neochrání.“

... a nyní, bez dalších odkladů, odhalíme nejnovější dílo našeho muzea – *Halu primátů*...

O'Shaughnessy se díval, jak stuhu vedle pódia slavnostně rozstříhli velkými nůžkami. Následoval potlesk a všichni se hrnuli k otevřeným dveřím do nové haly. Pendergast se na něj podíval. „Půjdem?“

„Proč ne?“ Cokoli bylo lepší než tam stát.

„Mě vynechte,“ řekl Smithback. „Tady už jsem viděl tolik výstav, že mi to vydrží do smrti.“

Pendergast se otočil a popadl reportérovu ruku. „Určitě se ještě setkáme. Brzy.“

O'Shaughnessy se zdálo, že Smithback doslova ucukl. Zanedlouho prošli dveřmi. Lidé se procházeli po prostorné hale lemované diorámami vycpaných šimpanzů, goril, orangutanů a různých opic a lemurů, vyobrazených v jejich přirozených příbytcích. O'Shaughnessy byl překvapen, jak jsou diorámy fascinující a svým způsobem krásné. Působily na něj jako kouzelné skříňky, otevřené do vzdálených světů. Jak tohle ti blbouni udělali? Samozřejmě, oni to neudělali – to kurátoři a umělci. Lidé jako Brisbane měli výhodu, že jsou nahoře. Skutečně sem musí chodit častěji.

Uviděl hlouček lidí u jedné vitríny, v níž byl umístěn ječící šimpanz, který visel na větvi stromu. Lidé kolem si šeptali a tlumeně se smáli. Exponát se nijak výrazně nelišil od ostatních, a přece se zdálo, že zaujal víc než polovinu přítomných. O'Shaughnessy nevěděl, co by mohlo být na šimpanzovi tak zajímavého. Rozhlédl se. Pendergast byl ve vzdáleném rohu, s velkým zájmem si prohlížel nějaké zvláštní opičky. Podivný chlap. Ve skutečnosti trochu děsivý, když se nad tím člověk trochu víc zamyslí.

Přešel k obklopené vitrině a postavil se mezi ostatní zvědavce. Ozvalo se další mumlání, potlačovaný smích, sem tam nesouhlasné kvokání. Jedna dáma bohatě ověšená šperky gestikulovala směrem k hlídači. Když si lidé všimli, že O'Shaughnessy je policista, automaticky se roztoustupili.

Na vitrině uviděl připevněnou ceduli. Byla to deska z hustě žilkovaného dubu, na níž bylo zlatým písmem lemovaným černou linkou napsáno:

ROGER C. BRISBANE III.
PRVNÍ VICEPREZIDENT

13

BEDNA BYLA ZE DŘEVA OVOCNÉHO STROMU. CELÁ DESETILETÍ LEŽELA NEDOTČENÁ a nepotřebná a teď byla pokrytá silnou vrstvou prachu. Ale stačilo ji jednou zlehka otřít měkkým sametovým hadříkem a letité usazeniny se ztratily, při druhém otření se dřevo objevilo v plném lesku.

Hadřík se přesunul k mosazným rohům a třel je a leštil. Potom mosazné panty, lesklé a lehce naolejované. Nakonec přišla na řadu zlatá jmenovka, připevněná na víku čtyřmi šroubky. Teprve až když byla celá bedýnka dokonale vyleštěná, se prsty posunuly k západce a – trochu roztrásené závažností okamžiku – otevřely zámek a zdvihly víko.

Uvnitř se leskly nástroje na purpurovém sametovém polstrování. Prsty po nich postupně přejížděly, každého se dotýkaly téměř s úctou, jako by v sobě mohly mít nějaký léčivý dar. To skutečně mohly – a měly – a znovu budou mít.

První byl velký amputační nůž. Měl ostří zahnuté dolů jako všechny americké amputační nože, vyrobené mezi americkou revolucí a občanskou válkou. Tato sada pocházela ze čtyřicátých let devatenáctého století a vyrobila ji firma Wiegand & Snowden ve Filadelfii. Dokonalá sada, umělecké dílo.

Prsty se pohnuly dál, na jediném prstenu v tlumeném světle spiklenecky mrkalo opálové kočičí oko: záprstní pilka, skalpel, kostní svorky, tkáňové svorky. Nakonec se prsty zastavily na velké pile. Chvilku laskaly její list, potom ji vytáhly ze zplesnivělé škvíry. Byla

krásná: dlouhá, vyrobená přesně ke svému účelu, s těžkým, úchvatně naostřeným listem. Jako ostatní nástroje i ona měla rukojeť ze slonoviny a gutaperči. Chirurgické nástroje se začaly sterilizovat, až když v osmdesátých letech devatenáctého století byla publikována Listerova práce o bakteriích. Od té doby se všechny rukojeti začaly vyrábět z kovu: porézní materiály byly zajímavé jen pro sběratele. V podstatě je to škoda, protože staré nástroje vypadají mnohem lépe.

Pomyšlení, že tady nebude nutná sterilizace, vyvolávalo příjemné pocity.

V bedýnce byly dva tácy. Prsty vyjmuly s posvátnou péčí ten horní – amputační sadu –, který odhalil ještě krásnější soubor neurochirurgických nástrojů pod ním. Několik lebečních trepanů leželo vedle jemnějších pilkových žiletek. Ty byly rozložené kolem zbytku toho největšího pokladu: lékařské řetězové pily, což byl dlouhý štíhlý pruh kovu s ostrými vroubkovanými zuby a úchyty ze slonoviny na každé straně. Ve skutečnosti patřila do amputačních nástrojů, ale protože byla dlouhá, uložili ji na dolní podnos. Tenhle nástroj se používá v případě, kdy není třeba delicate. Nástroj vypadal hrůzostrašně. Byl dokonale krásný.

Prsty přešly po každém kusu. Potom opatrně zasadily horní táč zpátky na místo.

Vedle bedýnky položily těžký kožený řemen na břitvy z vedlejšího stolu. Prsty vtíraly do řemenu malé množství keratinového oleje pomalu beze spěchu. Bylo velmi důležité nespěchat. Spěch totiž s sebou vždy přináší chyby, zbytečnou námahu.

Nakonec se vrátily k bedýnce, vyjmuly nůž a přenesly ho ke světlu. Potom – s pomalou a láskyplnou péčí – jej položily na kožený řemen a začaly jím přejíždět tam a zpátky, tam a zpátky. Kůže jako by při ostření nože předla. Naostřit žiletky z chirurgické sady jako břitvu potrvá celé hodiny. Ale času je dost.

Vlastně kromě času nebude nic.

Stanovený čas

1

PAUL KARP NEMOHL UVĚŘIT, ŽE SKUTEČNĚ JEDNU ZÍSKÁ. KONEČNĚ. Bylo mu sedmnáct a teď konečně jednu získá.

Vtáhl dívku hlouběji do Bludiště, nejdivočejší a nejméně navštěvované části Central parku. K dokonalosti měla daleko, ale určitě postačí.

„Proč jednoduše nejdeme k tobě?“ zeptala se dívka.

„Naši jsou doma.“ Paul ji objal a políbil. „Neboj, tady je to skvělé.“ Zčervenala a on uslyšel její dech. Díval se před sebe do tmy, hledal místo, kde by měli co možná největší soukromí. Rychle, protože nechtěl ztratit tuhle šanci, zahrnul z dlážděné cestičky a ponořil se do těch nejhustších keřů rododendronů. S radostí šla za ním. Při představě co bude následovat, se rozechvěl. To, že je tu pusto, je jenom zdání, řekl si v duchu. Pořád sem chodí dost lidí.

Klestil si cestu do nejhustšího porostu. Podzimní slunce ještě viselo na nízké obloze a baldachýnem platanů, vavřínů a azalek pronikalo svěže zelené tlumené světlo. Sám sebe se snažil přesvědčit, že je to příjemné, téměř romantické.

Nakonec došli ke skrytému místu s hustým kobercem myrty, obklopeným temnými keři. Tady je nikdo neuvidí. Byli úplně sami.

„Paule? Co když lupič –?“

„Žádný lupič nás tady neuvidí,“ řekl rychle, vzal dívku do náruče a začal ji líbat. Reagovala zpočátku váhavě, potom dychtivěji.

„Určitě je to tady v pohodě?“ zašeptala.

„No jasně. Jsme tu úplně sami.“

Paul se naposledy rozhlédl, lehl si na myrtový porost a stáhl ji vedle sebe. Znovu se líbali. Rukama hladil přední díl její blůzky. Nebránila se. Cítil, jak se jí zdvihá hrudník. Ptáci nad jejich hlavami tropili povyk a myrta kolem tvořila hustý zelený koberec. Moc hezké. Podle Paula tohle byla dokonalá chvíle, kdy by k tomu mělo dojít. Aby měl o čem vyprávět. Nejdůležitější bylo, aby se to stalo. Jeho kamarádi už nebudou žertovat o posledním panici v nejvyšším ročníku školy Horace Manna.

Jeho žádostivost se stupňovala, přitiskl se k ní blíž, rozepnul jí pár knoflíčků.

„Nespěchej tolik,“ šeptala a vrtěla sebou. „Je to tady hrboletý.“

„Promiň.“ Chvilí si v husté myrtě hledali pohodlnější místo.

„Teď mě do zad tlačí větev.“

Najednou strnula.

„Co je?“

„Tamhle něco zašustilo.“

„To je jen vítr.“ Paul se o kousek posunul a znovu se objali. Připadalo mu, že má tlusté a neohrabané prsty, když jí rozepínal zip na kalhotách a zbylé knoflíčky na halence. Při pohledu na její obnažená nadra pocítil velké vzrušení. Hladil ji na bříšku a přejel dlaní o něco níž. Ona se ho dotkla mnohem zkušenější rukou jako první. Když ho jemně uchopila do své chladné ruky, zajíkl se a vrhl se na ni.

„Au. Počkej. Pořád mám pod sebou tu větev.“ Posadila se, ztěžka dýchala, blondáté vlasy jí padaly přes ramena. Paul se také posadil, zklamání se mísilo s touhou. Viděl udusané rostliny v místě, kde leželi. Myrta byla polámaná a pod ní uviděl obrys světle zbarvené větve. Prostrčil k ní ruku, popadl ji, zlobně s ní škubnul a snažil se ji násilím vyrvat. *Sakramentská větev.*

Ale ta věc byla podivná na omak, studená a pružná. Jak se vynořila z myrty, poznal, že to vůbec není větev, ale paže. Listy se sesunuly stranou, a tak se objevil zbytek těla. Když tu paži upustil, spadla s plesknutím zpátky do zeleně.

Dívka nejdříve zaječela, potom se odsunula dozadu, vstala, zakopla, znovu vstala a utíkala, džíny rozepnuté, halenku rozevřátou. Paul se sice postavil, ale nedokázal nic než poslouchat, jak se jeho slečna s praskotem prodírá podrostem. Všechno se seběhlo tak rychle, jako by to byl sen. Cítil, jak v něm touhu přebíjí hrůza. Dal se do běhu. Potom se zastavil a ohlédl se zpátky, jako by ho poháněl nějaký impuls, aby viděl, jestli je to všechno doopravdy. Prsty té ruky byly částečně pokřivené, bílá kůže ušpiněná od bláta. A v šeru pod hustým podrostem ležel zbytek.

2

DOKTOR BILL DOWSON SE OPŘEL O DŘEZ A BEZ ZÁJMU SI PROHLÍŽEL své dokonale ostříhané nehty. *Ještě hodinu a bude oběd. Díky bohu.* V lahůdkářství na rohu si dá šálek kávy a sendvič se slaninou, hlávkovým salátem a rajčetem. Nebyl si jistý, jestli chce přesně takový: možná v něm smrtelná bledost posledního ztuhnutí vyvolala představu slaniny. Ale stejně, Dominikánec za pultem lahůdkářství pozvedl sendvič do uměleckých výšin. Dawson už teď přesně cítil křupavý salát a pikantní chuť rajčátka v majonéze...

Vešla sestra a v ruce držela psací desku s klipsem. Doktor vzhlédl. Měla krátké černé vlasy a hezkou postavu. Podíval se na desku, aniž by ji uchopil, a usmál se na sestru.

„Copak to tady máme?“ zeptal se.

„Zabití člověka.“

Přehnaně si povzddechl a obrátil oči v sloup. „To už je dneska čtvrtý? Nejspíš začala lovecká sezóna. Toho člověka zastřelili?“

„Ne. Má několik bodných ran. Mrtvolu našli v Bludišti v Central parku.“

Přikývl. „Skládka odpadků, co? Jak jinak.“ *Skvělé. Další podělané zabití.* Podíval se na hodinky. „Přivezte toho nebožtíka, prosím vás.“

Díval se za sestrou. Hezká, moc hezká. Za chvíli se vrátila s nosítky na kolečkách, přikrytými zeleným plátnem. Nešel k tělu. „Tak co bude dneska s tou večeří?“

Sestra se usmála. „Myslím, že to není nejlepší nápad, pane doktore.“

„Proč ne?“

„Už jsem vám to říkala. S lékaři si nic nezačínám. Zvlášť pokud s nimi pracuji.“

Přikývl, posunul si brýle a usmál se. „Ale já jsem vaše milovaná bytost, pamatujete?“

Usmála se. „To těžko.“

Ale poznal, že jí jeho zájem lichotí. V dnešní době je lepší příliš nenaléhat. Sexuální harašení a tak.

Povzdechl si a odlepil se od dřezu. Potom si navlékl nové rukavice. „Zapněte videokamery,“ řekl sestře, když byl připraven.

„Ano, pane doktore.“

Vzal si desku s klipsem. „Tady se píše, že je to běloška, identifikovaná jako Doreen Hollanderová, věk dvacet sedm let, je z Pine Creek v Oklahomě. Identifikoval ji manžel.“ V rychlosti si přečetl zbývající text na vrchním listu. Potom desku pověsil na nosítka, nasadil si chirurgickou masku a společně se sestřičkou přenesli přikrytou mrtvolu na pitevní stůl z nerezové oceli.

Cítil, že za ním někdo je, a otočil se. Ve dveřích stál vysoký, štíhlý muž. Bledý obličej a ruce zvýrazňoval jeho černý oblek. Za ním stál uniformovaný policista.

„Přejete si?“ zeptal se Dowson.

Muž přistoupil a otevřel náprsní tašku. „Jsem zvláštní agent Pendergast, doktore Dowsone. A toto je seržant O'Shaughnessy z newyorského policejního komisařství.“

Dowson si ho prohlédl. To bylo zcela v rozporu s pravidly. Na tom muži bylo něco podivného: hodně světlé vlasy, nesmírně bledé oči a velmi, *velmi* jižanský přízvuk. „A?“

„Mohu se dívat?“

„Je to případ, který spadá do kompetence FBI?“

„Ne.“

„Kde máte povolení?“

„Žádné nemám.“

Dowson si podrážděně povzdechl. „Pravidla znáte. Není možné, abyste se jen tak koukal.“

Agent FBI k němu přistoupil blíž, blíž než se mu zamlouvalo, narušoval jeho osobní prostor. Potlačil v sobě nutkání o krok couvnout.

„Podívejte se, pane Pendergaste, sežňte si potřebné papíry a pak se vraťte. Ano?“

„To zabere moc času,“ řekl muž jménem Pendergast. „To vás příliš zdrží. Ocenil bych, kdybyste projevil laskavost a dovolil nám přihlížet.“

Tón hlasu toho muže vyzněl mnohem tvrději, než naznačoval sladký přízvuk a zdvořilá slova. Dowson zaváhal. „Podívejte, při vší účtě –“

„Při vší účtě, pane doktore, nemám náladu na lehkovážné klábosení. Pusťte se do pitvy.“

Jeho hlas teď byl chladný jako suchý led. Dowson si vzpomněl, že videokamery jsou už zapnuty. Pokradmu se podíval na sestřičku. Měl neodbytný pocit, že ten člověk ho může velmi snadno pokořit. To by nevypadalo dobře a později by to mohlo způsobit potíže. Koneckonců ten chlápek je z FBI. V každém případě si kryl záda: z videozáznamu bude jasné, že mu vysvětlil, jak nezbytné je, aby měl povolení.

Dowson si povzdechl. „Tak dobře, pane Pendergaste. Oblečte si plášť. Seržante, vy také.“

Čekal, až se vrátí, potom jedním pohybem odstranil zelené plátno. Mrtvola ležela na zádech: blondáté vlasy, mladá, čerstvá. Protože v noci bylo chladno, nezačala se ještě rozkládat. Dowson se sklonil k mikrofonu a začal popisovat. Muž od FBI se na mrtvolu díval s velikým zájmem. Ale Dowson viděl, jak uniformovaný policista zneklidněl, začal přeshlapovat z nohy na nohu, rty měl těsně sevřené. Poslední, co potřeboval, bylo, aby mu tady začal zvracet.

„Zvládne to?“ zeptal se Dowson Pendergasta polohlasem a pokynul k policistovi.

Pendergast se otočil. „Nemusíte se na to dívat, seržante.“

Policista polkl, podíval se z mrtvoly na Pendergasta a zase zpátky. „Počkám v hale.“

„Až budete vycházet, dejte plášť do koše se špinavým prádlem,“ řekl Dowson s jízlivým uspokojením.

Pendergast se díval za odcházejícím policistou. Potom se otočil na Dowsona. „Ještě než uděláte první řez, navrhuji vám tělo obrátit.“

„A pročpak?“

Pendergast pokynul k desce s klipsem. „Strana dvě.“

Dowson zvedl desku a otočil první list papíru. *Rozsáhlé tržné rány... hluboké rány po noži...* Vypadalo to, že dívku někdo opakovaně pobodal v oblasti bederní páteře. Nebo ještě hůř. Jako obvykle bylo z lékařského hlediska velmi nesnadné z policejní zprávy pochopit, co se ve skutečnosti stalo. Z lékařského hlediska nebylo ohledání provedeno. Tomu se nepřikládal význam. Zdálo se, že na Doreen Hollanderové nikomu příliš nezáleželo.

Dowson vrátil desku s klipsem na místo. „Sue, pomozte mi ji obrátit.“

Obrátili tělo, takže se jim ukázala záda. Sestřička zalapala po dechu a ustoupila.

Dowson překvapeně zíral. „Vypadá to, jako by zemřela na operačním stole při odstraňování nádoru na páteři.“ Že by to dole zpackali? Zrovna minulý týden mu poslali k mrtvole špatné papíry. Dvakrát. Ale hned si uvědomil, že tohle nemůže být mrtvola z nemocnice. Ne když je od bláta a v dlouhé živé ráně v bederní části páteře a v oblasti kříže má nalepené listy.

To bylo podivné. Velmi podivné.

Podíval se blíž a začal popisovat ránu pro videozáznam. Snažil se, aby v jeho hlase nebylo slyšet, jak je překvapený.

„Nevypadá to na náhodné rány nožem, sečné ani bodné, jak se píše ve zprávě. Vypadá to jako – jako pitva. Řez – pokud je to řez – začíná asi deset palců pod lopatkou a sedm palců nad kostí křížovou. Zdá se, že celá cauda equina, snopec kořenů bederních, křížových a kostrčních nervů, byla vyjmuta, od prvního obratle až po oblast kosti křížové.“

V tu chvíli se na něj agent FBI náhle zahleděl.

„Rozříznutý je i filum terminale, tenký provazec vycházející od konce míchy.“ Dowson se sklonil blíž. „Sestro, tady prosím tampon.“

Sestra odstranila nečistoty kolem rány. Místnost byla úplně tichá, jen kamera vrčela a bylo slyšet, jak větévky a listy padají do odpadního kanálu u stolu.

„Mícha – přesněji řečeno cauda equina – chybí. Byla odstraněna. Řez je veden periferně vzhledem k otvoru nervu a dál na příčné výběžky. Sestro, vypláchněte bederní obratle.“

Sestra rychle splnila pokyn.

„Ten, ehm, řez odloupl kůži, podkožní tkáň a hřbetní sval. Zdá se, že byl použit samonastavitelný retraktor. Vidím po něm stopy tady a tady a tady.“ Kvůli videozáznamu ukázal jednotlivá místa.

„Trnové výběžky a ploténky byly odstraněny společně s meziobloukovými vazy. Tvrdá plena tu stále je. Podélný řez v tvrdé pleně je veden od prvního bederního obratle ke kosti křížové, aby bylo možné vyjmout míchu. Má všechny znaky... velmi profesionálního řezu. Sestro, stereozoom.“

Sestřička přetočila velký mikroskop. Dowson rychle prohlédl trnové výběžky. „Vypadá to, jako by k odstranění výběžků a blány tvrdé pleny byly použity štípací kleště.“

Narovnal se a rukávem pláště si otřel čelo. Nebyla to standardní pitva, která se provádí na lékařské fakultě. Vypadalo to, spíš jako když neurochirurgové měli praxi na hodinách neuroanatomie pro pokročilé. Potom si vzpomněl na agenta FBI Pendergasta. Podíval se na něj, chtěl vědět, jak to snáší. Viděl už spoustu lidí, které pitva šokovala, ale něco takového ještě nikdy: ten člověk nevypadal šokovaný, spíš úděsně – jako sama Smrt.

Promluvil: „Pane doktore, mohu vás přerušit a položit vám několik otázek?“

Dowson přikývl.

„Byla tato pitva příčinou smrti?“

Na něco takového Dowson ani nepomyslel. Pokrčil rameny. „Pokud byl subjekt živý, když se tohle provádělo, ano, mohlo by to způsobit smrt.“

„V kterém okamžiku?“

Jakmile se provede řez do tvrdé pleny, mozkomíšní mok vyteče. To samo o sobě může způsobit smrt.“ Znovu si prohlédl ránu. Vypadalo to, že operace způsobila značné krvácení z epidurálních žil, některé z nich se smrštily – to je znak traumatu. Přesto prosektor nevedl řez kolem žil, jak by to udělal chirurg na živém pacientovi, ale vedl jej přímo jimi. Operace byla provedena velmi zručně, ale zcela zjevně ve spěchu. „Velké množství žil bylo rozřezáno a jenom ty největší – jejichž krvácení by mohlo být na překážku práci – byly podvázány. Je možné, že subjekt vykrvácel před otevřením tvrdé pleny – podle toho, jak rychle ten, ehm, člověk pracoval.“

„Ale byl subjekt na začátku operace živý?“

„Zdá se, že ano.“ Dowson polkl. „Podle všech příznaků se nikdo při, ehm, pitvě nesnažil *udržet* subjekt naživu.“

„Navrhoval bych prozkoumat krev a tkáň, abychom poznali, zda byl subjekt usnán.“

Lékař přikývl. „To je standardní postup.“

„Řekněte mi, pane doktore, nakolik profesionálně byla podle vašeho názoru pitva provedena?“

Dowson neodpověděl. Snažil se urovnat si myšlenky. Zdálo se, že se to celé může vyvinout v hodně nepříjemnou záležitost. Zatím bude třeba nepoutat na sebe pozornost, co možná nejdéle se vyhýbat radarům newyorského tisku. Ale ono to vypluje na povrch – to se stává pokaždé – a potom bude spousta lidí kritizovat jeho práci. Raději by měl zpomalit. Tohle nebyla obyčejná vražda, jak uváděla policejní zpráva. Naštěstí nezačal pitvat. Za to může poděkovat agentovi FBI.

Otočil se k sestřičce. „Řekněte Jonesovi, ať sem přinese velkoformátovou kameru pro stereozoom. A chci druhého soudního policejního lékaře, aby mi asistoval. Kdo je k dispozici?“

„Doktor Lofton.“

„Potřebuji ho tu mít do půl hodiny. A také chci konzultovat s naším neurochirurgem, doktorem Feldmanem. Ať se dostaví co nejdříve.“

„Ano, pane doktore.“

Otočil se k Pendergastovi. „Nejsem si jistý, jestli vás tu mohu nechat bez nějakého oficiálního povolení.“

K jeho překvapení to ten muž přijal. „Chápu, doktore. Jsem přesvědčen, že tato pitva je v dobrých rukou. Já osobně jsem viděl dost.“

To já *také*, pomyslel si Dowson. Teď už si byl jistý, že to udělal chirurg. Při tom pomyšlení se mu dělalo špatně.

O'Shaughnessy stál v hale. Přemýšlel, jestli si má koupit v automatu kávu, ale raději nic neriskoval. Byl ve velkých rozpacích. Přišel sem s úmyslem být tvrdý a cynický policista z New York City, ale sesypal se. Tak tak že se v pitevně nepozvracel. Pohled na tu ubohou boubelatou nahou dívku na stole, promodralou a špinavou, mladý obličej celý oteklý, oči otevřené, listy a větévky ve vlasech... znovu se při té představě otřásl.

Také cítil spalující hněv na člověka, který to udělal. Nevyšetřoval vraždy, nikdy se tím nechtěl zabývat, ani na začátku kariéry. Nesnášel pohled na krev. Ale jeho švagrová z Oklahomy je přibližně stejně stará jako tahle dívka. V tu chvíli se rozhodl, že udělá vše pro to, aby vraha vypátrali a chytili.

Pendergast proklouzl dveřmi z nerezavějící oceli jako přízrak. Sotva na O'Shaughnessyho pohlédl. Seržant mu kráčel v patách, vyšli z budovy a beze slova nastoupili do čekajícího vozu.

Pendergast měl kvůli něčemu hodně špatnou náladu. Ten chlápek byl vůbec hodně náladový, ale teď měl nejmizernější náladu, jakou si u něj seržant pamatoval. Stále neměl ponětí, proč se Pendergast najednou začal tolik zajímat o tu novou vraždu a přerušil práci na vraždách z devatenáctého století. Ale v tu chvíli nebylo vhodné se ptát.

„Vysadíme seržanta u policejního okrsku,“ řekl Pendergast řidiči. „Potom mě můžete odvézt domů.“

Unaveně se opřel o zadní kožené sedadlo. O'Shaughnessy se na něj podíval.

„Co se stalo?“ vysoukal ze sebe. „Co jste viděl?“

Pendergast se díval z okénka. „Peklo.“ Nic víc neřekl.

3

WILLIAM SMITHBACK JR. VE SVÉM NEJLEPŠÍM OBLEKU (ARMANI, nedávno přinesený z čistírny), sněhobílé košili a dokonalé kravatě stál na rohu Avenue of the Americas a Padesáté páté ulice. Očima přejížděl vzhůru po velkém monolitu ze skla a chrómu, což byla budova firmy Moegen-Fairhaven, modrozeleně se vlnila ve slunečním svitu jako souvislá vrstva vody. Někde v té hromadě sta milionů dolarů čeká jeho kořist.

Byl skálopevně přesvědčen, že se dostane až k Fairhavenovi. Uměl v tom výborně chodit. Tenhle úkol byl mnohem slibnější než vražda turistky v Bludišti, o níž měl původně na žádost editora psát. Vzpomněl si na jeho šedivý obličej, zarudlé oči za tlustými brýlemi, jak vztyčil prst vyuzený od cigaret a vykládal mu, že tenhle příběh o mrtvé ženě z Oklahomy bude bomba. Bomba? K vraždám turistů v New York City docházelo neustále. Bylo to sice hrozné, ale taková je realita. Psát reportáže o vraždách považoval za novinářskou nádeničinu. Měl předtuchu o Fairhavenovi, muzeu a těch starých vraždách, o které se Pendergast tolik zajímal. Předtuchy ho nikdy nezradily. Svého editora rozhodně nezklame. Pořádně to rozjede a bůh Fairhaven bude jen koukat. Ještě jednou se zhluboka nadechl a přešel ulici – vztyčil prostředníček na taxikáře, který projel těsně kolem něj a troubil jako blázen – a vešel do

vchodu z žuly a titanu. Další žulová stěna ho pozdravila při vstupu do interiéru. Byl tam velký stůl, kolem něj půl tuctu strážných, za nimi hradba několika výtahů.

Smithback rezolutně kráčel ke stolu. Agresivně se o něj opřel.

„Přišel jsem za panem Fairhavenem.“

Strážný nejbližší k němu si vzal k ruce výtisk z počítače. „Jméno?“ zeptal se, neobtěžoval se na něj ani podívat.

„William Smithback junior z *New York Times*.“

„Moment,“ zamumlal strážný a zvedl telefon. Navolil číslo a podal sluchátko Smithbackovi. Ozval se pronikavý hlas. „Přejete si?“

„Tady William Smithback junior z *New York Times*. Přišel jsem za panem Fairhavenem.“

Byla sobota, ale Smithback vsadil na to, že určitě bude v kanceláři. Chlápkové jako Fairhaven nikdy nemívají volné soboty. Navíc je o sobotách obvykle neobklopovalo tolik sekretářek a hlídačů.

„Máte smlouvenou schůzku?“ zeptal se ženský hlas z výšky padesáti poschodí.

„Ne. Jsem reportér, napsal jsem článek o Enochu Lengovi a tělech, která se našla na staveništi na Catherine Street, a potřebuji s ním okamžitě mluvit. Je to naléhavé.“

„Musíte předem zavolat a dojednat si schůzku.“ Byl to naprosto neutrální hlas.

„Dobře. Považujte tohle za telefonát. Rád bych si sjednal schůzku na“ – Smithback se podíval na hodinky – „deset hodin.“

„Pan Fairhaven je teď zaneprázdněn,“ odpověděl hlas okamžitě.

Smithback se zhluboka nadechl. Takže tam je. Přišel čas přitlačit. Za touhle sekretářkou u telefonu nejspíš bylo deset dalších, ale to už v minulosti mnohokrát zvládl. „Podívejte se, pokud je pan Fairhaven příliš zaneprázdněn, aby se mnou mohl promluvit, nebudete mi, než do článku, který připravuji do pondělního vydání, napsat, že odmítl cokoli komentovat.“

„Teď je zaneprázdněn,“ opakoval hlas jako robot.

„*No comment*. To s jeho image pro veřejnost pořádně zamává. Až přijde pondělí, bude pan Fairhaven chtít vědět, kdo v jeho kanceláři k němu reportéra nepustil. Chápete mě?“

Dlouho bylo ticho. Smithback se znovu nadechl. Stávalo se, že to chvíli trvalo. „Povězte mi, až si přečtete článek v novinách o jednom hodně odporném chlápku, který prohlásil, že nebude nic komentovat, jaký pocit ve vás vyvolá? Zvlášť když je to obchodník s nemovitostmi. *No comment*. S *no comment* zmůžu hrozně moc.“ Znovu bylo ticho. Smithbacka napadlo, jestli nepoložila telefon. Ale ne, něco se ozvalo. Smích.

„To je dobré,“ ozval se hluboký příjemný mužský hlas. „Líbí se mi to. Hezky vymyšlené.“

„Kdo je to?“

„Ale jen jeden odporný obchodník s nemovitostmi.“

„Kdo?“ Smithback rozhodně nehodlal připustit, aby si z něj dělal legrácky nějaký lokaj.

„Anthony Fairhaven.“

„Oh.“ Smithback na okamžik nebyl schopen slova. Rychle se vzpamatoval. „Pane Fairhavene, je *pravda*, že –“

„Pojďte nahoru, abychom si mohli popovídat tváří v tvář jako dospělí lidé. Čtyřicáté deváté poschodí.“

„Cože?“ Smithbacka překvapilo, jak rychle byl úspěšný.

„Řekl jsem pojďte nahoru. Uvažoval jsem, kdy asi tak zavoláte, jak to dělají ambiciózní reportéři. Vy jste zjevně jedním z nich.“

Fairhavenova kancelář neodpovídala přesně Smithbackovým představám. Pravda, jeho velesvatyni hlídalo několik sekretářek a asistentů. Ale když se nakonec dostal až přímo k němu do kanceláře, nebyla to prostorná místnost s chromem, zlatem, ebenem, malbami starých mistrů a díly afrických primitivních kmenů, jak čekal. Byla malá, poměrně jednoduše zařízená. Na stěnách sice visely obrazy, ale byly to jemné litografie svobodných sedláků od Thomase Harta Bentona. Vedle nich zasklená vitrína – zamčená a určitě vybavená alarmem – s různými jednoručními střelnými zbraněmi, připevněnými na černém sametu. V kanceláři stál stůl z březového dřeva, pár pohodlných křesel a prošlapaný perský běhoun. Jednu stěnu zakrývaly regály s knihami, které zcela evidentně někdo četl, nebyly jen na ozdobu. Až na vitrínu se zbraněmi místnost vypadala spíše jako kancelář profesora než magnáta s realitami. A přece, na rozdíl od profesorských kanceláří, které Smithback už navštívil, se zde všechno lesklo úzkostlivou čistotou. Dokonce i knížky jako by někdo nalesťl. Ve vzduchu se vznášela lehká vůně čistících prostředků, trochu chemická, ale ne nepříjemná.

„Prosím, posaďte se,“ vyběhl ho Fairhaven a pokynul rukou ke křeslům. „Dáte si něco? Kávu? Vodu? Sodovku? Whisky?“ Usmál se.

„Nic, díky,“ řekl Smithback a posadil se. Pocítil to známé chvění z očekávání před významným rozhovorem. Fairhaven je rafinovaný, ale také bohatý a zhýčkaný; nemá ponětí, jak to chodí v ulicích. Smithback dělal rozhovory s desítkami takových jako on – a dával jim pořádně zabrat. Nebude to pouhá debata.

Fairhaven otevřel lednici a vyndal malou láhev minerálky. Nalil si sklenku a posadil se – ne za stůl, ale do křesla naproti hostu. Přehodil si nohu přes nohu a usmál se. Láhev s vodou se třpytila ve slunečních paprscích, které zešikma pronikaly okny, jež poskytovala velkolepý výhled.

Smithback znovu obrátil pozornost na toho muže. Černé vlnité vlasy, husté obočí, atletická postava, odlehčené pohyby, cynický pohled. Mohlo mu být tak třicet pět let. Naškrábal si několik dojmů.

„Takže,“ řekl Fairhaven s mírným sebezpodceňujícím úsměvem, „odporný obchodník s nemovitostmi je připraven odpovědět na vaše otázky.“

„Mohu si nahrávat?“

„Nic jiného bych od vás nečekal.“

Smithback vyndal z kapsy diktafon. Fairhaven působil samozřejmě okouzlujícím dojmem. Lidé jako on jsou mistři šarmu a manipulace, ale tím se nenechá ovlivnit. Nesmí zapomenout, s kým jedná: je to necitelný byznysmen, který hrabe peníze, a prodal by i vlastní matku.

„Proč jste zničili to místo na Catherine Street?“ zeptal se.

Fairhaven lehce naklonil hlavu. „Práce měly zpoždění oproti harmonogramu. Vykopávky jsme rychle prohlédli. Stálo by mě to čtyřicet tisíc dolarů denně. Já nedělám archeologii.“

„Někteří archeologové tvrdí, že jste zničil jedno z nejdůležitějších nalezišť, jaké bylo za čtvrt století na Manhattanu objeveno.“

Fairhaven zvedl hlavu. „Skutečně? Kterí archeologové?“

„Například Americká archeologická společnost.“

Na Fairhavenově tváři se rozlil cynický úsměv. „Aha. Chápu. Samozřejmě byli proti. Kdyby všechno mohli dělat podle svých představ, nikdo v celé Americe by nemohl přehodit hlínu lopatou bez toho, že by vedle stál archeolog se sítím, štětečkem a zubním kartáčkem.“

„Abychom se vrátili zpět k tomu nalezišti –“

„Pane Smithbacku, všechno proběhlo zcela legálně. Když byly objeveny ty ostatky, já *osobně* jsem zastavil veškeré práce. Já osobně jsem to místo prohlédl. Přizvání soudní znalci všechno vyfotografovali. Nesmírně opatrně jsme vyzvedli veškeré ostatky, nechali je prohlédnout a potom jsme je pohřbili, jak náleží, všechno na mé náklady. Stavební práce pokračovaly až po obdržení povolení přímo od starosty. Co víc bych podle vás měl udělat?“

Smithback ucítil bodnutí. Nevyvíjelo se to tak, jak očekával. Fairhaven měl jejich rozhovor pod kontrolou; v tom byl problém.

„Říkáte, že jste ty ostatky pohřbili. Proč? Nebyl to z vaší strany třeba pokus něco skrýt?“

Teď se Fairhaven doopravdy zasmál, čímž odhalil hezké zuby, a opřel se v křesle. „To zní, skoro jako byste měl nějaké podezření. Jsem trochu v rozpacích, ale musím připustit, že jsem člověk, který uznává některé náboženské hodnoty. Ty ubohé lidi někdo zabil ohavným způsobem. Chtěl jsem jim poskytnout pohřeb s ekumenickou bohoslužbou, tichý a důstojný, bez celého toho mediálního cirkusu. A přesně to se stalo – pohřbil jsem je s jejich svršky na opravdovém hřbitově. Nezamlouvalo se mi, že by jejich kosti měly skončit v zásuvce v muzeu. Proto jsem zakoupil krásnou část na hřbitově Nebeských bran do Valhally v New Yorku. Ředitel hřbitova vám určitě velmi rád do místa ukáže. Za ostatky jsem měl zodpovědnost já a upřímně řečeno musel jsem s nimi *něco* udělat. Město je samozřejmě nechtělo.“

„Dobře, dobře,“ řekl Smithback a přemýšlel. Tichý pohřeb pod listovým jilmů, to by znělo moc hezky. Ale potom se zamračil. Proboha, copak se nechal tolik ovlivnit?

Přišel čas změnit kurz. „Podle mých informací jste hlavním sponzorem volební kampaně starosty. Máte jisté nesnáze na své stavbě a on vás z toho dostane. Že by náhoda?“

Fairhaven se pousmál. „Nechte si ten pohled naivního dítěte v temném lese. Sám moc dobře víte, jak to v tomhle městě chodí. Mám ústavní právo dát peníze na starostovu kampaň. Neočekávám žádné zvláštní zacházení a nežádám o ně.“

„Ale když se vám ho dostane, tím líp.“

Fairhaven se zešířila cynicky usmál, ale neřekl nic. Smithback znovu znejistěl. Ten chlápek si dával velký pozor na to, co skutečně řekne. Potíž byla v tom, že cynický úsměv se nedá zaznamenat písmem.

Vstal a šel, doufal, že to působí ležérně sebejistě, k obrazům. Prohlížel si je s rukama za zády a pokoušel se vymyslet novou strategii. Potom přistoupil k vitríně s vyleštěnými zbraněmi. „Zajímavý výběr dekorace do kanceláře,“ poznamenal.

„Jsem sběratel vzácných ručních střelných zbraní. Mohu si to dovolit. Například ta, na kterou ukazujete, je pětačtyřicítka luger. Jediný, který byl kdy vyroben. Mám také kolekci sportovních automobilů Mercedes-Benz. Ale ty zaberou víc místa, takže je mám u sebe v Sag Harboru.“ Fairhaven se na něj podíval, stále s tím cynickým úsměvem ve tváři. „Všichni něco sbíráme, pane Smithbacku. Jaká je vaše vašeň? Třeba muzeální monografie a knihy prstonárodních pohádek a básní zabavené pro výzkum a potom nevrácené? Čistě náhodou, samozřejmě.“

Smithback se na něj ostře podíval. Že by mi prohledal byt? Ale ne, jen to na mě zkouší. Vrátil se ke křeslu. „Pane Fairhavene –“

Fairhaven ho přerušil, najednou mluvil energicky a nepřátelským tónem. „Podívejte se, Smithbacku, je mi jasné, že tu uplatňujete své ústavní právo otáčet mě na grilu. Velký zlý obchodník s nemovitostmi je vždycky snadný cíl. A vy máte snadné cíle rád. Protože jste všichni z jednoho těsta. Myslíte si, že vaše práce je *důležitá*. Ale dnešní noviny se zítra budou hodit tak akorát na dno klece pro papouška. Všechno je pomíjivé. To, co děláte, je redundantní.“

Redundantní? Co to sakra znamená? Ale to nevádí: byla to jasná urážka. Pomalu se dostával Fairhavenovi pod kůži. To bylo dobře – že ano?

„Pane Fairhavene, mám důvod domnívat se, že jste činil nátlak na muzeum, aby zastavilo vyšetřování.“

„Promiňte, jaké vyšetřování?“

„Případu Enocha Lenga a vražd z devatenáctého století.“

„Tohle vyšetřování? Proč bych se o to měl jakkoli zajímat? Postup mých stavebních prací to nezastavilo a upřímně, to je jediné, na čem mi záleží. Jestli chtějí, mohou pokračovat, až se z nich bude kouřit. Moc se mi líbí fráze, kterou vy novináři používáte: *Mám důvod domnívat se*. Ve skutečnosti to znamená: *Chci tomu věřit, ale nemám sebemenší důkaz*. Nejspíš jste všichni na žurnalistice chodili na stejné přednášky: Udělej ze sebe vola, když předstíráš, že jdeš po něčem hodně velkém.“ Fairhaven si dovolil cynický smích.

Smithback seděl strnule, poslouchal, jak smích utichá. Znovu se pokusil namluvit si, že se tomu člověku dostává pod kůži. Nakonec promluvil co možná nejklidnějším hlasem.

„Řekněte mi, pane Fairhavene, proč máte takový zájem o muzeum?“

„Čirou náhodou mám tohle muzeum rád. Prakticky jsem na tom místě vyrostl, chodíval jsem se dívat na dinosaury, meteority a drahokamy. Moje chuť mě tam vodila. Objímala se za slony se svým přítelem a já se procházel sám. Ale to vás nezajímá, protože to neodpovídá vašemu obrazu hrabivého obchodníka. Skutečně, Smithbacku, já tu vaši hru znám.“

„Pane Fairhavene –“

Fairhaven se usmál. „Chcete přiznání?“

Tohle Smithbacka na chvíli zarazilo.

Fairhaven ztišil hlas, jak se to dělá, když se někdo k něčemu přiznává. „Spáchal jsem dva neodpuštělné zločiny.“

Smithback se pokusil zachovat tvrdý výraz reportéra. Věděl, že to bude nějaký trik nebo žert.

„Mé dva zločiny jsou následující – jste připraven?“

Smithback zkontroloval, jestli diktafon stále nahrává.

„Jsem bohatý a jsem obchodník. Mé dva skutečně neodpuštělné hříchy. Mea culpa.“

Oproti všem svým žurnalistickým instinktům Smithback poznal, že ho ten člověk poslal do háje. Rozhovor se mu vůbec nepovedl. Byla to naprostá ztráta času. Ten chlap byl slizký, ale při jednání s člověkem od novin úžasně obratný. Doposud neměl nic a ani nic nezíská. Ale ještě učinil poslední pokus. „Stále jste nevysvětlil –“

Fairhaven vstal. „Pane Smithbacku, kdybyste věděl, jak přesně se dá předem odhadnout vaše jednání i vaše otázky. Kdybyste jenom věděl, jak únavný a průhledný *jste* jako reportér. Promiňte, že vám to říkám, i jako člověk – měl byste se stydět.“

„Rád bych od vás slyšel vysvětlení –“

Ale Fairhaven stiskl bzučák. Jeho hlas přerušil konec reportérový otázky. „Slečno Gallagherová, doprovodíte laskavě pana Smithbacka?“

„Ano, pane Fairhavene.“

„To je naprostý –“

„Pane Smithbacku, jsem *unavený*. Přijal jsem vás, protože jsem se o sobě nechtěl v novinách dočíst, že jsem odmítl něco komentovat. Byl jsem na vás také zvědavý, jestli náhodou jste lepší než ostatní. V tomto ohledu jsem uspokojen a nevidím žádný důvod, proč v rozhovoru pokračovat.“

Sekretářka stála ve dveřích, mohutná a nehybná. „Pane Smithbacku? Tudy prosím.“

Cestou pryč se Smithback zastavil u poslední sekretářky. I když se hodně snažil ovládat, celý se chvěl rozhořčením. Fairhaven čelil nepřátelskému tisku více než deset let; přirozeně v tom byl velmi dobrý. Smithback už dělal rozhovory s hodně nepříjemnými lidmi, ale tenhle člověk se mu skutečně dostal pod kůži. Prohlásil o něm, že je únavný, průhledný, pomíjivý, redundantní (to slovo si bude muset vyhledat) – kdo si myslí, že vůbec je?

Fairhaven byl příliš kluzký, aby ho mohl přitlačit. To ho nijak nepřekvapilo. Byly ještě jiné způsoby, jak na lidi něco najít. Mocní mají své nepřátele a nepřátele moc rádi hovoří. Někdy proti nim pracují, přímo jim před nosem.

Podíval se na sekretářku. Byla mladá, sladká a vypadala přístupnější než ostatní.

„Jste tu každou sobotu?“ Nonšalantně se usmál.

„Skoro každou,“ přiznala a vzhledla od počítače. Byla hezká, měla lesklé zrzavé vlasy a několik pih. Uvnitř to s ním cuklo, najednou si vzpomněl na Noru.

„Pořádně vás zaměstnává, že?“

„Pan Fairhaven? To jistě.“

„Nejspíš vás nutí pracovat i o nedělích.“

„Kdepak. Pan Fairhaven v neděli nikdy nepracuje. Chodí do kostela.“

Smithback předstíral překvapení. „On je katolík?“

„Presbyterián.“

„Práce pro něj je určitě hodně náročná.“

„Ne, je jeden z nejlepších šéfu, jaké jsem kdy měla. Skutečně má opravdový zájem o nás obyčejné lidi.“

„To by mě vůbec nenapadlo,“ řekl Smithback a s mrknutím oka vyšel ze dveří. *Nejspíš ji i ostatní „obyčejné lidi“ pěkně dře z kůže*, pomyslel si.

Když vyšel na ulici, v duchu si řekl celou řadu silně protipresbyteriánských kleteb. Rozhodl se, že se tomu chlapovi bude maximálně věnovat a nedá pokoj, dokud nezjistí naprosto všechno, i jméno jeho plyšového medvídka. Není možné, aby se v New York City někdo stal prominentním obchodníkem s nemovitostmi a zůstaly mu čisté ruce. Určitě tam nějaká špína je a já ji najdu. Ano, bude tam špína. Jako že je *Bůh* nade mnou, špína tam bude.

4

MANDY EKLUNDOVÁ VYŠLA PO ŠPINAVÝCH SCHODECH Z METRA NA PRVNÍ ULICI, zabočila na sever na Avenue A a plahočila se dál k Tompkins Square Park. Chudokrevné stromy před ní se tyčily proti obloze, lehce umazané purpurovou skvrnou úsvitu. Jitřenka nízko na horizontu mizela v zapomnění.

Mandy si přitáhla plášť těsněji kolem ramen v marném pokusu ochránit se před ranním chladem. Trochu vrávorala, bolely ji nohy při každém kroku. Ale užila si skvělou noc v klubu Pissoir: hudba, pití zadarmo, tanec. Byli tam všichni od Forda a také chumel fotografu, lidi z *Mademoiselle* a *Cosmo*, každý, kdo ve světě módy něco znamená. A jí se skutečně dařilo. Pořád se z toho ještě nemohla vzpamatovat. Před pouhým půlrokem pracovala v Rodney's v Bismarcku, zdarma přešivala. Potom, zcela náhodou, přišel do obchodu ten pravý člověk. Dnes už s ní počítají v agentuře Ford. Pod ochranná křídla ji vzala osobně Eileen Fordová. Všechno to proběhlo mnohem rychleji, než si vůbec dovedla představit.

Táta jí volal z farmy skoro každý den. Bylo to zvláštní, vlastně i tak trochu milé, jak si dělal starosti kvůli tomu, že odešla do New York City. Považoval totiž tohle město za doupě hříšnosti. Pořádně by se vyděsil, kdyby věděl, že zůstala venku až do svítání. Pořád chtěl, aby vystudovala vysokou školu. Možná by i mohla – někdy. Ale teď je jí osmnáct let a to je přesně čas pořádně žít. Při vzpomínce na svého konzervativního otce, jak jezdí na svém Johnovi Deerovi a dělá si o ni starosti, se něžně usmála. Rozhodla se, že tentokrát mu zavolá ona, překvapí ho.

Zabočila na Sedmou ulici, minula potemnělý park a bedlivě se rozhlédla, jestli se tu nepotloukají zloději a násilníci. New York byl teď mnohem bezpečnější, ale stále bylo více než moudré mít se na pozoru. Sáhla do kabelky a pro uklidnění sevřela v ruce malou lahvičku pepřového spreje, kterou měla zavěšenou na řetízku u klíčů.

Na roztrhaných kartónových krabicích spalo několik bezdomovců a na lavičce seděl muž v prošoupaném manšestrovém obleku, pil a pokyvoval hlavou. V mírném vánku zašustily listy na ochablých větvích platanů. Zrovna začínaly žloutnout.

Znovu si přála, aby její byt bez výtahu nebyl tak daleko od stanice metra. Nemohla si dovolit jet taxíkem – alespoň prozatím – a cesta kolem devíti bloků v noci byla otrava. Zpočátku se zdálo, že zdejší čtvrť je docela klidná, ale ošuntělost na ni začala doléhat. Obnova už tu sice byla zahájena, ale práce postupovaly velmi pomalu: ušpiněné squoty a staré neobydlené domy s okny a dveřmi zazděnými škvárobetonovými tvárnicemi byly deprimující. Lepší by byl Flatiron, možná dokonce i Yorkville. Spousta modelek od Forda, těch úspěšných, tam bydlí.

Nechala park za sebou a zabočila na Avenue C. Obě strany ulice, po nichž teď vítr honil odpadky, lemovaly tiché pískovcové budovy. Z temných vchodů byl cítit slabý zápach amoniaku z moči. Pečlivě volila cestu nechutným minovým polem psích výkalů. Tahle část cesty byla vždycky nejhorší.

Podívala se před sebe. Kdosi kráčel po chodníku proti ní. Ztuhla a zauvažovala o tom, že přejde ulici, ale potom se uklidnila: byl to stařec, který se opíral o hůl a i tak kráčel velmi namáhavě. Když se k ní přiblížil, všimla si, že má na skloněné hlavě směšnou buřinku. Viděla rovnou krempu klobouku a ostré černé linie dýnka. Nemohla si vzpomenout, že by někdy potkala člověka v buřince, takové muže vidala jen v černobílých filmech. Tenhle vypadal hodně staromódně a velmi opatrně se šoural krok za krokem. Napadlo ji, co asi dělá venku tak záhy ráno. Nejspíš nemůže spát. Slyšela, že staří lidé trpí dost často nespavostí. Ráno se vzbudí ve čtyři hodiny a potom už nedokáží usnout. Vzpomněla si na otce. Jestlipak i on má stejné problémy?

Teď byli skoro u sebe. Stařec jako by si najednou uvědomil její přítomnost; zvedl hlavu a zdvihl ruku, aby se dotkl klobouku. Vlastně ho chtěl smeknout na pozdrav.

Klobouk se zvedl, paže zakryla všechno kromě očí. Byly nezvykle jasné a chladné a zdálo se, že si ji velmi pozorně prohlíží. *Určitě je to nespavost*, pomyslela si – ten člověk nebyl ani trochu ospalý.

„Dobré ráno, slečno,“ pozdravil ji starým, skřehotavým hlasem.

„Dobré ráno,“ odpověděla a snažila se skrýt v hlase překvapení. Na ulici obvykle nikdo s nikým nemluví. S New York City to bylo přímo neslučitelné!

Okouzilo ji, jak se zachoval.

Když ho minula, najednou cítila, že jí něco příšerně rychle spadlo na krk.

Bojovala a snažila se křičet, ale zjistila, že má obličej zakrytý látkou. Vlhkou látkou páchnoucí nějakou sladkou chemikálií, ze které se jí chtělo zvracet. Instinktivně se pokusila zadržet dech. Rukou v kabelce nahmatala pepřový sprej a vytáhla ho, ale prudká rána ji srazila na chodník. Kroutil se a házela sebou, sténala bolestí a strachem, plíce měla jako v ohni; ještě jednou zalapala po dechu a potom už o sobě nevěděla.

VE SVÉ NEUKLIZENÉ KÓJI V PÁTÉM POSCHODÍ V BUDOVĚ *NEW YORK TIMES* si Smithback znepokojeně prohlížel poznámky v bloku. První heslo na seznamu „Fairhavenovi zaměstnanci“ přeškrtl. Nepodařilo se mu dostat zpátky do budovy firmy Moegen-Fairhaven – Fairhaven se o to postaral. Stejně tak „sousedé“ byli vyškrtnuti: z domu, kde Fairhaven bydlel, ho vyhodili jako pobudu, i když použil své nejlepší uskoky a triky. Zajímal se o Fairhavenovu minulost, spojil se s jeho obchodními partnery z počátku kariéry, ale buď na něj pěli falešnou chválu, nebo odmítli cokoli komentovat.

Potom se soustředil na Fairhavenovy charitativní počiny. V Newyorském muzeu to bylo zbytečné. Nikdo z těch, co Fairhavena znají, o něm z pochopitelných důvodů mluvit nebude. Větší úspěch však měl s dalším Fairhavenovým projektem, dětskou klinikou Little Arthur. Pokud se tomu dalo říkat úspěch. Klinika byla malá výzkumná nemocnice, kde byly děti se „sirotčími“ chorobami: velmi vzácnými onemocněními, na něž velké farmaceutické společnosti neměly zájem hledat léky. Smithbackovi se podařilo dostat dovnitř tak, že vystupoval jako on sám – reportér *New York Times*, který se o jejich práci zajímá –, aniž by vzbudil podezření. Neformálně ho provedli po celém zařízení, ale nakonec to bylo všechno úplně zbytečné. Lékaři, zdravotní sestry, rodiče, dokonce i děti samotné pěli na Fairhavena hosana. Už z toho se člověku dělalo zle: kroceni na Den díkůvzdání, odměny na Vánoce, hračky a knížky pro děti, výlety na Yankee Stadium. Fairhaven se dokonce zúčastnil několika pohřbů, což muselo být hodně náročné. A přece, pomyslel si reportér nevrle, *dokazovalo to jen to, že Fairhaven si velmi pečlivě kultivoval svou podobu pro veřejnost.*

Ten chlápek byl expert na styk s lidmi tak říkajíc z opačné strany. Smithback nenašel nic. Nic.

V tu chvíli si vzpomněl. Otočil se a z blízké police sundal ohmataný slovník, chvíli listoval a našel písmeno „r“. Redundantní: nicotný, nepotřebný.

Vrátil slovník zpátky.

Bylo zapotřebí podívat se ještě dál. Do doby, než Fairhaven začal stoupat. Do doby, kdy byl obyčejný uhrovitý školák. Takže ten náfuca si myslí, že Smithback je obyčejný reportér a že dělá redundantní práci? Však ho smích přejde, až si otevře pondělní noviny.

Trvalo deset minut najít na webu skandální historky. Fairhavenova třída na střední škole 84 na Amsterdam Avenue nedávno oslavila patnácté výročí ukončení studia. Vytvořili si webovou stránku, kde reprodukovali svou ročenku. Fairhaven se setkání nezúčastnil a dost možná o téhle webové stránce ani nevěděl, ale všechny informace o něm ze staré ročenky byly předloženy každému, kdo na stránku nahlédl. Fotografie, přezdívky, kluby, zájmy, všechno.

Byl tam: slušně ostříhané, všestranné dítě, které se sebevědomě usmívá z rozmazané fotografie při slavnostním předávání vysvědčení. Měl na sobě tenisový svetr a kostkovanou košili – typický městský chlapec ze zazobané rodiny. Jeho otec pracoval v oblasti nemovitostí, matka byla v domácnosti. Smithback se dověděl nejrůznější věci: že byl kapitán plaveckého družstva; že se narodil ve znamení Blíženců; že vedl debatní klub; že jeho oblíbená rocková skupina byli Eagles; že hrál špatně na kytaru; že chtěl být lékařem; že jeho oblíbená barva byla červenofialová; a že se obecně mělo za to, že s největší pravděpodobností z něj bude milionář.

Když si Smithback přečetl celou webovou stránku, znovu ho přepadl pocit zkroušenosti. Všechno to bylo tak nevyslovitelně nudné. Ale jedna drobnost upoutala jeho pozornost. Každý student měl přezdívku a Fairhavenovi říkali „Řezač“. Pocit zklamání malinko povolil. *Řezač*. Bylo by prima, kdyby se ukázalo, že ta přezdívka vyjadřuje tajnou zálibu v mučení zvířat. Nebylo to sice příliš, ale přece jen něco.

Školu skončil před pouhými šestnácti lety. Určitě se najdou lidé, kteří si na něj pamatují. Jestli existuje něco nechutného nebo neslušného, Smithback to najde. Jen ať si ten bastard příští týden otevře noviny a ten jeho samolibý úsměv mu z tváře hodně rychle zmizí.

Střední škola 84. Měl štěstí, dalo se tam dojet taxíkem. Smithback vypnul počítač, vstal a natáhl se po saku.

Škola stála v listnaté Upper West Side v bloku mezi Amsterdam a Columbus Avenue nedaleko muzea. Byla to dlouhá budova ze žlutých cihel, obehnaná tepaným železným plotem. V New York City patřila k těm lepším vzdělávacím ústavům. Smithback vykročil ke vstupním dveřím, byly zamčené – kvůli bezpečnosti samozřejmě – a zazvonil. Otevřel mu policista a po předložení novinářského průkazu ho pustil dál.

Bylo úžasné, jak to místo zapáchalo: stejně jako jeho střední škola hodně daleko a před mnoha lety. Dokonce byla úplně stejně vymalovaná – tmavěšedou barvou na škvárobetonových tvárnících. *Všichni ředitelé škol určité četli stejný manuál jak na to, pomyslel si Smithback, když ho policajt nechal projít detektorem kovů a vedl ho do ředitelny.*

Ředitel ho odkázal na slečnu Kiteovou. Smithback ji našel, jak za stolem opravuje studentům úkoly, než jí začne další hodina. Byla to hezká šedovlasá žena, a když reportér vyslovil Fairhavenovo jméno, byl rád, že se jí při vzpomínce na dotyčného studenta objevil úsměv ve tváři.

„Ano,“ řekla. Měla příjemný hlas, ale jeho tón Smithbackovi napověděl, že před sebou nemá žádnou lehkověrnou babičku. „Tonyho Fairhavena si pamatuji velmi dobře, protože chodil do mé první jedenácté třídy. Patřil k nejlepším studentům a v celostátní studentské soutěži obsadil druhé místo.“

Smithback uctivě přikývl a načmáral si pár poznámek. Nechystal se nic nahrávat – to byl totiž zaručený způsob, jak lidem zavřít pusy.

„Vyprávějte mi o něm. Neformálně. Jaký byl?“

„Bystrý chlapec, docela oblíbený. Myslím, že byl v čele plaveckého družstva. Hodný, všestranný, pilný student.“

„Měl někdy nějaké problémy?“

„Samozřejmě. Jako všichni.“

Smithback se snažil tvářit nedbale. „Skutečně?“

„Nosíval do školy kytaru a hrával na ni na chodbách, což bylo proti školnímu řádu. Hrál velmi špatně a většinou to dělal, jen aby ostatní studenty rozesmál.“ Na okamžik se zamyslela. „Jednou kvůli němu vznikla na chodbě zácpa.“

„Zácpa na chodbě.“ Smithback čekal. „A dál?“

„Sebrali jsme mu kytaru a tím to skončilo. Po ukončení školy jsme mu ji vrátili.“

Smithback přikývl, zdvořilý úsměv mu zmrzl na tváři. „Znala jste jeho rodiče?“

„Otec pracoval v oblasti realit, i když samozřejmě teprve Tony v tomto podnikání dosáhl velkého úspěchu. Jeho matku si nepamatuji.“

„Měl nějaké sourozence?“

„Tehdy byl jedináček. Ale rodinu potkala tragédie.“

Smithback se nechtěně naklonil dopředu. „Tragédie?“

„Jeho starší bratr Arthur zemřel. Měl nějakou vzácnou chorobu.“

Smithback si to všechno najednou spojil. „Neříkali mu náhodou Malý Arthur?“

„Myslím, že ano. Jeho otec byl Velký Arthur. Tonyho to velmi zasáhlo.“
 „Kdy se to stalo?“
 „Když byl Tony v desátém ročníku.“
 „Takže to byl jeho starší bratr? Chodil také do vaší školy?“
 „Ne. Několik let byl hospitalizován. Měl nějakou velmi vzácnou nemoc, která ho znetvořila.“
 „Jakou nemoc?“
 „To skutečně nevím.“
 „Říkáte, že to Fairhavena hodně zasáhlo. Jak moc?“
 „Začal být uzavřený a samotářský. Ale nakonec se z toho dostal.“
 „Ano, ano... Takže...“ Smithback si pročítal poznámky. „Zkusíme tohle. Někaké problémy s alkoholem, drogami, nějaké delikty...?“ Smithback dělal, co mohl, aby jeho hlas zněl ležérně.
 „Ne, ne, přesně naopak,“ dostalo se mu úsečné odpovědi. Učitelka teď měla v obličeji tvrdý výraz. „Povězte mi, pane Smithbacku, proč ten článek píšete?“
 Smithback udělal nevinný obličej. „Připravuji jen drobný medailon o panu Fairhavenovi. Chápete, chceme o něm získat celkový obraz. Znáte ho z té lepší i horší stránky. Nesnažím se přijít na něco určitého.“ *Dobře.*
 „Aha. No, Tony Fairhaven byl hodný chlapec, byl vždycky proti drogám, nepil ani nekouřil. Vzpomínám si, že nepil dokonce ani kávu.“ Zaváhala. „Nevím, ale pokud byl něčím výrazný, tak tím, že byl *příliš* hodný. Někdy bylo těžké odhadnout, co si myslí. Byl poměrně uzavřený.“
 Smithback si *pro forma* načmáral dalších pár poznámek.
 „Nějaké koníčky?“
 „Dost často mluvil o vydělávání peněz. Po škole tvrdě pracoval, takže měl spoustu peněz na útratu. Ale nic z toho není překvapivé, když se vezme v úvahu, jak vysoko se vypracoval. Občas o něm čtu články, jak tvrdě prosazoval výstavbu tohoto obytného domu nebo jak se vypořádával s protesty lidí ze sousedství. A samozřejmě jsem četla i článek o objevech v Catherine Street. Nic překvapivého. Chlapec vypěl v muže, nic víc.“
 Smithback byl překvapený: nedala na sobě vůbec znát, že by věděla, kdo je, a už vůbec ne, že četla jeho články.
 „Mimochodem, váš článek byl podle mého názoru velmi zajímavý. A zneklidňující.“
 Smithbacka její slova potěšila. „Děkuji vám.“
 „Předpokládám, že právě proto se o Tonyho zajímáte. Víte, že se tam přiřítíl a překopal to místo, aby mohl pokračovat ve výstavbě, je přesně jeho styl. Vždycky byl nesmírně cílevědomý, nemohl se dočkat, aby už byl na konci, aby všechno dodělal, aby dosáhl úspěchu. Předpokládám, že právě proto je tak úspěšný podnikatel. Dokázal být velmi sarkastický a netrpělivý, když jednal s lidmi, o nichž se domníval, že se mu nevyrovnají.“
Dobře, pomyslel si Smithback.
 „Co nepřátelé. Měl nějaké?“
 „Okamžik... nemohu si vzpomenout. Byl ten typ, který nikdy nejedná impulzivně, vždycky si zachová rozvahu. I když mám dojem, že jednou se něco přihodilo kvůli dívce. S někým se popral a byl vyloučen z odpoledního vyučování. Ale bylo to jen takové pošťuchování, žádné rány nepadaly.“
 „A ten chlapec?“
 „To byl Joel Amberson.“
 „Co se stalo s Joelem Ambersonem?“
 „Nic, co by se mělo dít?“
 Smithback přikývl, přehodil si nohu přes nohu. Nikam to nevedlo. Byl čas přiblížit se k vraždám. „Měl nějaké přezdívky? Víte přece, jak to na středních školách chodí, spousta studentů má svoji přezdívku.“
 „Nepamatuji si nic takového.“
 „Díval jsem se do ročenky na vaší webové stránce.“
 Učitelka se usmála. „To jsme začali dělat před několika lety. Ukazuje se, že je to docela populární.“
 „Nepochybně. Ale v ročence měl přezdívku.“
 „Ano? Jakou?“
 „Řezač.“
 Zamračila se, ale potom vráska zmizela. „Ano. *Tuhle.*“
 Smithback se naklonil dopředu. „Tuhle?“
 Učitelka se lehce zasmála. „Při biologii měli řezat žábu.“
 „A –?“
 „Tony byl trochu háklivý – dva dny to neustále zkoušel a neustále se mu to nevedlo. Děti si z něho kvůli tomu dělaly legraci a někdo mu tehdy začal říkat právě Řezač. Byl to takový žert, víte. Nakonec svou nejistotu překonal – a dostal z biologie jedničku, jak si vzpomínám –, ale sám víte, jak to je, když vám jednou začnou nějak říkat.“
 Smithback nehnul ani brvou. Nechtěl tomu věřit. Bylo to čím dál horší. Ten chlapec byl kandidát na blahoslavení.
 „Pane Smithbacku?“
 Předstíral, že si dělá poznámky. „Ještě něco?“
 Laskavá šedovlasá učitelka se jemně zasmála. „Podívejte, pane Smithbacku, pokud na Tonyho hledáte nějakou špínu – a vy to máte napsáno ve tváři –, tak nic nenajdete. Byl to normální, všestranný, velmi cílevědomý chlapec, z něhož, jak to vypadá, vyrostl normální, všestranný, velmi cílevědomý muž. A teď, kdybyste dovolil, bych ráda pokračovala ve své práci.“

Smithback vyšel ze střední školy 84 a poněkud žalostně se vydal směrem ke Columbus Avenue. Věci se nevyvíjely tak, jak předpokládal. Promarnil ohromnou spoustu času, energie a úsilí a nic nezískal. Je možné, že by jeho instinkty selhaly – že to všechno byla marná snaha, slepá ulička, do níž ho zavedla jen touha po pomstě? Ale ne – ani náhodou. Byl přece zkušený reportér. Když měl předtuchu, obvykle byla správná. Tak jak je možné, že se mu nepodařilo najít na Fairhavena vůbec nic?

Došel na roh a zcela náhodně mu zrak padl na novinový stánek a na titulní stranu *New York Times*. Sotva si přečetl titul, zůstal jako přimražený.

EXKLUZIVNĚ

NALEZENO DRUHÉ ZOHAVENÉ TĚLO

Pod článkem, který následoval, byl podepsán Bryce Harriman. Smithback vylovil z kapsy drobné, hodil je na podrápaný dřevěný pult a popadl noviny. Když četl, třásl se mu ruce:

NEW YORK 10. října – Doposud neidentifikované tělo mladé ženy bylo dnes ráno nalezeno v Tompkins Square parku v East Village. Zřejmě se stala obětí téhož brutálního zabijáka, který před dvěma dny zavraždil turistku v Central parku.

V obou případech zabiják v okamžiku smrti vyřízl oběti kus míchy, odstranil její část, která se nazývá cauda equina, což je snopec bederních, křížových a kostrčních nervů na dolním konci míchy, který připomíná koňský ohon, jak uvedl list Post.

Skutečnou příčinou smrti byl patrně právě tento řez.

Zohavení bylo v obou případech provedeno pečlivě a dokonale, dost možná chirurgickými nástroji. Anonymní zdroj potvrdil, že policie prošetřuje možnost, zda zabiják není chirurg nebo jiný specialista z oboru medicíny.

Vyříznutí imituje popis chirurgické procedury objevené ve starých dokumentech v Newyorském muzeu. Doklad uschovaný v archivu podrobně popisuje řadu experimentů, které koncem devatenáctého století prováděl Enoch Leng. Těmito experimenty se Leng pokoušel prodloužit svůj život. Prvního října byly při výkopu základů budovy na Catherine Street odkryty pozůstatky třiceti šesti obětí, připisovaných právě Lengovi. O Lengovi je známo jen tolik, že byl spojen s Newyorským přírodopisným muzeem.

„Toto je dílo otrocky napodobujícího vraha,“ řekl policejní komisař Karl C. Rocker. „Člověk s velmi pokřivenou osobností četl článek o Lengovi a snaží se jeho práci kopírovat.“ Jakékoli další podrobnosti o vyšetřování odmítl komentovat, uvedl jen, že na případ bylo nasazeno přes padesát detektivů a že se mu dostalo „nejvyšší priority“.

Smithback až zavyl. Případ zavražděné turistky v Central parku přidělili jemu, ale on ho jako naprostý blázen odmítl. Místo něj slíbil svému editorovi Fairhavenovu hlavu na talíři. A teď po celodenním shánění nejen že nemá nic, co by mohl předložit, ale navíc mu sólokapa z příběhu, který on sám odmítl, nepřebíral nikdo jiný než jeho letitý neporazitelný protivník Bryce Harriman.

Na talíři bude jeho vlastní hlava.

6

NORA ODBOČILA Z CANAL STREET NA MOTT A PROCHÁZELA POMALU mezi davy lidí. Byl pátek, sedm hodin večer a Čínská čtvrt' praskala ve švech. Všude na zemi se povalovaly listy hustě potištěných čínských novin. Na chodnících stály stánky prodavačů ryb se spoustou exotických druhů na ledu. V oknech na háčích visely lisované kachny a vařené chobotnice. Kupující, především Číňané, se strkali a horečnatě křičeli. Veškeré dění zvědavě sledovali kolemjdoucí turisté.

Ten Ren's Tea and Ginseng Company se nacházela několik set stop opodál. Prošla dveřmi do dlouhého, prosvětleného a hezky zařízeného prostoru. Vzduch v prodejně čaje byl prosycen nespočetným množstvím jemných vůní. Nejdříve se domnívala, že obchod je prázdný. Ale když se znovu rozhlédla, uviděla Pendergasta vzadu u stolu, pohodlně usazeného mezi vitrínami se ženšenem a zázvorem. Mohla by přisáhat, že ještě před okamžikem byl stůl volný.

„Pijete čaj?“ zeptal se, když k němu přistoupila, a naznačil jí, aby se posadila.

„Občas.“ Vlak metra stál dvacet minut mezi stanicemi, takže měla dost času nacvičit si, co řekne. Vyřídí to hodně rychle a půjde pryč.

Ale Pendergast zjevně neměl naspěch. Zatímco tiše seděli, prohlížel si list papíru s čínskými ideogramy. Noru by docela zajímalo, jestli to byla nabídka čajů, ale zdálo se, že na to je seznam moc dlouhý. Tolik druhů čaje snad ani na světě neexistuje.

Pendergast se obrátil na prodavačku – malou a čilou ženu – a velmi rychle se rozhovořil.

„*Nin hao lao bin liang. Li mama hao ma?*“

Žena zavrtěla hlavou. „*Bu, ta hai shi lao yang zi, shen ti bu hao.*“

„*Qing li Dai wo xiang ta wen an. Qing gei wo yi bei Wu Long cha hao ma?*“

Žena odešla a po chvíli se vrátila s keramickým čajníkem, z něhož nalila maličkatý hrníček čaje. Postavila ho před Noru.

„Vy mluvíte čínsky?“ zeptala se Nora Pendergasta.

„Umím trochu mandarínštinu. Přiznám se, že kantonským nářečím mluvím plynněji.“

mlčela. Nepřekvapilo ji to.

„King's Tea of Osmanthus Oolong,“ řekl Pendergast a pokynul směrem k jejímu šálku. Jeden z nejlepších čajů na světě. Z keřů rostoucích na slunných úbočích hor, mladé výhonky se sbírají pouze na jaře.“

Nora zvedla šálek. Jemné aroma jí stouplo do chřípí. Upila doušek, ochutnávala směs zeleného čaje a dalších vynikajících delikátních vůní.

„Moc dobrý,“ pronesla a odložila šálek.

„Bezpochyby.“ Pendergast se na ni chvilku díval. Potom znovu promluvil mandarínsky a Číňanka naplnila sáček, zvažila ho, zalepila a na plastický obal načmárala cenu. Podala jej Noře.

„To je pro mě?“ zeptala se Nora.

Pendergast přikývl.

„Nechci od vás žádné dárky.“

„Prosím, vezměte si ho. Je vynikající na trávení. Současně je výborný antioxidant.“

Nora si podrážděně vzala sáček, potom uviděla cenu. „Okamžik, tohle stojí dvě stě dolarů?“

„Vydrží vám na tři čtyři měsíce,“ poznamenal Pendergast. „Je to málo, když vezmete v úvahu –“

„Podívejte,“ řekla Nora a položila sáček, „pane Pendergaste, přišla jsem vám říci, že už pro vás nemohu pracovat. Moje pozice v muzeu je v sázce. Sáček čaje moje rozhodnutí nezmění, ani když je za dvě stě babek.“

Pendergast pozorně poslouchal, hlavu lehce skloněnou.

„Naznačili mi – ten náznak byl velmi jasný –, že už s vámi nemám pracovat. Mám ráda svoji práci. Když nebudu jejich požadavek respektovat, přijdu o ni. Už jsem o jedno místo přišla, když se zavíralo Lloydovo muzeum. Nemohu si dovolit, abych ztratila další. Já tuhle práci *potřebuji!*“

Pendergast přikývl.

„Brisbane a Collopy mi dali peníze, které potřebuji na datování radiokarbonovou metodou. Teď mě čeká spousta práce. Nebudu mít čas.“

Pendergast čekal, stále poslouchal.

„K čemu mě vůbec potřebujete? Jsem archeoložka a žádné další místo na průzkum už není. Máte kopii dopisů. Pracujete u FBI. Určitě máte desítky specialistů, kteří jsou vám podle potřeby k dispozici.“ Upila čaj a šálek hlasitě postavila na talířek. Pendergast stále mlčel. „Takže,“ řekla, „je to vyřízeno.“

Teprve teď promluvil: „Mary Greeneová žila pár bloků odtud na Water Street. Číslo šestnáct. Ten dům tam stále stojí. Je to pět minut chůze.“

Nora se na něj překvapeně podívala. Nikdy ji nenapadlo, jak blízko od toho domu jsou. Vzpomněla si na její vzkaz psaný krví. Mary Greeneová věděla, že umře. Měla jednoduché přání: nezemřít v úplné anonymitě. Pendergast ji jemně vzal za ruku. „Pojďte,“ vyzval ji.

Nesetřásla ho. Znovu promluvil s prodavačkou, vzal čaj s lehkou úklonou a za okamžik byli venku na přelidněné ulici. Kráčeli po Mott, přešli nejdříve Bayard, potom Chatham Square, vešli do labyrintu tmavých, úzkých uliček kolem East River. Hlomez a chvat Čínské čtvrti ustupovaly tichu průmyslových budov. Slunce se klonilo k západu, zůstala po něm jen záře na obloze, v níž byly stěží vidět kontury vrchních částí budov. Z Catherine Street odbočili na jihovýchod. Nora se zvědavě rozhlédla, když prošli kolem Henry Street a staveniště nového obytného věžáku firmy Moegen-Fairhaven. Výkopy teď byly mnohem větší; masivní základy a nosné stěny se tyčily do šera, kovové tyče z čerstvě zalitého cementu vyčnívaly jako rákosí. Ze starého uhelného tunelu nezbylo vůbec nic.

Za okamžik už byli na Water Street. Ulice lemovaly staré budovy s výrobními dílnami, skladiště a sešlé staré činžáky. Za nimi líně plynula East River, ve svitu měsíce temně purpurová. Manhattanský most se vynořil téměř nad nimi; a napravo od něj se přes tmavou řeku klenul Brooklynský most, oblouk jasných světél se odrážel ve vodě pod ním.

U Market Slip se Pendergast zastavil před starým činžákem. Ještě stále tam někdo bydlel: v jediném okně viděli žluté světlo. Do fasády byly zasazeny kovové dveře, vedle nich domácí telefon a řada tlačítek zvonků. „Tady to je,“ podotkl Pendergast. „Číslo šestnáct.“ Stáli v houstnoucí tmě.

Pendergast tiše promluvil do šera: „Mary Greeneová pocházela z dělnické rodiny. Když farma jejího otce na severu zkrachovala, přivlekl rodinu sem dolů. Pracoval jako nakladač a vykladač v docích. Ale spolu s Maryinou matkou zemřel při menší epidemii cholery; dívce tehdy bylo patnáct let. Zkažená voda. Měla malého bratra, sedmiletého Josepha, a mladší sestru, pětiletou Constance.“

Nora mlčela.

„Mary Greeneová se snažila vydělávat praním a šitím, ale zjevně z výdělku nemohla zaplatit nájem. Jiný způsob, jak vydělat peníze, nebyl. Čekalo je soudní vystěhování. Mary nakonec udělala, co udělat musela, aby uživila své sourozence, které zjevně velmi milovala. Stala se z ní prostitutka.“

„To je příšerné,“ zamumlala Nora.

„To ještě není to nejhorší. Když jí bylo šestnáct, zatkli ji. Nejspíš právě v tu dobu se její sourozenci stali dětmi ulice. Tehdy se jim říkalo lidská špína. V žádných městských záznamech už o nich není jediná zmínka, nejspíš umřeli hladu. V roce osmnáct set sedmdesát jedna podle odhadů žilo na ulicích New Yorku dvacet osm tisíc dětí bez domova. V každém případě Mary později poslali do chudobince, známého pod názvem Five Points Mission. Byla to strašná díra, ale lepší než vězení. Skoro by se mohlo zdát, že Mary Greeneová měla vlastně štěstí.“

Pendergast se odmlčel. Z dálky bylo slyšet táhlé vrčení motoru říčního člunu.

„Co se s ní stalo potom?“

„Její stopa končí u dveří ubytovny,“ odpověděl Pendergast.

Obrátil se k ní, jeho bledý obličej v soumraku téměř zářil. „Enoch Leng – doktor Enoch Leng – si otevřel ordinaci a nabídl se jako lékař do služeb Five Points Mission a Domu průmyslu, sirotčinci, který stál kousek od místa, kde je dnes Chatham Square. Svůj čas nabídl *pro bono*. Jak víme, doktor Leng měl v sedmdesátých letech devatenáctého století pronajaté místnosti v horním poschodí Shottumova kabinetu. Určitě měl ještě někde jinde ve městě dům. Pro dva chudobince začal pracovat asi rok před požárem Shottumova kabinetu.“

„Ze Shottumova dopisu už víme, že ty vraždy spáchal Leng.“

„O tom není pochyby.“

„Tak k čemu potřebujete moji pomoc?“

„O Lengovi nejsou skoro nikde žádné záznamy. Zkoušel jsem Společnost pro historii, Newyorskou veřejnou knihovnu, radnici. Jako by byl z historických záznamů vyškrtnutý a mám důvod se domnívat, že záznamy o sobě zlikvidoval Leng sám. Zdá se, že začal velmi brzy podporovat muzeum a byl také nadšený systematik. Jsem přesvědčen, že v muzeu je víc papírů, které se týkají Lenga, alespoň nepřímo. Jejich archiv je tak rozsáhlý a v takovém nepořádku, že by bylo téměř nemožné všechny záznamy o něm zlikvidovat.“

„Proč já? Proč si FBI nevyžádá záznamy soudní obsílkou nebo tak?“

„Stává se, že se záznamy ztrácejí v okamžiku, kdy o ně někdo oficiálně zažádá. Kromě toho jsem viděl, jak pracujete. Tak vysoká kvalifikace je vzácná.“

Nora jen zavrtěla hlavou.

„Pan Puck pomohl nejvíce a nepochybně bude pomáhat i dál. A ještě něco. Dcera Tinburyho McFaddena je stále naživu. Bydlí ve starém domě v Peekskilu. Je jí devadesát pět let, ale jak jsem pochopil, je stále duševně velmi svěží. Možná by mohla o svém otci mnohé prozradit. Možná si dokonce pamatuje i na Lenga. Mám dojem, že by mnohem raději mluvila s mladou ženou, jako jste vy, než s agentem Federálního vyšetřovacího úřadu.“

„Pořád jste mi ještě pořádne nevysvětlil, proč se o tento případ tolik zajímáte.“

„Důvody mého zájmu jsou v tomto případě zcela nepodstatné. Podstatné je, že za takovýhle zločin by člověk neměl zůstat nepotrestán. Dokonce i když je dávno mrtvý. Nikdy neodpustíme Hitlerovi, ani na něj nezapomeneme. Důležité je *pamatovat* si. Minulost je součástí přítomnosti. Právě teď je to vlastně až příliš součástí přítomnosti.“

„Máte na mysli ty dvě nové vraždy?“ Celé město žilo těmi zprávami. A jako by každý říkal totéž: *imitátor vraha*.

Pendergast tiše přikývl.

„Skutečně si myslíte, že ty vraždy mají něco společného? Že někde tam je šílenec, který si přečetl Smithbackův článek a teď se snaží napodobovat Lengovy experimenty?“

„Jsem přesvědčen, že ty vraždy mají skutečně něco společného.“

Teď už byla tma. Water Street a přístaviště za ní byly opuštěné. Nora znovu pokrčila rameny. „Podívejte se, pane Pendergaste, ráda bych vám pomohla. Ale je to tak, jak jsem řekla. Myslím si, že víc už pro vás udělat nemohu. Upřímně řečeno se domnívám, že byste měl spíš vyšetřovat ty nové vraždy než ty staré.“

„To je přesně to, co dělám. Řešení nových vražd nalezneme v těch starých.“

Zvědavě se na něj podívala. „Jak to?“

„Teď na to není čas, Noro. Nemám dostatečné množství informací, abych vám mohl odpovědět, ještě ne. Vlastně jsem už toho možná řekl až příliš.“

Nora popuzeně povzdechla. „Potom je mi líto, ale skutečnost je taková, že já si nemohu dovolit podruhé ohrozit své zaměstnání. Zvláště bez většího množství informací. To jistě chápete, že?“

Chvilku bylo ticho. „Samozřejmě. Respektuji vaše rozhodnutí.“ Agent FBI se lehce uklonil. Nějak se mu podařilo i tohle drobné gesto udělat s náznakem elegance.

Pendergast požádal řidiče, aby ho vysadil jeden blok před jeho činžákem. Když rolls-royce tiše odjel, kráčet pomalu po chodníku a byl hluboce zamyšlen. Po několika minutách se zastavil a zadíval se na dům, ve kterém žil: Dakota, rozložitá budova se strašidelnými chrlicí na rohu Central Park West. Ale tohle nebyla stavba, o které by přemýšlel: v mysli mu utanul malý polorozpadlý starý činžák číslo 16 na Water Street, kde kdysi žila Mary Greeneová.

Ten dům neposkytne žádné specifické informace; nestálo to za prohledání. A přece měl v sobě něco méně postižitelného. Nepotřeboval znát jen fakta a čísla z minulosti, ale i tvar domu a pocit, který vyvolává. Mary Greeneová tam vyrostla. Její otec byl součástí toho velkého exodu po občanské válce, kdy lidé odcházeli z farem do měst. Měla těžké dětství, ale mohlo být i šťastné. Nakladač a vykladač si na živobytí vydělal. Kdysi si hrála na těch kočičích hlavách. Dětský křik se odrážel od některých z těchto cihel. Potom si cholera vzala rodiče a navždycky jí změnila život. Bylo ale dalších nejméně třicet pět příběhů jako ten její, všechny skončily stejně krutě ve sklepní márnici.

Na konci bloku se cosi pohnulo, Pendergast se otočil. Starý muž v černém s buřinkou, který nesl tašku Gladstone, se namáhavě ploužil po chodníku a opíral se o hůl. Bylo to, skoro jako by Pendergastovo přemítání vyčarovalo postavu z minulosti. Stařec se k němu pomalu blížil, bylo slyšet, jak jeho hůlka klepe o kameny.

Pendergast ho chvíli zvědavě pozoroval, potom se znovu otočil k Dakotě chvilku ještě otálel, svěžím nočním vzduchem si chtěl pročistit hlavu Ale jasněho se tu nenašlo nic; zůstala jen Mary Greeneová, holčička, která se směje na kočičích hlavách.

7

DO SVÉ LABORATOŘE SE NORA VRÁTILA AŽ PO NĚKOLIKA DNECH. Otevřela staré kovové dveře, rozsvítila a zůstala stát. Všechno zůstalo, jak to opustila. Bílý stůl u vzdálené stěny: binokulární mikroskop, brašna s plovákovým vybavením, počítač. U stěny stály černé kovové skříňky se vzorky – dřevěné uhlí, předměty z různých etap doby kamenné, kost, další vzorky organického původu. Vzduch byl stále cítit prachem, lehce ho přebíjel kouř, borovice, jalovec. Na okamžik se jí zastesklo po domově v Novém Mexiku. Co vlastně dělá v New York City? Byla jihozápadní archeoložka. Její bratr Skip ji téměř každý týden přemlouval, aby se vrátila domů do Santa Fé. Pendergastovi řekla, že si nemůže dovolit přijít o práci tady v muzeu. Ale co nejhoršího by se mohlo stát? Mohla by dostat místo na univerzitě v Novém Mexiku nebo na Arizonské státní. Na obou jsou vynikající katedry archeologie a nemusela by vysvětlovat hodnotu své práce takovým blbounům, jako je Brisbane.

Myšlenka na Brisbanea ji probrala. Blbouni neblbouni, tohle je *Newyorské muzeum*. Další takovouhle příležitost už mít nebude – nikdy.

Vešla do kanceláře, zavřela za sebou dveře a zamkla je. Teď když dostala peníze na datování radiokarbonovou metodou, může se znovu pustit do skutečné práce. Alespoň jedno na celém tom fiasku bylo dobré: dostala peníze. Teď si může připravit dřevěné uhlí a organické materiály, aby je odnesla do radiokarbonové laboratoře na Michiganské univerzitě. Až bude mít v ruce tyto údaje, může skutečně začít pracovat na spojení Anasaziů a Aztéků.

Otevřela první skříňku a opatrně vyndala podnos s několika desítkami zazátkovaných zkumavek. Každá byla označena štítkem a v každé byl uložen samostatný vzorek: kousek dřevěného uhlí, zuhelnatělé semínko, fragment větve kukuřičného klasu, kousek dřeva nebo kosti. Vyjmula tři tácy a položila je na bílý stůl. Potom zapnula počítač a zobrazila si katalogové matrice. Začala vše prověřovat, ujistila se, že každý vzorek má odpovídající štítek s udáním místa nálezu. Vzhledem k tomu, že na údaje dostala injekci 275 dolarů, bylo důležité postupovat přesně.

Během práce se v duchu vrátila k událostem několika posledních dní. Kladla si otázku, zda se někdy vysprávi její vztah s Brisbaneem. Jako šéf je sice nemožný, ale je to šéf. A pěkně prohnáný. Dříve nebo později si ten chlap uvědomí, že pro všechny bude nejlepší, když zakopou válečnou sekuru a –

Nora najednou zavrtěla hlavou, měla pocit viny, že uvažuje takhle sobecky. Smithbackův článek jí způsobil velké potíže, ale co víc – zjevně inspiroval imitátorského vraha, jehož už bulvární plátky pojmenovaly „Chirurg“. Nechápala, jak si Smithback mohl myslet, že jí jeho článek pomůže. Vždycky o něm věděla, že je kariérista, ale tohle už přece jen bylo příliš. Fušerský, chorobný egocentrista. Vzpomněla si, jak ho poprvé viděla v Page v Arizoně obklopeného ženskými v plavkách, kterým rozdával autogramy. Alespoň se o to *snažil*. Takový vípек. Měla uvěřit prvnímu dojmu, který v ní vyvolal.

V mysli zabloudila od Smithbacka k Pendergastovi. Podivný muž. Nebyla si ani jistá, jestli má vůbec oprávnění pracovat na tomto případě. Že by FBI nechala jednoho ze svých agentů jednat takhle nezávisle? Proč se vždycky vyjadřoval tak vyhýbavě, když měl vysvětlit, z jakého důvodu ho právě tohle tolik zajímá? Měl jen takovou tajnůstkářskou povahu? V každém případě byla celá situace velmi podivná. Ale teď už je z toho venku a je moc ráda. Moc ráda.

A přece, když se vrátila ke zkumavkám, uvědomila si, že zase tak moc ráda vlastně není. Možná to bylo jen tím, že tohle třídění a kontrolování bylo únavné, ale Mary Greeneová a její smutný život zůstaly někde hluboko v její mysli. Temný ošuntělý činžák, patetické šaty, politováníhodný vzkaz...

Nesmí na to myslet. Mary Greeneová a její rodina už dávno nežijí. Bylo to tragické, bylo to příšerné, ale jí samotné se to netýkalo.

Dokončila třídění a pustila se do balení zkumavek do speciálních přepravních kontejnerů, vyplstrovaných styrofoamem. Vždycky je lepší rozdělit vzorky do třech várek pro případ, že by se některá nádoba ztratila. Uzavřela kontejnery a pustila se do vyplňování nákladových listů a přepravních štítků FedEx.

Ozvalo se klepání na dveře. Knoflík na nich se otočil, ale dveře jen zarachotily v rámu. Ohlédla se.

„Kdo je?“ zavolala.

Ozval se tlumený chraplavý šepot.

„Kdo?“ Vylekala se.

„Já. Bill.“ Skrytý hlas byl hlasitější.

Nora vstala se smíšenými pocity úlevy a zloby. „Co tady děláš?“

„Otevři.“

„Děláš si legraci? Vypadni odtud! A to hned!“

„Noro, prosím tě, tohle je důležité.“

„Důležité je, aby ses držel sakra daleko ode mě. Varuju tě.“

„Já s tebou *musím* mluvit.“

„Tak to by stačilo. Volám ostrahu.“

„Ne, Noro. Počkej!“

Zvedla telefon a navolila číslo. Důstojník, s nímž se spojila, řekl, že ji toho vetřelce s radostí zbaví. Hned se dostaví i se svými kolegy.

„Noro!“ křičel Smithback.

Posadila se k pracovnímu stolu a snažila se uklidnit. Zavřela oči. Nevšímej si ho. Prostě si ho nevšímej. Ochranka přijde za chvíli.

Smithback dál žadonil u dveří. „Pusť mě dál jen na minutku. Musíš něco vědět. Včera večer –“

Slyšela těžké kroky a pevný hlas. „Pane, vstoupil jste do zakázaného prostoru.“

„Hele! Nechte toho! Jsem reportér, pracuju pro –“

„Pojďte laskavě s námi, pane.“

Slyšela, jak se venku perou.

„Noro!“

Ve Smithbackově hlase bylo slyšet zoufalství. Proti své vůli šla ke dveřím, odemkla je a vystrčila hlavu. Smithbacka držel z každé strany statný příslušník ostrahy. Podíval se na ni, jeho neposlušná kadeř se vyčítavě pohupovala, jak se pokoušel vyprostit. „Noro, nemohu uvěřit, že jsi na mě zavolala ochranku.“

„Všechno v pořádku, slečno?“ zeptal se jí jeden z mužů.

„Ano. Ale ten chlap by tady neměl být.“

„Tudy, pane. Doprovodíme vás ke dveřím.“ Ochranka táhla Smithbacka pryč.

„Pusťte mě, vy blbouni! Oznámím vás, pane tři čtyři šest sedm.“

„Ano, pane, to určitě udělejte.“

„Neříkejte mi pane. Tohle je násilný útok.“

„Ano, pane.“

Muži ho chladnokrevně vedli chodbou k výtahu.

Když je Nora sledovala, cítila, že jí prostupují protichůdné pocity. *Chudák Smithback. Takový nedůstojný odchod.* Ale nakonec, řekl si o to sám. Už si zasloužil lekci. Nemůže si přece jen tak přijít, samé tajemství a ohromné drama, a čekat, že ona –

„Noro!“ ozval se z dolní haly křik. „Musíš mě vyslechnout, prosím! Pendergasta někdo napadl, četl jsem to v policejním přehledu. Je v St. Luke's-Roosevelt na Padesáté deváté. On –“

Potom byl Smithback pryč, jeho výkřiky umlčely dveře výtahu.

8

NIKDO NOŘE NIC NEŘEKL. AŽ PO VÍCE NEŽ HODINĚ MĚLA MOŽNOST promluvit s lékařem. Konečně se ukázal na chodbě, velmi mladý, ve tváři unavený a uštváný výraz a na bradě dvoudenní porost.

„Doktorka Kellyová?“ zeptal se a přitom se díval na desku s klipsem.

Vstala a jejich oči se setkaly. „Jak mu je?“

Na lékařově obličeji se objevil mrazivý úsměv. „Bude v pořádku.“ Zvědavě se na ni zadíval. „Doktorko Kellyová, jste lékařka –?“

„Archeoložka.“

„Aha. A váš vztah k pacientovi?“

„Je to přítel. Mohla bych ho vidět? Co se stalo?“

„Někdo ho včera večer bodl.“

„Panebože.“

„Minul srdce o pár centimetrů. Měl veliké štěstí.“

„Jak mu je?“

„Je v...“ Lékař se odmlčel. Slabý úsměv se objevil znovu. „Ve výborné náladě. Zvláštní člověk ten pan Pendergast. Při operaci trval na lokální anestezii – je to velmi nezvyklé, ještě jsem o tom ani neslyšel, ale on jinak odmítal podepsat souhlas s operací. Potom si vyžádal zrcadlo. Museli jsme jedno přinést z porodnického oddělení. Ještě nikdy jsem neměl tak, ehm, náročného pacienta.

V jednu chvíli mě napadlo, že mám na operačním stole chirurga. Víte, ti jsou jako pacienti nejhorší.“

„Na co chtěl zrcadlo?“

„Trval na tom, že se bude dívat. Jeho životně důležité funkce přestávaly fungovat a ztrácel spoustu krve, ale za každou cenu se chtěl podívat na ránu z různých úhlů, než nám vůbec dovolil operaci zahájit. Velmi zvláštní. Jakou má pan Pendergast profesi?“

„Pracuje u FBI.“

Úsměv se rozplynul. „Aha. Tak to leccos vysvětluje. Nejdříve jsme ho dali na společný pokoj – žádné jednolůžkové jsme neměli k dispozici –, ale potom jsme pro něj museli jeden rychle připravit. Přemístili jsme jednoho senátora.“

„Proč? Pan Pendergast si stěžoval?“

„Ne... on ne.“ Lékař na okamžik zaváhal. „Začal si na videu pouštět pitvu. Velmi názornou. Spolupacienti měli námitky. Samozřejmě na to měli nárok. A potom se začaly dít věci.“ Pokrčil rameny. „Nechtěl jíst nemocniční stravu, trval na tom, že si objedná jídlo z restaurace Balducci's. Odmítl nitrožilní kapačku. Odmítl léky proti bolesti – žádný oxycontin, dokonce nechtěl vicodin ani tylenol číslo tři. Musí mít strašlivé bolesti, ale nedává to na sobě znát. Když teď platí ustanovení o právech pacienta, mám svázané ruce.“

„To je mu velmi podobné.“

„Světlou stránkou na takhle podivných situacích je, že problematičtí pacienti se obvykle nejrychleji uzdravují. Je mi jen líto sestřiček.“ Lékař se podíval na hodinky. „Mohla byste tam teď zajít. Pokoj patnáct set jedna.“

Když Nora přistoupila k pokoji, zaregistrovala ve vzduchu slabý zápach: něco, co se lišilo od ostatních pachů starého jídla a alkoholu, který se vtírá do kůže. Něco exotického, voňavého. Z otevřených dveří se ozval pronikavý hlas. Zastavila se na prahu a tiše zaklepala.

Podlaha v pokoji byla pokrytá starými knihami, na nich se povalovala změt' map a novin. Z vysokých tyčinek ze santalového dřeva ve stříbrných pohárech se vinuly slabé kotouče dýmu. *Tak tohle je ta vůně*, pomyslela si Nora. U postele stála sestra, v jedné ruce svírala plastickou krabičku s tabletami a v druhé injekční stříkačku. Pendergast ležel na posteli v černém hedvábném županu. V televizi zavěšené na zdi sledoval rozevřené tělo, groteskní a zkrvavené, na němž pracovali tři lékaři. Jeden z nich právě vyjímал z lebky rozřezaný mozek. Odvrátila oči. Na nočním stolku bylo v misce máslo a zbytky humra.

„Pane Pendergaste, *trvám* na tom, že musíte dostat tuhle injekci,“ říkala sestřička. „Právě jste prodělal těžkou operaci. Musíte se vyspat.“

Pendergast vyndal ruku zpoza hlavy, sebral zaprášenou knihu, která ležela na ložním prádle, a nenuceně v ní začal listovat. „Sestro, nemám v úmyslu nechat si píchnout injekci. Usnu, až se mi bude chtít.“ Sfoukl prach ze hřbetu knihy a obrátil stránku.

„Zavolám pana doktora. Tohle je nepřijatelné chování. A všechna tahle špína je *nanejvýš* nehygienická.“ Máchla rukou oblaky prachu.

Pendergast přikývl a otočil další stránku.

Sestřička vyběhla kolem Nory na chodbu.

Pendergast se na ni podíval a usmál se. „Á, doktorka Kellyová. Pojdte dál a udělejte si pohodlí.“

Nora se posadila do křesla v nohách postele. „Je vám dobře?“

Přikývl.

„Co se stalo?“

„Nedával jsem pozor.“

„Ale kdo vám to udělal? Kde? Kdy?“

„Před mým bytem,“ utrousil, vypnul video dálkovým ovladačem a odložil knihu. „Nějaký muž v černém s hůlkou, na hlavě měl buřinku. Pokusil se mě uspat chloroformem. Zadržel jsem dech a předstíral ztrátu vědomí. Potom jsem se snažil utéct. Ale on byl neuvěřitelně silný, podcenil jsem ho. Pobodal mě a zmizel.“

„Mohl vás zabít!“

„To bylo také jeho záměrem.“

„Doktor mi říkal, že minul srdce jen o pár centimetrů.“

„Ano. Když jsem si uvědomil, že mě bodne, popadl jsem ho za ruku, aby nezasáhl místo, kde by mě řez mohl ohrožit na životě. Je to mimochodem velmi užitečný trik, pokud byste se někdy ocitla v podobné situaci.“

Lehce se naklonil dopředu. „Doktorko Kellyová, jsem pevně přesvědčen, že je to ten člověk, který zabil Doreen Hollanderovou a Mandy Eklundovou.“

Nora se na něj ostře podívala. „Co vás vede k takovému závěru?“

„Zahlédl jsem zbraň – chirurgický skalpel s čepelí, uzpůsobenou pro operativní protěti bubínku.“

„Ale... ale proč vy?“

Pendergast se usmál, ale v úsměvu bylo víc bolesti než veselí. „Na to není moc těžké odpovědět. Někde cestou jsme se ocitli příliš blízko pravdy. Vyplašili jsme ho. To je velmi pozitivní vývoj.“

„Pozitivní vývoj? Stále vám může hrozit nebezpečí!“

Pendergast zvedl bledé oči a upřeně se na ni zadíval. „Nejsem jediný, doktorko Kellyová. Vy a pan Smithback musíte být obezřelí.“ Lehce sebou cukl.

„Měl byste si vzít lék proti bolesti.“

„K tomu, co mám v úmyslu udělat, potřebuji mít čistou hlavu. Lidé se bez medikamentů proti bolesti obešli celá staletí. Jak už jsem říkal, měla byste být obezřelá. Nechodte v noci po ulicích sama. Velmi důvěřuji seržantovi O'Shaughnessymu.“ Strčil jí do ruky kartičku. „Kdybyste cokoli potřebovala, zavolejte mu. Já se dám za pár dní dohromady a propustí mě odtud.“

Přikývla.

„Mezitím by možná nebylo špatné, kdybyste si vzala den volna a odjela z města pryč. V Peekskillu bydlí jedna upovídaná osamělá stará paní, která by byla moc vděčná za návštěvu.“

Povzddechla si. „Vysvětlila jsem, proč vám už nemohu pomáhat. Zato vy jste mi pořád ještě neprozradil, proč věnujete čas těm starým vraždám.“

„Cokoli bych vám teď řekl, by nebylo úplné. Musím ještě udělat velký kus práce, musí do sebe zapadnout víc dílků skládačky. Ale mohu vás ujistit o jednom, doktorko Kellyová: toto není žádná frivolní exkurze. Je *nezbytné*, abychom se dověděli víc o Enochu Lengovi.“

Pokojem se rozhostilo ticho.

„Udělejte to pro Mary Greeneovou, když ne pro mě.“

Nora vstala a chystala se k odchodu.

„Doktorko Kellyová?“

„Ano?“

„Smithback není tak špatný chlap. Ze zkušenosti vím, že je na něj v tísní spolehnoutí. Byl bych klidnější, dokud tohle všechno nedovedeme do konce, kdybyste vy dva pracovali spolu –“

Nora zavrtěla hlavou. „V žádném případě.“

Pendergast zvedl ruku, byl trochu netrpělivý. „Udělejte to pro své vlastní bezpečí. A teď se musím vrátit ke své práci. Těším se, že se uvidíme zase zítra.“

Mluvil velmi rozhodným tónem. Nora odešla znepokojená. Znovu ji zatáhl zpátky do případu a teď jí ještě chtěl pověsit na krk toho bídáka Smithbacka. No, na Smithbacka zapomeň. Ten by tak akorát chtěl získat druhou část příběhu. On a jeho Pulitzerova cena! Rozhodla se, že raději pojede do Peekskillu. Ale sama.

9

SUTERÉNNÍ MÍSTNOST BYLA MALÁ A TICHÁ. SVOU JEDNODUCHOSTÍ připomínala mnišskou celu. Jen dřevěný stůl s úzkými nohami a tvrdá nepohodlná židle narušovaly monotónnost hrbolaté kamenné podlahy a vlhkých, neomítnutých stěn. Černá lampa na stropě vrhala přízračný modrý příkrov na čtyři předměty na stole: poznámkový blok v poškrábané a rozpadající se kůži; lakované plnicí pero; světlehnědý gumový pás a podkožní injekce.

Člověk na židli se postupně díval na každý jednotlivý předmět, všechny byly vzorně srovnány na desce stolu. Potom se velmi pomalu natáhl po injekci. Jehla se v ultrafialovém světle podivně, až skoro přízračně leskla. Sérum uvnitř skleněného válce skoro jako by čadilo.

Upřeně hleděl na sérum, otáčel ho ze strany na stranu, fascinovaly ho spirály ve stříkačce, nekonečné množství kotoučů. *Tohle* hledaly už starověké národy: kámen mudrců, svatý grál, skutečné jméno Boha. Tento objev si již vyžádal mnohé oběti – od něj osobně, od spousty těch, kdo darovali své životy pro zdokonalení takového objevu. Ale přijatelné bylo jakékoli množství obětí. Teď tady před ním byl vesmír života uvězněný ve skle. *Jeho* života. A když si pomyslí, že to všechno začalo jedinou věcí: neuronovou membránou caudy equiny, rozbíhavého snopce míšních uzlin s nejdelšími nervovými kořeny ze všech. Smočit všechny buňky těla v esenci neuronů, buňky, které neodumřely: tak jednoduché pojetí, a přece vývoj nesmírně komplikovaný.

Proces syntézy a rafinace byl složitý. A přesto si ho vychutnal, stejně jako rituál, který se chystal podstoupit. Poslední dělení buňky se pro něj stalo nábožným zážitkem. Bylo to jako nespočetné gnostické klíče, které musí věřící vykonat před samotným začátkem modlitby. Nebo jako když se cembalista propracovává devětadvaceti Goldbergovými Variacemi, aby se dostal k definitivní, čisté, prosté pravdě, kterou měl Bach na mysli.

Radost těchto úvah byla na okamžik zkazena myšlenkou na ty dva, kteří by ho zastavili, pokud by mohli: vyhledají ho, pečlivě půjdou po jeho stopě až do této přísně utajené místnosti a přeruší jeho ušlechtilou práci. Ten nejproblematictější už byl potrestán za to, že měl domněnku – i když nebyl potrestán podle jeho původního záměru. Ale stejně, existují ještě další metody, přijdou další příležitosti.

Opatrně odložil podkožní injekci stranou, natáhl se po deníku vázaném v kůži a otevřel jej na první straně. Najednou byl v místnosti cítit nový zápach: plíseň, hniloba, rozklad. Vždycky ho uchvacovala ironie, jak se téhle knize, která se celá dlouhá léta rozpadala, podařilo uchovat tajemství, které rozkladu bránilo.

Otácel stránky pomalu, láskyplně, prohlížel si raná léta horlivé práce a výzkumu. Nakonec se dostal až na poslední stránku, kde byly nové a stále ještě čerstvé poznámky. Odšrouboval klobouček plnicího pera a připravil se k poslednímu zápisu, v němž chtěl zaznamenat své nové postřehy.

Rád by ještě chvíli otálel, ale neodvažoval se: sérum vyžadovalo specifickou teplotu a po uplynutí určité doby ztratilo stabilitu. Prohlédl si desku stolu s povzdechem, který zazněl hodně lítostivě. I když to samozřejmě nebyla lítost, protože bezprostředně po aplikaci injekce přestanou působit tělesné jedy a oxidanty a zbrzdí se proces stárnutí – stručně řečeno, stane se to, co uniklo pozornosti nejchytřejších mozků tři tucty staletí.

Konal teď rychleji, zvedl gumový pás, zavázal si ho nad loktem pravé paže, poklepal vystouplou žílu, připravil jehlu proti předloketní jamce, zajel do žíly. A zavřel oči.

10

NORA ODCHÁZELA Z ČERVENÉHO, OZDOBAMI PŘEPLÁCANÉHO NÁDRAŽÍ PEEKSKILL a mžourala v jasném ranním sluníčku. Když nastupovala na Grand Central, přišlo. Ale tady byly na modré obloze nad starým nábřežím ve vnitřním městě jen malé obláčky. Třípatrové cihlové budovy stály těsně u sebe, vybledlá průčelí byla obrácena k Hudsonu. Za nimi ubíhaly úzké ulice směrem od řeky, k veřejné knihovně a radnici. O kus dál se na skalnatém úbočí rozkládaly domy starých částí města, na úzkých trávnících rostly letité stromy. Mezi stárnoucími domy byly rozesety menší a novější domky, autoopravna a španělsko-americký minimarket, který býval otevřený jen příležitostně. Všechno vypadalo ošuntělé a zastaralé. Bylo to pyšné staré město, které prodělávalo nepříjemné proměny, křečovitě se drželo své důstojnosti tváří v tvář rozkladu a zanedbání.

Zkontrolovala si cestu, jak ji popsala Clara McFaddenová do telefonu, potom se vydala vzhůru po Central Avenue. Zabočila vpravo na Washington, stará odřená kožená taška se jí pohupovala v jedné ruce, a mířila na Simpson Place. Cesta vedla prudce vzhůru a Nora se trochu zadýchala. Mezi stromy za řekou prosvítal ochranný val Bear Mountain: směsice podzemních odstínů žluté a červené promíchané tmavšími ostrůvky douglasek a borovic.

Dům Clary McFaddenové byl polorozpadlý, s břidlicovou mansardovou střechou, lomenicemi a dvěma vížkami, ozdobenými arkýřovými okny. Bílá barva oprýskávala. Uzavřený krytý vchod byl zvýrazněn vřetenovým vlysem. Když kráčela po krátké příjezdové cestě, mezi stromy zavanul vítr a kolem ní se ve víru vznášelo listí. Vyšla ke krytému vchodu a zazvonila na těžký bronzový zvonek.

Uběhla minuta, potom dvě. Už se chystala zazvonit znovu, ale vtom si vzpomněla, že jí stará paní říkala, aby rovnou vešla.

Sevřela velkou bronzovou kulatou kliku u dveří a zatlačila; dveře se otevřely se skřípáním málo používaných pantů. Vešla do předsíně a pověsila si kabát na osamělý věšák. Páchlo to tam prachem, starými látkami a kočkami. Sešlapané schody se vinuly vzhůru a vpravo uviděla široké dveře s klenutím, rámované vyřezávaným dubem, které vedly do prostoru připomínajícího salon.

Zevnitř se ozval hlas, sice poznamenaný stářím, ale překvapivě silný: „Jen pojdte dál.“

Nora se zastavila ve vchodu. Proti jasnému světlu venku tady panovalo šero, vysoká okna byla zatažená tlustými zelenými závěsy se zlatými střapci na konci. Když její oči přivykly, uviděla starou ženu oblečenou do krepové látky a tmavého bombasinu usazenou ve viktoriánském ušáku. Bylo tam tak husté šero, že Nora nejprve viděla jenom bílý obličej a bílé ruce, které jako by se vznášely volně v prostoru. Žena měla přivřené oči.

„Nebojte se,“ řekla odhmotněným hlasem.

Nora postoupila o další krok dovnitř. Bílá ruka se pohnula, pokynula jí na další ušák přikrytý krajkovou dečkou. „Posadte se.“

Usedla s velkou opatrností. Z křesla se vznesl oblak prachu. Zaslechla šustivý zvuk, jak černá kočka vyběhla zpoza záclony a zmizela v šerém ústraní pokoje. ‘

„Děkuji, že mě přijmete,“ řekla Nora.

Bombasin zapraskal, jak žena zvedla hlavu. „Copak chcete, dítě?“

Otázka byla nečekaně přímá, tón hlasu velmi ostrý.

„Slečno McFaddenová, chtěla jsem se vás zeptat na vašeho otce Tinburyho McFaddena.“

„Moje milá, budete mi muset ještě jednou zopakovat své jméno. Už jsem stará a paměť mi přestává sloužit.“

„Nora Kellyová.“

Stará žena zvedla ruku a zatáhla za řetízek lampy vedle křesla. Měla těžké stínidlo se střapci a vydávala kalné žluté světlo. Teď Nora viděla Claru McFaddenovou lépe. Obličej měla starý a vpadlý, bledé žíly prosvítaly kůží, která připomínala pergamen. Paní si ji několik minut prohlížela párem třpytivých očí.

„Děkuji vám, slečno Kellyová,“ řekla a znovu lampu zhasla. „Co přesně chcete o mém otci vědět?“

Nora vyndala z tašky desky a v šeru se snažila rozluštit otázky, které si načmárala ve vlaku cestou z Grand Central. Byla ráda, že přišla připravená; rozhovor na ni zatím působil nečekaně zastrášujícím dojmem.

Stará žena vzala něco ze stolu vedle ušáku: staromódní püllitrovou láhev se zelenou vinětou. Nalila si trochu tekutiny na kávovou lžičku, polkla ji a lžičku položila zpátky. Další černá kočka, nebo možná tatáž, vyskočila staženě na klín a začala slastně příst, když ji žena hladila.

„Váš otec byl kurátor v Newyorském přírodopisném muzeu. Byl kolega Johna Canadaye Shottuma, kterému patřil kabinet kuriozit na dolním Manhattanu.“

Stará paní neodpověděla.

„A znal se s vědcem, který se jmenoval Enoch Leng.“

Slečna McFaddenová jako by zůstala úplně bez hnutí. Potom promluvila s kyselou ostrostí, její hlas prořízl těžký vzduch. To jméno jako by ji probudilo. „Leng? Co je s Lengem?“

„Chtěla jsem se zeptat, jestli víte něco o doktoru Lengovi. Nebo jestli máte nějaké dopisy či papíry, které se k němu vztahují.“

„Samozřejmě že něco o Lengovi vím,“ ozval se pronikavý hlas. „Je to muž, který zabil mého otce.“

Nora seděla a ohromeně mlčela. O vraždě McFaddena se nikde nedočetla. „Prosím?“ zeptala se.

„Ano, všichni tvrdili, že jenom zmizel, já vím. Ale mylili se.“

„Jak to víte?“

Ozvalo se další zašustění. „Jak? Tak já vám to povím.“

Slečna McFaddenová znovu rozsvítila lampu a ukázala Noře velkou starou zářámovanou fotografii. Byl to vybledlý portrét mladého muže ve strohém, upnutém obleku. Usmíval se: z rámečku svítily dva přední stříbrné zuby. Uličnická páska ukrývala jedno oko. Ten muž měl úzké čelo a vystouplé lící kosti jako Clara McFaddenová.

Rozhovořila se nepřírozeně silným a zlobným hlasem. „Tohle vyfotili krátce potom, co můj otec přišel na Borneu o oko. Byl sběratel, víte. V mládí prožil několik let v Britské východní Africe. Shromáždil slušnou sbírku afrických savců a artefaktů, které získal od domorodců. Po návratu do New Yorku se stal kurátorem v novém muzeu, které tehdy právě otevřel jeden jeho kolega, rovněž člen Lycea, v Newyorském přírodopisném muzeu. Tehdy to bylo úplně jiné, slečno Kellyová. Zpočátku byli kurátoři muzea zámožní muži, kteří byli pány svého času jako můj otec. Neměli žádné systematické odborné vzdělání. Byli to amatéři v nejlepším slova smyslu. Můj otec se vždycky zajímal o podivnosti a zvláštní věci. Víte, slečno Kellyová, co jsou kabinet kuriozit?“

„Ano,“ řekla Nora a psala si poznámky co možná nejrychleji. Napadlo ji, že si měla přinést diktafon.

„V New Yorku jich tehdy pár bylo. Ale Newyorské muzeum je všechny odsunulo na druhou kolej. Úkolem mého otce v muzeu bylo získat kabinet sbírek, které vedle muzea nemohly přežít. Dopisoval si s mnoha vlastníky kabinetů: rodina Delacourtových, Phineas Barnum, bratři Cadwaladerovi. Jeden kabinet měl také John Canaday Shottum.“ Stará paní si nalila další lžičku z lahve. Ve světle se Noře podařilo přechýlit vinětu: *Rostlinné tonikum Lydie Pinkhamové*.

Nora přikývla. „Kabinet přírodních výtvarů a kuriozit J. C. Shottuma.“

„Přesně tak. Tehdy byl jen úzký okruh vědců a všichni náleželi k Lyceu. Muži různých schopností, dodala bych. Shottum patřil k Lyceu, ale byl šoumen stejně jako vědec. Otevřel kabinet na Catherine Street, vybíral minimální vstupné. Měl stále zákazníky mezi příslušníky nižších společenských tříd. Na rozdíl od většiny svých kolegů Shottum tímto způsobem zlepšoval nepříznivý stav vzdělání chudých vrstev. Proto svůj kabinet otevřel v tak nevábne čtvrti. Zajímal se především o využití přírodovědy pro lepší informovanost a vzdělávání mládeže. V každém případě potřeboval pomoci s identifikací a klasifikací sbírek od rodiny jednoho mladého muže, kterého zabili domorodci na Madagaskaru.“

„Alexander Marysas.“

Směrem od staré paní se ozvalo zašustění. Znovu zhasla světlo, místnost se ponořila do temnoty a portrét jejího otce tonul ve stínu. „Zdá se, že toho víte hodně, slečno Kellyová,“ řekla podezřívavě Clara McFaddenová. „Doufám, že vás neobtěžuji svým příběhem.“

„Vůbec ne. Pokračujte, prosím.“

„Shottum měl prašpatný kabinet. Můj otec mu čas od času pomohl, ale bylo to pro něj únavné. Nebyla to dobrá sbírka. Velmi nahodilá, bez systému. Lákadlo na chudé, hlavně na nezvedence, jeho exponáty měly vždycky sklon k senzacnosti. Dokonce měl něco, čemu říkal ‚galerie nepřírodních zrůdností‘. Podle mě se nechal inspirovat Komnatou hrůzy Madame Tussaud. Říkalo se, že někteří lidé se z jeho galerie už nikdy nevrátili. Všechno to samozřejmě byly hlouposti, nejspíš si je vymyslel Shottum sám, aby měl větší návštěvnost.“

Clara McFaddenová vzala krajkový kapesník a zakašlala do něj. „Přibližně tou dobou do Lycea vstoupil muž jménem Leng. Enoch Leng.“ V jejím hlase bylo znát hlubokou zášť.

Nora cítila, jak jí srdce začalo tlouci. „Znala jste Lenga?“

„Otec o něm hodně mluvil. Hlavně ke konci. Můj otec, víte, měl nemocné oko a špatné zuby. Leng mu pomohl, aby mu udělali stříbrný můstek a zvláštní brýle s nezvykle silnými čočkami. Vypadalo to, že je něco jako vševěd.“

Znovu zastrčila kapesník někam mezi sklady svého oblečení a vzala si další lžičku elixíru. „Říkalo se, že pochází z Francie, z nějakého horského městečka u belgických hranic. Proslýchalo se, že je baron, z urozené rodiny. Víte, vědci mají moc rádi klepy. New York City bylo v té době velmi provinční a Leng udělal dost velký dojem. Nikdo nepochyboval o tom, že je velmi vzdělaný. Mimořádně, říkal si doktor a prý byl chirurg a chemik.“ Mluvila velmi kysele.

Zrnka prachu se vznášela v těžkém vzduchu. Kočičí předení nekonečně rachotilo, znělo jako turbína.

Pronikavý hlas znovu prořízl vzduch. „Shottum hledal kurátora pro svůj kabinet. Leng projevil zájem, i když dostal mizerný plat. Nicméně pronajal si místnosti v horním poschodí kabinetu.“

Potud všechno souhlasilo s podrobnostmi ve Shottumově dopise. „A kdy to bylo?“ zeptala se Nora.

„Na jaře roku osmnáct set sedmdesát.“

„Leng v kabinetu bydlel?“

„Muž s původem, jaký měl Leng, že by *bydlel* ve Five Points? Samozřejmě ne. Ale stranil se společnosti. Byl zvláštní, těžko pochopitelný, vyjadřování i způsoby měl velmi formální. Nikdo, dokonce ani můj otec, nevěděl, kde bydlí. Leng se nikomu nesvěřoval.“

Většinu času trávil ve Shottumově kabinetu nebo v Lyceu. Jak si vzpomínám, původně se počítalo, že v kabinetě bude pracovat jen jeden nebo dva roky. Zpočátku byl Shottum s Lengovou prací velmi spokojen. Leng připravil katalog celé sbírky, všechno popsal a označil štítky. Ale potom se něco stalo – můj otec nikdy nevěděl co – a zdálo se, že Shottum začal Lenga podezírat. Shottum ho chtěl požádat, aby odešel, ale váhal s tím. Leng slušně platil za to, že používal třetí poschodí, a Shottum potřeboval peníze.“

„Jaké pokusy Leng dělal?“

„Asi jako ostatní. Všichni muži vědy měli laboratoře. Můj otec také.“

„Zmínila jste se, že váš otec nevěděl, proč Shottum pojal podezření?“ To by znamenalo, že McFadden nikdy nečetl dopis ukrytý v bedýnce ze sloní nohy.

„Přesně tak. Můj otec na něj v tomto smyslu nenaléhal. Shottum byl vždycky poněkud excentrický člověk, užíval opium a míval záchvaty melancholie a otec ho podezíral, že je duševně nevyrovnaný. Potom v jeden letní večer v roce osmnáct set osmdesát jedna Shottumův kabinet vyhořel. Požár byl tak prudký, že se našlo jen pár rozpadlých zbytků Shottumových kostí. Údajně vypukl v prvním poschodí. Od rozbité petrolejové lampy.“ Hlas měla plný hořkosti.

„Domníváte se, že to bylo jinak?“

„Můj otec dospěl k přesvědčení, že požár založil Leng.“

„Víte proč?“

Stařenka zavrtěla hlavou. „Nesvěřil se mi.“

Po chvíli pokračovala. „Přibližně v době, kdy došlo k požáru, přestal Leng docházet na schůze Lycea. Přestal chodit i do Newyorského muzea. Můj otec s ním ztratil kontakt. Zdálo se, že z vědeckých kruhů úplně zmizel. Uplynulo určitě třicet let a teprve potom se znovu objevil.“

„Kdy to bylo?“

„Za první světové války. Tehdy jsem byla ještě malá. Víte, můj otec se oženil hodně pozdě. Přišel mu dopis od Lenga. Velmi vstřícný, kde vyjádřil přání obnovit jejich přátelství. Můj otec to odmítl. Leng trval na svém. Začal docházet do muzea, chodíval na přednášky mého otce, hodně času trávil v tamním archivu. Mého otce to velmi rozrušilo a po nějaké době začal mít i strach. Dělal si

takové starosti, že podle mě se o tom dokonce bavil s jistými členy Lycea s nimiž si byl blízký. James Henry Perceval a Dumont Burleigh – ta dvě jména mi teď vytanula na mysli. Několikrát přišli, krátce před koncem.“

„Aha.“ Nora si naškrábala další poznámky. „Ale vy jste se s Lengem nikdy nesetkala?“

Po odmlce stařena řekla: „Setkala jsem se s ním jednou. Bylo to pozdě v noci, tehdy k nám přišel se vzorkem pro mého otce. Nepustili ho dovnitř. Vzorek tam nechal. Byl to rytý artefakt z jižních moří, měl malou hodnotu.“

„A?“

„Můj otec následujícího dne zmizel.“

„A vy jste přesvědčená, že za tím byl Leng?“

„Ano.“

„Jak?“

Stařenka si uhladila vlasy. Upřela na ni ostré oči. „Milé dítě, jak bych to asi mohla vědět?“

„Ale proč by ho Leng zabíjel?“

„Jsem přesvědčená, že můj otec na Lenga něco našel.“

„V muzeu vyšetřování neproběhlo?“

„Nikdo Lenga v muzeu neviděl. Nikdo ho neviděl, když mého otce navštívil. Neexistoval jediný důkaz. Ani Perceval, ani Burleigh nepromluvili. Pro muzeum bylo jednodušší zostudit jméno mého otce – prostě oznámit, že z neznámého důvodu utekl –, než se pustit do vyšetřování. Tehdy jsem byla malá. Když jsem vyrostla a zažádala jsem o znovuvyšetření případu, neměla jsem co nabídnout. Odbyli mě.“

„A vaše matka? Měla nějaké podezření?“

„Tou dobou už byla po smrti.“

„Co se stalo s Lengem?“

„Po návštěvě u mého otce ho nikdo neviděl ani o něm neslyšel.“

Nora se nadechla. „Jak Leng vypadal?“

Clara McFaddenová neodpověděla hned. „Nikdy na něj nezapomenu,“ řekla nakonec. „Četla jste ‚Pád domu Usherů‘ od Poea? V tom příběhu je popis, a když jsem na něj narazila, strašně mě to zasáhlo. Ten popis totiž úplně přesně odpovídal Lengovi. Dodnes si tu pasáž pamatuji a dokážu ji citovat zpaměti: ‚mrtvolně bledá pleť; oči velké, průzračné a nesrovnatelně třpytné... něžně vykroužená brada, jen málo vyčnělá, zračící jistý nedostatek duševní energie.‘ Leng měl světlé vlasy, modré oči, orlí nos. Staromódní černý kabát, chodil formálně oblečený.“

„Uvádíte velmi živý popis.“

„Leng byl typ člověka, který s vámi zůstává dlouho poté, kdy od vás odešel. A přece, víte, nejvíc si z něho pamatuji hlas. Měl ho hluboký, zvučný, se silným přízvukem a zněl tak podivně, jako by současně hovořili dva lidé.“

Zdalo se, že šero v salonu nevysvětlitelně houstne. Nora polkla. Už položila všechny otázky, které měla připravené. „Děkuji vám mockrát, slečno McFaddenová, že jste si na mě udělala čas,“ řekla, když vstala.

„Proč s tím teď začínáte?“ zeptala se najednou stará paní.

Nora si uvědomila, že nejspíš nečetla ten článek v novinách ani neslyšela nic o Chirurgických okopírovaných vraždách. Přemýšlela, co má říct. Rozhlédla se po místnosti, temné, plné stínů. Nechtěla být tím, kdo naruší svět této ženy.

„Dělám průzkum prvních kabinetů kuriozit.“

Stará paní ji provrtala třpytivým okem. „Zajímavé téma, dítě. A možná nebezpečné.“

11

ZVLÁŠTNÍ AGENT PENDERGAST LEŽEL NA NEMOCNIČNÍM LŮŽKU, nehýbal se – kromě bledých očí. Sledoval Noru Kellyovou, jak odchází z pokoje a zavírá dveře. Podíval se na nástěnné hodiny: přesně devět večer. Dobrý čas, aby mohl začít.

V duchu si opakoval každé slovo, které Nora při své návštěvě řekla, pátral po nějakém banálním faktu nebo povrchní poznámce, kterou možná opominul, když ji slyšel poprvé. Ale nic víc v tom nebylo.

Její návštěva v Peekskillu potvrdila jeho nejčernější podezření: Pendergast byl už dávno předtím přesvědčen, že Leng zabil Shottuma a podpálil kabinet. Byl si jistý, že Leng má prsty i v McFaddenově zmizení. Shottum určitě slovně napadl Lenga krátce po tom, kdy uložil dopis do bedýnky ze sloní nohy. Leng ho zabil a vraždu zamaskoval požárem.

Přesto ale nejpálčivější otázky zůstaly. *Proč* Leng prováděl své operace právě v kabinetu? Proč dobrovolně poskytoval své služby domům průmyslu rok předtím, než zabil Shottuma? A kam po požáru přemístil svoji laboratoř?

Pendergast ze zkušenosti věděl, že masoví vrazi jsou nepořádní: chybí jim opatrnost a nechávají za sebou stopy. Ale Leng se samozřejmě choval úplně jinak. Přísně řečeno ho za masového vraha nelze označit. Byl pozoruhodně chytrý. Kamkoli přišel, zanechal po sobě negativní dojem; jeho typickým rysem bylo, že o něm nikdo nevěděl téměř nic. Naskýtala se možnost dovědět se o něm i víc, ale všechno se skrývalo hluboko pod spoustou informací, poházených po podlaze nemocničního pokoje. Existoval jediný způsob, jak tu informaci vyhledat. Pouhý průzkum nepostačí.

Navíc se přidružil problém, že v tomto případě ztrácí objektivitu, emocionálně je s ním stále spjatější. Pokud se maximálně neovládne, neprosadí svou obvyklou disciplínu, neuspěje. Nemohl si dovolit neuspět.

Přišel čas vydat se na cestu.

Pendergast upřel oči na zmet' knížek, map, starých novin a časopisů na několika chirurgických vozících ve svém nemocničním pokoji. Očima přejížděl vratké hromádky materiálů. Jediný nejdůležitější papír měl na nočním stolku: plány Shottumova kabinetu. Naposledy je zvedl a podíval se na ně, aby si je dopodrobna zapamatoval. Vteřiny ubíhaly. Odložil zažloutlý plán.

Nadešel čas. Ale nejdříve musel udělat něco s tou nesnesitelnou krajinou hluku, která ho obklopovala.

Když se jeho stav zlepšil z vážného na stabilizovaný, přemístil se z nemocnice St. Luke's-Roosevelt do nemocnice Lenox Hill. Staré zdravotnické zařízení na Lexington Avenue mělo nejsilnější zdi ze všech budov ve městě s výjimkou jeho staré Dakoty. Dokonce i tady ale na něj útočily zvuky: nad postelí vrčel přístroj na měření kyslíku v krvi; tlachání sestřiček; syčení a pípání telemetrických přístrojů a ventilátorů; odvedle chrápání pacienta se zduřelými nosními mandlemi; hlomoz sacích vzduchových trubíc hluboko ve stěnách a ve stropě. Fyzicky ty zvuky nešlo nijak umlčet, ale dosáhnout toho bylo možné i jiným způsobem. Hrou silné mysli, kterou si vypěstoval, adaptací *Chongg Ran*, prastaré bhútánské buddhistické meditace.

Zavřel oči. V duchu si představil šachovnici na dřevěném stole v záplavě žlutého světla. Potom si vytvořil dva hráče. První z nich zahájil tahem hru; po něm táhl druhý. Následovala rychlá partie šachu; a po ní další a ještě další. Dva hráči změnili strategii, přešli do upravených protiútoků: obrácený Hanham, hra dvou jezdců v obraně, vídeňský gambit.

Stále vzdálenější zvuky se jeden po druhém vytrácely.

Když skončila poslední hra remízou, Pendergast veškeré šachové potřeby zrušil. Potom v temnotě svého vnitřního zraku vytvořil čtyři hráče, rozesadil je kolem karetního stolku, Bridge mu vždycky připadal noblesnější a inteligentnější než šachy, ale málokdy jej s

někým hrál, protože mimo svou rodinu našel jen málo soupeřů, s nimiž by ho to bavilo. Teď hra začala, každý hráč se soustředil jen na svých třináct karet, každý zůstal sám s vlastní strategií a intelektuálními schopnostmi. Hra začala trumfováním, slamy a propracovanými finesami. Pendergast si pohrával s hráči, střídal Blackwoodův, Gerberův a Staymanův postup, vymyslel roztěkaného vydražitele, špatně pochopil signály mezi East a West.

Než byl dovršen první robber, veškeré rušivé momenty zmizely. Hluky utichly. V jeho mysli kralovalo jen hluboké ticho. Pendergast se obrátil ještě hlouběji dovnitř.

Nadešel čas, aby se začal procházet pamětí.

Několik minut soustředěné duševní koncentrace minulo. Nakonec se cítil připravený.

Ve svém vnitřním vidění vstal z postele. Cítil se lehký a nehmotný jako duch. Viděl sám sebe, jak prochází prázdnými nemocničními chodbami, schodišťovou šachtou, přes klenuté foyer a ven na široké vstupní schodiště.

Jenomže budova už nebyla nemocnice. Před sto dvaceti lety byla známá jako Newyorský starobinec pro souchotináře.

Pendergast stál chvíli na schodech, v nastávajícím soumraku se rozhlížel. Na západ směrem k Central parku se Upper East Side proměnila ve spleť prasečích farem, neobdělané půdy a kamenitých vyvýšenin. Na mnoha místech se rychle rozrůstaly skupinky chatrčí, byly nalepené jedna na druhé, jako by se chtěly uchránit proti přírodním živlům. Petrolejové lampy na přístupové cestě, tak daleko od lidnatého centra města, byly rozestavěné v nepravidelných intervalech a na sešerelý makadam vrhaly malé kroužky světla.

Naděje byla malá, nejasná: detail na tomto místě nebyl důležitý. Přesto si Pendergast dovolil vzorek vzduchu. Byl v něm hodně cítit uhelný kouř, vlhká hlína a koňský hnůj.

Sešel ze schodů, zabočil na Sedmdesátou Šestou ulici a vydal se východním směrem k řece. Tady bydlelo víc lidí, novější pískovcové budovy sousedily se stavbami ze dřeva. Kočáry se kolébaly po slámou poházené ulici. Lidé ho mlčky míjeli, muži v oblecích s úzkými klopami, ženy v šatech s honzíky a klobouky se závojem.

Na další křižovatce nastoupil do tramvaje a zaplatil pět centů za jízdu na Čtyřicátou druhou ulici. Tam přestoupil na nadúrovňovou dráhu do Bowery & Třetí avenue; zaplatil dalších dvacet centů. Tato extravagantní cena mu zajistila místo v luxusním vagónu se záclonkami na oknech a plyšovými sedadly. Parní lokomotiva táhla za sebou vlak, který se jmenoval *Chauncey M. Depew*. Když vlak svištěl na jih, Pendergast seděl bez hnutí na sedadle polstrovaném bavlněným sametem. Pomalu znovu dovolil zvukům vstoupit do svého světa: nejprve klapotu kol na kolejích, potom tlachání cestujících. Plně se soustředili na to nejdůležitější v roce 1881: uzdravení prezidenta a nadcházející vyjmutí kulky z těla; regata jachtařského klubu Columbia na řece Hudson ten den odpoledne; zázračné léčebné účinky magnetického oděvu Wilsonia.

Samozřejmě tu byly stále ještě mezery – nezřetelné temné skvrny jako mlha –, o nichž měl málo informací, nebo vůbec žádné. Žádný přechod paměti nebyl nikdy úplný. Určité detaily z historie se nenávratně ztratily.

Když vlak nakonec dojel do dolních pasáží Bowery, Pendergast vystoupil. Chvilku stál na nástupišti, rozhlížel se, teď už pozorněji. Nadúrovňové koleje byly postaveny spíše nad chodníky než uprostřed ulice a plátěné rolety pod nimi byly potažené mastným nánosem odkapávajícího oleje a popela. *Chauncey M. Depew* zaječel a vyřítel se na další stanici. Kouř a oblaka jisker vypouštěl do ztěžklého vzduchu.

Sestoupil po skeletových dřevěných schodech do přízemí před malý obchod. Podíval se na vývěsní štít: *George Washington Abacus, fyziognomický operátor a profesor lazebnických umění*. Široká hlavní třída před ním bylo moře pohupujících se cylindrů. Tramvaje a koňské povozy se hnaly středem cesty. Pouliční prodavači nejružnějšího zboží se strkali na úzkém chodníku a slyšet bylo jen je, jak vykřikují do světa, co všechno svým zákazníkům nabízejí. „Hrnce a pánve!“ křičel dráteník. „Nechte si spravit hrnce a pánve!“ Mladá žena vezla veliký kouřící kotel na kolečkách a křičela: „Ustřice! Kupte si parádní, výborné ustřice!“ Vlevo od Pendergasta nějaký muž prodával horkou kukuřici z dětského kočárku, vyndal klas, potřel ho látkou namočenou v másle a držel klas tak, aby nalákal kolemjdoucí. Pendergast zavrtěl hlavou a klestil si cestu davem. Lidé kolem do něj strkali; na okamžik ho zahálila mlha, ztratil koncentraci; potom se zase vzpamatoval. Scenerie se vracíla.

Sel na jih, postupně zaměstnal plně všech pět smyslů, aby vnímal své okolí. Hluk byl téměř zdrcující: klapot koňských kopyt, nespočet útržků hudby a zpěvu, ječení, hulákání, ržání, klení. Vzduch byl prosycen zápachem potu, hnoje, levných parfémů a pečeného masa.

Dole na Bowery číslo 43 hrál Buffalo Bill Skauta z planin, divadelní představení ve Windsoru. Následovalo několik dalších divadel, velké nápisy oznamovaly názvy právě uváděných kusů: *Fedora*, *Peckův špatný hoch*, *Temnota na sever*, *Kit*, *arkansaský cestovatel*. Slepý veterán z občanské války ležel mezi dvěma vchody a prosebně před sebou držel kelímek.

Pendergast prošel kolem něj a sotva se na něj podíval.

Na rohu se zastavil, jen aby se zorientoval, potom zahrnul na East Broadway Street. Z horečného shonu na Bowery vstoupil do tiššího světa. Procházel kolem bezpočtu obchodů starého města, v tuto hodinu už temných, se staženými roletami: sedlářství, kloboučnictví, zastavárny, jatka. Některé budovy se daly zařadit již na první pohled. Jiné – v místech, která se Pendergastovi nepodařilo identifikovat, – byly nevýrazné a přízračné, zahalené ve stejné nezřetelné mlze.

Na Catherine Street zabočil k řece. Na rozdíl od East Broadway tady všechny podniky – hospody, kde se podával grog, ubytovny pro námořníky, ústřicové bary – byly otevřené. Lampy vrhaly na ulice odpuzující červené pruhy světla. Na rohu se vynořila cihlová budova, nízká a dlouhá, samá šmouha od sazí. Žulové římsy a obloukové překlady byly důkazem, že dům postavil někdo v ubohé napodobenině neogotického stylu. Nade dveřmi visel dřevěný vývěsní štít se zlatými písmeny, lemovanými černou linkou.

KABINET PŘÍRODNÍCH VÝTVORŮ A KURIOZIT J. C. SHOTTUMA

Tři holé žárovky v drátěných klecích osvětlovaly vstup, který jako by upíral tvrdý pohled do ulice. U Shottuma měli otevřeno. Najatý muž u dveří vykřikoval. Pendergast v silném hluku jeho slovům nerozuměl. Velký reklamní štít na chodníku před kabinetem upozorňoval na atrakce – *Přijďte a uvidíte dítě se dvěma mozky a nezapomeňte na náš nový přírůstek okouzlujících žen, které se koupou v opravdové vodě*.

Pendergast stál na rohu, všechno kolem se rozplývalo do mlhy, jak se soustředil na budovu před sebou, a úzkostlivě vzpomínal na každý detail. Pomalu se mu před očima zaostřovaly stěny – ušpiněná okna, interiéry, bizarní kolekce, bludiště výstavních sálů – jak mu v mysli vytanulo velké množství informací, které shromáždil.

Když byl hotov, vykročil a postavil se do fronty. Zaplatil dvě penny muži v umaštěném vysokém cylindru a vešel. Hned u vchodu ho uvítala nízká vstupní hala, na vzdáleném konci jí dominovala lebka mamuta. Vedle ní stál moly prožraný hnědý medvěd, indiánská kánoe z březové kůry, zkamenělé poleno. Bloudil očima po místnosti. Velká stehenní kost *předpotopního monstra* byla opřená o stěnu a dále tam byly bez ladu a skladu rozložené další eklektické vzorky. Věděl, že lepší exponáty jsou vystaveny dál.

Chodby se rozbíhaly doleva a doprava, vedly k halám, kde se hemžily spousty lidí. Ve světě bez filmů, televize a rádia – kde cestování bylo výsadou jen těch nejbohatších – nebyla popularita takových míst ničím překvapivým. Pendergast se vydal doleva.

V první části haly byla vystavena systematická kolekce vycpaných ptáků, rozmístěných na policích. Chabý pokus vtláčit do těchto prostorů alespoň trochu vzdělání nevyvolal u lidí žádný zájem, davy proudily k méně povznášejícím exponátům, které je čekaly dále.

Chodba vyústila do velké haly, kde byl horký a těžko dýchatelný vzduch. Uprostřed stálo cosi podobného vycpanému muži, hnědému a seschlému, s výrazně ohnutýma nohama, který v ruce třímál hůl. Na ceduli pod ním stálo: *Pygmejce z nejčernější Afriky, jenž se dožil věku 355 let, zemřel po smrtelném uštknutí hadem*. Když se člověk podíval pozorněji, zjistil, že je to oholený orangutan, upravený tak, aby se hodně podobal člověku, nejspíš konzervovaný uzením. Odporně zapáchal. O kousek dál stála egyptská mumie v dřevěném sarkofágu, opřené o zed'. Vystavovali tam i vztyčenou kostru bez lebky, na cedulce pod ní stálo: *Ostatky krásné hraběnky Adele de Brissac, popravené gilotinou v Paříži v roce 1789*. Vedle byl zrezavělý kus železa potřísněný červenou barvou a označený nápisem: *Tímto břitem byla srážata*.

Pendergast zůstal stát uprostřed haly a obrátil svou pozornost na hlučné návštěvníky. Trochu ho překvapili. Přišlo mnohem víc mladých lidí, než by předpokládal, daleko větší vzorek společnosti od nejvyšších vrstev po ty hodně nízké. Vykračovali si tu mladí frajeři a pasáci, bafali z cigár, povýšeně se smáli nad exponáty. Pyšně se tu promenovala skupina neurvale vyhlížejících mladíků, všichni si okázale vykračovali v červených flanelových hasičských halenách, v pantalonech z černého jemného vlněného sukna a měli napomádované vlasy do lokýnek, čímž se od ostatních vyčlenili jako Bowery Boys. Byla tam děvčata z chudobince, děvky, hulváti, pouliční prodáváci a barmani. Stručně řečeno, titíž lidé jako na ulicích venku. Teď když už většina z nich skončila pracovní doba, se šli pobavit ke Shottumovi. Dvě penny na vstupné měl každý.

Dvoje dveře na vzdáleném konci haly vedly k dalším expozicím, jedny k uhrančivým ženám, druhé byly označené nápisem *Galerie nepřírozených zrůdností*. Právě exponáty za těmi úzkými a temnými dveřmi chtěl Pendergast vidět.

Lidé už tady mluvili tlumeně a návštěvníků ubylo, většinou sem přišli nervózní mladíci s pusou dokořán. Karnevalová atmosféra se změnila v cosi tiššího, tajemnějšího. Temnota, stísněnost, ticho – vypočteno tak, aby v návštěvnících vyvolalo pocit strachu.

První vystavený exponát stál na stole – veliká sklenice z tlustého skla, zazátkovaná a zapečetěná, v níž plavalo malé dítě. Dvě miniaturní, dokonale vytvarované ručičky rostly z čela. Pendergast se naklonil blíž a uviděl, že na rozdíl od mnoha jiných vystavených exponátů tenhle nebyl nijak upraven. Šel dál. V malé alkovně si všichni mohli prohlédnout psa s kočičí hlavou, jasný podvrh, řídnoucí srstí prosvítaly stehy. Hned vedle něj v ohromné škeblí otevřené vzpěrou byla kostra nohy. Každý si mohl přecíst připojenou příšernou historku nešťastného lovce perel. Za dalším rohem byla obrovská změt' předmětů ve sklenicích s formaldehydem: portugalská válečná loď, obrovitá krysa ze Sumatry, ohavná hnědá věc velikosti splasklého melounu označená jako *Játro z chlupatého mamuta zmrzlého v sibiřském ledu* a hned vedle plod siamských dvojčat žirafy. Za další zatáčkou se objevila polička s lidskou lebkou s ošklivým kostním výrůstkem na čele, na ceduli stálo *Muž-nosorožec ze Cincinnati*.

Pendergast se zastavil a poslouchal. Lidi už slyšel jen vzdáleně, zůstal sám. Vzadu se potměšilá hala naposledy zatáčela v ostrém úhlu. Propracovaný stylizovaný šíp ukazoval směr k výstavě za rohem. Nápis všechny přítomné vybízel *Navštivte Jednorukého Wilsona: jen pro ty nejdůležitější*.

Pendergast proklouzl za roh. Rozhostilo se téměř naprosté ticho. Najednou tam nebyl žádný jiný návštěvník. Chodba končila v malé alkovně. V ní umístili jediný exponát: skleněnou vitrínu s vyschlou hlavou. Scvrklý jazyk vykukoval z úst, vypadal jako viržínko sevřené mezi pokrivenými rty. To, co leželo vedle, připomínalo uschlou klobásu, asi jednu stopu dlouhou, se zrezavělým hákem připevněným k jedné straně koženými řemínky a rozštěpený konec katovy oprátky.

Cedule popisovala vše vystavené takto:

HLAVA NOTORICKÉHO VRAHA A LUPÍČE
WILSONA JEDNORUKÉHO, OBĚŠENÉHO NA ÚZEMÍ DAKOTY
4. ČERVENCE 1868

OPRÁTKA, NA NÍŽ VISEL

PAHÝL PŘEDLOKTÍ A HÁK WILSONA JEDNORUKÉHO,
ZA KTERÝ BYLA VYPLACENA ODMĚNA
JEDNOHO TISÍCE DOLARŮ

Pendergast se rozhlédl po těsné místnosti. Byla stranou od ostatních a hodně tmavá. Od dalších vystavených předmětů ji odděloval ostrý zákrut chodby. Pohodlně se tam vešel jen jeden člověk.

Volání o pomoc by tu nikdo neslyšel, v místě tolik vzdáleném od hlavních výstavních hal.

Malý výklenek končil ve slepé uličce. Když se na něj Pendergast upřeně díval, pohroužený do myšlenek, stěna se rozvlnila a potom zmizela, mlha znovu zahalila jeho paměťový vjem a mentální obraz se rozpadl. Ale to nevadilo: viděl už dost, prošel dostatečné množství chodeb, aby pochopil.

A nyní – konečně – věděl, jak Leng získával své oběti.

12

PATRICK O'SHAUGHNESSY STÁL NA ROHU SEDMDESÁTÉ DRUHÉ A CENTRAL PARK West a díval se na průčelí obytného domu Dakota. Do vnitřního dvora vedl velký klenutý vchod, za ním se budova táhla minimálně do hloubky jedné třetiny bloku. Právě tam, v temnotě, na Pendergasta někdo zaútočil.

Vlastně to tu ve chvíli, kdy ho někdo pobodal, nejspíš vypadalo přesně jako teď – samozřejmě až na toho starého muže; toho, který měl na hlavě buřinku, jak si Pendergast všiml. Úžasné bylo, že se tomu muži téměř podařilo přemoci agenta FBI, i když využil momentu překvapení.

O'Shaughnessy si znovu kladl otázku, co tady probíhá pohledává. Má po službě. Měl by s kamarády popíjet u J. W. nebo být doma, poslechnout si novou nahrávku *Prodané nevěsty*. Za tohle mu nikdo neplatí: tak proč by ho to mělo jakkoli zajímat?

Ale zjistil, i když to bylo hodně podivné, že ho to skutečně zajímá.

Custer to, jak jinak, odbyl úšklebkem: „Vždyť je to hloupý balík, co tady nebydlí, není divu, že ho někdo přepadl a zmlátil.“ Ale O'Shaughnessy moc dobře věděl, že Pendergast není žádný balík. S největší patrností zcela záměrně vyzdvihoval, že je z New Orleansu, aby lidi jako Custer nebyli ve střehu a zbytečně si ho nevšímal. Navíc si O'Shaughnessy myslel, že Pendergasta nikdo nepřepadl a nezmlátil. Ale nadešel čas rozhodnutí: co s tím hodlá udělat?

Pomalu se vydal k místu útoku.

Ten den navštívil Pendergasta v nemocnici, a on mu naznačil, že by bylo užitečné – více než užitečné – získat koronerovu zprávu o kostech nalezených na stavbě. O'Shaughnessy si uvědomil, že bude muset obejít Custer. Pendergast chtěl také více informací o podnikateli Fairhavenovi – Custer mu jasně vysvětlil, že je to zakázáno. A právě tehdy si O'Shaughnessy uvědomil, že překročil jakousi neviditelnou hranici, když přestal pracovat pro Custer a začal pracovat pro Pendergasta. Byl to nový, téměř opojný pocit. Poprvé v životě pracoval pro člověka, kterého si váží, který ho neodsoudí za to, co se stalo už hodně dávno, ani s ním nebude jednat jako s postradatelným irským policajtem páté generace. To byl důvod, proč je tady, u Dakoty, když má v noci volno. Tak se přechová partner, když se ten druhý ocitne v nesnázích.

Pendergast jako obvykle o útoku mlčel. Ale O'Shaughnessy v něm neviděl žádné znaky násilného přepadení. Matně si vzpomněl na dny v akademii: na všechny statistiky o různých typech zločinů a jak byly spáchány. Tehdy měl velké ideály o tom, jak se vypracuje. To bylo předtím, než vzal dvě stě babek od té prostitutky, protože mu jí bylo líto.

A – to si musel přiznat – proto, že potřeboval peníze.

Zastavil se, odkašlal si a plivl na chodník.

Tehdy na akademii je učili, že je třeba postupovat od motivu přes prostředky po příležitost. Tak začneme od motivu. Proč zabít Pendergasta?

Srovnej si fakta po pořádku. Za prvé: jeden chlápek vyšetřuje sto třicet let starý případ masového vraha. Tady neexistuje motiv: vrah je mrtvý.

Za druhé: objevil se otrocký napodobovatel. Pendergast je u pitvy, ještě než začala. Prokristapána, pomyslel si O'Shaughnessy, *on musel vědět, co se děje, dřív než ten doktor. Pendergast si už dal do souvislosti vraždu turistky s vraždami z devatenáctého století.*

Jak?

Za třetí: Pendergast je napaden.

To byla fakta, jak je viděl O'Shaughnessy. K jakému závěru tak může dojít?

Že Pendergast už ví něco důležitého. A ten vrah-napodobovatel to ví také. Ať se jednalo o cokoli, rozhodně to bylo dost důležité, aby tenhle zabiják riskoval a napadl ho na Sedmdesáté druhé ulici – ne docela opuštěné, dokonce ani v devět hodin večer – a téměř se mu podařilo ho zabít, což bylo nejpodivnější.

O'Shaughnessy zaklel. Velkou záhadou tu byl sám Pendergast. Bylo by lepší, kdyby s ním nikdy nemluvil otevřeně, nepodělal se s ním o další informace. Ten muž před ním něco tají. Proč? *Tohle* byla ta pravá otázka.

Znovu zaklel. Pendergast žádal setsakramentsky moc, ale nijak to nevracel. Proč tady vůbec marní krásný podzimní večer, obchází Dakotu a hledá stopy, které tu nejsou, kvůli chlapovi, který nežádá o pomoc?

Zklidni se, řekl si O'Shaughnessy. Pendergast uvažuje maximálně logicky a metodicky. Měl by k tomu mít své důvody. Všechno v pravý čas. *Tohle* bylo prozatím zbytečné. Je čas navečeřet se a pustit si poslední *Zprávy z operního světa*.

Vydal se domů. A právě v tu chvíli uviděl vysokou temnou postavu, která se vynořila zpoza rohu.

Instinktivně se přikrčil k nejbližším vstupním dveřím do domu. Čekal. Ten člověk stál na rohu, přesně tam, kde on byl jen před několika minutami, a rozhlížel se. Potom se blížil ulicí k němu, pomalu a nenápadně.

O'Shaughnessy ztuhl, přikrčil se hlouběji do stínu. Neznámý se plížil k budově, zastavil se přesně na místě, kde byl Pendergast napaden. Objevil se kužel světla baterky. Zdálo se, že si prohlíží chodník a rozhlíží se. Byl oblečený do dlouhého černého kabátu, pod který se dá snadno ukrýt zbraň. Určitě to nebyl policista. A útok se neobjevil v žádném hlášení.

O'Shaughnessy se rychle rozhodl. Uchopil služební revolver do pravé ruky a levou rukou vytáhl služební odznak. Potom vykročil ze stínu.

„Policie,“ řekl klidným, ale pevným hlasem. „Nehýbejte se. Ruce držte tak, abych na ně viděl.“

Individuum poskočilo, vykřiklo a zvedlo vytáhlé ruce nad hlavu. „Počkejte! Nestřílejte! Jsem reportér!“

O'Shaughnessy se zklidnil, když muže poznal. „Tak to jste vy,“ řekl a zklamaně uložil revolver zpátky do pouzdra.

„Jo, a to jste zase vy,“ Smithback spustil roztřesené paže podél těla. „Policista ze slavnostního otevření v muzeu.“

„Seržant O'Shaughnessy.“

„Dobře. Co tady děláte?“

„Nejspíš totéž co vy,“ odpověděl O'Shaughnessy. Potom se najednou zarazil, když si uvědomil, že mluví s reportérem. Nebylo by dobře, kdyby se to dostalo ke Custerovi.

Smithback si otřel obočí umazaným kapesníkem. „Vyděsil jste mě k smrti.“

„Omlouvám se. Vypadal jste podezřele.“

Smithback zavrtěl hlavou. „To si dovedu představit.“ Rozhlédl se kolem. „Našel jste něco?“

„Ne.“

Chvilku bylo ticho.

„Kdo myslíte, že to udělal? Myslíte, že to byl jen tak obyčejný lupič?“

I když si před chvilkou O'Shaughnessy kladl tutéž otázku, teď jen pokrčil rameny. Nejlepší bylo držet jazyk za zuby.

„Policie už určitě má nějakou teorii.“

O'Shaughnessy znovu pokrčil rameny.

Smithback k němu přistoupil blíž a ztišil hlas. „Podívejte, chápu, že je to důvěrné. Mohu vás citovat jako ‚důvěryhodný pramen‘.“

O'Shaughnessy nehodlal spadnout do pastí.

Smithback si povzdechl, znovu se podíval na budovu. „No, tady kolem už se toho moc nenajde. A jestli budete mlčet, tak to bych si mohl stejně dobře zajít někam na drink. Pokusit se vzpamatovat z toho, jak jste mě vylekal.“ Dal kapesník zpátky do kapsy.

„Dobrou, důstojníku.“

Odcházel. Potom se zastavil, jako by najednou dostal nápad.

„Nechcete jít se mnou?“

„Ne, děkuji –“

„Ale no tak,“ zasmál se reportér. „Nevypadá to, že byste byl ve službě.“

„Řekl jsem ne.“

Smithback k němu postoupil o krok. „Víte, když o tom teď tak přemýšlím, možná bychom si mohli navzájem pomoci. Chápete, jak to myslím? Potřebuji informace o vyšetřování případu Chirurga.“

„Chirurga?“

„Vy jste to neslyšel? Tak v *Postu* překřtili toho masového vraha. Trochu kýčovitě, co? Tak jako tak potřebuji informace a vsadím se, že je potřebujete i vy. Mám pravdu?“

O'Shaughnessy neřekl nic. Potřeboval informace. Ale kladl si otázku, jestli Smithback skutečně něco má, nebo jen plácá hlouposti.

„Budu s vámi mluvit otevřeně, seržante. Přišel jsem o sólokapra na tu vraždu v Central parku. A teď se musím snažit získat informace o dalším vývoji, jinak se mnou můj šéf zamete. Stačí sem tam drobné upozornění předem, nic příliš specifického, prostě jen pokyn od přítele – například od vás. Nic víc.“

„Jaký druh informací máte?“ zeptal se O'Shaughnessy obezřele. V myšlenkách se vrátil zpátky k tomu, co řekl Pendergast. „Máte něco na, řekněme, Fairhavena?“

Smithback obrátil oči v sloup. „Děláte si legraci? Mám toho na něj spoustu. Ne že by vám to k něčemu bylo, ale rád se s vámi podělím. Pojdte si o tom promluvit nad skleničkou.“

O'Shaughnessy se rozhlédl po ulici. Navzdory zdravému rozumu ho to velmi lákalo. Smithback je možná podvodník, ale vypadá na skutečného podvodníka. Dokonce v minulosti s Pendergastem pracoval, i když se zdá, že na to nevzpomíná zrovna s nadšením. Konekanců Pendergast ho žádal, aby sehnal něco o Fairhavenovi.

„Kam?“

Smithback se usmál. „Děláte si legraci? Nejlepší bary v New York City jsou jen jeden blok na západ, na Columbu. Znáš tam skvělý podnik, kam chodí všechny týpky z muzea. Jmenuje se to tam Kosti. Tak pojdte, první runda je na mě.“

13

MLHA NA OKAMŽIK ZHOUSTLA. PENDERGAST POČKAL, UDRŽOVAL SVOU KONCENTRACI. Začala prosvítat oranžová a žlutá barva. Ucítit na obličej teplo. Opar začal ustupovat.

Stál před Kabinetem přírodních výtvorů a kuriozit J. C. Shottuma. Byla noc. Kabinet hořel. Zlostné plameny šlehaly z oken v prvním a druhém poschodí, pronikaly vzdušnými oblaky černého štiplavého kouře. Hasiči a policisté horečnatě natahovali provaz kolem budovy a odháněli zvědavé kolemjdoucí. Za provazem několik skupinek hasičů obloukem beznadějně stříkalo vodu do plamenů, další zatím zhasínali plynové lampy u chodníku.

Teplo bylo fyzikální síla, zeď. Pendergast stál na rohu ulice a uznale si prohlížel hasičskou stříkačku: veliký černý kotel na kočárových kolech, který chrlil páru, měl na upocených bocích zlatem vyvedený nápis *Amoskeag Manufacturing Company*. Potom se obrátil na přihlížející. Bude mezi nimi Leng, aby obdivoval svoji práci? Ne, měl by být už dávno pryč. Leng nebyl pyroman. Ukrývá se určitě někde v horní části města, v domě na neznámém místě.

Kde se nacházel ten dům, byla velká otázka. Ale další a možná mnohem naléhavější otázka zůstala: kam Leng přestěhoval svoji laboratoř?

Ozval se ohlušující praskot; střešní trámy se propadly do budovy a rozvříly oblak jisker; v davu to zašumělo. Pendergast se naposledy podíval na dům odsouzený ke zničení a prodíral se davem pryč.

Přispěchala malá holčička, ne víc než šestiletá, měla na sobě prošoupané šaty a byla až děsivě vychrtlá. V ruce držela odřené koště a velmi přičinlivě před ním zametala roh ulice, odmetala výkaly a kontaminované odpadky v naději, že si vyslouží minci. „Děkuji,“ řekl Pendergast a hodil jí několik měděných penčí. Podívala se na peníze, oči dokořán, jaké štěstí ji potkalo, potom udělala neumělé pukrle.

„Jakpak se jmenuješ?“ zeptal se jí Pendergast vlídně.

Holčička se na něj podívala, jako by ji překvapilo, že na ni mluví dospělý tak starostlivým tónem. „Constance Greeneová, pane,“ odpověděla.

„Greeneová?“ Pendergast se zamračil. „Z Water Street?“

„Ne, pane. Už ne.“ Zdálo se, že dívku něco vyděsilo, ještě jednou udělala pukrle a ztratila se v davu.

Pendergast se chvíli díval na špinavou ulici a lidi. Potom se s utrápeným výrazem ve tváři otočil a pomalu se vracel. Vyzvolává stál ve dveřích Brownovy restaurace a neustále dokola nahlas opakoval nabídku jídel:

*Všeprolabužníky
Hovězíhusičkyskopovýlahůdky
Dobrotysezelímazelenina
Jenpojd'tedálaposad'teseunás*

Pendergast šel zamyšlený dál a poslouchal zvon z radnice, jak vyzvání na požární poplach. Přešel Bowery do Park Row, minul zavřenou lékárnu se zataženou roletou. Změť lahví různých velikostí a barev zdobila okno: *Paineova celerová směs; Kořen z bažin; Indický léčivý olej D. & A. Younceho (vhodný pro člověka i zvíře)*.

O dva bloky dál na Park Row se najednou zastavil. V tu chvíli byl nanejvýš pozorný, očima vnímal každíčký detail. Velmi pečlivě prozkoumal tuto část starého New Yorku a mlha jeho paměti ustoupila. Tady se ostře zatáčely Baxter Street a Worth Street a vytvářely změť křižovatek známou jako Five Points. V ponurém prostředí rozpadajícího se města, které se před ním táhlo, nebylo nic z bezstarostných hlučných radovánek, které Pendergast viděl předtím na Bowery.

Před třiceti lety, v padesátých letech 19. století bylo místo „Points“ nejhorším slumem v New Yorku i v celé Americe, dokonce ještě horší než Seven Dials v Londýně. Zůstal ubohým, špinavým a nebezpečným místem: stal se domovem padesáti tisíc zločinců, narkomanů, prostitutek, sirotek, podvodníků, ničemů. Ulice byly rozbité a nebezpečně zbrzděné vyježděnými kolejiemi, přetékalý odpadky a vnitřnostmi. Potulovala se tu prasata, ryla v ucpaných odvodňovacích kanálech a válela se v nich. Domy jako by předčasně sešly, okna měly rozbitá, střechy z dehtové lepenky se odlupovaly, střešní trámy se prohýbaly. Na křižovatku vrhala světlo jediná plynová lampa. Do všech stran se rozbíhaly úzké uličky do nekonečné temnoty. Hospody měly v letním vedru dveře otevřené dokořán, linul se z nich zápach destilátů a kouře doutníků. Ženy s odhalenými nádry postávaly ve dveřích a s děvčkami ze sousedících salonů na sebe pokřikovaly obscénní urážky nebo se velmi vyzývavě nabízely kolemjdoucím. Na druhé straně ulice se táhla řada hodinových hotelů plných parazitů a dýmějového moru, protkaná ošuntělými barabiznami přechovávajícími a prodejci kradeného zboží.

Pendergast se opatrně rozhlédl, všiml si topografie, architektury, hledal jakoukoli stopu, ukrytou spojitost, kterou mu pouhé studium historických záznamů nemůže poskytnout. Nakonec se vydal na východ, kde stála velká pětiposchodová budova. Už se propadala a byla celá nakloněná, dokonce i ve svitu plynové lampy tmavá. Bývalý Starý pivovar, kdysi nejhorší ze všech činžáků na Five Points. O dětech, které měly tu smůlu, že se tu narodily, bylo známé, že celé měsíce, někdy dokonce i roky, neokusily ani jedinkrát vzduch venku. Teď, díky úsilí Ladies Home Missionary, se proměnil ve Five Points Mission. První projekt obnovy města, jemuž v roce 1880 starý dr. Enoch Leng dobrovolně poskytoval své zdravotnické služby, *pro bono*. Pracoval tam do začátku devadesátých let, potom historické záznamy o něm náhle mlčí a nikde se jeho jméno neobjevuje.

Pendergast šel pomalu k budově. Nápis Starý pivovar zůstal na zdi ve vyšším poschodí a přebíjel mnohem novější a jasnější nápis Five Points Mission pod ním. Uvažoval o tom, že vejde dovnitř, potom si nápad rozmyslel. Musel nejprve vykonat ještě jednu návštěvu.

Za Five Points Mission vedla malá ulička na sever do ještě užší tmavé slepé uličky. Z temnoty vanul zápachající vlhký vzduch. Před mnoha lety, kdy čtvrt' Points byla bažinatý rybník známý jako Collect, vybudoval Aaron Burr v tomto místě velké podzemní čerpadlo přírodních pramenů a založil New Amsterdam Water Company. Rybník však zapáchal stále více a nakonec ho zasypali, aby udělal místo činžovním domům.

Pendergast se zamyšleně zastavil. Později byla tato ulička známá jako Cow Bay, nejnebezpečnější místo ve Five Points. Tísnila se tu spousta vysokých dřevěných činžáků se jmény jako „Panské sídlo Urážka“ a „Pekelná brána“, které obývali notoričtí alkoholici schopní probodnout člověka jen kvůli tomu, co má na sobě. Jako mnohé budovy ve Five Points, i tyhle byly plné odporně páchnoucích místností propojených tajnými dveřmi s dalšími domy v přilehlých ulicích sítí podzemních tunelů, kudy zločinci snadno utíkali, když je pronásledovali muži zákona. V polovině devatenáctého století se na této ulici stala průměrně jedna vražda za noc. Dnes tu měla sídlo ledárna, jatka a byla tu i opuštěná pomocná stanice městské vodárny, kterou uzavřeli v roce 1879, když rezervoár nahoře ve městě byl prohlášen za zastaralý.

Pendergast přešel k dalšímu bloku, potom odbočil doleva na Little Water Street. Na vzdáleném rohu byla ubytovna pro dívky, další sirotčinec, který se těšil lékařské péči Enocha Lenga. Byla to vysoká budova ve stylu Beaux Arts s věží na severní straně a obdélníkovou pozorovatelnou, obehnanou železným plůtkem na mansardové střeše. Dům mezi omšelými dřevěnými stavbami a zanedbanými squoty vypadal nepatřičně.

Podíval se na okna. Proč Leng poskytoval své služby právě těmto dvěma misiím, jedné po druhé, v roce 1880 – rok před požárem Shottumova kabinetu? Pokud hledal nekonečný zdroj zbídačených obětí, které by nikomu nechyběly, byl by kabinet mnohem lepší volba než chudobinec. Koneckonců záhadně může zmizet jen určitý počet lidí, než někdo pojme podezření. Proč si Leng vybral právě tyto misie? Na dolním Manhattanu se takových misií našlo bezpočet. Proč se rozhodl pracovat tady – a nejspíš odtud získávat oběti?

Pendergast dál kráčet po kočičích hlavách, rozhlédl se uličkou na obě strany, přemýšlel. Ze všech ulic, jimiž prošel, se do dvacátého století dochovala jen Little Water Street. Samozřejmě viděl staré mapy, kde byla zakreslena; ale žádná mapa ji neumístila do prostoru *současného* Manhattanu...

Neuvěřitelně otrhaný člověk s koněm a károu kráčet ulicí, vyzváněl na zvon a sbíral odpadky za úplatu. Následovalo ho několik krotkých vepřů. Pendergast si ho nevšímal a vydal se po úzké silnici, zastavil se u vchodu do Cow Bay. Ale i když se zmizelou Little Water Street se to podle nových map dalo sotva odhadnout, teď Pendergast viděl, že *obě* misie přiléhaly zadní stranou na tyhle příšerné staré činžáky. Ta obydlí už neexistují, ale změt' tunelů, které kdysi využívali zločinci, by měla zůstat.

Rozhlédl se na obě strany. Jatka, ledárna, opuštěná vodárna... Najednou to všechno do sebe dokonale zapadalo.

Odcházel, teď už pomaleji, směrem k Baxter Street na sever. Samozřejmě mohl svou cestu v tomto místě ukončit – otevřít oči a hledět na současné knihy, trubičky a monitory –, ale raději pokračoval dál v mentálním cvičení a pokračoval dlouhou cestou zpátky do nemocnice Lenox Hill. Byl zvědavý, zda se již podařilo lokalizovat požár Shottumova kabinetu. Možná by si mohl zavolat kočár anebo ještě lépe jít dál kolem Madison Square Garden, kolem Delmonico a paláců na Páté avenue. Měl o čem přemýšlet, nabízelo se toho mnohem víc, než si předtím představoval – a v roce 1881 se přemýšlelo stejně dobře jako kdykoli jindy.

14

NORA SE ZASTAVILA V SESTERNĚ, ABY SE DOVĚDĚLA, KUDY SE DOSTANE DO NOVÉHO pokoje za Pendergastem. Když se zeptala, setkala se se spoustou nepřátelských obličejů. Samozřejmě, pomyslela si, *Pendergast byl populární v Lenoxu stejně jako v St. Luke's-Roosevelt.*

Našla ho v posteli, žaluzie zatažené, aby do pokoje nesvítlo slunce. Byl velmi unavený, šedý v obličeji. Světlé vlasy měl zplihlé na vysokém čele, ležel se zavřenýma očima. Když vešla, pomalu je otevřel.

„Omlouvám se,“ řekla Nora. „Nevybrala jsem si nejvhodnější čas.“

„Ale vůbec ne. Chtěl jsem, abyste za mnou přišla. Prosím, dejte to z toho křesla pryč a posaďte se.“

Nora přendala sloupec knih a papírů z křesla na podlahu. Znovu si kladla otázku, k čemu to všechno vlastně je. Už mu pověděla o své návštěvě u staré paní s tím, že to bylo poslední, co pro něj udělala. Přece musí pochopit, že je čas, aby se vrátila ke své práci. I když v ní případ budil velikou zvědavost, nehodlala kvůli němu spáchat profesionální *harakiri*.

Pendergastovi se zmenšovaly oči, až je skoro zavřel, ale škvírkami mezi víčky viděla jeho bledé duhovky.

„Jak se cítíte?“ Zdvíhovala, aby tuhle otázku položila, ale dál už se o nic zajímat nebude. Vyslechne to, co jí musí říct, a potom odejde.

„Leng získával své oběti přímo v kabinetě,“ řekl Pendergast.

„Jak to víte?“

„Zajal je v zadní části jedné haly, spíš slepé uličce, v níž byl zvlášť hrůzostrašný exponát. Tam čekal, dokud návštěvník nebude sám, a ten se potom stal jeho obětí. Protáhl ubožáka dveřmi za exponátem, které vedly na zadní schodiště do sklepa na uhlí. Měl to dokonale vymyšlené. V té čtvrti se neustále ztráceli lidé z ulice. Leng si nepochybně vybíral takové, které nikdo nebude postrádat: pouliční darebáky, chlapce a dívky z chudobinců.“

Hovořil monotónně, jako by shrnoval poznatky, ne jí něco vysvětloval.

„K tomu účelu používal kabinet od dvaasedmdesátého do jedenaosmdesátého. Devět let. Třicet šest obětí, o nichž víme. Nelze vyloučit, že jich bylo mnohem víc, mohl se jich zbavit nějakým jiným způsobem. Jak víte, proslýchalo se cosi o mizení lidí v kabinetě. To určitě jen zvýšilo jeho popularitu.“

Nora pokrčila ramený.

„Potom v roce osmnáct set osmdesát jedna zabil Shottuma a podpálil kabinet. My samozřejmě víme proč: Shottum zjistil, co provádí. To ostatně vyjádřil v dopise McFaddenovi. Ale jeho dopis mě svým způsobem celou dobu mátl. Leng by Shottuma stejně zabil.“ Pendergast se odmlčel a několikrát se nadechl. „Konfrontace se Shottumem se mu stala omluvou, kterou potřeboval, aby kabinet podpálil. Víte, dokončil první fázi práce.“

„První fázi?“

„Dosáhl toho, co měl v úmyslu. Zdokonalil svou formuli.“

„Nemyslíte vážně, že Leng si dokázal prodloužit život?“

„On zjevně věřil, že to dokáže. Domníval se, že zkušební fázi dokončil a může začít výroba. Oběti bude potřebovat stále, ale už mnohem méně. Kabinet, kam docházela spousta lidí, už mu nebyl k užitku. Vlastně to byla jeho povinnost. Pro Lenga bylo velmi důležitá zahladit po sobě stopy a začít úplně znovu.“

Po malé odmlce Pendergast pokračoval.

„Rok před požárem kabinetu Leng nabídl své služby dvěma nedalekým chudobincům – Domu průmyslu Five Points a Five Points Mission. Obě stavby byly propojené změtí starých podzemních tunelů, které v devatenáctém století lidé vyhloubili v celém prostoru Five Points. Mezi chudobinci vedla za Lengova života odpudivá ulička známá jako Cow Bay. Pod odporně špinavými činžáky i v

Cow Bay se nacházela stará podzemní čerpací stanice, pocházela z doby, kdy tam ještě byl rybník Collect. Měsíc předtím, než Leng začal pracovat pro chudobince, byla vodárna definitivně uzavřena a zapečetěna. Načasování není náhodné.“

„Co tím chcete říct?“

„Opuštěná vodárna posloužila Lengovi jako výrobní laboratoř. Právě tam odešel poté, co Shottumův kabinet shořel. Bylo to pro něj bezpečné místo a navíc měl stále pohodlný podzemní přístup do obou chudobinců. Ideální místo pro zahájení výroby látky, kterou si, jak pevně věřil, prodlouží život. Mám tady staré plány vodárny.“ Pendergast mávl ochable rukou.

Nora se podívala na hromádku nákresů. Nedovedla si vysvětlit, co agenta tolik vyčerpalo. Předchozího dne vypadal mnohem lépe. Doufala, že se jeho zdravotní stav nezhorší.

„Dnes už samozřejmě chudobince, činžáky a dokonce i některé celé ulice neexistují. Přímo nad místem, kde měl Leng svoji laboratoř, vyrostla budova z hnědého pískovce. Doyers Street číslo devadesát devět. Dům byl postaven ve dvacátých letech dvacátého století vedle Chatham Square. Jednopokojové byty, v přízemí oddělené dvojpokojové byty. Veškeré stopy po Lengově laboratoři leží pod tou budovou.“

Nora chvilku přemýšlela. Odkrýt Lengovu výrobní laboratoř by určitě byl fascinující archeologický projekt. Bude tam důkaz a ona jako archeoložka ho může najít. Znovu ji napadlo, proč Pendergasta tolik zajímají tyhle vraždy z devatenáctého století. Možná aby pocítil historickou útěchu z jistoty, že vrah Mary Greeneové byl odhalen – Hned přerušila tok svých myšlenek. Má svoji práci a svoji kariéru, kterou musí zachránit. Znovu si musela připomenout, že tohle je historie.

Pendergast si povzdychl a lehce se potočil na lůžku. „Děkuji vám, doktorko Kellyová. Teď byste už raději měla jít. Nutně se potřebuji vyspat.“

Nora se na něj překvapeně podívala. Čekala, že znovu bude žádonit, aby mu pomohla. „Proč jste mě vlastně chtěl vidět?“

„V tomhle pátrání mi hodně pomáháte. Nejednou jste po mně žádala víc informací, než jsem vám mohl poskytnout. Napadlo mě, že byste chtěla vědět, co jsem zjistil. Přinejmenším jste si to zasloužila. Dnes člověk velmi často slýchá jeden ohavný výraz: ‚uzavření‘. Výraz je to sice ohavný, ale v naší situaci případný. Doufám, že vám tyto informace pomohou tuto kauzu uzavřít a budete se moci dále znovu věnovat své práci v muzeu bez pocitu, že jste odešla od něčeho nedokončeného. Chci vám co nejupřímněji poděkovat za pomoc. Byla pro mě nedocenitelná.“

Nora se cítila skoro uražená, když ji tak náhle vyzval, aby odešla. V duchu si zopakovala, že přesně tohle si přála... Nebo ne? Po chvíli promluvila. „Děkuji vám, že jste to řekl. Ale pokud vás zajímá můj názor na věc, tak podle mě tento případ není ani v nejmenším dokončený. Pokud máte pravdu, pak další logický krok je Doyers Street číslo devadesát devět.“

„Máte pravdu. Přízemní byt je v současné době volný a vykopávky pod podlahou obývacího pokoje by mohly být nesmírně poučné. Mám v úmyslu pronajmout si ten byt a pustit se do vykopávek. Proto se musím co možná nejrychleji uzdravit. Opatrujte se, doktorko Kellyová.“ Otočil se a tím jí naznačil, že domluvil.

„Kdo bude dělat vykopávky?“ zeptala se.

„Najdu si jiného archeologa.“

Nora se na něj zostra podívala. „Kde?“

„V New Orleansu. Tam jsou velmi flexibilní, pokud se jedná o mé, ehm, projekty.“

„Aha,“ řekla Nora energicky. „Ale tohle není práce pro každého archeologa. Vyžaduje člověka se speciálními dovednostmi v –“

„Nabízíte mi své služby?“

Nora mlčela.

„Samozřejmě ne. Proto jsem vás o to ani nežádal. Nejednou jste dala najevo, že se chcete vrátit ke své normální práci. Už takhle jsem vás hodně zdržoval. Kromě toho se ukázalo, že toto vyšetřování je mnohem nebezpečnější, než jsem původně očekával. Jak vidíte, na svůj špatný odhad jsem už doplatil. Nerad bych vás vystavoval dalšímu nebezpečí.“

Nora vstala.

„No,“ řekla, „myslím, že je to jasné. Ráda jsem s vámi pracovala, pane Pendergaste – pokud je výraz ‚ráda‘ přesný. Rozhodně to bylo zajímavé.“ Byla trochu nespokojená s tím, jak se situace vyvinula, i když cestou do nemocnice si přála, aby to dopadlo přesně takhle.

„Skutečně,“ řekl Pendergast, „nesmírně zajímavé.“

Vydala se ke dveřím, potom se zastavila, na něco si vzpomněla. „Ale mohla bych s vámi zůstat ve spojení. Dostala jsem vzkaz od Reinharta Pucka z archivu. Prý našel nějaké nové informace a chtěl, abych se u něj zastavila dnes odpoledne. Dost možná budou užitečné, ozvu se vám.“

Pendergastovy bledé oči ji stále pozorovaly. „To určitě udělejte. Ještě jednou, doktorko Kellyová, vám chci poděkovat. Buďte velmi opatrná.“

Přikývla a odešla. Usmívala se zlověstným pohledům, které ji provázely, když procházela kolem sesterny.

15

NORA OTEVŘELA DVEŘE OD ARCHIVU – OSTŘE ZASKŘÍPÁLY. NA JEJÍ KLEPÁNÍ NIKDO neodpovídal a nebylo zamčeno, jasné porušení platných předpisů. Velmi podivné.

Vůně starých knih, papírů a zápach rozkladu, který jako by zaplavoval celé muzeum, útočily na její čich. Puckův stůl stál uprostřed světelného kuzele, za ním byla jen temná stěna. Jenomže Pucka nikde neviděla.

Podívala se na hodinky. Čtyři odpoledne. Přišla včas.

Pustila dveře, které se samy zavřely. Otočila zámkem, potom přešla ke stolu. Její podpatky klapaly po mramorové podlaze. Automaticky se zapsala, naškrábala své jméno nahoru na čistou stránku v knize návštěv. Puckův stůl byl uklizenější než obvykle a jediná poznámka napsaná na stroji zůstala uprostřed zelené plstěné podložky. Zběžně se na ni podívala. *Jsem vzadu na triceratopsu.*

Triceratops, pomyslela si Nora s pohledem do přítomí. Ať si Puck klidně oprašuje staré relikvie. Ale kde proboha triceratops je? Nevzpomínala si, že by nějakého někdy viděla. A neviděla vzadu ani světla. Ten zatracený triceratops může být kdekoli. Rozhlédla se: žádný pláněk archivu. Typické.

Trochu podrážděně přešla k řadě slonovinových vypínačů. Zcela náhodně jich několik stiskla. Hluboko v archivu se sem tam rozsvítily lampy, na řady kovových polic dopadaly dlouhé stíny. *Klidně je můžu rozsvítit všechny*, pomyslela si a hranou ruky pleskla do celé řady vypínačů. Ale i za světla všech lamp zůstal archiv podivně potměnlý a plný stínů, které převládaly nad osvětlenými úseky.

Zůstala stát, čekala, jestli na ni Puck nezavolá. Neozvalo se nic, jen vzdálené klepání parního potrubí a syčení vzduchu v trubkách.

„Pane Pucku?“ zavolala zkusmo.

Její hlas se odrazil od stěn a utíchl. Žádná odpověď.

Znovu zavolala, tentokrát hlasitěji. Archiv byl velký, nevěděla jistě, jestli její hlas bude slyšet až dozadu.

Chvilí uvažovala, že přijde jindy. Ale Puck jí nechal velmi naléhavý vzkaz.

Matně si vzpomněla na hromadu zkamenělých koster, které viděla při své poslední návštěvě. Možná mezi nimi najde triceratopse.

S povzdechem se vydala dál a naslouchala klapotu svých bot na mramoru. I když vstup do uličky byl jasně osvětlen, brzy se ponořila do stínu a šera. Užasla, jak špatně je to tam vymyšlené; ve vnitřních uličkách mezi regály by skoro potřebovala baterku, aby rozeznamenala předměty rozložené na policích.

V dalším kuželu světla Nora zjistila, že je na místě, z něhož se rozbíhá několik uliček v různých úhlech. Chvilku přemýšlela, kudy se vydat. *Připadám si tu jako Jeníček a Mařenka. A zrovna mi došly drobečky.*

Nejbližší ulička po její levé ruce ubíhala směrem, který, jak si pamatovala, vedl ke skupině vycpaných zvířat. Ale pár lamp nesvítilo, takže se ulička ztrácela ve tmě. Nora pokrčila rameny a vydala se další uličkou.

Bylo úplně něco jiného chodit tudy o samotě. Naposledy tu byla s Pendergastem a Puckem. Přemýšlela o Shottumovi a příliš se kolem nerozhlížela. Puck ji vedl, takže si ani nevšimla podivných výklenků v uličkách a zvláštních úhlů, ve kterých se sbíhaly. Rozčlenění bylo nadmíru excentrické a všechno ještě zdůrazňovalo rozlehlost celého prostoru.

Přestala přemýšlet, když ulička prudce zabočila doleva. Za rohem nečekaně spatřila několik afrických savců – žirafy, hrocha, pár lvů, pakoně hrůznatého, kudu velkého, buvola indického. Každé zvíře bylo přikryté igelitem, což jim dodávalo jakoby zastřený duchařský vzhled.

Zůstala stát. Po triceratopsu ani stopa. A zase – uličky se rozbíhaly několika směry. Nahodile si zvolila cestu dál. Ulička prudce změnila směr a Nora se náhle ocitla v dalším uzlu uliček.

Bylo to absurdní. „Pane Pucku!“ zavolala nahlas.

Ozvěna postupně utichala. V následném tichu se ozývalo proudění vzduchu v potrubí.

Na tohle neměla čas. Přijde později, ale nejprve zavolá a ujistí se, že Puck sedí za svým stolem a čeká na ni. Úplně nejlepší by bylo říct mu, aby to, co jí chce ukázat, přinesl rovnou Pendergastovi. Stejně už s tím případem nemá nic společného.

Otočila se s úmyslem odejít z archivu a zvolila cestu, kterou považovala za nejkratší. Po několika minutách zůstala stát u nosorožce a několika zeber. Zvířata připomínala neohrabané strážce pod všudypřítomným igelitem; byl z nich cítit silný zápach paradichlorobenzenu.

Tyto uličky jí nepřípadaly povědomé. A nezdálo se, že by se přiblížila k východu.

Na chvilku se jí zmocnila úzkost. S vynuceným smíchem ji setřásla. Jednoduše se vrátí k žirafám a potom půjde ve svých stopách nazpátek.

Když se otočila, šlápla do kaluže vody. Podívala se vzhůru zrovna ve chvíli, kdy spadla další kapka. Rozpleskla se jí na čele. Sražená voda z potrubí vysoko nad ní. Setřela ji a šla dál.

Ale nedařilo se jí najít cestu zpátky k žirafám.

Taková hloupost. Dokázala se orientovat v poušti bez jediné vyšlapané stezky, i v hustých deštných pralesích. Jak to, že může zabloudit v muzeu uprostřed New York City?

Rozhlédla se a uvědomila si, že naprosto ztratila orientační smysl. V těch křivolakých uličkách, matně osvětlených uzlech, kde se uličky stýkaly, se nedalo poznat, kudy se do archivu vchází. Bude muset –

Najednou ztuhla a pozorně naslouchala. Jemný pleskavý zvuk. Nedokázala odhadnout, odkud přichází, ale byl hodně blízko.

„Pane Pucku? Jste to vy?“

Nic.

Poslouchala. Zase ten pleskavý zvuk. *Zase někde kape voda*, pomyslela si. I tak si ale moc přála najít co nejdříve východ.

Zcela náhodně si vybrala uličku a svěžím tempem se po ní vydala, podpatky na mramoru rychle klapaly. Po obou stranách byly police plné kostí naskládaných jako sáhové dříví, každá označená zažloutlou visačkou. Štítky se třepotaly a pohupovaly, když svou chůzí rozvřela nehybný vzduch v archivu. To místo bylo jako krypta. Uprostřed ticha, temnoty a ďábelských vzorků bylo hodně těžké nemyslet na strašlivé vraždy, ke kterým došlo právě v tomto podzemí před pouhými několika lety. Personál si o tom často vykládal, vyvolávalo to nejrůznější spekulace.

Ulička ústila do dalšího výklenku.

Sakra, zaklela Nora v duchu a rozhlédla se po dlouhých řadách polic, které se ztrácely v šeru. Další nával úzkosti; tentokrát proti němu musela bojovat s větší snahou. A potom opět zaslechla – anebo se domnívala, že zaslechla, – zezadu nějaký zvuk. Tentokrát to nebylo pleskání, spíše to znělo jako šourání nohy po kameni.

Prudce se obrátila: „Kdo je tam? Pane Pucku?“

Nic, jen syčení páry a kapání vody.

Znovu se vydala na cestu, tentokrát rychleji, neustále se nabádala, aby se ničeho neobávala; zvuky jsou jenom následkem neustálých proměn a celkového uspořádání staré zchátralé budovy. Samotné chodby se zdály ostražitě. Klapot jejích podpatků jí připadal nesnesitelně hlasitý.

Zabočila za roh a šlápla do další kaluže vody. Znechuceně ucouvla. Proč proboha s tím starým potrubím něco neudělají?

Znovu se podívala na kaluž. Voda byla černá, mastná – ne, ona to totiž vůbec nebyla voda. Na podlahu odněkud prosakoval olej anebo možná nějaká chemická konzervační látka. Podivně kysele páchla. Ale vůbec to nevypadalo, že by prosakovala jen tak odněkud. Obklopovaly ji police s ptáky přibitými na podložku, s otevřenými zobáky, velkýma očima a rozepjatými křídly.

Takový nepořádek, pomyslela si. Protože měla hodně drahé boty značky Bally, prohlédla si je. Zjistila, že olejová tekutina jí znečistila podrážku a částečně i prošívání. To je ale ostuda. Vyndala z kapsy veliký kapesník – nezbytnou rekvizitu pracovníka v zaprášeném muzeu – a botu si otřela. V okamžení ztuhla. Kapesník měl bílou barvu, takže hned poznala, že tekutina není černá. Byla tmavá, leskle červená.

Odhodila kapesník a bezděčně ucouvla, srdce jí bušilo. Vyděšeně zírala na kaluž. Byla to krev – spousta krve. Divoce se rozhlédla. Odkud se tu vzala? Že by prosakovala z některého exponátu? Ale zdálo se, že je úplně opuštěná – velká kaluž krve uprostřed uličky. Podívala se vzhůru, ale nebylo tam nic: jen šerý, třicet stop vysoký strop křížovaný potrubím.

Potom uslyšela cosi podobného dalšímu kroku a skrze police s exponáty zahlédla pohyb. Znovu se rozhostilo ticho.

Ale určitě něco slyšela. Její instinkty křičely. *Hni se, hni se!*

Otočila se a rychle kráčela dlouhou uličkou. Další zvuk – rychlé kroky? šustot látky? Opět se zastavila a poslouchala. Nic než slabé odkapávání z potrubí. Pokusila se prohlédnout škvírami mezi policemi. Vadila jí v tom hradba sklenic s exponáty, hadi stočení do spirály naložení ve formaldehydu, snažila se skrze ně podívat. Připadalo jí, že něco zahlédla – něco velkého, černého, co se vlnilo a deformovalo přes skleněné nádoby. Pohnula se... a ono se to pohnulo s ní. Tím si byla jistá.

Hned se vydala zpátky, dech se jí zrychlil a to tmavé na druhé straně se pohnulo také. Jako by ji to něco pronásledovalo ve vedlejší uličce – možná aby ji to něco lapilo na jednom nebo na druhém konci.

Zpomalila a snažila se ovládnout svůj strach, pokoušela se jít co možná nejrozhlednějším krokem ke konci uličky. Viděla a slyšela to něco – teď velmi blízko –, jak se hýbe a udržuje s ní krok.

„Pane Pucku?“ odvážíla se vyslovit rozechvělým hlasem.
Odpovědi se nedočkala.
Najednou se přistihla, že běží. Řtíla se uličkou, jak nejrychleji dokázala. Ze sousední uličky se ozývaly rychlé kroky.
Vpředu byla mezera, v níž se její ulička napojovala na další. Musela se tudy dostat, předběhnout toho ve vedlejší uličce.
Proběhla mezerou, na zlomek vteřiny zahlédla velkou černou postavu, které v rukavici zaleskl kov. Utíkala další uličkou, další mezerou a zase uličkou.
V příští proluce zabočila prudce doprava a mířila do další chodby. Znovu si náhodně zvolila uličku a utíkala šerem.
Na půli cesty k dalšímu uzlu se znovu zastavila, srdce jí bušilo. Bylo ticho a na okamžik se jí ulevilo: podařilo se jí pronásledovatele setrást.
A potom zaregistrovala slabé dýchání ze sousední uličky.
Úleva zmizela stejně rychle, jako se dostavila. Takže mu neutekla. Ať dělala cokoli, ať běžela kamkoli, postava ze sousední uličky ji dál sledovala.
„Kdo jste?“ zeptala se.
Ozvalo se slabé zašustění a potom téměř němý smích.
Nora se rozhlédla doleva a doprava, snažila se potlačit paniku a poznat nejlepší cestu odtud ven. Police tady byly plné složených kůží vysušených jako pergamen a děsivě páchnoucích rozkladem. Nic jí nepřipadalo povědomé.
O dvacet stop dál v uličce našla proluku v regále na straně vzdálené od pronásledovatele. Utíkala do té proluky a potom ještě odbočila do další uličky. Zastavila se a příkrčená čekala.
Kroky se ozvaly o několik uliček dál, blížily se a potom se zase vzdálily. On ji ztratil!
Nora se otočila a co nejnenápadněji procházela dalšími uličkami, pokoušela se mezi sebou a pronásledovatelem udržovat největší možnou vzdálenost. Ale ať zabočovala, jak chtěla a běžela jako o závod, kdykoli se zastavila, slyšela kroky, rychlé a rozhodné, které s ní udržovaly tempo.
Musím zjistit, kde jsem. Pokud tady budu bezcílně pobíhat dokola, nakonec mě pronásledovatel chytí.
Rozhlédla se. Ulička končila u stěny. Byla na kraji archivu. Teď alespoň může jít podél zdi a dostat se ke vchodu.
Příkrčená běžela co nejrychleji a pozorně poslouchala kroky, hleděla před sebe do šera. Najednou na ni z temnoty něco zívlo: byla to lebka triceratopse, připevněná na stěně. V kalném světle viděla obrysy velmi špatně.
Ulevilo se jí. Tady někde bude určitě Puck; vetřelec se neodvází přiblížit, když budou spolu.
Otevřela ústa, aby jemně zavolala. Ale potom se zarazila a prohlédla si lépe kontury dinosaura. Něco bylo podivného – na siluetě bylo něco podivného. Opatrně se k ní přiblížila. Náhle se znovu zastavila.
Na rozích triceratopse bylo nabodnuté tělo od pasu nahoru obnažené, paže a nohy bezvládně visely. Tři krví potřísněné rohy vyčnívaly ze zad toho člověka. Vypadalo to, jako by triceratops nabral tu osobu na rohy a zdvihl ji do výše.
Nora o krok ustoupila. Její mysl vnímala detaily jakoby z veliké dálky: plešatějící hlava s prstencem šedých vlasů; ochablá kůže; pokleslé paže. V místě, kde rohy proťaly bedra, zůstala jedna dlouhá otevřená rána. Krev se nařinula ke kořenům rohů, v temných praménkách stékala po trupu a odkapávala na mramor.
Jsem vzadu na triceratopsu.
Na triceratopsu!
Uslyšela křik a uvědomila si, že vychází z jejího hrdla.
Otočila se a bezhlavě utíkala, jednou změnila směr, potom znovu a ještě jednou, řtíla se kupředu. Náhle se ocitla ve slepé uličce. Otočila se, že poběží stejnou cestou nazpátek, a tam, na konci řady regálů, stála postava v černém klobouku.
Něco se tomu člověku zalesklo v ruce, ukryté v rukavici.
Nezbyla jí jiná možnost než se dostat nahoru. Bez rozmyšlení se otočila, chytla se okraje police a šplhala vzhůru.
Postava se hnala uličkou, černý kabát rozevlátý.
Nora byla zkušená horolezkyně. Nezapomněla na roky, kdy jako archeoložka pracovala v Utahu, lezla do jeskyní a obydlí Anasaziů na útesech. V okamžiku se vyšplhala na nejvyšší polici, která se pod nenadálou vahou prohnula a zaskřípěla. Jako šílenec popadla první, co jí přišlo pod ruku – vycpaného sokola –, a znovu se podívala dolů.
Člověk v černém klobouku už byl pod ní, šplhal nahoru, obličej v hlubokém stínu krempy klobouku nezřetelný. Nora zamířila a hodila.
Sokol se odrazil od jeho ramene, aniž by mu jakkoli ublížil.
Zoufale se rozhlédla po něčem jiném. Krabice papírů; další vycpané zvíře; další krabice. Hodila první předmět, potom další. Ale všechny byly příliš lehké, nijak ho nebrzdily.
Muž stále šplhal vzhůru.
Zavzlykala hrůzou, přehoupla se přes horní polici a druhou stranou slézala dolů. Najednou se vynořila ruka v rukavici mezi polici a popadla ji za košili. Nora vykřikla, vytrhla se mu. Ocel se tlumeně zaleskla a malé ostří proletělo kolem ní. Oko minulo jen o pár centimetrů. Prudce ucukla, když se čepel znovu lesklým obloukem přiblížila k ní. V pravém rameni okamžitě pocítila bolest.
Vykřikla, pustila se police. Dopadla na nohy a překulila se na bok.
Na vzdálené straně regálů lezl muž velmi rychle dolů. Teď prolézal přes polici, shazoval a odkopával sklenice s exponáty a krabice.
Znovu se rozběhla, šíleně, bezhlavě, z uličky do uličky.
Náhle se před ní z šera vynořil veliký chlupatý mamut. Nora ho poznala hned: Na tom místě byla už dříve, s Puckem.
Ale kudy se dostanu ven? Když se rozhlížela, pochopila, že to nezvládne – pronásledovatel jí bude v patách za několik vteřin.
Najednou pochopila, že může udělat jediné.
Natáhla ruku po vypínačích na konci uličky a všechny stiskla jediným pohybem. Okolní chodby se znovu ponořily do temnoty.
Rychle vešla pod mamutovo škrabavé břicho. Tam to bylo: dřevěná páka. Zatáhla za ni, a tak se jí otevřela ukrytá dvířka.
Snažila se pohybovat co nejtišeji. Vylezla do horké, dusné dutiny v břiše a dvířka za sebou zavřela.
Potom čekala. Uvnitř mamuta. Vzduch páchl po hnilobě, prachu, sušeném mase a houbách.
Zaslechla několik rychlých cvaknutí, bezprostředně jedno po druhém. Lampy se znovu rozsvítily. Do těla mamuta otvorem v hrudníku pronikl uzounký paprsek světla: byla to špehyrka pro zaměstnance cirkusu.
Nora se dívala ven, všemožně se snažila ovládat zrychlený dech, aby zahnala nával paniky, která by ji mohla naprosto ochromit. Muž v buřince stál necelých pět stop od ní, zády k mamutovi. Pomalu se otáčel o 360 stupňů, rozhlížel se a pozorně naslouchal. V rukou držel podivný nástroj: dvě leštěná držadla ze slonoviny spojená štíhlým, snadno manipulovatelným ocelovým pilovým listem s drobnými vroubkami. Připomínal starodávný chirurgický nástroj. Ohnul jej a ocelový list se rozkmital.

Jeho pohled se zastavil na mamutovi. Postoupil k němu o krok blíž, obličej stále ve stínu. Jako by věděl, že se uvnitř skrývá. Nora se napjala, připravena bojovat až do konce.

A potom, stejně rychle jak přišel, i odešel.

„Pane Pucku?“ volal nějaký hlas. „Pane Pucku, jsem tady! Pane Pucku?“

Byl to Oscar Gibbs.

Nora čekala, ve vši té hrůze se nemohla ani hnout. Hlas zvenku se přiblížil a nakonec se Oscar Gibbs vynořil v uličce.

„Pane Pucku? Kde jste?“

Nora roztřesenou rukou uvolnila západku na tajných dvířkách a vystoupila z mamuta. Gibbs se otočil, uskočil a s otevřenou pusou na ni hleděl.

„Viděl jste ho?“ vydechla Nora. „Viděl jste ho?“

„Koho? Co jste tam dělala? Vždyť vy krvácíte!“

Nora se podívala na své rameno. Kolem místa, kam se jí do kůže zabořil skalpel, se rozšiřovala krvavá skvrna.

Gibbs k ní přišel blíž. „Koukněte, nevím, co tady děláte ani co se tu děje, ale v každém případě musíme okamžitě navštívit lékaře. Ano?“

Nora zavrtěla hlavou. „Ne. Oscare, musíte hned zavolat policii. Pan Puck“ – hlas se jí zlomil – “pana Pucka někdo zavraždil. A vrah je tady. V muzeu.“

Hodně červ

1

BILLU SMITHBACKOVI SE PODAŘILO, TU A TAM UVEDL PATŘIČNÉ JMÉNO ANEBO maličko pohrozil, získat nejlepší místo v domě. „Dům“ byla zasedací místnost One Police Plaza, obrovský prostor vymalovaný klasickou institucionální barvou obecně známou jako vyblitá zelená. Teď tu bylo hodně lidí, přijely televizní štáby a dostavila se spousta frenetických novinářů. Smithback miloval elektrizující atmosféru velké tiskové konference svolané narychlo po nějaké děsivé události; v takovém případě se vždycky dostaví představitelé města a policejní papaláši, žádný z nich si nepřipouští, že se jim nepodaří zkrotit vzpurnou newyorskou pátou kolonu, tedy sdělovací prostředky.

Zůstal na svém místě, klidný, nohu přes nohu, diktafon s páskou v pohotovosti. Kolem něj panoval všeobecný zmatek. Profesionální čich mu napovídal, že dnes to bude trochu jiné. Cítil podtón strachu. Vlastně víc než strachu, spíš špatně potlačované hysterie. To viděl jasně, když jel do centra metrem a potom šel ulicemi kolem radnice. Tři dokonale kopírované vraždy, jedna za druhou, byly zkrátka až příliš podivné. Lidé o ničem jiném nemluvili. Celé město se ocitlo na hranici paniky.

Všiml si Bryce Harimana, jak se domlouvá s policistou, který ho odmítl pustit o kousek blíž dopředu. Veškeré kvalitní odborné vzdělání ze žurnalistiky na Columbijské univerzitě marnil v *New York Post*. Měl zůstat na teplém profesorském místě ve své staré alma mater, učit nezkušené mladé lidi, jak popsat dokonale naruby obrácenou pyramidu. Pravda, ten prevít mu vyfoukl výhradní zprávu o druhé vraždě, ale jen proto, že měl štěstí. Nebo ne?

V davu to zašumělo. Bočními dveřmi se dovnitř nahrnula skupina mužů v modrých oblecích, po nich vešel starosta New York City Edward Montefiori. Byl to vysoký a vážný muž, který si byl dobře vědom, že se na něj všichni dívají. Zastavil se a pokynul několika svým známým. V obličejí měl výraz, který prozrazoval vážnost okamžiku. Boj o zisk starostenského křesla v New York City byl v plném proudu, obvykle se volby opakovaly po dvou letech. Chytit zabijáka a skoncovat s ním se stalo úkolem číslo jedna; poslední, co starosta chtěl, bylo poskytnout svému rivalovi další materiál, který by mohl pohodlně využít ve své ohavné televizní kampani, jež by halasně odsuzovala vzestup kriminality ve městě.

Na pódium přicházeli další lidé. Starostova mluvčí Mary Hillová, vysoká a nadmíru klidná Afroameričanka; tlustý policejní kapitán Sherwood Custer, v jehož policejním okrsku celá ta šlamastyka začala; policejní komisař Rocker – vysoký, unaveně vyhlížející muž – a nakonec dr. Frederick Collopy, ředitel muzea, a za ním Roger Brisbane. Smithback dostal vztek, když Brisbanea uviděl, vypadal uhlazeně v šedém obleku šitém na míru. Právě Brisbane zpackal všechno mezi ním a Norou. Dokonce i potom, co Nora objevila strašnou Puckovu mrtvolu, potom, co ji honil a skoro chytil sám Chirurg, se s ním nechtěla sejít, nechtěla mu dát možnost ji utěšit. Skoro jako by ho obviňovala za to, co se stalo Puckovi a Pendergastovi.

V konferenční místnosti už nebylo slyšet vlastního slova. Starosta vystoupil na pódium a zvedl ruku. Při tom gestu všichni hned zmlkli.

Starosta četl připravené prohlášení, místností se nesla jeho slova s brooklynským přízvukem.

„Dámy a pánové,“ začal, „čas od času se stává, že naše město, vzhledem k jeho velikosti a rozmanitosti, obcházejí masoví vrazi. Naštěstí se tu naposledy objevil před mnoha lety. Dnes se však ocitáme tváří v tvář novému masovému vrahovi, skutečnému psychopatovi. V průběhu jediného týdne byli zavražděni tři lidé, a to zvláště surovým způsobem. Naše město se pyšní nejnižším počtem vražd ze všech hlavních měst naší země – díky rázným opatřením a naprosté netoleranci vůči porušování zákonů. Je však nesporné, že tři vraždy jsou příliš mnoho. Svolal jsem tuto tiskovou konferenci, abych veřejnost informoval o účinných a efektivních krocích, které podnikáme k dopadení vraha, a abych mohl co nejlépe odpovědět na vaše otázky, které se k tomuto případu a jeho poněkud citlivým aspektům vztahují. Jak víte, otevřenost byla vždycky v průběhu celého období, kdy vykonávám funkci starosty, prioritní. Proto jsem s sebou přivedl Karla Rockera, policejního komisaře; Sherwooda Custer, kapitána policejního okrsku; z Newyorského přírodopisného muzea, kde došlo k poslednímu zabití, ředitele Fredericka Collopyho a viceprezidenta Rogera Brisbane. Moje mluvčí Mary Hillová bude vybírat dotazy. Nejprve však předám slovo komisaři Rockerovi a požádám ho, aby vás o celém případě informoval.“

Odstoupil a Rocker se ujal mikrofonu.

„Děkuji vám, pane starosto.“ Jeho hluboký, inteligentní hlas, suchý jako pergamen, se nesl prostorem. „Minulý čtvrtek bylo v Central parku nalezeno tělo mladé ženy Doreen Hollanderové. Někdo ji zavraždil a zvláštním způsobem provedl chirurgickou operaci na páteři, v bederní oblasti. V době, kdy probíhala pitva a její vyhodnocení, byla spáchána druhá vražda. Obětí se stala další mladá žena Mandy Eklundová. Tělo bylo nalezeno v Tompkins Square Park. Soudní analýzy ukázaly, že způsob usmrcení a násilí, které na ní bylo spácháno, jsou totožné jako v případě Doreen Hollanderové. A včera bylo v archivu Newyorského muzea objeveno tělo čtyřiapadesátiletého Reinharta Pucka. Pracoval jako hlavní archivář. Tělo neslo známky zohavení jako v případě paní Eklundové a slečny Hollanderové.“

Okamžitě se zvedl les rukou, ozvaly se výkřiky a všichni živě gestikulovali. Komisař všechny přítomné zklidnil, když zvedl obě ruce. „Jak víte, právě v tomto archivu byl nalezen dopis, v němž se psalo o masovém vrahovi z devatenáctého století. Jeho autor popsal podobná zohavení, která byla v rámci vědeckého experimentu dílem jistého doktora Lenga na dolním Manhattanu před sto dvaceti lety. Ostatky šestatřiceti lidí jsme objevili na stavbě na Catherine Street, pravděpodobně právě tam se doktor Leng věnoval své zvrácené práci.“

Jeho slova vyvolala salvu výkřiků.

Ted' se do toho vložil starosta. „Článek o tom dopise se objevil minulý týden v *New York Times*. Podrobně se v něm popisovala zohavení, která Leng páchal na svých obětech před více než stoletím, a rovněž důvody, které ho k tomu vedly.“

Starosta se rozhlédl po davu a na okamžik se zastavil u Smithbacka. Novinář pocítil pýchu, že ho poznal. Byl to přece *jeho* článek. „Ten článek, jak se ukazuje, měl nešťastný důsledek: zdá se, že inspiroval vraha – otrockého napodobitele. Moderního psychopata.“

Co to bylo? Smithbackova samolibost vzala za své a dostal vztek.

„Podle vyjádření policejních psychiatrů vrah nějakým zvráceným způsobem věří, že když tyhle lidi zabije, dokončí to, oč se pokusil Leng před sto lety – tedy prodloužit si život. Jsme přesvědčeni, že tento senzacionalistický přístup *New York Times* zabijáka inspiroval a podnítil ho k činu.“

Bylo to odporné. Starosta obvinil *jeho*.

Smithback se rozhlédl a viděl, že se na něj upírá spousta očí. Potlačil v sobě první impuls vstát a protestovat. Dělal svoji práci reportéra. Byl to jenom článek. Jak si starosta vůbec *dovoluje* udělat z něho obětího beránka?

„Neobviňuji nikoho jmenovitě,“ prohlásil Montefiori, „ale chtěl bych vás, dámy a pánové od tisku, požádat, abyste při zpracovávání tématu postupovali obezřele. Už máme tři brutální zabití. Jsme pevně rozhodnuti žádné další nepřipustit. Používáme všechna vodítka. Snažme se situaci dále nerozdmýčovat. Děkuji vám.“

Mary Hillová předstoupila, aby vybírala otázky. Hned se ozvaly výkřiky, jak všichni vstali a zuřivě gestikulovali. Smithback zůstal sedět, byl celý rudý. Připadal si, jako by spáchal násilí. Snažil se urovnat si myšlenky, ale byl v šoku a měl vztek, takže nedokázal myslet.

Mary Hillová vybrala první dotaz.

„Řekl jste, že vrah své oběti operoval,“ zeptal se někdo. „Můžete to nějak specifikovat?“

„Všem třem obětem byla vyjmuta část míchy z bederní oblasti,“ odpověděl sám komisař.

„Říká se, že poslední operace byla *provedena* v muzeu,“ vykřikl další reportér. Je to pravda?“

„Pravdou je, že v archivu na podlaže našli nedaleko oběti velikou kaluž krve. Krev pravděpodobně patřila oběti, ale v současné době se provádějí další testy. To, zda *operace* skutečně proběhla na místě, budou muset doložit další laboratorní testy.“

„Pochopila jsem, že na scénu vstoupila i FBI,“ vykřikla mladá žena. „Mohli byste nám říci, jakého druhu je podstata jejího zapojení?“

„To není tak úplně pravda,“ odpověděl Roker. „Agent FBI projevil neoficiální zájem o masové zabíjení z devatenáctého století. Ale s tímto případem nemá nic společného.“

„Je pravda, že třetí tělo bylo nabodnuté na rozích nějakého dinosaura?“

Komisař lehce zamrkal. „Ano, tělo bylo nabodeno na lebce triceratopse. Zjevně máme co do činění s duševně velmi vyvinutým jedincem.“

„K zohavení těl. Je pravda, že by takový zákrok dokázal udělat jenom chirurg?“

„Je to stopa, jíž se držíme.“

„Chtěl bych si ujasnit jeden moment,“ ozval se další reportér. „Chcete říci, že Smithbackův článek v *New York Times* zapříčinil tyto vraždy?“

Smithback se otočil. Byl to Bryce Harriman, prase.

Komisař Roker se zamračil. „To, co starosta Montefiori řekl, bylo –“

Znovu zasáhl starosta. „Já jsem vás všechny pouze požádal o zdrženlivost. Mohu vás ujistit, že bychom si *přáli*, aby ten článek nikdy nevyšel. Tři lidé mohli možná dnes žít. A metody, které reportér použil k získání informací, by si zasloužily přezkoumání v oblasti etického přístupu. To je můj názor. Ale ne, neřekl jsem, že jeho článek *zavinil* ty vraždy.“

Další reportér: „Vaše Ctihodnosti, není obvinění reportéra, který dělal jen svoji práci, z vaší strany tak trochu manévr na odvrácení pozornosti?“

Smithback natahoval krk. Kdo to řekl? Tomu chlapovi zaplatí panáka.

„Nic takového jsem neřekl. Mluvil jsem jenom o –“

„Jasně jste *naznačil*, že ten článek podnítil zabíjení.“

Kromě panáka mu zaplatí i večeri. Když se Smithback rozhlédl, setkal se s mnoha soustrastnými pohledy. Tím, že ho starosta napadl, nepřímou zaútočil na všechny novináře. Harriman si to pěkně polepil, když s tím takhle vystoupil. Trochu ho to povzbudilo: teď už s ním budou muset počítat. Budou *muset*.

„Další otázka, prosím?“ vyzvala je Mary Hillová.

„Máte nějaké podezřelé?“

„Dostali jsme velmi přesný popis oblečení podezřelého,“ řekl komisař Roker. „Vysoký, štíhlý běloch, sto osmdesát až sto osmdesát pět centimetrů vysoký, ve staromódním černém kabátě a s buřinkou byl viděn v archivu přibližně ve stejné době, kdy bylo nalezeno tělo pana Pucka. Podobně oblečený muž s deštníkem nebo holí byl rovněž viděn v blízkosti místa druhého zločinu. Další podrobnosti vám bohužel nemohu sdělit.“

Smithback vstal a zamával rukou. Mary Hillová si ho nevšímala.

„Slečna Perezová z časopisu *New York*. Vaše otázka, prosím?“

„Mám dotaz na doktora Collopyho z muzea. Pane, domníváte se, že zabiják známý jako Chirurg je zaměstnanec muzea? Napadá mě to proto, že poslední oběť patrně byla zabita a rozřezána přímo v muzeu.“

Collopy si odkašlal a vykročil dopředu. „Po tom policie určitě pátrá,“ řekl hezky modulovaným hlasem. „Zdá se to velmi nepravděpodobné. Všichni naši zaměstnanci musí předkládat výpis z trestního rejstříku, vypracováváme si jejich psychologické profily a procházejí rovněž zevrubnými testy na drogy. Navíc nebylo dokázáno, že k vraždě došlo skutečně na půdě muzea. To bych chtěl jen dodat.“

Konferenční místností se znovu nesl křik, to když se Hillová podívala mezi novináře, aby vybrala dalšího tazatele. Smithback křičel a mával rukou jako všichni ostatní. Prokristapána, přece ho nebudou úplně ignorovat!

„Pan Diller z *Newsday*. Vaši otázku, prosím.“

Skutečně ho přehlížela, čarodějnice jedna.

„Rád bych položil otázku panu starostovi. Pane starosto, jak je možné, že to místo na Catherine Street bylo tak ‚bezděčně‘ zničeno? Copak nemělo velkou historickou hodnotu?“

Starosta postoupil dopředu. „Ne. Nebylo nijak historicky významné –“

„Nebylo historicky významné? Největší masové vraždy v historii národa?“

„Pane Dillere, tato tisková konference se týká zabití, ke kterým došlo v současnosti. Prosím vás, nespojujte ty dvě události dohromady. Neměli jsme žádný právní důvod zastavit stavbu budovy v hodnotě stovek milionů dolarů. Kosti a svršky byly vyfotografovány, prostudoval je soudní lékař a převezl je k dalším analýzám. Nic víc se udělat nedalo.“

„Možná je to proto, že společnost Moegen-Fairhaven je hlavním sponzorem vaší kampaně –“

„Další otázka,“ přerušila ho Hillová.

Smithback vstal a vykřikl: „Pane starosto, vzhledem k tomu, že tu zaznělo očernění –“

„Slečna Epsteinová z WNBC,“ vykřikla Mary Hillová. Její sytý hlas ho přehlušil. Štíhlá novinářka vstala, v ruce držela mikrofon. Kamera na ni najela.

„Omluvte MĚ!“ Smithback rychle využil nastalé pauzy. „Slečno Epsteinová, vzhledem k tomu, že tu byl učiněn útok na mou osobu, mohl bych reagovat?“

Známa moderátorka ani na okamžik nezaváhala. „Samozřejmě,“ odpověděla půvabně a otočila se na kameramana, aby se ujistila, že to natočil.

„Rád bych položil otázku panu Brisbaneovi,“ pokračoval Smithback, ani na vteřinu neumkl. „Pane Brisbane, proč je dopis, který tohle všechno rozpoutal, nedostupný společně se všemi položkami Shottumovy kolekce? Nepokouší se muzeum něco skrývat, že ne?“

Brisbane vstal s uvolněným úsměvem. „Vůbec ne. Materiály byly jen dočasně převezeny kvůli restaurování. To je v muzeu zcela standardní postup. V každém případě onen dopis již podnítl jednoho vraha ke stejnému činu – zveřejnit jej teď by byla nezodpovědnost. Materiály jsou stále k dispozici kvalifikovaným vědeckým pracovníkům ve výzkumu.“

„Není pravda, že jste se snažili zabránit zaměstnancům, aby na tomto případě mohli pracovat?“

„Vůbec ne. Všichni jsme spolupracovali. Záznam je víc než výmluvný.“

Do prdele. Smithback myslel velmi rychle. „Pane Brisbane –“

„Pane Smithbacku, co kdybyste dal zase šanci někomu jinému?“ hlas Mary Hillové znovu prořízl vzduch.

„Ne!“ račval Smithback, když se tu a tam někdo rozesmál. „Pane Brisbane, není pravda, že společnost Moegen-Fairhaven, která v loňském roce věnovala muzeu dva miliony dolarů – nemluvě o faktu, že samotný pan Fairhaven sedí ve vašem představenstvu –, vyvinula na muzeum tlak, aby toto vyšetřování bylo zastaveno?“

Brisbane zrůžověl a Smithback věděl, že svou otázkou ťal do živého. „To je nezodpovědné tvrzení. Jak už jsem uvedl, celou dobu jsme spolupracovali –“

„Takže popíráte, že jste vyhrožovali své zaměstnankyni doktorce Noře Kellyové a zakázali jste jí na tom případu pracovat? Mějte na paměti, pane Brisbane, že ještě musíme slyšet samotnou Noru Kellyovou. Tu, která našla tělo třetí oběti, a mohl bych dodat – tu, kterou pronásledoval Chirurg a téměř ji kvůli tomu zabil.“

Byl to jasný náznak, že Nora Kellyová možná řekla něco, co nesouhlasilo s Brisbaneovou zprávou. Brisbane zbrunátněl v obličeji ve chvíli, kdy si uvědomil, že se nechal zahnat do rohu. „Na takovéhle zastrašující otázky nebudu odpovídat.“ Collopy vedle něj se tvářil chmurně.

Smithback prožíval triumf.

„Pane Smithbacku,“ řekla Mary Hillová hlasem podobným kyselině, „máte snad monopol na tuto tiskovou konferenci? Je jasné, že zabití z devatenáctého století nemají nic společného se současnými vraždami – kromě inspirace.“

„A jak tohle víte?“ vykřikl Smithback, jeho triumf byl tak zpečetěn.

Teď se k němu obrátil starosta. „Naznačujete, pane,“ řekl bodře, „že doktor Leng je stále naživu a pokračuje ve svých činech?“

Místností se rozezněl smích.

„Vůbec ne –“

„Potom vám doporučuji, abyste se posadil, příteli.“

Smithback si sedl, to už se smáli skoro všichni, pocit triumfu se zcela rozplynul. Zasáhl cíl, ale oni dobře věděli, jak mu to vrátit.

Když dál padaly otázky, pomalu mu svítilo, co provedl, když vlácel Nořino jméno tiskovou konferencí. Netrvalo mu příliš dlouho, aby si představil, jak jí z toho bude.

2

DOYERS STREET BYLA KRÁTKÁ, ÚZKÁ TOČITÁ ULIČKA NA JIHOVÝCHODNÍM OKRAJI Čínské čtvrti. Na vzdáleném konci se nacházel shluk čajoven a obchodů s potravinami, ověšených křiklavými neonovými nápisy v čínštině. Tmavé mraky pluly po obloze, vítr honil papíry a listy po chodníku. V dálce se ozval hrom. Blížila se bouřka.

O'Shaughnessy se zastavil u vstupu do opuštěné uličky a Nora zůstala stát vedle něj. Zachvěla se – strachy i zimou. Viděla ho, jak se rozhlíží po chodníku na obě strany, oči ve střehu, aby si všiml jakéhokoli náznaku nebezpečí, kdyby je třeba někdo sledoval.

„Číslo devadesát devět je uprostřed bloku,“ řekl tiše. „Tamhle ten dům s pískovcovou fasádou.“

Nora se podívala směrem, kam jí ukázal. Byla to úzká budova jako všechny ostatní: tříposchod'ová stavba ze špinavých zelených cihel.

„Určitě nechcete, abych šel s vámi dovnitř?“ zeptal se policista.

Polkla. „Myslím, že by bylo lepší, kdybyste zůstal tady a sledoval ulici.“

O'Shaughnessy přikývl, potom vklouzl do stínu u vchodových dveří.

Nora se zhluboka nadechla a šla. Zalepená obálka s Pendergastovými bankovkami jí v kabelce připadala těžká jako z olova. Znovu se zachvěla, rozhlédla se po ztemnělé ulici, snažila se potlačit rozrušení.

Útok na ni a Puckova brutální vražda změnily úplně všechno. Byly důkazem, že nešlo o pouhé psychotické napodobování vražd, ale o součást pečlivě připraveného plánu. Vrah měl přístup do služebních prostor muzea. Použil starý Puckův psací stroj Royal, aby nechal vzkaz a vylákal ji do archivu. Pronásledoval ji s děsivým klidem. V archivu cítila přítomnost toho člověka pouhých několik palců od sebe. Dokonce ucítila bodnutí jeho skalpelem. Tohle nebyl žádný blázen. Tenhle člověk přesně věděl, co dělá a proč to dělá. Ať už mezi starými a novými vraždami existovala jakákoli spojitost, v každém případě bylo nezbytné učinit tomu všemu přítrž. Pokud může udělat cokoli – cokoli –, aby dostala toho zabijáka, pak to udělá.

Odpovědi ležely ukryté pod podlahou domu na Doyers Street číslo 99. Ona ty odpovědi najde.

V duchu si vybavila tu příšernou honičku, zejména záblesk Chirurgova skalpelu, když se jím po ní rozmáchl rychleji než útočící had. Tuhle představu nedokázala nijak zaplašit. Potom nekonečné vyslýchání policie a po něm cesta za Pendergastem k nemocničnímu lůžku, aby mu řekla, že si to s Doyers Street rozmyslela. Pendergasta zpráva o napadení rozrušila. Zpočátku Noru nebral vážně, ale nedala se nijak přesvědčit. S ním anebo bez něj – zkrátka na Doyers Street půjde v každém případě. Nakonec se nechal obměkčit: pod podmínkou, že se Nora ani na krok nehne bez O'Shaughnessyho. A zařídil, aby měla u sebe tlustý balíček bankovek.

Vyšla po schodech do hlavního vchodu a připravovala se na splnění úkolu, který ji čekal. Všimla si, že jména obyvatel na štítcích zvonků byla psána čínskými znaky. Stiskla zvonek bytu číslo 1.

Ozval se chraptivý hlas, čínsky.

„Mám zájem o pronájem suterénního bytu,“ vykřikla.

Zámek se uvolnil bzučákem, Nora strčila do dveří a ocitla se na chodbě s fluoreskujícími světly. Po její pravé ruce stoupalo vzhůru úzké schodiště. Na konci chodby slyšela nekonečné odemykání dveří. Konečně se otevřely a v nich se objevil ohnutý, depresivně vyhlížející muž v košili a boulovitých kalhotách a díval se na ni.

Nora šla k němu. „Pan Ling Lee?“

Přikývl a držel jí otevřené dveře. Za nimi byl obývací pokoj se zelenou pohovkou, stolem, několika křesly a složitým červeno-zlatým vyřezávaným basrelíéfem na stěně, na němž byla zobrazena pagoda a stromy. Místnosti dominoval lustr, do tohoto prostoru příliš veliký. Fialové tapety doplňoval červeno-černý běhoun.

„Posaďte se,“ vybídl ji muž. Hlas měl slabý a unavený.

Sedla si, znepokojivě se zabořila do pohovky.

„Jak vy slyšíte o tomhle byt?“ zeptal se Lee. Podle jeho výrazu ve tváři Nora pochopila, že ji nevidí moc rád.

Začala vykládat svoji historku. „Jedna paní, která pracuje v Citybank kousek odtud, mi o něm řekla.“

„Jaká paní?“ zeptal se Lee ostřeji. V Čínské čtvrti, jak jí Pendergast vysvětlil, většina domácích raději pronajímá svým lidem.

„Nevím, jak se jmenuje. Strýc mi doporučil, abych si s ní popovídala, že určitě ví, kde se tady dá sehnat byt. A ona mi řekla, abych zavolala vám.“

„Váš strýc?“

„Ano. Strýc Huang. Pracuje na OBVOS.“

Tato informace byla přijata se zmateným mlčením. Pendergast počítal s tím, že s čínským příbuzným se jí podaří byt snáze získat. To, že pracuje na Oddělení bytové výstavby a obnovy společnosti – městské sekci, která uplatňovala zákony o pronájmech – tomu ještě více napomohlo.

„Vaše jméno?“

„Betsy Winchellová.“

Nora si všimla, že ve dveřích z kuchyně do obývacího pokoje se objevila temná postava. Nejspíš Leeova manželka. Stála tam se zkříženýma rukama, trojnásobně rozměrná než on, a tvářila se velmi přísně.

„Do telefonu jste mi říkali, že byt je k dispozici. Chtěla bych si ho pronajmout hned. Prosím vás, ukažte mi ho.“

Lee vstal od stolu a podíval se na manželku. Ruce jí ztuhly.

„Pojďte za já,“ řekl.

Vrátili se zpátky na chodbu, vyšli hlavními vstupními dveřmi a pokračovali po schodech dolů. Nora se rychle rozhlédla, ale O'Shaughnessyho nikde ani nezahlédla. Lee vyndal klíč, odemkl dveře do suterénního bytu a rozsvítil. Šla za ním dál. Zavřel a předvedl jí zamykání čtyř zámků.

Byt byl ponurý, dlouhý a temný. Měl jediné okno – malý zamřížovaný čtverec vedle vstupních dveří. Cihlové stěny kdysi někdo vymaloval snad bílou barvou, teď už zešedlou, a podlaha byla ze starých cihlových dlaždic, popraskaných a ulámaných. Nora se na ně podívala zrakem archeologa. Byly tam sice položené, ale ne zacementované. Co je pod nimi? Hlína? Písek? Beton? Podlaha byla hrbolatá a vlhká dost na to, aby se dalo odhadnout, že pod dlaždicemi najde jenom hlínu.

„Kuchyně a ložnice jsou vzadu,“ řekl Lee a ani se neobtěžoval jí ukázat, kde to je.

Nora vešla do zadní části bytu. Objevila stísněnou kuchyni, z níž se vešlo do dvou tmavých ložnic a do koupelny. Nikde neviděla jedinou skříň. Okno na zadní stěně bylo pod úrovní chodníku, takže přes mříž ze silných ocelových prutů jím pronikalo matné nahnědlé světlo.

Vyšla ven. Lee kontroloval zámek na vstupních dveřích. „Musím zajistit zámek,“ řekl zlověstným tónem. „Hodně zloděj pokouší dostat dovnitř.“

„Bývá tu hodně vloupání?“

Lee nadšeně přikývl. „Ano. Hodně zloděj. Moc nebezpečný.“

„Opravdu?“

„Hodně zloděj. Hodně lupič.“ Smutně zavrtěl hlavou.

„Ale byt vypadá bezpečně.“ Nora poslouchala. Strop byl patrně docela slušně zvukotěsný – alespoň shora neslyšela nic.

„Sousedství není pro dívka bezpečný. Každý den vražda, vloupání, lupič. Znásilnění.“

Nora věděla, že přes ošuntělý zjev byla Čínská čtvrť jednou z nejbezpečnějších částí města. „Já nemám strach,“ řekla.

„Mnoho pravidla pro byt,“ zkusil to Lee z jiné stránky.

„Ano?“

„Žádný hudba. Žádný hluk. Žádný muž v noci.“ Lee jako by se pokoušel vymyslet další omezení, proti nimž by mladá žena mohla mít připomínky. „Žádné kouření. Žádné pití. Každý den v čistotě.“

Nora poslouchala a přikyvovala na souhlas. „Dobře. To zní skvěle. Mám ráda poklizené tiché místo. A nemám žádného přítele.“ Znovu dostala vztek a vzpomněla si na Smithbacka, který ji do téhle celé šlamastyky zavlekl tím, že zveřejnil svůj článek. Do jisté míry Smithback byl zodpovědný za tyhle přesně okopírované vraždy. Včera měl tu drzost, že její jméno uvedl na tiskové konferenci starosty, aby to slyšelo celé město. Byla si jistá, že po tom, co se přihodilo v archivu, je její dlouhodobá perspektiva v muzeu ještě víc zpochybněna než dřív.

„Služby nezapočítány.“

„Samozřejmě.“

„Žádný klimatizace.“

Nora přikývla.

Lee jako by nemohl najít slova, potom se mu rozjasnila tvář, když dostal nápad. „Po sebevraždě žádný střelná zbraň v bytě.“

„Po sebevraždě?“

„Mladá žena se pověsila. Stejně stará jako vy.“

„Oběsila se? Ale vy jste mluvil o střelné zbraně.“

Muž se na okamžik zatvářil zmateně. Potom se jeho obličej znovu rozjasnil. „Pověsila, ale nevyšlo. Potom zastřelila se.“

„Aha. Postupovala velmi důkladně.“

„Jako vy, neměla přítel. Moc smutný.“

„To je strašné.“

„Stalo to zrovna tady,“ řekl Lee a ukazoval do kuchyně. „Nenajít tělo tři dny. Hodně smrdět.“ Obrátil oči v sloup a s dramatickým podtónem dodal: „Hodně červ.“

„To je příšerné,“ řekla Nora. Potom se usmála. „Ale byt je dokonalý. Beru ho.“

Lee se zatvářil ještě sklíčeněji, ale neřekl nic.

Šla s ním zpátky do jeho bytu. Posadila se znovu na pohovku, i když ji k tomu nevyzval. Manželka tam stále stála – impozantní postava mezi kuchyňskými dveřmi. Obličej měla zkřivený do výrazu podezření a nelibosti. Zkřížené paže na prsou vypadaly jako šunky barvy balzového dřeva.

Muž se nešťastně posadil.

„Tak,“ řekla Nora, „pojdte to domluvit. Chci si ten byt pronajmout. Potřebuji ho hned. Dnes. Hned teď.“

„Muset prohlédnout doporučení,“ odpověděl Lee chabě.

„Na to není čas a jsem připravená zaplatit v hotovosti. Potřebuji ten byt už dnes na noc, jinak nebudu mít kde spát.“ Přitom vyndala Pendergastovu obálku a vytáhla z ní balíček stodolarových bankovek.

Když manželka uviděla peníze, začala nahlas protestovat. Lee neodpovídal. Nedokázal od nich odtrhnout oči.

„Zaplatím vám za první měsíc, minulý měsíc plus měsíční zálohu na nájem.“ Nora s bouchnutím položila balíček bankovek na stůl. „Šest tisíc šest set dolarů. V hotovosti. Přineste smlouvu.“

Byt byl ponurý a nájem skoro ostudný, nejspíš právě proto tam ještě nikdo nebydlel. Doufala, že takové množství hotovosti si Lee nemůže dovolit odmítnout.

Manželka se znovu ostře ozvala. Lee si jí nevšímal. Odešel dozadu a za pár minut byl zpátky a položil před Noru dvě smlouvy o podnájem. Byly čínsky. Rozhostilo se ticho.

„Potřebovat reference,“ prohlásila žena apaticky. Aby jí Nora rozuměla, přešla na angličtinu. „Potřebovat záruku.“

Nora si jí nevšímalá. „Kde to mám podepsat?“

„Tady,“ ukázal muž.

Podepsala se *Betsy Winchellová* s kudrlinkou na oba exempláře smlouvy a potom ještě rukou dopsala: *6600 dolarů přijal pan Ling Lee*. „Můj strýc Huang mi to přeloží. Kvůli vám doufám, že v tom není nic ilegálního. Teď se podepište. Potvrďte, že jste převzal peníze.“

Manželka se znovu ostře ozvala.

Lee se podepsal čínsky; zdálo se, že ho povzbudil manželčin nesouhlas.

„Teď mi dejte klíče a je to vyřízeno.“

„Muset udělat si klíče.“

„Dejte mi ty klíče. Teď je to můj byt. Nechám vám udělat další na své náklady. Musím se teď hned nastěhovat.“

Lee jí váhavě podal klíče. Nora si je vzala, jednu kopii smlouvy si složila do kapsy a vstala. „Děkuji vám mockrát,“ řekla zvesela a podala mu ruku.

Lee jí ochabě potřásl. Když se zavřely dveře, Nora zaslechla další ostrý výbuch manželčina nesouhlasu. Tentokrát to vypadalo na delší dobu.

3

NORA SE OKAMŽITĚ VRÁTILA DOLŮ DO BYTU. O'SHAUGHNESSY K NÍ PŘIŠEL, když odemkla dveře. Společně proklouzli do obývacího pokoje a Nora zajistila dveře západkami a řetízky. Potom přešla k zamřížovanému okénku. Na každé straně překladu byl zatlučený hřebík, někdo si na ně asi věšel provizorní záclonku. Sundala si kabát a zavěsila ho na hřebíky, takže sem zvenku nebylo vidět.

„Útulné místočko,“ prohlásil O'Shaughnessy a nasál nosem vzduch. „Zapáchá to tady jako místo zločinu.“

Nora neodpověděla. Upřeně se dívala na podlahu, už teď v duchu kopala.

O'Shaughnessy se procházel po bytě a ona zatím v kruhu obcházel obývací pokoj a prohlížela si podlahu. Už si ji v duchu překryla souřadnicovou sítí a plánovala, jak se do toho pustí. Potom si klekla, vyndala kapesní nůž – dostala ho od svého bratra Skipa k šestnáctým narozeninám a bez něj nikdy nikam nejela – a zasunula ho mezi dvě cihly. Pomalu a rozvážně se propracovávala vrstvou zažrané špíny a starého vosku. Kývala nožem dopředu a dozadu mezi cihlami, jemně je uvolňovala. Potom, kousek po kousku, začala vytahovat cihlu z lůžka. Za okamžik ji mohla úplně vyndat.

Hlína. Ucítila vlhkost. Strčila do země prst: byla chladná, vlhká a trochu mazlavá. Zkusila do ní zasunout nůž, zjistila, že půda je sice kompaktní, ale poddajná, smíchaná trochu se šterkem nebo kaménky. *Perfektní*.

„Co to děláte?“ zeptal se.

„Chci zjistit, co je pod podlahou.“

„A?“

„Je tam stará výplň, ne cement.“

„To je dobře?“

„To je vynikající.“

„Když to říkáte.“

Zasadila cihlu zpátky, potom vstala. Podívala se na hodinky. Tři hodiny, pátek odpoledne. Muzeum se zavírá za dvě hodiny.

Otočila se na O'Shaughnessyho. „Podívejte, Patricku, potřebuji, abyste zašel do muzea do mé kanceláře a přinesl mi ze skříňky nástroje a vybavení, které budu potřebovat.“

O'Shaughnessy zavrtěl hlavou. „Z toho nic nebude. Pendergast řekl, že mám být pořád s vámi.“

„Pamatuji si na to. Ale teď jsem tady, v bezpečí. Na dveřích tu je určitě nejméně pět zámků, nikam nepůjdu. Pro mě to tady bude mnohem bezpečnější, než kdybych chodila po ulicích. Kromě toho ten zabiják ví, kde pracuji. Chcete, abych já šla raději do města a vy čekal tady?“

„Proč vůbec někam chodit? Na co ten spěch? Nemůžeme počkat, než se Pendergast vrátí z nemocnice?“

Upřeně na něj hleděla. „Čas běží, Patricku. Venku je vrah.“

O'Shaughnessy se na ni podíval. Zaváhal.

„Nemůžeme si dovolit jenom tady sedět. Doufám, že mi nebudete dělat potíže. Potřebuji ty nástroje a potřebuji je hned.“

Stále váhal.

Nora cítila, jak v ní narůstá zlost. „Prostě to udělejte. Ano?“

O'Shaughnessy si povzdechl. „Pořádně se za mnou zamkněte a nikomu neotvírejte. Ani domácím, ani hasičům, ani Santa Clausovi. Jenom mně. Slibujete?“

Nora přikývla. „Slibuji.“

„Dobře, vrátím se co nejdřív.“

Napsala rychle seznam věcí, vysvětlila O'Shaughnessymu, kde je najde, a pečlivě za ním zamkla. Venku zůstal hluk narůstající bouře. Pomalu odstoupila od dveří, rozhlížela se po místnosti, až se nakonec podívala na cihly pod nohama. Před sto lety Leng s celým svým geniálním talentem nemohl předvídat, jak se vyvine moderní archeologie. Vykope tohle místo s největší péčí, dopodrobna prozkoumá jeho starou laboratoř vrstvu po vrstvě, veškerý svůj um věnuje tomu, aby našla i ten nejmenší důkaz. A ten

důkaz tady bude, to věděla. Pusté archeologické naleziště neexistuje. Lidé – ať šli kamkoli a dělali cokoli – po sobě vždy zanechávali nějakou památku.

Vyndala kapesní nůž, poklekla a znovu pomocí čepele uvolňovala staré cihly. Náhle se ozval úder hromu, hlasitější než všechny předtím. Zarazila se, srdce se jí hrůzou divoce rozbušilo. Ovládla své pocity a žalostně zavrtěla hlavou. Žádný zabiják ji nezastaví, aby nezjistila, co je pod touto podlahou. Na okamžik si vzpomněla na Brisbane, jak by se asi díval na tuhle práci. Ať jde do háje, pomyslela si.

S povzdechem zavřela nůž. Celý svůj profesionální život vykopávala z půdy lidské kosti a naprosto bez emocí je zapisovala do katalogů – bez jakéhokoli vztahu ke starým kostrám, nepociťovala v nich lidskost. Ale ukázalo se, že Mary Greeneová je něco úplně jiného. Pendergast dal ostrý tvar krátkému životu a strašlivé smrti Mary Greeneové tam venku, před tím domem. Poprvé si Nora uvědomila, že vykopává a zachází s kostmi někoho, komu by mohla rozumět a kvůli komu by mohla být smutná. Stále více se do ní vpíjel Pendergastův příběh Mary Greeneové, i když se snažila uchovat si profesionální odstup. A teď se sama téměř ztotožnila s Mary Greeneovou.

Tím to dostalo osobní rozměr. Velmi osobní. Její myšlenky přerušil hlomoz větru, který se opřel do dveří, a další, vzdálenější rachot hromu. Nora si klekla, znovu otevřela kapesní nůž a pustila se usilovně do opracovávání cihel pod nohama. Čekala ji dlouhá noc.

4

VÍTR OTŘÁSL MŘÍŽOVÝMI DVEŘMI A DO MÍSTNOSTI OBČAS PRONIKLA ZÁŘE BLESKU a burácení hromu. O'Shaughnessy už se vrátil a pracovali teď společně, policista přenášel hlínu a Nora se soustředila na odkrývání detailů. Pracovali při žlutém světle jediné žárovky. Místnost silně zapáchala rozkládající se zeminou. Vzduch byl hustý, vlhký a dusivý.

V podlaze v obýváku odkryli čtyři metry čtvereční. Když celý prostor pečlivě odkopali, vstoupila do něj a každý metr odkopala do různé hloubky, aby mohla vejít a zase se dostat ven z prohlubující se jámy. Cihly z podlahy pečlivě narovnali ke vzdálené stěně. Dveře do kuchyně měli otevřené, byla jimi vidět hromada hnědé hlíny, uprostřed navršená na pevné plastické plachtě. Vedle ležela menší plastická plachta a na ní v sáčcích předměty nalezené ve výkopu.

Nakonec si udělala přestávku, odložila lopatku, aby pořídila soupis. Sundala si helmu, přejela hřbetem ruky obočí a znovu si helmu nasadila. Bylo už dost dlouho po půlnoci a cítila se hodně unavená. Výkop v nejhlubším místě sahal čtyři stopy pod úroveň podlahy, odvedla pořádný kus práce. Bylo také hodně těžké pracovat rychle a přitom profesionálně.

Otočila se na O'Shaughnessyho. „Odpočiňte si. Ráda bych se podívala na profil téhle půdy.“

„Už bylo na čase.“ Narovnal se a opřel se o lopatu. Byl zpocený.

Nora si posvítila baterkou na pečlivě odhalenou stěnu hlíny, četla v ní jako v knížce. Chvillemi odhrnula trochu zeminy lopatkou, aby viděla lépe.

Nahoře byla vrstva čisté výplně do hloubky šesti palců – nepochybně ji tam navezli jako základ pro novější cihlovou podlahu. Pod ní spatřila tři stopy hrubšího materiálu protkaného úlomky kameniny a porcelánu z období po roce 1910. Ale z Lengovy laboratoře neviděla nic – alespoň nic zjevného. Přesto si všechno pečlivě označovala a ukládala do sáčků, přesně podle předpisů.

Pod drsnou hromadou narazili na vrstvu s odpadky, rozkládajícím se plevelem, střepy plísni pokrytých lahví a kostrou psa: odpadky z doby, kdy na tomto místě bylo volné prostranství. Pod tím se nacházela vrstva cihel.

O'Shaughnessy se narovnal, masíroval si záda. „Proč musíme kopat tak hluboko?“

„Ve většině starých měst se úroveň půdy zvyšuje za určitou dobu do určité výšky. V New Yorku je to asi tři čtvrtě metru každých sto let.“ Ukázala na dno jámy. „Tehdy tohle *byla* úroveň půdy.“

„Takže staré cihly dole jsou podlahy původního sklepení?“

„Myslím, že ano. Podlahy laboratoře.“ *Lengovy laboratoře.*

Kopání přece jenom přineslo několik stop. Bylo zvláštní, že tam chyběly odpadky, jako by podlaha byla čistě vymetená. Ve škvírách mezi cihlami našla zaklíněné úlomky skla; starý rošt s uhlím; knoflík; rozloženou jízdenku z trolejbusu a ještě dalších pár drobností. Zdálo se, že Leng po sobě nechtěl nic zanechat.

Zář dalšího blesku zvenčí pronikla skrz Nořin kabát na okně. Vteřinu nato zaburácel hrom. Jediná žárovka zablikala, potemněla a potom se světlo znovu rozjasnilo.

Dál se zamyšleně dívala na podlahu. Nakonec promluvila. „Nejdřív potřebujeme rozšířit výkop. A potom, myslím, budeme muset jít hlouběji.“

„Hlouběji?“ zeptal se O'Shaughnessy nedůvěřivě.

Nora přikývla. „Leng nenechal nic *na* podlaze. To ovšem neznamená, že nenechal nic *pod* ní.“

Rozhostilo se krátké, ledově mrazivé ticho.

Doyers Street bičoval prudký déšť. Voda stékala okapovými žlaby a mizela ve stokách, unášela s sebou odpadky, psí výkaly, utonulé krysy, hnijící zeleninu, rybí vnitřnosti z nedalekého pouličního trhu. Občas blesk osvětlil temné fasády, vystřeloval šipky světla do kotoučů mlhy, které olizovaly chodník a vířily kolem něj.

Ohnutá postava v buřince, téměř záhadná pod černým deštníkem, kráčela úzkou ulicí. Ten člověk se pohyboval pomalu, bolestně, opíral se o hůl. Zastavil se na Doyers Street před číslem 99; potom vplul do mlhy, stín se smísl se stíny, až nakonec vůbec nebylo poznat, že tu vůbec byl.

5

CUSTER SE S POVZDECHEM POHODLNĚ OPŘEL VE SVÉM VELIKÉM KANCELÁŘSKÉM KŘESLE. Byla sobota dopoledne, tři čtvrtě na dvanáct, podle všech zvyklostí by měl být na bowlingu a popíjet s kamarády pivo. Byl přece velitel policejního okrsku, hergot, ne detektiv, který pátrá po vrahovi. Proč chtěli, aby přišel zrovna v sobotu? Taková volovina! Připitomělá, zbytečná srážka styku s veřejností. Neudělal nic, jen celé dopoledne seděl na zadku a poslouchal rachot azbestu v trubkách topení. Škoda nádherného víkendy.

Alespoň že Pendergast byl prozatím mimo hru. Ale po čem přesně šel? Když se na to ptal O'Shaughnessyho, odpověděl mu setsakramentsky vyhybavě. Člověka by napadlo, že policajt s takovým záznamem by pracoval do roztrhání těla, přesně by věděl kdy a co šikovně udělat. No, Custer toho měl dost. Hned v pondělí ho pořádně přitáhne.

Bzučák na stole se rozezněl a Custer se zlostně ozval. „Co je zase, do háje! Nikdo mě neměl vyrušovat.“

„Na lince je komisař Rocker, kapitáne,“ ozval se Noyesův hlas, pečlivě neutrální.

Zase ten nebetýčny idiot, pomyslel si Custer. Roztřesenou ruku držel nad blikajícím světélkem na telefonu. Co sakra ten komisař zase otravuje? Copak už neudělal všechno, co po něm chtěli starosta, šéf – a vůbec všichni? Ať šlo o cokoli, jeho vina to nebyla...

Trustým rozklepaným prstem stiskl tlačítko.

„Custere?“ zeptal se ho komisař vyschlým hlasem.

„Co se děje, pane?“ zapištěl Custer, pozdě se pokusil snížit tóninu hlasu.

„Váš muž. O'Shaughnessy.“

„Ano, pane? Co je s ním?“

„Jsem jen trochu zvědavý. Proč *přesně* si vyžádal kopii zprávy soudního lékaře o ostatcích nalezených na Catherine Street? Vy jste ho tím pověřil?“ Hlas byl pomalý a zněl unaveně.

O co *kruci* O'Shaughnessy *usiluje*? Custer rychle přemýšlel. Mohl by říct pravdu, přiznat, že O'Shaughnessy nezakrytě obchází jeho rozkazy. Ale to by potom vypadal jako blázen, který nedokáže zvládnout ani své podřízené. Na druhou stranu by mohl zalhat.

Vybral si druhou variantu, obvyklejší postup.

„Komisaři?“ podařilo se mu dostat hlas do relativně mužské polohy. „Pověřil jsem ho tím. Víte, my jsme tu ve složkách neměli žádnou kopii. Je to jenom formalita, víte, jen abychom všechno měli pořádně zařazeno do spisů, pěkně od A do Z. Postupujeme podle pravidel, pane.“

Bylo ticho. „Custere, vzhledem k tomu, že se dokážete pohotově vyjadřovat, určitě znáte pořekadlo ‚nehas, co tě nepálí‘.“

„Ano, pane.“

„Domníval jsem se, že pan starosta jasně řekl, že *právě tohle* nebudeme hasit.“ Rocker ne zvolil nejpřesvědčivější tón, jímž by vyjádřil skálopevnou víru ve starostův úsudek.

„Ano, pane.“

„O'Shaughnessy není na volné noze, že ne, Custere? Nepomáhá čistě náhodou agentovi FBI, když je upoután na lůžko – že ne?“

„Je to solidní policista, loajální a dbalý pokynů. Požádal jsem ho, aby mi tu zprávu přinesl.“

„V tom případě mě překvapujete vy, Custere. Určitě víte, že pokud je zpráva uložena na okrsku, má k ní přístup každý policajt, který tam pracuje. Od toho už je jen krůček, aby se dostala na samotný práh *New York Times*.“

„Omlouvám se, pane. Na to jsem nepomyslel.“

„Chci, abyste tu zprávu – *všechny* kopie té zprávy – poslal mně. Osobně. Kurýrem. Rozumíte mi? Žádná kopie na okrsku nezůstane.“

„Ano, pane.“ Prokristapána, jak tohle zařídí? Bude ji muset získat od toho blbouna O'Shaughnessyho.

„Mám takový podivný pocit, Custere, že si plně neuvědomujete celou situaci. Záležitost na Catherine Street nemá absolutně co dělat s jakýmkoli kriminálním vyšetřováním. Toto je historická věc. Soudní zpráva *patří* firmě Moegen-Fairhaven. Je to soukromý majetek. Zaplatili si ji a ostatky byly na jejich pozemku. Byly důstojně, i když anonymně, pochovány na soukromém hřbitově s náležitým církevním obřadem, všechno zařídila firma Moegen-Fairhaven. Příklad je uzavřen. Stále mi rozumíte?“

„Ano, pane.“

„Moegen-Fairhaven je firma, která má velmi přátelský vztah k panu starostovi – jak mi starosta zdůraznil – a pan Fairhaven sám pracuje velmi tvrdě, aby starosta byl znovu zvolen. Ale pokud se tato situace ještě více zkomplikuje, Fairhaven ho už možná nebude tak nadšeně podporovat. Třeba se rozhodne toho zanechat docela. Možná se dokonce rozhodne podporovat jiného kandidáta.“

„Rozumím, pane.“

„Dobře. Takže máme psychopata, zvaného Chirurg, který rozřezává lidi. Pokud na to soustředíte svůj talent, Custere, ocením to. Přeji vám hezký den.“

V telefonu se ozvalo cvaknutí a spojení se přerušilo.

Custer se narovnal v křesle. Pevně svíral sluchátko a celé jeho sukovité tělo se chvělo. Polkl, ovládl rozechvělý hlas a stiskl bzučák na stole. „Sežente mi na telefon O'Shaughnessyho. Zkuste všechno, co vás napadne – rádio, tísňovou linku, mobilní telefon, číslo domů, cokoli.“

„On nemá službu, kapitáne,“ řekl Noyes.

„Na to vám kašlu. Sežente ho!“

„Ano, pane.“ Sluchátko zapraskalo a potom utichlo.

6

NORA VZALA LOPATKU, KLEKLA SI A ZAČALA PÁČIT Z PODLAHY JEDNU ZE STARÝCH cihel. Byla zpráchnivělá a pod lopatkou se rozpadla. Rychle vyndala kousky ven a potom páčila cihly kolem vzniklého otvoru, jednu po druhé. O'Shaughnessy stál nad ní a díval se. Pracovali celou noc a skončili po dvanácté následujícího dne, výkopovou jámu rozšířili na osm metrů čtverečních. Nora byla k smrti unavená. Ale chtěla udělat ještě jednu věc.

Jakmile Pendergast zavětril, že postupují, vynutil si propuštění z nemocnice – přes vystrašené protesty lékařů a sester – a sám se vydal na cestu do Doyers Street. Teď ležel s pažemi překříženými na hrudníku a zavřenýma očima u výkopového místa na ortopedické matraci, kterou si nechal přivést z Duxiany. Hýbal se velmi málo. V černém obleku a se sinalým obličejem byl znepokojivě podobný mrtvole. Jeho řidič Proctor přivezl různé věci z bytu v Dakotě: stolek, lampu od Tiffanyho a spoustu léků, mastí a francouzských čokoládových bonbonů společně se stohem podivných knih a map.

Hlína pod podlahou Lengovy staré laboratoře byla nasáklá vodou a odporně páchla. Nora odstranila metr čtvereční cihel a potom lopatkou udělala diagonální zkušební výkop. Ať je pod podlahou cokoli, nebude to příliš hluboko. Už se nemohla dostat o moc hlouběji, dosáhla skoro hladiny podzemní vody.

Narazila na něco. Použila smetáček a pod ním se objevil zrezivělý a ztrouchnivělý deštník z devatenáctého století, pouze kostra z velrybí kosti zůstala nedotčená. Opatrně očistila místo kolem něj, vyfotografovala svůj nález *in situ*, potom ho vytáhla a položila jeho rozpadlé části na arch papíru bez kyseliny.

„Našla jste něco?“ zeptal se Pendergast s očima stále zavřenýma. Dlouhá bílá ruka vzala čokoládový bonbon z krabice a vložila jej do úst.

„Zbytky deštníku.“ Pracovala rychleji. Hlína už nebyla tak tvrdá, ale blátivější.

O třicet centimetrů níž, v levém rohu souřadnicové sítě, na něco lopatkou tvrdě narazila. Pustila se do odstraňování prosáklé zeminy kolem. Potom jí ruka se smetáčkem reflexivně ucukla. Byl to kroužek vlasů na hladké hnědé lebce.

Ticho prořízl vzdálený rachot hromu. Bouře neustále zuřila.

Slyšela, jak se O'Shaughnessy nadechl.

„Ano?“ ozval se okamžitě Pendergast.

„Máme tady lebku.“

„Pokračujte, buďte tak hodná.“ Pendergasta jako by takový nález nepřekvapil.

Nora pracovala pečlivě dál, srdce jí tlouklo v hrudi, dál odstraňovala smetáčkem hlínu. Pomalu se vynořovala čelní kost, potom dvě oční jamky, v nichž se ještě držela slizká lepkavá hmota. Z lebky vycházel neuvěřitelný zápach a Nora si zcela nevědomky zacpala ústa. To nebyla čistá kostra indiána kmene Anasaziů, která tisíc let ležela v suchém písku.

Přetáhla si tričko přes nos a ústa a pokračovala dál. Vynořila se část nosní kosti a v ní se ukrývala zkroucená chrupavka. Když se ukázala horní čelist, zaleskl se kov.

„Prosím, popisujte to.“ Znovu se ozval Pendergast slabým hlasem.

„Ještě chvilku.“

Nora dál odstraňovala hlínu z kraniofaciálních kostí. Když se obličejová část lebky vynořila celá, sedla si na paty.

„Tak jedem. Máme lebku staršího dospělého muže se zbytky vlasů a měkkých částí, patrně to bude důsledek anaerobního prostředí tohoto místa. Hned pod horní čelistí jsou dva stříbrné zuby, částečně odpadlé, připevněné starým můstkem. Pod nimi, mezi čelistmi, vidím zlaté brýle, jedna čočka je z neprůhledného černého skla.“

„Aha. Našla jste Tinburyho McFaddena.“ Po chvíli Pendergast dodal: „Musíme pokračovat. Ještě musíme najít Jamese Henryho Percevala a Dumonta Burleigha, členy Lycea a kolegy doktora Lenga. Tihle dva měli tu smůlu, že i je J. C. Shottum zasněžil do svého tajemství. Kroužek je kompletní.“

„To mi připomíná,“ poznamenala Nora, „že včera při kopání jsem si na něco vzpomněla. Když jsem poprvé poprosila Pucka, aby mi ukázal Shottumův materiál, jen tak mimochodem podotkl, že ve své době byl Shottum docela populární postava. Tehdy jsem té poznámce moc velkou pozornost nevěnovala. Ale po tom, co se přihodilo, jsem si položila otázku, kdo –“ zmlkla.

„Kdo před námi podnikl přesně tutéž cestu,“ dokončil její myšlenku Pendergast.

Najednou se ozvalo lomcování knoflíkem na dveřích.

Všichni se podívali tím směrem.

Knoflík zachrastil, otočil se a potom ještě jednou.

Následovalo několik velmi tvrdých úderů na dveře, které se ozvěnou nesly po malém bytě. Následovala odmlka; potom přišla další salva šíleného bušení.

O'Shaughnessy vzhledl, ruku položil na automatickou pistoli. „Kdo je tam?“

Zpoza dveří se ozval pronikavý ženský hlas. „Co tam dít se? Co smrad? Co vy tam dělat? Otevřete!“

„To je paní Lee,“ řekla Nora a vstala. „Paní bytná.“

Pendergast ležel bez hnutí. Jeho bleďé kočičí oči se na okamžik otevřely, potom je znovu zavřel. Vypadalo to, že bude spát.

„Otevřít! Co tam se vevnitř dít?“

Nora vylezla z výkopu a přešla ke dveřím. „V čem je problém?“ zeptala se pevným hlasem. O'Shaughnessy se k ní připojil.

„Problém se smrad! Otevřít!“

„Tady není žádný smrad,“ řekla Nora. „To musí být odjinud.“

„To tady odtud jde až nahoru! Smrdět celou noc, teď ještě hůř, jak u bytu jsem blíž. Otevřít!“

„Jenom vařím, nic víc. Chodila jsem na kurzy, ale jak vidět, ještě mi to moc nejde a –“

„To není smrad z vařit! Smrdí jako hovno! Tohle být slušný dům! Policii zavolám!“ Další salva ran na dveře.

Nora se podívala na Pendergasta, ležel tam klidně jako přízrak se zavřenýma očima. Obrátila se na O'Shaughnessyho.

„Chce zavolat policii,“ řekl a pokrčil rameny.

„Ale vy nemáte uniformu.“

„Mám odznak.“

„Co jí řeknete?“

Bušení pokračovalo.

„Samozřejmě pravdu.“ O'Shaughnessy přešel ke dveřím, odemkl zámky a otevřel dveře dokořán.

Ve dveřích stála přikrčená, podsaditá žena. Očima přejela O'Shaughnessyho a potom uviděla obrovskou díru v obývacím pokoji, hromady hlíny, za nimi cihly a odkrytou horní polovinu kostry. Zatvářila se naprosto vyděšeně.

O'Shaughnessy otevřel pouzdro, ukázal jí svůj odznak, ale zdálo se, že žena ho vůbec nevnímá. Její pohled zcela upoutala díra v podlaze a kostra, která se na ni usmívala ze dna.

„Paní – Lee, mám pravdu? Jsem seržant O'Shaughnessy z newyorského policejního komisařství.“

Žena tam pořád stála se strnulým pohledem a ovislou čelistí.

„V tomto bytě se stala vražda,“ oznámil O'Shaughnessy věčně. „Tělo bylo pohřbeno pod podlahou. Provádíme vyšetřování. Víím, že je to pro vás šok. Nedá se nic dělat, paní Lee.“

Nakonec jako by si ho ta žena přece jenom všimla. Pomalu se otočila, podívala se mu nejprve do tváře, potom na odznak, potom na pistoli. „Co –?“

„Vražda, paní Lee. V bytě u vás.“

Znovu se podívala na obrovskou jámu. V ní mírumilovně ležela kostra zahalená v plášti hlíny. Nahoře na matraci odpočíval bez hnutí Pendergast, paže překřížené na prsou – podobně klidný jako ta kostra.

„Takže, paní Lee, vás poprosím, abyste se v klidu a tichosti vrátila do svého bytu. S nikým o tomhle nemluvte. Nikoho *nevolejte*. Pořádně se doma zamkněte. Dovnitř nepouštějte nikoho, dokud vám neukáže tohle.“ O'Shaughnessy jí zamával odznakem před očima.

„Rozumíte mi, paní Lee?“

Beze slova přikývla, oči dokořán.

„A teď jděte domů. Potřebujeme dvacet čtyři hodin naprostého klidu. Potom samozřejmě přijede spousta policistů. Soudní lékaři, soudní experti – bude tu zmatek. *Potom* můžete mluvit. Ale prozatím –“ zvedl ukazováček ke rtům a pantomimicky předvedl přehnané pššššššš.

Paní Lee se otočila a šourala se do schodů. Pohybovala se pomalu, jako náměsíčná. Nora slyšela, jak se dveře nahoře otevřely a zavřely. Potom byl zase klid.

Pendergast otevřel jedno oko. Podíval se na O'Shaughnessyho, potom na Noru.

„Dobrá práce, vy dva,“ řekl slabým hlasem a na rtech se mu objevil sotva znatelný úsměv.

7

KDYŽ POLICEJNÍ VŮZ, KTERÝ VEZL KAPITÁNA SHERWOODA CUSTERA, ODBOČIL ZA roh na Doyers Street, hleděl kapitán upřeně přes čelní sklo; znervózňovala ho hlučná skupina reportérů. Nebylo jich tam sice mnoho, ale už na první pohled poznal, že jsou tam ti nejhorší.

Noyes zajel s vozem k obrubníku. Custer otevřel dvířka na své straně a vystoupil do ulice. Jak se blížil k pískovcové budově, začali na něj reportéři pokřikovat. A byl tam ten nejhorší ze všech, ten chlap – Smithbutt nebo jak se jmenoval – hádal se s uniformovaným policistou, který stál na vstupním schodišti do domu. „To není fér!“ hulákal rozzuřeně a abnormálně velká neposlušná kadeř se mu pohupovala na temeni. „*Jeho* jste dovnitř pustil, tak musíte pustit i *mě*!“

Policista si ho nevnímal a ustoupil stranou, aby Custer mohl projít kolem žluté pásky, která ohraňovala místo činu.

„Kapitáne Custere!“ vykřikl na něj reportér. „Komisař Rocker odmítl mluvit se zástupci tisku. Okomentujete ten případ, prosím?“

Custer neodpověděl. *Tak komisař*, pomyslel si. Sám komisař přijel. Ten ho asi pořádně seřve. *Nehas, co tě nepálí*, říkal ten chlap. Custer požár rozdmýchal a navíc ho pořádně popálil. Díky O'Shaughnessymu.

U dveří si ho zapsali a Custer vešel, Noyes hned za ním. Spěchali do suterénního bytu. Zvenku bylo stále slyšet toho reportéra, protestoval zvýšeným hlasem.

První, čeho si Custer po vstupu do bytu všiml, byla veliká díra a spousta hlíny. Jak už to v takových případech chodí, byli tam fotografové, svědci, soudní znalci, soudní lékař. A byl tam rovněž komisař.

Komisař vzhledl a uviděl ho. Oblíčeje se mu zkrivil v křeči nelibosti. „Custere!“ zavolal a pokynul mu, aby k němu přišel.

„Ano, pane.“ Custer polkl, zaskřípal zuby. *Ted' to přijde*.

„Blahopřeji vám.“

Custer ztuhl. Rockerův sarkasmus byl špatné znamení. A navíc před tolika lidmi.

Znehybněl. „Omlouvám se, pane, od začátku do konce to bylo zcela neoprávněné a já osobně se postarám –“

Cítil, jak se mu komisařova paže ovíjí kolem ramene jako had a přitahuje ho k sobě. Custer cítil z jeho dechu kávu. „Custere?“

„Ano, pane?“

„Poslouchejte laskavě,“ mumlal komisař. „Mlčte. Nejsem tady, abych poslouchal omluvy, ale abych vás pověřil vyšetřováním tohoto případu.“

Tohle bylo *hodně* špatné znamení. Už v minulosti se stal obětí sarkasmu tohoto muže, ale nikdy ne takhle.

Custer zamrkal. „Skutečně se velmi omlouvám pane –“

„Vy mě neposloucháte, kapitáne.“ Komisař ho pořád držel kolem ramen a teď jej obrátil zády k oficiálním představitelům tisku, směrem do zadní části úzkého bytu. „Pochopil jsem, že váš muž O'Shaughnessy měl co do činění s odkrytím tohoto místa.“

„Ano. Ale zasadím se o to, aby byl ostře pokárán –“

„Kapitáne, necháte mě domluvit?“

„Ano, pane.“

„Pan starosta mi dnes dopoledne dvakrát telefonoval. Je potěšen.“

„Potěšen?“ Custer si nebyl jistý, jestli to byl další sarkasmus nebo něco ještě horšího.

„Potěšen. Čím více se pozornost odvádí od toho nového vraha, toho otrockého napodobitele, tím je šťastnější. Nové vraždy nejsou pro něj dobré, znamenají pokles popularity. Díky tomuto odhalení jste se stal policistou okamžiku. Alespoň pro pana starostu.“

Ticho. Custerovi bylo jasné, že Rocker starostovo dobré mínění nesdílí úplně.

„Takže, je mezi námi jasno, kapitáne? Tohle je nyní oficiálně váš případ.“

„Jaký případ?“ Custer byl na okamžik zmatený. Zahájili snad oficiální vyšetřování i těch starých vražd?

„Případ *Chirurg*.“ Rocker odmítavě mávl rukou směrem k veliké díře s kostlivcem. „Tohle nic není. To je archeologie. To není případ.“

„Dobře. Děkuji vám, pane,“ řekl Custer.

„Mně neděkujte. Poděkujte panu starostovi. Byl to jeho, ehm, návrh, abyste se toho ujal.“

Rocker sundal paži z Custerova ramene. Potom odstoupil a podíval se na něho dlouhým, hodnotícím pohledem. „Co myslíte, zvládnete to, kapitáne?“

Custer přikývl. Otupělost začala ustupovat.

„Prvořadým úkolem v této věci je zredukovat škody. Tyhle staré vraždy vám dají den, možná dva, potom se pozornost veřejnosti vrátí zase k Chirurgovi. Pan starosta by možná viděl rád, aby na sebe upoutaly pozornost tyhle dávné mordy, ale upřímně vám povím, že já tedy ne. Stanou se inspirací pro vraha imitátora, vyhecují ho.“ Ukázal mu prstem přes rameno. „Přivedl jsem Bryce Harrimana. Znáte ho?“

„Ne.“

„Právě on jako jeden z prvních poukázal na otrockého napodobitele vražd. Potřebujeme ho mít tam, kde ho máme – pod kontrolou. Poskytneme mu exkluzivní informace, ale uchováme si kontrolu nad tím, co se dozví. Chápete?“

„Ano, pane.“

„Dobrá. Je to příjemný člověk, velmi vstřícný. Čeká venku. Nezapomeňte mluvit jen o těch *starých* kostech a o *tomhle* místě. Ne o Chirurgovi nebo nových vraždách. Veřejnost by mohla obojí směřovat, ale my víme s jistotou, že spolu nijak nesouvisí.“

Custer se otočil a chtěl vykročit k obývacímu pokoji. Rocker ho však zastavil.

„A kapitáne? Až budete s Harrimanem hotový, chtěl bych vám navrhnout, abyste na novém případě začal pracovat sám. Hned se pusťte do práce. Chytněte toho vraha. Už se nechcete dívat na žádnou další čerstvou mrtvolu – že ne? Jak už jsem říkal, máte čas si tady trochu vydechnout. Využijte toho.“

„Ano, pane.“

Rocker na něj dál hleděl zpod podmraceného obočí. Potom zavřel, přikývl a pokynul Custerovi před sebe.

V obývacím pokoji, pokud to vůbec ještě bylo možné, bylo víc lidí než před chvílí. Na komisařův signál vystoupil ze stínu vysoký štíhlý muž: brýle s kostěnými obroučkami, uhlazené černé vlasy, tvídové sako, tmavěmodrá košile, mokasíny se střapci.

„Pane Harrimane?“ oslovil ho Rocker. „Tohle je kapitán Custer.“

Harriman mužně potřásl Custerovi rukou. Jsem rád, že vás poznávám osobně, pane.“

Custer mu rovněž potřásl rukou. Instinktivně lidem od tisku nedůvěřoval, ale tentokrát ocenil uctivý přístup toho muže. *Pane*. Kdy ho naposledy nějaký reportér tituloval *pane*!

Komisař se vážně podíval z jednoho na druhého. „Omluvíte mě, kapitáne? Musím se vrátit na One Police Plaza.“

Custer přikývl. „Samozřejmě, pane.“

Díval se na jeho široká záda, když vycházel ze dveří.

Najednou se objevil Noyes, stál před Custerem s napřaženou rukou. „Dovolte, abych vám blahopřál jako první, pane.“

Custer potřásl zplihlou rukou. Potom se obrátil k Harrimanovi, který se usmíval za brýlemi s kostěnými obroučkami, dokonale uvázaná kravata těsně dosedala na zapnutý límec. Custerovi připadalo, že když Harriman dostane exkluzivní informace, ten druhý otravný reportér – který stále ještě povykoval na ulici – spadne o několik příček níž. Zpomalí ho to, na nějakou dobu se ho zbaví. Bylo až zarážející, jak rychle se přizpůsobil nové zodpovědnosti.

„Kapitán Custer?“ zeptal se muž s poznámkovým blokem v ruce.

„Jo?“

„Mohl bych vám položit několik otázek?“

Custer velkomyslně pokynul. „Jen do toho.“

O'SHAUGHNESSY VEŠEL DO SEKRETARIÁTU KAPITÁNOVY KANCELÁŘE a automaticky se podíval po Noyesovi. Udělal si dost dobrou představu, proč ho Custer chtěl vidět. Napadlo ho, jestli přijde na přetřes těch dvě stě babek od prostitutky, jak tomu bylo vždycky, když na vkus nějakého vlezdoprdelníka byl příliš nezávislý. Za normálních okolností by mu to bylo jedno; měl už letitou praxi, jak se přes podobné situace přenést. *Je ironie*, pomyslel si, *že to přijde zrovna teď – teď když se dostal k vyšetřování, zjistil, že mu na tom záleží.*

Noyes přišel zpoza rohu, žvýkal žvýkačku, měl plnou náruč papírů, neustále vlhký dolní ret mu volně visel a odhaloval řadu hnědých zubů. „Á,“ řekl, „to jste vy.“ Položil hromadu papírů na svůj stůl, posadil se a potom se natáhl k reproduktoru.

„Je tady,“ řekl do něj.

O'Shaughnessy si sedl a sledoval Noyese. Ten chlap pořád žvýkal tu hnusnou staromódní žvýkačku s vůní fialek, oblíbenou u vdov a alkoholiků. Sekretariát byl tou vůní úplně prosycený.

Za deset minut se kapitán objevil ve dveřích, vytahoval si kalhoty a zastrkoval do nich košili. Trhnul bradou, a tak dal O'Shaughnessymu znamení, že může vejít.

Policista ho následoval do jeho kanceláře. Kapitán ztěžka dosedl do křesla.

Podíval se na O'Shaughnessyho pohledem, který měl být tvrdý, ale vypadal jenom neblaze.

„Ježíšikriste, O'Shaughnessy.“ Vrtěl hlavou ze strany na stranu, lalok pod bradou mu plandal jako bíglovi. „Ježíšikriste.“

Rozhostilo se ticho.

„Dejte mi tu zprávu.“

O'Shaughnessy se dlouze nadechl. „Ne.“

„Jak tomu mám rozumět že ne?“

„Už ji nemám. Dal jsem ji zvláštnímu agentovi Pendergastovi.“

Kapitán se na O'Shaughnessyho nejméně minutu upřeně díval. „Vy jste ji *dal* tomu hajzlovi?“

„Ano, pane.“

„Můžu se zeptat proč?“

O'Shaughnessy neodpověděl hned. Faktem bylo, že nechtěl být z toho případu odvolán. S Pendergastem se mu pracovalo dobře. Velmi dobře. Poprvé po mnoha letech v noci ležel v posteli, nespál a přemýšlel o případu, snažil se dát dohromady všechna fakta, vymýšlel si nové směry pátrání. Ale nehodlal nikomu lézt do zadku. Jen ať se ukáže, kdo s koho.

„Vyžádal si ji. Pro své vyšetřování. Chtěl jste, abych mu pomohl, a přesně to jsem udělal.“

Lalok pod bradou se rozechvěl. „O'Shaughnessy, já myslel, že jsem vám jasně vysvětlil, že mu máte *jakoby* pomáhat, ne mu pomáhat *doopravdy*.“

Pokusil se o zmatený výraz. „Asi vám nerozumím, pane.“

Kapitán vstal z křesla a zařval: „Vy mi sakra dobře rozumíte.“

Dál trval na svém, teď hrál překvapeného a zmateného současně. „Ne, pane, nerozumím.“

Lalok se roztřásl vzteky. „O'Shaughnessy, vy nestydatej, malej –“ Custer se odmlčel, polkl, snažil se ovládnout. Zhluboka se nadechl. „Posílám vás na administrativní dovolenou.“

Sakra. „Na jakém základě?“

„Tohle na mě nezkoušejte. Moc dobře víte proč. Neuposlechnutí mých přímých pokynů, samostatná práce s tím agentem FBI, podkopávání oddělení – a to už nemluvím o vašem zapojení do *vykopávek* na Doyers Street.“

O'Shaughnessy dobře věděl, že toto odhalení představovalo pro Custeru dobrodiní. Na nějakou dobu to starostu uklidnilo, poděkoval Custerovi tak, že ho postavil do čela vyšetřování.

„Při společné práci se zvláštním agentem Pendergastem jsem respektoval veškeré předpisy, pane.“

„Ale houby! Každý krok jste přede mnou tajil, všechno kromě těch zatracených zpráv, které neustále píšete a sakra dobře víte, že nemám čas je číst. Obešel jste mě, abyste tu zprávu získal. Ježíši, O'Shaughnessy, dal jsem vám tady příležitost a vy jste se na mě tak akorát vykašlal.“

„Obrátím se na odbory, pane. A chtěl bych do záznamu uvést, že jako katolík jsem hluboce uražený vaším rouháním, berete jméno našeho Spasitele nadarmo.“

Následovalo ohromené ticho a O'Shaughnessy viděl, že Custer už pomalu ztrácí půdu pod nohama. Kapitán prskal, polkl, zaťal a uvolnil pěsti.

„Co se týče policejních odborů,“ řekl napjatým vysokým hlasem, „jen je klidně přiveďte. A k tomu ostatnímu – nemyslete si, že kvůli vám přestanu klít, vy pokryteckej parchante. Já sám chodím do kostela. Teď mi sem položte odznak a služební zbraň. *Semhle*.“ Poklepal na stůl. „A hejbněte tím svým irským zadkem. Běžte domů a uvařte si brambory se zelím. Až do odvolání máte administrativní dovolenou, dokud nebude uzavřeno vyšetřování interních záležitostí. *Další* vyšetřování interních záležitostí, mohl bych dodat. A na slyšení u odborů vás požádám, abyste odešel od policejního sboru. S vaším záznamem nebude těžké odchod zdůvodnit.“

O'Shaughnessy věděl, že to není planá hrozba. Vyndal zbraň a odznak a položil jedno po druhém na stůl.

„Je to všechno, pane?“ zeptal se co možná nejkliidněji.

Uspokojil ho pohled do Custerovy tváře, která znovu zbrunátněla vzteky. „Jestli je to všechno? Copak to nestačí? Raději byste si měl začít dávat dohromady životopis, O'Shaughnessy. Víím o pobočce McDonalda v Jižním Bronxu, kde potřebují policajta na hlídání od půlnoci do rána.“

Když O'Shaughnessy odešel, všiml si, že Noyesovy oči ho doprovázely až ke dveřím – a překypovaly patolízalským uspokojením.

Zastavil se na venkovních schodech budovy, na okamžik ho oslepil sluneční svit. Myslel na to, kolikrát se po těchto schodech plahočil nahoru a dolů na další bezcílnou pochůzku nebo splnit nějakou nesmyslnou byrokratickou povinnost. Zdálo se trochu zvláštní, že – přes pečlivě upravený nonšalantní zevnějšek – uvnitř cítil víc než bodnutí lítosti. Pendergast a ten případ se budou muset obejít bez něj. Povzdech si, pokrčil rameny a sešel schody. Jeho kariéra skončila a je po všem.

K jeho překvapení známé auto – rolls-royce Silver Wraith – mělo spuštěný motor na volnoběh, stálo u obrubníku. Dveře otevřel kdosi neviditelný vzadu. O'Shaughnessy přistoupil a strčil hlavu dovnitř.

„Dostal jsem administrativní dovolenou,“ řekl člověku na zadním sedadle.

Seděl tam Pendergast, opíral se zády o koženou opěrku a přikývl. „Kvůli té zprávě?“

„Jo. A ta chyba, které jsem se dopustil před pěti lety, mi taky nepřidala.“

„To je ale směla. Omlouvám se za roli, která mi v tomto vašem neštěstí připadla. Ale nasedněte si. Nemáme moc času.“

„Vy jste neslyšel, co jsem vám říkal?“

„Slyšel. Teď pracujete pro mě.“

O'Shaughnessy se odmlčel.

„Všechno se připravuje. Vyřizují se papíry, zatímco my si povídáme. Občas potřebuji konzultovat s, ehm, specialisty.“ Pendergast poplácal svazek papírů na sedadle vedle sebe. „Všechno je to tady vysvětleno. Můžete je podepsat v autě. Zastavíme se dole ve městě v kanceláři FBI a necháme vám udělat fotografii a průkaz. Není to bohužel odznak, ale mělo by to zabrat skoro stejně.“

„Je mi líto, pane Pendergaste, ale měl byste vědět, že oni otevřeli –“

„Vím o tom všechno. Nastupte si, prosím.“

O'Shaughnessy nastoupil a zavřel za sebou dveře, cítil se omámený.

Pendergast pokynul k papírům. „Přečtete si je, nenajdete tam žádné ošklivé překvapení. Padesát dolarů za hodinu, garantováno minimálně třicet hodin týdně, odměny a dovolená.“

„Proč to děláte?“

Pendergast na něj hleděl mírně. „Protože jsem viděl, jak na vás zapůsobila výzva. Potřebuji muže, který má odvahu vyslovit své přesvědčení. Viděl jsem vás při práci. Znáte ulice, můžete mluvit s lidmi, se kterými já nemohu. Jste jeden z nich. Já ne. Kromě toho nemohu tenhle případ dělat sám. Potřebuji někoho, kdo se vyzná ve stylu práce newyorského policejního komisařství. A vy projevujete určité slitování. Nezapomeňte, že jsem viděl ten pásek. Budu potřebovat soucit.“

O'Shaughnessy se natáhl po papírech, pořád ještě omámený. Potom se zarazil.

„Pod jednou podmínkou,“ řekl. „Víte toho mnohem víc, než dáváte najevo. Nerad pracuji v nevědomosti.“

Pendergast přikývl. „Máte pravdu. Je čas, abychom si pohovořili. Budeme se tomu věnovat, až vyřídíme všechny vaše papíry. Je to fér?“

„Je to fér.“ O'Shaughnessy vzal papíry a rychle si je prolistoval. Pendergast se otočil na řidiče. „Federal Plaza, prosím, Proctore. A rychle.“

9

NORA SE ZASTAVILA PŘED KLENUTÝM HLUBOKÝM VCHODEM, vytesaným z kamene pískové barvy s šedými proužky. I když ho nedávno umývali, masivní gotický vchod působil staře, a byl odpudivý. Noře připomněl Zrádovu věž v londýnském Toweru. Napůl čekala, že uvidí železné zuby padací mříže u stropu, rytíře, kteří vyhazovali lidi z oken, jak vyhlížejí z šipkovitých štěrbin nahoře, kádě vroucí smoly v pohotovosti.

U paty přilehlé stěny, před nízkým železným zábradlím, viděla zbytky ohořelých svíček, okvětních lístků a starých obrazů v polámaných rámech. Místo vypadalo skoro jako kaple. Potom si uvědomila, že pod tímhle klenutým vchodem byl určitě zastřelen John Lennon a ty maličkosti jsou zbytky předmětů, které sem stále donášejí ti nejvěrnější. Sám Pendergast byl pobodán nedaleko, ani ne přes půl bloku odtud. Podívala se nahoru. Nad ní se tyčila Dakota, přes gotickou fasádu přesahovaly lomenice a kamenné ozdoby. Tmavé mraky se hnaly nad ponurými věžemi ponořenými do stínů. *To je tedy místo k bydlení*, pomyslela si. Pozorně se rozhlédla po nejbližším okolí s obezřelostí, na niž si po honičce v archivu už zvykla. Ale žádné zjevné nebezpečí nehrozilo. Přiblížila se k budově.

Vedle klenutého vchodu stál vrátný ve velké strážní budce z bronzu a skla a nesmiřitelně upíral zrak na Sedmdesátou druhou ulici, tichý a vzpřímený jako stráž u Buckinghamského paláce. Zdálo se, že její přítomnost vůbec nevnímá.

Ale v okamžiku, kdy vkročila do vchodu, stál před ní s baterkou, choval se přívětivě, ale neusmíval se. „Přejete si?“ zeptal se.

„Mám domluvenou schůzku s panem Pendergastem.“

„Jak se jmenujete?“

„Nora Kellyová.“

Muž přikývl, jako by ji očekával. „Jihozápadní chodba,“ dodal, ustoupil stranou a ukázal jí směr. Když Nora procházela tunelem do vnitřního dvora budovy, viděla, že se strážný vrátil do své budky a zvedl telefon.

Výtah voněl po staré kůži a leštěném dřevu. Vyjel několik poschodí a beze spěchu zastavil. Potom se dveře otevřely zašoupnutím do stran a před nimi se objevil vchod. Jednokřídlé dubové dveře na vzdáleném konci byly otevřené. V nich stál agent Pendergast, jehož štíhlá postava vypadala v tlumeném světle, jako by měla svatozář.

„Jsem velmi rád, že jste mohla přijít, doktorko Kellyová,“ pronesl hlasem sladkým jako med a uvedl ji dál. Jeho slova byla jako vždycky nesmírně vlídná, ale zazněla z nich i únava, téměř sklíčenost. *Ještě je v rekonvalescenci*, pomyslela si Nora. Byl pohublý, téměř mrtvolný a obličej měl ještě bledší než obvykle, pokud to vůbec ještě bylo možné.

Vykořčila do místnosti s vysokým stropem a bez oken. Zvědavě se rozhlédla. Tři stěny byly vymalovány temně růžovou barvou, nahoře a dole je rámovaly černé lišty. Čtvrtá byla celá z černého mramoru, přes který neustále tekla voda od stropu na podlahu. U paty stěny voda tiše vtékala do jezírka, na kterém se pohupoval shluk kvetoucích lotosů. Místnost naplňoval slabý, příjemný zvuk vody a lehká květinová vůně. Nedaleko stály dva černé lakované stoly. Na jednom byl mělký květináč s mechem, v němž rostlo několik bonsajů – podle vzhledu zakrslé javory. Na druhém ležela uvnitř akrylové krychle lebka kočky, uložená na třínožce. Nora přistoupila blíž a poznala, že lebka je vyřezaná z jediného kusu čínského jadeitu. Jednalo se o práci pozoruhodného, dokonalého uměleckého mistrovství, kámen byl tenounký, proti černé látce na dně průsvitný.

Kousek dál na jedné z několika malých kožených pohovek seděl seržant O'Shaughnessy, v civilu. Přehazoval si nohu přes nohu a pořád je měnil, bylo mu nepříjemně.

Pendergast zavřel dveře a přešel k Noře, ruce za zády.

„Mohu vám něco nabídnout? Minerálku? Sherry?“

„Ne, děkuji, nic nechci.“

„Omluvte mě na chvíli, prosím.“ Pak zmizel ve dveřích téměř neviditelně zasazených do růžových stěn.

„Hezké místo,“ řekla O'Shaughnessymu.

„Neznáte toho ani polovinu. Kde na to všechno vzal prachy?“

„Bill Smi – Tedy jeden můj bývalý známý říkal, že někde slyšel o rodinném majetku. Farmaceutické továrny, něco v tom smyslu.“

„Mmm.“

Zmlkli a naslouchali šepotu vody. Za pár minut se dveře znovu otevřely a objevil se Pendergast.

„Oba mě laskavě následujte,“ vyzval je.

Vyšli z místnosti a dál dlouhou temnou chodbou. Většina dveří, které míjeli, byla zavřená, ale Nora zahlédla knihovnu – plnou knih vázaných v kůži a hrubém plátně a něco, co vypadalo jako cembalo z růžového dřeva – a úzkou místnost, jejíž stěny byly ověšené olejomalbami ve čtyřech nebo pěti řadách nad sebou, v těžkých zlatých rámech. V další místnosti bez oken byly stěny potažené růžovým papírem a na zemi ležely rohože tatami. Bylo to střední, téměř nehostinné a – jako všechny ostatní místnosti – velmi matně osvětlené. Potom je Pendergast uvedl do velké komnaty s vysokým stropem, vykládaným temným, dokonale opracovaným mahagonovým dřevem. Vzdálené stěně dominoval mramorový zdobný krb. Ze tří velkých oken byl výhled na Central park. Celou stěnu po pravé straně pokrývala podrobná mapa Manhattanu z devatenáctého století. Uprostřed místnosti stál veliký stůl.

Na něm bylo na plastické plachtě uloženo několik předmětů: dva tucty skleněných střepů, kousek uhlí, ztrouchnivělý deštník a prošlupnutý lístek na tramvaj.

Nebylo kam se posadit. Nora se postavila čelem ke stolu, Pendergast zatím tiše chodil dokola a hleděl upřeně, jako když žralok krouží kolem své oběti. Potom se zastavil, nejprve se podíval na ni, potom na O'Shaughnessyho. V jeho očích bylo zřetelné vidět soustředění, dokonce posedlost, což ji znepokojilo.

Otočil se k velké mapě, ruce už měl zase za zády. Chvilku na ni jen zíral. Potom začal mluvit, jemně, skoro jen jako by pro sebe.

„Víme, kde doktor Leng dělal svoji práci, ale teď stojíme dokonce ještě před těžší otázkou. Kde bydlel? Kde se ten dobrý doktor schovával na tom hemžícím se ostrově?“

Díky doktorce Kellyové máme několik stop, které poněkud zúží prostor našeho pátrání. Lístek na tramvaj, který jste vykopala, byl označen ve West Side Elevated Tramway. Takže lze dospět k závěru, že doktor Leng bydlel na West Side.“ Otočil se k mapě a červeným značkovačem přešel po Páté avenue, která dělí Manhattan na dvě podélné části.

„Uhlí má na sobě unikátní chemické nečistoty podle místa vytěžení. Tento kousek pochází z dávno zaniklého dolu u Haddonfieldu v New Jersey. Na Manhattan dodávala uhlí jediná firma Clark & Sons. Rozvážela je na území od Sto desáté po Sto třicátou devátou ulici.“

Pendergast zakreslil přes Manhattan dvě paralelní linky, jednu na 110 a jednu na 139. ulici.

„Teď máme deštník. Je vyroben z hedvábí. Hedvábí je na omak hladké, ale pod mikroskopem se ukazuje drsný, téměř hrubý povrch. Když prší, v této látce ulpívají částičky – zvláště pyl. Mikroskopická zkouška deštníku ukázala, že je plný pylu z plevele jménem *Trismegistus gonfalonii*. Kdysi rostl na močálech po celém Manhattanu, ale do roku devatenáct set byl jeho výskyt omezen na oblasti močálů na březích řeky Hudson.“

Namaloval červenou čáru na Broadway, potom ukázal na malý čtvereček, se kterým hraničila. „Tak se zdá vcelku rozumné předpokládat, že náš doktor Leng bydlel západně od této linie, ne víc než jeden blok od Hudsonu.“

Zavřel značkovač, potom se podíval na své hosty. „Nějaké komentáře?“

„Ano,“ řekla Nora. „Zmínil jste se o tom, že firma Clark & Sons dodávala uhlí do této oblasti nahoře ve městě. Ale proč se tohle uhlí našlo v jeho laboratoři dole ve městě?“

„Leng měl tajnou laboratoř. Nemohl si tam nechat uhlí dovézt, a tak si je ze svého domu nosil po troškách.“

„Aha.“

Pendergast se na ni dál díval. „Ještě něco?“

V místnosti zavládlo ticho.

„Potom můžeme předpokládat, že náš doktor Leng bydlel na Riverside Drive mezi Stou desátou a Stou třicátou devátou ulicí nebo v některé postranní ulici mezi Broadwayí a Riverside Drive. Právě tam musíme soustředit naše pátrání.“

„Ale to jsou stovky, možná i tisíce činžovních domů,“ podotkl O'Shaughnessy.

„Přesně řečeno třináct set pět. Což mě přivádí k tomu sklu.“

Pendergast tiše znovu obešel stůl, potom natáhl ruku, vzal sklíčko pogumovanými konci pinzety a podržel je na světle.

„Udělal jsem rozbor usazeniny z jeho povrchu. Někdo je pečlivě umyl, avšak moderní metody umožňují objevit částičky o velikosti biliontiny milimetru. Na tomhle skle jsem našel velmi podivnou směsici chemikálií. Podobně jsem našel na úlomcích skla z podlahy v márnici. Poměrně děsivá směsice, ukazuje chemický rozbor. A byla tam jedna vzácná organická chemikálie, 1,2-alumínofosfokyanát, jehož jednotlivé složky bylo v té době na Manhattanu možné nakoupit pouze v pěti lékárnách, tedy v období let osmnáct set devadesát až devatenáct set osmnáct, kdy Leng používal svou laboratoř dole ve městě. Seržant O'Shaughnessy mi byl velmi nápomocný při vystopování všech pěti lékáren.“

Značkovačem udělal na mapu pět značek.

„Vyjdeme z předpokladu, že doktor Leng si kupoval chemikálie na nejpohodlnějším místě. Jak vidíte, v blízkosti jeho laboratoře není žádná lékárna, takže můžeme vyjít z předpokladu, že nakupoval blízko místa, kde bydlel, nahoře ve městě. Tak můžeme vyloučit ty dvě na East Side. Zbudou nám tři na West Side. Ale odtud je příliš daleko dolů do města, takže to můžeme také vyloučit.“ Tři z pěti značek přeškrtnl křížkem. „Tak nám zbudou tyhle dvě. Otázkou zůstává – ve které z nich?“

Na jeho otázku opět nikdo neodpověděl. Pendergast položil střep a znovu obešel stůl, potom se zastavil před mapou. „Nenakupoval v žádné z nich.“

Odmlčel se. „Protože 1,2-alumínofosfokyanát je nebezpečný jed. Člověk, který si ho kupuje, by na sebe mohl upozornit. Takže to zkusíme jinak. Vyjdeme z předpokladu, že naopak nakupoval v *nejvzdálenější* lékárně od místa, kde se zdržoval: od domu, kde bydlel, muzea a laboratoře dole ve městě. Někde, kde by ho nikdo nepoznal. Je jasné, že to musí být *tahle*, tady na Východní dvanácté ulici. Lékárna Nový Amsterdam.“ Vykroužil kolem bodu kolečko. „Tady Leng nakoupil chemikálie.“

Otočil se a chodil před mapou sem a tam. „Máme štěstí, ukázalo se, že lékárna New Amsterdam ještě funguje. Možná tam budou mít záznamy, možná si někdo bude něco pamatovat.“ Otočil se k O'Shaughnessymu. „Požádám vás, abyste to zjistil. Dojděte tam a nahlédněte do starých záznamů. Pokud bude třeba, vyhledejte staré lidi, kteří vyrostli v sousedství. Jednejte, jako by to bylo policejní vyšetřování.“

„Ano, pane.“

Na chvilku se rozhostilo ticho. Potom Pendergast znovu promluvil.

„Jsem přesvědčen, že doktor Leng nežil v žádné boční ulici mezi Broadwayí a Riverside Drive. Žil na Riverside Drive samé. Takže se nám počet budov sníží z více než tisícovky na necelou stovku.“

O'Shaughnessy na něj upřeně zíral. „Jak víte, že Leng bydlel na Drive?“

„Velké domy byly v celé Riverside Drive. Pořád je ještě můžete vidět, většinou se rozpadly na maličké byty nebo jsou dnes už opuštěné, ale stále tam jsou – alespoň některé. Skutečně si myslíte, že by Leng bydlel v postranní uličce, v domě střední třídy? Ten muž měl hodně peněz. Nějakou dobu jsem o tom přemýšlel. Nechtěl by bydlet na místě, kde by se v budoucnu mělo stavět. Chtěl by světlo, přísun čerstvého vzduchu a hezký výhled na řeku. Výhled, kterému by nikdy nic nestálo v cestě. Vím, že by to tak chtěl.“

„Ale jak to víte?“ zeptal se O'Shaughnessy.

Najednou Nora pochopila. „Protože očekával, že tam bude bydlet *hodně, hodně dlouho*.“

V chladné prostorné místnosti bylo dlouho ticho. Po Pendergastově tváři se rozlil pomalý a velmi netypický úsměv. „Bravo,“ řekl. Přešel k mapě, namaloval červenou linku na Riverside Drive od 139. do 110. ulice. „Tady musíme hledat doktora Lenga.“

Najednou se rozhostilo nepřijemné ticho.

„Myslíte dům doktora Lenga,“ opravil ho O'Shaughnessy.

„Ne,“ odpověděl Pendergast velmi razantně. „Myslím doktora Lenga.“

WILLIAM SMITHBACK JR. SE S MOHUTNÝM POVZDECHEM USADIL DO OMŠELÉHO dřevěného boxu v zadní části Blarney Stone Tavern. Do téhle hospody chodívali pravidelně zaměstnanci Newyorského přírodopisného muzea, protože byla přes ulici přímo proti němu. Místu přezdívali Kostí, vlastník hospody měl totiž svéráznou zálibu – na každé místo zatloukal kosti všech velikostí, tvarů a druhů. Šprýmaři z muzea si dělali legraci, že kdyby je policie všechny sundala a podrobila prozkoumání, polovina neuzavřených případů zmizelých lidí by byla rázem vyřešena.

Smithback tu v minulosti strávil mnohé dlouhé večery, poznámkové bloky a pivem pocákaný laptop v pohotovosti, když pracoval na různých publikacích: kniha o vrazích v muzeu a po ní kniha o masakru v metru. Vždycky mu tahle hospůdka připadala jako domov mimo domov, útočiště před potížemi světa. A přece dnes večer mu ani Kostí nepřinesly útěchu. Vzpomněl si na větu, kterou někde četl – snad to byl Brendan Behan – o tom, že jeho žízeň je tak obrovská, že vrhá stín. Přesně takhle se teď cítil.

Prožil nejhorší týden svého života – od té strašlivé záležitosti s Norou až po nepoužitelný rozhovor s Fairhavenem. A aby toho nebylo málo, připitoměl *Post* mu před nosem vyfoukl výhradní zprávu – navíc jeho neporazitelný protivník Bryce Harriman – dvakrát. Nejdříve šlo o vraždu turistky v Central parku a potom ty kosti objevené na Doyers Street. Správně to měl být *jeho* materiál.

Jak vůbec mohl ten idiot Harriman získat výhradní zprávu? Jemu samotnému se nepodařilo vymámit ji ani na vlastní přítelkyni! Koho zná? Když si jen pomyslí, kolikrát on, Smithback, musel nádeničit někde v terénu, zatímco s Harrimanem se zacházelo přímo královsky, *příběh z první ruky*... Kristepane, potřebuju se napít.

Přišel k němu číšník se zplihlýma ušima a s rysy spráskaného psa, Smithback takové pocity znal dobře.

„Jako obvykle, pane Smithbacku?“

„Ne. Máte padesátiletou glengrantku?“

„Za třicet šest dolarů,“ odpověděl číšník zkormoučeně.

„Přineste mi ji. Chci pít něco, co je tak staré, jako se dneska cítím i já.“

Číšník se rozplynul v temnotě a kouři. Smithback zkontroloval čas na hodinkách a nervózně se rozhlédl kolem. Měl deset minut zpoždění, ale vypadalo to, že O'Shaughnessy se opozdí ještě víc. Nesnášel lidi, kteří chodí později než on sám, skoro stejně jako nesnášel ty, kteří chodí včas.

Číšník se znovu zhmotnil, nesl koňakovou skleničku s jantarově zbarvenou tekutinou asi tak do výšky jednoho palce ode dna. Uctivě ji položil před reportéra.

Smithback ji zvedl, zakroužil tekutinou, nasál opojné aroma sladu, kouře a čerstvé vody z Vysočiny, která, jak říkají Skotové, protekla rašelinou a přes žulu. Už mu bylo lépe. Když položil sklenici, uviděl vpředu Boylana, vlastníka hospody, jak podává řezané pivo přes pult rukou jako vymodelovanou ze smotku žvýkacího tabáku. Za Boylanem byl O'Shaughnessy, právě vešel a rozhlížel se. Smithback na něj zamával, odvrátil oči od levného polyesterového obleku, který i v tom tlumeném světle a cigárovém dýmu prakticky jiskřil. Jak může člověk, který si sám sebe váží, nosit takovýhle oblek?

„Vy osobně,“ řekl Smithback s ostudnou parodií irského přízvuku, když O'Shaughnessy přišel.

„Jo, jo,“ odpověděl O'Shaughnessy a uvelebil se na protější straně boxu. Číšník se jakoby kouzlem objevil znovu a uctivě se sklonil. „Přineste mu totéž,“ objednal Smithback a dodal: „Víte, tu dvanáctiletou.“

„Samozřejmě,“ řekl číšník.

„Co to je?“ zeptal se O'Shaughnessy.

„Glen Grant. Sladová skotská. Nejlepší na světě. Na mě.“

O'Shaughnessy se usmál. „Cože, vy mě nutíte, abych si nalil do hrdla tenhle oranžský presbyteriánský drink? To je, jako bych slyšel Verdiho v překladu. Mám raději Powers.“

Smithback pokrčil rameny. „Jo tak. Věřte mi, irská whisky se hodí spíš na odmašťování motorů než na pití. Irsko dalo světu lepší spisovatele, Skotsko zase whisky.“

Číšník odešel a vzápětí se vrátil s druhou sklenkou. Smithback čekal, když O'Shaughnessy přičichl, škulbl sebou a upil doušek.

„Dá se to pít,“ řekl po chvíli.

V tichosti upíjeli a Smithback se pokradmu podíval přes stůl na policistu. Zatím z jejich dohody získal velmi málo, i když on jemu předal spoustu informací o Fairhavenovi. Ale i tak zjistil, že se mu ten chlápek zalíbil: měl lakonický, cynický, dokonce rezignovaný náhled na život, jemuž naprosto rozuměl.

Smithback si povzdechl a narovnal se. „Tak co je nového?“

O'Shaughnessy v okamžení zesmutněl. „Vyhodili mě.“

„Cože? Kdy?“

„Včera. Vlastně ne tak docela vyhodili. Ještě ne. Dali mi administrativní dovolenou. Zahajují vyšetřování.“ Najednou vzhlédl. „Je to jen mezi námi.“

„Samozřejmě.“

„Příští týden mám slyšení u odborového výboru, ale nejspíš jsem na dně.“

„Proč? Protože jste dělal melouch?“

„Custer se hodně naštvál. Vytáhne nějakou starou věc. Úplatek, který jsem před lety vzal. To společně s neukázněností a neuposlechnutím rozkazů bude stačit, aby mě zničil.“

„Prdelatej bastard.“

Znovu bylo ticho. *Další potenciální zdroj je v háji*, pomyslel si Smithback. *Velká škoda, je to slušný chlap.*

„Teď pracuju pro Pendergasta,“ dodal O'Shaughnessy velmi tiše, sklenku držel v dlani.

To byl ještě větší šok. „Pro Pendergasta? Jak to?“ Možná to všechno ještě není ztraceno.

„Potřeboval věrného sluhu, takového Pátka. Někoho, kdo pro něj bude šlapat chodník, pomůže mu něco vysлідit. Aspoň tak to říkal. Zítra bych měl jet do East Village a čmuchtat kolem obchodu, kde, jak si Pendergast myslí, Leng možná nakupoval chemikálie.“

„Ježíši.“ Tak tohle je skutečně velmi zajímavý vývoj: O'Shaughnessy, který pracuje pro Pendergasta, už není svázán pravidly newyorského policejního komisařství o jednání s novináři. Možná to je dokonce lepší než předtím.

„Jestli na něco přijdete, dáte mi vědět?“ zeptal se.

„Přijde na to.“

„V čem je problém?“

„Záleží to na tom, co pro nás s tím něčím můžete udělat.“

„Patrně vám dost dobře nerozumím.“

„Jste reportér, že? Děláte průzkum?“

„To je moje druhá přirozenost. Proč vy dva potřebujete, abych vám s něčím pomáhal já?“ Smithback uhnul očima. „Myslím, že se to Noře nebude zamlouvat.“

„Ona to neví. Ani Pendergast.“

Smithbacka to překvapilo. Ale O'Shaughnessy nevypadal, že by chtěl ještě něco dodat. *Nemá smysl chtít z něj cokoli dostat násilím*, pomyslel si. *Počkám, až na to bude úplně připravený.*

Zkusil to jinak. „Jak se vám líbila moje složka o Fairhavenovi?“

„Tlustá. Hodně tlustá. Díky.“

„Obávám se, že to bude jen snůška blábolů.“

„Pendergasta nejspíš potěšila. Mám vám poblahopřát.“

„Pendergast je dobrý člověk,“ řekl Smithback opatrně.

O'Shaughnessy přikývl a upil ze sklenky. „Ale člověk z něj má vždycky pocit, že ví víc, než říká. Všechny ty řeči, jak máme být nanevíc opatrní a jak jsme ohroženi na životě. Ale odmítá to blíže vysvětlit. A potom, z ničeho nic, na vás hodí bombu.“ Privřel oči.

„Tam byste do toho mohl vstoupit vy.“

A jedem. „Já?“

„Chci, abyste trochu pátral. Abyste pro mě něco zjistil.“ Následovalo drobné zaváhání. „Víte, dělám si starosti, že to zranění Pendergasta zasáhlo víc, než si uvědomujeme. Má tu svou šílenou teorii. Tak šílenou, že když jsem ji slyšel, skoro jsem na výraz nesouhlasu odešel.“

„Jo?“ Smithback ležerně upil, pečlivě skrýváje svůj zájem. Věděl velmi dobře, jak by se Pendergastova „šílená teorie“ dala pochopit.

„Jo. Tenhle případ se mi líbí. Moc nerad bych od toho odcházel. Ale nemohu pracovat na něčem úplně zcvoklém.“

„To jsem pochopil. Takže jakou tak šílenou teorii Pendergast má?“

O'Shaughnessy zaváhal, tentokrát déle. Bylo jasné, že je rozpolcený a musí s tím hodně bojovat.

Smithback zaskřípal zuby. *Zplat' mu ještě panáka.*

Mávl na číšníka. „Dáme si to ještě jednou,“ řekl.

„Mně dejte Powers.“

„Jak chcete. Je to na mě.“

Čekali, až jim přinesou druhou rundu.

„Jak to jde v novinách?“ zeptal se O'Shaughnessy.

„Nic moc. *Post* mi vyfoukl před nosem výhradní zprávu. Dvakrát.“

„Všiml jsem si.“

„Právě v tom byste mi, Patricku, mohl pomoci. Telefonát o Doyers Street mě potěšil, ale nedostal mě dovnitř.“

„Moment, já vám dal tip, a jak se dostanete dovnitř, už záleží na vás.“

„Jak získal Harriman výhradní zprávu?“

„To nevím. Jen jsem pochopil, že vás všichni nesnáší. Obviňují vás, že jste inspiroval toho imitátorského vraha.“

Smithback zavrtěl hlavou. „Nejspíš mě teď vyrazí.“

„Ne kvůli sólokapru.“

„Dvěma sólokaprům. Patricku, nebuďte tak naivní. Tohle je vyděračský případ.

Buď budete někoho vydírat vy, nebo se obětí vydírání stanete sám.“ Původně měl v úmyslu říci to květnatěji, ale i toto sdělení splnilo účel.

O'Shaughnessy se neradostně zasmál. „Tohle se hodí i na moji profesi.“ Zvážněl. „Ale vím, jaké to je, když člověka vyhodí.“

Smithback se spiklenecky naklonil. Přišel čas maličko přitlačit. „Tak jakou teorii má Pendergast?“

O'Shaughnessy upil whisky. Jako by dospěl k nějakému soukromému rozhodnutí. „Když vám to řeknu, použijete své zdroje, abyste si ověřil, jestli to vůbec může být pravda?“

„Samozřejmě. Udělám všechno, co budu moci.“

„A necháte si to pro sebe? Žádný článek – alespoň prozatím?“

Bolelo to, ale Smithbackovi se nakonec podařilo přikývnout na souhlas.

„Dobře.“ O'Shaughnessy zavrtěl hlavou. „Stejně byste to nemohl použít. Taková věc je totiž nepublikovatelná.“

Smithback přikývl. „Chápu.“ Vyvíjelo se to pořád k lepšímu.

O'Shaughnessy se na něj podíval. „Pendergast si myslí, že ten chlápek Leng je pořád ještě naživu. Myslí si, že se mu podařilo prodloužit si život.“

Smithback ztuhl. Cítil obrovské zklamání. „Hergot, Patricku, tohle, je teda šílenství. To je *absurdní*.“

„Já vám to říkal.“

Smithback pocítil nával zoufalství. Bylo to horší než nic. Pendergast přišel o rozum. Každý věděl, že všechno teď má na svědomí vrah imitátor. Leng a živý po půl druhém století? Vypadalo to, že jeho článek se ztrácí v nedohlednu. Vzal hlavu do dlaní. „Jak?“

„Pendergast věří, že zkoumání kostí na Doyers Street, pitevní zpráva z Catherine Street a výsledek pitvy Doreen Hollanderové mají úplně stejné znaky.“

Smithback dál vrtěl hlavou. „Takže Leng zabíjí celou tu dobu – vážně, celých sto třicet let?“

„To si myslí. Je přesvědčený, že ten chlap pořád žije někde na Riverside Drive.“

Smithback okamžik mlčel, hrál si se zápalkami. Pendergast potřeboval dlouhou dovolenou.

„Přiměl Noru, aby prozkoumala staré listiny a našla, které domy postavené před rokem devatenáct set se neproměnily v činžáky. Aby hledala dokumenty o vlastnictví, které nebyly soudně ověřeny hodně dlouhou dobu. Takovouhle věc. Aby se pokusila Lenga vystopovat.“

Naprostá ztráta času, pomyslel si Smithback. *Co se to s Pendergastem děje?* Dopil whisky, teď jako by už byla úplně bez chuti.

„Nezapomeňte, co jste slíbil. Podíváte se do toho? Zkontrolujete nekrology, projdete stará čísla *New York Times*, abyste našel každíčkou drobnost? Podíváte se, jestli je třeba malá šance, že by Pendergast mohl mít pravdu?“

„Jasně, to víte, že ano.“ *Ježíši, to je ale sranda.* Smithback teď litoval, že na dohodu přistoupil. Jediné, co z toho vzejde, bude další ztráta času.

O'Shaughnessy vypadal, jako by se mu ulevilo. „Díky.“

Smithback si hodil zápalky do kapsy a dopil. Mávl na číšníka. „Kolik vám dlužím?“

„Devadesát dva dolarů,“ odpověděl muž smutně. Jako vždycky to bylo bez účtu: Smithback byl přesvědčen, že tučná část jeho peněz jde tomu chlapovi do kapsy.

„Devadesát dva dolarů!“ vykřikl O'Shaughnessy. „Kolik jste toho vypil, než jsem přišel?“

„Dobré věci v životě, Patricku, nejsou zadarmo,“ řekl Smithback žalostně. „To se týká zvlášť sladové skotské.“
„Pomyslete na ubohé hladovějící děti.“
„Pomyslete na ubohé žiznivě novináře. Příště platíte vy. Zvlášť když přijдете s takovouhle šíleností.“
„Říkal jsem vám to. A doufám, že nebudete namítat nic proti Powers. Žádný Ir by ani za nic takovýhle účet nezaplatil. Účtovat si tolik za pití by se odvážil jedině Skot.“

Smithback zabočil na Columbus Avenue, přemýšlel. Náhle se zastavil. Pendergastova teorie byla sice absurdní, ale on dostal nápad. V rozruchu kolem těch okopírovaných vražd a nálezů na Doyers Street se nikdo nezajímal o samého Lenga. Kdo to byl? Odkud byl? Kde získal diplom lékaře? Jaký měl vztah k muzeu. Kde bydlel?

Teď se to hodilo.

Článek o dr. Enochu Lengovi, masovém vrahovi. Ano, ano, přesně tak. Možná si tímhle zachrání kůži u *New York Times*.

Když na to tak myslel, bylo to lepší než dobré. Tenhle chlap předčil Jacka Rozparovače. *Enoch Leng: portrét prvního amerického masového vraha*. To by mohl být hlavní článek *Times Sunday Magazine*, nedělní přílohy *New York Times*. Zabije tak dvě mouchy jednou ranou: udělá průzkum, jak O'Shaughnessy mu slíbil, a zároveň se dozví něco o Lengovi. A neporuší žádnou úmluvu, samozřejmě – protože když zjistí, že ten muž zemřel, bude to znamenat konec Pendergastovy šílené teorie.

Ucítil náhlý záchvěv strachu. Co když už Harriman pracuje na článku o Lengovi? Raději by se měl pustit do práce hned. Alespoň měl proti Harrimanovi jednu velkou výhodu: byl totiž skvělý průzkumník. Začne s referenčním novinovým archivem s připravenými nekrology – porozhlédne se po drobných poznámkách, zmínkách o Lengovi nebo Shottumovi nebo McFaddenovi. A bude hledat další vraždy s Lengovým modus operandi: charakteristickým rozříznutím míchy. Leng určitě zabil víc lidí než ty, jejichž ostatky našli na Catherine Street a Doyers Street. Možná některá z těch vražd vyplula na světlo a dostala se do novin.

A potom tu byl archiv muzea. Při práci na své knize ho poznal velmi zevrubně. Leng byl spjatý s muzeem. Tam bude zlatý informační důl, jen kdyby věděl, kde ho najít.

A bude to mít ještě jeden vedlejší, velmi příjemný následek: možná se mu podaří dodat Noře informaci, která ji zajímá – o tom, kde Leng žije. Takové drobné gesto může jejich vztah napravit. Kdo ví? Možná tak napraví i Pendergastovo pátrání.

Nakonec ta schůzka s O'Shaughnessym nebyla zase úplně k ničemu.

2

VÝCHODNÍ DVANÁCTÁ ULICE JE TYPICKÁ PRO ČÁST EAST VILLAGE, pomyslel si O'Shaughnessy, když zašel na roh ze Třetí avenue: punkové, rádobybásníci, ztroskotanci z šedesátých let a veteráni, kteří jednoduše nemají sílu nebo peníze, aby se odstěhovali. V posledních letech se ulice trochu vylepšila, ale i tak tu zůstal nespočet omláčených starých činžáků mezi obchody s potřebami pro narkomany, pochybnými bary a prodejny použitých desek. Zpomalil a prohlížel si kolemjdoucí: turisty, kteří si přišli prohlédnout slumy a snažili se tvářit úplně klidně; stárnoucí punkové zase rockery s purpurovými, dávno nemoderními číry; malíře v džínách, pocákaných barvami, jak vlečou plátna; zdrogované skinheady, oblečené v kůži s pohupujícími se chromovými ozdobami. Zdálo se, že mu všichni ustupují z cesty: na newyorské ulici nevypadá nic tak nemístně jako neuniformovaný policista, dokonce i když je na administrativní dovolené a vyšetřuje.

Před sebou teď uviděl tu lékárnu. Byla malá, špinavá a nevzhledná, natlačená mezi domy s pískovcovými fasádami, které jako by se prohýbaly pod vahou nespočetných vrstev graffiti. Výlohy lékárny pokrývala silná vrstva prachu a v nich se tyčily do výšky naskládané staré krabice a vystavené zboží, většinou s sluncem vybledlé, až nálepky na nich už byly nečitelné. Malá mastná písmena nad výlohami hlásala *New Amsterdam Chemists*.

O'Shaughnessy se zastavil a prohlédl si průčelí lékárny. Stěží se dalo pochopit, že takhle stará relikvie vůbec mohla přežít. Vypadalo to, že dovnitř ani ven nikdo nechodí. Jako by to místo bylo úplně opuštěné.

Znovu vykročil a přistoupil ke dveřím. Byl tam zvonek a malý nápis *Přijímáme pouze hotovost*. Stiskl jej a kdesi hluboko uvnitř slyšel skřípání. Chvilí, jemu to připadalo velmi dlouho, se neozývalo nic jiného. Potom zaslechl blížící se šouravé kroky. Zámek zachrastil, dveře se otevřely a před ním stál muž. Alespoň si O'Shaughnessy myslel, že je to muž: hlavu měl plešatou jako biliárovou kouli a mužské oblečení, ale v obličeji byl podivně neutrální, takže se dalo jen stěží určit, jakého je pohlaví.

Postava se beze slova otočila a odcházela zpátky. O'Shaughnessy šel za ní a zvědavě se rozhlížel. Čekal, že najde starou lékárnu, možná se starožitnou fontánkou na minerálku a dřevěnými policemi, naplněnými aspiriny a tekutými mastmi. Ale bylo to krysí hnízdo naštosovaných krabic, pavučin a prachu. Měl co dělat, aby se složitou cestou dozadu do obchodu nerozkašlal. Mramorový pult byl zaprášený stejně jako všechno ostatní v obchodě. Člověk, který mu otevřel, se postavil za pult. Na stěně za ním byly do výše ramen naskládané dřevěné bedýnky. O'Shaughnessy mžoural na papírové štítky, zasunuté do měděných rámečků na každé z nich: amarant, vraní oko, kopřiva, sporýš lékařský, sušený čemeřicový kořen, blín, kokoška pastuší tobolka, jetel. Na přilehlých policích stály stovky skleněných kádinek a pod nimi několik řad krabic, každá z nich měla na přední straně červeným značkovacím uvedenou chemickou značku. Na pultě ležela kniha s názvem *Jak používat bylinky*.

Člověk – zdálo se nejschůdnější uvažovat o něm jako o člověku – upřeně hleděl na O'Shaughnessyho, v těstovitém obličeji výraz očekávání.

„O'Shaughnessy, konzultant FBI.“ Ukázal identifikační průkaz, který mu Pendergast opatřil. „Chtěl bych vám položit několik otázek.“

Člověk si bedlivě prohlédl průkaz. O'Shaughnessy si chvilí myslel, že ho vykáže. Ale prodavač jenom pokrčil rameny.

„Jací lidé navštěvují váš obchod?“

„Většinou černokněžníci.“ Muž znervóznel.

„Černokněžníci?“

„Jo. Černokněžníci. Tak si totiž dnes říkají.“

Najednou O'Shaughnessy pochopil. „Vy myslíte čaroděje.“

Muž přikývl.

„Ještě někdo? Řekněme lékaři?“

„Ne, nikdo takový. Míváme tu chemiky. Někdy koníkáře. Takové typy, co užívají potravinové doplňky.“

„Někdo staromódně nebo podivně oblečený?“

Muž neurčitě mávl rukou směrem k Východní dvanácté ulici. „Všichni se oblékají podivně.“

O'Shaughnessy chvilí přemýšlel. „Vyšetřujeme nějaké staré zločiny, k nimž došlo na přelomu století. Napadlo mě, jestli nemáte nějaké záznamy, které bych si mohl prohlédnout, seznamy zákazníků a podobně.“

„Možná,“ odpověděl muž vysokým hlasem.

Taková odpověď O'Shaughnessyho překvapila. „Jak to myslíte?“

„Obchod do základů vyhořel v roce devatenáct set dvacet čtyři. Potom ho přestavěli, můj dědeček – tehdy ho vedl on – si dál uchovával záznamy v ohnivzdorném sejfu. Když obchod převzal můj otec, sejf už moc nepoužíval. Vlastně v něm uchovával jenom něco po dědečkovi. Před třemi měsíci zemřel.“

„To je mi líto,“ řekl O'Shaughnessy. „Jak zemřel?“

„Prý mrtvice. V každém případě po několika týdnech přišel dealer ze starožitností. Rozhlédl se po obchodě, koupil několik kusů starého nábytku. Když uviděl sejf, nabídl mi spoustu peněz, pokud v něm bude něco historicky cenného. Tak jsem ho nechal otevřít.“ Popotáhl. „Ale nic moc v něm nebylo. Abych řekl pravdu, dělal jsem si naděje na nějaké zlaté mince, možná staré cenné papíry nebo obligace. Ten chlápek odešel velmi zklamáný.“

„Tak co bylo uvnitř?“

„Papíry. Účetní knihy. Takovéhle věci. Proto jsem vám řekl možná.“

„Můžu se na ten sejf podívat?“

Pokrčil rameny. „Proč ne?“

Sejf stál v tlumeně osvětlené zadní místnosti mezi stohy zatuchlých krabic a rozpadajících se dřevěných beden. Byl vyrobený z tlustého zeleného kovu a sahal mu po ramena. Po zámku, který odvrtali, zůstala lesklá válcovitá díra.

Lékárník otevřel dveře a odstoupil. O'Shaughnessy se přiblížil, poklekl a podíval se dovnitř. Zrnka prachu poletovala vzduchem. Obsah sejfu ležel hluboko ve stínu.

„Mohl byste víc rozsvítit?“

„Nemohl. Víc světla tu není.“

„Nemáte po ruce baterku?“

Muž zavrtěl hlavou. „Ale počkejte chvíli.“ Odšoural se, po chvíli se vrátil a v bronzovém držáku nesl zapálenou svíci.

Ježší, to je neuvěřitelné, pomyslel si O'Shaughnessy. Ale vzal si svíčku, zamumlal slova díky a posvítil si dovnitř.

Na to, jak byl sejf velký, byl dost prázdný. Pohyboval svíčkou a prohlížel si, co je uvnitř. Stohy starých novin v jednom rohu; různé zažloutlé papíry, svázané do štůsků; několik řad staře vyhlížejících účetních knih; dva svazky modernějšího vzhledu v nápadně křiklavém plastickém obalu; půl tuctu krabic od bot s datem načmáraným na čelní straně.

Postavil svíčku na dno sejfu a dychtivě popadl staré účetní knihy. První, kterou otevřel, byl jenom soupis inventáře obchodu na rok 1925: stránka za stránkou seznam předmětů pořízený drobným pavučinovým rukopisem. Další svazky byly podobné: pololetní inventury, končily rokem 1942.

„Kdy váš otec převzal obchod?“ zeptal se O'Shaughnessy.

Muž chvíli přemýšlel. „Za války. Ve čtyřicátém prvním nebo druhém.“

To dává smysl, napadlo O'Shaughnessyho. Vrátil účetní knihy na místo a prolístoval štos novin. Nenašel nic, jen oblak prachu.

Posunul svíčku ke straně a ovládaje se, aby potlačil zklamání, natáhl se po balíku papírů. Byly to všechno účty a faktury od velkoobchodníků ze stejného období: od 1925 do 1942. Určitě budou souhlasit s inventárními knihami.

Svazky v červeném plastickém obalu byly příliš nové, aby pro něj byly zajímavé. Takže zbývaly jen krabice od bot. Ještě jedna šance. O'Shaughnessy vyndal jednu krabici na stoh papírů, sfoukl prach z víka a otevřel ji.

Uvnitř byla stará daňová oznámení.

Sakra, zaklel v duchu, když vracel krabici na místo. Vzal namátkou další a otevřel ji. Další oznámení.

Posadil se na paty, svíčku držel v jedné ruce a krabici od bot ve druhé. *Není divu, že ten dealer se starožitnostmi odešel s prázdnými rukama*, pomyslel si. *No nic. Za pokus to stálo.*

S povzdechem se naklonil dopředu, aby uložil krabici zpátky. Přitom se znovu podíval na svazky v červeném plastiku. Zvláštní, lékárník říkal, že jeho otec používal sejf jen na věci po dědečkovi. Ale umělá hmota byl přece pozdější vynález, ne? Určitě se začala používat po roce 1942. Ze zvědavosti vyndal jeden svazek a otevřel ho.

Uvnitř uviděl tmavou stránku, popsanou starým rukopisem. Papír byl od sazí, částečně spálený, okraje se rozpadaly na popel.

Ohlédl se. Majitel obchodu už odešel pryč a prohrabával kartónovou krabici.

O'Shaughnessy dychtivě popadl oba svazky v plastiku. Potom sfoukl svíčku a vstal.

„Bohužel nic moc zajímavého.“ S předstíranou nonšalancí držel oba svazky. „Ale z čistě formálního důvodu bych si rád odnesl tohle k nám, jen na den dva. Samozřejmě s vaším dovolením. Ušetřím tak vám i sobě spoustu papírování se soudními příkazy a podobnými věcmi.“

„Soudní příkazy?“ zeptal se muž a zatvářil se ustaraně. „Jistě, jistě. Nechte si je, jak dlouho potřebujete.“

Venku na ulici se O'Shaughnessy zastavil, aby si oprášil ramena. Schylovalo se k dešti a v bytech a kavárnách, které lemovaly ulici, se začala rozsvěcovat světla. Vzdálený hrom přehlušil dopravní ruch. O'Shaughnessy si vyhrnul límec saka, strčil si oba svazky pod paži a spěchal ke Třetí avenue.

Z protějšího chodníku, ve stínu pískovcového schodiště, ho pozoroval nějaký muž. Teď vyšel ze stínu v dlouhém černém kabátě, s buřinkou do čela, lehce poklepalával hůlkou na chodník a – poté, co se pečlivě rozhlédl vlevo a vpravo – pomalu přešel ulici směrem k New Amsterdam Chemists.

3

BILL SMITHBACK MILOVAL REFERENČNÍ ARCHIV NEW YORK TIMES S PŘIPRAVENÝMI NEKROLOGY: vysoká chladná místnost s řadami kovových polic, které úpěly pod vahou novin vázaných v kůži. To dopoledne byla místnost úplně prázdná. Teď už ji reportéři využívali velmi málo, dávali totiž přednost digitalizovaným edicím online, které obsahovaly informace maximálně dvacet pět let staré. Nebo, když to bylo možné, zařízení na mikrofilmy; to byla sice dost otravná, ale poměrně rychlá práce. Smithback stejně zjistil, že listovat starými výtisky, mít je fyzicky v rukou, je zajímavější a užitečnější. Často se tak najdou drobné informace v následujících číslech novin – nebo na přilehlých stranách –, které by člověk při projíždění mikrofilmů na nejvyšší rychlost přehlédl.

Když svému šéfredaktorovi nabídl článek o Lengovi, jen něco neosobně zamručel – neklamné znamení, že se mu to zamlouvá. Při odchodu slyšel, jak to monstrum s vyvalenými očima brblá: „Koukejte se postarat, aby to bylo lepší než článek o Fairhavenovi, ano? Připravte něco pořádného.“

Bude to určitě lepší než s Fairhavenem. Musí.

Než se usadil v referenčním archivu, bylo odpoledne. Knihovnice mu přinesla první svazky, o které ji požádal. Otevřel noviny s velikou úctou, vdechoval vůni rozkládající se celulózy, starého inkoustu, plísně a prachu. Tenhle svazek začínal lednem 1881. Rychle vyhledal zprávu, která ho zajímala: požár Shottumova kabinetu. Článek byl na první straně, doplňovala jej hezká rytina plamenů. Stálo tam, že významný profesor John C. Shottum je nevěstný a panují obavy o jeho život. O kus dál se objevila zmínka i o tom, že nevěstný je rovněž muž jménem Enoch Leng, jehož autor přiblížil jen velmi opatrně jako muže, který bydlel v kabinetě a byl Shottumovým „asistentem“. Zjevně o Lengovi nevěděl nic.

Smithback listoval dál, dokud nenašel doplňující článek o požáru, kde stálo, že se našly ostatky, s největší pravděpodobností Shottumovy. O Lengovi ani zmínka.

Aby se nemusel vracet zpátky, prolistoval i část věnovanou městu, hledal články o muzeu, Lyceu nebo jakoukoli zmínku o Lengovi, Shottumovi či McFaddenovi. Šlo to pomalu a Smithback se často začel do různých fascinujících článků, které s tím, co hledal, neměly nic společného.

Po několika hodinách znervózňel. Našel spoustu článků o muzeu, pár o Lyceu a občas se dokonce objevila i zmínka o Shottumovi a jeho kolegovi Tinburym McFaddenovi. Ale o Lengovi vůbec nic kromě zmínky ve zprávách o setkáních Lycea, kde se „prof. Enoch Leng“ občas objevil na seznamu účastníků. Zjevně nepatřil mezi nejdůležitější osobnosti.

Tohle nikam nevede, pomyslel si.

Rozhodl se pro druhou linii útoku, která se jevila mnohem složitější.

Začal v roce 1917, od data, kdy Enoch Leng odešel z laboratoře na Doyers Street, a listoval dál, hledal zprávy o vraždách, které by odpovídaly stylu. Ročně vyšlo 365 čísel *New York Times*. V té době byly vraždy poměrně vzácným jevem, a tak se obvykle dostávaly na titulní stranu. Smithback se tedy omezil na pročítání prvních stran a ještě na nekrology. Pátral po oznámení o Lengově smrti, které by zajímalo O'Shaughnessyho i jeho samotného.

Přečetl si o celé řadě vražd, našel spoustu velmi zajímavých nekrologů. Vyslovené ho fascinovaly – až příliš. Šlo to pomalu.

Ale potom, v čísle z 10. září 1918, natrefil na titulek *Zohavené tělo v činžovním domě Peck Slip*. Článek se ve staromódním stylu snažil ušetřit útloucet čtenáře, autor nezabíhal příliš do detailů o druhu zohavení, ale zjevně bylo, že šlo o bederní oblast.

Četl dál, všechny reportérské instinkty napjaté. Takže Leng ještě žil, ještě zabíjel, dokonce poté, co odešel z laboratoře na Doyers Street.

Než se den nachýlil, přečetl si o dalším pultuctu vražd, přibližně jedné za dva roky, jež by mohly být Lengovým dílem. Mohlo dojít i k dalším, které nikdo neobjevil; nebo to mohlo být tím, že Leng přestal těla ukrývat a jednoduše je zanechával v činžácích po městě. Oběťmi byli vždycky pobudové bez domova. Pouze v jednom případě bylo tělo dokonce identifikováno. Všechny oběti byly pohřbeny, takže nikdo si nevšiml společných rysů. Policie nikdy tyto vraždy nedávala do souvislosti.

K poslední vraždě s Lengovým modus operandi podle všeho došlo v roce 1935. Potom se objevovaly zprávy o dalších, ale už žádná těla nebyla „podivně zohavena“ tím, co se dalo považovat za Lengův podpis.

Smithback rychle počítal: Leng se objevil v New Yorku v sedmdesátých letech devatenáctého století – patrně jako mladý muž, odhadem třicetiletý. V roce 1935 by mu bylo kolem sedmdesáti. Tak proč přestal vraždit?

Odpověď byla nabíledni: Leng zemřel. Nenašel žádný nekrolog; na druhou stranu, nebyl nijak významná osobnost, takže uvedení nekrologu v novinách se jevilo jako málo pravděpodobné.

Tolik tedy k Pendergastově teorii, pomyslel si Smithback.

Čím víc o tom přemýšlel, tím si byl jistější, že Pendergast přece nemohl doopravdy věřit něčemu tak absurdnímu. Ne, předhodil to jako falešnou stopu – z nějakého nevyzpytatelného osobního důvodu. Byl už zkrátka takový – obratný, rozvláčný, záhudný. Nikdy se nedalo přesně poznat, co si skutečně myslí nebo co má v úmyslu. Tohle všechno bude muset vysvětlit O'Shaughnessy, až se příště setkají; tomu se určitě uleví, až vyjde najevo, že se Pendergast nepomátl.

Pročítal nekrology z jiných let, ale o Lengovi ani zmínka. To odpovídalo: ten muž neudělal nic, čím by se zapsal do historie. Skoro to nahánělo husí kůži.

Podíval se na hodinky: nejvyšší čas odejít. Věnoval tomu deset hodin.

Ale byl to dobrý start. Za jednu návštěvu objevil další pultucet nevyřešených vražd, které by s největší pravděpodobností mohly být přičteny Lengovi. Smithbackovi zbývaly ještě tak dva dny, než po něm začne jeho šéf vyžadovat výsledek. Navíc, když se mu podaří něco předložit, bude to mít cenu zlata.

Protáhl se, promnul si ruce. Teď když procesal zprávy pro veřejnost, čekal ho další krok: informace o Lengově soukromí.

Tohle pátrání odhalilo, že Leng byl hostujícím badatelem v muzeu. Smithback věděl, že v té době všichni hostující profesori museli uvést osobní údaje a předložit životopis, aby získali neomezený přístup ke sbírkám. Požadovaly se informace o jejich věku, vzdělání, akademických titulech, specializaci, publikovaných materiálech, stavu a bydlišti. To by mohlo vést k další pokladnici dokumentů – ke kontraktům, nájemním smlouvám, soudním žalobám a tak dále. Možná by se Leng dokázal ukrýt před veřejností – ale záznamy v muzeu, to už je jiná.

Až tohle všechno projde, bude Lenga znát jako vlastního bratra.

Při té myšlence pocítil příjemné chvění.

4

O'SHAUGHNESSY STÁL NA SCHODECH PŘED JACOB JAVITS FEDERAL BUILDING. Přestalo pršet, na úzkých ulicích dolního Manhattanu se leskly louže. Pendergast nebyl v Dakotě ani tady na Úřadě. O'Shaughnessyho zalila podivná směsice pocitů: netrpělivost, zvědavost, dychtivost. Byl skoro zklamaný, že se nemůže Pendergastovi hned pochlubit se svým odhalením. Určitě by uznal, že má velikou hodnotu. Možná to bude zlomová informace celého případu.

Ukryl se za žulový sloup, aby si ještě jednou prohlédl protokoly. Projížděl očima stránky, sloupce nekonečných záznamů, psaných vybledlým modrým inkoustem. Bylo tam všechno: jména kupujících, seznamy chemikálií, množství, ceny, adresy příjemců, data. Jedy byly zaznamenány červeně. Pendergastovi se to bude *moc líbit*. Samozřejmě Leng nakupoval pod falešným jménem, nejspíš uvedl i smyšlenou adresu – ale při každém nákupu by měl použít stejné falešné jméno. Protože Pendergast měl už seznam alespoň některých vzácných chemikálií, které Leng používal, bude velmi snadné v této knize vystopovat jejich nákup, a tak odhalit Lengův pseudonym. Pokud totéž jméno používal i v jiných transakcích, pak by je tahle útlá knížka mohla dovést o pořádný kus dál.

O'Shaughnessy ještě chvíli hleděl do záznamů, potom si je dal pod paži a zamyšleně kráčel po Broadwayi směrem k radnici a metru. Záznamy pokrývaly období let 1917 až 1923, tedy dobu ještě před požárem v lékárně. Zjevně to bylo jediné, co požár přestalo. Patřily dědečkovi a otec je nechal znovu svázat.

Právě proto si jich ten starožitník nevšiml: vypadaly příliš moderně. Měl velké štěstí že on sám...

Dealer starožitností. Když na to teď myslel, připadalo mu podezřelé, že nějaký dealer čistě náhodou vejde do obchodu několik dní po smrti starého pána a zajímá se o sejf. Možná ta smrt nakonec nebyla jen náhoda. Možná tam vrah imitátor byl před ním, hledal informace o Lengových nákupech chemikálií. Ale ne, to není možné. Okopírované vraždy se začaly objevovat až po zveřejnění toho článku. Tohle se stalo ještě dřív. O'Shaughnessy sám sobě spílal za to, že se nezeptal, jak dealer vypadal. No, vždycky se tam může vrátit. Možná s ním bude chůt jít i Pendergast.

Najednou se zastavil. Nohy ho samy vedly kolem stanice metra na Ann Street. Otočil se, potom zaváhal. Uvědomil si, že je kousek od Water Street 16, od domu, kde žila Mary Greeneová. Pendergast tam už s Norou byl, ale O'Shaughnessy dům ještě neviděl. Samozřejmě, ne že by tam bylo něco k vidění. Ale teď když se zapojil do vyšetřování případu, chtěl vidět všechno, nic neopominout. Vzpomněl si na Metropolitní umělecké muzeum: na patetické šaty, zoufalou poznámku.

Za tu desetiminutovou zacházku to stojí, večere může počkat.

Šel dál po Ann Street, potom zabočil na Gold, pískal si *Costa Diva* z Belliniho *Normy*. Byl to mistrovský kousek Marie Callasové a jedna z jeho oblíbených árií. Měl výbornou náladu. Práce detektiva, jak právě objevoval, by skutečně mohla být velmi zábavná. A přišel ještě na něco: že totiž na to má schopnosti.

Mezi mraky se ukázalo zapadající slunce, a když šel dlouhou a opuštěnou ulicí, vrhal před sebe stín. Po levé straně měl South Street Viaduct a za ním mola East River. Jak kráčet dál, činžákům začaly ustupovat kancelářské a finančnícké budovy – některé měly spáry mezi cihlami na fasádách znovu zamazané, jiné byly prázdné a vypadaly dutě.

Ochlazovalo se, ale jak mu poslední sluneční paprsky dopadaly na obličej, cítil se příjemně. Odbočil vlevo na John Street a mířil k řece. Před sebou měl řady starých mol. Některá z nich byla vyasfaltovaná a stále se používala; jiná se v děsivém úhlu nakláněla k hladině; některá byla tak rozpadlá, že z nich zbyly jen dvě řady sloupků, vyčnívajících z vody. Slunce už se ztrácelo z očí, na obloze zůstala zářivá kupole, temně purpurová barva ve stoupající mlze postupně přecházela do žluté barvy. Na druhém břehu East River se v nízkých pískovcových domech Brooklynu postupně objevovala světla. Zrychlil krok, od úst mu stoupala pára.

Když míjel Pearl Street, začal mít dojem, že ho někdo sleduje. Nevěděl přesně proč; jako by něco neuvědoměle zaslechl nebo to byl šestý smysl kovaného policajta. Ale šel dál, neotáčel se. Ať byl na administrativní dovolené nebo ne, měl speciál .38 v pouzdře pod paží a věděl, jak jej použít. Běda zloději a násilníkovi, který by ho považoval za snadný cíl.

Zastavil se, rozhlédl se po malém křivolakém bludišti ulic, které vedly k nábřeží. Ten pocit byl silnější. O'Shaughnessy se už dávno naučil věřit svým pocitům. Jako většina kovaných policajtů, i on měl vyvinutý velmi citlivý pouliční radar, který mu dal signál, že se děje něco nepatřičného. Když je člověk policajt, tak buď si rychle vypěstuje tenhle fungující radar, nebo to za chvíli schytá a ke svým se vrátí v dárkovém balení od svatého Petra v bedýnce převázané červenou mašlí. Skoro zapomněl, že tenhle instinkt má. Roky už ho nepoužíval, ale takové věci se nezapomínají.

Šel dál až na roh Burling Slip. Zabočil za roh, vešel do stínu, rychle se přitiskl ke zdi a zároveň vytáhl Smith & Wesson. Čekal, dýchal mělce. Slyšel tiché šplouchání vody u mol, vzdálený dopravní ruch, štekajícího psa. Ale nic jiného.

Podíval se za roh. Tam ještě stále bylo dost světla, aby jasně viděl. Činžáky a skladiště u doků vypadaly pusté.

Vyšel do pološera, zbraň připravenou, a čekal. Jestli ho někdo sleduje, pak bude mít co do činění s jeho pistolí.

Pomalou uložil zbraň zpátky do pouzdra, znovu se rozhlédl a zabočil do Water Street. Proč měl pořád dojem, že ho někdo sleduje? Že by ho přece jenom jeho instinkt zradil?

Když došel doprostřed bloku k číslu 16, zdálo se mu, že za rohem zmizela temná postava, že zaslechl šoupaní bot na chodníku. Vyrazil vpřed, na Mary Greeneovou zapomněl. Utíkal za roh, zbraň znovu připravenou.

Před ním se rozprostírala Fletcher Street – temná a pustá. Ale na vzdáleném rohu svítila pouliční lampa a v její záři viděl, jak rychle mizí nějaký stín. Nebylo pochyb.

Běžel kolem bloku, na dalším rohu zabočil. Potom se zastavil.

Přes prázdnou ulici přecházela černá kočka, ocas vztyčený, koneček se při každém jejím kroku pohnul. Byl pár bloků od rybího trhu Fulton, vítr k němu přinesl zápach mořských ryb. Z přístavu se žalostně ozval klakson remorkéru.

O'Shaughnessy se v duchu smutně zasmál. Za normálních okolností neměl sklony k paranoi, ale tohle se nedá nazvat jinak. Honil kočku! Ten případ mu už leze na mozek.

Pevně sevřel knihy pod paži a šel dál na západ, směrem k Wall Street a k metru.

Tentokrát však nebylo pochyby: kroky, a to hodně blízko. Slabé zakašlání.

Otočil se, znovu vytáhl zbraň. Teď už bylo dost temno, takže okraje ulice, staré doky a kamenné vchody do domů byly ponořeny do stínu. Ať ho sledoval kdokoli, byl vytrvalý a dobrý. Tohle nebyl jen tak nějaký zloděj a násilník. A kašel předstíral. Ten člověk *chtěl*, aby O'Shaughnessy věděl, že jej sleduje. Pokoušel se ho zastrážit, znervózňit, aby udělal chybu.

O'Shaughnessy se otočil a běžel. Ne ze strachu, skutečně ne, ale protože chtěl toho člověka vyprovokovat, aby se vydal za ním. Utíkal na konec bloku, zabočil za roh, pokračoval dál do poloviny dalšího bloku. Tam se zastavil, tise přešel ke vchodu do domu a ukryl se ve stínu. Domníval se, že slyšel kroky, jak někdo běží podél bloku. Přitiskl se zády ke dveřím a čekal, pistolí v pohotovosti, připravený vyskočit.

Ticho. Minutu, dvě, pět minut. Kolem pomalu projelo taxi, dvě čelní světla protínala mlhu a šero. O'Shaughnessy opatrně vyšel od vchodu, rozhlédl se. Znovu bylo všude pusto. Vydal se po chodníku směrem, odkud přišel. Pohyboval se pomalu, držel se blízko domů. Možná ten člověk zabočil jinam. Nebo to vzdal. Anebo to třeba nakonec všechno byla jen jeho utkvělá představa.

Právě ve chvíli, kdy se temná postava odlepila od přilehlých dveří, mu něco spadlo přes hlavu, utáhlo se mu kolem krku a najednou cítil slabý sladký zápach chemikálie. Jednou rukou uchopil kapucu, druhou křečovitě stiskl spoušť. Potom upadl a padal bez konce...

Zvuk výstřelu se rozlehl prázdnou ulicí, od starých budov se odrážela několikanásobná ozvěna, až nakonec utichla docela. Nad doky a teď už prázdnými ulicemi se opět vznášelo ticho.

5

PATRICK O'SHAUGHNESSY SE PROBOUZEL VELMI POMALU. MĚL POCIT, jako by mu hlavu někdo roztál sekerou, v kloubech na prstech mu tepala bolest a jazyk v ústech jako by měl oteklý a kovový. Otevřel oči, ale viděl jen temnotu. Báł se, že oslepl, a instinktivně vztáhl ruce k obličejí. Uvědomil si, s jistou dávkou otupělosti, že to nejde. Zatáhl a uslyšel nějaké chřestění.

Řetězy. Byl spoután v řetězech.

Pohnul nohama a zjistil, že i nohy má spoutané řetězy.

Téměř okamžitě vzala otupělost za své a uvědomil si tvrdou realitu. Vzpomínka na předchozí noc – kroky, hra na kočku a myš na pustých ulicích, dusivá kapuca – všechno se mu s čirou a nelítostnou jasností vrátilo. Chvíli usilovně bojoval, cítil, jak ho prostupuje strašlivá panika. Potom nastražil uši a pokoušel se ovládnout. *Panika nic nevyřeší. Musíš přemýšlet.*

Kde jsem?

V nějaké cele. Stal se vězněm. Ale kdo ho uvěznil?

Téměř okamžitě, když si položil otázku, přišla i odpověď: vrah imitátor. Chirurg.

Když si tohle uvědomil, znovu ho zaplavila panika, kterou přerušil náhlý paprsek světla – jasného, až bolestivého po té všudypřítomné temnotě.

Rychle se rozhlédl. Byl v malé pusté místnosti se stěnami z drsných kamenů, řetězy připoután k zemi z chladného vlhkého betonu. V jedné stěně byly kovové zrezivělé dveře a malou škvírou jimi pronikalo světlo. Světlo náhle zmizelo a z otvoru se ozval hlas. O'Shaughnessy spatřil vlhké červené rty.

„Neznepokojte se, prosím,“ řekl hlas chlácholivě. „Zanedlouho bude po všem. Vzpouzet se je zbytečné.“

Otvor se s rachotem zavřel a O'Shaughnessy se znovu ocitl ve tmě.

Poslouchal vzdalující se kroky na kamenné podlaze. Bylo naprosto jasné, co se stane dál. Výsledky viděl sám v pracovně soudního lékaře. Chirurg se vrátí; vrátí se a...

Nemysli na to. Mysli, jak uniknout.

O'Shaughnessy se pokusil uvolnit, snažil se zhluboka a pravidelně dýchat. Teď mu pomohla policejní praxe. Pomalu se uklidňoval. Žádná situace není nikdy beznadějná, i ti nejbezpečnější zločinci dělají chyby.

Byl hlupák, opatrnost ustoupila rozrušení nad tím, že našel účetní knihy. Zapomněl na Pendergastovo varování, aby měl na paměti, že jeho život je v ohrožení.

No, už hloupý nebude.

Zanedlouho bude po všem, řekl ten hlas. To znamená, že zanedlouho se vrátí. O'Shaughnessy na to musí být připravený.

Než bude moci Chirurg cokoli udělat, musí mu sundat pouta. A právě v tu chvíli na něj skočí.

Ale Chirurg zjevně není žádný blázen. Podle toho, jak na něj zaútočil ze zálohy a přetáhl mu přes hlavu kapucu, musel mít hodně silné nervy. Kdyby O'Shaughnessy předstíral, že spí, nezabralo by to.

Stál před jasnou volbou: buď tohle, nebo smrt. Musí to zvládnout.

Zhluboka se nadechl, ještě jednou a potom zavřel oči, udeřil se rukou v poutu do čela, smýkal řetězem ze strany na stranu.

Téměř okamžitě začal krváčet. Cítil také bolest, ale to bylo dobře: udržovala ho v bdělosti, měl aspoň na co myslet. Rány na čele mu hodně krvácely; to bylo také dobře.

Teď si opatrně lehl na bok, zaujal polohu, jako by ztratil vědomí, a jak klesal na podlahu, podrápal si čelo o drsnou zeď. Cítil chladný kámen na tváři; přes řasy mu na nos stékala teplá krev. Tohle zabere. Nechtěl dopadnout jako Doreen Hollanderová, rozřezaný a ztuhlý na stole v márnici.

Znovu v sobě potlačil narůstající paniku.

Zanedlouho bude po všem. Chirurg se vrátí, uslyší jeho kroky na kamení. Dveře se otevrou. Až mu ten chlap sundá pouta, překvapí ho. Zachrání si život a ještě ho při tom chytí za límec.

Zklidni se. Zklidni se. Zavřel oči, jeho krev stékala na chladné vlhké kameny. Usilovně myslel na operu. Začal pravidelně dýchat. A brzy se ponuré stěny těsné kobky rozezněly krásnými melodiemi *Ó Isis und Osiris*, bez většího úsilí stoupaly na ulici a k nedotčené obloze vysoko nahoře.

6

PENDERGAST STÁL NA ŠIROKÉM CHODNÍKU, POD PAŽÍ DRŽEL MALÝ HNĚDÝ BALÍČEK a zamyšleně se díval na pár lvů, kteří hlídali vchod do Newyorské veřejné knihovny. Přes město se přehnal krátký liják a čelní světla autobusů a taxíků se odrážela v nespočtu kaluží. Zvedl oči od lvů na průčelí budovy za nimi, dlouhé a impozantní těžké korintské sloupky se zvedaly k rozložitému náslopí. Bylo devět hodin večer a knihovnu už dávno zavřeli: zástupy studentů, badatelů, turistů, nepublikovaných básníků a učenců, kteří ve dne kroužili kolem vchodu, už před několika hodinami odešli.

Ještě jednou se rozhlédl po kamenném náměstí a po chodníku vzadu. Potom si srovnal balíček pod paží a pomalu vyšel po širokém schodišti.

Na jedné straně masivního vchodu byly do žulového průčelí knihovny zasazeny menší dveře. Pendergast k nim přistoupil a lehce zaklepal na bronz. Téměř okamžitě se otevřely směrem dovnitř a objevil se hlídač. Byl hodně vysoký, nakrátko ostříhaný a měl vypracované svaly. V masité ruce držel výtisk *Orlanda Furiosa*.

„Dobrý večer, agente Pendergaste,“ pozdravil. „Jak se vám dnes večer daří?“

„Docela dobře, Francesi, děkuji,“ odpověděl Pendergast. Pokynul směrem ke knize. „Jak se vám líbí Ariosto?“

„Moc. Děkuji za doporučení.“

„Určitě jsem vám doporučil Baconův překlad.“

„Nesmíth z oddělení mikrofiší tu knížku má. Ostatní jsou rozpůjčované.“

„Připomeňte mi, abych vám jeden exemplář poslal.“

„To určitě udělám, pane. Děkuji.“

Pendergast přikývl a šel dál, vstupní halou a nahoru po mramorovém schodišti, neslyšel nic než své kroky. U vchodu do místnosti číslo 315 – hlavní čítárny – se znovu zastavil. Uvnitř stály řady dlouhých dřevěných stolů, na které dopadalo žluté světlo. Vešel a namířil k velké konstrukci z tmavého dřeva, která dělila čítárnu na dvě poloviny. Ve dne na tom místě pracovníci knihovny přijímali od čtenářů objednávky na knížky, které posílali k podzemním regálům pneumatickou trubicí. Ale teď večer tady vládlo ticho a bylo tu prázdné.

Pendergast otevřel dveře na jednom konci, vešel a pokračoval k dvířkům zasazeným do rámu vedle dlouhých řad výtahů. Otevřel je a sešel po schodech za nimi.

Pod hlavní čítárnou bylo sedm úrovní regálů nad sebou. Prvních šest úrovní tvořily rozlehlé soustavy polic rozvržené v přesných souřadnicových sítích, které se rozbíhaly řadu za řadou, regál za regálem. Regály nebyly příliš vysoké a police s knihami působily klaustrofobicky. A přece když kráčet v matném světle k první úrovni – vnímal zápach prachu a plesnivého rozkládajícího se papíru – zakoušel velmi vzácný pocit klidu. Ani bolest v bodné ráně, ani těžké břemeno v ruce jako by nepociťoval. Na každém rohu, na každé křižovatce si vzpomněl na některou ze svých obchůzek: cesty objevů, literárních expedic, které velmi často končily investigativním intuitivním pochopením skutečnosti, náhlým vyřešením případů.

Ale na vzpomínky teď neměl čas, kráčet dál. Došel k úzkému, ještě strmějšímu schodišti a ponořil se hlouběji mezi regály.

Nakonec se vynořil z jakoby ukryté schodišťové šachty na sedmé úrovni. Na rozdíl od dokonale zkatalogizovaných úrovní nahoře, tato byla nekonečným bludištěm záhadných, málo navštěvovaných cestiček a slepých uliček, ačkoli bylo známo, že právě tady jsou uloženy některé udivující kolekce. Vzduch byl těžký a zatuchlý, jako by se – společně se svazky kolem – celá desetiletí ani nepohnul. Od schodišťové šachty se rozbíhalo několik chodeb rámovaných knihovnami a křížily se a znovu rozbíhaly v podivných úhlech.

Na okamžik se zastavil. Jeho maximálně citlivý sluch v tichu zaregistroval velmi tiché škrábání: zástupy rybenek se prokousávaly nekonečnou papírovinou.

Ale byl tam ještě jeden zvuk: hlasitější a ostřejší. Cvaknutí.

Pendergast se po tom zvuku otočil a vydal se za ním mezi regály knih, odbočoval na jednu a potom na druhou stranu. Zvuk byl hlasitější.

Cvak. Cvak.

Vpředu nahoře spatřil světelnou svatozář. Když zašel za poslední roh, uviděl velký dřevěný stůl, jasně osvětlený zubařskou lampou. Na kraji stolu leželo poházených několik předmětů: jehla, cívka silných nití, pár bílých bavlněných rukavic, knihařský nůž, lepidlo. Vedle toho všeho byl stoh pracovních příruček: Bladesovi *Nepřátelé knih*; Ebeligova *Městská entomologie*; Clappova *Opatrovnická péče uměleckých děl na papíře*. Na skladištním vozíku vedle stolu byl vysoký stoh starých svazků v různém stupni rozkladu, rozedřené obálky, poničené vazby, rozedrané hřbety.

U stolu seděl zády k Pendergastovi člověk. Rozcuchané dlouhé vlasy, bílé a velmi husté, mu padaly z hlavy na shrbená ramena. Cvak.

Pendergast se sklonil k nejbližšímu stolu a – z uctivé vzdálenosti – jemně zaklepal na kov.

„Slyším klepání,“ ozval se ten člověk vysokým, a přesto jasně mužským hlasem. Neotočil hlavu. Cvak.

Pendergast znovu zaklepal.

„Za chvíli, za chvíli!“ odpověděl muž.

Cvak.

Pendergast zaklepal potřetí, tentokrát hlasitěji.

Muž se narovnal v ramenou a podrážděně si povzdechl. „Vzbud'te Dunkana svým klepáním!“ vykřikl. „Kéž bys to svedl...“

Odložil stranou knihařské nůžky a starou knihu, jejíž vazbu opravoval, a otočil se.

Měl úzké bílé obočí, které se hodilo ke hřívě vlasů, a duhovky očí žluté, takže připomínal lva, vypadal skoro jako šelma. Uviděl Pendergasta a ve starém, povadlém obličejí se objevil úsměv. Potom si všiml balíčku, který Pendergast držel pod paží, a úsměv se ještě rozšířil.

Jestlipak tohle není zvláštní agent Pendergast!“ vykřikl. „Extra-speciál *zvláštní* agent Pendergast.“

Pendergast naklonil hlavu na stranu. „Jak se máte, Wrene?“

„Poníženež děkuji. Dobře, dobře!“ Pokynul kostnatou rukou na vozík, na němž sloupeček knih čekal na opravu. „Ale mám tak málo času a tolik poničených dětí.“

V Newyorské veřejné knihovně pracovala řada velmi podivných lidí, ale nikdo z nich nebyl podivnější než přízrak známý jako Wren. Zdálo se, že o něm nikdo neví vůbec nic: jestli Wren je jeho jméno, příjmení, nebo je to vůbec jeho skutečné jméno. Zdálo se, že nikdo neví, odkud je, ani jestli je v knihovně zaměstnán oficiálně. Nikdo nevěděl kde ani co jí – našli se i tací, kteří spekulovali o tom, že jí knihovnické lepidlo. Jediné, co o něm bylo známo – že ho nikdy nikdo neviděl odejít z knihovny a že má instinkt stopaře na ztracené poklady na sedmé úrovni.

Wren se podíval na svého hosta, žilkované žluté oči ostré a jasné jako jestřábí. „Dnes nevypadáte ve své kůži,“ řekl.

„Nepochybně.“ Pendergast víc neřekl a Wren jako by to ani nečekal. „Tak se podíváme. Líbily se vám – co to zase bylo? aha, už vím – ten přehled Broadway Water Company a sbírka prostonárodních pohádek a písní Five Points?“

„Velmi.“

Wren ukázal na balíček. „A copak mi půjčíte dnes, *hypocrite lecteur*?“ Pendergast poodešel od knihovny a vytáhl balíček zpod paže. „Je to rukopis *Iphigenia at Aulis*, překlad z řečtiny do vulgáty.“ Wren poslouchal, jeho obličej neprozrazoval vůbec nic. „Rukopis byl iluminován ve starém klášteře Sainte-Chapelle na konci čtrnáctého století. Jedna z posledních prací, které vznikly před tím příšerným velikým požárem v roce třináct set devadesát sedm.“ Ve žlutých očích ze zablýskla jiskřička zájmu.

„Kniha upoutala pozornost papeže Pia Třetího, prohlásil ji za bezbožnou a nařídil všechny její kopie spálit. Je rovněž pozoruhodná klikyháky a kresbami, které písař vymaloval na okraje rukopisu. Říká se, že popisují ztracený text Chaucerovy neúplné ‚Kuchařovy povídky‘.“

Jiskřička zájmu se náhle rozhořela. Wren natáhl ruce.

Pendergast držel balíček tak, aby na něj nedosáhl. „Za to bych vás chtěl požádat o jistou službu.“

Wren stáhl ruce. „Přirozeně.“

„Slyšel jste o Wheelwrightovi Bequestovi?“

Wren se zamračil, zavrtěl hlavou. Bílé lokny se houpaly ze strany na stranu.

„Byl ředitelem městské vládní úřadovny od roku osmnáct set šedesát šest do roku osmnáct set devadesát čtyři. Vášnivý sběratel různých předmětů a nakonec daroval spoustu reklamních letáček, oběžníků, reklamních brožurek a dalších dobových publikací knihovně.“

„To vysvětluje, proč jsem o něm neslyšel,“ odpověděl Wren. „Asi to nemá velkou hodnotu.“

„Wheelwright odkázal také poměrně dost vysokou částku peněz.“

„Což vysvětluje, proč by tady jeho dar měl ještě být.“

Pendergast přikývl.

„Jenomže to by měl být svěřen sedmé úrovni.“

Pendergast znovu přikývl.

„O co máte zájem, *hypocrite lecteur*?“

„Když Wheelwright zemřel, podle nekrologů pracoval na odborné historii bohatých majitelů pozemků v New Yorku. Součástí jeho výzkumu tvořily i kopie všech smluv o domech v hodnotě nad tisíc dolarů na celém Manhattanu, které prošly jeho úřadem v době, kdy byl ředitelem. Potřeboval bych se na ty smlouvy podívat.“

Wren se zatvářil přísně. „Takové informace by se určitě snadněji získaly u Newyorské historické společnosti.“

„Ano. Tak by to mělo být. Ale jim některé smlouvy z naprosto nepochopitelných důvodů chybějí: pás nemovitostí na Riverside Drive, abych byl přesný. Najal jsem si v té společnosti člověka, aby mi je vyhledal, ale nepodařilo se mu to. Byl velmi pobouřený, že jim chybí.“

„Takže jste přišel za mnou.“

V odpověď mu Pendergast podal balíček.

Wren ho dychtivě uchopil, uctivě ho obracel v rukách. Potom rozřízl papír nožem. Položil balíček na stůl a opatrně začal odlupovat bublinkový obal. Vypadal, jako by úplně zapomněl, že Pendergast existuje a stojí u něj.

„Vrátím se, abych se podíval na ten odkaz – a vezmu si rovnou svůj iluminovaný rukopis – za dvacet čtyři hodin,“ řekl Pendergast.

„Možná to bude trvat déle,“ odpověděl Wren zády k Pendergastovi. „Pokud vím, tak ten odkaz už neexistuje.“

„Hluboce věřím ve vaše schopnosti.“

Wren něco zamumlal, skoro ho nebylo slyšet. Navlékl si rukavice, jemně rozepnul spony ze vzorované emailové keramiky upevněné pomocí kovových proužků a hladově se zahleděl na ručně psané stránky.

„Wrene?“

Něco v tónu Pendergastova hlasu přimělo starce, aby se podíval přes rameno.

„Mohl bych vás poprosit, abyste nejprve vyhledal ten odkaz a rukopis si prohlédl až potom? Vzpomeňte si, co se stalo před dvěma lety.“

Wrenův obličej prozrazoval šok. „Agente Pendergaste, vy dobře víte, že váš zájem vždycky kladu na první místo.“

Pendergast se podíval na mazaný obličej starého pána, teď ublížený a rozhořčený. „Samozřejmě že to tak děláte.“

A potom najednou zmizel mezi regály ve stínu.

Wren zamrkal žlutýma očima a vrátil se k iluminovanému rukopisu. Věděl přesně, kde je ten odkaz – najít ho zabere maximálně patnáct minut. Zbývá mu čtyřicet sedm a tři čtvrtě hodiny na prohlížení rukopisu. Znovu se rozhostilo ticho. Skoro jako by Pendergastova přítomnost byla jenom sen.

7

MUŽ KRÁČEL PO RIVERSIDE DRIVE DROBNÝMI A PŘESNÝMI KROKY, kování na jeho hůlce rytmicky klapalo po asfaltu. Nad Hudsonem svítalo, voda měla olejově růžovou barvu a stromy v Riverside Park stály v mrazivém podzimním ránu tiše, nehybně. Zhluboka se nadechl. Velmi citlivým čichem se dokázal orientovat v neprošlapaném lese městských pachů: tér a diesel přicházely od vody, vlhkost z parku, kyselý zápach z ulic.

Zahnul za roh a potom se zastavil. V přibývajícím světle byla krátká ulice prázdná. O blok dál slyšel dopravní ruch z Broadwaye, viděl slabé světlo obchodů. Ale tady bylo velmi ticho. Většina budov zela prázdnotou. Jeho vlastní dům v podstatě stál hned vedle místa, kudy před mnoha lety vedl malý jezdecký okruh pro manhattanské nejbohatší mladé dámy. Okruh už samozřejmě dávno neexistoval a na jeho místě teď byla malá bezejmenná ulička směrem od hlavního kanálu Riverside. Sloužila k tomu, aby se jeho domu vyhnula živá doprava. Ostrov tvořila příjezdová cesta, travnatá plocha se stromy a socha Johanky z Arku. Bylo to jedno z těch tišších míst na ostrově Manhattan, na které všichni zapomněli, on ale ne. Tohle místo mělo ještě další výhodu – v noci se tam potulovaly podezřelé gangy a říkalo se o něm, že je nebezpečné. To se mu velmi hodilo.

Přešel na vozovku a potom pokračoval bočními dveřmi do stísněného, zatuchlého prostoru. Podle paměti – byla tam tma, okna pečlivě zabezděná – prošel temnou chodbou, potom další k tajným dveřím. Otevřel je. Prostor za nimi byl prázdný. Vešel a otočil knoflíkem na zadní stěně. Neslyšně se otevřela a objevily se kamenné schody směrem dolů.

U paty schodiště se muž zastavil a přejížděl rukou po stěně, dokud nenahmatal staříčkový vypínač. Otočil jím a rozsvítla se řada holých žárovek, které vrhaly světlo na starou kamennou chodbu, plesnivou a hodně vlhkou, až tu odkapávala tekutina. Pověsil si černý kabát na mosazný věšák, na vedlejší věšák buřinku, hůlku odložil do stojanu na deštníky. Potom se vydal chodbou dál, jeho boty zvony po kamení, až došel k těžkým železným dveřím, obdélníkový otvor v nich měl v úrovni očí.

Otvor byl zavřený.

Muž se před místností na chvíli zastavil. Potom sáhl do kapsy a vyndal klíč, odemkl železné dveře a otevřel je.

Světlo zaplavilo celu, objevila se v něm krví zbrocená podlaha a zeď, řetězy a pouta byly jen hromada kovu.

Místnost zela prázdnotou. Samozřejmě. Rozhlédl se a usmál se. Všechno bylo připraveno pro dalšího obyvatele.

Zavřel dveře a znovu je zamkl, potom prošel chodbou do velké suterénní místnosti. Když rozsvítil elektrické lampy, přistoupil k lehátku z nerezové oceli. Ležela na něm staromódní brašna Gladstone a dva svazky, vázané v levném červeném plastiku. Muž je vzal do ruky a s velkým zájmem obracel stránky. Všechno to bylo kouzelně ironické. Správně měly tyhle knihy už dávno skončit v plamenech. Mohly by napáchat spoustu škody, pokud by se dostaly do nesprávných rukou. *Mohly* by napáchat velkou škodu, kdyby nepřišel v pravý čas. Ale teď už zase byly zpátky tam, kde je jejich místo.

Odložil je a pomalu, s rozvahou otevřel lékařský kufřík.

Uvnitř byla válcovitá nádoba z pevného šedého nemocničního plastu na kouřícím podkladu úlomků suchého ledu. Muž vytáhl pár latexových rukavic. Potom vyjmul nádobu z kufříku, položil ji na lehátko a otevřel ji. S nekonečnou péčí sáhl dovnitř a vyndal dlouhou šedou provazovitou kalnou masu. Nebýt krve a látky, která ještě teď ulpívala na tkáni, připomínalo by to nějaký druh těžkého ocelového lana, které drží most, s červeně protkávanou vnější výztuhou a vyplněné tisíci drobných vláknitých provazců. Muž se pousmál a jeho bledé oči se při pohledu na tu věc rozzářily. Přiblížil masu ke světlu, které jí proniklo, potom ji odnesl do nedalekého dřezu a pečlivě ji opláchl destilovanou vodou z lahve. Smysl úlomky kostí a další nečistoty. Čistý orgán uložil do velkého přístroje, který nahoře uzavřel, a zapnul ho. Vrnění zaplnilo kamennou místnost, jak se tkáň míchala v plastové nádobě.

Muž si listoval v zápisníku a v určitých časových intervalech dodával nějaké chemikálie do gumového vaku na víku přístroje – velmi zručně, přesnými pohyby. Pasta se odlehčila a vyčistila. Potom, znovu velmi opatrně, oddělil ultrasměs a vlil pastu do dlouhé trubičky z nerezavějící oceli, tu uložil do centrifugy, zavřel víko a otočil vypínač. Ozvalo se hučení, postupně nabývalo na výšce, nakonec se ustálilo.

Odstředění séra bude trvat 20,5 minuty. To bylo teprve první stadium dlouhého procesu. Je třeba postupovat naprosto přesně. Sebelepší chyba v jakémkoli kroku může znamenat, že finální produkt bude zcela nepoužitelný. Ale teď když se rozhodl pro další žeh tady, v laboratoři spíše než v terénu, budou se věci bezesporu vyvíjet dokonce ještě s větší důsledností.

Otočil se ke dřezu, ve kterém byl velký, pečlivě srolovaný ručník. Vzal ho za jeden kraj a zvedl jej, aby se rozbalil. Do dřezu vypadl půltucet zkrvavených skalpelů. Začal je pomalu a láskyplně omývat. Byly staromódní, těžké, samozřejmě ne tak šikovné jako moderní japonské modely se zasouvacími čepelemi, ale padly dobře do ruky. A zůstávaly ostré. I v době ultrasměšovačů a přístrojů pro sekvencování DNA měly staré nástroje stále své místo.

Uložil skalpely do autoklávu, aby se usušily a sterilizovaly, sundal si rukavice, velmi pečlivě si umyl ruce a osušil lněným ručníkem. Ohlédl se, aby zkontroloval, jak všechno probíhá v centrifuze. Potom přešel k malému kabinetu, otevřel ho a vyndal kus papíru. Položil ho na lehátko vedle kufříku. Na papíře kdosi elegantně, krasopisně zvěčnil pět jmen:

*Pendergast
Kellyová
Smithback
O'Shaughnessy
Puck*

Poslední jméno už bylo vyškrtnuté. Teď muž vyndal z kapsy lakované plnicí pero. A potom – pečlivě, formálně, dlouhými štíhlými prsty – přeškrtl čtvrté jméno dokonalou linkou. Ukončil ji maličkou ozdobnou kudrlinkou.

8

SMITHBACK SE VE SVÉ OBLÍBENÉ KAVÁRNĚ LOUDAL SE SNÍDÁNÍ, protože věděl, že muzeum otvírá až v deset hodin. Znovu se podíval na fotokopie článků, které vybral ze starých čísel *New York Times*. Čím více je pročetl, tím větší nabýval jistotu, že staré vraždy měl na svědomí Leng. Dokonce i geograficky se to shodovalo: většina z nich se odehrála na Lower East Side a na nábřeží, co možná nejdále od Riverside Drive.

V půl desáté zaplatil a vydal se na Broadway a odtud vycházkou k muzeu. Začal si pískat. Ještě mu zbývalo dát do pořádku vztah s Norou, ale byl velký optimista. Až jí přinese informace, které chtěla, na stříbrném podnosu, všechno se vyspraví. Nemůže se na něj zlobit do nekonečna. Měli toho tolik společného, prožili spolu dobré i zlé časy. Jen kdyby neměla takovou povahu!

Měl i další důvody, aby byl šťastný. I když ho tu a tam jeho instinkty zradily – ta věc s Fairhavenem byla zářným příkladem –, většinou se jeho novinářský nos nemýlil. A jeho článek o Lengovi znamenal dobrý start. Teď potřeboval jediné – několik informací, aby ten šílenec ožil, možná i fotografii. Dostal nápad, kde to všechno získat.

Zamžoural v prudkém světle, vdechl ostrý vzduch.

Před lety – v době, kdy trávil v muzeu čas psaním o historii výstav o pověrách – se seznámil s budovou velmi důvěrně. Znal její odlehlejší cesty, vchody a východy, zkratky, zvláštnosti, skryté kouty a všelijaké archivy. Pokud její stěny ukrývaly nějaké informace o Lengovi, najde je.

Když se velké bronzové dveře otevřely, zamíchal se mezi davy návštěvníků, aby zůstal v anonymitě. Zaplatil požadované vstupné, připjal si průkazku, prošel Velkou rotundou a jako ostatní se zajíkal nad vznášejícími se kostrami.

Brzy se odpojil od turistů a vydal se do přízemí. Tam se totiž nacházel málo známý, ale velmi užitečný archiv. Obecně se mu říkalo Staré záznamy a byl plný registratur s osobními daty od založení muzea přibližně do roku 1986. Tehdy v muzeu nainstalovali systém počítačů, archiv se přestěhoval do úplně nových místností ve třetím poschodí a dostal také nové jméno: Lidské zdroje. Na prostory Starých záznamů si pamatoval moc dobře: zápach kuliček proti molům a zplsnivělého papíru, nekonečné množství záznamů o dávno mrtvých zaměstnancích muzea, vědeckých pracovnících a badatelích. Ve Starých záznamech stále ještě byly některé citlivé materiály a Smithback si pamatoval, že tahle část archivních záznamů byla pod zámkem a střežená. Když tu byl naposledy, jednalo se o oficiální pracovní návštěvu a měl podepsané povolení. Tentokrát se rozhodl pro jiný přístup. Strážní by ho mohli poznat, ale na druhou stranu zase uběhlo už několik let.

Prošel rozlehlou Halu ptáků, teď úplně prázdnou, takže to byla nejlepší cesta. Brzy se ocitl před dvojími snýtovanými měděnými dveřmi s nápisem *Osobní záznamy, staré*. Podíval se škvírou dovnitř. Viděl dva strážné u stolu, popíjeli kávu.

Dva strážní. Dvojité šance, že ho poznají, poloviční šance, že získá výhodu nějakou rychlou akcí. Jednoho z nich se musí zbavit.

Obešel sál, stále přemýšlel a plán nabýval tvar. Najednou se otočil, vyšel na chodbu a pokračoval po schodech nahoru do velké Memoriální síně. U pultu informací byla obvyklá skupinka starých žen. Smithback si sundal z klopky označení návštěvníka a zahodil je do odpadkového koše. Potom namířil k dámě, která byla nejbližší.

„Dobrý den, jsem profesor Smithback,“ řekl s úsměvem.

„Dobrý den, pane profesore. Co si přejete?“ Dáma měla bílé kudrnaté vlasy a fialkové oči.

Smithback ji obdaroval svým nejpůvabnějším úsměvem. „Mohu si od vás zavolat?“

„Samozřejmě.“ Vytáhla zpod pultu telefon. Smithback zalistroval v telefonním seznamu muzea, našel si číslo a navolil ho.

„Staré záznamy,“ ozval se nevrlý hlas.

„Má dnes službu Rook?“ vyštěkl Smithback.

„Rook? Tady žádný Rook není. To máš špatné číslo, kamaráde.“

Smithback rozezleně zafuněl do sluchátka. „Kdo má tedy službu v Záznamech?“

„Já a O’Neal. Kdo je tam?“ Hlas byl jedovatý, hloupý.

„Já? Kdo to je, já?“

„Copak máš za problém, příteli?“ ozvalo se v odpověď.

Smithback promluvil nejchladnějším, přehnaně úslužným hlasem: „Dovolte, abych vám to zopakoval. Mohu být tak troufalý, abych se vás zeptal, kdo jste vy, pane, a jestli si přejete, abych na vás napsal stížnost vašemu nadřízenému na vaši neukázněnost?“

„Jsem Bulger, pane.“ Strážný poněkud slevil z ostrého tónu.

„Bulger. Aha. Právě s vámi potřebuji mluvit. U telefonu Hrumrehmen z Lidských zdrojů.“ Mluvil rychle a rozčileně, jméno záměrně zkomolil.

„Promiňte, neuvědomil jsem si to. Co si přejete, pane –?“

„Vy mi určitě splníte moje přání, Bulgere. Mám tady problém s jistým tvrzením o vašem osobním životě, Bulgere.“

„Jaký problém?“ Podle hlasu bylo poznat, že je chlápek ve střehu.

„Je to důvěrné. Pohovoříme si o tom tady.“

„Kdy?“

„Samozřejmě *hned*.“

„Ano, pane, ale přeslechl jsem vaše jméno –“

„A řekněte O’Nealovi, že posílám někoho dolů, aby zatím zkontroloval způsob vaší práce. Dostaly se k nám znepokojivé zprávy o vašem laxním přístupu k práci.“

„Ano, pane, samozřejmě, ale –?“

Smithback položil sluchátko. Vzhlédl a zjistil, že na něj upřeně hledí postarší dobrovolná pracovnice a zvědavě, skoro podezřívavě si ho prohlíží.

„Kvůli čemu to bylo, pane profesore?“

Smithback se na ni usmál a uhladil si neposlušnou kadeř. „Jen takový vtípek na kolegu. Děláme si ze sebe takové legrácky, víte... Musíme nějak povznést tuhle starou vznešenou budovu.“

Usmála se. *Nevinnost sama*, pomyslel si Smithback trochu provinile, když kráčet ze schodů do Starých záznamů. Cestou minul jednoho strážného, kterého viděl mezerou ve dveřích: těžce oddechoval, a jak kráčet halou, velké břicho se mu pohupovalo, ve tváři měl jasně vepsanou paniku. Kancelář Lidských zdrojů obecně vzbuzovala v muzeu strach, stejně jako v jiných administrativních odděleních, i tam byla spousta zaměstnanců. Strážnému bude trvat deset minut, než tam dojde, dalších deset minut, než zjistí, že pan Hrumrehmen neexistuje, a deset minut bude potřebovat na cestu zpátky. Takže Smithback měl třicet minut, aby se dostal dovnitř a našel, co hledal. To nebylo příliš, ale systém archivu muzea znal dokonale. Nekonečně důvěřoval své schopnosti najít, co hledá, za krátkou dobu.

Znovu prošel halou k měděným dveřím Starých záznamů. Narovnal se v ramenou a zhluboka se nadechl. Velitelsky zaklepal.

Otevřel mu ten druhý strážný. Vypadal mladě, jako by sotva dokončil střední školu. Už teď byl vyděšený. „Ano, přejete si?“

Smithback potřásl zplhlou rukou překvapenému muži a současně vešel.

„O’Neal? Já jsem Maurice Fannin z Lidských zdrojů. Poslali mě k vám, abychom si něco ujasnili.“

„Ujasnili?“

Smithback proklouzl dál, rozhlížel se po řadách starých kovových registratur, podíval se na poškrábaný stůl s plastovými kelímky na kávu a nedopalky cigaret, na močovitě žluté stěny.

„To je ale hanba,“ řekl.

Bylo napjaté ticho.

Smithback zavrtal oči do O’Neala. „Děláme u vás malou kontrolu a dovolte mi, O’Neale, abych vám sdělil, že *nejsme* spokojeni. Ani trochu.“

O'Neal byl v okamžiku zcela vyděšený. „Promiňte, pane. Možná by bylo lepší, abyste promluvil s mým šéfem, panem Bulgerem –“

„Ale ano, my s ním hovoříme. Máme s ním *dlouhou* řeč.“ Smithback se znovu rozhlédl. „Kdy jste například naposledy udělali kontrolu záznamů?“

„Prosím?“

„*Kontrolu záznamů*. Kdy jste ji naposledy dělali, O'Neale?“

„No, já nevím, co to je. Můj šéf mi neřikal vůbec nic o kontrole záznamů –“

„To je zvláštní, nejspíš se domníval, že celou proceduru znáte. Já vám řeknu, O'Neale, co si o tom myslím. Je to lajdáctví. Naprosté lajdáctví. Takže od nynějška budeme *vyžadovat* každý měsíc kontrolu záznamů.“ Smithback přivřel oči, přešel k registratuře, zatáhl za zásuvku. Byla zamčená, jak očekával.

„Je to zamčené,“ řekl strážný.

„To *vidím*. To by viděl každý idiot.“ Zacloumal s držadlem. „Kde je klíč?“

„Tamhle.“ Ubohý strážný pokynul ke krabici na zdi. Ta byla také zamčená.

Smithbackovi připadalo, že atmosféra strachu a zastrašování, kterou nové vedení muzea živilo, se ukázala maximálně nápomocná. Vyděšeného člověka by ani ve snu nenapadlo požádat Smithbacka o identifikační kartu.

„A klíč od té skříňky?“

„Mám já na řetízku.“

Smithback se znovu rozhlédl, rychle si zapamatoval všechny detaily pod záminkou, že hledá další přestupky. Registratury byly označené štítky s daty. Zdálo se, že jsou řazené od nejnovějších a postupně se snižují až k roku 1865, kdy bylo muzeum založeno.

Smithback věděl, že každému badateli zvenčí musel přístup ke sbírkám schválit výbor kurátorů. Určitě tu byly uloženy záznamy o žadateli i povolení. Téměř určitě měl takové povolení i Leng. Záznam o jeho udělení by mu poskytl spoustu osobních informací: celé jméno, adresu, vzdělání, dosažené akademické tituly, badatelskou specializaci, seznam publikovaných prací – možná dokonce kopie některých z nich. Třeba i fotografii.

Poklepal na registraturu s letopočtem 1880. „Tak třeba tyhle záznamy. Kdy jste naposledy kontroloval tuto zásuvku?“

„Pokud si pamatuju, tak nikdy.“

„*Nikdy?*“ zeptal se Smithback nevěřičně. „No tak na co čekáte?“

Strážný rychle odemkl skříňku na zdi, vylovil ten správný klíč a odemkl zásuvku.

„Teď vám ukážu, jak se taková kontrola dělá.“ Smithback otevřel zásuvku, ponořil ruce mezi záznamy, prohledával je, z papírů se vznášela oblaka prachu. Rychle přemýšlel. Z prvního záznamu vyčníval zažloutlý kartotéční lístek. Vytáhl jej. Byl na něm uveden seznam všech jmen podle abecedy, s datem a odkazem. Bylo to moc hezké. Díkybohu za byrokraty v muzeu.

„Vidíte, začnete tímhle kartotéčním lístkem.“ Zamával jím strážnému před obličejem.

Strážný přikývl.

„Na něm je uveden seznam všech materiálů v zásuvce. Ten si vezmete a pečlivě zkontrolujete, zda jsou všechny záznamy uvedené na svém místě. Je to jednoduché. Takhle se dělá kontrola.“

„Ano, pane.“

Smithback si rychle přečetl seznam jmen na kartotéčním lístku. Žádný Leng. Zasunul lístek zpátky a zavřel zásuvku.

„Tak, a teď si zkontrolujeme kartičku s indexy za rok osmnáct set sedmdesát devět. Otevřete laskavě tu zásuvku.“

„Ano, pane.“

Smithback vytáhl kartičku u roku 1879. A zase, žádný Leng na seznamu nebyl. „Budete to tady muset dělat mnohem pečlivěji, O'Neale. Tohle jsou nesmírně cenné historické záznamy. Otevřete další. Sedmdesát osm.“

„Ano, pane.“

Sakra. Zase žádný Leng.

„Rychle si prohlédneme některé další.“ Smithback O'Nealovi přikázal, aby otevřel další zásuvky a zkontroloval u všech lístky. Současně mu dával spoustu rad a návodů a zmínil se i o tom, jak důležité je provádět takovou kontrolu. Roky se neúprosně vracely zpátky a Smithback pomalu začal propadat beznaději.

A potom v roce 1870 našel to jméno. *Leng*.

Srdce se mu rozbušilo. Úplně zapomněl na strážného a rychle prolistovával záznamy, u L se zastavil. Zpomalil, pečlivě si prohlížel každý papír zvlášť, potom znovu. L prohlédl celkem třikrát. Ale uvedené jméno chybělo.

Leng se tam dostal dřív.

Smithback byl zničený. A přitom měl tak skvělý nápad.

Narovnal se, podíval se strážci do vyděšeného, dychtivého obličeje. Celý ten nápad úplně propadl. Mrhání energií a důvtipem, vyděsil toho ubožáka úplně zbytečně. Znamenalo to začít zase z ničeho. Ale napřed se musel hodně rychle dostat odtud, než se přiznane rozladěný Bulger, připravený tak akorát na hádku.

„Pane?“ ozval se strážný.

Smithback unaveně zavřel zásuvku. Podíval se na hodinky. „Budete se muset vrátit. Pokračujte. Odvádíte tady dobrou práci, O'Neale. Jen tak dál.“ Otočil se, že odejde.

„Pane Fannine?“

Smithback nevěděl, koho oslovuje, ale hned si to uvědomil. „Ano?“

„Opisy se mají také kontrolovat?“

„Opisy?“ Smithback se odmlčel.

„Ty ve sklepení.“

„Ve sklepení?“

„Ve sklepení. Tam vzadu.“

„Ano. Samozřejmě. Děkuji vám, O'Neale. To jsem přehlédl já. Ukažte mi to sklepení.“

Mladý strážný ho odvedl zadními dveřmi do velkého starého sejfu s niklovým kolem a těžkými ocelovými dveřmi. „Tudy.“

Smithbackovi srdce usedalo. Vypadalo to jako Fort Knox. „Můžete to otevřít?“

„To už se nezamyká. Od toho, co se zavedla zvláštní bezpečnostní opatření vpředu.“

„Aha. Co to je za opisy?“

„Duplikáty záznamů tam vpředu.“

„Tak se na to podíváme. Otevřete to.“

O'Neal chvilku zápolil s dveřmi a otevřel je. Před nimi se objevila malá místnost přecpaná registraturami.

„Tak se podíváme, třeba na rok osmnáct set sedmdesát.“

Strážný se rozhlédl. „Tady to je.“

Smithback přešel k zásuvce a škrabnutím ji otevřel. Záznamy byly na hodně starém papíře, na který se dělávaly fotokopie, byly jako lesklé fotografie sépiové barvy, vybledlé a rozmazané. Rychle se probral k L.

Tam to bylo. Bezpečnostní povolení pro Enocha Lenga z roku 1870: několik listů hedvábného papíru, vybledlé do světlehnědé barvy, popsané pavoučím písmem. Jediným rychlým pohybem je Smithback vyndal a strčil do kapsy saka, celý pohyb zastřel hlasitým kašláním.

Otočil se. „Velmi dobře. Tohle všechno se samozřejmě musí také kontrolovat.“

Vyšel ze sklepení. „Poslyšte, O’Neale, až na ty kontroly záznamů tady odvádíte dobrou práci. Ztratím za vás slovo.“

„Děkuji vám, pane Fannine. Zkusím, opravdu –“

„Přál bych si, abych totéž mohl říci o Bulgerovi. No, všechno záleží na *přístupu*.“

„Máte pravdu, pane.“

„Tak na shledanou, O’Neale.“ Smithback se dal hodně rychle na ústup.

Měl to akorát. Na chodbě se znovu minul s Bulgerem, rozhodným krokem se vracel, v obličeji rudý, palce v okách pásku, rty a břicho agresivně napjaté, klíče se mu pohupovaly za pasem a zvonily. Tvářil se hodně nasupeně.

Když Smithback mířil k nejbližšímu východu, skoro cítil, jak mu ukradené papíry vypalují díru do podšívky saka.

Starý temný dům

1

KDYŽ SE SMITHBACK DOSTAL BEZPEČNĚ NA ULICI, PROŠEL BRANOU ZE SEDMDESÁTÉ sedmé ulice do Central parku a posadil se na lavičku u jezera. Jasné podzimní ráno bylo příslibem babího léta. Zhluboka se nadechl a zase myslel na to, jak skvělý je reportér. Bryce Harriman by nedokázal tyhle papíry získat, ani kdyby na to měl celý rok a za sebou tým maskérů firmy Industrial Light and Magic. S pocitem nádherného očekávání vyndal tři listy z kapsy. Jakmile na vrchní papír dopadl sluneční paprsek, ucítil slabý zápach prachu.

Byla to stará hnědá kopie pořízená přes uhlový papír, dala se jen těžko přečíst. Na prvním listu nahoře bylo napsáno: *Žádost o přístup ke sbírkám: Newyorské přírodopisné muzeum*

Žadatel: prof. Enoch Leng, MUDr., PhDr. (Oxford), důstojník řádu Velké Británie, člen Královské vědecké společnosti

Doporučil: profesor Tinbury McFadden, oddělení studia savců

Podpořil: profesor Augustus Spragg, oddělení ornitologie

Žadatel laskavě výboru předloží stručné důvody své žádosti:

Žadatel dr. Enoch Leng žádá o umožnění přístupu ke sbírkám z oboru antropologie a studia savců, aby mohl provést výzkum systematiky a klasifikace a aby připravil srovnávací eseje z oboru fyzikální antropologie, osteologie člověka a frenologie.

Žadatel laskavě uvede přehled akademického vzdělání, dosažených vědeckých hodnot a titulů i s daty:

Žadatel prof. Enoch Leng absolvoval Artium Baccalaurei, s vyznamenáním, Oriel College, Oxford; doktor fyzikálních věd, New College, Oxford, s vyznamenáním; 1865 zvolen členem Královské vědecké společnosti; 1868 zvolen do White’s; 1869 mu byl udělen Podvazkový řád.

Žadatel laskavě uvede adresu svého trvalého bydliště a nynější adresu v New Yorku, pokud se liší:

*prof. Enoch Leng
891 Riverside Drive, New York
New York*

*Výzkumná laboratoř
Shottumův kabinet přírodních výtvorů a kuriozit
Catherine Street, New York
New York*

Žadatel laskavě připojí seznam publikací a poskytne výboru nejméně dva výtisky pro posouzení.

Smithback prohlédl papíry, ale pochopil, že mu chybí velmi důležitý list.

Výbor dospěl k tomuto rozhodnutí:

Tímto se uděluje profesorovi povolení k úplnému využívání sbírek a knihovny Newyorského přírodopisného muzea, a to zdarma, počínaje dnešním dnem, 27. březnem 1870.

Podpis zmocněnce: *Tinbury McFadden*

Podpis: *E. Leng*

Smithback potichu zaklel. Najednou měl pocit zmaru. Jeho úlovek se ukázal jako velmi hubený. Špatné bylo, že Leng nezískal svůj titul v Americe – bylo by mnohem snadnější pátrat dál. Ale možná by mohl něco vypáčit z Oxfordu telefonicky – i když je dost možné, že akademická vysvědčení jsou falešná. Prověřit seznam publikací by bylo mnohem snazší a daleko zajímavější, ale teď už se nemohl vrátit. Měl tak skvělý nápad a tak dobře to začalo! *Sakra!*

Znovu prohledal papíry. Žádná fotografie, žádný životopis, žádný záznam o místě a datu narození. Jediná informace – adresa.

Sakra. Sakra.

Ale potom ho něco napadlo. Vzpomněl si na adresu, kterou se pokoušela najít Nora. Alespoň teď může předstoupit s nabídkou smíru.

Chvilí uvažoval: Riverside 891 je v horní části města, někde v Harlemu. Kolem Riverside Drive doposud stojí spousta starých velkých domů. Většinou jsou opuštěné nebo přebudované na byty. Samozřejmě se nedá vyloučit ani to, že Lengův dům už dávno zbořili. Ale stejně tak bylo možné, že ještě stojí.

I kdyby z něj zbyla jen troska, mohlo by to přispět k vykreslení celkového obrazu. Zejména kdyby to byla troska. Když na to přijde, mohli by tam najít pohřbená těla, třeba zazděná ve sklepě. Možná tam je i Lengovo tělo, práchniví tam někde v koutě. To by O'Shaughnessyho potěšilo a Noře by to pomohlo. A bylo by to úžasné vyvrcholení jeho vlastního článku – investigativní novinář našel mrtvolu prvního amerického masového vraha. Samozřejmě to bylo velmi nepravděpodobné, ale stejně...

Podíval se na hodinky. Skoro devět.

Pane bože. Tak skvělá detektivní práce a získal všehovšudy adresu. Dojít na místo a podívat se, jestli ten dům ještě stojí, je otázkou jedné dvou hodin.

Dal si papíry do kapsy a šel na Central Park West. Nemělo smysl pokoušet se chytit taxi, tak daleko by ho nikdo nechtěl svézt. A potom by zase nesehnal taxi na cestu zpátky. Ani za bílého dne neměl v úmyslu potulovat se po té nebezpečné čtvrti pěšky.

Nejlepší by možná bylo půjčit si auto. *New York Times* měly zvláštní dohodu s Hertzem a nedaleko na Columbus Street byla jeho pobočka. Když o tom teď přemýšlel, kdyby ten dům ještě stál, určitě by chtěl vejít dovnitř, popovídat si s nájemníky, zjistit, jestli při rekonstrukci někdo nenarazil na něco neobvyklého a podobně.

Než tohle všechno vyřídí, bude dost možná tma.

To rozhodlo: půjčil si vůz.

O tři čtvrtě hodiny později jel po Central Park West ve stříbrném voze značky Taurus. Už měl zase lepší náladu. Stále ještě z toho mohl být výborný článek. Až prověří dům, mohl by se pustit do pátrání v Newyorské veřejné knihovně, pokusit se najít nějaké Lengovy publikované články. Možná by mohl nahlédnout i do policejních záznamů, jestli se v okolí Lengova domu za jeho života nedělo něco neobvyklého.

Stále ještě byla spousta stop, po kterých se mohl vydat. Leng by mohl být stejná postava jako Jack Rozparovač. Podobnosti tu byly. Chtělo to jen novináře, který příběh uvede do života.

S dostatečným množstvím informací by to mohla být jeho příští kniha. On, Smithback, stoprocentně získá Pulitzerovu cenu, která jako by se mu stále vyhýbala. A co je ještě důležitější – přinejmenším stejně důležité – bude mít šanci dát se znovu dohromady s Norou. To by jí i Pendergastovi ušetřilo spoustu času, který by museli věnovat podrobnému studiu dokumentů města. Pendergasta, kterého považoval za tichého spojence, to potěší. Ano: celkem vzato všechno se vydaří.

Když dojel na konec parku, pokračoval západním směrem na Cathedral Parkway, potom odbočil na sever na Riverside Drive. Když míjel 125. ulici, zpomalil, sledoval čísla pobořených domů. Šest set sedmdesát. Sedm set jedna. Projel kolem dalších deseti bloků. Když pokračoval směrem na sever, ještě více zpomalil a v očekávání zatajil dech. A potom mu oči spočinuly na označení Riverside Drive 891. Dům stále stál. Nemohl uvěřit svému štěstí: Lengův dům. Dlouze a pátravě si ho prohlížel, když jej míjel ve voze, na další ulici zabočil vpravo, na 138., a obejel blok. Srdce mu prudce bilo.

Číslo 891 byl starý stylový dům a zabíral celý blok, měl impozantní vchod lemovaný sloupy, ověšený ozdobami v pseudobarokním stylu. Nade dveřmi byl dokonce vytesán erb. Dům stál kousek od silnice u přístupové cesty, která vytvářela trojúhelníkovitý ostrov. Vedle dveří chyběl panel se zvonky a okna v přízemí byla zabezděná a pobitá pocínovaným plechem. Patrně ho nikdy nepřestavěli na činžovní dům. Jako celou řadu starých velkých domů na Drive jej prostě lidé před lety opustili – údržba byla nákladná, nechat dům zbořit stálo příliš peněz a za obnovu by také museli zaplatit značnou sumu. Téměř všechny takové budovy získalo zpátky město za nezaplacené daně. Nechalo je zabezdit a zapečetit.

Naklonil se přes sedadlo spolujezdce, mhouřil oči, aby lépe viděl. Okna ve vyšším poschodí zabezděná nebyla a nevšiml si ani jediné rozbité okenní tabulky. Bylo to dokonalé. Vypadalo to přesně jako dům masového vraha. *Fotografie na titulní straně, to je ono.* Smithback už viděl, jak jeho článek přiměje policii, aby celé místo prozkoumala, a potom objeví další těla. Všechno se vyvíjelo stále k lepšímu.

Jak nejlépe pokračovat? Pokud jen nahlédne oknem dovnitř, nic se nestane – když ovšem najde místo na parkování.

Odlepil se od obrubníku a znovu objel blok, potom pokračoval po Riverside. Když vzal v úvahu, jak chudá to je čtvrt', bylo tu pozoruhodně mnoho vozů: staré rachotiny, stárnoucí auta kuplířů Eldorado, roztomilé dodávky s velkými reproduktory. Za šestým nebo sedmým blokem našel místo – "napůl" legální – v postranní ulici u Riverside. Měl si najmout auto i s řidičem, aby na něj mohl počkat, když se půjde podívat na ten dům. Teď mu nezbylo, než jít pěšky celých devět bloků přes Harlem. Přesně tomu se chtěl za každou cenu vyhnout.

Zastavil a obezřele se rozhlédl. Potom vystoupil z auta, zamkl ho a – rychle, ale ne zas tolik, aby na sebe upoutal něčí pozornost – šel zpátky na 137. ulici.

Když došel na roh, zpomalil a pokračoval volným vycházkovým tempem, až došel ke vchodu s průjezdem. Tam se zastavil a lépe si prohlédl dům, snažil se tvářit nedbale, jak jen to dokázal.

Kdysi to býval velkolepý dům: čtyřposchodová budova z mramoru a cihel s břidlicovou mansardovou střechou, oválnými okny, věžičkami a pozorovatelnou. Fasádu zdobily detaily z tesaného vápence, usazené na cihlách. Vpředu chránil dům vysoký železný plot s bodci, pobořený a rezavý. Dvůr zarostl plevelem a byl plný odpadků. Smithback viděl trsy škumpy, keře pajasanu žlaznatého a několik odumřelých dubů. Tmavá okna vyššího poschodí byla obrácena na řeku Hudson a Stanici pro kontrolu znečištění vody North River.

Zachvěl se, znovu se rozhlédl, potom přešel přístupovou cestu a vydal se po vozovce. Sprejeři poznamenali svými výtvary celou kdysi elegantní mramorovou a cihlovou budovu. Větrem naváté hromady odpadků v rozích dosahovaly výšky několika stop. Ale vzhledu na příjezdové cestě uviděl masivní dubové dveře. I ty byly posprejované graffiti, ale vypadaly funkční. Nebylo v nich okénko ani špehýrka.

Smithback proklouzl o kousek dál po ulici, držel se blízko vnější zdi. Ve vzduchu se vznášel zápach moči a výkalů. Vedle dveří kdosi pohodil balík použitých dětských plen a v rohu se válela hromada pytlů s odpadky, které potrhali psi a krysy. Jako na zavolanou se z odpadků vykolébala obrovská tlustá krysa, táhla po zemi břicho, povýšeně se na něj podívala a potom zase zmizela v odpadcích.

Všiml si dvou malých oválných oken po obou stranách dveří. Obě byla pobitá cínovým plechem, ale možná by se dalo nějak jedno uvolnit. Smithback přistoupil blíže a opatrně přitiskl ruku na to bližší, zkoušel to. Bylo pevně jako skála: žádné praskliny, nebylo kudy nahlédnout dovnitř. Druhé bylo stejně pečlivě zaslepené. Zkontroloval švy, hledal díry, ale nenašel nic. Přiložil ruku na dubové dveře, také byly velmi pevné. Dům velmi pečlivě uzavřeli, téměř neproniknutelně. Dost možná už po Lengově smrti. Možná by se uvnitř našly některé jeho osobní věci. Smithbacka znovu napadlo, že by se tam mohly najít také ostatky obětí.

Jakmile se policie začne tím místem zabývat a pracovat tam, šance dovědět se cokoli dalšího se rozplyne.

Bylo by velmi zajímavé nahlédnout dovnitř.

Vzhlédl, očima přejížděl linie domu. Měl jisté zkušenosti s horolezectvím, získal je na výpravě do kaňonové země Utahu. Právě na téhle cestě se seznámil s Norou. Ustoupil o kousek a pečlivě si prohlížel průčelí. Na domu byla spousta říms a sochařských výtvorů, jichž by mohl využít jako úchyty. Na téhle straně, odvrácené od ulice, by si ho sotvakdo všiml. S trochou štěstí se mu možná podaří vyšplhat k oknu ve druhém poschodí. Jenom aby se mohl podívat dovnitř.

Rozhlédl se po vozovce. Ulice byla pustá, v domě panovalo mrtvolné ticho.

Smithback si promnul ruce, uhladil si neposlušnou kadeř. Potom zasunul špičku levé boty do otvoru ve zdivu a lezl vzhůru.

2

KAPITÁN CUSTER SE PODÍVAL NA NÁSTĚNNÉ HODINY VE SVÉ KANCELÁŘI. Bylo téměř poledne. Zaslechl kručení ze svého velkého břicha a snad podvacáté si přál, aby už konečně přišlo poledne, kdy bude moci zajít do lahůdkářství Dilly's a koupit si nahrubo nasekané hovězí se švýcarským sýrem v žitném chlebu a dvojitou porcí majonézy. Vždycky když byl nervózní, dostal hlad. A dnes byl velmi, velmi nervózní. Uplynulo sotva osmačtyřicet hodin od chvíle, kdy ho jmenovali na případ Chirurg, a už se ozývali netrpěliví lidé. Volal starosta a komisař. Ty tři vraždy vyvolaly ve městě téměř paniku. A on neměl o čem podat zprávu. Oddychový čas, který si koupil článkem o starých kostech, už pomalu uplynul. Na případ bylo nasazeno padesát detektivů, kteří zuřivě pátrali po stopách. Ale kam je vedly? Nikam. Odfrkl si, zavrtěl hlavou. Neschopní břídlové.

Znovu mu zakručelo v břiše, tentokrát hlasitěji. Tlak a rozrušení pociťoval na těle jako vlhkou osušku. Pokud vyšetřování velkých případů pokaždé provází tento pocit, tak nevěděl s jistotou, jestli mu taková práce vyhovuje.

Znovu se podíval na hodiny. Ještě pět minut. Nechodit na oběd před dvanáctou byla u něj záležitost disciplíny. Jako policejní důstojník věděl, že disciplína je nejdůležitější. Od ní se všechno odvíjí. Nemohl dopustit, aby podlehl tlaku.

Vzpomněl si, jak na něj komisař hleděl úkosem v té malé chatrči na Doyers Street, když ho jmenovali do čela vyšetřování. Nezdálo se, že by Rocker nějak zvlášť důvěřoval jeho schopnostem. Custer si vzpomněl, až příliš živě, co mu říkal: *Radím vám, abyste na svém novém případě zapracoval. Okamžitě se do toho pusťte. Chytněte vraha. Nechcete další čerstvou mrtvolu, když teď nad vším máte dohled, že ne?*

Minutová ručička na hodinách poskočila o další dílek.

Možná by bylo lepší použít víc lidí, napadlo ho. Mohl by nasadit další tucet detektivů na vraždu v archivu muzea. To byla poslední vražda, tam by měly být nejčerstvější stopy. Kurátorku, co mrtvolu našla – ledově studená čubka, jak se jmenuje? – skoro umlčeli. Kdyby mohl –

Ve chvíli, kdy malá ručička na hodinách poskočila k poledni, na to přišel.

Archiv muzea. Kurátorka muzea...

Bylo to natolik zdrcující a oslepující, že na okamžik jeho myšlenky na sendvič s hovězím masem ustoupily do pozadí.

Muzeum. Všechno se točilo právě kolem muzea.

Třetí vražda, brutální operace? *Došlo k nim v muzeu*.

Ta archeoložka Nora Kellyová? *Pracuje pro muzeum*.

Inkriminovaný dopis, který zmínil reportér, Smithbank nebo jak se jmenuje, je odkud? Právě ten dopis stál na počátku všeho. Našli ho v *archivu muzea*.

Ten starý chlap, co nahání hrůzu, Collopy, který umožnil odhalení toho dopisu. *Ředitel muzea*.

Fairhaven? *Člen rady muzea*.

Vrah z devatenáctého století? *Spjatý s muzeem*.

Také archiváře Pucka někdo zavraždil. Proč? *Protože na něco přišel. Na něco v archivu muzea*.

Custer měl najednou jasnou mysl, začal promýšlet možnosti, spoustu kombinací a obměn. Co potřeboval, byla silná a rozhodná akce. *Ať už Puck přišel na cokoli, on na to přijde také. A to bude klíč k vraždě*.

Neměl času nazbyt, ani jedinou minutu.

Vstal a stiskl tlačítko intercomu. „Noyesi? Pojd'te ke mně. Hned.“

Muž stál ve dveřích, ještě než Custer oddálil prst od tlačítka.

„Deset nejlepších detektivů, kteří pracují na případu Chirurg a jsou přítomni, ať se dostaví na důvěrnou poradou do mé kanceláře. Za půl hodiny.“

„Ano, kapitáne.“ Noyes zvedl obočí – tázavě a zároveň dokonale patolízalsky.

„Mám to, Noyesi, přišel jsem na to.“

Noyes přestal žvýkat žvýkačku. „Pane?“

„Klíčem k Chirurgovým vraždám je muzeum. Právě tam, v archivu. Bůhví, možná tam vrah ještě stále je, možná je pracovníkem muzea.“ Custer popadl sako. „Budeme jednat nemilosrdně a rychle, Noyesi. Nestačí se ani ohlédnout a bude po všem.“

3

SMITHBACK POMALU STOUPAL VZHŮRU PO STĚNĚ KE KAMENNÉMU VÝKLENKU u okna ve druhém poschodí. Jako úchyty mu posloužily římsy a štíty s erbem. Bylo to těžší, než předpokládal. Cestou si odřel tvář a poranil prst. A samozřejmě úplně zničil ručně šité italské boty za dvě stě padesát dolarů. Možná mu je *New York Times* zaplatí. S roztaženými nohama a rukama na stěně domu si připadal absurdně vydaný na pospas. *Určitě musí existovat snazší způsob, jak získat Pulitzerovu cenu*, napadlo ho. Chytil se okenní římsy a s hekáním se k ní přitáhl. Když tam vylezl, na chvíli se zastavil, popadal dech a rozhlížel se kolem sebe. Ulice byla stále tichá. Nejspíš si nikdo ničeho nevšiml. Potom nahlédl do domu přes okenní tabulku.

Místnost za ní mu připadala úplně prázdná a temná. Částičky prachu visely v chudokrevných paprscích světla, které zešikma dopadaly dovnitř. Měl dojem, že na vzdálené stěně rozeznal zavřené dveře. Nic mu však nenapovídalo, co by mohlo být za nimi, co dům skrývá.

Pokud se to chce dovědět, bude se muset dostat dovnitř.

Co by se mohlo stát? Dům je zcela zjevně opuštěný už desítky let. V současné době určitě patří městu, je to veřejný majetek. Došel už takhle daleko, tolik už toho udělal. Jestli teď odejde, bude muset začít zase od začátku. V duchu viděl výraz ve tváři šéfredaktora, až mu před očima zamává tím článkem. Zlostí mu polezou oči z důlků. Pokud má na novinách vymáhat náhradu za boty, měl by jim za to také něco ukázat.

Zkusil otevřít okno, ale jak předpokládal, bylo zavřené na klikku – nebo možná už věkem zkřížené. Chvilku váhal, znovu se rozhlédl. Představa, že by se měl spustit po stěně dolů, mu připadala horší, než kdyby měl znovu šplhat vzhůru. To, co viděl skrze okno, mu nic nenapovědělo. Musí najít cestu dovnitř – jen aby se zběžně podíval. Je jasné, že na římsu nemůže zůstat napořád. Kdyby náhodou šel někdo kolem a uviděl ho...

Vtom zahlédl policejní auto – jen pár bloků jižně od Riverside Drive. Jelo pomalu severním směrem. Vůbec by se mu nehodilo, aby ho tady policisté viděli – a už neměl čas slézt dolů.

Honem si sundal sako, zmuchlal ho do koule, a přiložil ji ke spodní okenní tabulce. Ramenem se do ní opřel, až uslyšel ostré praskání. Vyndal střepy, položil je na římsu a potom se protáhl dovnitř.

Stál v místnosti a díval se z okna. Všude bylo ticho; nikdo si nevšiml, že vnikl dovnitř. Potom se otočil, bedlivě naslouchal. Ticho. Nasál nosem vzduch. Byl cítit starými tapetami a prachem, ale nebylo to nepříjemné – nebyl to zatuchlý zápach, který očekával. Několikrát se zhluboka nadechl.

Mysli na ten článek. Mysli na Pulitzer. Mysli na Noru. Provedu jen velmi rychlý průzkum a potom honem ven.

Chvilku čekal, až se jeho oči přizpůsobí přítmi. Vzadu byla police a na ní jediná kniha. Smithback k ní přešel a vzal ji do ruky. Bylo to staré pojednání z devatenáctého století s názvem *Mollusca*, s vyrytou zlatou lasturou na obálce. Smithback cítil, jak mu buší srdce: kniha o historii přírodovědy. Otevřel ji, doufal, že najde kartičku *Ex libris Enoch Leng*. Ale nic tam nebylo. Prolistoval pár stránek, jestli nenajde nějaké poznámky, potom knihu položil zpátky.

Nic dalšího nenašel: nadešel čas prozkoumat dům.

Opatrně si zul boty, položil je k oknu a dál šel jenom v ponožkách. Postupoval obezřetně k zavřeným dveřím. Podlaha zapraskala, zastavil se. Ale všude bylo naprosté ticho. Připadalo mu jen málo pravděpodobné, že je někdo v domě – vypadalo to, že se sem nedostali ani narkomani a pobudové –, ale obezřetnost bude tak jako tak namístě.

Položil ruku na knoflík u dveří a pomalu jím otáčel. Pootevřel a nahlédl škvírou. Černota. Otevřel dveře víc, nechal bledé světlo zvenčí proniknout oknem, které měl za zády, do chodby. Viděl, že je hodně dlouhá, dost rozlehlá, s těžkými zelenými sametovými tapetami. Na stěnách ve zlacených výklencích visely obrazy v těžkých rámech, zahalené bílým plátnem. Na vzdáleném konci chodby uviděl široké mramorové schodiště, vedlo dolů do ještě větší temnoty. Na schodech něco stálo – snad socha? – rovněž přikrytá bílým plátnem.

Smithback zadržel dech. Skutečně to vypadalo, že dům je uzamčený a opuštěný od profesorovy smrti. Bylo to fantastické. Je možné, že by tohle všechno patřilo Lengovi?

Odvážil se udělat několik kroků chodbou. Zápach plísně a prachu se smísl s něčím mnohem nepříjemnějším: něčím organickým, sladkým, co se rozkládalo. Bylo to, jako by zkažené srdce toho domu nakonec zemřelo.

Možná byla jeho podezření správná a Leng skutečně pohřbil těla svých obětí za těžkými viktoriánskými tapetami.

Zastavil se u jednoho obrazu. Byl zvědavý, a tak natáhl ruku, uchopil roh bílého plátna a zvedl je. Zpuchřelá látka se rozpadla, zbyl z ní jen prach a cáry. Ustoupil a na okamžik strnul. Před ním se odhalil temný obraz. Podíval se z větší blízkosti. Malba znázorňovala smečku vlků, kteří v hustém lese trhají na kusy laň. Anatomické detaily působily až zvrhle, malba byla provedena s velikou řemeslnou zručností a dílo mělo nepochybně vysokou cenu. Zvědavost se v něm znásobila, a tak vešel do dalšího výklenku a sundal plátno, i to se pod jeho dotekem rozpadlo. Tenhle obraz zpodobňoval lov velryby – vorvaň obrovský se spoustou harpun v těle sebou zmítal ve smrtelné agonii, z jeho těla tryskal silný proud jasně červené tepenné krve, ocasem smetl člun s harpunáři do moře.

Smithback jen stěží věřil štěstí, které ho potkalo: byl to výsledek tvrdé práce a pečlivého výzkumu. Pendergast ještě ani nezjistil, kde Leng bydlel. Tohle mu zase vrátí práci v *New York Times*, možná se mu podaří i obnovit vztah s Norou. Protože si byl jistý, že – ať už Nora s Pendergastem hledají jakékoli informace o Lengovi – všechno je právě *tady*.

Čekal, pozorně poslouchal, ale zdola nebylo slyšet vůbec nic. Šel dál chodbou po koberci, pomalu a neslyšně. Když došel k zahalené soše na zábradlí schodiště, natáhl ruku a uchopil plátno. Jako ostatní, i tohle bylo zteřelé a rozpadlo se. Do vzduchu se vznesl oblak prachu, suché hniloby a plísně.

Nejprve Smithback cítil mrazení po těle, jak se vylekal, a nechápal, co vidí, dokud mu nezačal pracovat mozek. Byl to vlastně jenom vycpaný šimpanz, zavěšený na větvi. Moli a krysy už mu vyžrali skoro celý obličej, zanechali po sobě jen hluboké díry a chodbičky až k hnědým kostem. Ani pysky už neměl, takže vypadal jako mumie, která se šklebí v agonii. Jedno ucho mu viselo na nitce suchého masa, a jak se na něj Smithback díval, s jemným bouchnutím upadlo na zem. V jedné ruce svíral šimpanz voskové ovoce, druhou si držel břicho, jako by měl bolesti. Jen jeho skleněné oči vypadaly svěže a zíraly na Smithbacka se šílenou intenzitou.

Srdce se mu rozbušilo. Leng byl koneckonců systematik, sběratel, člen Lycea. Měl, stejně jako McFadden a další, také sbírku, tak zvaný kabinet kuriozit? Byl tenhle napul rozpadlý šimpanz jeho součástí? Znovu znejistěl. *Měl bych teď odejít?*

Ustoupil o krok od šimpanze a upřeně se díval dolů ze schodů. Světlo tam pronikalo jen mezerami mezi prkny, kterými byla zatlučená okna. Postupně rozeznával temné obrysy toho, co snad mohla být vstupní hala s podlahou vykládanou dubovými parketami. Na ní kožešiny exotických zvířat – zebry, lva, tygra, přimorožce a pumy. Kolem byla rozmístěna spousta temných předmětů, také zahalených bílým plátnem. Obložené stěny lemovaly staré kabinety s dvířky z čířeného skla. Každá vitrína plná exponátů byla označena mosazným štítkem.

Ano, byla to sbírka – sbírka Enocha Lenga.

Smithback stál, pevně svíral horní knoflík zábradlí. I když se zdálo, že sto let se nikdo ničeho v domě ani nedotkl, někde hluboko cítil, že celou tu dobu dům prázdný nebyl. Působilo to na něj dojmem, že se o ty prostory někdo stará. Jako by stav interiérů prozrazoval přítomnost správce. Měl by se otočit a odejít.

Ale ticho bylo naprosté a on zaváhal. Sbírký dole rozhodně stály alespoň za letmý pohled. Interiér tohoto domu a sbírky v něm sehraji důležitou úlohu v jeho článku. Půjde na chvíli dolů – jenom na chvíli. Podívá se, co skrývají některá plátna. Jeden opatrný krok, potom další... a vtom za sebou uslyšel jemné cvaknutí. Prudce se otočil, srdce se mu rozbušilo.

Zprvu si nevšiml, že by se cokoli změnilo. A potom pochopil, že dveře, jimiž vešel do chodby, jsou zavřené. S úlevou si oddechl: to jenom rozbitým oknem zavanul dovnitř vítr a zabouchl je.

Šel dál po širokém mramorovém schodišti s rukou na zábradlí. Dole se zastavil a napínal zrak, nahlížel do ještě tmavší temnoty. Zápach hniloby a rozkladu tu byl výraznější.

Soustředil se na předmět uprostřed chodby. Jedno plátno už bylo tak zteřelé, že samo z předmětu spadlo. Objekt vypadal v temnotě podivně, jakoby zdeformovaný. Smithback postoupil o krok, snažil se pozorně dívat – a náhle pochopil, co to je: exemplář malého masožravého dinosaura. Ale tenhle dinosaurus byl zvlášť neuvěřitelně zachovalý, zkamenělé maso stále drželo na kostech, zkamenělé byly vnitřní orgány, dokonce i obrovské pruhy kůže. Kůži pokrývalo peří, podle siluety to bylo naprosto jasné.

Smithback ohromeně stál. Byl to úžasný exemplář, pro vědu měl nevyčíslitelnou hodnotu. Podle teorie moderních vědců někteří dinosauři, dokonce *tyrannosaurus rex*, možná měli tělo pokryté peřím. Tady byl důkaz. Podíval se dolů: na mosazném štítku stálo: *Neznámý coeloraptor z řeky Red Deer v Albertě, Kanada*.

Smithback obrátil svou pozornost na kabinety, oči mu padly na řady lidských lebek. Přistoupil blíže. Na malé mosazné tabulce dole stálo: *Řada hominidů z jeskyně Swartkopje v Jižní Africe*. Smithback nemohl uvěřit vlastním očím. O zkamenělinách hominidů věděl dost, takže i to, že jsou nesmírně vzácné. Tyhle desítky lebek představovaly nejkompletnější sbírku, jakou kdy viděl. Znamenala by revoluci ve studiu hominidů.

Zaregistroval záblesk z dalšího kabinetu. Přistoupil k němu. Byl plný drahokamů, všiml si zejména zeleného broušeného kamene velikosti drozdího vejce. Na štítku bylo napsáno *Diamant, vzorek zcela bez kazu z Terra Novotnyj, Sibiř, 216 karátů, podle předpokladů jediný existující zelený diamant*. Vedle něj ležely ve speciální skleněné schránce obrovské hvězdčkově vybroušené rubíny, safíry a další exotické kameny, jejichž jména skoro nedokázal vyslovit, a blikaly v šerém výklenku – drahokamy, které se vyrovnaly těm nejkrásnějším z Newyorského muzea. Mezi ostatními exponáty by nejspíš patřily k těm prvotřídním. Na polici o kousek dál ležela řada zlatých valounů, dokonale krásných, jakoby ozdobených ledovou krajkou, jeden byl velký jako grapefruit. Pod nimi ležely řady tektitů, většinou černé beztvaré kameny, ale některé byly krásně tmavězelené nebo fialově zbarvené.

Smithback o krok ustoupil, nedokázal se vyrovnat s tím, jaké bohatství a rozmanitost před sebou má. *Když si člověk pomyslí, že tohle všechno leží tady, v tomhle poničeném domě, celých sto let...* Otočil se a zcela impulzivně strhl plátno z malého exponátu za sebou. Rozpadlo se a jeho očím se ukázalo podivné vycpané zvíře: velký tapírovitý savec s obrovským čumákem, silnými předními nohama, kulatou hlavou a zahnutými kly. Nic podobného ještě neviděl; byla to zrůda. Sehnul se, aby si přečetl štítek: *Jediný známý exemplář megalopeda s kly, kterého popsal Pliny. Byl považován za vymyšleného tvora, dokud právě toto zvíře nezastřelil anglický průzkumník plukovník sir Henry F. Moreton v roce 1869 v Belgickém Kongu*.

Proboha, pomyslel si Smithback, je to vůbec možné? Velký savec, vědě zcela neznámý? Nebo je to podvrh? Najednou ho napadlo: mohly by tohle všechno být podvrhy? Ale když se kolem sebe rozhlédl, pochopil, že tomu tak není. Leng by neshbíral podvrhy, navíc i v tom šeru poznal, že exponáty jsou pravé. *Ty exponáty jsou pravé*. A pokud ostatní sbírky v tomto domě jsou jako tyhle, je docela možné, že tvoří největší sbírku v celé historii přírodovědy na světě. Tohle nebyl jenom kabinet kuriozit. Na to, aby si mohl dělat poznámky, se nedostávalo světla, ale Smithback dobře věděl, že poznámky potřebovat nebude: to, co viděl, mu navždy zůstane v paměti.

K takové reportáži se novinář dostane jen jednou jedenkrát za život.

Strhl další plátno a pozdravila ho masivní napřímená zkamenělá kostra jeskynního medvěda, stála v tichém výkřiku, černé zuby veliké jako dýky. Kostra byla umístěna na dubovém podstavci a mosazný štítek na něm informoval, že ji vytáhli z Kutz Canyon Tar Pits v Novém Mexiku.

Potichu přecházel vstupní halou jen v ponožkách a stahoval zbývající plátna. Obnažil tak celou řadu staročtvrtohorních savců – každý z nich nádherný exemplář, stejně dobrý nebo ještě lepší než v jakémkoli jiném muzeu. Končila skupinou dokonale uchovaných koster neandrtálců – některé se zbraněmi, nástroji a jedna vystavovala na odiv jakýsi náhrdelník ze zubů.

Když se podíval stranou, všiml si mramorového klenutého vchodu do další místnosti. Uprostřed ní byl obrovský jamkovitý meteorit, v průměru měl nejméně osm stop, a kolem něj byly rozestavěny řady dřevěných skříněk.

Měl rubínovou barvu.

Bylo to téměř neuvěřitelné.

Podíval se jinam, soustředil pozornost na objekty na mahagonových policích na stěně. Na nich uviděl bizarní masky, pazourkové hroty oštěpů, lebku vykládanou tyrkysem, nože zdobené drahokamy, ropuchy ve sklenicích, tisíce motýlů pod sklem: všechno uspořádáno přísně podle pravidel systematiky a klasifikace.

Všiml si, že lampy nebyly elektrické, ale *plynové*. Od každé vedla trubička k římse nad krbem a měla stínidlo z broušeného skla. Bylo to něco neuvěřitelného. *Určitě* to je Lengův dům, přesně v takovém stavu, jak ho opustil. Jako by vyšel z domu, zatloukl ho prkny a odešel...

Smithback se zastavil, rozrušení náhle opadávalo. Zjevně ten dům po Lengově smrti nezůstal nedotčený. Nějaký správce sem pravidelně dochází. Někdo musel pobít okna cínovým plechem a přikrýt sbírky plátnem. Znovu pomyslel na to, že dům není prázdný, že v něm ještě někdo je.

Ticho; exponáty ve stěhu a groteskní exempláře, tma, která zcela vyplňovala rohy místnosti – a hlavně stoupající zápach rozkladu – v něm vzbuzovaly stále větší nepokoj, který nemohl popřít. Nechtěně se otrásl. Co to dělám? Už tohle stačí na Pulitzera. Příběh mám, tak teď si zachovat rozum a honem rychle odtud.

Otočil se a vyběhl do schodů, minul šimpanze a obrazy – a potom se zarazil. Všechny dveře na chodbě byly zavřené, zdály se ještě temnější než před pár minutami. Zastavil se, uvědomil si, že zapomněl, kterými dveřmi vešel. Bylo to někde na konci chodby, to si pamatoval. Přistoupil k těm nejpravděpodobnějším, zkusil kliku a ke svému překvapení zjistil, že jsou zamčené. *Určitě jsem se spletl*, pomyslel si a přešel k dalším.

I ty byly zamčené.

Stále více znepokojen zkusil dveře na druhé straně. Také zamčeno. I další a další. Pocítil mrazení v zádech a vyzkoušel všechny zbývající – všechny, úplně všechny byly pečlivě uzamčené.

Smithback stál v temné chodbě, pokoušel se ovládnout náhlou paniku, která by ho mohla úplně ochromit.

Zůstal na té chodbě zamčený.

4

CUSTEROVO NEOZNAČENÉ VOZIDLO POLICEJNÍ HLÍDKY ZASTAVILO S USPOKOJUJÍCÍM skřípěním pneumatik před bezpečnostním vchodem do muzea, pět policejních vozů kolem něj. Sirény ječely a světelné majáčky vrhaly červené a bílé světlo na pseudorománskou fasádu. Vystoupil z auta a rozhodným krokem se vydal vzhůru po kamenném schodišti, moře modrých uniforem v závěsu za ním.

Během improvizované schůzky s nejlepšími detektivy a potom cestou do muzea se jeho teorie, která ho zasáhla jako blesk, stala neotřesitelně přesvědčivou. *Moment překvapení a rychlost, to je správný způsob, jak se s tímto případem vypořádat*, pomyslel si, když se podíval na obrovskou hromadu žuly. Zasáhnout je tvrdě a rychle, zamotat jim pořádně hlavu – tohle jim vždycky říkal instruktor na policejní akademii. Moc dobrá rada. Komisař si přál akci. Tak tohle je akce ve stylu kapitána Sherwooda Custera.

Příslušník ochranky muzea stál ve dveřích, světla policejních vozů se mu odrážela v brýlích. Tvářil se zmateně. Další příslušníci ochranky si stoupli za něj, upřeně zírali dolů ze schodů, všichni měli stejné překvapený výraz. Na příjezdovou cestu k muzeu mířilo několik turistů, fotoaparáty se jim houpaly na krku, v rukou drželi průvodce. Když uviděli policejní vozy, zůstali stát. Po krátké debatě se celá skupina obrátila a vydala se zpátky k nejbližší stanici metra.

Custer se neobtěžoval ukazovat tomu pěšákovi svůj služební odznak. „Kapitán Custer, sedmý policejní okrsek,“ vyhrkl. „Mám písemné pověření vypátrat a zatknout vraha.“

Strážný ztěžka polkl. „Ano, kapitáne?“

„Je tu šéf ochranky muzea?“

„Ano, pane.“

„Ať přijde sem dolů. Okamžitě.“

Strážní odspěchali a během pěti minut se dostavil vysoký muž v okrovém obleku, černé vlasy měl sčesané dozadu, použil příliš pomady. *Je to nechutně vyhlížející chlap*, pomyslel si Custer; ale v soukromých bezpečnostních službách je takových spousta. Nejsou dost dobří, aby nastoupili k opravdovým policejním silám.

Muž natáhl ke Custerovi ruku a on mu jí zdráhavě potřásl. „Jack Manetti, ředitel bezpečnostní služby. Co pro vás mohu udělat?“

Custer bez jediného slova vytáhl podepsaný a notářsky ověřený soudní zatykač, který se mu podařilo získat za rekordně krátkou dobu. Ředitel bezpečnostní služby si ho vzal, přečetl a vrátil Custerovi.

„To je nadmíru neobvyklé. Mohu se zeptat, co se přihodilo?“

„K podrobnostem se dostaneme později,“ odpověděl Custer. „Zatím není třeba, abyste věděl víc. Pro mé muže je nezbytný neomezený přístup do muzea. Potřebuji mít k dispozici zasedací místnost, abych mohl vyslechnout vybrané pracovníky. Budeme pracovat co možná nejrychleji a všechno půjde hladce – pokud s námi budete vy jako muzeum spolupracovat.“ Odmíchl se, založil ruce za záda a panovačně se rozhlédl. „Zajistě si uvědomujete, že jsme oprávněni zabavit jakýkoli předmět, který podle našeho úsudku bude pro případ relevantní.“ Nebyl si docela jistý, co slovo relevantní znamená, ale soudce ho v zatykači použil a znělo dobře.

„Ale to není možné, už budeme zavírat. Nemohlo by to počkat do zítřka?“

„Spravedlnost nečeká, pane Manetti. Chci úplný seznam zaměstnanců muzea. Vybereme si jednotlivce, které vyslechneme. Pokud někteří z personálu odešli domů dřív, je třeba zavolat je zpátky. Je mi líto, ale muzeum to bude muset respektovat.“

„Ale to je neslýchané. Musím se poradit s ředitelem muzea –“

„To určitě udělejte. Víte co, půjdeme za ním spolu. Chci se ujistit, že máte ve všem, ve všem, naprosto jasno, v každém jednotlivém bodě, abychom neměli žádné nepříjemnosti a nic nám nestálo v cestě od okamžiku, kdy se pustíme do vyšetřování. Je to jasné?“

Manetti přikývl, ve tváři jasný výraz nelibosti. Dobře, pomyslel si Custer: čím rozčilenější a nervóznější všichni budou, tím rychleji se mu podaří vyhnat vraha z úkrytu. Nechat je pouze odhadovat, nedat jim příležitost myslet. Cítil se osvěžený.

Otočil se. „Nadporučíku detektive Cannelle, vezměte tři muže a jděte s těmito pány, kteří vám ukáží služební vchod. Chci, aby každého, kdo odchází z budovy, legitimovali a zkontrolovali osobní údaje. Zjistěte telefonní čísla na pevnou linku i mobil a adresy. Chci mít všechny k dosažení, pokud to bude nezbytné.“

„Ano, pane.“

„Nadporučíku detektive Pilesi, vy pojd'te se mnou.“

„Ano, pane.“

Custer se přísně zahleděl na Manettiho. „Ukažte nám, kudy se dostaneme do kanceláře doktora Collopyho. Musíme si s ním promluvit.“

„Pojd'te za mnou,“ vybídl ho ředitel bezpečnostní služby ještě nešťastněji.

Custer pokynul zbývajícím mužům. Vydali se za nimi rozlehlými chodbami, velikým výtahem o několik poschodí výš a potom ještě dalšími halami s vystavenými exponáty – prokristapána na tom místě bylo takových prapodivných hloupostí –, až konečně došli k velkým dveřím, které vedly do ještě větší kanceláře, obložené dřevem. Dveře byly pootevřené a za nimi u stolu seděla malá žena. Když vešli, vstala.

„Jdeme za doktorem Collopy,“ oznámil jí Custer, rozhlédl se a udivilo ho, proč má sekretářka tak pěknou kancelář.

„Promiňte, pane,“ řekla ta žena. „Doktor Collopy tady není.“

„Není?“ otázali se Custer a Manetti dvojhlasně.

Sekretářka zavrtěla hlavou, zatvářila se nervózně. „Od oběda se ještě nevrátil. Říkal, že má nějaké důležité jednání.“

„Ale oběd už byl před několika hodinami,“ namítl Custer. „Nemůžeme se s ním nějak spojit?“

„Mám číslo jeho mobilního telefonu,“ řekla sekretářka.

„Tak ho vytočte.“ Custer se obrátil na Manettiho. „A vy obvolejte aspoň pár dalších papalášů. Zjistěte, jestli nevědí, kde Collopy je.“

Manetti přešel k dalšímu stolu a zvedl telefon. Ve velké kanceláři se rozhostilo ticho přerušované jen zvukem vytáčeného čísla. Custer se rozhlédl. Místnost byla obložená hodně tmavým dřevem a byla přeplněná ponurými olejomalbami a exponáty, na které se nesměl nikdo dívat, ve schránkách se skleněnou přední stěnou. Kristapána, bylo to jako v domě hrůzy.

„Mobilní telefon má vypnutý, pane,“ hlásila sekretářka.

Custer zavrtěl hlavou. „Nemůžete zavolat na nějaké jiné číslo? Například k němu domů?“

Sekretářka a Manetti se na sebe podívali. „Nepředpokládá se, že bychom ho doma vyrušovali,“ poznamenala a vypadala ještě nervóznější.

„Mně je úplně jedno, co se od vás *nepředpokládá*. Tohle je velmi naléhavý policejní případ. Zavolejte mu domů.“

Sekretářka odemkla zásuvku u stolu, prolístovala štůsek kartotéčních lístků, jeden vyndala. Držela ho tak, aby na něj Custer ani Manetti neviděli. Potom lístek vrátila na místo, zamkla zásuvku a vytočila číslo.

„Nikdo to nebere,“ řekla po chvíli.

„Vyzvánějte dál.“

Uplynula půlminuta. Nakonec sekretářka telefon položila. „Nikdo to nebere.“

Custer obrátil oči v sloup. „Tak dobře, poslouchajte. Už nemůžeme ztrácet čas. Máme dobrý důvod věřit, že klíč k dopadení masového vraha známého pod jménem Chirurg – možná dokonce i vraha samotného – najdeme tady v muzeu. Důležitý je teď čas. Já osobně pečlivě prozkoumám archiv. Nadporučík detektiv Piles si vezme na starost výslech zaměstnanců.“

Manetti mlčel.

„Pokud bude muzeum spolupracovat, domnívám se, že do půlnoci, možná i dříve, budeme hotoví. Potřebujeme místnost na výslechy, elektřinu pro naše nahrávací zařízení, zvukaře a elektrikáře. Vyžadují, aby se každý legitimoval a chci mít neustálý přístup k osobním údajům zaměstnanců.“

„Jaké zaměstnance hodláte vyslýchat?“ zeptal se Manetti.

„Rozhodneme se až podle osobních záznamů.“

„Máme dva a půl tisíce zaměstnanců.“

To Custer na okamžik vyvedlo z míry. *V muzeu pracuje dva a půl tisíce lidí? To je tedy veřejný sociální program*. Pro uklidnění se nadechl. „To zvládneme. Pro začátek budeme potřebovat hovořit, okamžik... s nočními hlídači, kteří si mohli všimnout něčeho zvláštního nebo neobvyklého. A s archeoložkou, která vykopala kostry a další našla na Doyers Street, a –“

„Nora Kellyová.“

„Ano.“

„Policie s ní už určitě mluvila.“

„No tak s ní pohovoříme ještě jednou. A také s ředitelem bezpečnostní služby – což jste vy – o bezpečnostních opatřeních v archivu a jinde. Chci mluvit se všemi, kdo mají něco společného s archivem a objevením, ehm, těla pana Pucka. Co říkáte na takovýhle začátek?“ Rychle a nuceně se usmál.

Bylo ticho.

„Teď mě laskavě odved'te do archivu.“

Manetti na něj chvíli jenom upřeně hleděl, jako by situace byla nad jeho chápání.

„Odved'te mě do archivu, pane Manetti, a udělejte to laskavě hned.“

Manetti zamrkal. „Jistěže, kapitáne. Pojd'te laskavě za mnou.“

Když procházeli chodbami, policisté a správci v závěsu, Custer cítil překypující vzrušení z toho, že našel svoji novou sebedůvěru. Nakonec objevil své skutečné povolání. Jeho oborem je hledání vrahů, to měl dělat odjakživa. Je zřejmé, že k tomu byl předurčen; na takovouhle práci má talent. To, že mu dali tenhle případ na starost, nebyla vůbec nešťastná náhoda. To byl prostě osud.

5

SMITHBACK STÁL V TEMNÉ CHODBĚ A VŠEMOŽNĚ SE SNAŽIL OVLÁDNOUT SVÉ zděšení. Problém pro něj představovala panika, ne zamčené dveře. Jasně bylo, že nejméně jedny musí být odemčené: vždyť jimi před chvílí prošel.

Co možná nejrozhledněji se znovu vydal chodbou, zkoušel všechny dveře, tentokrát jimi cloumal větší silou, i když při tom nadělal dost hluku. Strkal do sloupků dveří, aby se ujistil, zda nejsou jenom zaseklé. Ale všechny byly zamčené.

Zamkl je snad někdo za ním? Ale to přece není možné, vždyť ta místnost byla prázdná. Zavřel je vítr. Zavrtěl hlavou a neúspěšně se pokoušel pobavit se na účet vlastní paranoie.

Ujišťoval se, že dveře se po zavření automaticky zamykají. Možná to bylo u takovýchhle starých domů běžné. Nic se neděje, najde si jinou cestu ven. Sejde ze schodů, projde přijímací halou a z prvního patra se dostane ven dveřmi nebo oknem. Možná dveřmi v průjezdu, ty se na pohled zdály plně funkční. Nejspíš právě je používal správce domu. Při té myšlence se mu výrazně ulevilo. Bude to snazší; vyhne se tak spouštění po vnější straně zdi.

Stačilo jenom najít v temném domě cestu.

Stál na chodbě a čekal, až se mu srdce zklidní. Všude panovalo ticho – tak nezvyklé, že dokázal vnímat i ty nejtišší zvuky. V duchu si opakoval, že ticho je dobré znamení. Není tu správce. Nejspíš chodíval jednou týdně, nejčastěji; a možná jen jednou za rok – podle toho, kolik prachu se tu všude usadilo. Měl spoustu času.

Trochu bázlivě šel zpátky ke schodišti a podíval se dolů. Předpokládal, že vrata do průjezdu jsou po jeho levé ruce, směrem od přijímací haly. Sešel ze schodů a dole se obezřele zastavil, znovu se zadíval na spoustu podivných exponátů. Stále nebylo slyšet vůbec nic. Dům zel prázdnotou, dozajista.

Vzpomněl si na Pendergastovu teorii. *Co když Leng skutečně dosáhl úspěchu...?*

Smithback se přinutil k hlasitému smíchu. Proboha, o čem to uvažuji? Nikdo přece nemůže žít 150 let! Temnota, ticho a záhadné sbírky už na něj začaly působit.

Zastavil se, přemýšlel. Měl by jít z chodby vlevo, aby se vydal tím směrem, který považoval za správný. Všechno obestírala absolutní tma, a přece se právě tahle cesta zdála nejslibnější. Měl na to myslet dřív a vzít si baterku. I tak to zkusí.

Opatrně našlapoval, vyhybal se vitrínám a zahaleným objektům, přešel halu a vydal se do vedlejší chodby. Jeho oči se už odmítaly přizpůsobit a chodba zůstala černočerná, tma kolem něj mu připadala téměř hmatatelná. Zalovil v kapse a našel krabičku zápalek, kterou si vzal v Blarney Stone. Jednu zapálil, škrtnutí a vzplanutí zápalky v nehybném vzduchu bylo nepříjemně hlučné.

V mihotavém světle viděl, že chodba vede do další velké místnosti, rovněž plné dřevěných, umělecky zpracovaných skříněk. Popošel o několik kroků, potom mu zápalka dohořela. Šel, co nejdál se v temnotě odvážil, tápal kolem sebe rukou, nahmatával rám dveří té místnosti a vydal se zase dál. Když byl uvnitř, zapálil další sirku.

Byla tam jiná sbírka: spousta řad exponátů naložených v lahvích s formaldehydem. Když rychle přehlédl jednotlivé řady, všiml si obrovských, upřeně hledících očí ve sklenicích – že by velrybí oční bulvy? Nechtěl hazardovat se světlem, a tak spěchal dál. Zakopl o velkou skleněnou láhev na mramorovém podstavci. Jejím obsah připomínal obrovský plovoucí pytel. Když se znovu postavil na nohy a zapálil další sirku, podíval se na štítek: *Žaludek mamuta, v němž zůstalo to, co zvíře naposledy pozřelo; z ledovcových polí na Sibiři...*

Pokračoval svěžím tempem, co možná nejrychleji procházel mezi řadami kabinetů až k jednoduchým dřevěným dveřím, otlučeným a podrápaným. Pociťl náhlou ostrou bolest, když mu zápalka dohořela mezi prsty. Zaklel a odhodil ji, zapálil další. V jejím světle otevřel dveře. Vedly do obrovské, černobíle vykachlíkované kuchyně. V jedné stěně byl hluboký kamenný krb. Místnosti dominovala obrovská železná kamna, řada pečicích trub a několik dlouhých stolů se dřezy z masteku. Ze stropu na hácích visely desítky nazelenalých měděných hrnců. Všechno vypadalo jakoby rozpadlé, pokryté silnou vrstvou prachu, pavučinami a myšními exkrementy. Dostal se do slepé uličky.

Dům byl obrovský. Zápalky mu nevydrží donekonečna. Co bude dělat, až dojdou?

Vzpamatuj se, Smithbacku, nabádal sám sebe. Zjevně v té kuchyni sto let už nikdo nevařil. Nikdo v tom domě nebydlí. Není se čeho obávat.

Spoléhal na svou paměť, nezapálil další sirku a vrátil se do velké místnosti, poznal, že prochází kolem vitrín se skleněnou přední stěnou. V jedné chvíli cítil, že ramenem o něco zavadil. Così mu s třeskem spadlo k nohám a obestřel ho pronikavý zápach formaldehydu. Čekal, nervy napjaté k prasknutí, až rámus odezní. Už držel zápalku mezi prsty, zarazil se – je formaldehyd hořlavina? Nebylo radno to v tu chvíli zkoušet. Udělal krok a nohou v ponožce zavadil o něco velkého, mokrého a měkkého. *Exponát ze sklenice*. Velmi opatrně jej obešel.

V průchozí chodbě za touto místností byly několikery další dveře. Rozhodl se vyzkoušet jedny po druhých. Nejprve se ale zastavil a sundal si ponožky nasáklé formaldehydem. Potom vešel do chodby a zkusil další zápalku. Uviděl čtverý dveře – dvojce vlevo a dvojce vpravo.

Otevřel ty nejbližší, našel tam starou, zinkem potaženou koupelnu. Uprostřed vykachlíkované podlahy ležela šklebící se lebka allosaura. Druhé dveře vedly do prostorného přístěnku plného vycpaných ptáků; třetí do dalšího přístěnku s vycpanými ještěrkami. Za čtvrtými dveřmi se skrývala přípravná komora, stěny měla podobané a podrápané, poničené jemnou sítí plísní.

Zápalka dohořela a Smithback stál v absolutní tmě. Slyšel svůj chroptící dech. Sálh do krabičky a podle hmatu počítal: zbývalo šest sirek. Znovu bojoval – tentokrát méně úspěšně – s panikou, kterou teď na sobě začal pociťovat dost výrazně. Už dříve se ocítl ve svízelných situacích, horších než tahle. *Je to prázdný dům. Jenom najdi cestu ven.*

Vrátil se do přijímací haly a k jejím zahaleným exponátům. To, že zase viděl, i když jen velmi málo, ho trochu uklidnilo – v absolutní tmě bylo cosi děsivého. Znovu se rozhlédl po ohromujících sbírkách, ale teď cítil jen hrůzu, která ho prostupovala. Odporný zápach tu byl silnější: sladký zápach rozkladu, ze kterého se dělalo člověku zle. Rozklad něčeho, co podle všech pravidel patří několik stop pod zem...

Smithback se několikrát za sebou zhluboka nadechl, aby se uklidnil. Tlustá, neporušená vrstva prachu na podlaze byla důkazem, že toto místo je zcela opuštěné; že dokonce správce, pokud tu nějaký je, sem sotvakdy zabloudí.

Znovu se v matném světle rozhlédl. Na vzdálené straně chodby vedl klenutý východ do čehosi, co vypadalo jako velká místnost. Přešel přes chodbu, bose nohy plácaly po parketové podlaze, a prošel klenutým východem. Stěny v místnosti za ním byly obložené tmavým dřevem až po kazetový strop. I tato místnost byla plná exponátů: některé zahalené, jiné na podstavcích nebo v ochranných pláštích. Ale tyhle exponáty se zcela lišily od těch, které viděl Předtím. Vešel a rozhlédl se. Zmatek se v něm mísil s výrazným pocitem rozzechvnutí. Bylo tam velké parní potrubí, částečně prosklené, spojené těžkými koženými pásy; pozinkované kontejnery jako staré konve na mléko, jejich hrdla uzavřená těžkými šrouby; podivně tvarovaná velká dřevěná bedna s mědi lemovanými kruhy, vyrytými na horní straně i na bočnicích; bedna ve tvaru rakve protknutá šesti meči. Na stěnách visela lana, provazy ze svázaných zpráchnivělých šátků; svěrací kazajky, okovy, řetězy, pouta různých velikostí. Byla to nevysvětlitelná, děsivá expozice, znepokojivější ještě o to, že ani vzdáleně neměla nic společného s tím, co viděl předtím.

Plíží se doprostřed místnosti, vyhýbal se tmavým koutům. Usoudil, že průčelí domu je přímo před ním. Druhá strana domu, jak se ukázalo, byla pro něj slepou uličkou; určitě bude úspěšnější, když půjde tudy. Když to bude nezbytné, rozbije vstupní dveře.

Na vzdáleném konci místnosti vedla další chodba do temnoty. Velmi opatrně tam vešel, cítil, že jde podél stěny, postupoval pomalými, váhavými kroky. Ve slabém světle viděl, že chodba vede do další místnosti, mnohem menší a intimnější než ty, kterými doposud prošel. Exponátů tu bylo méně – jen několik kabinetů s lasturami a několik vztyčených koster delfínů. Zdálo se, že to kdysi býval přijímací pokoj nebo nějaký salon. Nebo – a ta myšlenka v něm vzbudila novou naději – že by tu byl vchod?

Světlo sem pronikalo jedinou škvírkou, velkou jako po špendlíku na vzdálené stěně, velmi útlý paprsek světla ve vzduchu plném prachu. Byla to maličká díra v okně pobitém prkny. S obrovským pocitem úlevy rychle přešel místnost a prsty se dotýkal stěny. Byly tam těžké dubové dveře. Naděje byla zase o něco větší. Prsty nahnatal mramorový knoflík, nadměrně veliký a strašně studený. Dychtivě ho popadl a otočil jím.

Knoflík se nepohnul ani o kousek.

Zkusil to ještě jednou, tentokrát silněji. Marně.

Ustoupil a se zoufalým zasténáním přejížděl rukama po krajích dveří, hledal petlici, zámek – *cokoli*. Znovu ho zaplavil obrovský strach.

Teď už mu bylo jedno, že dělá hluk, vrhl se proti dveřím. Jednou, dvakrát, opřel se do nich celou vahou, bezútešně se pokoušel je rozbít. Duté úder se ozývaly místností a celou chodbou. Když se dveře ani o kousek nepohnuly, nechal toho a opřel se o ně, zajíkal se, jak ho přepadla panika.

Když utichla i poslední ozvěna, ze studnice černoty ve vzdáleném koutě místnosti se cosi vynořilo. Ozval se hlas – tichý a suchý jako prach mumie.

„Milý příteli, již odcházíte? Tak záhy? Vždyť jste sotva přišel.“

6

CUSTER VTRHL DO ARCHIVU A ZASTAVIL SE MEZI DVEŘMI S RUKAMA V BOK. Slyšel dupot těžkých bot, jak ho následovali jeho muži. Rychle a divoce, připomněl si. *Nedej jim čas na přemýšlení*. Pozoroval – s dost velkým uspokojením – zděšení dvou pracovníků, když uviděli, jak se k nim hrozivě blíží tucet uniformovaných mužů.

„Tento prostor bude prohledán,“ vyštěkl Custer. Noyes vystoupil z jeho stínu a dramatickým gestem zdvihl ruku s pověřením. Custer potěšilo, že Noyes na archiváře hledí téměř stejně zlověstně jako on sám.

„Ale kapitáne,“ slyšel Manettiho protesty, „toto místo už *bylo* prohledáno. Hned po objevení Puckova těla vyslalo newyorské policejní komisařství soudní týmy, psy, specialisty pro snímání otisků, fotografie a –“

„Viděl jsem zprávu, Manetti. Ale to bylo tehdy. Tohle bude teď. Máme nové důkazy, důležité důkazy.“ Custer se netrpělivě rozhlédl. „Prokristapána, rozsviňte tu aspoň trochu!“

Jeden zaměstnanec vyskočil a natáhl ruku k řadě starodávně vyhlížejících vypínačů a rozsvítil několik lamp.

„Víc by to nešlo? Je tu tma jako v hrobce.“

„Ne, pane.“

„No dobře.“ Custer se otočil na své detektivy. „Víte, co máte dělat. Postupujte řadu po řadě, polici za polici. Nesmí vám nic uniknout.“

Žádná odezva.

„No tak? Pánové, pusťte se do toho!“

Muži si vyměnili nejisté pohledy. Ale bez dalších otázek se poslušně rozběhli mezi regály. Za okamžik všichni zmizeli, jako když se voda vpije do houby, nechali Manettiho a Custer a dva vyděšené pracovníky muzea o samotě u stolu pro poskytování informací. Od regálů se ozývaly úder, bouchání a řinčení, jak z nich Custerovi muži všechno vytahovali. Byl to uspokojivý zvuk, při němž se něco děje.

„Posaďte se, Manetti,“ řekl Custer a nedokázal ve svém hlase potlačit nadřazenou blahosklonnost. „Popovídáme si.“

Manetti se rozhlédl, neviděl žádnou židli, a tak zůstal stát.

„Dobrá,“ Custer vyndal v kůži vázaný blok a zlaté pero – koupil si ho u Macyho hned poté, kdy mu komisař oznámil, jaký mu přidělil úkol –, připravený dělat si poznámky. „Tak copak to tady v archivu máme? Hromady papírů? Noviny? Staré jídelní lístky z bufetu? Co?“

Manetti si povzdechl. „V archivu jsou uloženy dokumenty a exponáty, které nemají takovou důležitost, aby byly zařazeny do hlavních sbírek. Tyto materiály jsou k dispozici historikům a všem, kdo na nich mají profesionální zájem. Zde platí mírná bezpečnostní pravidla.“

„Mírná bezpečnostní pravidla, to jo,“ odpověděl Custer. „Tak mírná, že ten chlápek Puck skončil na tom sakramentském zdviženém parohu. Kde tu máte hodnotné věci?“

„To, co není vystaveno, je uloženo v bezpečnostní zóně se samostatným bezpečnostním systémem.“

„A co třeba záznamy o vstupu do archivu a tak?“

„Je tu kniha návštěv.“

„Kde je?“

Manetti pokynul k velkému svazku na stole. „Po Puckově smrti jsme fotokopii poskytli policii.“

„A co se tam zaznamenává?“

„Zapíše se každý, kdo vchází do archivu a zase odchází. Ale policie si už všimla, že několik stránek z poslední doby někdo vyřízl žiletkou –“

„Každý? Zaměstnanci i hostující výzkumníci?“

„Každý. Ale –“

Custer se obrátil na Noyese, potom ukázal na knihu. „Sbalte to.“
 Manetti se na něj podíval. „Je to majetek muzea.“
 „Byl. Teď je to důkaz.“
 „Ale už jste si vzali všechny důležité důkazy. Jako ten psací stroj, na němž byly napsány ty vzaky, a –“
 „Až tady budeme hotoví, na všechno dostanete potvrzení.“ *Pokud hezky poprosíte*, dodal Custer v duchu. „Takže copak že to tady máme?“ opakoval.
 „Staré pořadače, většinou z ostatních oddělení muzea. Historicky cenné papíry, záznamy, dopisy, zprávy. Všechno kromě záznamů o personálu a některých pořadačů z oddělení. Jako veřejná instituce muzeum přirozeně materiály tohoto typu chrání.“
 „A ten dopis, co se tu našel? Ten, ve kterém se psalo o té vraždě. Jak se našel?“
 „Na to se budete muset zeptat zvláštního agenta Pendergasta, který ho našel společně s Norou Kellyovou ukrytý v nějaké bedně. Myslím, že byla vyrobena ze sloní nohy.“
 Zase ta Nora Kellyová. Custer si v duchu řekl, že ji bude muset znovu osobně vyslechnout, až tady bude hotový. Byla by jeho hlavní podezřelá, pokud by si myslel, že je dost silná, aby zvedla těžkého muže a nabodla ho na roh dinosaura. Možná měla komplice.
 Custer si načmáral několik poznámek. „Řekněte mi, hýbalo se tady něčím v posledním měsíci?“
 „Možná rutinní doplňování sbírky. Myslím, že přibližně jednou měsíčně sem posílají staré pořadače.“ Manetti se odmlčel. „Když se našel ten dopis společně s dokumenty, které s ním nějak souvisely, poslali jsme ho nahoru k založení. S dalšími materiály.“
 Custer přikývl. „A nařídil to Collopy, je to tak?“
 „Domnívám se, že se to všechno provedlo na pokyn zástupce ředitele a generálního poradce Rogera Brisbanea.“
 Brisbane: to jméno už také slyšel. Custer si udělal další poznámku. „A co přesně bylo v těch dokumentech, co s tím souvisely?“
 „To nevím. Na to se budete muset zeptat pana Brisbanea.“
 Custer se otočil ke dvěma zaměstnancům muzea za stolem. „Toho chlápka Brisbanea tady dole vídáte často?“
 „Poslední dobou docela ano,“ řekl jeden.
 „Co tu dělá?“
 Muž pokrčil rameny. „Jenom klade spoustu otázek, nic víc.“
 „Jaké otázky?“
 „Ptá se na Noru Kellyovou, na toho chlapa od FBI... Chtěl vědět, do čeho nahlíželi, kde byli a tak. A ptal se i na nějakého novináře. Chtěl vědět, jestli tu byl. Nemohu si vzpomenout na jméno.“
 „Smithbrick?“
 „Ne, ale znělo to podobně.“
 Custer si vzal blok a prolistoval ho. Měl to tam. „William Smithback, junior.“
 „To je ono.“
 Custer pokýval hlavou. „A co ten agent Pendergast? Viděl ho některý z vás?“
 Ti dva se na sebe podívali. „Jenom jednou,“ odpověděl ten první.
 „Noru Kellyovou?“
 „Jo,“ odpověděl tentýž muž, mladík s vlasy tak krátkými, že vypadal skoro jako plešatý.
 Custer se k němu otočil. „Znal jste Pucka?“
 Přikývl.
 „Vaše jméno?“
 „Oscar Gibbs. Byl jsem jeho asistent.“
 „Gibbsi, měl Puck nějaké nepřátele?“
 Custer si všiml, že si ti dva znovu vyměnili pohled, tentokrát významnější.
 „No...“ Gibbs váhal, potom začal znovu. „Jednou sem Brisbane přišel a doopravdy se do pana Pucka pustil. Strašně na něj křičel, vyhrožoval, že ho zničí, že ho nechá vyhodit.“
 „Je to pravda? Proč?“
 „Mělo to souvislost s tím, že pan Puck pustil ven nevhodné informace, které zpochybnilly respektování práv muzea na intelektuální vlastnictví. Takové věci. Myslím, že se zbláznil, protože oddělení lidských zdrojů jeho doporučení vyhodit pana Pucka nepodpořilo. Prohlásil, že s ním v žádném případě ještě není hotov. To je skutečně všechno, co si pamatuji.“
 „Kdy přesně se to stalo?“
 Gibbs chvíli přemýšlel. „Okamžik. Mohlo to být třináctého. Ne, dvanáctého. Dvanáctého října.“
 Custer si znovu udělal poznámku do bloku, tentokrát mu to trvalo déle. Z útroby archivu zaslechl, jak se něco s třeskotem rozbilo; křik; potom protahovaný zvuk, jako když se něco trhá. Zalil ho hřejivý pocit uspokojení. Až tady budu hotov, už nikdo nenajde žádné dopisy ukryté ve sloní noze. Znovu obrátil pozornost na Gibbsa.
 „Měl ještě nějaké nepřátele?“
 „Ne. Abych vám řekl pravdu, pan Puck byl jeden z nejsympatičtějších lidí v celém muzeu. Když na něj Brisbane tak vyjel, byl to šok.“
Tenhle Brisbane není zrovna populární chlap, pomyslel si Custer. Obrátil se na Noyese. „Sežeňte mi toho Brisbanea, ano? Chci s ním mluvit.“
 Noyes přešel ke stolu přesně ve chvíli, kdy se zprudka otevřely dveře archivu. Custer se otočil a uviděl člověka ve smokingu, s černým motýlkem posunutým ke straně, vlasy potřené brilantinou mu padaly do rozzuřeného obličeje.
 „Co se tady prokristapána děje?“ křičel ten člověk směrem na Custeru. „Přece sem nemůžete takhle vpadnout a obrátit tu všechno vzhůru nohama. Ukažte mi pověření!“
 Noyes chtěl pověření vytáhnout, ale Custer ho gestem ruky zastavil. Bylo s podivem, jak pevnou měl ruku, jak – ve zlomovém bodě své kariéry – dokázal celou dobu zachovat klid a chladnokrevnost. „Kdopak vlastně jste?“ zeptal se svým neklidnějším tónem.
 „Roger C. Brisbane Třetí. První viceprezident a právní poradce muzea.“
 Custer přikývl. „Á, pan Brisbane. Právě s vámi jsem chtěl mluvit.“

7

SMITHBACK STRNUL, UPŘENĚ ZÍRAL DO KALUŽE TEMNOTY VE VZDÁLENÉM ROHU MÍSTNOSTI. „Kdo jste?“ podařilo se mu nakonec zaskřehotat.

Odpověď žádná.

„Jste správce?“ Napjatě se rozesmál. „Věřil byste tomu? Já jsem se tu zamkl.“

Znovu ticho.

Možná ten hlas byl jen výplodem jeho představivosti. Sám Bůh ví, že v tomhle domě už viděl dost na to, aby ještě někdy v životě chtěl jít do kina na horor.

Zkusil to znovu. „Můžu vám upřímně říct, jsem nesmírně rád, že jste se tu objevil. Kdybyste mi mohl pomoci najít cestu ke dveřím –“

Větu nedokončil, prožíval nechtěnou křeč zděšení.

Do ponurého světla vstoupil člověk zahalený v dlouhém tmavém plášti, tvář ukrytou v hlubokém stínu buřinky. V jedné zdvižené ruce držel těžký staromódní skalpel. Čepel se slabě leskla, jak ji pomalu, téměř láskyplně, otáčel mezi prsty. V jeho druhé ruce se zaleskla podkožní injekční stříkačka.

„Je mi nečekaným potěšením vás tady vidět,“ řekl ten člověk hlubokým suchým hlasem, když laskal skalpel. „Ale hodí se mi to. Vlastně jste sem přišel akorát na čas.“

Ve Smithbackovi se ozval primitivní pud sebezáchovy, byl silnější než hrůza, kterou prožíval. Vybičoval se k činu. Prudce se otočil a utíkal. Jenomže tam byla strašná tma a ten člověk se pohyboval nesmírně rychle...

Později – nevěděl o jak dlouho později – se Smithback probudil. Byl celý strnulý a podivně malátně zmatený. Vzpomněl si, že měl příšerný sen. Ale už je to pryč, všechno je prima, vzbudí se do krásného podzimního rána, ošklivé útržky vzpomínek z noční můry se rychle rozplynou v jeho podvědomí. Vstane, oblékne se, zajde si jako obvykle na snídani do své oblíbené řecké kavárny a pomalu, jako každý den, nalezne svůj obvyklý pracovní rytmus.

Ale jak začínal normálně myslet, uvědomil si, že útržky vzpomínek, strašlivé útržky, nezmizely. Někdo ho chytil. Ve tmě. V Lengově domě.

Lengův dům...

Zavrtěl hlavou. Při tom pohybu pocítil prudkou, tepající bolest.

Ten muž v buřince byl Chirurg. V Lengově domě.

Najednou Smithback znehybněl šokem a strachem. Ze všech hrůzných myšlenek, které mu vířily hlavou v tom příšerném okamžiku, jedna vyčnívala nad ostatní: *Pendergast měl pravdu. Pendergast měl celou dobu pravdu.*

Enoch Leng je stále naživu.

Sám Leng je Chirurg.

A on vešel *přímo do jeho domu.*

Zvuk, který slyšel, odporne namáhavé oddechování, byla jeho vlastní hyperventilace, vdechoval vzduch přes pásku na ústech. Přinutil se zpomalit dýchání. Kolem něj se vznášel silný zápach plesniviny a byla tam tma jako v pytli. Vzduch byl studený a vlhký. Hlava ho bolela stále víc. Zvedl ruku směrem k čelu, ale najednou nemohl dál – ucítil tah železného pouta na zápěstí, zaslechl řinčení řetězu. Co to probíhá je?

Srdce mu bušilo stále rychleji, jak se pomalu zaplňovaly všechny mezery v jeho paměti: nekonečné místnosti s ozvěnou, hlas ze tmy, muž, který vystupuje ze stínů... třpytivý skalpel. *Panebože, byl to skutečně Leng? Po 130 letech? Leng?*

V panice se pokusil vstát, ale upadl zpátky. Okamžitě se totiž ozvalo zvonění a řinčení. Byl úplně nahý, připoutaný k podlaze řetězy na nohou a na rukou, přes ústa měl širokou pásku.

Tohle se přece nemohlo stát. Ježíši, to je šílené.

Nikomu neřekl, že sem jde. Nikdo netuší, že je právě tady. Nikdo si ani nevšiml, že někde chybí. Kdyby se alespoň zmínil sekretářce, O'Shaughnessymu, pradědečkovi, nevlastní sestře, *komukoli...*

Znovu si lehl, v hlavě mu bušilo, rychle dýchal, srdce mu tlouklo do hrudního koše.

Ten člověk v černém – ten s tou buřinkou – ho omámil a připoutal řetězy v temnotě. To bylo jasné. Tentýž muž, který se pokusil zabít Pendergasta, o tom není pochyby; tentýž muž, který s největší pravděpodobností zabil Pucka a ostatní. Chirurg. Ocítl se v Chirurgově podzemní kobce. Chirurg. Profesor Enoch Leng.

Zaslechl kroky a okamžitě zpozorněl. Ozvalo se vrzání a potom se v temné stěně vpředu objevil bolestivě jasný obdélník světla. Smithback viděl, že je v malé sklepní místnosti s cementovou podlahou, kamennými zdmi a železnými dveřmi. Pocítil naději, dokonce vděčnost.

Ve výřezu železných dveří se objevily vlhké rty. Pohybovaly se.

„Neznepokojte se, prosím,“ dolehl k němu hlas. „Zanedlouho bude po všem. Vzpouzet se je zbytečné.“

V tom hlase bylo něco téměř důvěrně známého, a přece nevyslovitelně podivného a strašného jako šeptané tóny noční můry.

Otvor ve dveřích se zavřel, Smithback se tak znovu ocítl ve tmě.

Všechny ty příšerné
drobné řezné rány

1

VELKÝ ROLLS-ROYCE PROJÍŽDĚL PO JEDNOPROUDÉ SILNICI, KTERÁ PROTÍNALA Little Governors Island. Hustá mlha se vznášela nad mokřinami a proláklami, halila břehy East River a ochranné valy Manhattanu, který se rozkládal za nimi. Čelní světla přejela po řadě starých, dávno uschlých kaštanů, potom jejich paprsky osvětlily těžká tepaná železná vrata. Když vůz zastavil, světlo dopadalo na bronzovou desku: *Hora milosrdenství, nemocnice pro duševně choré zločince.*

Strážný vyšel z budky do proudu světla a přistoupil k automobilu. Byl podsaditý, vysoký a tvářil se přátelsky. Pendergast stočil zadní okénko a muž se k němu sklonil.

„Je po návštěvních hodinách,“ řekl.

Pendergast sáhl do kapsy saka, vyndal pouzdro, rozevřel je a ukázal strážci odznak.

Dlouze se na něj zadíval, potom přikývl.

„Jak vám můžeme pomoci, zvláštní agente Pendergaste?“

„Přijel jsem se podívat na jednu pacientku.“

„A její jméno?“

„Pendergastová. Paní Cornelia Delamere Pendergastová.“

Chvilí bylo nepříjemné ticho.

„Jedná se o oficiální, právně uplatňovanou záležitost?“ Strážný už nebyl tak přátelský.

„Ano.“

„Tak dobře. Zavolám do hlavní budovy. Dnes má noční službu doktor Ostrom. Vůz můžete zaparkovat na služebním parkovišti vlevo od hlavního vchodu. Na recepci na vás budou čekat.“

Za několik minut Pendergast kráčel za hezky upraveným, pedantsky vyhlížejícím doktorem Ostromem po dlouhé chodbě. Dva strážníci kráčeli vpředu a dva vzadu. Pěkné táflování a dekorativní výlisky na chodbě byly stále ještě viditelné pod nespočty

vrstvami ústavní barvy. Před sto lety, kdy tuberkulóza kosila příslušníky všech společenských vrstev v New Yorku, byla nemocnice Hora milosrdenství velké sanatorium, v jehož péči byli tuberkulózní potomci bohatých lidí. Nyní, částečně i vzhledem k tomu, že budova stála na odlehlém místě, se proměnila na přísně střežené zařízení pro lidi, kteří se dopustili ohavných zločinů, ale nebyli shledáni vinnými z důvodu nepřičetnosti.

„Jak se jí daří?“ zeptal se Pendergast.

V lékářově odpovědi bylo znát lehké zaváhání. „Stále téměř stejně.“

Nakonec se zastavili před tlustými ocelovými dveřmi se zapuštěným zamřížovaným oknem. Jeden strážný z těch vpředu odemkl dveře, potom vyšel i s kolegou ven a další dva šli s Pendergastem dovnitř.

Stáli v malé „tiché místnosti“ téměř bez výzdoby. Na jemně čalouněných stěnách nevisely žádné obrázky. Byla tam plastová pohovka, pár plastových židlí, jeden stůl, všechno přišroubováno k podlaze. Nikde nebyly hodiny a jediné fluoreskující stropní světlo chránila těžká drátěná síť. Nebylo tam nic, co by se dalo použít jako zbraň nebo co by mohlo chovanci dopomoci k sebevraždě. Ve vzdálené stěně byly další ocelové dveře, dokonce ještě silnější, bez průzorů. Nad nimi velkými písmeny stálo: *Upozornění: Riziko útěku.*

Pendergast si sedl na jednu plastovou židli a hodil si nohu přes nohu.

Oba zřízenci zmizeli ve vnitřních dveřích. Pár minut byla místnost ponořena do ticha, které zvýrazňovaly jen slabé zvuky výkřiků a ještě slabší rytmické bouchání. Potom se ozvalo hlasitější a mnohem bližší ječení protestující staré ženy. Otevřely se dveře a jeden strážný přivezl do místnosti kolečkové křeslo. Kožené popruhy pod tlustou vrstvou gumy, která pokrývala kovový povrch, nebyly skoro vidět.

V křesle seděla upjatá starší vdova po příslušníkovi šlechty, pevně přepásaná popruhy. Měla na sobě staromódní dlouhé taftové šaty, viktoriánské boty na knoflíčky a černý smuteční závoj. Když spatřila Pendergasta, okamžitě přestala protestovat.

„Zvedněte mi závoj,“ poručila. Jeden ze strážných jí ho zvedl z obličeje a z uctivé vzdálenosti jej přehodil dozadu.

Žena upřeně hleděla na Pendergasta, její paralyzovaný obličej s jaterními skvrnami se lehce chvěl.

Pendergast se otočil na doktora Ostroma. „Mohl byste nás laskavě nechat o samotě?“

„Někdo tu musí zůstat,“ odpověděl Ostrom. „A prosím vás, pane Pendergaste, udržujte si od pacientky odstup.“

„Když jsem tu byl naposledy, nechali mé pratetě a mně soukromí.“

„Pokud si vzpomenete, pane Pendergaste, naposledy jste tu byl –“ začal Ostrom zostra.

Pendergast zvedl ruku. „No tak dobře.“

„Na návštěvu je dost pozdní hodina. Kolik času potřebujete?“

„Patnáct minut.“

„Dobře.“ Lékař pokynul zřízencům, a ti se postavili po stranách východu. Ostrom sám stál u vnějších dveří, co možná nejdále od ženy, ruce zkřížené na prsou. Čekal.

Pendergast se pokusil přisunout židli blíž, potom si ale vzpomněl, že je přišroubovaná k podlaze, a místo toho se naklonil dopředu. Upřeně pozoroval starou paní.

„Jak se ti daří, teto Corneliie?“ zeptal se.

Žena se k němu nahnula a chraplavě zašeptala: „Jsem moc ráda, že tě vidím. Mohu ti nabídnout kapku čaje se smetanou a cukrem?“

Jeden strážný se zachichotal, ale okamžitě přestal, když se po něm Ostrom ostře podíval.

„Ne, děkuji, teto Corneliie.“

„To je dobře. Služby tady se za posledních několik let zhoršily. Najít dnes nějakou dobrou pomocnici je velmi těžké. Proč jsi mě nenavštívil dřív, zlatíčko? Víš, že já ve svém věku nemohu cestovat.“

Pendergast se k ní naklonil blíž.

„Pane Pendergaste, ne tak blízko, prosím vás,“ zamumlal doktor Ostrom.

Narovnal se. „Pracuju, teto Corneliie.“

„Práce je dobrá tak akorát pro příslušníky středních tříd, drahý. Pendergastové nepracují.“

Mluvil tišším hlasem: „Teto Corneliie, bohužel nemáme moc času. Chtěl jsem ti položit několik otázek. O tvém prastrýci Antoineovi.“

Stará paní semkla odmítavě rty, až z nich byla jenom úzká linka. „Prastrýc Antoine? Prý odešel na sever, do New York City. Stal se z něj Yankee. Ale to už je hodně let. Dlouho předtím, než jsem se narodila.“

„Řekni mi, co o něm víš, teto Corneliie.“

„Určitě jsi slyšel ty historky, chlapče. Pro nás všechny je to velmi nepříjemné téma, však víš.“

„I tak bych chtěl ty historky slyšet od tebe.“

„No! Z rodiny zdědil sklony k šílenství. Byla to jenom milost Boží...“ Stařena lítostivě povzddechla.

„Jaký druh šílenství?“ Pendergast samozřejmě znal odpověď; ale potřeboval ji slyšet znovu. Vždycky se objeví nové drobnosti a nuance.

„Už jako chlapec měl jisté děsivé posedlosti. Byl docela šikovný mladík, víš: sarkastický, duchaplný, zvláštní. Když mu bylo sedm, nikdo ho neporazil v šáchách nebo vrhcábech. Hrál přímo excelentně whist a dokázal vymyslet vylepšení, která, jak jsem pochopila, napomohla vývoji licitovaného bridge. Velmi ho zajímal přírodopis a ve své oblékámě začal shromažďovat sbírku různých ohavností – hmyz, hady, kosti, zkameněliny a tak. Po svém otci zdědil také zájem o různé elixýry, posilující prostředky, chemikálie. A jedy.“

Ve chvíli, kdy se stará dáma zmínila o jedech, se jí podivně zablesklo v očích a oba zřízenci nepokojně přešláplí.

Ostrom si odkašlal. „Pane Pendergaste, jak ještě dlouho? Nechceme, aby se pacientka příliš rozrušila.“

„Deset minut.“

„Ale víc ne.“

Stará paní pokračovala. „Po té tragédii jeho matky byl stále trdnomyslnější a spoustu času trávil o samotě; míchal chemikálie. Ale ty bezpochyby znáš příčinu *tohoto* okouzlení.“

Pendergast přikývl.

„Vymyslel novou variantu erbovního znaku rodiny, vypadal jako starý lékárenský vývěsní štít, tři zlaté koule. Pověsil si ho nad dveře. Prý při jednom pokusu sprovodil ze světa šest rodinných psů. A potom začal trávit spoustu času dole... tam dole. Víš, co mám na mysli?“

„Ano.“

„Prý se vždycky cítil lépe s mrtvými než s živými, víš. Když nebyl tam, pobýval na hřbitově svatého Charlese s tou strašnou starou ženskou Marií LeClaireovou. Víš, akád'anská magie a to všechno.“

Pendergast znovu přikývl.

„Pomáhal jí s lektvary a kouzly a děsivými panenkami, do kterých se píchají špendlíky, a také jí pomáhal dělat znamení na hroby. Potom se stala ta nepříjemnost s jejím hrobem, když zemřela...“

„Nepříjemnost?“

Stará paní si povzdechla, svěsila hlavu. „Porušení jejího hrobu, zohavené tělo a všechny ty příšerné drobné řezné rány. Tuhle historii *určitě* znáš.“

„Zapomněl jsem.“ Pendergastův hlas byl měkký, jemný, pátravý.

„Věřil, že ji přivede zpátky k životu. Otázkou bylo, zda ho o to požádala ještě před svou smrtí, obtížila ho nějakým příšerným posmrtným úkolem. Chybějící kusy masa se nikdy nenašly, ani jediný. Ne, vlastně to není tak úplně pravda. Myslím, že našli ucho v břiše aligátora, kterého za týden chytili v bažině. Prozradila to náušnice, samozřejmě.“ Její hlas se vytratil. Otočila se ke zřízencům a promluvila tónem chladného příkazu. „Potřebuji učesat.“

Jeden z nich – ten, který měl chirurgické rukavice – přešel k ní a velice opatrně uhladil ženě černé vlasy. Přitom se stále držel v uctivé vzdálenosti.

Otočila se znovu na Pendergasta.

„Měla nad ním nějakou sexuální moc, zní to příšerně, když uvážíš, že věkový rozdíl mezi nimi byl šedesát let.“ Stará paní pokrčila rameny napůl znechuceně, napůl potěšeně. „Zjevně v něm probudila zájem o převtělování, zázračné léky a takové hlouposti.“

„Co jsi slyšela o jeho zmizení?“

„Stalo se to, když mu bylo dvacet jedna let, tehdy přišel k velkému jmění. Ale ‚zmizení‘ není úplně správné slovo, víš: požádali ho, aby odešel z domu. Alespoň tak mi to říkali. Začal mluvit o záchraně, vyléčení světa – myslím, že chtěl nahradit to, co udělal jeho otec –, ale zbývajícím členům rodiny to nevyhovovalo. Po letech, když se ho jeho bratrance pokusili najít kvůli penězům, které zdědil a odnesl s sebou, jako by se po něm zem slehla. Byli velmi zklamaní. Byla to prý *značná* suma.“

Pendergast přikývl. Rozhostilo se dlouhé ticho.

„Mám ještě poslední otázku, teto Corneliie.“

„Jakou?“

„Je to morální otázka.“

„Morální otázka. Jak všetečné. Má to snad nějakou souvislost s prastrýcem Antoinem?“

Pendergast neodpověděl přímo. „Měsíc hledám jednoho muže. Ten muž má tajemství. Už jsem hodně blízko odhalení místa, kde ho najdu, a je jen otázka času, kdy ho budu konfrontovat.“

Stará žena neřekla nic.

„Pokud při té konfrontaci uspějí – což je jisté –, možná se ocitnu před otázkou, jak naložit s jeho tajemstvím. Může se stát, že budu postaven před rozhodnutí, které do značné míry ovlivní budoucnost lidského rodu.“

„A co je to za tajemství?“

Pendergast ztišil hlas do téměř přízračného šepotu.

„Jsem přesvědčen, že je to lékařská formule, která umožní komukoli, za předpokladu, že dodrží určitou životosprávu, prodloužit život nejméně o sto let, možná dokonce o víc. Nepřemůže smrt, ale podstatně ji oddálí.“

Rozhostilo se ticho. Staré paní znovu zaskvily oči. „Pověz mi, kolik bude taková procedura stát? Hodně, nebo málo?“

„To nevím.“

„Kolik dalších lidí kromě tebe bude mít k té formuli přístup?“

„Jenom já. Na rozhodnutí, co s tím udělat, budu mít velmi málo času, možná jen pár sekund poté, co se mi dostane do rukou.“

Ticho trvalo několik minut. „A jak tu formuli vyvinuli?“

„Stačí jen uvést, že stála životy mnoha nevinných lidí. Zemřeli mimořádně krutým způsobem.“

„To dodává celému problému další rozměr. Ale odpověď je docela jasná. Když tuhle formuli získáš, musíš ji okamžitě zničit.“

Pendergast se na ni zvědavě podíval. „Jseš si naprosto jistá? Takovýhle prostředek si přála lékařská věda objevit od samotného prvopočátku.“

„Existuje jedna stará francouzská kletba: ať se ti splní nejpošetilejší přání. Pokud tahle léčba bude levná a přístupná všem, zničí zemi, protože bude přelidněná. Když bude drahá, a tudíž přístupná jen boháčům, způsobí nepokoje, války a povede k sociálnímu kolapsu. Ať tak či onak, vyústí to v lidskou bídu. Jaká je hodnota dlouhého života, když se žije ve špíně a neštěstí?“

„A co nezměřitelný vzestup učenosti, které tento objev přinese, když uvážíš, že sto, možná dvě stě let navíc získají vynikající mozky k dalšímu studiu? Pomysli, teto Corneliie, co by lidé jako Goethe nebo Koperník nebo Einstein mohli udělat pro lidstvo, kdyby žili dvě stě let.“

Stará žena se ušklíbla. „Moudrost a dobro jsou v poměru tisíc ku jedné s brutálností a hloupostí. Když poskytneš Einsteinovi dvě století, aby zdokonalil svoji vědu, dáš tisíce dalších dvě století, aby zdokonalili svou brutalitu.“

Tentokrát se zdálo, že ticho trvá několik minut. Doktor Ostrom u dveří neklidně přešlápl.

„Jsi v pořádku, drahý?“ zeptala se stará paní a soustředěně hleděla na Pendergasta.

„Ano.“

Upřeně se jí díval do tmavých, podivných očí, tak plných moudrosti, porozumění a vážného vyšinutí. „Děkuji, teto Corneliie,“ řekl.

Potom se narovnal. „Doktore Ostrome?“

Lékař se na něj podíval.

„Skončili jsme.“

2

CUSTER STÁL V ŽÁŘI SVĚTLA PŘED STOLEM V ARCHIVU. OBLAKA PRACHU – vedlejšího produktu probíhajícího vyšetřování – se zvedala z temných uliček. Ten pompézní osel Brisbane stále protestoval, ale Custer si ho nevšímal.

Vyšetřování, které začalo tak svižně, zabředávalo do těžkostí. Doposud jeho muži našli úžasnou směsici braku – staré mapy, hadí kůže, krabice plné zubů, nechutné neidentifikovatelné orgány naložené ve staletí starém alkoholu –, ale nic z toho se nepodobalo skutečné stopě. Custer si byl jistý, že když se dostane do archivu, záhada bude okamžitě objasněna; že díky svým nově nalezeným vyšetřovacím schopnostem dokáže přijít na rozhodující souvislosti, které všichni ostatní přehlédli. Ale zatím se nedostavila žádná inspirace, neobjevil žádné souvislosti. V duchu si představil tvář komisaře Rockera, jak na něj zírá zpod skepticky podmračeného obočí. Začal ho zaplavovat nedokonalé potlačovaný pocit neklidu. Tohle místo bylo tak ohromné: tímto tempem bude prohledávání trvat celé týdny.

Právník muzea teď mluvil hlasitěji a Custer se přinutil ho poslouchat.

„Tohle ale přece nejde,“ říkal Brisbane. „Přeci sem nemůžete jen tak přijít a obrátit všechno vzhůru nohama.“ Zlostně gestikuloval na uzamykatelné skříňky newyorského policejního komisařství na zemi, do nichž si ukládali důkazní materiály, a shluk objektů kolem nich. „Tohle všechno je majetkem muzea.“

Custer nepřítomně ukázal na list v Noyesově ruce. „Viděl jste pověření.“

„To ano. Ale nemá hodnotu ani papíru, na kterém je napsáno. Nikdy jsem ještě nečetl takhle obecné výrazy. Protestuji proti tomuto pověření a uveďte laskavě do zápisu, že nedovolím, abyste muzeum dále prohledávali.“

„Nechte svého šéfa, doktora Collopyho, ať o tom rozhodne sám. Už o něm někdo něco ví?“

„Jako právní poradce muzea jsem oprávněn mluvit jménem doktora Collopyho.“

Custer zamyšleně zkřížil ruce na prsou. Z hlubin archivu se znovu ozval třesk, výkřiky a zvuk, jako když se něco trhá. Za chvíli se objevil policista, nesl vycpaného krokodýla, kterému z čerstvého řezu na břicho vyhřezávala bavněná výplň. Uložil ho do jedné uzamykatelné skříňky na důkazy.

„Co to tam sakra děláte?“ vykřikl Brisbane. „No ano, vy! Zničil jste ten exponát!“

Policista se na něj podíval s tupým výrazem ve tváři a potom se zase odšoural pryč.

Custer neřekl nic. Nervozita se v něm stupňovala. Ani doposud provedené výsledky zaměstnanců muzea nepřinesly žádné výsledky – dopadlo to stejně jako předchozí pátrání. Tohle je jeho povolání, jeho případ. Jen a jen jeho. Pokud se mýlí – nemohl na to ani pomyslet, ale kdyby ano – pořádně si ho podají.

„Zavolám ochranku muzea a nechám vaše muže vyvést,“ zuřil Brisbane. „Tohle je nemyslitelné. Kde je Manetti?“

„Právě Manetti nás sem pustil,“ řekl Custer zneklidněně. Co když se dopustil chyby – velké chyby?

„To neměl dělat. Kde je?“ Brisbane se otočil, uviděl Oscara Gibbse, asistenta archivu. „Kde je Manetti?“

„Odešel,“ řekl Gibbs.

Custer se zatvářil nepřítomně. Všiml si, jak sebejistě ten mladý muž hovořil a jak se mračil, čímž vyjádřil, co si myslí o Brisbaneovi. *Brisbane není oblíbený*, pomyslel si znovu. *Má spoustu nepřátel. Puck toho chlapa určitě nenáviděl, když na něj tak vyletěl. Nikdo mu to nemůže vyčítat* –

A vtom na všechno přišel. Úplně stejně jako při prvním odhalení, tehle objev mu však připadal větší: mnohem větší. Když se ohlížel zpátky, všechno se tak jasně rýsovalo, a přece se jevílo hodně těžké si to hned uvědomit. Byla to brilantní ukázka jeho intuice, za kterou se uděluje písemná pochvala, ukázka dedukce hodné Sherlocka Holmese.

Otočil se a pronikavě a pozorně sledoval Brisbanea. Obličej toho muže jako ze škatulky se leskl, vlasy měl sčesané na stranu. Oči mu plály zlobou.

„Kam odešel?“ ptal se Brisbane.

Gibbs povýšeně pokrčil rameny.

Brisbane přešel ke stolu a zvedl telefonní sluchátko. Custer ho dál pozoroval. Vytočil pár čísel a nechal několik tiše pronesených rozrušených vzkazů.

„Kapitáne Custere,“ řekl a otočil se, „ještě jednou, nařizuji vám a vašim mužům, abyste opustili tyto prostory.“

Custer na něj hleděl přivřenýma očima. Bude to muset udělat velmi opatrně.

„Pane Brisbane,“ zeptal se tónem, který, jak doufal, zněl rozumně, „promluvíme si o tom ve vaší kanceláři?“

Na okamžik jako by byl Brisbane překvapený. „V mé kanceláři?“

„Budeme tam mít víc soukromí. Možná zanedlouho už nebudeme muset pátrat v muzeu. Možná to můžeme všechno vyřídit ve vaší kanceláři. Ted' hned.“

Brisbane jako by o tom chvilku uvažoval. „Tak dobře. Pojd'te se mnou.“

Custer pokynul svému muži, nadporučíku detektivovi Pilesovi. „Převezměte to tady.“

„Ano, pane.“

Potom se Custer otočil na Noyese. Stačilo, aby jen pohnul tlustým prstem, a už ten mužíček stál vedle něj.

„Noyesi, chci vás mít s sebou,“ zamumlal. „Máte u sebe služební pistoli?“

Noyes přikývl, usmlené oči se mu v šerém světle zaleskly.

„Dobře. Tak jdeme.“

3

ŠKVÍRA SE ZNOVU OTEVŘELA. V NEKONEČNĚ DLOUHÉ TMĚ A HRŮZE SMITHBACK ztratil pojem o čase. Jak dlouho to trvalo? Deset minut? Hodinu? Den?

Hlas promluvil, rty se v obdélníku světla znovu zaleskly. „Je od vás velmi milé, že jste mě navštívil v mém velmi starém a zajímavém domě. Doufám, že se vám líbily moje sbírky. Zvláště rád mám corydona. Nešel jste náhodou kolem corydona?“

Smithback se pokusil odpovědět, teprve potom si uvědomil, že má ústa přelepená páskou.

„Aha! Ale to je ode mne velmi bezohledné. Neobtěžujte se s odpovědí. Mluvit budu já. Vy poslouchejte.“

Smithback usilovně přemýšlel, jak odtud utéci. Žádná varianta ho nenapadla.

„Ano, corydon je nejzajímavější. Stejně jako mosasaurus z křídových nánosů v Kansasu. A samozřejmě dosti neobvyklý je durdag z Tibetu, jeden z pouhých dvou exemplářů na světě. Jak vím, byl vypracován z lebky patnácté reinkarnace Buddha.“

Smithback slyšel suchý smích, zněl jako když se sype povadlé listí.

„Celkově to je nejzajímavější kabinet kuriozit, můj milý pane Smithbacku. Je mi líto, že jen tak málo lidí mělo možnost ho vidět a že ti, jimž se té cti dostalo, už se nemohou vrátit, aby se podívali ještě jednou.“

Rozhostilo se ticho. A potom ten hlas pokračoval, měkce a jemně: „Udělám vám dobře, pane Smithbacku. Budu se tomu maximálně věnovat.“

Smithbackovi projela tělem křeč strachu, jakou ještě nikdy nepocítil. *Udělám vám dobře...* Smithback si uvědomil, že ho čeká smrt. Jak byl vyděšený, nepostřehl hned, že ho Leng oslovil jménem.

„Bude to nezapomenutelný zážitek – nezapomenutelnější než ty, které jsem měl s těmi před vámi. Udělal jsem velký pokrok, pozoruhodný pokrok. Vymyslel jsem nejnáročnější chirurgický postup. Budete při vědomí až do samého konce. Vědomí je klíčové, víte: teď už chápu. Ujišťuji vás, že se vám dostane *dokonalé* péče.“

Bylo ticho a Smithback se ze všech sil snažil uchovat si zdravý rozum.

Rty se sešpulily. „Nerad bych vás nechal čekat. Půjdeme do mé laboratoře?“

Zámek zachrastil a železné dveře se se skřípěním otevřely. Temná postava s buřinkou na hlavě, která k němu přistoupila, držela v ruce dlouhou podkožní injekci. Na konci jehly visela jasná kapka. Oči toho člověka zakrývaly staromódní kulaté kouřové brýle.

„Tohle je jenom injekce pro uvolnění svalů. Sukcinyl cholin, velmi podobný curare. Je to paralyzující látka; sám uvidíte, že vyvolává pocit slabosti, jakou prožíváme ve snech. Víte, jak to myslím: nebezpečí se blíží, snažíte se uniknout, ale nemůžete se ani

hnout. Žádný strach, pane Smithbacku: i když se nebudete moci ani hnout, *zůstanete* při smyslech po většinu operace až do posledního řezu a vyjmutí. Tak to pro vás bude mnohem zajímavější.“

Smithback se vzpouzel, když se k němu blížila jehla.

„Víte, je to velmi delikátní operace. Vyžaduje pevnou ruku zkušeného odborníka. Pacient sebou při takové proceduře nemůže házet. Sebemenší sklouznutí skalpelu a všechno se zkazí. To byste klidně mohl zlikvidovat zdroj a začít znovu.“

Jehla se stále blížila.

„Doporučuji vám, abyste se zhluboka nadechl, pane Smithbacku.“

Udělám vám dobře...

Vší silou, kterou v něm vzbudila všeobjímající hrůza, sebou zmítal ze strany na stranu, snažil se zbavit řetězů. Otevřel ústa zalepená páskou, zoufale se snažil křičet, cítil, jak se mu maso na rtech trhá. Divoce sebou škubl, snažil se zbavit pout, ale ten člověk se neúprosně blížil – a potom cítil bodnutí jehly, jak mu zajela do svalů, pocit horkosti se mu rozlil žilami a náhle ho přepadla děsivá slabost: přesně ta slabost, kterou Leng popsal, pocit ochromenosti, která člověka postihuje v nejhorších snech, v nejhorším možném okamžiku.

Ale Smithback si uvědomoval, že tohle sen není.

4

POLICEJNÍMU SERŽANTOVI PAULOVI J. FENESTEROVI BYLA CELÁ ZÁLEŽITOST HODNĚ proti srsti. Považoval ji za strašnou, trestuhodnou ztrátu času. Rozhlédl se po řadách dřevěných stolů, rozestavených v rovnoběžných řadách přes koberec v knihovně; proti policistům tam seděli nevkusně oblečení lidé v tvídě, takové zchátralé typy s vypoulenými očima. Někteří se tvářili vyděšeně, jiní pobouřeně. Na první pohled poznal, že žádný z těchto bezvýznamných lidí z muzea neví vůbec nic: byla to jen skupina vědců se zkaženými zuby, kterým zapáchalo z úst. Kde takové typy vůbec našli? Šílel při pomýšlení, že ze svých těžce vydělaných dolarů platí daně na podporu takovýchhle poserů. Navíc už bylo deset večer a až přijde domů, manželka ztropí scénu. Vůbec jí nezáleží na tom, že je to jeho práce a platí mu přesčasy, že mají hypotéku na prvotřídní byt v Cobble Hill, který na její naléhání musel koupit, a malé dítě, jež spotřebuje pleny za celé jmění. I tak mu ztropí scénu. Předem věděl, jak to bude vypadat, až přijde domů: večere v troubě – kde už je od šesti hodin za teploty 250 stupňů – zčernalá a k neukrojení a jeho lepší polovička už v posteli, s lampou zhasnutou, ale nespí. Je rozlícená a dítě křičí, protože si ho matka nevšímá. Až přijde do postele, manželka neřekne nic, jen se k němu otočí zády s hlasitým sebelítostivým povzdechem a –

„Fenestre?“

Fenster se otočil na svého partnera O'Gradyho, který na něj upřeně zíral.

„Jsi v pohodě? Vypadáš, jako by ti někdo umřel.“

S povzdechem odpověděl: „Kéž bych to byl já.“

„Nech toho. Na to tu máme jiné.“

Tón, kterým to O'Grady řekl, ho z jakéhosi důvodu přiměl podívat přes jejich řadu stolů. Místo dalšího otrapy tam seděla žena – neobvykle krásná – s dlouhými měděnými vlasy a oříškovými očima; měla atletickou postavu. Přistihl se, že se narovnal, zatáhl břicho a napjal bicepsy. Žena seděla naproti nim, takže zaregistroval závan jejího parfému: drahého, příjemného, velmi jemného. Skutečně fešanda. Podíval se na O'Gradyho; ten se choval stejně jako on. Fenster vzal do ruky blok s klipsem a pročetl si seznam vyšetřovaných. Tak tohle je Nora Kellyová. Známa neznámá Nora Kellyová. Ta, která našla třetí tělo a kterou honil někdo v archivu. Nečekal někoho tak mladého. Ani tak atraktivního.

O'Grady ji oslovil dřív: „Doktorko Kellyová, udělejte si pohodlí.“ Jeho hlas měl hedvábný, medový tón. „Jsem seržant O'Grady a tohle je seržant Fenster. Můžeme si vás nahrávat na pásek?“

„Pokud je to nezbytné,“ řekla. Hlas neměla tak sexy, jak vypadala. Mluvila úsečně, stroze, podrážděně.

„Máte nárok na právníka,“ pokračoval O'Grady, stále tichým a chlácholivým tónem, „a máte právo odmítnout výslech. Chceme, abyste věděla, že je to dobrovolné.“

„A když odmítnu?“

O'Grady se přátelsky zasmál. „Není to moje rozhodnutí, chápete, ale mohli by vás potom předvolat na stanici. Právníci jsou drazí. Bylo by to nepříjemné. Máme jen pár otázek, nic strašného. Nejste podezřelá. Žádáme vás jen, abyste nám trochu pomohla.“

„Dobře. Tak do toho. Už mě vyslyšeli několikrát. Předpokládám, že jeden výslech navíc mi nic neudělá.“

O'Grady začal znovu mluvit, ale Fenster byl tentokrát připravený a skočil mu do řeči. Nehodlal tam sedět jako idiot a nechat řečnit jenom O'Gradyho. Ten chlap byl stejně protivný jako jeho manželka.

„Doktorko Kellyová,“ oslovil ji chvatně, možná trochu příliš nahlas, honem to vyspravil úsměvem, „jsme rádi, že nám chcete pomoci. Pro zápis uveďte laskavě celé své jméno, adresu, datum a čas. Tamhle na stěně jsou hodiny, ale ne, vidím, že máte náramkové hodinky. Je to jenom formalita, víte, abychom si mohli pásky hned archivovat, aby se nám nesmíchaly. Nechtěli bychom zatknout nepravého člověka.“ Zasmál se svému žertu a byl trochu zklamán, když se nezasmála s ním.

O'Grady mu věnoval lítostivý a blahosklonný pohled. Fenster cítil, jak v něm narůstá averze vůči partnerovi. Když se to tak vezme, vlastně toho chlapa nemohl vystát. I takový může být nerozborný policejní svazek. UVědomil si, že si přeje, aby O'Gradyho hodně brzy zastavil projektil v letu. Třeba hned zítra.

Žena uvedla své jméno. Potom do toho Fenster skočil a řekl své jméno, O'Grady až po něm, poněkud nevraživě. Po několika dalších formalitách Fenster odložil stranou list papíru se základními údaji a natáhl se pro seznam připravených otázek. Připadal mu delší než dřív a překvapilo ho, že dolů někdo připsal rukou ještě další. Určitě to bylo nedávno a zcela zjevně ve chvatu. Kdo se ksakru mohl šťourat v jejich vyšetřovacích papírech? Všechno se to nějak zvtlo. Totálně zvtlo.

O'Grady využil toho, že Fenster zmlkl. „Doktorko Kellyová,“ začal honem, „mohla byste laskavě svými slovy popsat své zapojení do tohoto případu? Prosím, nespěchejte, zkuste si vzpomenout na co nejvíce podrobností. Pokud si na něco nepamatujete, nebo si něčím nejste jistá, bez obav nám to řekněte. Z praxe jsem pochopil, že je lepší, když rovnou řeknete, že si nevzpomínáte, než abyste uváděla podrobnosti, které by nemusely být přesné.“ Zeširoka se na ni usmál, v modrých očích mu zazářil téměř konspirační lesk.

Nakopat ho, pomyslel si Fenster.

Žena si nedůtklivě povzdechla, zkrřížila dlouhé nohy a začala hovořit.

SMITHBACK CÍTIL, JAK SE HO ZMOCŇUJE PARALÝZA, A PŘIPADAL SI STRAŠLIVĚ bezmocný. Končetiny měl necitlivé, nehybné, cizí. Nemohl mrkat. Tělo měl znehybnělé. Co bylo nejhorší – zatím to nejhorší – dokonce nemohl ani naplnit plíce vzduchem. Propadal panice, urputně se snažil popadnout dech. Bylo to, jako by se topil, ještě horší.

Leng se nad ním skláněl, temná postava zezadu osvětlená obdélníkem ve dveřích, už použil jehlu, kterou držel v ruce. Jeho obličej byl jenom stín pod krepou buňky.

Ruka se k němu přiblížila, popadla okraj pásky, kterou měl stále částečně zalepená ústa. „Tohle už nebude zapotřebí.“ Jedním prudkým trhnutím ji odstranil. „Tak, a teď vás budeme intubovat. Koneckonců, bylo by zbytečné, abyste se přidusil, než zahájíme celou proceduru.“

Smithback se pokusil nadechnout, aby zakřičel. Ale vyšel z něj jenom tichounký šepot. Cítil v ústech tlustý a strašně velký jazyk. Poklesla mu čelist a po bradě mu stékala stružka slin. Nasát do sebe maličko vzduchu bylo jako těžká bitva.

Muž od něj odešel, zmizel za dveřmi. V hale se ozval rachot a Leng se vrátil. Přivázel lehátko z nerezové oceli a velký stroj, který vypadal jako bedna na gumových kolech. Lehátko přistavil vedle Smithbacka, potom se sklonil a železným klíčem mu rychle odemkl pouta na zápěstích a na nohou. Reportér i přes hrůzu a zoufalství, které prodělával, vnímal zápach zatuchliny a naftalínu, jaký bývá cítit ze starého oblečení, společně s pachutí potu a slabého závoje vůně eukalyptu, jako by Leng měl v ústech nějaké pastilky.

„Teď vás uložím na lehátko,“ řekl Leng.

Smithback cítil, jak ho zvedá. A potom se jeho nahé tělo ocitlo na studeném a tvrdém kovu. Z nosu mu teklo, ale nemohl zvednout ruku, aby si ho utřel. Potřebu kyslíku už cítil jako velmi akutní. Byl zcela paralyzovaný – ale co huř, zůstal při plném vědomí a všechno vnímal.

Leng se znovu objevil v jeho zorném poli, v jedné ruce držel úzkou plastikovou trubici. Chytil Smithbacka za čelist a doširoka mu otevřel ústa. Cítil, jak mu trubice drsně naráží do krku a prokluzuje průdušnicí. Je příšerné cítit neodbytný, nepopiratelný pocit na zvracení a nemoci se ani pohnout. Ozvalo se zasyčení a ventilační přístroj mu naplnil plíce vzduchem.

V tu chvíli zaznamenal tak velkou úlevu, že na okamžik zapomněl, v jakých nesnážích se ocitl.

Lehátko se teď pohybovalo. Nad hlavou mu ubíhal nízký cihlový strop, na němž se sem tam objevila obnažená žárovka. Za chvíli se strop změnil, byl vyšší, připadalo mu, že je tam obrovský prostor. Lehátko se znovu otočilo a potom se zastavilo. Leng se sehnul, zmizel mu z očí. Smithback slyšel čtyři cvaknutí, jedno za druhým, jak uzamykal kolečka. V prostoru svítila silná světla, ve vzduchu se vznášel zápach alkoholu a betadinu, který překrýval jiný, mnohem horší puch.

Leng zasunul ruce pod Smithbackovo tělo a přenesl ho z lehátka na další ocelový stůl, širší a dokonce chladnější. Byl to jemný, téměř láskyplný pohyb.

A potom – úplně jinak, úsporněji a úžasnou silou – ho otočil na břicho. Nemohl zavřít ústa a jazyk se mu přilepil ke kovové desce, proti svojí vůli ochutnal kyselý chlorovaný dezinfekční prostředek, kterým byl její povrch ošetřen. Přivedlo ho to na myšlenku, kdo další ještě mohl na tomhle stole ležet a co se s těmi lidmi asi dělo. Pocítil vlnu strachu a chtělo se mu zvracet. Ventilační trubice v jeho ústech vrčela.

Potom Leng přistoupil a přešel Smithbackovi přes obličej, zavřel mu víčka.

Stůl byl studený, strašně studený. Slyšel, jak se Leng kolem něj pohybuje. Na lokti ucítil tlak, rychlé vbodnutí nitrožilní jehly u zápěstí, slyšel odvíjení náplasti, cítil eukalyptový dech, vnímal tichý hlas.

„Bohužel to bude trochu bolet,“ šeptal ten hlas, když připínal Smithbackovi popruhy na končetiny. „Vlastně to bude dost velká bolest. Ale dobrá věda nebývá nikdy prosta bolesti. Takže se nerozušujte. Mohu vám něco poradit?“

Smithback se snažil bojovat, ale jeho tělo bylo hodně daleko. Ten člověk šeptal dál, jemně a chlácholivě: „*Bud'te jako gazela v čelistech lva: ochablá, smířená, rezignovaná.*“ Věřte mi, to je nejlepší způsob.“

Zaslechl tekoucí vodu do dřezu, cinknutí oceli o ocel, ukládání nástrojů do kovového umyvadla. Světlo v místnosti bylo náhle jasnější. Smithbackovi se zrychlil pulz, zrychloval se stále víc, až měl dojem, že stůl pod ním se pohupuje v rytmu šíleného tlukotu jeho srdce.

6

NORA SE ZAVRTĚLA NA NEPOHODLNÉ DŘEVĚNÉ ŽIDLI, PODÍVALA SE NA HODINKY. Půl jedenácté. Byl to stejný výsledek, jaký si vytrpěla poté, co našla Puckovo tělo, jenomže horší – mnohem horší. I když záměrně celý příběh popisovala stručně, omezila se na heslovité odpovědi. Kladli jí otázky v nekonečném, přihlouplém proudu. Ptali se na její práci v muzeu, jak ji honil Chirurg v archivu, na vzkaz napsaný na stroji, který jí poslal Puck – nebo spíš vrah, který se za Pucka vydával – a který už dávno předala policii. Všechny otázky už zodpověděla dvakrát nebo třikrát, inteligentnějším a ohleduplnějším policistům, než byli tihle dva. A co huř, ti policisté proti ní – jeden jako obtloustlý malý troll, druhý decentně vyhlížející, ale zahleděný sám do sebe – nedávali nijak najevo, že by se seznam jejich otázek chýlil ke konci. Stále si skákali do řeči, vrhali na sebe zlobné pohledy, snažili se jeden druhého kdoví proč trumfnout. Pokud spolu nedokáží vyjít, pak by spolu neměli pracovat. Pane bože, takovéhle divadýlko!

„Doktorko Kellyová,“ ujistil ji ten malý, Fenester – potisícáté se díval do svých poznámek – „jsme už skoro na konci.“

„Zaplať pánbůh.“

Tento komentář byl přijat krátkým mlčením. Potom promluvil O'Grady, díval se na čerstvě popsaný list papíru, který mu právě předali.

„Znáte pana Williama Smithbacka?“

Nora cítila, že znepokojení ustoupilo náhlé ostražitosti. „Ano.“

„V jakém vztahu jste s panem Smithbackem?“

„Je to můj bývalý přítel.“

O'Grady otočil papír v ruce. „Máme tady zprávu, že dnes pan Smithback předstíral, že je člen ochranky, a získal neoprávněné povolení přístupu k některým přísně tajným materiálům v muzeu. Nevíte náhodou proč?“

„Ne.“

„Kdy jste s panem Smithbackem mluvila naposledy?“

Nora si povzddechla. „Nepamatuji si.“

Fenester se narovnal na židli, zkrřížil ruce na prsou. „Rozmyslete si to. Máte dost času.“ Měl lesklou hlavu barvy lepidla s chomáčem vlasů tak hustých a drsných, že vypadal jako chlupatý ostrov uprostřed jeho holé hlavy.

Nedalo se to vydržet. „Může to být tak týden.“

„Za jakých okolností?“

„Obtěžoval mě v mé kanceláři.“

„Proč?“

„Chtěl mi říct, že agent Pendergast byl pobodán. Ochránka muzea ho vyvedla. Budou o tom mít jistě záznam.“ Co prokristapána dělal Smithback v muzeu? Ten chlap je prostě nepoučitelný.

„Nemáte představu, co Smithback hledal?“

„Mám pocit, že jsem to už říkala.“

Chvilku bylo ticho, když se O'Grady díval do svých poznámek. „Tady se píše, že pan Smithback –“

Nora ho netrpělivě přerušila. „Podívejte se, proč nejdete po skutečné stopě? Třeba po těch dopisech, které vrah napsal na stroji, po tom, co mi poslal, a po tom, který nechal na Puckově stole? Vrah je určitě někdo z těch, kdo má přístup do muzea. Proč tyhle všechny otázky na Smithbacka? Týden jsem s ním nemluvila. Nevím, co má za lubem a upřímně řečeno je mi to úplně jedno.“

„Musíme vám tyhle otázky položit, doktorko Kellyová,“ odpověděl O'Grady.

„Proč?“

„Máme je na seznamu. Je to naše práce.“

„Ježíši!“ Položila si ruku na čelo. Celá tahle epizoda byla jako z Kafky. „Tak se ptejte dál.“

„Když byl vydán na pana Smithbacka zatykač, našli jsme auto, které si půjčil z půjčovny, zaparkované na Riverside Drive. Nevíte náhodou, proč si to auto půjčil?“

„Kolikrát vám to mám ještě opakovat? Nemluvila jsem s ním týden!“

O'Grady otočil list papíru. „Jak dlouho pana Smithbacka znáte?“

„Skoro dva roky.“

„Kde jste se seznámili?“

„V Utahu.“

„Za jakých okolností?“

„Na archeologické expedici.“ Nora se najednou velmi těžko soustředila na jeho otázky. Riverside Drive? Co tam prokristapána Smithback dělal?

„Jaký druh archeologické expedice to byl?“

Nora neodpověděla.

„Doktorko Kellyová?“

Podívala se na něho. „Kde na Riverside Drive?“

O'Grady vypadal zmateně. „Prosím?“

„Kde na Riverside Drive jste našli Smithbackův vůz?“

Hledal to na papíru. „Tady se píše v horní části Riverside. Sto třicátá první a Riverside.“

„Sto třicátá první ulice? Co tam dělal?“

„Doufali jsme, že tohle nám dokážete říct vy. Takže k té archeologické expedici –“

„Říkáte, že sem přijel dnes dopoledne a získal přístup k nějakým materiálům? K jakým materiálům?“

„Starým, tajným.“

„Ke kterým?“

O'Grady listoval v dalších papírech. „Tady se píše, že to byl nějaký starý záznam o zaměstnancích.“

„O kom?“

„To tady není.“

„Jak to udělal?“

„No, to tady nepíšou a –“

„Prokristapána, nemůžete to zjistit?“

O'Grady zlostí zbrzl se v obličeji. „Můžeme se vrátit k otázkám, prosím?“

„Něco o tom vím,“ vložil se do hovoru Fenester. „Dnes jsem měl službu. Když sis šel pro koblíhy a kafe, O'Grady, pamatuješ?“

O'Grady se otočil. „Pro případ, že bys zapomněl, Fenestře, otázky tady máme klást my.“

Nora se na O'Gradyho ledově podívala. „Jak vám můžu odpovídat, když mi nedáte informace, které k tomu potřebuju?“

Jeho obličej získal ještě tmavší červenou barvu. „Nechápu proč –“

„Má pravdu, O'Grady. Má právo to vědět,“ Fenester se otočil na Noru, buldočí obličej rozsvícený lichotivým úsměvem. „Pan Smithback odlákal jednoho člena ochrany falešným telefonátem, vydával se za úředníka z oddělení lidských zdrojů, a druhého strážce přiměl, aby mu odemkl jisté registračky. Tvrdil, že provádí nějakou kontrolu záznamů.“

„Ano?“ I když byla Nora velmi znepokojená, musela se usmát. Tohle je přesně kvalita značky Smithback. „A jaké záznamy to přesně byly?“

„Propustky do muzea staré přes sto let.“

„A proto má potíže?“

„To je to nejmenší. Strážný má dojem, že ho viděl, jak vytahuje nějaké papíry z registračky. Takže k tomu můžete ještě připočíst odcizení –“

„Která registračka to byla?“

„Myslím, že to byla zásuvka se záznamy o zaměstnancích z roku osmnáct set sedmdesát,“ vzpomněl si Fenester se zjevnou pýchou. „Když strážný vyslovil podezření, prohlédli spisy a zjistili, že jeden záznam chybí. Desky, ve kterých byl původně uložený, zely prázdnotou.“

„Které?“

„Byly to desky o masovém vrahovi z devatenáctého století – jak se jmenoval, ten, co o něm psali v *New York Times*. Je jasné, že šel právě po tom, chtěl víc informací o –“

„Enochu Lengovi?“

„Ano. To je ten chlápek.“

Nora zkameněla.

„Takže můžeme se, prosím, vrátit k otázkám, doktorko Kellyová?“ přerušil je O'Grady.

„Jeho auto jste našli nahoře na Riverside Drive? Na Sté třicáté první ulici? Jak dlouho tam bylo?“

Fenester pokrčil rameny. „Půjčil si ho hned potom, co ukradl ten záznam. Je pod dohledem. Jakmile si pro něj přijde, hned to budeme vědět.“

O'Grady jim znovu vstoupil do hovoru. „Fenestře, teď když se ti podařilo prozradit všechny tyhle důvěrné podrobnosti, možná bys mohl na chvilku zmlknout. Takže, doktorko Kellyová, ta archeologická expedice –“

Nora sáhla do kabelky pro mobil.

„Žádné telefonování, doktorko Kellyová, dokud neskončíme.“ To byl zase O'Grady, mluvil rozzlobeně.

Hodila telefon zpátky do kabelky. „Promiňte. Musím už jít.“

„Můžete jít, až zodpovíte všechny otázky.“ O’Grady byl vztekklý. „Takže, doktorko Kellyová, k té archeologické expedici...“

Nora už neslyšela zbytek. Mysl jí vířila.

„Doktorko Kellyová?“

„Ale nemůžeme to, ehm, dokončit později?“ Snažila se usmát, nasadit svůj nejprosebnější výraz. „Právě se objevilo něco skutečně důležitého.“

O’Grady její úsměv neopětoval. „Tohle je vyšetřování *kriminálního činu*, doktorko Kellyová. *Dokončíme to*, až se dostaneme k poslední otázce – dříve ne.“

Nora se zamyslela. Potom se podívala O’Grady do očí. „Musím jít. Musím si odskočit na toaletu.“

„Ted?“

Přikývla.

„Omlouvám se, ale musíme vás doprovodit. Taková jsou pravidla.“

„Na toaletu?“

Zčervenala. „Tam samozřejmě ne, ale k toaletě. Počkáme venku.“

„Tak to byste si měli pospíšet. Já vážně už musím. Mám špatné ledviny.“

O’Grady a Fenester se na sebe podívali.

„Bakteriální infekce. Z jednoho výkopu v Guatemale.“

Policisté ochotně vstali. Prošli Rockefellerovou velkou síní, kolem desítek stolů a nekonečného odříkávání dalších pracovníků muzea, ven do hlavní knihovny. Nora čekala na vhodnou chvíli, když jí dali přednost ve dveřích. Nemělo smysl vyvolat zbytečně velký poplach.

V knihovně byl klid, badatelé a vědci už dávno odešli. Velkou síň teď měli za zády, otázky a odpovědi už sem nebyly slyšet. Před sebou měli dvoukřídle dveře do haly a za nimi toalety. Nora přistoupila ke dveřím, dva policisté se jí drželi v patách.

Najednou se vyřítila ohromnou rychlostí a zavřela za sebou, přímo před tváří policistů. Uslyšela ránu, něco se s třeskotem sesypalo k zemi, a překvapený výkřik. Potom uslyšela štekavý zvuk, jako když se spustí alarm, po něm následoval křik a dupot běžících nohou. Ohlédla se. Fenester a O’Grady už byli za dveřmi a pronásledovali ji.

Nora měla dobrou fyzickou formu, ale Fenester a O’Grady ji překvapili. Byli také rychlí. Na vzdáleném konci haly se znovu ohlédla. Vyšší seržant O’Grady se už dostal hodně daleko.

Otevřela dveře do schodišťové šachty a utíkala ze schodů, brala je po dvou. Za chvíli se dveře otevřely znovu: slyšela hlasy, dupot nohou.

Utíkala ještě rychleji. Dostala se do přízemí, opřela se do dveří nouzového východu a vrhla se do skladu paleontologického oddělení. Před sebou měla dlouhou šedou chodbu, rovnou jako šíp a osvětlenou holými žárovkami v drátěných krytech. Po obou stranách byly dveře: *Proboscidea, Eohippii, Bovidae, Pongidae*.

Za sebou ve schodišťové šachtě slyšela blížící se dupot. Že by ji doháněli? Proč se nemohla dostat k těm dvěma vepřům u stolu nalevo?

Sprintovala chodbou, prudce zabočila za roh a utíkala dál, rychle přemýšlela. Nedaleko bylo skladiště kostí dinosaurů. Pokud chce ty dva seřást, pak má tady největší šanci. Za běhu zalovila v kabelce: díkybohu si ráno nezapomněla vzít s sebou klíče od laboratoře a skladiště.

Už ji měla skoro před sebou, v ruce svazek klíčů. Otočila se, zasunula klíč do zámku a dveře otevřela ve chvíli, kdy se policisté objevili na dohled.

Sakra. Viděli mě. Zavřela, zamkla za sebou, otočila se k dlouhým řadám vysokých kovových polic a připravila se k běhu.

Potom dostala nápad.

Znovu dveře odemkla a vydala se nejbližší uličkou, zabočila vlevo na první křižovatce, potom doprava, mířila od dveří dál. Nakonec si sedla, stočila se ve stínu do klubíčka a snažila se zadržet dech. Za sebou slyšela dupot nohou. Dveře najednou zarachotily.

„Otevřete!“ slyšela tlumený řev O’Gradyho.

Nora se rychle ohlédla, hledala lepší úkryt. Místnost byla osvětlená jen kalnou bezpečnostní lampou vysoko na stropě. Aby se daly rozsvítit další lampy, bylo zapotřebí mít klíč, což je standardní postup ve skladištích muzea, kde by světlo mohlo poškodit uložené exponáty. Dlouhé uličky byly zahalené v temnotě. Slyšela bouchání, dveře se otrásaly v rámu. Doufala, že nebudou tak hloupí, aby zničili odemčené dveře – všechno by se zhatilo.

Dveře se povážlivě zachvěly pod dalším tvrdým úderem. Potom na to přišli: pocítila skoro úlevu, když zaslechla trhaný pohyb kliky, vrzání dveří. Velmi obezřele, potichu se vracela do rozlehlého lesa kostí.

Muzejní sbírka kostí dinosaurů byla největší na světě. Dinosauri byli uloženi zvlášť, kostry nebyly sestavené. Rozložili je na masivní ocelové police, které byly zasazeny na ocelové nosníky ve tvaru I a železných ostrých rozích, snýtovaných tak, aby vytvořily síť hodně pevných polic s nosností tisíců tun: velkánské kosti z nohou, velké jako kmeny vzrostlých stromů, lebky o velikosti osobního vozu, masivní desky kovových matic s kostmi ještě uloženými v bednách, které budou muset preparátoři zpracovat. Ve skladu to zapáchalo jako ve staré kamenné katedrále. „Víme, že jste tady!“ ozval se Fenester udýchaně.

Nora postoupila ještě hlouběji do stínu. Před ní proběhla krysa, cupitala do bezpečí obrovské oční jamky allosaura. Kostí se vršily po obou stranách na hromadách jako sáhové dříví, police se tyčily vzhůru do šera. Jako ve většině skladových prostor v muzeu, i tady byla nelogická spleť polic a nevhodně pospojované řady, které se za posledních sto padesát let postupně rozrůstaly. Dobré místo, kde se člověk může ztratit.

„Utíkat před policií se nikdy nevyplácí, doktorko Kellyová! Vzdejte se hned a vyřídíme to v klidu!“ Skrčila se za obrovskou želvu, velkou jako studiový byt, a snažila se naklonit tak, aby se celá ukryla za její hlavu. Nevzpomínala si, že by při svých předchozích návštěvách viděla zadní východ. Ve většině skladů byly z bezpečnostních důvodů jen jedny dveře. Ven vedla jediná cesta, a tu jí blokovali. Musela je přimět k pohybu. „Doktorko Kellyová, určitě to nějak vyřídíme! Prosím vás!“ Nora se pro sebe usmála. To je ale párek hlupáků! Smithback si s nimi asi užil legraci.

Její úsměv se však rozplynul, jakmile si na něho vzpomněla. Ted’ už si byla jistá, že ví přesně, co udělal. Šel do Lengova domu. Možná slyšel Pendergastovu teorii – že Leng je živý a stále bydlí ve svém starém domě. Možná to vymámil z O’Shaughnessyho. Ten by vypáčil všechno i z mrtvého.

Navíc je moc dobrý výzkumník. Věděl o záznamech v muzeu. Zatímco ona s Pendergastem pročítali listiny a smlouvy, Smithback šel rovnou do muzea a tam si našel, co sháněl. Jak ho zná, upaloval rovnou do Lengova domu. Proto si půjčil auto, jel na Riverside Drive. Jen si to překontrolovat. Ale nikdy nic nedokázal jenom překontrolovat. *Blázen, ztracený blázen...*

Opatrně zkusila navolit číslo jeho mobilního telefonu, tlumila jeho zvuk kůží kabelky. Jenomže telefon nefungoval: obklopovalo ji několik set tun ocelových polic a kostí dinosaurů, nemluvě o muzeu nahoře. Alespoň tak měla jistotu, že i policistům jsou jejich rádia k ničemu. Pokud její plán vyjde, pak jí tohle bude hrát do karet.

„Doktorko Kellyová!“ Hlasy teď slyšela z levé strany, dál ode dveří.

Plížila se mezi policemi dopředu, snažila se je zahlédnout, ale viděla jenom světlo baterky, které přejíždělo po tmavých hromadách kostí.

Už neměla čas: musela se dostat ven.

Bedlivě naslouchala krokům policistů. Dobře: zdálo se, že jdou spolu. Ve své dychtivosti posbírat zásluhy byli dost hloupí na to, aby se rozdělili a jeden zůstal hlídat u dveří.

„Tak dobře!“ zavolala. „Vzdávám se! Omlouvám se, nejspíš jsem jen ztratila hlavu.“

Zaslechla chvatný šepot.

„Už jdeme!“ vykřikl O’Grady. „Zůstaňte na místě! Nikam nechodte!“

Slyšela, jak míří k ní, teď už rychleji, paprsek světla baterky se pohupoval, jak běželi. Sledovala kužel světla a posouvala se směrem od nich, přikrčená mířila zpátky ke vstupním dveřím do skladu, pohybovala se co nejrychleji a nejtíšeji, jak dokázala.

„Kde jste?“ slyšela výkřik, tentokrát už ten hlas byl slabší, o několik uliček dál. „Doktorko Kellyová?“

„Byla tamhle, O’Grady.“

„Sakra, Fenestře, víš přece, že byla mnohem dál –“

V okamžiku vyběhla ze dveří, s bouchnutím je zavřela a otočila klíčem v zámku. Za dalších pět minut už byla na příjezdové cestě k muzeu.

Prudce oddechovala, znovu vyndala mobilní telefon z kabelky a navolila číslo.

7

SILVER WRAITH BEZHLUČNĚ DOJEL K OBRUBNÍKU NA SEDMDESÁTÉ DRUHÉ ULICI. Pendergast vyklouzl ven a chvilku zůstal stát ve stínu Dakoty, hluboce zamyšlený, zatímco vůz měl spuštěný volnoběh.

Rozhovor s pratetou v něm zanechal neznámý pocit děsu. A přece to byl děs, který v něm sílil a narůstal od chvíle, kdy poprvé slyšel o objevu kostnice pod domem na Catherine Street.

Celá léta trávil noci v tichém bdění, snímal služby FBI a Interpolu, hledal specifický *modus operandi*. Doufal, že to nikdy nevypluje na povrch – ale vždycky, někde hodně hluboko, se obával, že k tomu dojde.

„Dobrá večer, pane Pendergaste,“ řekl strážce. Když ho uviděl přicházet, vyšel ze strážní budky. V ruce v bílé rukavici držel dopis. Při pohledu na obálku vzal Pendergastův děs zasně.

„Děkuji vám, Johnstone,“ odpověděl, aniž by si obálku vzal. „Přijel seržant O’Shaughnessy? Víte, říkal jsem vám, že by měl přijet.“

„Ne, pane. Není tady. Dnes večer tu ještě nebyl.“

Na dlouhou dobu se odmlčel. „Aha. Vy jste přijal tuhle obálku?“

„Ano, pane.“

„Mohu se zeptat od koho?“

„Od jednoho sympatického staromódního gentlemana, pane.“

„V buřince?“

„Přesně tak, pane.“

Pendergast se podíval na ozdobné písmo s kudrlinkami na obálce: *Pro váženého pana A. X. L. Pendergasta, doktora filozofických věd, Dakota. Důvěrné, do vlastních rukou*. Obálka byla ručně vyrobená ze starého vrstveného papíru. Právě takový papír se vyráběl v soukromém papírnictví rodiny Pendergastových. Obálka už sice byla zažloutlá, ale písmo na ní nové.

Obrátil se na strážce: „Johnstone, mohl byste mi půjčit rukavice?“

Vrátný měl náležitě vychování, takže na sobě nedal znát žádné překvapení. Pendergast si natáhl rukavice, přešel ke světlu strážní budky a hřbetem ruky rozlomil pečeť. Velmi opatrně otevřel obálku a nahlédl dovnitř. Našel v ní jediný list papíru, jedenkrát přeložený, a v jeho záhybu malé, šedavé vlákno. Nezkušené oko by v něm vidělo jen kousek rybářského vlasce. Pendergast v něm však poznal svazek lidských nervů, znal i jeho původ – *cauda equina* z bederní části páteře.

Na složeném listu papíru nebylo nic napsáno. Natočil ho proti světlu, ale nic dalšího tam už nebylo, dokonce ani vodoznak.

V tu chvíli mu zazvonil mobil.

Opatrně obálku odložil, vyndal telefon z kapsy a přiložil ho k uchu.

„Ano?“ mluvil tichým, neutrálním hlasem.

„Tady Nora. Poslouchejte, Smithback zjistil, kde bydlí Leng.“

„A?“

„Myslím, že tam jel a šel do domu.“

Pátrání

1

NORA SE DÍVALA, JAK SE K NÍ SILVER WRAITH BLÍŽÍ ZNEPOKOJUJÍCÍ rychlostí, proplétá se mezi ostatními vozy na Central Park West. Na palubní desce vozu blikalo červené světlo. Auto s jekotem zastavilo těsně u ní a zadní dvířka se otevřela dokořán.

„Nastupte!“ vyzval ji Pendergast.

Naskočila dovnitř, velké zrychlení ji zamáčklo do bílé kůže sedadla.

Pendergast sklopil opěrku na ruku mezi sedadly. Díval se před sebe, tvářil se velmi pochmurně, takhle ho Nora nikdy předtím neviděla. Zdálo se, že nic nevidí a ničeho si nevšímá, když automobil ujížděl na sever, lehce se pohupoval, poskakoval přes výmoly a praskliny v asfaltu. Po Nořině pravé ruce ubíhal Central park, stromy se proměnily v jedinou šmouhu.

„Volala jsem Smithbackovi na mobil. Nebere to.“

Pendergast neodpověděl.

„Vy skutečně věříte, že Leng stále žije?“

„Já to vím.“

Nora chvíli mlčela. Potom se musela zeptat. „Myslíte – Myslíte, že dostal Smithbacka?“

Pendergast neodpověděl hned. „Podle poukázky, kterou vyplnil v půjčovně aut, měl vůz vrátit dnes do pěti hodin odpoledne.“

Do pěti hodin odpoledne... Nora cítila, jak ji prostupuje nervozita a panika. Teď už měl zpoždění přes šest hodin.

„Pokud zaparkoval blízko Lengova domu, možná se nám podaří ho tam najít.“ Pendergast se naklonil dopředu, stočil skleněný panel, který odděloval zadní prostor vozu. „Proctore, až dojedete ke sté třicáté první ulici, budeme hledat stříbrný Ford Taurus s newyorskou poznávací značkou ELI sedm sedm tři čtyři s logem půjčovny.“

Zavřel panel, znovu se opřel zády o sedadlo. Mlčeli, když vůz zabočil vlevo na Cathedral Parkway a mířil k řece.
„Měli jsme znát Lengovu adresu do osmačtyřiceti hodin,“ řekl téměř pro sebe. „Jsme velmi blízko. Trochu víc pozornosti, trochu metodiky, to by bývalo stačilo. Teď čtyřadvacet hodin nemáme.“
„Kolik máme času?“
„Obávám se, že vůbec žádný,“ zamumlal.

2

CUSTER SLEDOVAL, JAK BRISBANE ODMYKÁ DVEŘE SVÉ KANCELÁŘE, otvírá je a potom nedůtklivě ustupuje stranou, aby mohli vejít. Custer prošel dveřmi, nával vracející se sebedůvěry dodal jeho chůzi razanci. Nebyl důvod spěchat; už ne. Otočil se a rozhlédl: místnost byla velmi čistá a moderní, spousta chrómu a skla. Dvě velká okna vedla do Central parku, za ním byla vidět třpytivá stěna světla Páté avenue. Oči mu padly na stůl, který dominoval středem místnosti. Starožitný kalamář, stříbrné hodiny, drahé tretky. A skleněná skříňka plná drahokamů. Šikovné, moc šikovné.

„Hezká kancelář,“ poznamenal.

Brisbane na jeho kompliment jen pokrčil rameny, pověsil si smoking přes opěradlo křesla a potom se posadil za stůl. „Nemám moc času,“ řekl agresivně. „Je jedenáct hodin. Předpokládám, že mi povíte, co povědět musíte, a potom vaši muži vyklidí prostory muzea, dokud si neurčíme pro obě strany přijatelný postup.“

„Samozřejmě, samozřejmě.“ Custer chodil po kanceláři, tu zvedl těžítka, tam obdivoval obraz. Viděl, jak je Brisbane stále podrážděnější. Dobře. Jen ať se trochu podusí ve vlastní šťávě. Nakonec něco řekne.

„Pustíme se do toho, kapitáne?“ Brisbane ostře pokynul Custerovi, aby se posadil.

Custer stejně zostra dál chodil dokola po kanceláři. Kromě několika tretek, skříňky s drahokamy na stole a obrazů na stěnách vypadala místnost pustě, jen na jedné straně byly police a přístěnek.

„Pane Brisbane, jak jsem pochopil, jste právní poradce?“

„Ano, to jsem.“

„Důležitá pozice.“

„To tedy ano.“

Přešel k policím, prohlédl si perleťové plnicí pero vystavené na jedné z nich. „Chápu vaše pocity z invaze do muzea, pane Brisbane.“

„To je uklidňující.“

„Do jisté míry je považujete za své. Cítíte se jako obránce muzea.“

„To ano.“

Custer přikývl, přešel pohledem polici ke starožitné čínské tabatěrce vykládané různými kameny. Vzal ji do ruky. „Přirozeně se vám nelíbí, že vám sem vtrhla skupina policistů.“

„Upřímně řečeno, nelíbí. Už jsem vám to několikrát řekl. Tohle je velmi cenná tabatěrka na šňupací tabák, kapitáne.“

Custer ji vrátil na místo a vzal něco jiného. „Dokážu si představit, že celá tahle situace je vám dost proti srsti. Nejprve nalezení koster, které tu zanechal masový vrah z devatenáctého století. Potom se v muzejních sbírkách našel ten dopis. Velmi nepříjemné.“

„Nepříznivá publicita by mohla muzeu hodně uškodit.“

„Potom zase ta kurátorka –?“

„Nora Kellyová.“

Slyšel, že se do Brisbaneova hlasu vloudil nový tón: nelibost, nesouhlas, možná i pocit zranění.

„To ona našla kostry – i ten ukrytý dopis. Je to tak? Vy jste nebyl rád, že na tom případu pracuje. Měl jste obavy z nepříznivé publicity, jak předpokládám.“

„Podle mého názoru by se měla věnovat svému výzkumu. Za to je placená.“

„Nechtěl jste, aby pomáhala policii?“

„Přirozeně jsem chtěl, aby udělala, co může, a policii pomohla. Jen jsem si nepřál, aby zanedbávala své povinnosti v muzeu.“

Custer moudře přikývl. „Samozřejmě. Potom ji honil v archivu – a skoro zabil – Chirurg.“ Přešel k nejbližší polici s knihami. Bylo tam jen pět tlustých právnických svazků. Už i jejich hřbety vypadaly tísnivě mdle, poklepal je prsty. „Vy jste právník?“

„Právní poradce obvykle znamená právník.“

Custera se tato poznámka nedotkla ani v nejmenším. „Aha. Jste tu už dlouho?“

„Něco přes dva roky.“

„Jste tu spokojený?“

„Je to velmi zajímavá práce. Podívejte se, já myslel, že budeme mluvit o odchodu vašich mužů odtud.“

„Za chvíli.“ Custer se otočil. „Chodíváte často do archivu?“

„Ne příliš často. Poslední dobou samozřejmě častěji, to souvisí s těmi událostmi.“

„Aha. Archiv je moc zajímavé místo.“ Otočil se, aby viděl, jak Brisbane reaguje na tento jeho postřeh. *Oči. Dívej se na oči.*

„Najdou se i tací, kterým to tak připadá.“

„Ale vám ne.“

„Krabice s papíry a exponáty pokryté plísní mě nezajímají.“

„Ale i tak jste tam byl“ – Custer zalistoval ve svém zápisníku – “podíváme se, osmkrát v posledních deseti dnech.“

„Pochybují, že tak často. V každém případě to bylo z pracovních důvodů.“

„V každém případě.“ Podíval se prohnáně na Brisbanea. „Archiv. Tam bylo nalezeno Puckovo tělo. Tam Noru Kellyovou někdo honil.“

„O tom už jste se zmínil.“

„A potom je tu Smithback, ten nepříjemný reportér, že?“

„Nepříjemný je velmi slabý výraz.“

„Vy jste nechtěl, aby se tu potloukal, že? Ale nakonec kdo by to chtěl?“

„Přesně tak. Samozřejmě jste už slyšel, že se vydával za člena bezpečnostního oddělení. A že ukradl materiály, které patří muzeu.“

„Slyšel jsem o tom, ano. Faktem zůstává, že toho muže hledáme, ale nejspíš zmizel. Nemáte tušení, kde je? Čirou náhodou?“
Lehký důraz položil na svá poslední slova.

„Samozřejmě ne.“

„Samozřejmě ne.“ Custer obrátil svou pozornost na drahokamy. Tlustým prstem pohládl skleněnou schránku. „Dál je tady ten agent FBI, Pendergast. Ten, kterého někdo napadl. To je také velmi znepokojující.“

Brisbane mlčel.

„Toho jste tady také moc rád neviděl – co, pane Brisbane?“

„Po celém muzeu se pohybovala spousta policistů. Proč by se do toho ještě měla míchat FBI? A když už mluvíme o pohybu policistů po muzeu –“

„Mně to připadá velmi podivné, pane Brisbane...“ Nedopověděl větu do konce.

„Co vám připadá podivné, kapitáne?“

Na chodbě vznikl velký rozruch, potom se najednou otevřely dveře. Vešel seržant od policie, byl zaprášený, oči měl dokořán a celý se potil.

„Kapitáne!“ vydechl. „Před chvílí jsme vyslyšeli tu ženu, kurátorku, a ona zamkla –“

Custer se na toho muže – O'Grady se jmenoval – podíval káravě. „Teď ne, seržante. Copak nevidíte, že tady právě mám pohovor?“

„Ale –“

„Slyšel jste kapitána,“ vložil se do toho Noyes a postrkoval protestujícího seržanta ke dveřím.

Custer počkal, až se dveře zavřou, a potom se znovu vrátil k Brisbaneovi. „Připadá mi hodně divné, jak moc se o tenhle případ zajímáte,“ řekl.

„Je to moje práce.“

„Já vím. Jste velmi oddaný muž. Také jsem si všiml vaší oddanosti v oblasti lidských zdrojů. Najímání, propouštění...“

„To je pravda.“

„Například Reinhart Puck.“

„Co je s ním?“

Custer se znovu podíval do zápisníku. „Z jakého důvodu přesně jste se pokusil Pucka vyhodit z práce? Pouhé dva dny před jeho zavražděním?“

Brisbane chtěl něco říct, potom zaváhal. Napadlo ho něco jiného.

„Podivné načasování, nepřipadá vám, pane Brisbane?“

Muž se slabě usmál. „Kapitáne, podle mého názoru bylo to pracovní místo nedůležité. Muzeum má finanční problémy. A pan Puck byl... no, nebyl ochotný spolupracovat. Samozřejmě to s vraždou nemělo nic společného.“

„Ale nedovolili vám ho vyhodit, že ne?“

„Pracoval v muzeu přes dvacet pět let. Měli dojem, že by to mohlo emocionálně zapůsobit na morálku.“

„To vás ale muselo hodně rozzlobit, když vás takhle sestřelili.“ Brisbaneovi zmrzl úsměv na rtech. „Kapitáne, doufám, že nechcete naznačit, že já snad mám něco společného s tou vraždou.“

Custer zvedl obočí v předstíraném úžasu. „Udělal jsem snad něco takového?“

„Vzhledem k tomu, že vaši otázku pokládám za řečnickou, nebudu se obtěžovat s odpovědí.“

Custer se usmál. Nevěděl, co je to řečnická otázka, ale pochopil, že jeho dotazy padly na úrodnou půdu. Ještě jednou pohlídl skleněnou schránku s drahokamy, potom se rozhlédl. Už si prohlédl celou kancelář; zbýval jen přístěnek. Přešel o kousek dál, položil ruku na kliku a zastavil se.

„Ale rozzlobilo vás to? Myslím, když jste se ocitl takhle sám proti všem.“

„Takováhle situace nepotěší nikoho,“ odpověděl Brisbane ledově. „Ten člověk byl anachronismus, měl jasně neefektivní pracovní návyky. Vezměte si jen to, že odmítal pracovat s počítačem a vymínil si, aby dál mohl pro vyřizování veškeré korespondence používat psací stroj.“

„Ano. Psací stroj. Ten, na kterém vrah napsal ty dva vzkazy. Chápu to dobře tak, že jste o tom psacím stroji věděl?“

„To věděli všichni. Ten člověk byl notoricky známý tím, že odmítal připustit, aby na jeho psací stůl umístili počítačový terminál, odmítal používat e-mail.“

„Aha.“ Custer přikývl, otevřel přístěnek.

Jako na zavanou z něj vypadla černá buřinka, kutálela se po zemi v kruzích, až se mu nakonec zastavila u nohou.

Udiveně se na ni podíval. Nemohlo to přijít v příhodnější chvíli, bylo to jako z detektivky Agathy Christie. Takovéhle věci se při skutečné práci policistů nestávají. Nemohl tomu ani uvěřit.

Podíval se na Brisbanea, obočí mu tázavě vyletělo vzhůru.

Ten se nejdříve tvářil zmateně, potom znervózněl a nakonec se rozzlobil.

„Tohle bylo na večírek v kostýmech v muzeu,“ řekl právník. „Můžete si to prověřit. Všichni mě v něm viděli. Mám ho už kolik let.“

Custer strčil hlavu do přístěnku, chvíli se tam štrachal a potom vytáhl černý deštník, pevně svinutý. Postavil ho na špičku a pustil. Deštník spadl vedle buřinky. Znovu se podíval na Brisbanea. Sekundy utíkaly.

„To je absurdní!“ vybuchl.

„Nic jsem neřekl,“ upozornil ho Custer. Podíval se na Noyese. „Vy jste něco říkal?“

„Ne, pane, neřikal jsem nic.“

„Tak co přesně, pane Brisbane, je absurdní?“

„Vy si myslíte –“ Sotva ze sebe ždímal slova. „Že já..., že víte... Tohle je naprosto *absurdní*!“

Custer si dal ruce za záda. Pomalu, krok za krokem, došel ke stolu. Potom se nad něj nahnul.

„Copak si myslím, pane Brisbane?“ zeptal se tiše.

3

ROLLS SE ŘÍTIL PO RIVERSIDE, ŘIDIČ ZKUŠENĚ KLIČKOVAL MEZI OSTATNÍMI AUTY, proplétal se s velkým vozem neuvěřitelně úzkými skulinami, občas přinutil ostatní auta, aby vjela na chodník. Bylo jedenáct pryč v noci a dopravní ruch začal pomalu utichat, ale u obrubníků na Riverside a v okolních bočních ulicích byla spousta zaparkovaných aut.

Rolls zabočil do 131. ulice a prudce přibrzdl. A téměř okamžitě – asi za pět aut směrem od Riverside – ho Nora uviděla: stříbrný Ford Taurus, newyorská poznávací značka ELI-7734.

Pendergast vystoupil, přešel k zaparkovanému fordu, naklonil se k přístrojové desce, aby si ověřil typ vozu. Potom přešel na stranu spolujezdce a skoro neviditelným šťouchnutím rozbil sklo. Alarm se rozpískal na protest, když prohledával zásuvku u spolujezdce a zbývající interiér. V okamžiku byl zpátky.

„Auto je prázdné,“ řekl Noře. „Určitě si s sebou vzal adresu. Musíme jen doufat, že Lengův dům je někde nablízku.“

Pendergast přikázal Proctorovi, aby zaparkoval u Grant's Tomb a počkal, až mu zavolají. Potom vedl Noru po 131. ulici, kráčel dlouhými, rozmáchlými kroky. Zanedlouho došli na Drive. Riverside park protínala silnice, stromy připomínaly chmurné strážce na kraji rozlehlého, neznámého úseku temnoty. Za parkem protékala řeka Hudson, leskla se v neurčitějším měsíčním svitu.

Nora se rozhlédla vpravo a vlevo na nespočetné bloky zchátralých činžáků, starých opuštěných vil a zaneřáděných veřejných hotelů, které se rozbíhaly oběma směry. „Jak to najdeme?“ zeptala se.

„Bude mít určité charakteristické rysy,“ odpověděl Pendergast. „Bude to soukromý dům, nejméně sto let starý, který nepřestavěli na činžák. S největší pravděpodobností bude na první pohled opuštěný, ale jistě jej dokonale zabezpečili. Vydáme se nejprve jižním směrem.“

Ale než pokračovali dál, zastavil se a položil jí ruku na rameno. „Za normálních okolností bych nedovolil, aby se civilista zapojil do policejní akce.“

„Ale mého přítele chytil –“

Pendergast zvedl ruku. „Na debatování nemáme čas. Už jsem pečlivě uvážil, co nás čeká. Budu co nejneomalenější. Pokud najdeme Lengův dům, moje šance na úspěch bez cizí pomoci je velmi malá.“

„Dobře. Stejně bych nedovolila, abyste mě s sebou nevzal.“

„Vím to. A také vím, že s ohledem na Lengovu obratnost mají dva lidé větší šanci na úspěch než velika – a halasná – skupina policistů. Kdyby se nám podařilo takovou skupinu zavolat. Ale musím vám říct, doktorko Kellyová, že vás uvádím do situace, kde se naskytá nepřehledné množství neznámých variant. Stručně řečeno, za dané situace je dost možné, že jeden z nás nebo oba můžeme přijít o život.“

„Chci to riziko podstoupit.“

„Ještě dodatek. Podle mého názoru je Smithback už mrtvý, nebo bude mrtvý než ten dům najdeme, dostaneme se dovnitř a zajistíme Lenga. Tahle záchranná operace je tudíž již nyní pravděpodobně neúspěšná.“

Nora přikývla, nedokázala odpovědět.

Bez dalšího slova se agent otočil a vydal se na jih.

Minuli několik starých domů, které byly zjevně přeměněny na činžáky, potom veřejný hotel. Alkoholici, kteří tam bydleli, se na ně apaticky dívali ze schodů. Potom následovala dlouhá řada odporně špinavých činžáků.

Na Tiemann Place se Pendergast zastavil před opuštěnou budovou. Byl to malý rodinný domek se zatlučenými okny, bez zvonku. Chvilku se na něj díval, potom rychle přešel k jedné straně, nahlédl přes pobožené zábradlí a vrátil se.

„Co myslíte?“ zeptala se Nora.

„Myslím, že půjdeme dovnitř.“

Dva těžké kusy překližky zamčené na řetěz zakrývaly otvor, kde dříve byly dveře. Pendergast popadl zámek na řetězech. Bílou rukou zajel do saka a vytáhl maličkou věc, z jejíhož jednoho konce vyčnívala jakoby kovová párátko. Leskla se ve světle pouliční lampy.

„Co to je?“ zeptala se Nora.

„Elektronický šperhák,“ odpověděl Pendergast a zasunul ho do zámku. Západka se v jeho bílých rukou otevřela. Odtáhl řetěz od překližky a se skloněnou hlavou vešel dovnitř. Nora jej následovala.

Z temnoty se linul odporný zápach. Pendergast vytáhl baterku a rozsvítil ji. Kužel světla dopadl na hromadu hniјících odpadků, mrtvých krys, holých latí, jehel a popraskaných nádobek, stojaté kaluže zkažené vody. Beze slova se otočil a vyšel ven, Nora za ním.

Pokračovali až ke 120. ulici. Tam už to vypadalo lépe, většina budov byla obydlená. „Nemá smysl chodit dál,“ prohlásil rozhodně Pendergast. „Půjdeme raději na sever.“

Rychle se vrátili na 131. ulici – do místa, odkud své pátrání zahájili – a pokračovali severním směrem. Šli mnohem pomaleji. Prostředí kolem se zhoršilo, bylo tam málo světla a většina budov podle všeho zůstala neobydlená. Pendergast si mnohých z nich nevšímal, ale do jedné se vrhl, potom do další a do třetí, Nora zatím pozorovala ulici.

Na 136. ulici se zastavili před dalším pobořeným domem. Pendergast si prohlížel jeho průčelí, potom se němýma a vzdálenýma očima podíval na sever. Byl bledý; tahle činnost zjevně vyčerpávala jeho oslabené tělo.

Bylo to, jako by celá Drive, kdysi lemovaná elegantními rodinnými domky, teď byla jen jedna velika zbořenina. Noře připadalo, že Leng by mohl být v kterémkoli z těch domů.

Pendergast se podíval na zem. „Zdá se,“ řekl tichým hlasem, „že pan Smithback s těžkostmi hledal místo na parkování.“

Nora přikývla, cítila, jak v ní narůstá zoufalství. Chirurg teď má Smithbacka minimálně šest, možná i pár hodin déle. Nechtěla celou situaci domyslet až k logickému vyústění.

4

CUSTER NECHAL BRISBANE DUSIT VE VLASTNÍ ŠTĚVĚ MINUTU, POTOM DRUHOU. Teprve pak se na právníka – téměř spiklenecky – usmál. „Mohl bych...?“ začal a pokynul k bizarnímu křeslu, kombinaci chrómu a skla, před Brisbaneovým stolem.

„Samozřejmě.“

Custer se do křesla sesul, snažil se zaujmout co nejpohodlnější pozici, jakou mu dovolilo. Potom se znovu usmál. „Takže, chtěl jste něco říct?“ Se zašupěním zvedl jednu nohu a pokusil se přehodit ji přes druhou, ale křeslo svíralo tak podivný úhel mezi sedadlem a opěradlem, že noha s dupnutím skončila zase na zemi. Nenechal se vyvést z míry, zvedl hlavu, tázavě zdvihl jedno obočí přes stůl.

Brisbane se sklídnul. „Nic. Jen jsem myslel, že ten klobouk...“

„Co?“

„Nic.“

„V takovém případě mi povězte o tom večírku v kostýmech, který se konal v muzeu.“

„Muzeum často pořádá večírky pro spolupracovníky, kteří shánějí sponzory. Slavnostní otevírání nových sálů, večírky pro velké sponzory a podobně. Občas to bývá ples v historických kostýmech. Nosím vždycky stejný oblek – jako anglický bankéř na cestě do City. Buřinka, kalhoty s úzkým proužkem, žaket.“

„Aha.“ Custer se podíval na deštník. „A ten deštník?“

„Černý deštník má každý.“

Právník jako by zahalil své emoce rouškou. Nepochybně je to dáno jeho praxí.

„Jak dlouho ten klobouk máte?“

„To už jsem vám říkal.“

„Kde jste ho koupil?“

„Okamžik... v jednom vetešnictví ve Village. Nebo možná v TriBeCa. Myslím, že je to ulice Lispinard.“

„Kolik stál?“

„To si nepamatuji. Třicet nebo čtyřicet dolarů.“ Na okamžik bylo znát, že Brisbaneův klid vzal za své. „Poslyšte, proč vás tolik zajímá ten klobouk? Buřinku má přece spousta lidí.“

Sleduj oči. A v těch očích uviděl paniku. Vypadaly provinile.

„Skutečně?“ zeptal se Custer vyrovnaným hlasem. „Spousta lidí? Jediná osoba v New York City, o které vím, že má buřinku, je vrah.“

Poprvé zaznělo slovo „vrah“ a on na něj položil lehký, ale zaznamenatelný důraz. Skutečně si počínal úžasně jako mistr rybář, když vytahuje z vody obrovského pstruha. Přál si, kdyby to tak všechno bylo možné natočit na video. Třeba by to chtěl vidět šéf. Možná by to využil i jako výukový film pro ty, kteří se touží stát detektivem. „Vraťme se k deštníku.“

„Koupil jsem ho... nemohu si vzpomenout. Deštníky si pořád kupuji a ztrácím.“ Brisbane ležérně pokrčil rameny, ale měl je ztuhlá. „A zbývající součásti vašeho kostýmu?“

„Ve skříni. Jen do toho, podívejte se.“

Custer nepochyboval o tom, že jednu ze zbývajících součástí kostýmu lze popsat jako černý staromódní kabát. Nevšímal si jeho pokusu o rozptýlení. „Kde jste je koupil?“

„Myslím, že kalhoty a kabát jsem si opatřil v obchodě s použitými společenskými oděvy nedaleko Bloomingdale's. Ted' si nemohu vzpomenout na jméno.“

„Nepochybně.“ Custer se pátravě zahleděl na Brisbanea. „Dost zvláštní volba kostýmu na večírek, nemyslíte? Myslím anglický bankéř.“

„Nerad vypadám komicky. Tenhle kostým jsem si vzal na večírek v muzeu už nejméně desetkrát. To si můžete ověřit u kohokoli. Využívám ho účelně.“

„No, nemám obavy, že byste ho využíval bezúčelně. Skutečně velmi účelné využití.“ Custer se podíval na Noyese, který byl rozrušený, v obličeji měl jakoby dychtivý, téměř servilní výraz. Alespoň on si uvědomoval, co se děje.

„Kde jste byl, pane Brisbane, dvanáctého října mezi jedenáctou večer a čtvrtou hodinou ranní následujícího dne?“ To byl časový rámec, kterým koroner stanovil dobu Puckovy smrti.

Vypadalo to, že Brisbane přemýšlí. „Okamžik... Nemohu si přesně vzpomenout.“ Znovu se zasmál.

Cluster se také zasmál.

„Nepamatuji si, co jsem dělal včera večer. Ne přesně. Po dvanácté nebo jedné bych samozřejmě měl být v posteli. Ale před desátou... Ano, teď si vzpomínám. Ten večer jsem byl doma. Pustil jsem se do čtení.“

„Žijete sám, pane Brisbane?“

„Ano.“

„Takže nemáte nikoho, kdo by vám dosvědčil, že jste byl doma? Třeba bytná? Vaše přítelkyně? Váš přítel?“

Brisbane se zamračil. „Ne. Ne, vůbec nikdo. Takže jestli je vám to jedno –“

„Okamžik, pane Brisbane. Kde jste říkal, že bydlíte?“

„Neříkal jsem to. Devátá ulice. Kousek od University Place.“

„Hmmm. Asi tak deset bloků od Tompkins Square parku. Kde se stala ta druhá vražda.“

„To je nepochybně velmi zajímavá shoda okolností.“

„To ano.“ Custer se podíval z oken, Central park byl pod příkrovem temnoty. „Nepochybně je náhoda i to, že první vražda se stala zrovna tamhle, v Bludišti.“

Brisbane se ještě víc zamračil. „Detektive, podle mého názoru jsme se dostali do bodu, kde končí otázky a začínají spekulace.“ Odsunul židli a chtěl vstát. „A teď, pokud by vám to nevadilo, bych s vámi velmi rád přešel k jednání o odchodu vašich mužů z muzea.“

Custer mu jednou rukou naznačil, aby mlčel, znovu se podíval na Noyese. *Připrav se. „Už jen jedna věc. Třetí vražda.“* Nonšalantně zalistroval ve svém poznámkovém bloku. „Znáte Oscara Gibbse?“

„Ano. Pracoval jako asistent pana Pucka.“

„Přesně tak. Podle výpovědi pana Gibbse jste dvanáctého října odpoledne měl s panem Puckem menší, ehm, *diskusi* v archivu. Bylo to po tom, co jste zjistil, že oddělení lidských zdrojů nepodpořilo vaše doporučení vyhodit pana Pucka z práce.“

Brisbane lehce zrůžověl. „Být vámi, nevěřil bych všemu, co kde zaslechnete.“

Custer se usmál. „Nic takového nedělám, pane Brisbane. Věřte mi, rozhodně ne.“ Potom udělal pauzu, kterou si náležitě vychutnal. „Takže, pan Oscar Gibbs říkal, že jste s panem Puckem na sebe pořádně ječeli. Nebo spíš že vy jste ječel na Pucka. Nechtěl byste mi svými slovy popsat, o co vlastně šlo?“

„Ostře jsem pana Pucka pokáral.“

„Za co?“

„Nebral na vědomí mé instrukce.“

„Jaké?“

„Aby se držel své práce.“

„Držel své práce. Co dělal, když se nedržel své práce?“

„Dělal něco mimo, pomáhal Noře Kellyové s jejími externími projekty, když já jsem jasně –“ Nadešla ta chvíle. Custer se do toho pustil.

„Podle pana Oscara Gibbse jste, přečtu vám to přesně – *ječel a hulákal na pana Pucka a vyhrožoval mu, že ho pohrbíte. Řekl – to jako vy, pane Brisbane –, že to bude raz dva.*“ Položil papír a zahleděl se na Brisbanea. „Vy jste použil slovo: *pohrbít*.“

„To je běžně používané hovorové vyjádření.“

„Za necelých čtyřiaadvacet hodin, bylo Puckovo tělo nalezeno nabodnuté na rohu dinosaura v archivu. Po tom, co byl zabít, s největší pravděpodobností v tomtéž archivu. Taková věc vyžaduje čas, pane Brisbane. Je jasné, že to udělal někdo, kdo velmi dobře zná zvyklosti v muzeu. Někdo s povolením ke vstupu do bezpečnostní zóny. Někdo, kdo se mohl pohybovat po muzeu, aniž by vzbudil pozornost. Někdo zevnitř, víte. Potom Nora Kellyová dostane podvržený vzkaz napsaný na Puckově stroji, ve kterém ji žádá, aby přišla do archivu – a i ona je napadena a pronásledována s úmyslem zabití. *Nora Kellyová*. Další nepříjemnost pro vás. Třetí nepříjemností je, že ten agent FBI ležel v nemocnici, protože ho napadl kdosi s *buřinkou na hlavě*.“

Brisbane na něj nevěřicně hleděl.

„Proč jste nechtěl, aby Puck pomáhal Noře Kellyové při jejích – jak jste tomu říkal – *externích* projektech?“

Ticho.

„Bál jste se, že by mohla na něco přijít? Že by oni mohli na něco přijít? Na co?“

Brisbane pohnul ústy. „Já... já...“

Custer teď přitlačil. „Proč to kopírování, pane Brisbane? Bylo to něco, co jste našel v archivu? Právě to vás přimělo to udělat? Dostal se Puck příliš daleko a mohl by se něco dovědět?“

V tu chvíli Brisbane konečně našel hlas. Vyskočil. „Tak moment –“

Custer se otočil. „Policisto Noyesi?“

„Ano?“ Noyes dychtivě zareagoval.

„Dejte mu pouta.“

„Ne,“ vydechl Brisbane. „Vy blázne, děláte obrovskou chybu –“

Custer se zvedl z křesla – nebyl to ladný pohyb, jak by si přál – a začal odříkávat práva zatčeného: „Máte právo nevypovídat –“

„Tohle je těžká urážka –“

„– máte právo na obhájce –“

„S tímhle naprosto nesouhlasím!“

„– máte právo –“

Překřičel ho až do hořkého konce, přehlušil Brisbaneovy protesty. Díval se, jak Noyes se škodolibou radostí scvkl pouta právníkovi na zápěstí. Tak maximálně uspokojivé zatčení si Custer nepamatoval. Vlastně to byla jediná největší práce, jakou kdy u policie odvedl. Tohle byl materiál na legendu. Po mnoho následujících let se bude vyprávět příběh o tom, jak kapitán Custer nasadil železka Chirurgovi.

5

PENDERGAST SE ZNOVU VYDAL PO RIVERSIDE, ROZEPNUTÉ TMAVÉ SAKO za ním vlálo v manhattanské noci. Nora spěchala za ním. V myšlenkách se vracela ke Smithbackovi, který je uvězněný v jedné z těch ponurých budov. Snažila se tu představu vypudit z mysli, ale pořád se jí vracela. Bylo jí skoro fyzicky špatně, jak si dělala starosti, co se s ním může dít – co se možná už stalo.

V duchu si kladla otázku, jak se na něj mohla tolik zlobit. Je pravda, že většinou byl hrozný – intrikán, impulzivní, vždycky všechno překroutil, donekonečna se potácel v malérech. A přece spousta z těch jeho záporných vlastností byla roztomilá. Vzpomínala na to, jak se převlékl za pobudu, aby jí pomohl získat staré oblečení z výkopu; jak ji přišel varovat poté, co Pendergasta někdo pobodal. Když šlo do tuhého, vždycky byl s ní. Chovala se k němu tak příkře. Ale na lítost teď už bylo pozdě. Potlačila v sobě hořký vzlyk lítosti.

Míjeli rozložitě vily a kdysi elegantní rodinné domy, které se proměnily v infikovaná pobořená doupata a cvičné střelnice pro narkomany. Pendergast se na každou budovu pátravě zahleděl a vždycky se odvrátil a zamítavě zavrtěl hlavou.

Nora na chvíli myslela na samého Lenga. Připadalo jí nemožné, že by ještě žil a skrýval se tady v těch rozpadajících se domech. Znovu se rozhlédla po Drive. Musela se soustředit, pokusit se odlišit jeho dům od těch ostatních. Ať žije kdekoli, mělo by to být pohodlné. Člověku, který žije přes sto padesát let, bude záležet především na pohodlí. Ale navenek bude dům nepochybně vypadat jako opuštěný. A bude dobře zabezpečený, aby se dovnitř nikdo nedostal – Leng o nečekané návštěvníky nestojí. Na takové účely byla tahle čtvrt' ideální: opuštěná, kdysi elegantní; navenek ošuntělá, ale uvnitř se dá žít; okna zatlučená prkny; velmi soukromé.

Potíž byla v tom, že taková kritéria splňovala spousta okolních budov.

Potom, téměř na rohu 138. ulice, se Pendergast zastavil. Pomalu se otočil, postavil se čelem k dalšímu opuštěnému domu. Byla to velká, rozpadající se vila, mohutný stín zašlé slávy, od silnice ji oddělovala přístupová cesta. Jako u mnohých ostatních i tento dům měl okna v prvním patře pobitá prkny a na nich ještě plechem. Podobal se mnoha ostatním, kolem nichž prošli. A přece na něj Pendergast upřeně hleděl s takovou pozorností, jakou u něj Nora doposud neviděla.

Beze slova zašel za roh 138. ulice. Nora šla za ním, pozorovala ho. Agent FBI se pohyboval pomalu, oči upřené většinou na zem, jen občas vzhledl na budovu. Šli dál kolem bloku, až došli na roh Broadwaye. Ve chvíli, kdy zašli za roh, Pendergast promluvil.

„To je on.“

„Jak jste to poznal?“

„Podle vytesaného štítu s erbem nade dveřmi. Tři lékárnické koule nad ratolestí bolehlavu.“ Mávl rukou. „Odpusťte mi, vysvětlení necháme na později. Pojd'te za mnou. A buďte velmi opatrná.“

Šel dál kolem bloku, až na roh Riverside Drive a 137. ulice. Nora se podívala na budovu se smíšenými pocity zvědavosti, obav a čirého strachu. Byl to velký čtyřpatrový dům, postavený z cihel a kamene. Průčelí bylo ukryté za tepaným železným plotem, břečťan se ovíjel kolem zrezavělých tyčí. Zahradu za ním byla dávno neudržovaná, zarostlá plevem, keři a plná odpadků. Příjezdová cesta vedla kruhovitě kolem domu a ústila na 138. ulici. Dolní okna někdo pečlivě zabejbnal, ale ve vyšších patrech nebyla nijak zajištěna, i když jedno okno ve druhém poschodí bylo rozbité. Upřeně hleděla na erb, o kterém se Pendergast zmínil. Po jeho okraji byl nápis v řečtině.

V závanu větru zachrastily větve stromů na dvorku; měsíc mezi uhánějícími mraky se odrážel v okenních tabulkách ve vyšších poschodích. Celé místo vypadalo, jako by bylo plné duchů.

Pendergast se přikřčil a kráčel po příjezdové cestě, Nora mu šla v patách. Agent odkopl nějaký odpadek špičkou boty, rychle se rozhlédl a potom vykročil k pevným dubovým dveřím zasazeným do hlubokého stínu pod bránou do průchodu. Noře připadalo, že jenom pohlídl zámek a potom se dveře tiše otevřely na pečlivě naolejovaných pantech.

Rychle vešli dovnitř a Pendergast opatrně zavřel. Nora zaslechla slabé cvaknutí zámku. Chvilí stáli bez hnutí v naprosté tmě a poslouchali všechny zvuky z útrob domu. Starý dům byl tichý. Po minutě se objevil paprsek Pendergastovy baterky, přejížděl po místnosti, ve které se nacházeli.

Stáli v malém vstupním prostoru. Podlaha byla z leštěného mramoru a stěny pokryté tapetami z těžkého sametu. Všechno kolem pokrýval prach. Pendergast stál bez hnutí, mířil světlem na řadu otisků nohou – některé byly obuté, jiné v ponožkách –, které narušily souvislou vrstvu prachu na podlaze. Díval se na ně hodně dlouho, prohlížel si je jako student malířství obraz starého mistra, až Nora začala být netrpělivá. Konečně se vydali dál, procházeli pomalu místností a pokračovali krátkou spojovací chodbou do velké a dlouhé chodby. Byla obložená drahým dřevem a nízký strop zdobily složité kazety, kombinace gotiky a strohého stylu.

Tahle chodba byla plná podivné směsice exponátů, kterým Nora vůbec nerozuměla: zvláštní stoly, kabinety, velké krabice, železné klece, podivné přístroje.

„Skladiště kouzelníka,“ zamumlal Pendergast v odpověď na její nevyslovenou otázku.

Prošli místností a dále klenutým vchodem do velké přijímací haly. Pendergast se znovu zastavil, aby si prohlédl několikery otisky nohou, jejichž dráhy se na parketové podlaze protínaly a křížily.

„Teď byl naboso,“ slyšela, jak si říkal pro sebe. „A tentokrát běžel.“

Rychle si do obrovského prostoru posvítíl baterkou. Nora spatřila udivující směsici objektů: vztyčené kostry, zkameněliny, kabinety s prosklenými předními stěnami plné podivuhodných a strašných předmětů, drahokamů, lebek, meteoritů, duhově zbarvených brouků. Světlo baterky rychle přes všechno přejelo. Hustý vzduch byl plný těžkého pachu pavučin, kůže a starého voskovaného plátna, který překrýval slabší – a mnohem méně příjemný – zápach.

„Co to je za místo?“ zeptala se Nora.

„Lengův kabinet kuriozit.“ V Pendergastově levé ruce se objevila pistole. Zápach byl teď silnější; ohavně nasládlý, mastný, naplněný vzduch jako vlhká mlha, lepil se jí na vlasy, údy, na oblečení.

Šel dál, opatrně, světlo jeho baterky dopadalo na různé předměty v místnosti. Některé byly odhalené, většina však zastřená. Stěny lemovaly skleněné vitríny a Pendergast k nim přistoupil, baterkou přejížděl z jedné na druhou. Jakmile na sklo dopadl paprsek,

jiskřilo a třpytilo se; předměty uvnitř vrhaly tmavé stíny, a jak světlo postupovalo, pohybovaly se i stíny, jako by uvnitř někdo zavřel živé bytosti.

Náhle se paprsek světla zastavil. Nora se dívala do Pendergastova bledého obličeje, z něhož vyprchal i ten zbytek barvy, kterou obvykle měl. Chvilku bez hnutí zíral, zdálo se, že ani nedýchá. Potom velmi pomalu přistoupil ke skříni. Jak se pohyboval, kužel světla se chvěl. Nora šla za ním, moc ji zajímalo, co mohlo na agenta takhle mohutně zapůsobit.

Skleněná vitrína se od ostatních lišila. Nebyla v ní kostra, vycpaná trofej ani žádná řezba. Místo toho stála za sklem postava mrtvého muže, rozkročené nohy a rozprážené ruce měl uvězněné v drsných železných tyčích a poutech, byl tam, jako by měl být vystaven v muzeu. Byl oblečený ve strohé černé kutně z devatenáctého století a v pruhovaných kalhotách.

„Kdo –?“ podařilo se Noře ze sebe vysoukat.

Ale Pendergast byl ochromený, neslyšel nic a měl tvrdý výraz ve tváři. Veškerou pozornost soustředil na připoutaného muže. Světlo si nemilosrdně pohrávalo s mrtvolou. Dlouho mířilo zvláště na jeden detail – na bezkrevnou ruku, scvrklé a vráscité maso a jeden kloubní článek prstu, který prosvítal trhlinou zkaženého masa.

Nora upřeně zírala na obnažený kloub, červený a slonovinový proti pergamenové kůži. Když si všimla, že na ruce chybí všechny nehty, zvedl se jí žaludek. Z konečků prstů vlastně nezbylo nic než krvavé pahýly, ukončené vyčnívajícími kostmi.

Potom – pomalu a neúprosně – začalo světlo putovat po celém těle mrtvého muže. Paprsek stoupal po knoflících kabátu, naškrobené náprsnice, nakonec se dostal k obličeji.

Byl mumifikovaný, scvrklý a seschlý. A přece byl podivuhodně skvěle zachovalý, všechny rysy vymodelované jemně, jako by byly vytesané z kamene. Rty, seschlé a svrasklé, byly stažené přes vesele otevřená ústa, v nichž byly obnaženy dvě řady krásných bílých zubů. Jen oči chyběly: prázdné oční jamky vyhlížely jako bezedné tůně, které žádná záře nerozsvětlí.

Zevnitř lebky vycházel dutý, tlumený šustivý zvuk.

Cesta domem už teď Noru zcela ochromila hrůzou. Ale teď ji čekal ještě daleko větší šok: šok z poznání. V tu chvíli jako by se jí mysl zatměla.

Automaticky se otočila k Pendergastovi, nenacházela slov. Stál tam strnule, oči doširoka otevřené. Předpokládal sice, že v tom domě může najít cokoli, tohle však rozhodně nečekal.

Vydešeně se podívala zpátky na mrtvolu. Ani ve smrti nebylo pochyby. Mrtvola měla tutéž mramorovou barvu pleti, stejně jemné rysy, stejně úzké rty a orlí nos, stejně vysoké hladké čelo a jemnou bradu, stejně jemné, světlé vlasy – jako Pendergast.

6

CUSTER SI PROHLÉDL PACHATELE – UŽ MU TAK ZAČAL ŘÍKAT – S POCITEM hlubokého uspokojení. Ten člověk stál ve své kanceláři, ruce v poutech za zády, černou kravatu na stranu, bílou košili pomačkanou, vlasy rozčuchané, tmavé kruhy potu v podpaží. Přesně takhle mocní padají. Dlouho byl neústupný, zachovával si arogantní, netrpělivou masku. Ale teď měl zarudlé oči a rozechvělé rty. Nemohl uvěřit, že se něco takového stalo právě jemu. *To udělala ta pouta*, pomyslel si Custer zasvěceně. Už předtím to mnohokrát viděl. I u mužů daleko obtížnějších než Brisbane. Così ve cvaknutí chladných pout kolem zápěstí, uvědomění, že je člověk zadržený, bezmocný – *ve vazbě* – bylo víc, než někteří lidé dokáží překlenout.

Pravá čistě policejní práce byla ukončena – teď už zbývá jen shromáždit pár průkazných detailů, to je práce pro nižší složky, jejich úkolem bude to celé dokončit. Custer sám už teď může scénu opustit.

Podíval se na Noyese a v jeho malém psím obličeji uviděl obdiv. Potom se znovu obrátil na pachatele.

„Tak, Brisbane,“ řekl, „všechno to do sebe zapadá, že?“

Brisbane na něj hleděl s nevěřícným výrazem v očích.

„Vrazi si vždycky myslí, že jsou chytřejší než všichni ostatní. Zvláště policie. Ale když se nad tím zamyslíte, Brisbane, vlastně jste nehrál chytře ani v nejmenším. Například nechat si převlek přímo ve své kanceláři. A potom záležitost se všemi těmi svědky. Snažil jste se zpochybnit důkaz, když jste mi lhal, jak často jste byl v archivu. Zabíjel jste oběti v bezprostřední blízkosti svého pracoviště a bydlíště. A mohl bych pokračovat dál, vidíte?“

Otevřely se dveře a uniformovaný policista podal Custerovi fax.

„Právě se mi do ruky dostal další drobný fakt. Ano, drobná fakta dokáží být velmi nevhodná, špatně načasovaná.“ Pročítal fax. „Aha. Teď už víme, odkud máte lékařské kurzy, Brisbane: absolvoval jste přípravku na Yale.“ Podal fax Noyesovi. „Ve třetím ročníku jste přešel na geologii. Potom na práva.“ Custer znovu zavrtěl hlavou, podíval se nekonečné hlouposti zločinců.

Brisbaneovi se nakonec podařilo najít slova: „Nejsem žádný vrah! Proč bych ty lidi zabíjel?“

Custer filozoficky pokrčil rameny. „Tutéž otázku jsem vám položil i já. Ale proč vlastně masoví vrazi zabíjejí? Proč zabíjel Jack Rozparovač? Proč Jeffrey Dahmer? Na takovou otázku by měli odpovědět psychiatři. Nebo možná Bůh.“

Po těch slovech se obrátil na Noyese. „Svolejte tiskovou konferenci na půlnoc. Místo konání – One Police Plaza. Ne, počkejte – uděláme to na vstupním schodišti do muzea. Zavolejte komisaře, dejte vědět novinářům. A co je nejdůležitější, zavolejte starostu, informujte ho přes jeho soukromou telefonní linku do Gracie Mansion. Při takovém telefonátu se rád nechá vytáhnout z postele. Řekněte jim všem, že jsme popadli Chirurga za límec.“

„Ano, pane!“ vydechl Noyes a obrátil se k odchodu.

„Panebože, publicita...“ Brisbane mluvil vysokým, přiškrceným hlasem. „Kapitáne, tohle vás bude stát odznak...“ Zakuckal se hrůzou a vztekem, nemohl pokračovat.

Ale Custer ho neposlouchal. Měl za sebou mistrovský kousek.

„Okamžik!“ zavolal na Noyese. „Zařídíte, aby starosta věděl, že bude hlavní hvězda naší show. *Necháme* ho, aby pronesl oznámení.“

Když se dveře zavřely, Custer začal myslet na starostu. Volby jsou za týden. Bude potřebovat pomoci nahoru. Dát mu možnost pronést definitivní oznámení byl chytrý tah; moc chytrý. Proslýchalo se, že se po volbách uvolní místo komisaře. A koneckonců na naději nikdy není příliš brzy.

7

NORA SE ZNOVU PODÍVALA NA PENDERGASTA. OPĚT BYLA OCHROMENÁ, v jak hlubokém šoku se ocitl. Oči měl jakoby přilepené na obličeji mrtvol: pergamenová kůže, jemné, aristokratické rysy, vlasy světle blondáté, skoro bílé.

„Ten obličej vypadá přesně jako –“ Nora se usilovně snažila pochopit, převést své myšlenky do slov.

Pendergast neodpověděl.

„Vypadá úplně stejně jako vy,“ podařilo se jí ze sebe vysoukat.

„Ano,“ zašeptal v odpověď. „Je mi hodně podobný.“

„Ale kdo to je –?“

„Enoch Leng.“

Řekl to takovým způsobem, až z toho Nora měla mravenčení.

„Leng? Ale jak je to možné? Tvrdil jste přece, že je naživu.“

S jasně viditelným úsilím Pendergast odtrhl oči od skleněné skříně a podíval se na Noru. V jeho pohledu četla spoustu věcí: hrůzu, bolest, strach. Obličej měl v kalném světle bezbarvý.

„Byl. Donedávna. Vypadá to, že Lenga někdo zabil. Umučil ho k smrti. A uložil do téhle vitríny. Vypadá to, že máme co do činění s *někým jiným*.“

„Já ale stále ne –“

Pendergast zvedl ruku. Řekl jen: „Teď o tom nemohu mluvit.“

Odvrátil se od toho člověka a pomalu, téměř bolestně se světlo jeho baterky probodávalo dále do temnoty.

Nora se nadechla starého, prachem ztěžklého vzduchu. Všechno bylo tak zvláštní, tak strašné a nečekané; byl to takový druh podivnosti, která se stává jen v nočních můrách. Snažila se zklidnit své tlukoucí srdce.

„Teď je v bezvědomí, někdo ho zlikvidoval,“ zašeptal Pendergast. Znovu upíral oči na podlahu, jeho hlas a jednání se hodně změnily.

S rozsvícenou baterkou šli dál po stopách přes přijímací halu k několikařím zavřeným dveřím. Pendergast je otevřel a před nimi se objevila hezky zařízená místnost s kobercem: knihovna plná svazků vázaných v kůži. Paprsek světla pronikal dále, prořízl zvěšená oblaka prachu. Nora si všimla, že na spoustě polic stály kromě knih exponáty, každý pečlivě označený. V místnosti byly rovněž volně rozestavěné exponáty, zahalené rozpadajícím se plátnem. Kůže ušáků a pohovek rozestavěných po knihovně už značně seschla a popraskala, místy vyhřezávala výplň.

Paprsek světla olizoval stěny. Na stole o kousek dál byl položený tác s křišťálovou karafou s tím, co kdysi bývalo portské nebo sherry: na jejím dně zůstala hnědá kůrka. Vedle podnosu stála malá prázdná sklenka. Nedokouřený doutník, svrasklý a obalený plísni, ležel vedle ní. V krbu vytesaném z šedého mramoru zasazeném do jedné stěny bylo připraveno dříví, ale oheň nehořel. Potrhanou zebří kožešinu před krbem rozkousaly myši. Na servírovacím stolku o kousek dál stály další křišťálové karafy, každá s vyschlou hnědou substancí na dně. Lebku hominida – Nora rozpoznala australopiteka – kdosi postavil na stůl a do ní umístil svíčku. Vedle ležela otevřená kniha.

Světlo baterky dopadlo na otevřené stránky. Nora poznala staré lékařské pojednání napsané latinsky. Na stránce byla vyobrazena mrtvola v různých stadiích rozřezání. Ze všech objektů v knihovně vypadala čerstvě jenom tahle kniha, jako by ji tam někdo položil nedávno. Všechno ostatní pokrývala vrstva prachu.

Pendergast se znovu soustředil na podlahu, kde Nora zřetelně viděla stopy v moly prožraném, rozpadajícím se koberci. Ukázalo se, že stopy končí u stěny pokryté knihami.

Pendergast teď přistoupil ke stěně. Přejel světlem po hřbetech knih, soustředěně si pročítal jejich tituly. Tu a tam se zastavil, vyndal knihu, podíval se na ni a vrátil ji na původní místo. Najednou – když vyndal zvlášť veliký svazek z police – Nora zaslechla hlasité kovové cvaknutí. Dvě velké řady připojených polic se otevřely. Pendergast je opatrně rozevřel. Před ním se objevily křídlové skládací mosazné dveře. Za nimi byly další, pevné, z javorového dřeva. Noře chvíli trvalo, než si uvědomila, co to je.

„Starý výtah,“ zašeptala.

Pendergast přikývl. „Ano. Starý nákladní výtah do sklepení. Něco přesně takového jako tohle bylo v –“

Najednou přestal mluvit. Když jeho hlas utichl, Nora zaslechla zvuk, který, jak se domnívala, přicházel z útrob zavřeného výtahu. Snad to byl mělký povzdech, sotva to bylo víc než zasténání.

Najednou ji napadlo něco strašného. Ve stejnou chvíli Pendergast viditelně ztuhl.

Proti své vůli zalapala po dechu. „To není –“ Nemohla se přimět k tomu, aby vyslovila Smithbackovo jméno.

„Musíme si pospíšet.“

Pendergast ve světle baterky pečlivě zkontroloval mosazné dveře. Natáhl se dopředu a velmi opatrně zkusil kliku. Nepohnula se. Klekl si ke dveřím a podrobně si prohlédl mechanismus zástrčky. Nora viděla, jak vytahuje z kapsy plochý pružný kousek kovu a vsouvá ho do mechanismu. Ozvalo se slabé cvaknutí. Posunul klínek několikrát tam a zpátky, dokud se neozvalo druhé cvaknutí. Potom vstal a s nekonečnou opatrností otevřel mosazné dveře. Odsunuly se na jednu stranu, snadno a téměř nehučně. Pendergast přistoupil, přikrčil se před klikou dveří z javorového dřeva a pečlivě si ji prohlížel.

Ozval se další zvuk: znovu slabý, agonický pokus o nadechnutí. Nořino srdce se naplnilo hrůzou.

Náhlý skřípot naplnil pracovnu. Pendergast okamžitě uskočil, když se dveře samy od sebe otevřely.

Nora zůstala stát, ochromená hrůzou. Vzadu v malém prostoru se objevila postava. Na okamžik zůstala nehybně stát. A potom za zvuku trhání rozpadlé látky se pomalu zhroutila směrem na ně. Na děsivý okamžik si Nora pomyslela, že upadne na Pendergasta. Ale potom se postava najednou s trhnutím zastavila, zadržela ji smyčka provazu kolem krku, takže se k nim naklonila v groteskním úhlu, s rozmáchlými rukama.

„To je O’Shaughnessy,“ řekl Pendergast.

„O’Shaughnessy!“

„Ano. A stále ještě žije.“ Popošel o krok a popadl tělo, podařilo se mu ho zvednout a uvolnit mu smyčku z krku. Nora hned přiskočila a pomohla položit seržanta na podlahu. Přitom si všimla obrovské rozšklebené rány na jeho zádech. O’Shaughnessy jednou zakašlal, hlava mu volně visela.

Následoval náhlý otřes; ozvalo se protestující skřípění ozubených kol a strojního zařízení; a potom se zcela nečekaně dno jejich světa propadlo.

8

CUSTER VEDL PROCESÍ DLOUHÝMI CHODBAMI, PO NICHŽ SE NESLA OZVĚNA, do Velké rotundy a na vstupní schodiště do muzea za ní. Poskytl Noyesovi dobrou půlhodinu, aby dal tisku vědět o konferenci a při čekání připravil do poslední podrobnosti celý její průběh. První přijde samozřejmě on sám, za ním dva policisté s pachatelem mezi sebou a potom falanga přibližně dvaceti nadporučíků a detektivů. Za nimi hlouček vyčerpaných, zdrcených a rozrušených pracovníků muzea včetně vedoucího oddělení pro styk s veřejností; Manetti, ředitel bezpečnostního oddělení; houf jeho pomocníků. Všichni jsou z toho všeho úplně vyřízení. Kdyby byli chytří, kdyby raději pomáhali, než aby se snažili bránit dobré policejní práci a proces uspíšili, možná by bylo možné si tenhle cirkus odpustit. Ale teď jim to pěkně opepří. Uspořádá tiskovou konferenci přímo na jejich půdě, přímo na vstupních schodech, se strašidelným průčelím muzea v pozadí – to bude pro ranní zprávy dokonalé. Spouště fotoaparátů nebudou odpočívat ani na okamžik. A teď když skupina procházela rotundou a ozvěna jejich kroků se mísila s mumláním hlasů, vztyčil Custer hlavu a vtáhl břicho. Chtěl si být jistý, že ten okamžik bude pro jeho potomstvo náležitě zdokumentován.

Velikánské bronzové dveře muzea se otevřely a za nimi na příjezdové cestě k budově se objevila spousta novinářů. I když předcházely výborně zorganizované přípravné práce, překvapilo ho, kolik lidí se tu shromáždilo. Slétli se sem jako mouchy na exkrement. Okamžitě začaly cvakat blesky, po nich se hned rozsvítily reflektory, aby celou scénu mohly natočit i kamery. Snesla se na něj sprška otázek, jednotlivé hlasy však v celkovém křiku nemohl rozeznat. Vstupu na schody bránily provazy, které tam natáhla

policie, ale když se objevil Custer v závěsu s pachatelem, celý dav postoupil o kousek dopředu. Nastal okamžik napjatého rozrušení, šileného pokřikování a strkání, než se policii podařilo dav zvládnout a zatlačit ho kordonem o kousek dál.

Za posledních dvacet minut neřekl pachatel ani jediné slovo, zjevně zcela otupený. Všechno ho natolik vykojelo, že se ani nepokusil skrýt svůj obličej, když se do noci otevřely dveře rotundy. Teď když viděl, jak mu světla blesků dopadají na tvář – když uviděl moře obličejů, fotoaparátů a spuštěných diktafonů –, sklopil hlavu, pootočil se od davu, schoulil se před světly. Museli ho pohánět, napůl odvléci a napůl odnést do čekajícího policejního vozu. Přesně podle Custerových pokynů mu dva policisté u auta pachatele předají. On sám toho chlapa posadí na zadní sedadlo. Právě tahle fotografie, to Custer věděl, se objeví na všech titulních stranách hned druhý den ráno.

Ale převzít pachatele bylo, jako když na něj hodí 175 liber těžký pytel výkalů. Skoro zapomněl, že je zapotřebí vmanévrovat ho na zadní sedadlo. Úspěchu nakonec dosáhl za mohutného cvakání fotoaparátů a blesků; policejní vůz zapnul světla a sirénu a rozjel se.

Custer sledoval, jak projíždí davem, potom se sám obrátil čelem k novinářům. Zdvihl ruce jako Mojžíš a čekal, až se všichni uklidní. Neměl v úmyslu vyrazit starostovi trumfy z rukou – fotografie, jak on sám usazuje do policejního vozu pachatele v poutech, všem prozradí, kdo má na tom největší zásluhu –, ale musel něco říci, aby se dav zklidnil.

„Starosta je na cestě sem,“ zavolal jasným, rozkazovačným hlasem. „Za pár minut přijede a předstoupí před vás s důležitým prohlášením. Do té doby nebude podán žádný další komentář.“

„Jak se vám podařilo ho dostat?“ vykřikl kdosi a následoval celý vodopád dalších otázek; všichni začali křičet, ječet, mávat rukama. Spousta mikrofonů se vysunula směrem k němu. Ale Custer se ke všem obrátil autoritativně zády. Volby jsou za necelý týden. Ať prohlášení přečte sám starosta a ať si užije slávy. On svou vlastní odměnu sklídí později.

9

PRVNÍ, CO SE VRÁTILO, BYLA BOLEST. NORA POMALU A MUČIVĚ VPLOUVALA do vědomí. Zasténala, polkla, pokusila se pohnout. Cítila, že na jedné straně je hodně odřená. Zamrkala, potom znovu a teprve poté pochopila, že ji obklopuje naprostá tma. Cítila krev na obličejí, ale když se ho pokusila dotknout, paže se odmítla pohnout. Zkusila to znovu a zjistila, že má obě ruce i nohy připoutané řetězy. Byla zmatená, jakoby polapená ve snu, z něhož se nemůže vzbudit. Co se děje? Kde to vlastně je?

Z temnoty se ozval hlas. Tichý a mdlý. „Doktorko Kellyová?“

Když zaslechla své jméno, snové zmatení ustoupilo. Mysl se jí začala rozjasňovat a pocítila náhlý šok ze strachu.

„To jsem já, Pendergast,“ zamumlal hlas. „Jste v pořádku?“

„Já nevím. Asi mám pár modřin na žebrech. A vy?“

„Více méně.“

„Co se stalo?“

Bylo ticho. Potom Pendergast znovu promluvil. „Je mi to opravdu moc líto. Měl jsem počítat s tou pastí. Takhle nesmírně brutálně využít seržanta O'Shaughnessyho jako návnadu na nás! Nevýslovně brutálně.“

„Je O'Shaughnessy –?“

„Když jsme ho našli, umíral. Nemohl přežít.“

„Proboha, to je strašné,“ Nora zavzlykala. „Taková hrůza!“

„Byl to dobrý člověk, loajální muž. Nenalézám slov.“

Rozhostilo se dlouhé ticho. Nora měla tak obrovský strach, až se zdálo, že přehlušil dokonce i smutek a hrůzu z toho, co se stalo O'Shaughnessymu. Uvědomila si, že totéž se chystalo na ně – a Smithback už to možná prodělal.

Pendergastův mdlý hlas narušil ticho. „V tomto případě jsem si nedokázal uchovat náležitý intelektuální odstup,“ řekl. „Nechal jsem se tím příliš pohltnout, od samého začátku. Každý můj krok byl špatný –“

Náhle zmlkl. Za chvíli Nora zaslechla nějaký hluk a na stěně před ní se objevil obdélník světla. Dovnitř se dostalo pouze tolik světla, aby viděla, jak vypadá jejich vězení: malý, vlhký kamenný sklep.

V obdélníku se objevil pár vlhkých rtů.

„Neznepokojujte se, prosím,“ řekly rty polohlasem, s velmi silným akcentem, podivně podobným Pendergastovu. „Zanedlouho bude po všem. Vzpouzet se je zbytečné. Omluvte mě, že se nechovám jako správný hostitel, ale mám teď ještě něco na práci. Až to vyřídím, ujišťuji vás, že na vás soustředím veškerou svou pozornost.“

Obdélník se s klapnutím zavřel.

Minutu, možná dvě v celé té hrůze a temnotě nedokázala Nora skoro ani dýchat. Usilovně se snažila ovládnout a normálně myslet.

„Agente Pendergaste?“ zašeptala.

Žádná odpověď.

Náhle temnotu roztál vedví vzdálený, tlumený výkřik – přirdoušený, dávivý.

Nora okamžitě poznala, byla si jistá – nepochybovala ani v nejmenším – hlas patřil Smithbackovi.

„Panebože!“ vykřikla. „Agente Pendergaste, slyšel jste to?“

Pendergast stále neodpovídal.

„Pendergaste!“

Ze tmy se stále neozývalo vůbec nic, jen ticho.

V temnotě

1

PENDERGAST ZAVŘEL OČI PROTI TMĚ. POSTUPNĚ SE OBJEVILA ŠACHOVNICE, vynořila se z mlhavého oparu. Šachové figurky ze slonoviny a ebenu, ohlazené nespočtem let, kdy se s nimi hrálo, stály tiše, čekaly, až začne další hra. Chlad vlhkého kamene, drsné sevření pout, bolest v žebrech. Nořin vystrašený hlas, občasné vzdálené výkřiky, všechno postupně mizelo, zbyla nakonec jenom všeobjímající tma, tichá šachovnice ve žlutém světle. Pendergast čekal, zhluboka dýchal, srdce se mu zpomalilo. Nakonec se natáhl dopředu, dotkl se chladné šachové figurky a posunul pěšce o dvě pole. Černý odpověděl útokem. Hra začala, nejprve pomalu, potom rychleji a rychleji, až nakonec figurky létaly přes šachovnici. Pat. Další hra a ještě jedna – se stejným výsledkem. A potom, poměrně náhle, se snesla tma – naprostá tma.

Když byl Pendergast konečně připravený, znovu otevřel oči.

Stál nahoře v široké chodbě Maison de la Rochoire, ve velkém domě v New Orleansu na Dauphine Street, kde vyrostl. Původně to byl klášter, který vybudoval záhadný řád karmelitánů, rozpadající se ruinu koupil v 18. století Pendergastův dědeček, mnohokrát provedl úpravy a zrenovoval ji na excentrický labyrint klenutých místností a přízračných chodeb.

Přestože Maison de la Rochoire vypálila nějaká banda krátce poté, kdy Pendergast odešel do internátní školy v Anglii, často se tam vracel. V jeho mysli se stavba stala něčím víc než domem. Stala se palácem paměti, pokladnicí vědění a nauky, místem jeho nejintenzivnějších a nejobtížnějších meditací. Všechny jeho zážitky a pozorování, všechna početná tajemství rodu Pendergastů v něm byla ukryta. Jen tady, v gotickém nitru usedlosti, dokázal meditovat bez obav, že ho někdo bude vyrušovat.

A skutečně měl o čem meditovat. Poznal prohru, což bylo v jeho životě výjimečné. Pokud má tento problém řešení, pak leží někde mezi těmito stěnami – někde v jeho vlastní mysli. Pátrání po řešení bude znamenat fyzické pátrání v jeho paláci paměti.

Zamyšleně krácel širokou, goblény vyzdobenou chodbou, ve stěnách barvy růží se v pravidelných intervalech objevovaly mramorové výklenky. V každém výklenku se skvěla nádherná miniatura knihy vázané v kůži. Některé z nich skutečně byly ve starém domě, jiné se objevovaly výlučně v jeho paměti – kroniky dávných událostí, fakta, čísla, chemické vzorce, komplexní matematické nebo metafyzické zkoušky – to vše uložil Pendergast do domu jako fyzický objekt paměti, aby jej mohl použít někdy v budoucnosti.

Teď stál před těžkými dubovými dveřmi svého pokoje. Za normálních okolností by je otevřel a zůstal stát uvnitř obklopen známými předměty, uklidňující ikonografií svého dětství. Ale dnes šel dál, zastavil se, jenom aby prsty přejel mosazný knoflík na dveřích. Musel jít jinam, zabývat se staršími a nekonečně podivnějšími věcmi.

Zmínil se Noře o své neschopnosti udržet si v tomto případě náležitý intelektuální odstup, to nemohl popřít. Právě tohle ho i ji – a k jeho obrovské lítosti také Patricka O'Shaughnessyho – dostalo do téhle nešťastné situace. Ale nezmiňoval se Noře o obrovském šoku, který zažil při pohledu do tváře toho mrtvého muže. Byl to, jak teď už věděl, Enoch Leng – přesněji řečeno jeho prapraprátrýc Antoine Leng Pendergast.

Prapraprátrýc Antoine úspěšně dosáhl svého snu z mládí, aby si prodloužil život.

Poslední žijící členové staré rodiny Pendergastových – ti, kteří byli *compos mentis*, vládnoucí mysli – předpokládali, že Antoine zemřel před mnoha lety, patrně v New Yorku, kde zmizel v polovině devatenáctého století. S ním se ztratila také značná část jmění rodiny, k velkému zklamání nepřímých potomků.

Ale před několika lety, když Pendergast pracoval na případu masakru v metru – díky Wrenovi, svému známému z knihovny –, úplně náhodou narazil na několik starých novinových článků. Popisovaly explozi náhlých zmizení nedlouho poté, kdy podle předpokladů měl Antoine dorazit do New Yorku. Z East River vylovili plovoucí mrtvolu, která na sobě měla známky ďábelského chirurgického zákroku. Bylo to odložené dítě, které žilo na ulici, a tento trestný čin nebyl nikdy objasněn. Ale jistě nepříjemné podrobnosti přiměly Pendergasta, aby uvěřil, že je to Antoinova práce, a nabyl dojmu, že se ten muž pokoušel uskutečnit svůj sen z mládí – sen o nesmrtelnosti. Když si noviny přečetl důkladně, našel několik dalších zpráv o podobných zločinech, k nimž došlo v období až do roku 1935.

Uvědomil si, že tak vyvstává otázka: uspěl Leng? Nebo v roce 1935 zemřel?

Smrt se doposud zdála nejpravděpodobnější. A přece Pendergast byl i dál znepokojený. Antoine Leng Pendergast byl transcendentální genius a transcendentální šílenec současně.

A tak Pendergast čekal a pozoroval. Jako poslední žijící příslušník rodiny cítil zodpovědnost dávat pozor, aby se někdy, ač to bylo velmi nepravděpodobné, neukázalo, že jeho předek ještě žije. Když slyšel o objevu na Catherine Street, hned pojal podezření, co se tam mohlo přihodit a také kdo byl za všechno zodpovědný. A když bylo objeveno tělo zavražděné Doreen Hollanderové, věděl, že to, čeho se nejvíce obával, se stalo skutečností: hledání Antoina Pendergasta bylo korunováno úspěchem.

Ale teď byl Antoine mrtvý.

Nebylo pochyb, že mumifikovaná mrtvola za skleněnou vitrínou byl Antoine Pendergast, který si při své cestě na sever dal jméno Enoch Leng. Pendergast šel do domu na Riverside Drive s tím, že bude konfrontovat vlastního předka. Místo toho našel svého prapraprátrýce umučeného a zavražděného. Někdo nějak zaujal jeho místo.

Kdo zabil muže, který si říkal Enoch Leng? Kdo je teď věznil? Jeho předek zemřel teprve nedávno – stav těla napovídal, že smrt nastala v posledních dvou měsících – což znamená, že k vraždě Enocha Lenga došlo před objevením kostnice na Catherine Street.

Načasování bylo velmi, velmi zajímavé.

A potom tu byl další problém – velmi nenápadný, avšak neutuchající pocit, že tu stále ještě spojení existuje – to dělalo Pendergastovi starosti od chvíle, kdy poprvé vešel do Lengova domu.

Teď ve své pouti mysli pokračoval dál chodbou. Další dveře – ty, které kdysi vedly do pokoje jeho bratra – zapečetil sám Pendergast, aby je už nikdy nikdo neotevřel. Rychle pokračoval dál.

Chodba skončila na velkém, širokém schodišti, které vedlo do prostorné chodby. Těžký lustr z broušeného křišťálu byl zavěšený nad mramorovou podlahou na pozlaceném řetězu na vyklenutém stropě trompe l'oeil. Sešel ze schodů v hlubokém zamyšlení. Na jedné straně vedla řada vysokých dveří do knihovny; na druhé straně se dlouhá chodba ztrácela v temnotě. Vstoupil nejprve do chodby. Původně byl v této místnosti klášterní refektář. V duchu jej vyzdobil různými rodinnými cennostmi: vysokými těžkými komodami z růžového dřeva, velkánskými krajinami od Bierstadta a Coleho. Byly tam i další neobvyklé cennosti: sada tarotových karet, křišťálové koule, přístroj spirituálního média, řetězy a pouta, rekvizity pro iluzionisty a kouzelníky. Další předměty ležely v rozích, zahalené, jejich obrysy byly příliš hluboko ve stínu, aby je bylo možné rozlišit.

Když se rozhlížel, jeho mysl znovu pocítila rozvlnění rušení spojení, které ještě nenavázal. Bylo to tady, všechno to bylo kolem něj; stačilo jen dojít k poznání. A přece se to provokativně vznášelo mimo jeho dosah.

Tato místnost už mu nemohla víc říct. Znovu přešel chodbu a vstoupil do knihovny. Na okamžik se rozhlédl, vychutnával si knihy, skutečné a imaginární, které v řadách nad sebou dosahovaly vysoko až ke stropu pokrytému plísní. Potom přistoupil k jedné polici na nejbližší stěně. Prohlížel si řadu knih, našel tu, kterou chtěl, a vytáhl ji ven. S tichým, téměř neslyšným klapnutím se celá police pootočila od stěny.

... A potom, náhle, se Pendergast znovu ocitl v Lengově domě na Riverside Drive, stál ve velkém foyeru, obklopený Lengovými udivujícími sbírkami.

Zaváhal, na okamžik strnul překvapením. Tak prudká změna, taková změna lokace se mu při putování v mysli ještě nikdy nepřihodila.

Ale jak předpokládal, když se rozhlédl po zakrytých kostrách a policích plných pokladů, pochopil okamžitě důvod. Když s Norou poprvé procházeli místnostmi Lengova domu – velkým foyerem, dlouhou výstavní síní s nízkým stropem, knihovnou – zjistil, že prožívá něco nečekaného, nepříjemný pocit *důvěrnosti*. Teď už věděl proč: v domě na Riverside Drive Leng znovu vytvořil, svým tajemným a pokřiveným způsobem, staré sídlo rodiny Pendergastových na Dauphine Street.

Nakonec udělal rozhodující spojení. Nebo ne?

Prapraprátrýc Antoine? Teta Cornelia to říkala. *Odešel na sever, do New York City. Stal se zněj Yankee*. A tak to také bylo. Ale jako všichni ostatní členové rodiny, ani on se nedokázal vymanit z dědictví rodiny. A tady v New Yorku si vybudoval vlastní Maison de la Rochenoire – idealizované sídlo, kde mohl shromažďovat své sbírky a praktikovat své pokusy, aniž by ho vyslídili příbuzní. Pendergast si uvědomil, že to není nepodobné způsobu, jak si on sám znovu vytvořil Maison de la Rochenoire ve své mysli jako palác paměti.

Tolik alespoň teď bylo jasné. Ale mysl měl stále nepokojnou. Unikalo mu něco jiného: pochopení se vznášelo na samém okraji uvědomění. Leng měl celý život, několik životů, v nichž doplňoval svůj kabinet kuriozit. Tady byla, všude kolem něj, možná nejlepší přírodopisná sbírka všech dob. A přesto když se Pendergast rozhlédl, uvědomil si, že sbírka není kompletní. Chyběla jedna sekce – a

ne ledajaká, vlastně ta *nejdůležitější*: to, co mladého Antoina Lenga Pendergasta fascinovalo nejvíce. Pendergast cítil, jak v něm narůstá úžas. Antoine – jako Leng – měl půl druhého století, aby shromáždil tento největší kabinet kuriozit. Proč to tu není?

Pendergast věděl, že to existuje. *Musí existovat*. Tady, v tomto domě. Stačí jen zjistit kde...

Zvuk z vnějšího světa – podivně tlumený křik – najednou rušivě pronikl do jeho myšlenkového putování. Rychle se znovu stáhl, ponořil se co možná nehlouběji do ochranné temnoty a mlhy své vlastní mentální konstrukce, snažil se dosáhnout znovu nezbytné čistoty soustředění.

Čas běžel. A potom se v duchu znovu vrátil do starého domu na Dauphine Street, stál v knihovně.

Okamžik čekal, přizpůsoboval se prostředí, dával si čas, aby jeho nová podezření a otázky dozrály. V duchu si je zaznamenal na pergamen, a ten uložil do pozlacených desek, umístil svazek na jednu z polic do dlouhé řady jemu podobných – všechno to byly knihy otázek. Potom obrátil svoji pozornost na knihovnu, která se otevřela. Za ní se objevil výtah.

Vstoupil do něj, stejně zamyšleně, a šel dolů.

Sklep bývalého kláštera na Dauphine Street byl vlhký, stěny silně zvětřalé. Ve sklepech usedlosti byly rozlehlé kamenné chodby pokryté vrstvou vápna, měděnky a sazí z lojových svíček. Pendergast postupoval bludištěm, nakonec došel do slepého konce, což byla malá klenutá místnost – prázdná, nezdobená, jen na jedné stěně nad cihlami obloženým obloukem uviděl vytesaný štít s okem bez víčka nad dvěma měsíci: jeden byl jen srpek, druhý v úplňku. Pod nimi ležel na břiše lev se vztyčenou hlavou. Byl to erbovní znak rodu Pendergastů: tentýž erbovní znak, který si Leng proměnil ve svůj vlastní štít s erbem a nechal si ho vytesat na průčelí svého sídla na Riverside Drive.

Pendergast přistoupil k té stěně, na chvíli zůstal stát pod erbovním znakem a upřeně na něj zíral. Potom přiložil obě ruce na studený kámen a silně zatlačil od sebe. Stěna se hned otočila, za ní se ukázalo točité schodiště, vedlo dolů a potom odbočovalo v ostrém úhlu do podzemí.

Stál nahoře na schodišti, cítil vytrvalý proud ledového vzduchu z hlubin dole, jako by ho vydechovali duchové. Vzpomněl si na jeden den před mnoha lety, kdy byl poprvé zasvěcen do rodinných tajemství: ukrytý panel knihovny, kamenné kobky pod ní, místnost s erbovním znakem. A nakonec tohle tajemství, největší ze všech.

Ve skutečném domě na Dauphine Street, byly schody tmavé, dalo se po nich jít pouze s kapesní svítilnou. Ale v Pendergastově mysli se teď z hloubky linulo slabé nazelenalé světlo. Šel dolů.

Schody se vinuly ve spirále. Nakonec vkročil do krátkého tunelu, který ústil do klenutého prostoru. Podlaha byla hliněná. Dlouhé řady pečlivě drážkovaných cihel se zvedaly ke stropu s křížovou klenbou. Na stěnách hořely řady pochodní a v měděných pánvích na žhavé uhlí čadily špalky kadidla, přehlušovaly mnohem silnější zápach staré zeminy, vlhkých kamenů a zatuchliny.

Cestu z cihel uprostřed místnosti po obou stranách lemovaly kamenné hrobky s kryptami. Některé byly mramorové, jiné žulové. Pár jich bylo hodně zdobených, vytesaných do tvarů fantastických minaretů a arabesek; jiné byly přikrčené, černé, bez ozdob. Pendergast se vydal po cestě, díval se na bronzové dveře zasazené do jejich průčelí, známá jména vyrytá do zaslých mosazných desek.

K čemu mniši používali tuhle podzemní klenutou místnost, se nikdy nedověděl. Ale před téměř dvěma sty lety se to místo stalo nekropolí rodu Pendergastů. Tady bylo pohřbeno, či spíše často znovu pohřbeno, více než deset generací z obou stran rodiny – padlá linie francouzských aristokratů, podivní usedlíci v hlubokých bažinách. Pendergast šel dál s rukama za zády a upřeně hleděl na vyrytá jména. Byl tady Henri Pendergast de Mousqueton, mastičkář ze 17. století, který trhal zuby, předváděl kouzla a komedie a praktikoval pokoutní lékařinu. V mauzoleu vyzdobeném minarety z křemenu byl pochován Eduard Pendergast, známý lékař z 18. století z Harley Street v Londýně. A tady Comstock Pendergast, proslulý mesmerista, kouzelník a rádce Harryho Houdiniho.

Pendergast šel dál, míjel umělce a vrahy, herce z vaudevillu a zázračné děti, které mistrovsky hrály na housle. Nakonec se zastavil u mauzolea impozantnějšího než ty ostatní: těžký bílý mramor byl vytesán do podoby přesné repliky rodinného sídla. To byl hrob Hezekiaha Pendergasta, jeho vlastního prapradědečka.

Pendergast si prohlédl známé věžičky a křížové květy, střechu s lomenicí a okna se svislými příčli. Když Hezekiah Pendergast přišel na svět, majetek rodiny byl už téměř celý promrhán. Hezekiaha poslali do světa bez jediné penny v kapse, zato ale s velkými ambicemi. Původně pracoval jako prodejce hadího oleje, potom se přidal k potulné lékařské show, brzy byl znám jako hipokratický mudrc, muž, jehož patentované medikamenty dokázaly vyléčit téměř jakoukoli chorobu. Na velké desce bylo jeho jméno uvedeno společně s Al-Ghazim, hadím mužem, a Harrym N. Parrem, cvičitelem psů. O lék, který na představeních společnosti prodával, byl veliký zájem, i když si účtoval pět dolarů za lahvičku. Zanedlouho si založil svou vlastní potulnou lékařskou show a za využití prohnané taktiky se Hezekiahův míchaný elixír a žlázoový léčebný prostředek rychle stal nejprodávanějším patentovaným medikamentem v Americe. Hezekiah pohádkově zbohatl.

Pendergast sklopil oči, díval se do hlubokého stínu kolem hrobky. Během jednoho roku od zahájení prodeje Hezekiahova míchaného elixíru se začaly šířit ošklivé řeči: zkazky o šílenství, deformovaných novorozencích, umírání na podlomené zdraví. A přece obchod vzkvétal. Lékaři proti elixíru protestovali, tvrdili, že je silně návykový a způsobuje poškození mozku. Přesto se prodával stále lépe. Hezekiah Pendergast uvedl na trh velmi úspěšnou formuli pro rodiče „Zaručuje, že vaše dítě bude klidné“. Nakonec reportér časopisu *Collier's* společně s vládním chemikem odhalili, že elixír je návyková smrtelná směs chloroformu, hydrochloridu kokainu, acetanilidu a bylin. Výroba byla zakázána, avšak ještě předtím Hezekiahova manželka podlehlá svému návyku a zemřela. Constance Lengová Pendergastová.

Antoinova matka.

Pendergast se odvrátil od hrobky. Potom se zastavil a ohlédl zpátky. Menší, prostší mauzoleum ze šedé žuly stálo vedle toho většího. Na destičce na přední straně bylo vyryto prosté *Constance*.

Zastavil se, vzpomněl si na slova své prarady: *Potom začal spoustu času trávit... tam dole. Víš, co mám na mysli?* Několikrát slyšel, jak se nekropole po smrti matky stala Antoinovým nejoblíbenějším místem. Trávil tam celé dny, rok za rokem, ve stínu jejího hrobu, prováděl tam kouzelnické triky, které ho naučil otec a dědeček, prováděl pokusy na malých zvířatech – zvláště pracoval s chemikáliemi, vyvíjel všeléky a jedy. Co ještě říkala teta Cornelia? *Prý mu vždycky bylo lépe s mrtvými než živými.*

Pendergast slyšel příběhy, o nichž se dokonce ani teta Cornelia nechtěla slůvkem zmínit: byly to klepy horší než ta ohavná záležitost s Marií LeClaireovou; klepy o jistých odporných věcech, které byly nalezeny v hlubokých stínech hrobek; klepy o skutečném důvodu, pro který byl Antoine navždy vykázan z domu na Dauphine Street. Ale Antoine se nesoustředil pouze na prodloužení života. Ne, vždycky za tím bylo něco jiného, něco za prodloužením života, nějaký projekt, který skrýval jeho nejhlubší tajemství...

Pendergast upřeně hleděl na štítek se jménem, když na něco najednou přišel. *Tyhle podzemní klenuté prostory* byly místem, kde Antoine jako dítě pracoval. Právě tady si hrál a studoval, sbíral své děsivé dětské trofeje. *Tohle* bylo místo, kde dělal pokusy s chemikáliemi; právě tady, v chladném, temném podzemí, *měl schovanou svou rozsáhlou sbírku sloučenin, bylin, chemikálií a jedů.* Tady se teplota a vlhkost nikdy neměnily. Naprosto dokonalé podmínky.

Pendergast odbočil a teď už rychleji kráčet po cestě, prošel tunelem a vydal se na dlouhý výstup zpátky do vědomí. Protože konečně věděl, kde v domě na Riverside Drive najde chybějící sbírku Antoina Pendergasta – Enocha Lenga.

2

NORA SLYŠELA SLABÉ ZAŘINČENÍ ŘETĚZU, POTOM TICHÝ VÝDECH KOUSEK OD SEBE ve tmě. Olízla si okoralé rty. „Pendergaste?“

„Jsem tady,“ dolehl k ní mdlý hlas.

„Myslela jsem, že jste mrtvý!“ Proti své vůli křečovitě zavzlykala. „Jste v pořádku?“

„Omlouvám se, že jsem vás musel opustit. Kolik času uběhlo?“

„Proboha, jste snad hluchý? Ten šílenec dělá Billovi něco strašného!“

„Doktorko Kellyová –“

Nora se zmlátila v řetězech. Cítila hrůzu a smutek, popadla ji zuřivost, zdálo se, že její tělo napadla fyzicky. „*Odved'te mě odtud!*“

„Doktorko Kellyová,“ Pendergastův hlas byl neutrální, „uklidněte se. Mohu něco udělat. Ale musíte se uklidnit.“

Přestala se vzpouzet a nechala všech svých marných pokusů o osvobození, snažila se ovládnout.

„Opřete se o stěnu. Zavřete oči. Dýchejte zhluboka a pravidelně.“ Mluvil pomalu, hypnoticky.

Zavřela oči, snažila se od sebe odehnat děs, kvůli němuž se jí špatně dýchalo.

Rozhostilo se dlouhé ticho. Pendergast znovu promluvil. „V pořádku?“

„Já nevím.“

„Dýchejte dál. Pomalu. A teď?“

„Je to lepší. Co se vám stalo? Vážně jste mě vyděsil, byla jsem přesvědčená –“

„Není čas na vysvětlování. Teď vám sundám řetězy.“

Nora tomu nevěřila. Ozvalo se řinčení a chřestění, potom náhlé ticho.

Pokusila se vyprostit z řetězů, pozorně poslouchala. Co to dělá? Přišel snad o rozum?

Najednou cítila, jak ji někdo chytil za loket a současně jí rukou přikryl ústa. „Jsem volný,“ šeptal jí Pendergastův hlas do ucha.

„Brzy budete také volná.“

Nora ztuhla, nevěřila mu. Roztřásla se.

„Uvolněte údy. *Úplně* je uvolněte.“

Bylo to, jako by ji lehce pohladil po rukou a po nohou. Cítila, jak pouta a řetězy odpadly. Připadalo jí to jako kouzlo.

„Jak jste –“

„Později. Jaké máte boty?“

„Proč?“

„Odpovězte laskavě.“

„Moment. Sakra. Černé. Bez podpatků.“

„Jednu si půjčím.“

Cítila, jak jí Pendergast svou úzkou rukou zouvá botu. Ozval se slabý zvuk, jakoby škrábání kovu. Zase jí botu obul. Potom slyšela tiché cvaknutí, jako kdyby pouta zaklapla do sebe.

„Co to děláte?“

„Bud'te úplně zticha.“

I když se velmi snažila, cítila, jak jí znovu začíná prostupovat hrůza, úplně jí zatemňuje mysl. Několik minut se už zvenčí neozval jediný zvuk. Utlumila další vzlyk. „Bille –“

Pendergastova chladná, suchá ruka chytila její. „Co už se stalo, stalo se. Teď chci, abyste mě velmi pozorně poslouchala. Odpovězte ano tak, že mi stisknete ruku. Už nemluvte.“

Nora stiskla jeho ruku.

„Potřebuji, abyste byla silná. Musím se přiznat, že podle mého názoru je Smithback teď už mrtev. Ale ve hře jsou další dva životy, váš a můj, které je třeba zachránit. *Musíme* toho muže zastavit, ať je to, kdo chce, jinak zemřou další lidé. Rozumíte mi?“

Nora mu stiskla ruku. Když své největší obavy slyšela vyřčené nahlas, jako by jí to trochu pomohlo.

„Z kousku kovu na podrážce vaší boty jsem si udělal maličký nástroj. Za okamžik se dostaneme z téhle kobky ven – zámek je bezpochyby primitivní. Ale musíte dělat všechno přesně tak, jak vám řeknu.“

Stiskla mu ruku.

„Nejprve je třeba, abyste něco věděla. Teď chápu, alespoň zčásti, co Enoch Leng dělal. Neprodložoval si život, spíš jeho samotný konec. Prodlužoval si život jako *prostředek konce*. Pracoval na projektu mnohem větším, než bylo prodloužení života – byl to projekt, k jehož úplnému dokončení bylo zapotřebí, jak sám pochopil, více životů. Proto chtěl svůj život prodloužit; aby mohl tuhle další věc dokončit.“

„Co by mohlo být většího než prodloužení vlastního života?“ podařilo se Noře ze sebe vypravit.

„Tíše. To nevím. Ale mám z toho hodně veliké obavy.“

Bylo ticho. Nora slyšela, jak Pendergast oddechuje. Potom znovu promluvil. „Ať je ten projekt jakýkoli, je tady, ukrytý v *tomto domě*.“

Znovu bylo ticho, tentokrát kratší.

„Poslouchejte mě pozorně. Otevřu dveře této cely. Potom půjdu do Lengova operačního sálu a budu konfrontovat toho muže, který obsadil jeho místo. Zůstanete tady v úkrytu deset minut – ne víc, ne méně – a potom půjdete do operačního sálu vy. Jak říkám, podle mého soudu je Smithback už mrtvý, ale musíme se o tom přesvědčit. Do té doby budu já i ten šejdř pryč. *Nesledujte* nás. Ať uslyšíte cokoli, nepokoušejte se mi nijak pomoci. Moje konfrontace s tím chlapem bude rozhodující. Jeden z nás to nepřežije. Ten druhý se vrátí. Doufejme, že ta osoba budu já. Zatím mi rozumíte?“

Další stisk ruky.

„Pokud je Smithback ještě naživu, udělejte, co bude ve vašich silách. Jestli už nebude šance nijak mu pomoci, co nejrychleji opusťte dům. Najděte si cestu nahoru a spusťte se z okna ve druhém poschodí – myslím, že zjistíte, že všechny východy v prvním patře jsou neproniknutelné.“

Nora čekala, poslouchala.

„Je možné, že můj plán nevyjde a že mě najdete mrtvého na podlaze operačního sálu. Pro takový případ vám mohu říct, jen abyste bojovala o svůj život – a pokud to bude nutné, *zabijte se*. Alternativa je příliš zruďná. Dokážete to?“

Nora potlačila vzlyk. Potom mu znovu stiskla ruku.

3

MUŽ SI PROHLÉDL ŘEZ V BEDERNÍ ČÁSTI PÁTEŘE ZDROJE, VEDENÝ OD DRUHÉHO obratle ke křížové kosti. Byla to výborná práce. Právě taková mu přinesla značné uznání na lékařské fakultě – to bylo ještě před tou nepříjemností.

Noviny mu daly přezdívku Chirurg. To jméno se mu líbilo. Když si teď prohlížel své dílo, sám uznal, že bylo trefné. Přesně rozpoznal anatomii. První dlouhý vertikální řez z výchozího bodu podél páteřního výběžku, jediný vyrovnaný řez kůží, potom hlouběji do podkožní tkáně až do podvázky, upevnil ji svorkou, rozdělil a větší cévy podvázal. Otevřel podvázku, potom použil okostiční zdvihač, aby stáhl sval z trnových výběžků a plotének. Ta práce ho tolik těšila, že mu zabrala více času, než měl původně v úmyslu. Paralyzující účinky sukcinylu cholinu pominuly a v tomto okamžiku ho čekal zápas a dost značný hluk, přesto ale podvazoval velmi pečlivě jako švadlenka. Když očistil jemnou tkáň kyretou, postupně se vynořila páteř, šedavě bílá proti jasné červené barvě masa kolem.

Chirurg vytáhl další samonastavitelný retraktor ze schránky s nástroji, potom znovu přistoupil, aby si prohlédl řez. Byl potěšen: odvedl práci jako z učebnice, na koncích byl pevně sevřený a směrem ke středu se rozestupoval. Viděl všechno: nervy, cévy, veškerou tu nádhernou vnitřní architekturu. Za ploténkou a vazem rozeznal průhlednou tvrdou plenu míchy. V ní pulzoval namodralý mozkomíšní mok podle toho, jak zdroj dýchal. Jeho pulz se zrychlil, když pozoroval, jak mozkomíšní mok omývá caudu equinu. Nepochybně se mu podařil nejhezčí řez.

Chirurgie, přemítal, je spíše druh umění než věda, vyžaduje trpělivost, tvůrčí přístup, intuici a pevnou ruku. Vyžaduje jen málo logiky; ve hře je minimálně intelektu. Je to činnost fyzická a současně tvořivá, jako když se maluje obraz nebo tesá socha. Byl by z něj dobrý umělec – kdyby si zvolil takovou životní cestu. Ale na to samozřejmě bude čas, bude čas...

Znovu si zavzpomínal na lékařskou fakultu. Teď když identifikoval anatomické složení, za normálních okolností by další krok bylo definování patologie, potom oprava patologie. Ale samozřejmě to byl bod, v němž se jeho práce lišila od postupu při normální operaci a spíše se podobala pitvě.

Podíval se na stolek – pro jistotu, že má všechno připravené na vyříznutí – dláta, diamantovou frézu, kostní vosk. Potom zkontroloval monitory. I když podle všeho jeho zdroj bohužel ztratil vědomí, životní funkce byly stále ještě normální. Nemohl podniknout nové kroky, ale i tak by extrakce a příprava měly proběhnout úspěšně.

Otočil se ke kapače zasunuté do sáčku s fyziologickým roztokem, který visel na držáku, otočil plastikovým kohoutkem, aby zastavil průtok: utišení, stejně jako intubace, už nebyly zapotřebí. Vtip teď bude v tom udržet zdroj naživu při operaci co možná nejdéle. Ještě ho čekala spousta práce, počínaje rozříznutím kostí: odstranění ploténky Kerrisonovými štípacími kleštěmi. Cílem v tomto okamžiku bylo uchovat životní funkce zjištěné po dokončení operace, kdy vyjme *caudu equinu*, snopec kořenů bederních, křížových a kostrčních nervů, zcela nepoškozenou, speciální chlazenou vidlicí, vyvinutou právě k tomuto účelu. Takového cíle dosáhl předtím jen dvakrát – s tou mladou štíhlou ženou a policistou – ale tentokrát cítil přival sebedůvěry v sebe sama a ve své schopnosti. Věděl, že se mu to podaří znovu.

Doposud probíhalo všechno podle plánu. Velký detektiv Pendergast, kterého se tolik obával, se ukázal méně strašný. Použití jedné z mnoha pastí v tomto podivném starém domě se ukázalo absurdně snadné. Ostatní byla jen drobnější dráždidla. Všechny je šmahem odstranil s tak minimálním úsilím, až to působilo skoro směšně. Vlastně *bylo* směšné, jak pateticky si všichni počínali. Absolutně hloupí policisté, imbecilní úředníci muzea: všechno to bylo tak rozkošné, tak nesmírně zábavné. V celé té situaci byla do jisté míry spravedlnost – spravedlnost, kterou dokáže ocenit jen on sám.

A nyní téměř dosáhl svého cíle. Téměř. Až tyhle tři zpracuje, nepochybně svého cíle dosáhne. A jaká ironie, že ze všech lidí zrovna tihle tři mu pomohou toho cíle dosáhnout...

Lehce se usmál, když se sklonil, aby připravil další samonastavitelný retraktor na místo. A právě v tu chvíli na samotné hranici periferního vidění spatřil drobný pohyb.

Otočil se. Byl to agent FBI Pendergast, ležérně se opíral o stěnu přímo v klenutém vchodu do operačního sálu.

Muž se napřímil, pokoušel se vyrovnat s tak velmi nepříjemným překvapením. Ale Pendergast měl prázdné ruce; samozřejmě nebyl ozbrojený. Jediným rychlým pohybem uchopil Chirurg Pendergastovu zbraň – kolt 1911, který ležel na stole s nástroji –, palcem stiskl pojistku a namířil na něho.

Pendergast se dál opíral o zeď. Několik okamžiků se ti dva na sebe dívali, v bledých kočičích očích se objevilo cosi jako údiv. Potom Pendergast promluvil.

„Tak to vy jste mučil a zabil Enocha Lenga. Říkal jsem si, co to mohlo být za šejdíře. Je to pro mě překvapení. Nemám rád překvapení, ale stalo se.“

Muž stále mířil zbraní.

„Už držíte v rukou moji zbraň,“ řekl Pendergast a ukázal prázdné ruce. „Nejsem ozbrojen.“ Dál se ležérně opíral o zeď.

Muž přitiskl prst ke spoušti. Na okamžik měl nepříjemný pocit: prožíval vnitřní konflikt. Pendergast byl velmi nebezpečný člověk. Bezpochyby by bylo nejlepší stisknout spoušť a vyřídít to. Ale když teď střelí, zlikviduje si vzorek. Kromě toho potřeboval vědět, jak Pendergast unikl. A potom je tu ještě to děvče...

„Ale začíná to dávat smysl,“ začal znovu Pendergast. „Ano, teď to vidím. Vy stavíte ten mrakodrap na Catherine Street. Ta těla jste nenašel náhodou. Ne – vy jste je *hledal*, je to tak? Věděl jste, že je tam Leng před sto třiceti lety pohřbil. Jak jste se o nich dověděl? Všechno to do sebe zapadá: váš zájem o muzeum, návštěvy v archivu. Vy jste byl ten, kdo si prohlédl Shottumovy materiály před doktorkou Kellyovou. Neříkáte, že to bylo v takovém nepořádku – už jste totiž odstranil všechno, co vám připadalo užitečné. Ale nevěděli jste o Tinburym McFaddenovi ani o bedně ze sloní nohy. Místo toho jste se nejprve dověděl o Lengovi a jeho práci, o jeho laboratorních poznámkových blocích a denících – ze Shottumových osobních papírů. Ale když jste nakonec Lenga vystopoval a našel ho živého, nebyl tak hovorný, jak byste si přál. Nedal vám tu formuli. Dokonce ani když jste ho mučil, že? Takže vám nezbylo, než se vrhnout na to, co po Lengovi zbylo: jeho oběti, jeho laboratoř, možná jeho deníky, pohřbené ve Shottumově kabinetu. Jediný způsob, jak se k nim dostat, byl koupit pozemek, strhnout pískovcovou budovu a vykopat základy pro novou stavbu.“ Pendergast pokývl hlavou, skoro jen pro sebe. „Doktorka Kellyová se zmínila o chybějících stránkách v knize návštěv archivu; někdo je vyřízl žiletkou. Na těch stránkách bylo uvedeno vaše jméno, je to tak? A jediný člověk, který věděl o vašich častých návštěvách archivu byl Puck. Proto musel zemřít. Společně s těmi, kdo se už vydali po vaší stopě: doktorka Kellyová, seržant O'Shaughnessy, já. Protože čím víc jsme se blížili k nalezení Lenga, tím blíže jsme byli k odhalení *vaší osoby*.“

Agentovi přeběhl po tváři bolestný výraz. „Jak jsem mohl být tak hloupý a nevidět to? Mělo mi to být jasné okamžitě při pohledu na Lengovu mrtvolu. Když jsem si uvědomil, že Leng byl umčen k smrti *před* nalezením těl na Catherine Street.“

Fairhaven se neusmál. Řetěz dedukcí byl úžasně přesný. *Tak ho prostě zabij*, našeptával mu vnitřní hlas.

„Jak nazývají smrt arabští mudrcové?“ pokračoval Pendergast. „*Ničitelka všech pozemských radostí*. Jak je to pravdivé: stáří, nemoc a nakonec smrt čeká nás všechny. Někteří naleznou útěchu ve víře, jiní v jejím popírání, další prostřednictvím filozofie nebo prostým stoicismem. Ale vám, který si mohl vždycky všechno koupit, musí smrt připadat nesmírně nespravedlivá.“

Chirurg v duchu zcela spontánně uviděl svého staršího bratra Athura: jak umírá na progerii, mladý obličej ovadlý senilní zrohovatělostí, jeho zkroucené údy, popraskaná kůže tím ohavným předčasným stárnutím. Fakt, že taková choroba byla velmi vzácná a její příčiny neznámé, nepřinesl žádnou útěchu. Pendergast nevěděl všechno. A ani vědět nebude.

Zapudil svoji chmurnou představu. *Prostě toho chlapa zabij.* Ale jeho ruka nějak nechtěla jednat – ještě ne, dokud neuslyší víc. Pendergast pokývl směrem k nehybné postavě na stole. „Takhle se k tomu nikdy nedopracujete, pane Fairhaven. Lengovy schopnosti byly mnohem vybroušenější než vaše. Nikdy nedosáhnete úspěchu.“

To není pravda, pomyslel si Fairhaven. *Už jsem úspěchu dosáhl. Jsem úplně stejný jako Leng. Jenomže mým prostřednictvím Lengova práce dosáhne nejkutečnější dokonalosti...*

„Já vím,“ řekl Pendergast, „myslíte si, že se mýlím. Věříte, že jste dosáhl úspěchu. Ale to se nestalo a ani se to nikdy nestane. Zeptejte se sám sebe: Cítíte se nějak jinak? Cítíte nějaké oživení údů, celkovou vitalitu? Pokud k sobě budete upřímný, přiznáte, že cítíte, jak na vás doléhá strašná váha času; to příšerné, vytrvalé deformování těla, kterému jsme všichni neustále vystaveni.“ Slabě, unaveně se usmál, jako by ten pocit znal příliš dobře. „Víte, dopustil jste se jedné osudové chyby.“

Chirurg neřekl nic.

„Pravdou je,“ pokračoval Pendergast, „že především *nevíte* naprosto nic ani o Lengovi, ani o jeho skutečné práci. Práci, pro kterou byla délka života jen prostředkem k dokončení.“

Roky sebekázně, neutuchající hry s ohněm na hodně vysoké úrovni naučily Fairhavena nikdy na sobě nedat nic znát: ani výrazem obličeje, ani položenými otázkami. A přece pocítil náhlé bodnutí překvapení, po němž se okamžitě dostavila nedůvěra, kterou bylo možné skrýt jen stěží. Jaká skutečná práce? O čem to Pendergast mluví?

Nebude se ptát. Ticho je vždycky nejlepší způsob dotazování. Když člověk zůstane potichu, nakonec mu vždycky prozradí odpověď. Taková je lidská přirozenost.

Ale tentokrát zůstal zticha Pendergast. Stál tam, téměř sebejistě se opíral o rám dveří, rozhlížel se po stěnách komnaty. Ticho se prodlužovalo a ten člověk začal přemýšlet o svém zdroji, který leží na lehátku. Se zbraní namířenou na Pendergasta se rychle podíval na životní funkce. Bylo to dobré, ale začaly slábnout. Pokud se brzy nevrátí k práci, zdroj nebude k ničemu.

Zabij ho, znovu ho nabádal ten hlas.

„O jaké skutečné práci?“ zeptal se Fairhaven.

Pendergast stále mlčel.

Fairhaven rychle udusil sebemenší záchvěv pochybnosti. Co to ten muž hraje za hru? Tentokrát ztrácí čas a nepochybně to byl záměr, což znamenalo, že v ten okamžik bylo nejlepší ho zabít. Alespoň věděl, že ta dívka ze sklepení nemohla uniknout. Tou se bude zabývat ve vhodnou dobu. Fairhaven přitiskl prst ke spoušti.

Pendergast konečně promluvil. „Leng vám nakonec neřekl nic, že ne? Mučil jste ho marně, protože si s tím stále lámete hlavu a všechny tyhle lidi zabijíte zbytečně. Ale já Lengu *znám*. Zním ho skutečně velmi dobře. Možná jste si všiml té podoby.“

„Cože?“ Fairhaven se znovu nechal zaskočit.

„Leng byl můj praprastrýc.“

To Fairhavena zasáhlo. Sevření prstů povolilo. Vzpomněl si na Lengův jemný bílý obličej, na bílé vlasy, na velmi světlé modré oči – oči, které ho pozorovaly bez žadonění, bez prošení, bez naléhání, jakkoli strašlivé chvíle prožíval. Pendergast měl úplně stejné oči. Ale Leng tak jako tak zemřel a s ním to dopadne úplně stejně.

S ním to dopadne stejně, opakoval vnitřní hlas tvrdošíjně. *Jeho informace nejsou tak důležité jako jeho smrt. Tenhle zdroj nestojí za to riziko. Zabij ho.*

Muž znovu přitiskl prst na spoušť. Z takové vzdálenosti ho nemůže minout.

„Je ukrytý tady v domě. Lengův vrcholný projekt. Ale vy jste ho nenašel. Celou dobu totiž hledáte nesprávnou věc. Výsledkem je, že budete umírat dlouho, pomalu, těžce na vás dolehne smrt ve vysokém věku. Stejně jako na všechny ostatní. Nemůžete uspět.“

Stiskni spoušť, trval na svém vnitřní hlas.

Ale v agentově tónu hlasu něco bylo. Něco věděl, něco důležitého. Nebyla to jen slova. Fairhaven už dříve jednal s podvodníky, ale tenhle člověk neblufuje.

„Řekněte hned teď, co říct musíte,“ vybídl ho Fairhaven, „jinak hned zemřete.“

„Pojďte se mnou. Já vám to ukážu.“

„Co mi ukážete?“

„Ukážu vám, na čem *skutečně* Leng pracoval. Je to tady v domě. Tady, máte to přímo pod nosem.“

Hlas v jeho hlavě už nebyl tichý; vlastně křičel. *Nedovol mu mluvit dál, ať jsou ty informace jakkoli důležité.* Ale Fairhaven nakonec moudrost té rady vyslyšel.

Pendergast se opíral o stěnu, nebyl ve střehu, na ruce mu viděl dobře. Není možné, aby člověk za dobu, která je třeba pro stisknutí spouště, sáhl do kapsy a vytáhl náhradní zbraň. Kromě toho žádnou takovou zbraň *nemá*; Fairhaven ho důkladně prohledal. Zamířil na Pendergasta, zatajil dech, přitlačil na spoušť. Najednou se ozvala rána a zbraň v jeho ruce poskočila. Věděl to hned: byl to skutečný výstřel.

4

DVEŘE CELY ZŮSTALY OTEVŘENÉ, Z CHODBY VENKU DOVNITŘ PRONIKALO SLABÉ SVĚTLO. Nora čekala ukrytá ve stínu za dveřmi. Deset minut. Pendergast říkal deset minut. Ve tmě, když jí srdce tlouklo jako železná palice a každá minuta jí připadala jako hodina, bylo téměř nemožné odhadnout, jak čas plyne. Přinutila se počítat každou sekundu. *Tisíc jedna, tisíc dva...* Při každé cifře si vzpomněla na Smithbacka a na to, co se s ním asi děje. Nebo co se s ním stalo.

Pendergast jí říkal, že podle jeho názoru je už mrtvý. To aby ji ušetřil šoku, až na to sama přijde. *Bill je mrtvý. Bill je mrtvý.* Snažila se to strávit, ale zjistila, že její mysl tento fakt prostě nepřijme. Připadalo jí to neskutečné. Všechno jí připadalo neskutečné. *Tisíc třicet. Tisíc třicet jedna.* Sekundy ubíhaly.

Za šest minut a dvacet pět sekund se ozval výstřel, ve stísněných sklepních prostorech byl ohlušující.

Trhla celým tělem. To jediné mohla udělat, aby nevykřikla. Přikrčila se, čekala, až jí srdce přestane bláznit a alespoň trochu se zpomalí. Příšerný zvuk se rozléhal a odrážel po chodbách celého sklepení. Nakonec se rozhostilo ticho – mrtvolné ticho.

Cítila, jak těžce dýchá. Teď bylo dvojnásob těžké počítat. Pendergast řekl, aby čekala deset minut. Uplynula od výstřelu další minuta? Rozhodla se začít znovu počítat od sedmi minut, doufala, že tato monotónní činnost jí napomůže uklidnit se. Nestalo se.

A potom uslyšela zvuk rychlých kroků na kamenech. Ozývaly se v nezvyklé synkopické kadenci, jako by někdo běžel ze schodů. Kroky rychle utichly. Znovu nastalo ticho.

Když došla k deseti minutám, přestala počítat. Byl čas dát se do pohybu.

Její tělo odmítlo na okamžik reagovat. Jako by bylo ztuhlé hrůzou.

Co když ten muž je pořád ještě tam někde venku? Co když najde Smithbacka mrtvého? Co když je Pendergast také mrtvý? Bude schopna utíkat, odolat, umřít, spíš než se nechat chytit a poddat se tak mnohem horšímu osudu?

Spekulace nevedly k ničemu. Prostě bude respektovat Pendergastovy pokyny.

S nadlidskou silou vůle vstala a vykročila do tmy, pomalu obešla otevřené dveře. Chodba za celou byla dlouhá a vlhká, s křivou podlahou i stěnami, se šmouhami vápna. Na vzdáleném konci uviděla dveře, otevřené do jasně ozářené místnosti: zdálo se, že v celém sklepení je tohle jediný osamělý zdroj světla. Vycházel z místa, odkud odešel Pendergast; odtud, odkud zazněl výstřel a odkud slyšela ozvěnu běžících nohou.

Váhavě vykročila dopředu, nejprve jeden krok, potom druhý, šla dál na roztržesných nohách k jasnému obdélníku světla.

5

CHIRURG NEMOHL UVĚŘIT SVÝM OČÍM. TAM, KDE BY MĚL NA ZEMI V KALUŽI KRVE ležet Pendergast, nebylo vůbec nic. Ten muž zmizel.

Divoce se rozhlédl kolem. Bylo to nepochopitelné, z fyzikálního hlediska nemožné... Potom si všiml, že část stěny, o kterou se Pendergast předtím opíral, byla otočnými dveřmi; dokonale splynuly s kamennou stěnou. Nikdy nevěděl, že takové dveře existují, i když dům pečlivě prohledal.

Čekal, s velikou silou vůle uklidňoval svou mysl. Uvažovat o všech věcech, které našel, bylo naprosto nezbytné pro úspěch. Dovedlo ho to takhle daleko a s tím teď bude muset zvítězit.

Postoupil dopředu, Pendergastovu zbraň v pohotovosti. Na vzdálené straně vedly dolů do temnoty kamenné schody. Agent FBI zjevně chtěl, aby šel za ním, aby sešel po schodišti, jehož konec byl ukrytý za tmavou odbočkou kamenné stěny. Mohla by to být klidně past. Vlastně to mohla být jediná past.

Ale Chirurg si uvědomil, že nemá na vybranou. Musí Pendergasta zastavit. A musí zjistit, co je tam dole. Má zbraň a agent je neozbrojený, možná dokonce raněný po tom výstřelu. Na okamžik se zastavil a zkontroloval pistoli. Věděl toho o zbraních dost a poznal, že tohle je Les Baer, ráže 45, model Government. Obrátil ji v ruce. S tritiovým nočním viděním a laserovým paprskem to byla ruční zbraň, která mohla stát možná i tři tisíce dolarů. Pendergast má dobrý vkus. Ironií osudu taková pěkná zbraň bude teď použita proti jejímu vlastníkově.

Odstoupil od falešné stěny. Upřeně sledoval schodiště, z blízké zásuvky vyndal silnou baterku, potom se lítostivě podíval na svůj zdroj. Životně důležité funkce se teď zpomalovaly; pochopil, že operace je zmařena.

Vrátil se ke schodišti a posvít si baterkou dolů do šera. Na schodech pokrytých vrstvou prachu byly jasně vidět Pendergastovy stopy. A bylo tam ještě něco, kromě těch stop – kapka krve. A další.

Takže ho *zasáhl*. Ale bude muset zdvojnásobit obezřelost. Zranění lidé, stejně jako zraněná zvířata, bývají nejnebezpečnější.

Zastavil se na prvním schodě, rozhodoval se, jestli by neměl jít nejprve za tou ženou. Je stále ještě přikovaná řetězy ke stěně? Anebo se Pendergastovi podařilo osvobodit i ji? Ať tak či onak, představovala minimální nebezpečí. Dům je jako pevnost, přízemí bylo pečlivě uzamčeno. Nemohla nikudy utéct. Pendergast pro něj představoval mnohem naléhavější problém. Až bude mrtev, vyhledá si zbývající zdroj, ten bude muset zastoupit Smithbacka. Už jednou udělal chybu, když naslouchal Pendergastovi. Až ho najde, už svoji chybu opakovat nebude. Ten muž zemře, než stačí otevřít ústa.

Schodiště spirálovitě klesalo stále níž, nekonečně se šroubovitě nořilo do země. Chirurg pomalu sestupoval, každou zatáčku vnímal jako roh, za kterým na něj může Pendergast čekat. Nakonec došel až dolů. Schody ústily do temné, šeré místnosti, kde byl těžký vzduch zapáchající plísní, vlhkou zemí a – čím? Čpavkem, solí, benzenem, chemikáliemi. Byla tam rovněž změř stop a další kapky krve. Tam se Pendergast zastavil. Chirurg si posvít il na nejbližší stěnu: na řadu starých mosazných luceren zavěšených na dřevěných trnech. Jeden trn byl prázdný.

Udělal krok na jednu stranu, potom – využil sloup schodiště jako úkryt – zvedl těžkou baterku a posvít il si do temnoty.

Jeho očím se naskytl úžasný pohled. Stěna plná drahokamů jako by na něj mrkala: tisíc, deset tisíc blikajících odrazů nekonečného množství barev, jako když se odráží povrch mnohonásobně zvětšeného mušlího oka. Ovládl své překvapení a opatrně postoupil dál, zbraň připravenou v pohotovosti.

Zjistil, že je v úzké kamenné komoře, sloupy se zvedají k nízkému klenutému stropu. Stěny byly obložené nesčíslným množstvím skleněných lahví stejného tvaru a velikosti. Byly uloženy na dubových policích od podlahy až ke stropu, v řadách nad sebou, těsně jedna vedle druhé, zavřené za čerňeným sklem. Nikdy v životě neviděl tolik lahví pohromadě. Vlastně to vypadalo jako muzeum kapalin.

Dech se mu zrychlil. Byl tam: v Lengově poslední laboratoři. Bezpochyby právě tady zdokonalil arkanum, svou formuli na prodloužení života. Právě tohle místo dozajista ukrývá tajemství, kvůli němuž Leng zbytečně mučil. Vzpomněl si na svůj pocit zklamání, téměř zoufalství, když zjistil, že Lengovo srdce přestalo tlouci – když si uvědomil, že to přece jenom přehnal. Teď je to ale jedno: formule je přesně tady, má ji přímo před nosem, jak říkal Pendergast.

Ale potom si vzpomněl, co ještě Pendergast říkal: něco o Lengově práci na něčem docela jiném. Byla to absurdní, zjevně falešná stopa. Co by mohlo být většího než prodloužení lidského života? K čemu jinému by mohla tahle obrovská sbírka chemikálií být, když ne právě k tomuto účelu?

Přestal o těchto spekulacích přemýšlet. Až vyřídí Pendergasta a využije tu dívku, bude mít spoustu času na prozkoumávání.

Přejel kuzelem světla po podlaze. Bylo tam více krve a také rozmazané stopy nohou, které vedly chodbou mezi lahvemi. Musí být obezřelý, nesmírně obezřelý. Ze všeho nejméně by chtěl začít střílet po řadách těch vzácných tekutin, zničit právě ten poklad, který se tak urputně snažil najít. Zdvihl ruku, namíř il zbraň a prst přiložil na upínadlo. Na vzdálené stěně se objevil malý červený bod. *Výborně*. I když se pomocí laseru nedá úplně přesně mířit, určitě významně sníží riziko neúspěšné střely.

Chirurg povolil tlak na laserové upínadlo a opatrně se pohyboval po rozlehlé zásobárně. Jak viděl, každá láhev byla puntičkářsky opatřená štítkem, na němž byl pavoučím písmem uveden název a chemický vzorec obsahu lahve. Na vzdáleném konci prošel pod nízkým klenutým průchodem do stejně úzké místnosti. Lahve ve vedlejší místnosti byly plné tuhých chemikálií – špalky minerálů, třpytivé krystaly, rozemleté prášky, kovové hobliny.

Zdálo se, že arkanum, ona formule, bylo mnohem složitější, než předpokládal. Proč by jinak Leng potřeboval všechny tyhle chemikálie?

Šel dál po Pendergastově stopě. Otisky jeho nohou už nepokračovaly v rovné linii kolem nekonečných řad skla. Místo toho si Chirurg všiml náhlých odboček stop k jednomu kabinetu, potom k dalšímu, jako by ten muž něco hledal.

V příštím okamžiku došel k románské klenbě na konci lesa kabinetů. Klenutý průchod vzadu zahalovala zavěšená tapiserie s trásněmi ze zlatého brokátu. Přistoupil blíž, znovu se ukryl za sloup a hlavní pistole poodhrnul závěs a vzniklou škvírou si zasvít il baterkou. Před jeho očima se objevila další místnost: větší, širší, plná dubových beden s prosklenou čelní stěnou. Pendergastovy otisky ho vedly do jejich středu.

Plížil se dopředu s nekonečnou opatrností. Zase se podle stop zdálo, že si Pendergast prohlíží sbírku, tu a tam se zastavuje u beden. Jeho kroky byly stále výraznější nerovnoměrné a nerovné. Byla to pěšina vyšlapaná vážně poraněným zvířetem. Krve neubývalo. Naopak, krvácení jako by se ještě zhoršilo. To znamenalo, že kulkou zasáhl střeva. Nebylo třeba spěchat, nutit se do konfrontace. Čím déle bude čekat, tím oslabenější Pendergast bude.

Došel k místu, kde se v záři světla jeho baterky zaleskla velká kaluž krve. Dozajista se právě tady zraněný zastavil. Na něco se díval a Chirurg se zahleděl do bedny, aby viděl, co ho tolik zaujalo. Nebyly to chemikálie, jak předpokládal, ale tisíce brouků připevněných na špendlicích, jeden jako druhý. Takový podivně vyhlížející brouk s ostrými růžky na duhově zbarvené hlavě. Přešel k další bedně. Zvláštní, obsahovala lahve pouze s částmi těl různých druhů hmyzu: pavučinková křídla kobylek, cosi, co připomínalo stočený trup včely medonosné, nespočet drobných usušených bílých pavouků. Přešel k další bedně. V ní uviděl vyschlé salamandry a vrásčité žáby; v řadě sklenic byly zase uloženy různé ocásky škorpiónů; v dalších bezpočet děsivě vyhlížejících vos. Sousedící bedna ukrývala sklenice s drobnými sušenými rybičkami, hlemýždi a dalšími exponáty hmyzu, které Chirurg nikdy předtím ještě neviděl. Vypadalo to jako nějaká velikánská kuchyně čarodějnic na vaření lektvarů a míchání všelijakých kouzel.

Bylo dost podivné, že Leng měl potřebu vlastnit tak velikou sbírku léků a chemikálií. Možná jako Isaac Newton skončil tím, že svůj život promarnil při alchymistických pokusech. „Vrcholný projekt“, o kterém se Pendergast zmínil, možná nakonec není falešná stopa. Třeba to byl nějaký nesmyslný pokus proměnit olovo ve zlato nebo nějaká podobná podivná bláznovina.

Pendergastovy stopy vedly dalším klenutým průchodem. Chirurg po nich šel dál, zbraň v ruce. Za tímhle průchodem se objevilo cosi jako několik menších místností – spíše připomínaly jednotlivé kamenné krypty nebo klenuté místnosti. V každé z nich byla nějaká sbírka. Pendergast, jak ukazovaly jeho otisky, mezi nimi kličkoval. Další dubové skříňky naplněné čímsi, co připomínalo kůru a listí a sušené květiny. Na okamžik se zastavil a zvědavě se rozhlížel.

Potom si ale vzpomněl, že je důležité honem se vydat za Pendergastem. Podle otisků bot v prachu bylo znát, že už se mu šlo velmi, velmi špatně.

Samozřejmě, jak znal Pendergasta, mohl to být z jeho strany úskok. Chirurg pojal nové podezření a přikrčil se u nejbližší skupinky karmínových kapiček, jedné z nich se dotkl a promnul ji mezi prsty. Potom ji ochutnal. Neměl sebemenší pochybnost: byla to lidská krev, stále ještě teplá. Takhle se nedala ničím napodobit. Bylo jasné, že Pendergast je raněný. Vážně raněný.

Vstal, znovu namířil zbraň a kradí postupoval dál, baterka protínala sametovou temnotu před ním.

6

NORA OPATRNE PROŠLA DVEŘMI. PO TEMNOTĚ V CELE BYLO SVĚTLO TAK OSTRÉ, že se stáhla do stínu, dočasně oslepená. Potom se vydala dál.

Když její oči přivykly, předměty kolem nabývaly na tvarech. Kovové stoly pokryté lesklými nástroji. Prázdné lehátko na kolečkách. Otevřené dveře vedly k sestupujícímu schodišti z drsného kamene. A postava připoutaná tváří dolů na operačním stole z nerezavějící oceli. Jenomže tehle stůl se lišil od ostatních, jaké předtím viděla. Po jeho stranách byl odvodňovací kanálek, který ústil do sběrné nádoby plné krve a moku. Takový stůl se používal na pitvy, ne na operace.

Hlava a trup ležící postavy, stejně tak pas a nohy, byly přikryté světlezelenými plachtami. Jen bederní oblast byla obnažená. Když Nora přišla blíže, uviděla hodně ošklivou ránu: rudou zející ránu téměř dvě stopy dlouhou. Kovové refraktory rozevíraly její okraje. Viděla odhalenou páteř, světlešedou, mezi růžovým a červeným masem. Rána krvácela, rudé sražené pramínky vytékaly z obou stran vertikálního řezu přes stůl do kovových žlabů.

Nora věděla, aniž by musela odkrývat plachty, že tělo patří Smithbackovi. Potlačila v sobě výkřik.

Pokusila se zklidnit a vzpomenout si na to, co jí říkal Pendergast. Bylo třeba udělat několik věcí a první z nich – ověřit, zda je Smithback mrtvý.

Postoupila o krok dopředu, zběžně se rozhlédla po operačním sále. Vedle stolu uviděla hák na nitrožilní výživu, z něj se vinula trubička úzká jako had a mizela pod zelenou plachtou. O kousek dál stála velká kovová bedna na kolečkách, panel ověšený trubičkami se spoustou ovládacích knoflíků a různých stupnic – patrně ventilátor. V kovovém umyvadle leželo několik zkrvavených skalpelů. Na chirurgický tác hned vedle někdo položil kleště, sterilní odsávačky, stříkací láhev s betadinovým roztokem. Další nástroje byly poházené na lehátku. Patrně je tam někdo odhodil ve chvíli, kdy přerušil operaci.

Podívala se na čelní část stolu, na konzolu s přístroji, které monitorovaly životní funkce. Poznala monitor EKG, přízračnou zelenou linku, která běžela zleva doprava. Zaznamenávala tlukot srdce. *Panebože, pomyslela si najednou, je možné, že Bill ještě žije?*

Rychle postoupila dopředu, natáhla se k zející ráně a zdvihla postavě plachtu z ramen. Před ní ležel Smithback: známé rozcuchané vlasy s neposlušnou lokýnkou, vyhublé paže a ramena, stočená kadeř vlasů na zátylku. Natáhla k němu ruku a sáhla mu na krk, cítila slabý pulz na krční tepně.

Byl živý. Ale už měl namále.

Byl pod vlivem opiátů? Co by mohla udělat? Jak by ho mohla zachránit?

Uvědomila si, že zrychleně dýchá, a snažila se zpomalit dech i myšlenky. Prohlédla si přístroje, myslela na hodiny v přípravce na univerzitě; na kurzy makroskopické anatomie, biologické a forenzní antropologie na postgraduálním studiu; na svou krátkou praxi v nemocnici.

Rychle se přemístila k dalšímu přístroji, snažila se zhodnotit celkovou situaci. Přístroj zjevně měřil krevní tlak. Podívala se na hodnoty – systolický a diastolický: 91 na 60. Alespoň měl tlak i pulz. Ale příliš nízký. Vedle byl další přístroj, od něhož vedla šňůra klipsem připnutá na Smithbackův ukazováček. Nořin strýc měl tohle také, když byl před rokem v nemocnici, měl tehdy městnavé srdeční selhání: byl to pulzní oxymetr. Na nehet prstu vysílal světlo a měřil nasycení krve kyslíkem. Ukazoval hodnotu 80. Mohlo by to být v pořádku? Vzpomněla si, že jakákoli hodnota pod 95 je znepokojivá.

Podívala se znovu na přístroj EKG, v pravém dolním rohu byly uvedeny hodnoty pulzu. Svítila tam cifra 125.

Najednou měřidlo krevního tlaku začalo varovně bzučet.

Klekla si ke Smithbackovi, poslouchala jeho dech. Dýchal rychle a mělce, sotva ho bylo slyšet.

Narovnala se, zoufalstvím zasténala a rozhlédla se po přístrojích. *Panebože, musím něco udělat.* Nemohla s ním pohnout; to by znamenalo jistou smrt. Má-li udělat cokoli, pak jedině tady a hned. Pokud nedokáže Smithbackovi pomoci, zemře.

Dělala, co mohla, aby dostala pod kontrolu paniku, bojovala se svou pamětí. Co tohle všechno znamená: nízký krevní tlak, abnormálně rychlý tep srdce, nízká hladina kyslíku v krvi?

Vykrvácení. Podívala se na hrůznou kaluž krve v jímce v nohou stolu. Smithback trpěl nadměrnou ztrátou krve.

Jak tělo v takových případech reaguje? Snažila se vzpomenout si na přednášky, na nichž kdysi byla a jímž věnovala jen poloviční pozornost. Nejprve dochází k tachykardii, to srdce začne rychleji bít ve snaze zásobit tkáň kyslíkem. Potom nastane – jak se to jmenuje – angiospasmus. Rychle natáhla ruku a sáhla Smithbackovi na prsty. Jak očekávala, měl je ledové, kůže skvrnitou. Tělo stáhlo krev do minimálního prostoru, aby se zvýšil objem kyslíku v kritických místech.

Tlak krve se snížil až poslední. A Smithbackovi už klesal. Potom...

Nechtěla myslet na to, co se stane dál.

Udělal se jí špatně. To bylo šílené. Není lékařka. Ať udělá cokoli, může se všechno zhoršit.

Zhluboka se nadechla, upřeně hleděla na syrovou ránu, snažila se soustředit. I kdyby věděla, jak řez zavřít a sešít, ničemu by tím nepomohla: ztratil až příliš mnoho krve. Nikde neviděla plazmu na transfuzi. I kdyby tam byla, stejně ji neuměla dát.

Ale věděla, že pokud pacient ztratil příliš mnoho krve, měl by být rehydrovaný krystaloidy nebo fyziologickým roztokem.

Znovu se podívala na nitrožilní výživu na háčku vedle stolu. Ze sáčku odkapával fyziologický roztok do žíly na Smithbackově zápěstí. Přírodní kohoutek byl zavřený. Podkožní injekce byla napůl prázdná, klátila se skoro u dna, jehla byla zasunutá do hadičky. Uvědomila si, co to je: lokálně monitorovaná anestezie, patrně versed, podávaná po kapkách: protože versed neúčinkuje déle než pět minut. Udrží tak oběť při vědomí, ale dost možná jí nedává šanci na obranu. Proč Chirurg pro tuhle proceduru nepoužil celkovou nebo spinální anestezii?

Na tom ostatně nezáleželo. Důležité bylo doplnit tělu tekutiny, a to co možná nejdříve, zvýšit mu krevní tlak – a k tomu tam prostředky měla.

Odrhla podkožní injekci od hadičky nitrožilního roztoku a odhodila ji. Potom se natáhla ke kohoutku v dolní části litrového sáčku fyziologického roztoku a otočila jím ve směru hodinových ručiček až na doraz.

To nebude stačit, pomyslela si, když se dívala, jak roztok rychle odkapává do trubičky. *Tohle mu nedoplní tekutiny. Ježíši, co ještě můžu udělat?*

Ale zdálo se, že dál už nemůže udělat nic.

Bezmocně odstoupila a znovu upřela oči na přístroje. Pulz se zvýšil na 140. Krevní tlak se mu děsivě snížil z 80 na 45.

Sklonila se k lehátku, vzala Smithbackovu nevládnou studenou ruku do své.

„Krucinál, Bille,“ šeptala a tiskla jeho prsty, „musíš to zvládnout. *Prostě musíš.*“

Bez hnutí čekala pod těmi světlými, oči upřené na monitory.

7

V KAMENNÝCH PROSTORÁCH HLUBOKO POD RIVERSIDE 891 ZAPÁCHAL VZDUCH prachem, starými houbami a čpavkem. Pendergast se namáhavě pohyboval tmou, tu a tam nadzdvíhl stínidlo lucerny, jen aby si mohl prohlédnout Lengův kabinet a zorientovat se. Zastavil se uprostřed místnosti plné skleněných nádob a misek se vzorky a ztěžka oddechoval. Pozorně poslouchal. Nesmírně citlivými ušima zachytil zvuk Fairhavenových kradmých kroků, kráčel nejdále o jednu nebo dvě místnosti za ním. Zbývalo tak málo času. Byl vážně raněn, neozbrojený, silně krvácel. Pokud měl najít způsob, jak vyrovnat síly, pak jeho počátek bude dozajista v kabinetu samém. Jediný způsob, jak porazit Fairhavena, bylo porozumět celému Lengovu vrcholnému projektu – pochopit, proč si prodloužil život.

Znovu odklopil stínidlo lucerny a podíval se na kabinet před sebou. Ve skleněné nádobě byl usušený hmyz, v paprsku světla se měňavě třpytil. Na nádobě byl štítek *Pseudopena velenatus*. Pendergast rozpoznal falešného brouka s křídly z perí původem z bažin Mato Grosso, mírně jedovatý hmyz, který domorodci používali jako lék. V nižší řadě skleněných nádob byly uloženy sušené exempláře smrtících pavouků z ugandských slatin; měly jasně rudou a žlutou barvu. Přiblížil se ke skřínce a znovu odhalil lucernu. V jejím světle uviděl vyrovnané lahve s uschlými ještěrkami: neškodný albín, jeskynní gekon z Kostariky, láhev plná sušených slinných žláz korovce ze Sonorské pouště, dvě sklenice plné svrasklých uhynulých maličkých australských ještěrek s červenými bříšky. O kousek dál uviděl nespočet švábů, od obrovských madagaskarských syčících po krásné kubánské, kteří se ve sklenicích leskli jako drobné smaragdové lístky.

Pendergast si uvědomil, že všichni tito živočichové nebyli shromážděni kvůli systematické nebo klasifikaci. K vypracování taxonomických studií není zapotřebí tisíc pavouků ze slatin – a sušení hmyzu je nejhorší způsob k uchování jejich biologických detailů. V těchto kabinetech byl všechen hmyz uložen bez jakéhokoli představitelného taxonomického řádu.

Existovala jen jedna odpověď: všechny tyto druhy hmyzu byly shromážděny kvůli složitým *chemickým* sloučeninám, které obsahovaly. Byla to sbírka biologicky aktivních sloučenin, čistých a jednoduchých. V podstatě to bylo pokračování anorganických chemických kabinetů, které viděl v předchozích místnostech.

Pendergast si teď byl ještě jistější, že tenhle obrovský podzemní kabinet kuriozit – tahle ohromná sbírka chemikálií – byla přímo spjata se skutečnou Lengovou prací. Tyto sbírky dokonale vyplňovaly mezeru, které si všiml ve sbírkách vystavených v domě nahoře. Tohle byl původní kabinet kuriozit Antoina Lenga Pendergasta.

Na rozdíl od těch jiných sbírek však tohle byl zjevně pracovní kabinet: mnohé sklenice byly zpoloviny prázdné a některé téměř prázdné. Ať už Leng dělal cokoli, vyžadovalo to velké množství chemických sloučenin. Ale co *dělal*? Co to bylo za velký projekt?

Pendergast znovu přikryl lucernu, pokoušel se nevnímat bolest, aby mohl myslet. Podle jeho prately Leng těsně před odjezdem na sever do New Yorku hovořil o záchraně lidské rasy. Vzpomněl si na slovo, které prateta použila: *léčba*. Leng vyléčí svět. Tenhle velikánský kabinet chemikálií a sloučenin byl pro celý projekt nejdůležitější. Leng věřil, že právě tohle poslouží pro dobro lidstva.

Pendergast náhle pocítil křeč bolesti, hrozilo, že ho úplně prostoupí. S maximálním zapojením vůle se vzpamatoval. *Musí* pokračovat, dál hledat odpověď.

Vyšel z lesa kabinetů klenutým vchodem visících tapisérií do vedlejší místnosti. Když se pohnul, mučivě ho potrápila další silná křeč bolesti. Zastavil se, čekal, až odezní.

Trik, který měl v úmyslu uplatnit na Fairhavena – proklouznout skrytým panelem, aniž by ho zastřelil –, vyžadoval přesné načasování. Při jejich setkání si Pendergast pozorně prohlédl Fairhavenův obličej. Téměř bez výjimky lidi prozradí výraz tváře ve chvíli, kdy se rozhodnou zabít, stisknout spoušť, ukončit něčí život. Ale u Fairhavena se žádný takový signál neobjevil. Stiskl spoušť s překvapující chladnokrevností. Ten muž použil Pendergastův kolt, který byl považován za jednu z nejspolehlivějších a nejpresnějších poloautomatických zbraní ráže .45, které se daly opatřit, a on zjevně velmi dobře věděl, jak s ní zacházet. Nebýt toho, že ten člověk těsně před výstřelem zadržel dech, dostal by Pendergast přímý zásah a byl by na místě mrtvý.

Takhle ho zasáhl těsně pod hrudní koš, střela pronikla do pobřišniční dutiny. Pendergast se znovu pokoušel co možná neobjektivněji zamyslet nad přesnou formou a přirozeností bolesti. Kulka přinejmenším protrhla slezinu a dost možná perforovala slezině obíhající tlustého střeva. Minula břišní aortu – jinak by vykrvácel a zemřel –, ale určitě zasáhla buď levou tračníkovou žílu, nebo některé žíly, které vedou do portální žíly, protože ztratil spoustu krve. Střela Black Talon napáchala rozsáhlou škodu: pokud ránu někdo během několika hodin neošetří, mohla by být smrtelná. A co hůř, už teď ho velmi výrazně oslabil a zpomalila. Bolest byla mučivá, ale dokázal se s ní vypořádat. Nedařilo se mu ale zvládat narůstající otupělost, která oslabovala jeho údy. Tělo, samá modřina po pádu, se stále ještě nevzpamatovalo z rány po noži, nemělo už sílu, rychle ochabovalo.

Pendergast se zastavil ve tmě a znovu v duchu probíral, jak se jeho plány zhatily; jak se přepočítal. Od začátku věděl, že tohle bude nejtěžší případ celé jeho kariéry. Ale nepočítal s vlastními psychologickými nedostatky. Příliš mu na tom záleželo; ten případ se pro něj stal velice důležitým. Tendenčně zkreslil jeho úsudek, ochromil objektivitu. Nyní si poprvé uvědomil, že s velkou pravděpodobností ho čeká neúspěch. A neúspěch znamenal nejen jeho smrt – což bylo nepodstatné –, ale také smrt Nory, Smithbacka a spousty dalších nevinných lidí v budoucnosti.

Rukou prozkoumával ránu. Stále více krvácel. Svlékl si sako a co možná nejpevněji si je ovázal kolem pasu. Potom odkryl lucernu a znovu ji na chvíli zdvihl nad hlavu.

Teď byl v menší místnosti a překvapilo ho, co našel. Místo dalších chemických sloučenin, které očekával, byl stísněný prostor přeplněn bednami ptáků, vycpaných bavlou. *Migrující* ptáci. Všechno systematicky uspořádáno. Vynikající sbírka, dokonce

obsahovala i řadu exemplářů v současné době vyhynulého holuba stěhovavého. Ale jak tahle sbírka souvisí se vším ostatním? Pendergast cítil nejistotu. Tušil, že tohle všechno do sebe zapadá, že to všechno tvoří součást nějakého velkého plánu. Ale jakého plánu?

Klopýtal do další místnosti, postupoval co nejopatrněji, aby si nezpůsobil ještě větší bolesti. Znovu zdvihl lampu nad hlavu a tentokrát ztuhl v údivu.

Před ním byla úplně odlišná sbírka. Ve světle lucerny se ukázalo bizarní seskupení oblečení a doplňků na krejčovských pannách a ve schránkách podél obou stěn: prsteny, límce, klobouky, plnicí pera, deštníky, šaty, rukavice, boty, hodinky, náhrdelníky, nákrčníky – všechno pečlivě uchované a naaranžované jako v muzeu, tentokrát však bez jakékoli zjevné systematizace. Taková sbírka byla pro Lenga velmi netypická – nahodilá kolekce z období posledních dvou tisíc let z celého světa. Co má společného pařížská pánská kozinková rukavice z devatenáctého století se středověkým okružím? A pár starých římských náušnic s anglickým deštníkem nebo s hodinkami Rolex hned vedle nebo se sousedícími dívčími botami na vysokém podpatku? Pendergast se vláčil dál. Proti vzdálené stěně byly v další vitríně dveřní kliky různých typů – žádná z nich neměla ani v nejmenším žádnou estetickou či uměleckou hodnotu – vedle řady pánských napudrovaných paruk z osmnáctého století.

Pendergast zakryl lucernu, přemýšlel. Byla to naprosto bizarní sbírka obyčejných předmětů, žádný z nich ničím nevynikal, všechno bylo sestaveno bez ohledu na dobu původu či kategorii. A přece tam všechny ty předměty byly uloženy ve vitrínách, jako by byly nejvzácnější na světě.

Stál ve tmě, poslouchal, jak jeho krev odkapává na kamennou podlahu, a poprvé ho napadlo, jestli třeba Leng nakonec nezešílel. Rozhodně to vypadalo jako poslední sbírka blázna. Možná když si prodloužil život, mozek mu vypověděl službu, na rozdíl od těla. Tahle groteskní kolekce nedávala žádný smysl.

Pendergast zavrtěl hlavou. Znovu reagoval citově, dovolil, aby úsudek ovlivnily dědičné pocity viny. Leng nezešílel. Žádný blázen by nenashromáždil takové sbírky. Právě hleděl na snad největší sbírku chemikálií, anorganických i organických, jaké kdy svět mohl spatřit. Objekty laciné krásy v této místnosti měly něco společného. Exponáty byly systematicky řazeny, jen je třeba ten systém objevit. Klíč k Lengově projektu byl právě tady. Musí pochopit, co Leng dělal a proč. Jinak...

Potom uslyšel šoupání nohou po kameni, spatřil paprsek Fairhavenovy baterky těsně nad sebou. Najednou se mu na přední straně košile objevila červená tečka laseru. Ucukl stranou ve chvíli, když se v omezeném prostoru ozval výstřel.

Cítil, jak ho kulka zasáhla do lokte, byla to tak silná rána, že upadl. Chvilí ležel na podlaze, když laser svítil vzduchem plným prachu. Potom se vyškřábal na nohy a belhal se dál, jak přecházel místnost, kličkoval mezi vitrínami.

Nechal se unést, rozptýlit podivnou sbírkou; ta ho natolik zaujala, že neslyšel přicházejícího Fairhavena. Znovu selhal. S touto myšlenkou se poprvé dostavilo i uvědomění, že prohraje.

Udělal další krok vpřed, držel si zraněný loket. Kulka asi vnikla nad středním nadkloubním hřebenem a vyšla kruhovým výběžkem loketní kosti. To zapříčiní ještě větší ztrátu krve, až nebude schopen jakkoli se bránit. Musí se dostat do vedlejší místnosti. Každá nesla určité znaky, naznačovala další stopu a možná ta příští odhalí Lengovo tajemství. Ale jak postupoval dál, pocítil nával závratí a udělalo se mu mdlo. Ovládl se a našel rovnováhu.

Využil paprsku Fairhavenova světla a proklouzl klenutým vchodem do další místnosti. Vypětí z pádu a šok z druhé kulky z něj vysály poslední zbytky energie a těžká záclona bezvědomí klesla o něco níže. Opřel se zády o vnitřní stěnu, ztěžka dýchal, oči otevřené dokořán proti temnotě.

Paprsek svítilny náhle pronikl klenutým vchodem, potom se znovu odklonil. V tom krátkém osvětlení Pendergast uviděl lesk skla; řady kádinek a retort, sloupkovité destilační sestavy se nad pracovními stoly tyčily jako věže. Dostal se do tajné laboratoře Enocha Lenga.

8

NORA STÁLA NAD KOVOVÝM STOLEM, SLEDOVALA STŘÍDAVĚ PŘÍSTROJE a Smithbackovo sinálé tělo. Odstranila retraktory a vyčistila a ošetřila ránu jak nejlépe dokázala. Krvácení nakonec ustalo. Ale tělo už bylo hodně poškozeno. Přístroj na kontrolu tlaku krve stále výstražně pípál. Podívala se na sáček s fyziologickým roztokem: byl téměř prázdný, ale katetr byl malý a i při maximálním objemu bude hodně těžké doplnit chybějící tekutiny dost rychle.

Prudce se otočila, když uslyšela ozvěnu druhého výstřelu směrem od temného schodiště. Byla nevýrazná a tlumená, jako by vycházela z hlubokého podzemí.

Okamžik stála bez hnutí, strachem přikovaná na místo. Co se stalo? Vystřelil Pendergast – nebo ta střela mířila na něj?

Potom se obrátila zpátky ke Smithbackovu nehybnému tělu. Po schodišti vzhůru vyjde jen jeden muž: Pendergast, nebo ten druhý. Až se tak stane, vypořádá se s tím. Teď se musí věnovat Smithbackovi. A nehodlala od něj odejít. Podívala se znovu na údaje o životně důležitých funkcích: tlak krve klesl ze 70 na 35; srdce tlouklo také pomaleji, nyní už jen 80 úderů za minutu. Nejdříve se jí ulevilo, jaký to mělo průběh. Ale potom ji ještě něco napadlo, položila dlaň na Smithbackovo čelo. Bylo skoro stejně studené jako končetiny.

Bradycardie, zpomalená srdeční činnost, pomyslela si, když pomíjivý pocit úlevy překryla panika. Pokud je ztráta krve trvalá a tělo už nenajde další části, které by bylo možné přestat zásobovat krví, dojde k dekompenzaci pacienta. Kritické části odumírají. Srdce se zpomaluje. A potom se úplně zastaví.

Nora měla stále dlaň položenou na Smithbackově čele a zoufale hleděla na EKG. Podivně se zmenšilo, špičky jako by byly nižší, frekvence pomalejší. Pulz teď klesl na 50 úderů za minutu.

Uchopila Smithbacka za ramena a prudce s ním zatřásla. „Bille!“ vykřikla. „Bille, sakra, snaž se! Prosím tě!“

Přístroj pípál nevyrovnaně. Zvuk se zpomalil.

Nemohla udělat nic víc.

Chvilí upřeně hleděla na monitory, prostupoval ji příšerný pocit bezmocnosti. Potom zavřela oči a hlavu položila na Smithbackovo rameno: obnažené, nehybné, studené jako mramorový hrob.

9

PENDERGAST KLOPÝTAL KOLEM DLOUHÝCH STOLŮ STARÉ LABORATOŘE. Postihla ho další bolestivá křeč a na chvíli se zastavil, v duchu se soustředil na to, aby bolest pominula. Přes závažnost všech zranění se mu doposud dařilo uchovat si koutek mysli čistý, jasný, oproštěný od rozrušení. Snažil se pozorovat a pochopit, co se nachází kolem něj.

Titrovací a destilační přístroje, kádinky a retorty, hořáky; spousta skleněných a kovových předmětů. A přesto, bez ohledu na bohaté vybavení, se zdálo, že je tam jen málo stop, které by ukazovaly, že Leng na projektu pracoval. Chemie je chemie a člověk potřebuje tytéž nástroje a vybavení bez ohledu na to, jaké chemické látky syntetizuje nebo izoluje. Bylo tam větší množství kapucí a krabic s kvalitními rukavicemi, než Pendergast očekával, pokud vzal v úvahu, že Leng ve své laboratoři zacházel s jedy nebo radioaktivními látkami. Ale i tohle jen dotvrzovalo závěry, které si už vyvodil.

Jediným překvapením byl stav laboratoře. Žádný velký spektrometr, žádné rentgenové difrakční vybavení, žádný elektroforezní přístroj a určitě ani žádné zařízení na rozklad DNA. Žádné počítače, nic, co by mohlo obsahovat integrované obvody. Nebylo tam nic, v čem by se projevovala revoluce v biochemické technologii, která se používá od šedesátých let 20. století. Soudě podle stáří vybavení a jeho zanedbaného stavu to vlastně vypadalo, jako by veškeré práce v této laboratoři ustaly přibližně před padesáti lety.

Ale to nedávalo smysl. Leng by určitě svoji laboratoř vybavil nejnovějšími prostředky, jaké věda dává k dispozici, aby mu v jeho hledání napomohly. A ještě nedávno byl ten člověk naživu.

Je možné, že Leng svůj projekt dokončil? Pokud ano, kde tedy je? Co to je? Je tu někde v tom rozlehlém sklepení? Nebo to vzdal?

Fairhavenovo světlo se přiblížilo, Pendergast přestal spekulovat a donutil se jít dál. Ve vzdálené stěně objevil dveře. Plížil se k nim, i když měl obrovské bolesti. Pokud tohle skutečně je Lengova laboratoř, pak už dál nebude víc než jedna, možná dvě poslední pracovní vyzadu. Pociťil obrovský nápor mdlob. Už sotva šel. Závěr hry se přiblížil.

A on stále ještě nevěděl.

Pendergast strčil do dveří. Otevřely se dokořán. Udělal pět kroků v další místnosti, odhalil lucernu a pokoušel se ji zvednout, aby se mohl podívat, co tady je, a podnikl poslední pokus rozluštit celou záhadu.

A potom se pod ním podlomily nohy.

Když se zhroutil, lucerna upadla na zem, odkutálela se, její světlo bláznivě kmitalo po stěnách. Sto hran naostřené oceli na stěnách odrazilo světlo zpět k němu.

10

KDYŽ UTICHLA OZVĚNA PO DRUHÉM VÝSTŘELU, CHIRURG HLADOVĚ přejížděl světlem po místnosti. Paprsek dopadl na moly prožrané oblečení, staré dřevěné vitríny, vzduchem poletovaly zvířené částičky prachu. Byl si jistý, že Pendergasta trefil znovu.

První střela do střev byla vážnější, zranění po ní hodně bolestivé, takové, které ho oslabí. Bolest a oslabení se budou vytrvale zhoršovat. Takové zranění je to poslední, jaké by člověk chtěl utrpět při pokusu o únik. Druhou střelou zasáhl končetinu – nepochybně paži, když ten agent FBI mohl stále chodit. Musel pociťovat nesmírnou bolest a s trochou štěstí měl možná poškozenou bazilární žílu. Navíc už ztratil hodně krve.

Zastavil se tam, kde Pendergast upadl. Na kabinetu o kousek dál uviděl kapky krve a výraznější krvavou šmouhu na místě, kde se agent nejspíš sesul k zemi. Ustoupil, rozhlížel se kolem s pocitem opovržení. Byla to další z Lengových absurdních sbírek. Ten člověk byl neurotický sběratel a sklepení zcela odpovídalo zbývajícím částem domu. Tady nebude žádné arkanum, žádný kámen mudrců. Pendergast se ho zjevně pokoušel vyvést z míry těmi řeči o Lengově hlavním záměru. Jaký záměr by mohl být velkolepější než prodloužení lidského života? Pokud tato absurdní sbírka deštníků a vycházkových holí a paruk byla příkladem Lengova vrcholného projektu, pak to jenom dokládá, jak nezpůsobitelný byl pro svůj vlastní objev. Možná se zbláznil, když tak dlouho vedl klášterní život. I když mu Leng připadal docela při smyslech, když ho poprvé před půlrokem konfrontoval – alespoň pokud lze vůbec něco o takovém tichém asketickém muži říci –, vzhled neznamenal nic. Nikdy se neví, co se děje v hlavě jakéhokoli člověka. Ale nakonec je to jedno. Je jasné, že ten objev byl souzen *jemu*. Leng byl jenom nádoba, která měla za úkol přenést přes dlouhé roky obrovské zlepšení. Jako Jan Křtitel i on pouze vydláždil cestu. Elixír se stal Fairhavenovým osudem. Bůh mu to všechno postavil do cesty. Bude takovým Lengem, jaký Leng měl být – možná by takový byl, kdyby neměl své slabosti a fatální kazy.

Až dosáhne úspěchu, on, Fairhaven, nezaleze do díry jako poustevník do tohoto domu, aby nechal roky nekonečně míjet. Až bude proměna hotová – až zdokonalí elixír, až vstřebá vše, co Leng musel do sebe dostat – vynoří se jako motýl z kukly. Svůj dlouhý život nádherně využije: cestování, láska, vzdělání, radosti, exotické zážitky. Peníze nikdy nebudou problém.

Chirurg se přinutil odsunout stranou takové úvahy a znovu se vydal po Pendergastově stopě. Otisky bot byly na patách stále rozmazanější: táhl nohy po zemi, už je nemohl zvednout. Samozřejmě Pendergast by mohl předstírat závažnost svého zranění, ale Fairhaven tušil, že to nedělá. Nikdo nemůže předstírat tak velkou ztrátu krve. A ani nemohl předstírat, že byl zraněn – ne jednou, ale dvakrát.

Šel dál po krvavé stopě, proplížil se klenutým průchodem ve vzdálené stěně a vešel do další místnosti. Svítlna mu odhalila cosi, co vypadalo jako stará laboratoř: dlouhé stoly plné podivných skleněných nádob fantastických tvarů, zkumavky, spirálovité cívky a retorty naskládané téměř ke stropu, který tvořila holá skála. Všechno bylo staré a zaprášené, ve zkumavkách zůstaly ztuhlé usazeniny rezavé barvy. Leng tuto místnost zjevně už celá léta nepoužíval. Na nejbližším stole jedna police prorezla, takže sklo se sesypalo a rozbilo na kusy.

Pendergastovy kostrbaté kroky vedly dál přes laboratoř, bez zastávky, ke dveřím na vzdálené straně. Fairhaven teď za ním šel rychleji, pistoli v ruce, prst držel neustále na spoušti. *Je čas*, pomyslel si, když přistoupil ke dveřím. *Čas to skončit.*

11

KDYŽ FAIRHAVEN VEŠEL DO MÍSTNOSTI, HNED SPATŘIL PENDERGASTA: na kolenou, s hlavou sklopenou nad zvětšující se kaluží krve. Takže konec schovávání, úniku, už žádné skrývání.

Ten muž Fairhavenovi připomněl zvíře umírající na následky střelné rány do břicha. Ani ono hned nepřepadne mrtvé. Děje se to postupně, v několika fázích. Nejprve zvíře zůstane stát, v šoku se lehce chvěje. Potom pomalu klesá na kolena a v té pozici setrvá minutu nebo víc, jako by se modlilo. Potom pod ním povolí zadní nohy, takže zvíře vypadá, jako když sedí. A takhle dokáže vydržet několik minut, než se náhle zhroutí na bok. Pomalý balet vždycky končí křečí, prudkým trhnutím zadních nohou v okamžiku smrti.

Pendergast byl ve druhé fázi. Mohl by přežít ještě několik hodin – samozřejmě bezmocný jako dítě. Ale nebude žít tak dlouho. Honička byla velmi zábavná, ale nahoře měl ještě práci, která dost spěchala. Smithback už v téhle chvíli nebyl k ničemu, zato tam čekala ta dívka.

Chirurg přistoupil k Pendergastovi, ruku se střelnou zbraní nataženou, vychutnával si triumf. Ten chytrý, dábelsky prohnaný zvláštní agent Pendergast leží před ním: otupělý, poddajný. Potom poodstoupil, aby měl dost místa na poslední střelu, a bez přehnané zvědavosti osvětlil místnost baterkou. Nechtěl kulkou nic zničit, kdyby tam náhodou bylo něco užitečného.

Užasl nad tím, co uviděl. Další bizarní Lengova sbírka. Jenomže tahle byla jiná. Samé zbraně a brnění. Meče, dýky, kuše a šipky, hákovnice, kopí, šípy, palčáty byly páté přes deváté pomíchány s modernějšími střelnými zbraněmi, puškami, koženými obuškami s olověnou hlavicí, granáty a odpalovači raket. Uviděl i středověká brnění, kovové helmice, kroužková brnění, vojenské helmy z krymské, španělsko-americké a 1. světové války; první neprůstřelné vesty a zásoby munice – skutečný arzenál od dob Římské říše po začátek dvacátého století.

Chirurg zavrtěl hlavou nad neuvěřitelnou ironií. Kdyby se Pendergastovi podařilo dojít sem o pár minut dříve, v lepším stavu, mohl se ozbrojit tak, že by dokázal odrazit útok celého praporu. Celý zápas mohl probíhat úplně jinak. Jenomže věnoval příliš mnoho času prohlídkám sbírek. Dorazil pozdě. Teď tu ležel ve vlastní krvi, polomrtvý, lucernu u nohou. Fairhaven se štekavě zasmál, jeho hlas zazvonil o klenby, a zvedl zbraň.

Zdálo se, že tím smíchem se agent probral, podíval se na něj skleněnými očima. „Žádám vás o jediné – abyste to udělal rychle,“ řekl.

Nenech ho mluvit, řekl mu vnitřní hlas. *Prostě ho zabij.*

Fairhaven namířil zbraň, Pendergastova hlava se ocitla přesně před středním bodem tritiového zaměřovače. Přímý zásah kulkou s dutým hrotem velmi působivě utne hlavu agenta FBI. Bude to nejrychlejší, jak si můžeš přát. Přitiskl prst na spoušť.

A potom ho něco napadlo.

Rychlost bylo o moc víc, než si Pendergast zasloužil. Ten chlap mu způsobil hodně smutku. Šel po jeho stopě; zničil mu poslední zdroj; přinesl mu znepokojení a utrpení ve vrcholném okamžiku triumfu.

Když nad ním stál, cítil, jak v něm vře nenávist; nenávist, jakou prožíval vůči tomu druhému, Lengovi, který mu byl tolik podobný. Nenávist, jakou choval vůči kurátorům a profesorům z lékařské fakulty, kteří odmítali chápat jeho vizi. Nenávist k malosti a malichernosti, která nedovolovala lidem jako on dosáhnout skutečné své velikosti.

Tak Pendergast si to přeje rychle? Ne s arzenálem, který má k dispozici.

Přešel k němu a ještě jednou si poddajného muže pečlivě prohlédl, kousek odstoupil od teplé, lepkavé krve, která mu vytékala z boku. Nic. Ten muž nebyl schopen sundat ani jedinou zbraň ze všech rozvěšených na stěnách kolem něj. Vlastně viděl, že nejisté kroky ho vedly přímo doprostřed místnosti, kde se zhroutil. Ale opatrnost se vyplatí. Pendergast, ač v tomto patetickém stavu, je nebezpečný. Pokud se pokusí promluvit, bude nejlepší ho jednoduše zastřelit. Slova v ústech toho člověka byla tichá a zhoubná.

Znovu se rozhlédl, tentokrát obezřeleji. Na stěnách byly všechny zbraně, jaké si člověk dokáže představit. Četl o historii některých z nich, další studoval v muzeích. Při takovém výběru by se člověk zaradoval.

Napadlo ho slovo *zábava*.

Fairhaven si stále Pendergasta udržoval v zorném poli a svítil si kolem sebe, nakonec si vybral zdobený meč. Sundal ho ze stěny, potěžkal ho, otáčel jím ve světle své baterky. Mohl by mu dobře posloužit, ale byl příliš těžký a čepel měl zrezavělou, takže se zdálo, že neukrojí ani máslo. Kromě toho rukojeť byla lepkavá a nepříjemná. Pověsil meč zpátky, utřel si ruce do chirurgického pláště.

Pendergast ještě seděl, sledoval ho bledýma, zastřenýma očima. Fairhaven se usmál. „Přál byste si to nějak speciálně?“

Otázka zůstala nezodpovězena, ale Fairhaven viděl, jak velmi nešťastně se agent zatvářil.

„Uhodl jste, agente Pendergaste. „Rychle“ se pravděpodobně nestane nic.“

Pendergast vyděšeně pootevřel oči, což byla jediná jeho odpověď. To stačilo. Chirurg pocítil nával uspokojení.

Přešel ke sbírkám, uchopil dýku se zlatou a stříbrnou rukojetí, otočil ji a položil. Vedle ní ležela helma ve tvaru lidské hlavy s bodci směrem dovnitř, kterou je možné pomocí šroubů postupně zavírat, takže hroty kousek po kousku pronikají do lebky. Příliš primitivní, nadělá to moc nepořádku. O kousek dál na zdi viděl velký kožený trychtýř. Už o něm slyšel: katan ho nacpal do úst oběti a potom do něj vléval vodu, dokud ubožák neutonul nebo neexplodoval. Exotické, ale časově příliš náročné. Uviděl ještě velké kolo, na kterém lámali lidem kosti – to je příliš namáhavé. Devítiocasá kočka pobitá železnými háky. Zvedl ji, švihl ji nad hlavou a položil ji, znovu si utřel ruce. Ta věc byla hrozně špinavá. Všechny ty krámy nejspíš visely v Lengově ušmudlaném sklepe přes sto let.

Určitě tu musí být něco, co by se mu hodilo. A potom mu zrak padl na katovu sekeru.

„Víte co?“ zeptal se Fairhaven se širokým úsměvem na tváři. „Možná se vám nakonec vaše přání splní.“

Sejmul sekeru z háků a několikrát jí máchl. Dřevěné topůrko měřilo skoro pět stop a mělo na sobě několik řad matných mosazných hřebíků. Sekera byla těžká a ostrá jako břitva. Když jí máchl vzduchem, zapískala. Pod sekerou našel další součásti katovského vybavení: špalek – hodně opotřebovaný, s tmavou patinou a vydlabaným korýtkem, zjevně na krk odsouzence. O jeho častém použití svědčily početné stopy po záseku sekerou. Odložil ji, dokutálel špalek k Pendergastovi a postavil ho před něj.

Najednou se Pendergast vzepřel, snažil se prát a Chirurg ho brutálně kopl do boku. Ztuhl bolestí a potom náhle poklesl. Chirurg měl nepříjemný pocit dějá vu, vzpomněl si, jak na Lenga jen maličko víc zatlačil a zbyla mu jen mrtvola. Ale ne: Pendergast byl stále při vědomí. Jeho oči, i když zastřené bolestí, zůstaly otevřené. Bude při vědomí, když sekera tne. Věděl, co přijde. To bylo pro Chirurga důležité: velmi důležité.

A teď ho napadlo ještě něco. Vzpomněl si, když měla být popravena Anna Boleynová, poslala pro francouzského kata, velmi zručného při stínání mečem. Byla to čistší, rychlejší, jistější smrt než při použití sekery. Poklekla s hlavou vztyčenou, bez jakýchkoli nevhodných obstrukcí. A dobře tomu muži zaplatila.

Chirurg vzal do ruky sekeru. Připadala mu těžká, těžší než předtím. Ale dozajista se s ní dokáže přesně trefit. Bylo by zajímavé zkusit to bez špaluku.

Odvalil špalek nohou. Pendergast už klečel, jako by se chystal zaujmout náležitou polohu, ruce svěšené podél těla, hlavu pokleslou, byl bezmocný a zcela rezignoval.

„Za to, jak jste bojoval, si zasloužíte rychlou smrt, o kterou jste prosil,“ řekl. „Ale určitě to bude chtít – no, podle odhadu tak dva nebo tři pokusy. Ať tak či onak, zakusíte něco, s čím jsem si vždycky lámal hlavu. Až se vaše hlava odkutálí, jak dlouho ještě zůstane tělo při smyslech? Uvidíte svět, jak se míhá kolem, když vaše hlava padá do koše s pilinami? Když kat na nádvoří v Toweru zvedl hlavu a vykřikl ‚pohleďte na hlavu zrádce!‘, její rty a oči se ještě pohybovaly. Skutečně *viděly* svou vlastní bezhlavou mrtvolu?“

Na zkoušku máchl sekerou do vzduchu. Proč je tak těžká? Přesto se mu líbilo prodloužit si tu chvíli. „Věděl jste, že Charlotte Corday d’Armontová, která byla sřata na gilotině za úkladnou vraždu Jeana Paula Marata za Francouzské revoluce, zčervenala, když kat několikrát udeřil tvář utáté hlavy před zraky shromážděného davu? Neslyšel jste třeba o tom kapitánovi pirátů, kterého chytili a odsoudili k smrti? Postavili jeho muže do řady a řekli mu, že až mu utnou hlavu, zachrání každého muže, kolem něhož dokáže projít. Tak mu hlavu usekli vestoje a bezhlavý kapitán procházel krok za krokem kolem svých mužů. Kat byl tak smutný, že nebude mít už žádnou další oběť, že mu nastavil nohu, aby kapitán zakopl.“

Nato se Chirurg hlasitě rozesmál. Pendergast se k němu nepřidal.

„To víte,“ řekl Fairhaven, „nejspíš nikdy nepoznám, jak dlouho trvá vědomí po useknutí hlavy. Ale vy to poznáte. Zanedlouho.“

Zvedl sekeru nad pravé rameno – vypadal jako netopýr – a pečlivě se soustředil na cíl.

„Pozdravujte ode mě svého prapraprápruce,“ řekl a napjal svaly, aby udeřil.

12

NORA SI OPŘELA HLAVU O SMITHBACKOVO RAMENO, SLZY JÍ TEKLY PŘES ZAVŘENÁ víčka. Cítila čiré zoufalství. Udělala vše, co mohla – a přece to nestačilo.

A potom, mlhou smutku si něco uvědomila: pípání EKG se vyrovnalo.

Rychle zvedla hlavu, podívala se na monitory. Tlak krve se stabilizoval a pulz se trochu zrychlil, na 60 úderů za minutu.

Stála ve studené místnosti a chvěla se. Fyziologický roztok nakonec sehrál rozhodující úlohu. *Děkuji ti. Děkuji ti.*

Smithback byl ještě naživu. Ale zdaleka nebyl z nejhoršího venku. Kdyby nedoplnila tekutiny, upadl by do šoku.

Sáček s fyziologickým roztokem byl prázdný. Rozhlédla se po místnosti, uviděla malou lednici. Otevřela ji. Uvnitř našla šest litrových sáčků s podobným roztokem, ke každému byla nasazena hadička. Jeden vyndala, sejmula starou hadičku z katetru, sundala ze stojanu prázdný sáček a odhodila ho, zavěsila, nový a připojila hadičku. Dívala se, jak roztok odkapává průhlednou hmotou.

Hodnoty Smithbackových základních životních funkcí byly nízké, ale stabilizované. S trochou štěstí přežije – pokud se jí podaří dostat ho odtud a nějak ho dopravit do nemocnice.

Prohlédla si pojízdné lůžko. Mělo sice kolečka, ale dalo se od nich oddělit. Byly tam i popruhy. Kdyby se jí podařilo najít cestu ze sklepení, mohla by nějak vyvléci lůžko po schodišti nahoru. Za pokus to rozhodně stálo.

Prohledala skříňky kolem, vytáhla z nich několik zelených chirurgických plátěných plachet a Smithbacka jimi přikryla. Z jedné skříňky sundala lékařskou baterku a dala si ji do kapsy. Znovu se podívala na monitory nad čelem operačního stolu, další pohled jí padl do temného průchodu, který vedl dál do tmy. Právě odtud slyšela druhý výstřel. Ale cesta ven z domu vedla nahoru, ne dolů. Jen velmi nerada odcházela od Smithbacka, byť na okamžik, nezbytně potřeboval, aby se mu co nejdříve dostalo pořádné lékařské péče.

Vytáhla baterku z kapsy, přešla místnost a prošla východem do kamenné chodby.

Pět minut postačilo na prozkoumání sklepení, bludiště úzkých chodeb a těsných vlhkých místností, všechno z holého kamene. Chodby byly nízké a temné, několikrát zabloudila. Našla výtah – a bohužel i O'Shaughnessyho –, ale výtah nefungoval a nebylo možné se nijak dostat nahoru šachtou. Nakonec objevila masivní železné dveře, jednotlivé pásy byly snýtované. Určitě vedly nahoru. Byly zamčené. *Pendergast by je možná dokázal odemknout*, pomyslela si, *ale Pendergast tu není.*

Nakonec se vrátila do operačního sálu, prochlazená a sklíčená. Pokud existovala nějaká další cesta ze sklepení ven, byla příliš dobře maskovaná, aby ji objevila. Zůstali uvnitř zamčení.

Přišla ke Smithbackovi, stále byl v bezvědomí, a pohlédla ho po hnědých vlasech. Znovu se podívala k východu z místnosti, který vedl ke schodišti dolů. Byla tam tma jako v pytli a naprosté ticho. Uvědomila si, že to nekonečné ticho se rozhostilo po druhém výstřelu. *Co se jen mohlo stát?* pomyslela si. *Je možné, že Pendergast...*

„Noro?“

Smithback se ozval sotva slyšitelným šepotem. Rychle se na něj podívala. Oči měl otevřené, bledý obličej zkřivený bolestí.

„Bille!“ vykřikla, popadla ho za ruce. „Díkybohu!“

„Opakuje se to,“ zamumlal.

Nejprve ji napadlo, že je v deliriu. „Co?“

„Jsem zraněný, pak se vzbudím a ty o mě pečuješ. Stejně jako v Utahu, pamatuješ? Jednou to stačilo.“ Pokusil se usmát, ale tvář se mu zkroutila v agónii.

„Bille, nemluv.“ Hladila ho po tváři. „Budeš v pořádku. Dostaneme tě odtud. Najdu –“

Ale on milosrdně upadl znovu do bezvědomí.

Podívala se na přístroje, které zaznamenávaly stav životně důležitých funkcí, a oddechla si. Všechno se zlepšilo – o trochu. Roztok ze sáčků doplňoval nejdůležitější tekutinu.

A potom uslyšela řev.

Vycházel z temných schodů, mdlý a přidušený. Ale i tak to byl nejděsivější zvuk, jaký kdy slyšela a při němž jí tuhla krev v žilách. Zpočátku byl hodně vysoký, pronikavý, nelidský. Nejméně minutu, alespoň tak jí to připadalo, zněl až pichlavě vysoko, potom zakolísal, proměnil se v hlasité nařikání a potom v dýchavičné, uslintané vrčení. Nakonec zaslechla vzdálené cinknutí kovu o kámen.

Znovu se rozhostilo ticho.

Upřeně hleděla směrem k východu, přemýšlela o tom, co se mohlo stát. Je Pendergast mrtvý? Jeho protivník? Jsou mrtví oba?

Jestli je Pendergast zraněný, musí mu pomoci. Možná se mu podaří odemknout zámek na železných dveřích, nebo najde jinou cestu, kudy dostanou Smithbacka pryč z toho pekla. Na druhou stranu – pokud Chirurg ještě žije a Pendergast je mrtev – stejně se s ním musí dříve nebo později setkat tváří v tvář. Je dost možné, že k tomu dojde spíš dříve: a ovlivní to ona sama. Byla by hloupá, kdyby tu nahoře čekala jako snadný terč, až se Chirurg vrátí a zlikviduje ji – a potom dokončí svou práci na Smithbackovi.

Popadla z chirurgického stojanu skalpel s velikou čepelí. Potom – v jedné ruce baterku a ve druhé skalpel – přistoupila k průchodu, který vedl dolů do sklepení.

Úzký kamenný panel posunutý k jedné straně byl dokonale maskovaný, aby vypadal jako kus stěny. Za ním se rozlévala černota. Svítla si před sebe a scházela ze schodů, pomalu a tiše.

Když došla až dolů, zhasla baterku a čekala; srdce jí rychle tlouklo. Přemýšlela, co má udělat. Kdyby si posvítla kolem sebe, paprsek baterky by ji prozradil, takže by pro Chirurga – pokud tam ve tmě někde čeká – byla dokonale snadným terčem. Ale bez světla nemůže nikam jít.

Světlo představovalo riziko, ale bude ho muset podstoupit. Vyšla ze schodišťové šachty, potom nechtěně zalapala po dechu.

Ocitla se v dlouhé, úzké místnosti, od podlahy ke stropu napěchované lahvemi a sklenicemi. Jak paprsek baterky s hodně silnou žárovkou dopadal na ty nekonečné řady a po celé místnosti se odrážely spousty barevných odlesků, měla dojem, že stojí u okna z barevných skel.

Další sbírky. Co tohle všechno asi znamená?

Neměla ale čas se zastavovat ani se čemukoli divit. Na zaprášené podlaze uviděla dvojí stopy – a krev.

Prošla místností co nejrychleji a klenutým průchodem se dostala do další, také plné lahví a sklenic. Držela se stop. Na konci místnosti byl další klenutý průchod, zakrytý goblénem s trásněmi.

Zhasla baterku a namířila k němu. Tam, v černočerné tmě, počkala a poslouchala. Neslyšela vůbec nic. S nekonečnou opatrností odhrnula goblén a nahlédla do tmy. Neviděla nic. Připadalo jí, že místnost za ním je prázdná, ale nemohla se o tom nijak přesvědčit: bude to zkrátka muset zkusit, i když je to velké riziko. Zhluboka se nadechla a rozsvítla baterku.

Uviděla větší místnost naplněnou dřevěnými vitrínami. Spěchala dál ke klenutému průchodu na vzdálené stěně, který vedl do několika menších klenutých místností. Opatrně vešla do té první, zhasla světlo a poslouchala, zda podle nějakého zvuku nepozná, jestli někdo zaregistroval její přítomnost. Nic. Znovu rozsvítla a šla dál, do místnosti, kde byly vitríny plné žab a ještěrek, hadů a švábů, pavouků nekonečně rozdílných tvarů a barev. *Copak Lengův kabinet nemá konce?*

Na vzdáleném konci místnosti, před dalším klenutým průchodem, který vedl dále do temnoty, se znovu přikrčila, zhasla světlo a čekala, jestli nezaslechne nějaké zvuky.

A právě v tu chvíli se ozval hluk.

Doláhal k ní slabě jako ozvěna a byl zdeformovaný cestou, kterou musel proletět přes kameny. I když byl velmi vzdálený, v žilách jí tuhla krev: hluboký sten, který v nelidské kadenci stoupal vzhůru a zase klesal.

Chvíli čekala, naskočila jí husí kůže. Na okamžik se jí napjaly svaly, už se chystala k nedobrovolnému ústupu. Ale potom se s největším úsilím obrnila. Ať je dále cokoli, dříve či později se s tím stejně bude muset setkat. Je dost možné, že Pendergast potřebuje její pomoc.

Sebrala v sobě veškerou kuráž, rozsvítla baterku a rozběhla se vpřed. Míjela místnosti plné beden se skleněnou přední stěnou; další, která podle všeho byla plná starého oblečení; potom vběhla do jakési staré laboratoře plné zkumavek, skleněných spirál a

přístrojů pokrytých prachem a ověšených různými budíky a zrezivělými vypínači. Tady, mezi laboratorními stoly, se zastavila, aby se zaposlouchala.

Zaslechla další zvuk, mnohem bližší, možná se ozýval hned z vedlejší místnosti. Měla pocit, jako když někdo kráčí – šourá se – směrem k ní.

Téměř bez rozmyšlení se vrhla pod nejbližší stůl a zhasla baterku.

Zaslechla další zvuk, ohavně bizarní, a přece neklamně lidský. Začalo to tichým brebentěním, cvakáním zubů přerušným několika namáhavými vzdechy, jako když někdo lapá po dechu. Potom se ozývalo vysoké kvílení, na nejvyšším stupni slyšitelnosti. Najednou všechno ztichlo. A potom Nora v nastalém tichu slyšela znovu šouravé kroky.

Zůstala ukrytá pod stolem, znehybněla strachy, když se v černočerné tmě šourání blížilo k ní. Z ničeho nic tmu prořízl příšerný jakot. Bezprostředně po něm se ozval kašlavý, dávivý zvuk a cákání kapaliny dopadající na kámen. Ozvěny jakotu pomalu utichaly, doznívaly na zdech, jak pronikaly kamennými komnatami za ní.

Nora se snažila zklidnit bušící srdce. I když se vzduchem nesly děsivé zvuky, to, co se k ní blížilo, byl člověk. *Musel* to být člověk, na to nesměla zapomenout. Poznala, že to je *určitě* Chirurg. Možná ho Pendergast zranil. Nebo úplně zešilel.

Měla jednu výhodu: podle všeho o ní ten člověk vůbec nevěděl. Mohla ho napadnout ze zálohy, zabít ho skalpelem. Pokud v sobě sebere dost odvahy.

Krčila se za laboratorním stolem, v jedné roztřesené ruce svírala skalpel, ve druhé baterku, čekala ve všeprostupující temnotě. Šourání jako by ustalo.

Minuta, věčnost, ticho odtikávalo. Potom se kroky znovu ozvaly: šouravé, nejisté. Ted' byl v místnosti s ní.

Kroky byly nepravidelné, přerušované častými pauzami. Uběhla další minuta, nic se ani nepohnulo; znovu zaslechla několik trhavých kroků. Ted' už také slyšela dýchání. Nebylo normální, jen lapání po dechu, zvuk nasávání, jako by se vzduch do plic toho člověka dostával přes vlhký otvor.

Následovala náhlá exploze hluku, když postava klopýtla o veliký přístroj a smetla ho k zemi s ohlušujícím třeskotem skla. Zvuk se nesl několikrát násobně přes kamenné klenby.

Pomoc, řekla si Nora v duchu. *Pomoc!* Jestli je to Chirurg, Pendergast ho určitě ošklivě zranil. Ale kde tedy je Pendergast? Proč ho nepronásleduje?

Zdálo se, že zvuky jsou teď necelých dvacet stop od ní. Slyšela škrábání, mumlání, oddechování a cinkot střepů: ten, kdo upadl, se zvedal. Potácel se dál. Ale i tak se k ní blížil mučivě pomalu. A celou dobu se ozývalo to dýchání: chroptivé, s vlhkým bubláním, jako by vzduch procházel šnorchlem, který prosakuje. Nic, co Nora za celý svůj život slyšela, nepůsobilo tak deptajícím dojmem jako tohle dýchání.

Deset stop. Jak Noře stoupal adrenalin, sevřela skalpel pevněji. Rozsvítí baterku a udělá výpad vpřed. Moment překvapení bude pro ni výhodou, zvláště pokud je ten muž raněný.

Ozval se hlasitý zvuk, který připomínal srkání čerpadla, další těžký krok; zalapání po dechu, křečovitý dupot; ticho; potom zvuk vlečení končetiny. Ted' už byl skoro u ní. Přikrčila se, napjala všechny svaly, připravená oslepit toho muže baterkou a zasadit mu rozhodující ránu.

Další krok, další funění. Jednala. Rozsvítila světlo – ale místo aby vyskočila se skalpelem, ztuhla se vzpaženou rukou, ostří se lesklo v paprsku světla.

A potom zaječela.

13

CUSTER STÁL NA VRCHOLU ROZLOŽITÉHO SCHODIŠTĚ, KTERÉ VYSTUPOVALO NAD Museum Drive, a díval se na moře novinářů s nepopsatelným pocitem uspokojení. Po jeho levé ruce stál starosta města New York, který právě přijel s celým houfem svých pomocníků; po jeho pravé ruce policejní komisař, hned za ním dva jeho nejlepší detektivové a jeho člověk Noyes. Na toto výjimečné shromáždění přišlo tolik přihlížejících, že nezbylo, než pro veškerou dopravu uzavřít Central Park West. Helikoptéry od tisku se nad nimi vznášely, fotoaparáty cvakaly, kamery vrčely, silné reflektory se otáčely. Zatčení Chirurga, alias Rogera C. Brisbanea III. – váženého právního poradce a prvního viceprezidenta muzea – přilákalo pozornost médií. Zabiják imitátor, který terorizoval celé město, nebyl žádný bláznivý bezdomovec z Central parku, který přespává v kartónové krabici. Naopak, byl jedním z pilířů manhattanské společnosti, usměvavý, srdečný muž, který byl ozdobou tolika skvělých charitativních večírků a slavnostních vernisáží. Tady byl muž, jehož tvář a dokonalá postava vždy v obleku šitém na míru bývaly často vidět ve společenské rubrice časopisu *Avenue* a *Vanity Fair*. Nyní tu stojí odhalený jako jeden z nejnechvalněji známých masových vrahů v New Yorku. Takový příběh! A on, Custer, tenhle případ rozlouskl jen tak, ledabytě.

Starosta se radil *sotto voce* s komisařem a ředitelem muzea Collopyho, kterého nakonec vystopovali v jeho rezidenci na West Endu. Custer se upřeně díval na Collopyho. Ten muž vypadal k smrti unavený, měl ztrhaný výzor kazatele ohně a pekelné síry, oblečený byl, jako by vyšel z filmu Bely Lugosiho. Policie nakonec vypáčila vstupní dveře. Padlo na něj podezření z nekalé hry, když policisté zpozorovali postavy uvnitř domu. Pikantní okamžik nastal, když ho našli připoutaného k posteli, oblečeného v růžových krajkách, s vlastní manželkou a další ženou v kostýmech domin. Když se teď Custer na toho muže díval, nechtělo se mu takovým pomluvám ani věřit. Pravda, tmavý oblek vypadal maličko neupraveně. Přesto bylo neuvěřitelné, že takový pilíř společnosti by se někdy navlékl do růžových krajek.

Custer viděl, jak na něj vrhl pohled sám starosta Montefiori. Mluvili o něm. I když se mu podařilo zachovat si nechápavý výraz v obličejí a nasadil výraz člověka, který vzorně plní své povinnosti a je poslušný, neubránil se a zčervenal radostí, která zaplavovala celé jeho tělo.

Komisař Rocker opustil starostu a Collopyho a přišel k němu. Ke Custerově překvapení se vůbec netvářil šťastně.

„Kapitáne.“

„Ano, pane.“

Komisař tam chvíli stál, tvářil se nerozhodně a velmi znepokojeně. Nakonec se naklonil blíž. „Jste si jistý?“

„Jistý, pane?“

„Jistý, že je to Brisbane.“

Custer pocítil bodnutí pochybnosti, ale rychle ho udusal. Důkazy byly zdrcující.

„Ano, pane.“

„Doznal se?“

„Ne, nedoznal – ne tak docela –, ale učinil několik sebeobviňujících prohlášení. Očekávám, že se při oficiálním výslechu přizná. Tak to dělají vždycky. Myslím masoví vrazi. A našli jsme inkriminující důkazy v jeho kanceláři v muzeu –“

„Nemáte o tom sebemenší pochybnost? Pan Brisbane je prominentní osobnost.“

„Nemám o tom sebemenší pochybnost, pane.“

Rocker mu ještě chvíli zkoumavě hleděl do tváře. Custer nepokojně přešlápl z nohy na nohu. Očekával gratulace, ne podezřívavé pohledy.

Potom se komisař naklonil ještě blíže a ztišil hlas, mluvil pomalu a šeptem: „Custere, mohu říct jen tohle, *bylo by lepší, kdybyste měl pravdu.*“

„To mám, pane.“

Komisař přikývl a ve tváři se mu dala přečíst ovládaná úleva, stále ještě smíšená se zneklidněním.

Teď Custer ohleduplně odstoupil do pozadí, poskytl tak možnost starostovi, jeho pomocníkům, Collopymu a komisaři, aby sami předstoupili před dychtivé zástupy novinářů. Vzduch jako by naplnil elektrizující palčivý pocit očekávání.

Starosta zvedl ruku a dav se ztišil. Custer si uvědomil, že ten muž nedal svým pomocníkům šanci, aby ho ohlásili. Rozhodl se všechno věst osobně. S nadcházejícími volbami nehodlal nechat ani zrníčko slávy propadnout.

„Dámy a pánové,“ začal starosta, „při vyšetřování případu masového vraha obecně známého jako Chirurg jsme zatkli jednoho muže. Podezřelý, který byl vzat do vazby, byl identifikován jako Roger C. Brisbane Třetí, první viceprezident a právní poradce Newyorského přírodopisného muzea.“

Všichni přítomní současně zalapali po dechu. Sice to už věděli, ale teprve když zatčení potvrdil starosta, bylo to řečeno oficiálně.

„Je důležité, abych prohlásil, že pan Brisbane musí být přirozeně považován za nevinného, avšak důkazy svědčící proti němu jsou jasné.“

Chvilku bylo ticho.

„Jako starosta jsem tento případ prohlásil za prvořadý. Zapojili se do něj veškeré přístupné zdroje. Proto bych chtěl poděkovat především skvělým příslušníkům newyorského policejního komisařství, komisaři Rockerovi a mužům a ženám z oddělení vražd za jejich neúnavnou práci na tomto složitém případě. Zvláště rád bych jmenoval kapitána Sherwooda Custer. Jak jsem vyrozuměl, kapitán Custer nejen řídil vyšetřování, ale on osobně případ také vyřešil. Jsem šokován, stejně jako jistě mnozí z vás, velmi neobvyklým vyústěním tohoto tragického případu. Mnozí z nás znají pana Brisbanea osobně. Komisař mě však ujistil, že rozhodně mají toho pravého viníka, a já jsem rád, že se mohu na jeho ujištění spolehnout.“

Odmlčel se.

„Doktor Collopy z muzea by rád řekl pár slov.“

Když to Custer uslyšel, ztuhl. Ředitel nepochybně bude tvrdošíjně hájit muže, který je jeho pravá ruka; zpochybní jeho policejní práci a techniku vyšetřování, postaví ho do špatného světla.

Collopy stál před mikrofonem, strnulý a korektní, paže za zády. Mluvil klidně, vznešeně a odměřeně.

„Především se chci připojit k poděkování všem skvělým mužům a ženám z newyorského policejního komisařství, komisaři a starostovi za jejich neúnavnou práci na tomto tragickém případě. Dnes je velmi smutný den pro muzeum i pro mě osobně. Chtěl bych se co nejupřímněji omluvit rodinám obětí zločinů v New York City za ohavné činy našeho zaměstnance, který se těšil plné důvěře nás všech.“

Custer poslouchal s rostoucí úlevou. Vida, Brisbaneův vlastní šéf ho prakticky předhazuje vlkům. Tím lépe. Pocítil odpor k přílišným obavám komisaře Rockera o Brisbanea, které zjevně nesdílel ani jeho vlastní šéf.

Collopy ustoupil a k mikrofonu se vrátil starosta. „Nyní zodpovím vaše otázky,“ oznámil.

Okamžitě se ozval křik, horečnaté zdvihání rukou v davu. Starostova mluvčí Mary Hillová postoupila dopředu, aby řídila pokládání otázek.

Custer se díval do davu. Hlavou se mu mihla nepříjemná vzpomínka na Smithbackův výraz zpráskaného psa. Byl moc rád, že jeho obličej mezi novináři nespátříl.

Mary Hillová někoho vyvolala a Custer slyšel, jak někdo křičí svou otázku. „Proč to udělal? Skutečně se snažil prodloužit si život?“

Starosta zavrtěl hlavou. „Zatím o motivu jeho činu nemohu spekulovat.“

„Mám otázku pro kapitána Custer!“ zvolal kdosi. „Jak jste poznal, že je to Brisbane? Co se stalo předmětem doličným?“

Custer postoupil dopředu, znovu nasadil masku nechápavosti. „Buřinka, deštník a černý oblek,“ řekl a významně se odmlčel. „Když tak zvaný Chirurg pronásledoval své oběti, byl oblečen právě takhle. Já sám jsem objevil převlek přímo v kanceláři pana Brisbanea.“

„Našel jste vražednou zbraň?“

„Pokračujeme v prohledávání kanceláře a vyslali jsme již tým našich lidí, aby se podívali do bytu pana Brisbanea a také do jeho letního sídla na Long Islandu. Do pátrání na Long Islandu,“ dodal významně, „jsou nasazeni rovněž psi speciálně vycvičení na vyhledávání mrtvol.“

„Jakou roli v tomto případě sehrála FBI?“ vykřikl svou otázku televizní reportér.

„Žádnou,“ odpověděl spěšně komisař. „Nesehrála žádnou roli. Veškerou práci odvedli místní lidé. Agent FBI zpočátku projevil o případ neoficiální zájem, ale jeho stopy nikam nevedly, a pokud víme, už se o celý případ přestal zajímat.“

„Ještě otázka pro kapitána Custer, prosím! Jaký je to pocit, pane, rozlousknout největší případ po případu Samova syna?“

Byl to ten mrňavý hejsek Bryce Harriman. Právě tuhle otázku si přál od někoho slyšet. Zase mu ten člověk pomohl k úniku. Náhdera, jak to všechno vychází!

Nasadil svůj nejbezcitnější monotónní hlas: „Plnil jsem jen svou povinnost příslušníka policie. Nic méně, nic více.“

Potom ustoupil dozadu a vyhlížel se na výsluní s nonšalantním a neproniknutelným výrazem v obličeji v nekonečném cvakání blesků fotoaparátů.

14

TO CO SE OBJEVILO VE SVITU NOŘINY BATERKY, BYLO TAK NEČEKANÉ, TAK DĚSIVÉ, že instinktivně ustoupila dozadu, upustila skalpel a rozběhla se. Měla jedinou uvědomělou touhu – dostat se pryč od té hrůzy, kterou viděla.

Ale u dveří se zastavila. Ten muž – musela o něm takhle uvažovat – ji nepronásledoval. Spíš to vypadalo, že se dál šourá stejným směrem jako předtím, vypadal jako zombie, neuvědomoval si její přítomnost. Roztřesenou rukou na něj namířila světelný kužel.

Šaty měl potřhané, tělo samý krvavý šrám a modřinu po úderu, krvácel ze šílených drápanců. Kůži na temeni měl roztrženou, visela mu v cárech po obou stranách hlavy. Chuchvalce krvavých vlasů svíral strnule mezi prsty pravé ruky: v ruce, jejíž výstelkové vrstvy kůže byly stažené a tkáň se stočila jako pergamen. Rty měl oteklé do groteskní velikosti, připomínaly banány barvy jater, pokryté bělavými pruhy jako po úderech. Z hloubi jeho hrdla vycházelo koktání a rozbitý a zčernalý jazyk, který se mu prodral z úst, se rozechvěl při každém pokusu o nadechnutí či vydechnutí. Dírami potřhané košile Nora viděla ohavně vyhlízející vředy na prsou a břiše, z nichž vytékala čirá tekutina. V podpaží měl husté koberce puchýřků, které vypadaly jako drobné červené bobulky, jak viděla, některé z nich rychle otekaly, připomínalo to zrychlený filmový záznam; jeden před jejíma očima s odporným zvukem praskl a na jeho místě se objevily další natékající puchýřky.

Ale co ji vyděsilo nejvíc, byly jeho oči. Jedno bylo dvojnásobně velké než normálně, překrvené, zrudně vyhrzlé z oční jamky. Chvělo se a prudce pohybovalo, divoce se rozhlíželo, ale nevidělo nic. To druhé naopak bylo tmavé a svrasklé, nehybné, ponořené hluboko pod obočím.

Norou projela další vlna odporu. To musí být nějaký ubožák, oběť Chirurga. Ale co se mu stalo? Jaké strašlivé mučení musel prodělat?

Když se dívala, napjatá hrůzou, postava se zastavila a zdálo se, že si jí poprvé za celou dobu všimla. Hlava se zvedla a roztřesené oko jakoby se na ni zahledělo. Ztuhla, připravená k útěku. Ale nebylo toho zapotřebí. Postava se prudce zachvěla od hlavy po paty; potom hlava tomu člověku poklesla a znovu se vydal nikam.

Odklonila paprsek baterky jinam, pryč od té hrůzné scény, bylo jí špatně. Ještě horší než celý ten odporný pohled bylo náhlé poznání. Přišlo jako blesk, když se na ni zahledělo to roztřesené oko: poznala toho muže. Teď byl sice groteskně zdeformovaný, ale vzpomněla si, že ten příznačný obličej už viděla předtím, tak dynamický, tak sebevědomý – vynořil se z limuzíny před stavebním pozemkem na Catherine Street.

V šoku najednou přestala dýchat. Zděšeně se podívala na odcházející postavu. Co mu Chirurg udělal? Mohla by mu nějak pomoci?

Už ve chvíli, kdy ji to napadlo, si uvědomila, že tomu muži už není pomoci. Sklopila baterku z jeho groteskní postavy, když se pomalu šourala dál směrem od ní, a namířila světlo do místnosti za laboratoří.

A potom, na samotném kraji kužele světla baterky uviděla Pendergasta.

Byl ve vedlejší místnosti, ležel na boku v tratolišti krve. Vypadal jako mrtvý. Kousek od něj na zemi uviděla zrezavělou sekeru. Za ní byl převrácený popravicí špalek.

Potlačila v sobě výkřik, proběhla klenutým průchodem a klekla si před agenta FBI. K jejímu velkému překvapení otevřel oči.

„Co se stalo?“ křičela. „Jste v pořádku?“

Chabě se usmál. „Nikdy mi nebylo líp, doktorko Kellyová.“

Posvítla si na kaluž krve, na karmínovou skvrnu na předním díle jeho košile. „Vy jste raněný!“

Pendergast se na ni podíval, bledé oči zastřené. „Ano. Bohužel budu potřebovat vaši pomoc.“

„Ale co se stalo? Kde je Chirurg?“

Zdálo se, že se Pendergastovy oči na chvíli rozjasnily. „Vy jste ho neviděla, když vás míjel?“

„Cože? Ten člověk s tolika zraněními? Fairhaven? *To on je ten zabiják?*“

Pendergast přikývl.

„Ježíšikriste! Co se mu stalo?“

„Otrávil se.“

„Jak?“

„Vzal do ruky několik předmětů v téhle místnosti. Dávejte pozor, abyste neudělala stejnou chybu. Všechno, co tady vidíte, je experimentální systém rozšiřování jedů. Když Fairhaven bral do rukou různé zbraně, kůži do sebe vstřebal poměrně slušný koktejl jedů: neurotoxiny a další rychle působící systemické látky. O tom není pochyb.“

Popadl ji za ruku svou mokrou, zkrvavenou dlaní. „Smithback?“

„Žije.“

„Díkybohu za to.“

„Leng ho začal operovat.“

„Já vím. Je stabilizovaný?“

„Ano, ale nevím na jak dlouho. Musíme ho dostat – a vás také – okamžitě do nemocnice.“

Pendergast přikývl. „Mám jednoho známého, je to lékař, mohl by všechno zařídit.“

„Jak se odtud dostaneme?“

Kousek od Pendergasta ležela na zemi jeho zbraň, natáhl se po ní. Trochu se mu při tom pohybu zkrivila tvář. „Pomozte mi, prosím vás. Musím se vrátit do operačního sálu, zkontrolovat Smithbacka a zastavit své krvácení.“

Pomohla agentovi na nohy. Lehce zakolísal, ztěžka se do ní zavěsil. „Posviťte baterkou na okamžik na našeho přítele, prosím vás,“ řekl.

To, co z Fairhavena zbylo, se šouralo podél jedné stěny. Narazil do velké dřevěné vitríny, zastavil se, kousek couvl a znovu se vydal dál, jako by se nedokázal překážce vyhnout. Pendergast se na něho chvíli upřeně díval, potom se odvrátil.

„Už nikoho, neohrožuje,“ zamumlal. „Pojďte, vyjdeme ty schody co možná nejrychleji.“

Šli zpátky přes místnosti, kterými sem přišli, Pendergast se občas zastavil, aby si odpočal. Bolestně pomalu stoupali do schodů.

Na operačním sále ležel Smithback na stole, stále ještě v bezvědomí. Nora rychle zkontrolovala monitory: životně důležité funkce zůstaly oslabené, ale stabilizované. Litrový sáček s fyziologickým roztokem byl téměř prázdný, vyměnila ho. Pendergast se sklonil nad novináře, odhrnul příkrývky a prohlédl ho. Po chvíli odstoupil.

„Přežije,“ řekl prostě.

Nora pocítila obrovskou úlevu.

„Teď bych od vás potřeboval pomoc. Pomozte mi sundat sako a košili.“

Nora svlékla Pendergastovi sako, potom mu pomohla i s košilí, odhalila potrhanou díru v jeho břiše, silně pokrytou kůrou zaschlé krve. Z rozbitého lokte mu kapala krev.

„Posuňte sem podnos s nástroji,“ řekl a pokynul jí zdravou rukou.

Nora posunula táč. Nemohla si pomoci, ale všimla si, že má tělo samý sval, i když byl velmi štíhlý.

„Vezměte ještě tamty svorky, prosím.“ Pendergast si oťřel krev z rány, potom ji opláchl betadinem.

„Nechcete něco proti bolesti? Víím, že tu jsou nějaké –“

„Na to není čas.“ Odhodil zkrvavený tampon na podlahu a nastavil si lampu nad hlavou tak, aby mu svítila přímo na břicho.

„Musím si podvázat ránu v místech, kde krvácí, než budu oslabený.“

Nora ho sledovala, jak se prohlíží.

„Prosím vás, můžete mi posvítit trochu níž? Tak je to dobře. Mohla byste mi podat svorku?“

Nora sice měla silný žaludek, ale při pohledu na Pendergasta, jak si kontroluje stav zranění, se jí dělalo mdlo. Po chvílce odložil svorku, uchopil skalpel a řízl kolmo do rány.

„Nebudete sám sebe operovat, že ne?“

Zavrtěl hlavou. „Jen rychle a nečistě zkusím zastavit krvácení. Jenomže musím najít tračníkovou žílu, která se po vši té námaze bohužel smrštila.“ Provedl další malý řez a nástrojem, který se podobal veliké pinzetě, zkoumal zranění uvnitř.

Nora ucukla, snažila se myslet na něco jiného. „Jak se odtud dostaneme?“ zeptala se znovu.

„Tunely ve sklepení. Když jsem prozkoumával tuhle oblast, přišel jsem na to, že v téhle části Riverside kdysi žil říční lupič. Vzhledem k tomu, že pod námi jsou rozlehlá sklepení, jsem si jistý, že bydlel právě tady. Všimla jste si, jak dokonalý je z tohoto domu výhled na Hudson?“

„Ne,“ odpověděla Nora a ztěžka polkla. „Nevšimla jsem si.“

„To je pochopitelné, protože dnes ve výhledu překází závod pro kontrolu znečištění vody v North River,“ řekl Pendergast, když pomocí svorky vytáhl z rány velkou žílu. „Ale před sto padesáti lety byl odtud na Hudson zcela nezakrytý výhled. Na začátku devatenáctého století byla spousta říčních pirátů. Na řeku se připlížili po setmění, ukradli přivázané lodi nebo zajali cestující, aby potom za ně dostali výkupné.“ Na okamžik se odmlčel, když si prohlížel konec žíly. „Leng to musel vědět. Ve svém domě chtěl mít především rozlehlé podzemní prostory. Prosím vás, podejte mi tu vstřebávací nit. Ne, tu silnější. Děkuji vám.“

Nora se dívala, když si Pendergast podvazoval žílu, v nitru se zachvěla.

„Dobře,“ řekl po chvíli, když svorku uvolnil a sešitou žílu odsunul stranou, „Tahle žíla způsobovala největší krvácení. Se slezinou nemohu udělat nic, ta mi už nejspíš praskla, takže jednoduše vypálím menší zdroje krvácení blízko rány. Podala byste mi elektroauter, prosím? Ano, děkuji vám.“

Nora mu podala nástroj – štíhlou modrou tužku na konci drátu, dvě tlačítka označená řez a kauterizace na stranách. Znovu sklonil hlavu. Ozval se ostrý praskavý zvuk, když si vypaloval žílu. Po něm následoval další praskavý zvuk – tentokrát mnohem delší – a do vzduchu se vzněs proužek dýmu. Nora odvrátila oči.

„Jaký byl Lengův vrcholný projekt?“ zeptala se.

Pendergast neodpověděl hned. „Enoch Leng chtěl vyléčit lidskou rasu,“ řekl nakonec, stále skloněný nad ránou. „Chtěl zachránit lidstvo.“

Na okamžik si Nora nebyla jistá, jestli dobře slyšela. „Zachránit lidstvo? Ale on lidi zabíjel. Spoustu lidí.“

„Ano, to máte pravdu.“ Další praskavý zvuk.

„Jak chtěl lidstvo zachránit?“

„Vyhubením.“

Nora se na něj podívala.

„To byl Lengův veliký projekt: zbavit zemi lidí, zachránit lidstvo před sebou samým, před vlastní neschopností. Hledal univerzální jed – proto ty místnosti plné chemikálií, rostlin, jedovatých druhů hmyzu a plazů. Samozřejmě jsem už předtím měl spoustu vedlejších důkazů: jedovaté látky na úlomcích skla, které jste odkryli ve staré Lengově laboratoři například. Nebo řecký nápis na štítu s erbem venku na domě. Všimla jste si toho?“ Nora otupěle přikývla.

Isou to poslední Sokratova slova, která napsal, když poznal smrtelný jed.
ὦ Κρίτων, τῷ Ἀσκληπιῷ ὀφείλομεν ἀλεκτριῶνα, ἀλλὰ ἀπαύδοτε καὶ μὴ ὀμιλῇτε.

„Crito, dlužím Asclepiovi kohouta; připomeneš mi, abych dluh zaplatil?“ A ještě další věc, kterou jsem si měl uvědomit dřív.“ Kauterizoval další žílu. „Ale to mě napadlo, až když jsem uviděl místnost plnou zbraní, teprve potom jsem si všechno dokázal dát dohromady a uvědomil jsem si celý rozsah jeho plánů. Protože vytvoření univerzálního jedu nestačilo – musel by současně vypracovat systém předávání, způsob, jak by se rozšířil po celém světě. To je právě ta chvíle, kdy jsem pochopil smysl tolik matoucích, nevysvětlitelných součástí kabinetu – oblečení, zbraně, migrující ptáci, spory roznášené větrem a všechno ostatní. Mimo jiné, když zkoumal tento systém předávání, shromáždil všechny druhy otrávených předmětů: oblečení, zbraně, doplňky. Většinu z toho otrávil on sám – po řadě pokusů s nejrůznějšími jedy.“

„Bože můj,“ hlesla Nora. „Takový šílený plán.“

„Byl to dozajista plán nesmírně ambiciózní. Jednou si uvědomil, že na jeho uskutečnění by potřeboval několik životů, proto vyvinul metodu prodloužení života.“

Pendergast opatrně odložil elektroauter. „Neviděl jsem tu nic, čím by se uzavíral řez,“ řekl. „Zjevně Fairhaven takové nástroje jednoduše nepotřeboval. Buďte tak laskavá, podejte mi gázu a leukoplast, přelepím si tu ránu alespoň provizorně, než se mi dostane odborné péče. Budu opět potřebovat vaši pomoc.“

Nora mu podala vše, co chtěl, pomohla mu s ošetřením. „Podařilo se mu najít univerzální jed?“ zeptala se.

„Ne. Soudě podle stavu jeho laboratoře bych odhadl, že toho nechal někdy kolem roku devatenáct set padesát.“

„Proč?“

„To nevím,“ řekl, když si přelepil ránu. Znepokojený pohled, kterého si všimla už dříve, se znovu objevil na jeho tváři. „Je to hodně divné. Pro mě je to velká záhada.“

Když se Pendergast ošetřil, narovnal se. Nora mu přesně podle jeho pokynů udělala závěs na zraněnou ruku, použila k tomu natrhané pruhy chirurgických plátěných plachet, potom mu pomohla do košile.

Pendergast se znovu otočil ke Smithbackovi, který byl stále v bezvědomí, prohlížel si ho, díval se na monitory nad jeho hlavou. Změřil mu pulz, zkontroloval, jak ho Nora ošetřila. Chvilku prohledával skříňku, potom vyndal injekční stříkačku a natáhl do ní fyziologický roztok.

„Tohle by mu mohlo pomoci, alespoň než se odtud dostanete a všechno sdělíte mému lékaři,“ řekl.

„Já?“ zeptala se Nora.

„Moje milá doktorko Kellyová, někdo musí na Smithbacka dohlédnout. Sami si nemůžeme dovolit s ním hýbat. Obávám se, že s jednou rukou na závěsu a střelným poraněním břicha nemohu nikam jít, natož veslovat.“

„Tomu nerozumím.“

„Za okamžik všechno pochopíte. A nyní mi laskavě pomozte sejít ty schody.“

Naposledy se podívala na Smithbacka a pomohla Pendergastovi ze schodů. Prošli spolu několika kamennými komnatami kolem nekonečných sbírek. Když teď věděli, jaký měly účel, připadaly jim ještě děsivější.

V laboratoři Nora zpomalila. Posvítla baterkou do místnosti plné zbraní a uviděla Fairhavena, stále nehybného, jak sedí v rohu. Pendergast se na něj na okamžik zadíval, potom přešel k těžkým dveřím v protější stěně a otevřel je. Za nimi bylo další schodiště, které vedlo dolů, bylo mnohem drsnější, zjevně vytesané v přirozené dutině v zemi.

„Kam tohle vede?“ zeptala se Nora.

„Pokud se nemýlím, tak k řece.“

Scházeli a zdola k nim stoupal zápach plesniviny a vlhkosti. Dole Nora spatřila kamennou přístavní zeď, kterou omývala voda. Odtud vedl kamenný tunel dál do temnoty. U zdi ležela stará dřevěná loď, obrácená dnem vzhůru.

„Doupě říčního piráta,“ vysvětloval Pendergast, když Nora přejížděla kolem kuzelem světla baterky. „Právě tudy se vyplížil na Hudson, aby mohl zaútočit na loď. Pokud je tenhle člun schopen plout, pak byste se tudy mohla dostat na řeku.“

Nora posvítla na plavidlo.

„Umíte veslovat?“ zeptal se Pendergast.

„V tom jsem expert.“

„Dobře. Věřím, že najdete opuštěný soukromý přístav pár bloků odtud na jih. Co možná nejrychleji najdete telefon, zavolejte na číslo šest čtyři pět sedm osm osm čtyři; to je telefonní číslo mého šoféra Proctora. Vysvětlete mu, co se přihodilo. On pro vás přijede a zařídí všechno ostatní. Sežene pro mě i Smithbacka lékaře.“

Nora obrátila člun a odsunula ho na vodu. Byl starý, trochu rozklížený a zatékalo do něj, ale zdálo se, že plavbu v něm zvládne.

„Postaráte se o Billa, když tu nebudu?“ zeptala se.

Pendergast přikývl, na jeho bledé tváři se odrážely odlesky světla.

Opatrně nastoupila do člunu.

Popošel dopředu. „Doktorko Kellyová,“ ozval se tiše, „musím vám ještě něco říci.“

Vzhlédla k němu ze člunu.

„Úřady se *nesmí dovědět o tom, co je v tomto domě*. Někde za těmito stěnami, o tom jsem přesvědčen, je formule na prodloužení lidského života. Rozumíte mi?“

„Rozumím,“ odpověděla Nora po chvíli. Upřeně na něj hleděla, jak postupně chápala smysl toho, co jí chce říci. Tajemství prodloužení života: stále jí to připadalo udivující. Neuvěřitelné.

„Musím se přiznat, že k tomu utajení mě vedou rovněž zcela osobní důvody. Nechci, aby se se jménem Pendergast spojoval nějaký skandál.“

„Leng byl váš příbuzný.“

„Ano. Můj praprastrýc.“

Nora přikývla, když si nasadila vesla. Byla to věc staré rodinné cti. Ale věděla, že Pendergast je muž mimo čas.

„Můj lékař odveze Smithbacka do jedné soukromé nemocnice na severu, kde nikdo neklade nepříjemné otázky. Samozřejmě i já tam podstoupím operaci. Potřebujeme, aby se úřady o našem dobrodružství nikdy nic nedověděly.“

„Chápu,“ opakovala.

„Lidé se budou ptát, co se stalo s Fairhavenem. Ale pochybuji, že ho policie někdy identifikuje jako Chirurga nebo pochopí spojení s Riverside Drive osm set devadesát jedna.“

„Takže Chirurgovy vraždy zůstanou nevyřešené? Záhada?“

„Ano. Ale nevyřešené vraždy jsou vždycky nejzajímavější, nemyslíte? A teď mi laskavě zopakujte to telefonní číslo.“

„Šest čtyři pět, sedm osm osm čtyři.“

„Výborně. A teď si laskavě pospěšte, doktorko Kellyová.“

Odrázila se od zídky, potom se otočila k Pendergastovi zády, člun se lehce pohupoval v mělké vodě.

„Ještě jedna otázka. Jak jste se vlastně dostal z těch řetězů? Připadalo mi to jako kouzlo.“

V matném světle uviděla, jak se Pendergastovi na rtech objevil úsměv. „Bylo to kouzlo.“

„Tomu nerozumím.“

„Kouzlo a rodina Pendergastových jsou synonyma. Po deset generací byli v mém rodokmenu kouzelníci. Všichni jsme do toho řemesla fušovali. Antoine Leng Pendergast nečinil výjimku: vlastně byl jedním z největších talentů v naší rodině. Určitě jste si v refektáři všimla plošinového zařízení. To už nemluvím o falešných stěnách, tajných panelech a padacích dveřích. Aniž by to Fairhaven věděl, nasazoval svým obětem stejná pouta, která používal Leng. Hned jsem je poznal. Byla to pouta na ruce American Guiteau a na nohy Bean Prison. Obojí byla vybavena falešným nýtem, který každý kouzelník, jenž se kdykoli ocitl v poutech, dokáže svými prsty nebo zuby odstranit. Pro všechny, kdo tohle tajemství znali, byla pouta pevná stejně, jako by jim věznitel zalepil ruce a nohy průhlednou lepenkou.“

A Pendergast se tiše rozesmál, skoro jakoby jen pro sebe.

Nora veslovala pryč. Cákání vesel rušilo klid nízké jeskyně ve skále. Během několika okamžiků se objevil výjezd zarostlý plevelem mezi dvěma skalami, akorát tak velký, aby jím proplul jeden člun. Projela jím a náhle se ocitla na širokém toku řeky Hudsonu, nad ní se tyčil závod North River a kousek na sever velký lesklý most George Washingtona. Nora se zhluboka nadechla chladného, čerstvého vzduchu. Nemohla uvěřit, že všichni tři jsou ještě naživu. Ohlédla se zpátky k místu, jímž projela na širokou řeku. Vypadalo jako změřt plevel a kamení – nic víc.

Když se opřela do vesel, hned se před ní vynořil opuštěný soukromý přístav, uviděla ho proti vzdáleným osvětleným věžím Midtown Manhattanu V tu chvíli jí napadlo, že to dokáže. S půlnočním větrem se k jejímu sluchu donesl Pendergastův smích.

Epilog: Arkanum

PODZIM MINUL A ZAČALA ZIMA: BYL JEDEN Z TĚCH SVĚŽÍCH SLUNEČNÝCH DNŮ na začátku prosince před prvním sněhem, kdy se svět ve své dokonalosti zdá téměř křišťálově čistý. Nora Kellyová kráčela po Riverside Drive, držela se s Billem Smithbackem za ruku a dívala se na řeku Hudson. Po vodě už plavaly koláče ledu, které řeka přinesla z výše položených míst. New Jersey Palisades byly v prudkém slunečním svitu jakoby vyleptané a most George Washingtona vyvolával dojem, že se vznášá nad řekou, stříbrný a beztlížný.

Nora a Smithback si našli byt na West End Avenue v Nineties. Když se jim ozval Pendergast a požádal je, aby se s ním sešli na Riverside Drive 891, rozhodli se, že půjdou dvě míle procházkou, aby si vychutnali ten krásný den.

Poprvé od ohavného objevu na Catherine Street Nora pocítila, že se do jejího života navrací jistý klid. Práce v muzeu se jí dařila. Všechna datování vzorků z Utahu radiokarbonovou metodou se vrátila a potvrdila její teorii o spojení indiánů kmene Anasaziů a Aztéků, což bylo velmi potěšující. V muzeu proběhl velký úklid, do funkcí nastoupili úplně noví lidé – kromě Collopyho, který všechno nějak překonal a přežil, aniž by utrpěla jeho pověst a prestiž, pokud mu to naopak neprospělo. V podstatě nabídl Noře velmi důležité místo v řízení muzea, což zdvořile odmítla. Chudáka Rogera Brisbanea vyhodili. Zatykač byl zrušen den před volbami poté, kdy Brisbaneův právník předložil dokonalé alibi na dobu, kdy řádil vrah, který otrocky napodoboval svého předchůdce, a rozzlobený soudce poukázal na to, že fyzicky neexistuje jediný důkaz, který by toho člověka spojoval s jakýmkoli zločinem. Brisbane podal žalobu na město za neoprávněné zatčení. V novinách se ještě velmi procititě psalo o tom, že Chirurg stále běhá po svobodě. Starosta ve volbách neuspěl. Kapitána Custeru degradovali a dostal práci na ulici.

V novinách se objevily znepokojené články o tom, že zmizel Anthony Fairhaven, ale spekulace skončily ve chvíli, kdy se o společnost začal zajímat finanční úřad. Všichni předpokládali, že důvodem jeho zmizení byly problémy s daněmi. Proslýchalo se, že Fairhavena naposledy viděl kdosi na pláži kdesi na Antilách, jak popíjí daiquiri a čte si *Wall Street Journal*.

Smithback strávil dva týdny na klinice Feversham, severně od Cold Spring, kde mu ránu sešili a ošetřili. Zhojila se překvapivě rychle. Pendergast se rovněž pár týdnů léčil ve Fevershamu po několika operacích lokte a břicha. Potom zmizel a ani Nora, ani Smithback o něm nic nevěděli. Až do toho podivného pozvání.

„Pořád se mi ještě nechce věřit, že jsme tu znovu,“ řekl Smithback, když kráčeli na sever.

„Ale no tak, Bille. Ty nejsi ani trochu zvědavý, co Pendergast chce?“

„Ale to samozřejmě ano. Jenom nechápu, proč jsme se nemohli sejít třeba někde jinde. Kde by to bylo vlídnější. Třeba, dejme tomu, v restauraci Carlyle.“

„Určitě se ten důvod dozvíme.“

„To je jasné. Ale pokud mi nabídne Lengův koktejl z některé té zavařovací sklenice, okamžitě odcházím.“

Starý dům se teď vynořil v dálce, nahore na Drive. I v prudkém slunci byl podivně temný: jakoby rozkročený, plný duchů, orámovaný holými stromy, temná okna ve vyšších poschodích obrácená na západ připomínala prázdné oční jamky.

Jako na povel se Nora i Smithback zastavili.

„Víš, už jen pohled na tu hromadu starého harampádí mi pořád nahání hrůzu,“ zamumlal Smithback. „Řeknu ti, když mě Fairhaven položil na operační stůl a já cítil, jak se ostří noří do mě –“

„Bille, *prosím tě*,“ žadonila Nora. Smithback ji stále s větším potěšením častoval detaily plnými spousty krve.

Objal ji kolem ramen. Měl na sobě modrý oblek od Armaniho, ale teď na něm maličko visel, po té tvrdé zkoušce hodně pohubl. V obličeji byl bledý a ztrhaný, ale do očí se mu vrátil starý humor a rošťácká jiskra.

Šli dál severním směrem, přešli 137. ulici. Byl tam vjezd pro automobily, stále částečně zablokovaný navátými hromadami odpadků. Smithback se znovu zastavil a Nora ho pozorovala, jak si prohlíží průčelí budovy a jak se jeho oči zastavily u rozbitého okna v prvním poschodí. I když se snažil budit zdání, že je nad věcí, na okamžik zbledl v obličeji. Potom rezolutně vykročil a šel za Norou ke vstupním dveřím. Zaklepal.

Uběhla minuta, potom druhá. Konečně se dveře se skřípotem otevřely a před nimi stál Pendergast. Měl oblečené těžké gumové rukavice a jeho elegantní černý oblek pokrýval sádrový prach. Otočil se, aniž by je pozdravil, a oni se vydali za ním tichými chodbami, po nichž se rozléhaly jejich kroky, do knihovny. Na chodbách byly rozestavěny přenosné halogenové lampy, vrhaly chladné bílé světlo na interiéry starého domu. Nora se však i v těch osvětlených chodbách zachvěla strachy. Odporný zápach rozkladu už se rozplynul, místo něj byl ve vzduchu lehce cítit chemický čistící prostředek. Interiér se změnil téměř k nepoznání: ze stěn už byly sundány panely, zásuvky zůstaly otevřené, vodovodní a plynové trubky obnažené nebo odstraněné, z podlah byla vytrhaná prkna. Vypadalo to jako v domě, který byl rozeklaný neuvěřitelně vyčerpávajícím pátráním.

V knihovně zmizely z koster a zvířat všechny plátěné přehozy. I v tlumenějším světle si Nora všimla, že police jsou zpoloviny prázdné a na podlaze stojí do sloupečků pečlivě narovnané knihy. Pendergast si hledal mezi nimi cestu k velkému krbu v protější stěně, teprve potom se – konečně – ohlédl na své dva hosty.

„Doktorko Kellyová,“ řekl a pokývl hlavou směrem k ní. „Pane Smithbacku. Jsem moc rád, že vypadáte dobře.“

„To je zásluha vašeho doktora Blooma, je to chirurg umělec,“ odpověděl Smithback s přehnanou srdečností. „Doufám, že přijímá Blue Cross. Ještě u něj musím vyrovnat účet.“

Pendergast se zlehka usmál. Následovalo ticho.

„Tak pročpak jsme tady, pane Pendergaste?“ zeptala se Nora.

„Vy dva máte za sebou hodně tvrdou zkoušku,“ odpověděl Pendergast, když si stahoval tlusté rukavice. „Zvládli jste mnohem víc, než by dokázali jiní vydržet. Do značné míry za to cítím zodpovědnost.“

„Ale prosím vás, tohle se objevuje v závětech,“ odpověděl Smithback.

„V posledních několika týdnech jsem se dověděl pár věcí. Spouště lidí se už nedá pomoci: Mary Greeneová, Doreen Hollanderová, Mandy Eklundová, Reinhart Puck, Patrick O'Shaughnessy. Ale domníval jsem se, že vám dvěma možná pomůže, když vyslechnete skutečný příběh – příběh, který se *nikdy nikdo jiný nesmí dovědět*.“

Znovu bylo chvíli ticho.

„Pokračujte,“ vyzval ho Smithback úplně jiným tónem hlasu.

Pendergast se podíval z Nory na reportéra a zase zpátky na Noru.

„Od dětství byl Fairhaven posedlý smrtí. Jeho starší bratr zemřel v šestnácti letech, měl Hutchinsonův-Guilfordův syndrom.“

„Jako Arthur,“ řekl Smithback.

Pendergast se na něj zvědavě podíval. „Přesně tak.“

„Hutchinsonův-Guilfordův syndrom?“ zeptala se Nora. „O tom jsem nikdy neslyšela.“

„Tato choroba je známá také jako progerie. Po normálním narození děti začínají nesmírně rychle stárnout. Nerostou do výšky. Vlasy jim zeshednou a potom vypadají, vystupují jim žíly. Obvykle nemívají obočí ani řasy a oči jsou v poměru k lebce nadměrně velké. Kůže zhnědne a zvrásní. Dlouhé kosti se odvápní. V době dospívání mají takoví lidé tělo starého člověka. Jsou náchylní k ateroskleróze, mrtvici, infarktům. A právě infarkt zabil Arthura Fairhavena v šestnácti letech.“

Jeho bratr viděl smrt zhuštěnou do pěti nebo šesti let hrůzy. Nikdy se přes to nepřeklenul. Všichni se bojíme smrti, ale Anthony Fairhaven jí byl posedlý. Studoval medicínu, ale po dvou letech musel odejít z univerzity, protože prováděl jisté nepovolené pokusy. Stále ještě pátrám, co přesně obnášely. Takže se začal věnovat rodinné firmě, měli realitní kancelář. Ale zdravím byl stále posedlý. Experimentoval se zdravou stravou, dietami, vitamíny a potravinovými doplňky, zkoušel německé lázně, finskou saunu. Věřil v křesťanský slib věčného života, stal se hluboce věřícím, ale když jeho modlitby nebyly dlouho vyslyšeny, začal kličkovat a svůj zápal pro víru nahradil stejně procítěným a nevhodným zápallem pro vědu, medicínu a přírodní vědy. Stal se z něj velký mecenáš, svou přízeň věnoval několika obskurním výzkumným ústavům, stejně jako lékařské fakultě v Columbii, Smithsonianu a samozřejmě Newyorskému přírodopisnému muzeu. A založil Little Arthur Clinic, kde vlastně odvedli kus práce v oblasti vzácných dětských chorob.

Nejspíš se nikdy přesně nedozvíme, kdy poprvé slyšel o Lengovi. Spoustu času strávil pátráním v archivu muzea, sledoval jeden směr výzkumu, potom zase jiný. V nějakém okamžiku narazil na informace o Lengovi. Bez ohledu na to, co našel, získal dvě velmi důležité informace: podstatu Lengových pokusů a umístění jeho první laboratoře. Tady byl muž, který prohlásil, že se mu úspěšně *podařilo* prodloužit si život. Dovedete si představit, jak asi Fairhaven reagoval. Musel zjistit, co ten muž udělal a jestli se mu to skutečně podařilo. Samozřejmě kvůli tomu musel zemřít Puck: on jediný věděl, že Fairhaven dochází do archivu. Jen on věděl, na co se soustředil. Nebyl to žádný problém, dokud nenašel Shottův dopis: ale potom bylo nezbytné Pucka odstranit. I zcela nevinná Puckova zmínka o jeho návštěvách archivu by mohla vést k tomu, že by byl spojován přímo s Lengem. Tak by se stal podezřelým číslo jedna. Když vás, doktorko Kellyová, vylákal tam dolů, počítal, že zabije dvě mouchy jednou ranou. Vy jste se pro něj stala nesmírně nebezpečná a aktivní.

Ale chci vám to všechno vyprávět ještě dál. Když Fairhaven odhalil Lengovu práci, zajímalo ho, jestli se to Lengovi podařilo – jinými slovy, jestli je stále naživu. A tak ho začal stopovat. Když jsem já sám začal pátrat po tom, kde Leng je, často jsem mívával pocit, že někdo šel po stopě těsně přede mnou.

Nakonec Fairhaven zjistil, kde Leng kdysi žil. Přišel sem do tohoto domu. Představte si, jak se asi musel radovat, když zjistil, že můj prapraprástrýc žije – když si uvědomil, že se mu vlastně *podarilo* prodloužit si život. Měl přesně to tajemství, které Fairhaven tolik chtěl.

Pokusil se přimět Lenga, aby mu to tajemství prozradil. Ale my všichni už víme, že Leng od svého vrcholného projektu upustil. A já teď vím proč. Když jsem si v laboratoři pročítal jeho papíry, pochopil jsem, že svou práci ukončil náhle někdy kolem prvního března roku devatenáct set padesát čtyři. Dlouho jsem si lámal hlavu, čím je toto datum významné. A potom jsem to pochopil. Bylo to datum Castle Bravo.“

„Castle Bravo?“ opakovala Nora.

„První suchá termonukleární bomba, explodovala na Bikinách. ‚Uniklo‘ z ní patnáct megaton a ohnivá koule měla v průměru čtyři míle. Leng byl přesvědčený, že vynálezem termonukleární bomby je lidstvo odsouzeno, aby samo sebe tak zničilo, a to mnohem účinněji, než by to kdy dokázal on sám. Vývoj techniky za něj celý problém vyřešil. Takže přestal hledat univerzální jed. Mohl zestárnout a zemřít v klidu s vědomím, že je jen otázka času, kdy se jeho sen o vyléčení země od lidského moru stane skutečností.

Takže v době, kdy Fairhaven našel Lenga, už řadu let na elixíru nepracoval – od března čtyřiapadesátého roku. Zestárl. Možná už skoro chtěl zemřít. V každém případě odmítl, dokonce i přes kruté mučení, vyrazit svou formuli. Fairhaven na něj naléhal příliš tvrdě a zabil ho.

Ale i tak se mu naskýtala ještě jedna šance. Lengova laboratoř stále ještě existovala a v ní se daly najít ty nejdůležitější informace – ve formě lidských ostatků, zejména pak ve formě Lengova deníku. Fairhaven věděl, kde ta laboratoř je: pod Shottumovým kabinetem. Samozřejmě to místo teď bylo zastavěno činžáky. Ale Fairhaven měl dokonalou pozici, aby si pozemek mohl koupit a budovy strhnout, to vše ve jménu urbanistické obnovy. Stavební dělníci, s nimiž jsem mluvil, se zmínili o tom, že byl na stavbě nápadně často v době, kdy se kopaly základy, jako druhý vešel do kostnice, hned po dělníkovi, který poté, kdy objevil kosti, utekl. Není pochyb o tom, že tam našel Lengův zápisník. Později si mohl do sytosti prostudovat všechno, co v tunelu našel. Včetně kostí – nepochybně právě proto byly znaky na starých i těch nových mrtvolách tolik podobné.

V té době už měl Lengovy zápisníky. Začal kopírovat jeho pokusy, doufal, že vstoupí na stejnou cestu. Ale pokusy byly samozřejmě amatérské, v zásadě nepochopil podstatu.“

Když Pendergast přerušil své vyprávění, starý dům se ponořil do naprostého ticha.

„Tomu se mi nechce věřit,“ řekl nakonec Smithback. „Když jsem s ním mluvil, připadal mi tak sebejistý, tak klidný. Tak... tak *při smyslech*.“

„Šílenství mívá různé převleky,“ odpověděl Pendergast. „Fairhavenova posedlost byla hluboká, příliš hluboká a trvalá, aby se projevila navenek. Člověk se dostane k pekelným bránám stejně snadno drobnými krůčky jako dlouhými. Nejspíš se domníval, že formule na dlouhověkost byla vždycky osudem určená jemu. Když Lengovi ukradl esenci života, začal sám sebe považovat za Lenga – byl Leng, *jakým Leng měl být*. Začal se chovat jako on, přijal i jeho styl oblékání. A začaly otrocky napodobované vraždy. Ale byl to jiný druh otrocky napodobovaných vražd, než si kdy policie představovala. Vraždy, které mimochodem s vaším článkem neměly naprosto nic společného, pane Smithbacku.“

„Proč se pokusil zabít vás?“ zeptal se Smithback. „Bylo to velmi riskantní. Nikdy jsem to nepochopil.“

„Fairhaven byl muž, který myslel hodně daleko dopředu. Proto byl ve svém podnikání tak úspěšný – a samozřejmě to byl i důvod, proč se tolik bál smrti. Když se mi podařilo zjistit adresu Mary Greeneové, uvědomil si, že je jen otázka času, kdy zjistím Lengovu. To, jestli věřím, že Leng je naživu nebo ne, nehrálo žádnou roli – *věděl*, že přijdu do Lengova domu a potom by všechno jeho úsilí přišlo vniveč. Ukázalo by se spojení mezi moderním zabijákem známým pod přezdívkou Chirurg a starým zabijákem jménem Leng. Stejně to bylo s Norou. I ona byla na horké stopě; navštívila McFaddenovu dceru; měla archeologické odborné znalosti, které mně chyběly. Bylo jasné, že je jen otázka času, než pochopíme, kde Leng žil. Nemohl nám dovolit dál pokračovat.“

„A O'Shaughnessy? Proč zabil jeho?“

Pendergast svěsil hlavu. „Tohle si nikdy neodpustím. Poslal jsem ho na pochůzku, kterou jsem považoval za naprosto bezpečnou – měl pátrat v New Amsterdam Chemists, kde si Leng před dávnými lety obstarával chemikálie. O'Shaughnessy tam měl patrně štěstí a našel staré zápisy, v nichž se uváděly nákupy chemikálií z dvacátých let. Já tomu říkám štěstí, ale všechno se vyvinulo přesně naopak. Bohužel. Neuvědomil jsem si, že Fairhaven je ve střehu, že sleduje každý náš pohyb. Když si dal dohromady, že O'Shaughnessy nejen ví, kde Leng nakupoval chemikálie, ale dokonce se mu podařilo dostat se ke starým obchodním knihám – což možná bylo nesmírně užitečné a v našich rukou dozajista velmi nebezpečné –, musel ho zabít. Okamžitě.“

„Chudák Patrick,“ hlesl Smithback. „Tak strašná smrt!“

„Strašná, skutečně strašná,“ mumlal Pendergast a na jeho tváři bylo zjevně vidět muka, která prožívá. „Zodpovědnost za to leží na mých bedrech. Byl to dobrý muž a skvělý policista.“

Nora se zachvěla při pohledu na řady knih vázaných v kůži, na moly prožrané tapisérie a odchlíplé tapety.

„Panebože,“ zamumlal nakonec Smithback a zavrtěl hlavou. „Když si pomyslím, že nic z toho nemůžu publikovat!“ Potom se podíval na Pendergasta. „A co se stalo Fairhavenovi?“

„To, čeho se bál nejvíce, nakonec přišla smrt. Se vzpomínkou na Poea jsem toho ubožáka zazdil do alkovny ve sklepení. Nebylo by dobře, kdyby se jeho tělo někde objevilo.“

Chvilí všichni mlčeli.

„Co budete dělat s tímhle domem a se všemi těmi sbírkami?“ zeptala se Nora.

Na Pendergastově rtech se objevil bezbarvý úsměv. „Přes mučivou cestu dědictví připadl tento dům a všechno v něm mně. Někdy možná některé z těchto sbírek najdou své místo a dostanou se do velkých světových muzeí od anonymního přispěvatele – ale ne na příliš dlouhou dobu.“

„Co se stalo s domem? Je rozpolcený.“

„To mě přivádí k jedné poslední žádosti. Chci vás oba o něco poprosit.“

„O co?“

„Abyste šli se mnou.“

Vydali se klikatými chodbami ke dveřím k hlavnímu vchodu. Pendergast ho otevřel. Venku stál jeho rolls, motor tiše předl, na tak opuštěném místě se zdálo, že rachotí.

„Kam jedeme?“ zeptal se Smithback.

„Na hřbitov Nebeské brány.“

Cesta z Manhattanu do křepkých zimních kopců Westchesteru trvala půl hodiny. Za celou dobu neřekl Pendergast vůbec nic, seděl bez hnutí, zahloubaný do vlastních myšlenek. Konečně projeli tmavými kovovými vraty a stoupali do mírné zatáčky na kopec. Za ním

byl další kopec a za ním ještě jeden: velké město mrtvých, plné monumentů a těžkopádných hrobek. Zanedlouho vůz zastavil ve vzdáleném rohu hřbitova, na cestě lemované bílým mramorem.

Pendergast vystoupil a vedl je po upravené cestičce k řadě nových hrobů. Byly to dávno zmrzlé hromady země, rozmístěné s geometrickou přesností, bez náhrobků, květin, bez jakéhokoli označení kromě hrotu ve hlavách každého z nich. Na hrotech byly připevněny hliníkové rámečky a štítky z kartonu. Na každém bylo napsáno zplesnivělé a vybledlé číslo, rozmazané vlhkostí.

Kráčeli kolem řady hrobů, až došli k číslu dvanáct. Pendergast se zastavil a zůstal nad ním s hlavou skloněnou a rukama sepjatýma jako k modlitbě. Pokřivenými větvemi dubů zezadu prosvítalo slabé zimní slunce a kopec se ztrácel v mlze.

„Kde to jsme?“ zeptal se Smithback a rozhlížel se. „Čí jsou to hroby?“

„Tady Fairhaven pohřbil třicet šest koster z Catherine Street. To byl velmi moudrý tah. K exhumaci je zapotřebí soudní příkaz, získat jej trvá hodně dlouho a není to jednoduché. Byla to druhá nejlepší věc po kremaci, kterou mu samozřejmě zákon nedovoluje. Chtěl, aby se k těm kostrám nedostal vůbec nikdo.“

Pendergast ukázal před sebe. „Tenhle hrob, číslo dvanáct, je poslední místo odpočinku Mary Greeneové. Je sice mrtvá, ale už ne zapomenutá.“ Zalovil v kapse a vyndal potrhaný kus papíru, složený do malé harmoniky. Lehce se chvěl ve vánku. Držel ho nad hrobem, skoro jako by to byla oběť.

„Co to je?“ zeptal se Smithback.

„Arkanum.“

„Cože?“

„Lengova formule na prodloužení lidského života. Zdokonalená. Už pro ni nejsou zapotřebí lidsí dárce. Právě proto přestal v roce devatenáct set třicet pět zabíjet.“

V náhlém tichu si Nora a Smithback vyměnili pohledy. „Lengovi se to nakonec podařilo. Podařilo se mu to až na sklonku dvacátých let, kdy měl k dispozici určité syntetické opiáty a další biochemické látky. S touto formulí už nepotřeboval oběti. Leng nezabíjel rád. Byl vědec; zabíjení byla jen politováníhodná nezbytnost. Na rozdíl od Fairhavena, který zjevně v zabíjení nacházel značné potěšení.“

Smithback zíral nevěřícně na kus papíru. „Chcete říct, že držíte v ruce formuli, která zajistí věčný život?“

„Neexistuje nic jako ‚věčný život‘, pane Smithbacku. Alespoň ne na tomto světě. Při použití této formule se lidský život *prodlouží*, o kolik přesně, ale nevím. Nejméně o sto let, možná o víc.“

„Kde jste to našel?“

„Ukrytý v domě. Věděl jsem to už předem. Bylo mi jasné, že Leng by to nezničil. Nechal si jediný exemplář u sebe.“ Zdálo se, že v Pendergastově obličejí je úplně jasně vidět stále tvrdší vnitřní boj, který prodělával. „*Musel* jsem to najít. Kdybych dopustil, aby se to dostalo do jiných rukou...“ Nedopověděl.

„Díval jste se na to?“ zeptala se Nora.

Pendergast přikývl.

„A?“

„Zahrnuje to v sobě přímočarou biochemii, používá chemikálie, které lze opatřit v každé slušné lékárně. Je to organická syntéza, kterou by v dobře vybavené laboratoři dokázal dát dohromady každý průměrně nadaný absolvent vysokoškolského oboru chemie. Jenomže je v tom trik, originální odchylka, díky níž je velmi nepravděpodobné, že by na to mohl kdokoli nezávisle přijít – alespoň ne v blízké budoucnosti.“

Rozhostilo se ticho. „Co s tím uděláte – uděláme?“ vydechl Smithback.

Jako v odpověď se ozvalo ostré cvaknutí. V Pendergastově levé ruce se objevil malý plamínek: štíhlý zlatý zapalovač hořel v ponurém světle žlutě. Bez jediného slova přiblížil plamínek k rohu papíru.

„Počkejte!“ vykřikl Smithback a vrhl se dopředu. Pendergast zdvihl hořící papír do výšky a velmi obratně uhnul, aby na něj Smithback nedosáhl.

„Co to děláte? Prokristapána, dejte mi ten –“

Starý, do harmoniky složený papír už z poloviny shořel, černý popel se kroutil, rozpadal a dopadal na zmrzlou půdu na hrobě.

„Přestaňte!“ vydechl Smithback a znovu vykročil vpřed. „Rozmyslete si to! Nemůžete –“

„Už jsem si to *rozmyslel*,“ odpověděl mu Pendergast. „Posledních šest týdnů, kdy jsem pátral, jsem nedělal nic, *jen* jsem si to rozmýšlel. Člen rodiny Pendergastových k mé nekonečné hanbě byl tím, kdo přinesl tuto formuli na svět. Tolik lidí kvůli ní zemřelo: tolik Mary Greeneových, že to historie nikdy nebude vědět přesně. Já ji našel a musím ji zničit. Věřte mi: tohle je *jediný možný způsob*. Nic, co s sebou přineslo tolik utrpení, nesmí existovat.“

Plamen se vyšplhal až k poslednímu růžku papíru; Pendergast rozevřel prsty a zbylá neshořelá část se za letu proměnila v popel. Agent ho jemně přitlačil ke hrobu Mary Greeneové. Když odstoupil, nezbylo z něj nic než černá skvrna na hnědé hlině.

Následovalo krátké, šokované ticho.

Potom si Smithback uchopil hlavu do dlaní. „Tomu nemůžu uvěřit. To jste nás sem přivezl, jen abychom tohle viděli?“

Pendergast přikývl.

„Proč?“

„Protože to, co jsem právě udělal, bylo příliš důležité, abych to udělal o samotě. Byla to věc, která vyžadovala přítomnost svědků – i kdyby jen kvůli historii.“

Když se Nora podívala na Pendergasta, uviděla – za konfliktem, který se zjevně zračil v jeho tváři – bezednou lítost, vyčerpání ducha.

Smithback zničeně zavrtěl hlavou. „Víte, co jste udělal? Právě jste zničil největší pokrok v oblasti medicíny, jaký kdy tato věda udělala.“

Agent FBI znovu promluvil, nyní velmi tiše, téměř šepem: „Copak to nechápete? Tahle formule by zničila svět. *Leng už měl v rukou odpověď na tuto otázku*. Kdyby tohle vypustil do světa, byl by to konec. Scházela mu jen objektivita pohledu.“

Spisovatel neodpověděl.

Pendergast se na něho chvíli díval. Potom sklopil oči na hrob. Zdálo se, že svěsil ramena.

Nora stála vzadu, dívala se, poslouchala, neřekla jediné slovo. Najednou promluvila.

„Já tomu rozumím. Vím, jak těžké rozhodnutí to pro vás muselo být. Podle mého názoru jste udělal správnou věc.“

Když mluvila, Pendergast stále hleděl na hrob. Potom pomalu zvedl oči a setkal se s jejíma. Možná to byla jen její představivost, ale připadalo jí, jako by agónie v jeho tváři při jejích slovech téměř nepostřehnutelně ustoupila.

„Děkuji vám, Noro,“ řekl tiše.